سُورَةُ البَقَرَةِ

ស្វូរ៉ៃះត្ឋ ២
អាល់-ឆាក្ឋ៌រ៉ៃះត្ឋ

ភាគទី ២ - អាយ៉ាស្ឋ ៦២ ដល់អាយ៉ាស្ឋ ១៣២

سُورَةُ البَقَرَة

ស៊ូរ៉ោះតុ៍ ២ អាល់-បាក៏រ៉ោះតុ៍

អាល់-បាក៏រ៉ោះតុ៍ ប្រែថា "គោមេ" ។ មាន ២៨៦ អាយ៉ាស់ ។

អាយ៉ាស់ ៦២-១៣២

ស៊ូរ៉ោះតុ៍ទី ៨៧ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្វ៊ុ ﷻ ដាក់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្វ៊ុ ﷻ បានដាក់ស៊ូរ៉ោះតុ៍នេះចុះមកនៅឯម៉ាឌីណាស់ ។

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ
ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្វ៊ុ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلنَّصَٰرَىٰ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَلَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿٦٢﴾

៦២. បណ្ដាអ្នកដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា បណ្ដាអ្នកដែលជាយ៉ាហ៊ូឌី ជាណាស្វ៉ារ៉នី (គ្រិស្ត) ជាស្វ៉ាប៊ីអ៊ីន (អ្នកធ្វើសក្ការៈផ្កាយនិងពិភពតារា) អ្នកណាដែលមានសទ្ធាចំពោះអល់ឡោះហ្វ៊ុនិងថ្ងៃអវសាន ដែលប្រព្រឹត្តអំពើល្អប្រពៃ ការតបស្នងរបស់ពួកគេនៅឯម្ចាស់ពួកគេ ។ ពួកគេនឹងមិនរងសេចក្ដីភ័យខ្លាចទេ ពុំមានទុក្ខសោកទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦២

1/62. ثُمَّ قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: ﴿إِنَّ اَلَّذِينَ آمَنُوا﴾ بِاللَّهِ وَ بِمَا فَرَضَ عَلَيْهِمُ اَلْإِيمَانَ بِهِ مِنَ اَلْوَلاَيَةِ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَ اَلطَّيِّبِينَ مِنْ آلِهِ. ﴿وَ اَلَّذِينَ هٰادُوا﴾ يَعْنِي اَلْيَهُودَ ﴿وَ اَلنَّصٰارىٰ﴾ اَلَّذِينَ زَعَمُوا أَنَّهُمْ فِي دِينِ اَللَّهِ مُتَنَاصِرُونَ ﴿وَ اَلصّٰابِئِينَ﴾ اَلَّذِينَ زَعَمُوا أَنَّهُمْ صَبَوْا إِلَى دِينِ اَللَّهِ، وَ هُمْ بِقَوْلِهِمْ) كَاذِبُونَ.

៦២/១. [អ៊ីមុាំ អាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-អ្វាស់ការី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖] អល់ឡោះហ្វ៊ុ تعالى មានព្រះរាជបន្ទូលថា *[២:៦២] បណ្ដាអ្នកដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា* ចំពោះអល់ឡោះហ្វ៊ុ ﷻ និងចំពោះកាតព្វកិច្ចដែលព្រះអង្គ ﷻ បានដាក់មកលើពួកគេឲ្យជឿវីឡាយ៉ាស់របស់អ្វាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ីន អាប៊ូ តុ៍លិប ﷺ និងបណ្ដាកូនចៅបរិសុទ្ធ عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام *បណ្ដាអ្នកដែលជាយ៉ាហ៊ូឌី* មានន័យថាពួកយ៉ាហ៊ូឌី *ជាណាស្វ៉ារ៉នី* ពួកដែលអះអាងថាខ្លួនជាជំនួយក្នុងព្រះសាសនាអល់ឡោះហ្វ៊ុ ﷻ *ជាស្វ៉ាប៊ីអ៊ីន* ពួកដែលអះអាងថាខ្លួនត្រឹមត្រូវ នៅលើមាគ៌ាព្រះសាសនាអល់ឡោះហ្វ៊ុ ﷻ ពួកគេនិយាយអះអាងកុហក ។

﴿مَنْ آمَنَ بِاللهِ﴾ مِنْ هَؤُلاَءِ اَلْكُفَّارِ، وَ نَزَعَ عَنْ كُفْرِهِ، وَ مَنْ آمَنَ مِنْ هَؤُلاَءِ اَلْمُؤْمِنِينَ فِي مُسْتَقْبَلِ أَعْمَارِهِمْ، وَ أَخْلَصَ وَ وَفَى بِالْعَهْدِ وَ اَلْمِيثَاقِ اَلْمَأْخُوذَيْنِ عَلَيْهِ لِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ خُلَفَائِهِمَا اَلطَّاهِرِينَ ﴿وَ عَمِلَ صَالِحاً﴾ [وَ مَنْ عَمِلَ صَالِحاً] مِنْ هَؤُلاَءِ اَلْمُؤْمِنِينَ.

*អ្នកណាដែលមានសទ្ធាចំពោះអល់ឡោះ*ហ:ា ក្នុងចំណោមពួកបដិសេធសទ្ធាទាំងនេះដែលលះបង់ចោលការអសទ្ធា និងបណ្តាអ្នកដែលមានជំនឿក្នុងចំណោមអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាមុមីនីនទាំងនេះនៅក្នុងជីវិតអនាគតរបស់ខ្លួន ពួកគេស្មោះត្រង់ចំពោះសម្បថនិងកតិកាសញ្ញាពួកគេដែលគេបានទទួលយកពីពួកគេរឿងមូហ:ាំម៉ាដ:ុ ﷺ អ:ុលី ﷺ និងបណ្តាខ:ុ ﷺ លិហ:ុបរិសុទ្ធ ﷺ របស់អល់ព្រះអង្គ ﷻ *ដែលប្រព្រឹត្តអំពើល្អប្រពៃ* ក្នុងចំណោមបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាមុមីនីន ។

﴿فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ﴾ ثَوَابُهُمْ ﴿عِنْدَ رَبِّهِمْ﴾ فِي اَلْآخِرَةِ ﴿وَ لاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ﴾ هُنَاكَ حِينَ يَخَافُ اَلْفَاسِقُونَ ﴿وَ لاَ هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ إِذَا حَزِنَ اَلْمُخَالِفُونَ، لِأَنَّهُمْ لَمْ يَعْمَلُوا مِنْ مُخَالَفَةِ اَللَّهِ مَا يُخَافُ مِنْ فِعْلِهِ، وَ لاَ يَحْزَنُ لَهُ. (التفسير العسكرى عليه السلام ج١ ص٢٦٤)

ការតបស្នងរបស់ពួកគេ រង្វាន់របស់ពួកគេ *នៅឯម្ចាស់ពួកគេ* នៅឯលោកមុខ ។ *ពួកគេនឹងមិនរងសេចក្តីភ័យខ្លាចទេ* នាទីនោះ ចំណែកឯពួកពួកប្រព្រឹត្តអាក្រក់នឹងរងការភ័យខ្លាច *ពុំមានទុក្ខសោកទេ* ចណែកឯពួកសត្រូវនឹងរងទុក្ខសោក ព្រោះពួកគេមិនបានប្រព្រឹត្តប្រឆាំងអល់ឡោះហ:ា ﷻ ទេ អាស្រ័យហេតុនេះ ពួកគេនឹងមិនមានការភ័យខ្លាចឬទុក្ខព្រួយទេ ។ (التفسير العسكرى عليه السلام 1: 264)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُواْ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ وَٱذْكُرُواْ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾

៦៣. ហើយ [កូនចៅអ:ីសរ៉អ:ុ៌ីលអ:ីយ! ចូរនឹកឃើញ] កាលយើងបានទទួលយកកិច្ចសន្យាពីពួកអ្នក យើងបានលើក[ភ្នំ]ទ:ូរឡើងទៅលើពួកអ្នក [ព្រមទាំងមានតម្រាស់ចំពោះពួកអ្នកថា:] "ចូរពួកអ្នកចាប់យកនូវអ:ីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកអ្នកនោះយ៉ាងមាំមួន ចូរពួកអ្នកចងចាំអ:ីដែលមាននៅក្នុងនោះ (ចូរអនុវត្តិតាម) ដើម្បីពួកអ្នកនឹងខ្លាចក្រែងដោយសេចក្តីគោរព ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស:ុ ៦៣

1/63. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُمْ: ﴿وَ﴾ [اُذْكُرُوا] ﴿إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ﴾ وَ عُهُودَكُمْ أَنْ تَعْمَلُوا بِمَا فِي اَلتَّوْرَاةِ، وَ مَا فِي اَلْفُرْقَانِ اَلَّذِي أَعْطَيْتُهُ مُوسَى مَعَ اَلْكِتَابِ اَلْمَخْصُوصِ بِذِكْرِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ اَلطَّيِّبِينَ مِنْ آلِهِمَا، بِأَنَّهُمْ سَادَةُ اَلْخَلْقِ، وَ اَلْقَوَّامُونَ بِالْحَقِّ

៦៣/១. អ:ីមុាំ [អាល់-ហ:ាសាន់ អាល់-អ:ុ:ស់ការ៉ី ﷺ] មានវចន:ថា: "អល់ឡោះហ:ា ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលនឹងពួកគេ (គឺកូនចៅអ:ីសរ៉អ:ុ៌ីល) ថា *[២:៦៣] ហើយ* ពួកអ្នកចូរនឹកឃើញ *កាលយើងបានទទួលយកកិច្ចសន្យាពីពួកអ្នក* ហើយបានយកពាក្យសន្យាពីពួកអ្នក ថាពួកអ្នកនឹងអនុវត្តិតាមអ:ីក៏ដោយដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរតៅ:ាតូ និងអ:ីដែលមាននៅក្នុងអាល់-ហ:ូ:ក្ខន (ព្រះលក្ខណ:វិនិច្ឆ័យ) ដែលអញ ﷻ បានឲ្យទៅមូសា ﷺ ជាមួយព្រះគម្ពីរ ជាពិសេសឲ្យចងចាំមូហ:ាំម៉ាដ:ុ ﷺ អ:ុលី ﷺ និងបណ្តាបុគ្គលបរិសុទ្ធដែលជាព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា ﷺ របស់ពួកគេ ﷺ ថាពួកគេ ﷺ ជាព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់សព្វសត្វលោក ថាពួកគេ ﷺ ស្ថិតនៅលើសច:ធម៌យ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ។

وَ إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ أَنْ تُقِرُّوا بِهِ، وَ أَنْ تُؤَدُّوهُ إِلَى أَخْلاَفِكُمْ، وَ تَأْمُرُوهُمْ أَنْ يُؤَدُّوهُ إِلَى أَخْلاَفِهِمْ إِلَى آخِرِ مُقَدَّرَاتِي فِي اَلدُّنْيَا، لَيُؤْمِنُنَّ بِمُحَمَّدٍ نَبِيِّ اَللَّهِ، وَ يُسْلِمُنَّ لَهُ مَا يَأْمُرُهُمْ [بِهِ] فِي عَلِيٍّ وَلِيِّ اَللَّهِ عَنِ اَللَّهِ، وَ مَا يُخْبِرُهُمْ بِهِ [عَنْهُ] مِنْ أَحْوَالِ خُلَفَائِهِ بَعْدَهُ اَلْقَوَّامِينَ بِحَقِّ اَللَّهِ، فَأَبَيْتُمْ قَبُولَ ذَلِكَ وَ اِسْتَكْبَرْتُمُوهُ.

គេបានទទួលយកកិច្ចសន្យាពីពួកអ្នកដែលថាពួកអ្នកព្រមទទួលស្គាល់ពួកគេﷺទាំងអស់នេះ ហើយផ្ទេរកិច្ចសន្យានេះឲ្យទៅជំនាន់ក្រោយៗពួកអ្នករហូតដល់អវសានក្រោយបង្អស់លោកនេះ ថាពួកគេនឹងជឿមូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ទ៉ូﷺ ព្រះសាស្តារបស់អល់ឡោះ ﷻ ថាពួកគេនឹងនៅក្រោមឱវាទគេﷺ ទោះបីគេﷺ ដាក់បញ្ជាមកលើពួកគេអ្វីក៏ដោយ រឿងអ្ហ្ម៉ាលីﷺ ជាព្រះឧបរាជរបស់អល់ឡោះ ﷻ ដែលមកពីអល់ឡោះ ﷻ ទោះបីគេﷺ ប្រាប់ដំណឹងណាក៏ដោយ ឲ្យពួកគេដឹងក្នុងព្រះនាមព្រះអង្គ ﷻ រឿងបណ្តាព្រះខ្ញ៉ាលីហ្ហ ﷺ ក្រោយពីគេﷺ បណ្តាបុគ្គលﷺ ដែលស្ថិតនៅលើព្រះរាជសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះ ﷻ យ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ។ តែពួកអ្នកមិនព្រមទទួលកតិកាសញ្ញានេះទេ ពួកអ្នកទៅជាក្រអឺតក្រទម ។

﴿وَ رَفَعْنَا فَوْقَكُمُ اَلطُّورَ﴾ اَلْجَبَلَ، أَمَرْنَا جَبْرَئِيلَ أَنْ يَقْطَعَ مِنْ «جَبَلِ فِلِسْطِينَ » قِطْعَةً عَلَى قَدْرِ مُعَسْكَرِ أَسْلاَفِكُمْ فَرْسَخاً فِي فَرْسَخٍ، فَقَطَعَهَا وَ جَاءَ بِهَا، فَرَفَعَهَا فَوْقَ رُءُوسِهِمْ.

[២:៦៣] យើងបានលើកទ្ងរឡើងទៅលើពួកអ្នក ភ្នំ ។ យើង ﷻ បានបញ្ជាយ៉ូ្ប៉ារ៉ាអ ﷺ ឲ្យកាត់ចេញពី "ភ្នំប៉ាលេសទីន" យកមួយប៉ែកពីភ្នំនេះ ប៉ុនជំរ៉ុរបស់ដូនតាពួកអ្នក មានទំហំមួយហ្ហ្ការសាក ១ គុណនឹងមួយហ្ហ្ការសាក ១ (ប្រមាណ ៤ គីឡូម៉ែត្រគុណ ៤ គីឡូម៉ែត្រ) ហើយគេﷺ បានយកវាឡើងទៅលើក្បាលពួកគេ ។4:153-154

فَقَالَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ لَهُمْ: إِمَّا أَنْ تَأْخُذُوا بِمَا أُمِرْتُمْ بِهِ فِيهِ، وَ إِمَّا أَنْ أُلْقِيَ عَلَيْكُمْ هَذَا اَلْجَبَلَ. فَأُلْجِئُوا إِلَى قَبُولِهِ كَارِهِينَ إِلاَّ مَنْ عَصَمَهُ اَللَّهُ مِنَ اَلْعِنَادِ، فَإِنَّهُ قَبِلَهُ طَائِعاً مُخْتَاراً. ثُمَّ لَمَّا قَبِلُوهُ سَجَدُوا وَ عَفَّرُوا، وَ كَثِيرٌ مِنْهُمْ عَفَّرَ خَدَّيْهِ لاَ لِإِرَادَةِ اَلْخُضُوعِ لِلَّهِ، وَ لَكِنْ نَظَرَ إِلَى اَلْجَبَلِ هَلْ يَقَعُ أَمْ لاَ، وَ آخَرُونَ سَجَدُوا طَائِعِينَ مُخْتَارِينَ.

មូសាﷺ បានប្រាប់ពួកគេថា៖ "ឬមួយអស់លោកព្រមទទួលយកអ្វីដែលគេបានបញ្ជាឲ្យអស់លោកយក ឬមួយភ្នំនេះនឹងត្រូវទម្លាក់មកលើអស់លោក ។" ពួកគេព្រមទទួលយកទាំងបង្ខំចិត្ត លើកលែងតែបណ្តាអ្នកដែលអល់ឡោះ ﷻ បានការពារពីសេចក្តីមាន៖ ពួកគេព្រមទទួលយកដោយពេញចិត្តនិងដោយជម្រើស ។ បន្ទាប់ពីនោះ ពេលពួកគេព្រមទទួលយកកតិកាសញ្ញា ពួកគេបានក្រាបប្រណិប័តន៍ បានយកដីប្រឡាក់ខ្លួន ។ ភាគច្រើនបានយកដីប្រឡាក់ថ្ពាល់ ។ ពួកគេភាគច្រើនមិនបានធ្វើដូច្នេះដើម្បីចុះចូលចំពោះអល់ឡោះ ﷻ ទេ តែពួកគេសម្លឹងមើលទៅភ្នំថាវានឹងធ្លាក់មកលើពួកគេឬទេ ។ តែពួកឯទៀតបានក្រាបប្រណិប័តន៍ដោយស្ម័គ្រនិងដោយជម្រើស ។

[ثُمَّ قَالَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ] فَقَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: اِحْمَدُوا اَللَّهَ مَعَاشِرَ شِيعَتِنَا عَلَى تَوْفِيقِهِ إِيَّاكُمْ، فَإِنَّكُمْ تُعَفِّرُونَ فِي سُجُودِكُمْ لاَ كَمَا عَفَّرَهُ كَفَرَةُ بَنِي إِسْرَائِيلَ، وَ لَكِنْ كَمَا عَفَّرَهُ خِيَارُهُمْ.

បន្ទាប់មកព្រះអង្គﷺ (អ៊ីមុាំហ្ហ្ម៉ាសាន់ អាល់-អ្ហ្ការ៉ាស ﷺ) មានវចន:ថារ៉ាស ﷺ ស្ហ្ម៉ាលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "ក្រុមស្ហ៊ីអ្ហ្ការ៉ាស ﷺ យើងﷺ អ៊ីយ ! ចូរលើកតម្កើងអល់ឡោះ ﷻ (ចូរអរព្រះគុណអល់ឡោះ ﷻ) ដែលព្រះអង្គ ﷻ បានធ្វើឲ្យអស់លោកទេរចិត្តទៅរកព្រះអង្គ ﷻ ។ អស់លោកមិនបានដាក់ថ្ពាល់លើដីក្នុងពេលក្រាបប្រណិប័តន៍នោះដូចពួកអសទ្ធាក្នុងបណ្តាកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ ﷺ នោះទេ តែអស់លោកបាន

ធ្វើដូចបណ្តាមនុស្សល្អក្នុងចំណោមពួកគេ (ដោយជម្រើស) ។

قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿خُذُوا مٰا آتَيْنٰاكُمْ بِقُوَّةٍ﴾ مِنْ هَذِهِ اَلْأَوَامِرِ وَ اَلنَّوَاهِي مِنْ هَذَا اَلْأَمْرِ اَلْجَلِيلِ مِنْ ذِكْرِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا اَلطَّيِّبِينَ.
អល់ឡោះហ៊្ជ.ជមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:៦៣] ចូរពួកអ្នកចាប់យកនូវអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកអ្នកនោះយ៉ាងមាំមួន* គឺចាប់យកបណ្តាព្រះរាជបញ្ជានិងព្រះរាជបម្រាមទាំងនេះ និងចាប់យកព្រះរាជបញ្ជារុងរឿងឲ្យអស់លោកចងចាំជាពិសេសមូហាំម៉ាដ្ ﷺ អាលី صلوات الله عليه والسلام និងបណ្តាកូនចៅល្អ عليهم السلام របស់ពួកគេ عليهم السلام ។

﴿وَ اُذْكُرُوا مٰا فِيهِ﴾ فِيمَا آتَيْنَاكُمْ، اُذْكُرُوا جَزِيلَ ثَوَابِنَا عَلَى قِيَامِكُمْ بِهِ، وَ شَدِيدَ عِقَابِنَا عَلَى إِبَائِكُمْ لَهُ.
ចូរពួកអ្នកចងចាំអ្វីដែលមាននៅក្នុងនោះ គឺចងចាំអ្វីដែលយើង ﷻ បានប្រទានឲ្យពួកអ្នក ។ ចូរពួកអ្នកនឹកឃើញរង្វាន់ដ៏ច្រើនដែលយើង ﷻ បានប្រទានឲ្យពួកអ្នកព្រោះតែបានធ្វើតាមអ្វីៗទាំងនេះ [ហើយចូរនឹកដល់]ទណ្ឌកម្មយ៉ាងតឹងរ៉ឹងរបស់យើង ﷻ ដែលគេបានបម្រុងទុកសម្រាប់ការបដិសេធអ្វីៗទាំងនេះ ។

﴿لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ لِتَتَّقُوا اَلْمُخَالَفَةَ اَلْمُوجِبَةَ لِلْعِقَابِ، فَتَسْتَحِقُّوا بِذَلِكَ جَزِيلَ اَلثَّوَابِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 266)
ដើម្បីពួកអ្នកនឹងខ្លាចក្រែងដោយសេចក្តីគោរព ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកខ្លាចប្រឆាំង ព្រោះប្រឆាំងតម្រូវឲ្យរងទណ្ឌកម្ម ទីបំផុតពួកអ្នកនឹងបានរង្វាន់ដ៏សម្បើម ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 266) 7:171

***

2/63. أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ اَلْبَرْقِيُّ: [عَنْ أَبِيهِ] عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ أَبِي الْمَغْرَا، عَنْ إِسْحَاقَ ابْنِ عَمَّارٍ، وَ يُونُسَ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿خُذُوا مٰا آتَيْنٰاكُمْ بِقُوَّةٍ﴾ أَ قُوَّةٌ [فِي] الْأَبْدَانِ، أَوْ قُوَّةٌ [فِي] الْقَلْبِ؟ قَالَ: «فِيهِمَا جَمِيعاً». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٣١ الحديث: ٩٩/ ٤٩٩، المحاسن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٦١ الحديث : ٣١٩)**
៦៣/២. អាស្ម៉ាដ្ ប៊ិន មូហ៊ាំម៉ាដ្ ខ៏លិដ្ អាល់-បារគី្ញ បានរាយការណ៍តមកពីឪពុកលោក តមកពី អ៊ីបនូ អាប៊ូ អ៊ុម៉ៃរ៍ តមកពី អាប៊ូ អាល់-ម៉ាក់រ៉ា តមកពី អ៊ីសហ្កាក់ អ៊ីបនូ អាំម៉ារ តមកពី យូនូស ដែលបាននិយាយថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៊្ជ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊្ជ ﷻ *[២:៦៣] ចូរពួកអ្នកចាប់យកនូវអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកអ្នកនោះយ៉ាងមាំមួន* ថាមាំមួនដោយកម្លាំងកាយឬកម្លាំងចិត្ត ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ក្នុងទាំងពីរនេះតែម្តង ។"
(المحاسن: 261/ 319)

***

3/63. عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿خُذُوا مٰا آتَيْنٰاكُمْ بِقُوَّةٍ﴾ قَالَ: «السُّجُودُ، وَ وَضْعُ الْيَدَيْنِ عَلَى الرُّكْبَتَيْنِ فِي الصَّلاَةِ وَ أَنْتَ رَاكِعٌ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٣١ الحديث: ٩٩/ ٥٠٢، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٤٥ الحديث : ٥٤)**
៦៣/៣. មូហ៊ាំម៉ាដ្ ប៊ិន អាប៊ូ ហ្វាំសាស្ បានរាយការណ៍មកពីមិត្តរបស់យើងមួយចំនួន ដែលបានមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៊្ជ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊្ជ ﷻ *[២:៦៣] ចូរពួកអ្នកចាប់យកនូវអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកអ្នកនោះយ៉ាងមាំមួន* ថា៖ "ការក្រាបប្រណិប័តន៍ ការដាក់ដៃទាំងពីរលើជង្គង់ទាំងពីរក្នុងស្ឡ៉ាត់ ក្នុងពេលដែលលោកបង្អោនខ្លួន (រូគុអ៍) ។" (تفسير العيّاشي 1: 45/ 54) 7:171

ثُمَّ تَوَلَّيْتُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ ۖ فَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ لَكُنتُم مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٦٤﴾

៦៤. ក្រោយមកពួកអ្នកបានគេចចេញបន្ទាប់ពីនោះ ។ បើពុំមានព្រះគុណនិងព្រះការុណ្ញហឫទ័យរបស់អល់ឡោះហ្ន៑ៀមកលើពួកអ្នកទេ ពួកអ្នកច្បាស់ជានឹងនៅក្នុងចំណោមជនបរាជ័យ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦៤

1/64. قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ [لَهُمْ]: ﴿ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ﴾ يَعْنِي تَوَلَّى أَسْلاَفُكُمْ ﴿مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ﴾ عَنِ اَلْقِيَامِ بِهِ، وَ اَلْوَفَاءِ بِمَا عُوهِدُوا عَلَيْهِ. ﴿فَلَوْ لاَ فَضْلُ اَللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَتُهُ﴾ يَعْنِي عَلَى أَسْلاَفِكُمْ، لَوْ لاَ فَضْلُ اَللَّهِ عَلَيْهِمْ بِإِمْهَالِهِ إِيَّاهُمْ لِلتَّوْبَةِ، وَ إِنْظَارِهِمْ لِمَحْوِ اَلْخَطِيئَةِ بِالْإِنَابَةِ

៦៤/១. [អ៊ីម៉ាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ៊ុ:ស់ការី صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា:] អល់ឡោះហ្ន៑ៀ ﷻ មានព្រះបន្ទូលនឹងពួកគេថា: *[២:៦៤] ក្រោយមកពួកអ្នកបានគេចចេញ* មានន័យថាដូនតាពួកអ្នកបានត្រឡប់ក្រោយវិញ *បន្ទាប់ពីនោះ* បន្ទាប់ពីបានកាន់បានយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន បានគោរពពាក្យសម្បថដែលគេបានទទួលពីពួកគេនោះហើយ ។ *បើពុំមានព្រះគុណនិងព្រះការុណ្ញហឫទ័យរបស់អល់ឡោះហ្ន៑ៀមកលើពួកអ្នកទេ* មានន័យថាមកលើដូនតាពួកអ្នក ដែលគេបានទុកពេលឲ្យពួកគេកែខ្លួននិងថ្លែងការស្តាយក្រោយចំពោះកំហុសទាំងឡាយរបស់ពួកគេ

﴿لَكُنْتُمْ مِنَ اَلْخَاسِرِينَ﴾ اَلْمَغْبُونِينَ، قَدْ خَسِرْتُمُ اَلْآخِرَةَ وَ اَلدُّنْيَا، لِأَنَّ اَلْآخِرَةَ [قَدْ] فَسَدَتْ عَلَيْكُمْ بِكُفْرِكُمْ، وَ اَلدُّنْيَا كَانَ لاَ يَحْصُلُ لَكُمْ نَعِيمُهَا لِاحْتِرَامِنَا لَكُمْ، وَ تَبْقَى عَلَيْكُمْ حَسَرَاتُ نُفُوسِكُمْ وَ أَمَانِيُّكُمُ اَلَّتِي قَدِ اِقْتَطَعْتُمْ دُونَهَا.

ពួកអ្នកច្បាស់ជានឹងនៅក្នុងចំណោមជនបរាជ័យ ទៅជាខាតបង់គុណប្រយោជន៑ ។ ពួកអ្នកនឹងវិនាសទាំងក្នុងលោកមុខ ទាំងក្នុងលោកនេះ ពីព្រោះពួកអ្នកបានបាត់បង់ផលប្រយោជន៑លោកមុខហើយ ដោយសារតែពួកអ្នកបានបដិសេធសទ្ធា ។ សម្រាប់លោកនេះ ពួកអ្នកនឹងមិនបានសម្រេចនូវព្រះសប្បុរសធម៑ទេដែលអល់ឡោះហ្ន៑ៀ ﷻ បានជ្រើសរើសពួកអ្នកនោះ ។ អ្វីដែលនៅសល់គឺការសោកស្តាយលើខ្លួនឯង សេចក្ដីប្រាថ្នាពួកអ្នកត្រូវកាត់ផ្ដាច់ ។

وَ لَكِنَّا أَمْهَلْنَاكُمْ لِلتَّوْبَةِ، وَ أَنْظَرْنَاكُمْ لِلْإِنَابَةِ، أَيْ فَعَلْنَا ذَلِكَ بِأَسْلاَفِكُمْ فَتَابَ مَنْ تَابَ مِنْهُمْ، فَسَعِدَ، وَ خَرَجَ مِنْ صُلْبِهِ مَنْ قُدِّرَ أَنْ يَخْرُجَ مِنْهُ اَلذُّرِّيَّةُ اَلطَّيِّبَةُ اَلَّتِي تَطَيَّبَ فِي اَلدُّنْيَا [بِاللّٰهِ تَعَالَى] مَعِيشَتُهَا، وَ تَشَرَّفَ فِي اَلْآخِرَةِ - بِطَاعَةِ اَللَّهِ - مَرْتَبَتُهَا.

តែយើង ﷻ បានទុកពេលឲ្យពួកអ្នកកែខ្លួននិងស្តារលោទោស យើង ﷻ រង់ចាំពួកអ្នកកែខ្លួននិងស្តារលោទោស មានន័យថាដូនតាពួកអ្នក ពួកគេមួយចំនួនបានកែខ្លួន បានស្តារលោទោស ហើយបានទៅជាមនុស្សមានសំណាងល្អ ។ កូនៗដែលកើតមកពីពួកគេដែលត្រូវបញ្ជាឲ្យកើតមកពីពួកគេ គឺបណ្ដាកូនចៅល្អដែលធ្វើល្អក្នុងលោកនេះ ក្នុងជីវិតពួកគេ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ន៑ៀ تعالى ពួកគេនឹងមានកិត្ដិយសនាលោកមុខ ព្រោះពួកគេស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្ន៑ៀ ﷻ គេនឹងប្រទានឋានៈខ្ពស់ឲ្យពួកគេ ។

وَ قَالَ اَلْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ: أَمَا إِنَّهُمْ لَوْ كَانُوا دَعَوُا اَللَّهَ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ اَلطَّيِّبِينَ بِصِدْقٍ مِنْ نِيَّاتِهِمْ، وَ صِحَّةِ اِعْتِقَادِهِمْ مِنْ قُلُوبِهِمْ أَنْ يَعْصِمَهُمْ حَتَّى لاَ يُعَانِدُوهُ بَعْدَ مُشَاهَدَةِ تِلْكَ اَلْمُعْجِزَاتِ اَلْبَاهِرَاتِ، لَفَعَلَ ذَلِكَ بِجُودِهِ وَ كَرَمِهِ. وَ لَكِنَّهُمْ قَصَّرُوا، وَ آثَرُوا اَلْهَوَى بِنَا وَ مَضَوْا مَعَ اَلْهَوَى فِي طَلَبِ لَذَّاتِهِمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 267)

[អ៊ីមុាំ]ហ្ជ្ជ៊ូសៃន៍ ប៊ិន អ្ហ្ម៉ាលីصلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "បើពួកគេបានបួងសួងអល់ឡោះហ្ជ្ជ៊ីតាមរយ:មូហ្ហ៊ាំម៉ាដ្ជ៊ីនិងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាعليهم السلام ព្រះអង្គ ﷺ ដោយបំណងស្មោះ ដោយជំនឿត្រឹមត្រូវក្នុងចិត្ត សូមឲ្យព្រះអង្គ ﷻ ការពារពួកគេកុំឲ្យពួកគេប្រកែកឬប្រទូសប្រឆាំងព្រះអង្គ ﷻ ក្រោយពីពួកគេបានឃើញព្រឹត្តិការណ៍អច្ឆារ្យទាំងនេះដែលធ្វើឲ្យជឿនោះ អល់ឡោះហ្ជ្ជ៊ីﷻ ប្រាកដនឹងប្រទានឲ្យពួកគេ ក្នុងព្រះនាមនៃព្រះហឫទ័យដ៏ទូលំទូលាយនិងព្រះសប្បុរសធម៌របស់ព្រះអង្គ ﷻ ។ តែពួកគេទៅទន់ជ្រាយ ពួកគេយកចំណង់ចិត្តខ្លួនជាជាងយើង ។ ពួកគេធ្វើតាមចំណង់ចិត្តឯង រ៉ណ្ណាជាប់ក្នុងសេចក្ដីភ្លើតភ្លើនផ្ទាល់ខ្លួន ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 267)

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ ٱلَّذِينَ ٱعْتَدَوْا۟ مِنكُمْ فِى ٱلسَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا۟ قِرَدَةً خَـٰسِـِٔينَ ﴿٦٥﴾

៦៥. ការពិតពួកអ្នកបានស្គាល់ពួកទាំងនោះ ក្នុងបណ្ដាពួកអ្នក ដែលបានបំពានច្បាប់ថ្ងៃសៅរ៍ ។ យើងមានព្រះតម្រាស់ដាក់ពួកគេថា៖ "ពួកអ្នកចូរក្លាយជាសត្វស្វាធំដែលគេស្អប់ខ្ពើមទៅ ។"

فَجَعَلْنَـٰهَا نَكَـٰلًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾

៦៦. យើងបានធ្វើឲ្យវាទៅជាគំរូសម្រាប់ពួកដែលនៅពីមុខពួកគេ (ដែលបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែក) និងជនដែលមកតាមក្រោយពួកគេ និងជាការដាស់តឿនសម្រាប់អ្នកក្រែងខ្លាចដោយសេចក្ដីគោរព ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦៥-៦៦

1/66–65. ثُمَّ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ لَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ﴾ لَمَّا اصْطَادُوا السُّمُوكَ فِيهِ ﴿فَقُلْنا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خاسِئِينَ﴾ مُبْعَدِينَ عَنْ كُلِّ خَيْرٍ

៦៥-៦៦/១. [អ៊ីមុាំ អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-អ្ហ្ម៉ាស់ការីصلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖] បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ជ្ជ៊ីﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:៦៥] ការពិតពួកអ្នកបានស្គាល់ពួកទាំងនោះក្នុងបណ្ដាពួកអ្នកដែលបានបំពានច្បាប់ថ្ងៃសៅរ៍* ព្រោះពួកគេបានចាប់ត្រីក្នុងថ្ងៃនោះ ។ *យើងមានព្រះតម្រាស់ដាក់ពួកគេថា៖ "ពួកអ្នកចូរក្លាយជាសត្វស្វាធំដែលគេស្អប់ខ្ពើមទៅ"* និរាសចាកពីសេចក្ដីល្អ ។

﴿فَجَعَلْناها﴾ [أَيْ] جَعَلْنَا تِلْكَ الْمَسْخَةَ الَّتِي أَخْزَيْنَاهُمْ وَ لَعَنَّاهُمْ بِهَا ﴿نَكالاً﴾ عِقَاباً وَ رَدْعاً ﴿لِما بَيْنَ يَدَيْها﴾ بَيْنَ يَدَيِ الْمَسْخَةِ مِنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُوبِقَاتِ الَّتِي اسْتَحَقُّوا بِهَا الْعُقُوبَاتِ ﴿وَ ما خَلْفَها﴾ لِلْقَوْمِ الَّذِينَ شَاهَدُوهُمْ بَعْدَ مَسْخِهِمْ يَرْتَدِعُونَ عَنْ مِثْلِ أَفْعَالِهِمْ لَمَّا شَاهَدُوا مَا حَلَّ بِهِمْ مِنْ عِقَابِنَا ﴿وَ مَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ﴾ يَتَّعِظُونَ بِهَا، فَيُفَارِقُونَ الْمُخْزِيَاتِ وَ يَعِظُونَ [بِهَا] النَّاسَ، وَ يُحَذِّرُونَهُمُ الْمُرْدِيَاتِ.

[២:៦៦] យើងបានធ្វើឲ្យវា មានន័យថាយើងﷻ បានធ្វើមនុស្សប្រែរូបទាំងនេះដែលយើងﷻ បានបំបាក់មុខនិងបានដាក់បណ្ដាសានោះ *ទៅជាគំរូ* ជាទណ្ឌកម្មនិងជាការកំញើញ *សម្រាប់ពួកដែលនៅពីមុខពួកគេ* នៅពីមុខពួកដែលប្រែរូប (ពួកស្វា) ដោយសារតែបានសាងបាបធំបណ្ដាលឲ្យរងទណ្ឌកម្មចៀសមិនផុត *និងជនដែលមកតាមក្រោយពួកគេ* សម្រាប់ប្រជារាស្ត្រដែលបានឃើញពួកគេផ្ទាល់ភ្នែកក្រោយពីពួកគេនោះបានក្លាយខ្លួនទៅជាសត្វស្វា ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេចៀសវៀងប្រព្រឹត្តដូចពួកគេនោះដែរដែលប្រជារាស្ត្រនោះបានឃើញហើយ គឺទង្វើដែលបានធ្វើឲ្យពួកគេនោះទទួលរងទណ្ឌកម្មយើងﷻ នេះ *និងជាការដាស់តឿនសម្រាប់អ្នកក្រែងខ្លាចដោយសេចក្ដីគោរព* ដើម្បីឲ្យពួកគេយកជាមេរៀន និងដើម្បីឲ្យ

ប្រជារាស្ត្រចៀសឆ្ងាយពីប្រការដែលនាំមកនូវសេចក្ដីអាម៉ាស់ និងជាប្រកាសប្រាប់ប្រជារាស្ត្រ[ឯទៀត] ឲ្យការពារខ្លួនពីវិបត្តិភ័យ ។

وَ قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): كَانَ هَؤُلاَءِ قَوْمٌ يَسْكُنُونَ عَلَى شَاطِئِ بَحْرٍ، نَهَاهُمُ اللَّهُ وَ أَنْبِيَاؤُهُ عَنِ اصْطِيَادِ السَّمَكِ فِي يَوْمِ السَّبْتِ. فَتَوَصَّلُوا إِلَى حِيلَةٍ لِيُحِلُّوا بِهَا لِأَنْفُسِهِمْ مَا حَرَّمَ اللَّهُ، فَخَدُّوا أَخَادِيدَ، وَ عَمِلُوا طُرُقاً تُؤَدِّي إِلَى حِيَاضٍ، يَتَهَيَّأُ لِلْحِيتَانِ الدُّخُولُ فِيهَا مِنْ تِلْكَ الطُّرُقِ، وَ لاَ يَتَهَيَّأُ لَهَا الْخُرُوجُ إِذَا هَمَّتْ بِالرُّجُوعِ. [مِنْهَا إِلَى اللُّجَجِ].
[អ៊ីមុាំអាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ៊ុសការី صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា]អ៊ីលី ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ីសែន صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ប្រជារាស្ត្រទាំងនេះរស់នៅឯឆ្នេរសមុទ្រ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន និងព្រះសាស្ដា عليه السلام ព្រះអង្គ ﷻ បានហាមពួកគេចាប់ត្រីក្នុងថ្ងៃសៅរ៍ ។ ពួកគេបានរកឃើញល្បិចមួយដើម្បីអាចចាប់ត្រីបានក្នុងថ្ងៃដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន ﷻ ហាមនោះ ។ ពួកគបានជីកចង្អូរទឹកទៅដល់រណ្ដៅដើម្បីឲ្យត្រីហែលឆ្លងកាត់តាមនេះ តែទៅទាល់ក្នុងរណ្ដៅមិនអាចហែលត្រឡប់មកសមុទ្រវិញបានទេ ។

فَجَاءَتِ الْحِيتَانُ يَوْمَ السَّبْتِ جَارِيَةً عَلَى أَمَانِ اللَّهِ [لَهَا] فَدَخَلَتِ الْأَخَادِيدَ وَ حَصَلَتْ فِي الْحِيَاضِ وَ الْغُدْرَانِ. فَلَمَّا كَانَتْ عَشِيَّةُ الْيَوْمِ هَمَّتْ بِالرُّجُوعِ مِنْهَا إِلَى اللُّجَجِ لِتَأْمَنَ صَائِدَهَا، فَرَامَتِ الرُّجُوعَ فَلَمْ تَقْدِرْ، وَ بَقِيَتْ لَيْلَتَهَا فِي مَكَانٍ يَتَهَيَّأُ أَخْذُهَا [يَوْمَ الْأَحَدِ] بِلاَ اصْطِيَادٍ لِاسْتِرْسَالِهَا فِيهِ، وَ عَجْزِهَا عَنِ الِامْتِنَاعِ، لِمَنْعِ الْمَكَانِ لَهَا.
ត្រីហែលក្នុងប្រឡាយនេះក្នុងថ្ងៃសៅរ៍ អាស្រ័យសុវត្ថិភាពអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ានដែលត្រូវប្រទានមកលើពួកវា (គឺហាមចាប់វា) ហើយមកទាល់នៅឯក្នុងរណ្ដៅដែលគេបានជីកនោះ ។ ពេល[ថ្ងៃសៅរ៍]យប់ ពេលវាចង់ហែលត្រឡប់ទៅសមុទ្រវិញដើម្បីរួចផុតពីការនេសាទ តែមិនអាចទៅបានទេ ត្រូវបង្ខាំងក្នុងរណ្ដៅទាំងនោះអស់មួយយប់រហូតដល់ថ្ងៃអាទិត្យ ។ នៅក្នុងរណ្ដៅនោះគេអាចចាប់ពួកវាបានដោយដៃយ៉ាងស្រួលដោយមិនបាច់ប្រើសំណាញ់ទេដែលពួកគេនោះត្រូវហាមប្រើ ។

فَكَانُوا يَأْخُذُونَهَا يَوْمَ الْأَحَدِ، وَ يَقُولُونَ: مَا اصْطَدْنَا فِي يَوْمِ السَّبْتِ، وَ إِنَّمَا اصْطَدْنَا فِي الْأَحَدِ، وَ كَذَبَ أَعْدَاءُ اللَّهِ بَلْ كَانُوا آخِذِينَ لَهَا بِأَخَادِيدِهِمُ الَّتِي عَمِلُوهَا يَوْمَ السَّبْتِ حَتَّى كَثُرَ مِنْ ذَلِكَ مَالُهُمْ وَ ثَرَاؤُهُمْ، وَ تَنَعَّمُوا بِالنِّسَاءِ وَ غَيْرِهِنَّ لِاتِّسَاعِ أَيْدِيهِمْ بِهِ.
ពួកគេតែងតែចាប់ត្រីថ្ងៃអាទិត្យ តែងតែថា: "យើងមិនចាប់ត្រីថ្ងៃសៅរ៍ទេ តែយើងចាប់វាថ្ងៃអាទិត្យ ។" ពួកគេបាននិយាយមុសា ពួកសត្រូវអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ានទាំងនេះ តែពួកគេបានចាប់ត្រីដោយរណ្ដៅដែលពួកគេបានជីកក្នុងថ្ងៃសៅរ៍ ទាល់តែពួកគេកើបបាននូវទ្រព្យសម្បត្ដិដោយវិធីនេះ មានកវិយាច្រើននិងវត្ថុប្រណិតច្រើនទៀតដោយសារដៃពួកគេប៉ិនប្រសប់ ។

وَ كَانُوا فِي الْمَدِينَةِ نَيِّفاً وَ ثَمَانِينَ أَلْفاً، فَعَلَ هَذَا سَبْعُونَ أَلْفاً، وَ أَنْكَرَ عَلَيْهِمُ الْبَاقُونَ، كَمَا قَصَّ اللَّهُ تَعَالَى ﴿وَ سْئَلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ﴾ الْآيَةَ. وَ ذَلِكَ أَنَّ طَائِفَةً مِنْهُمْ وَعَظُوهُمْ وَ زَجَرُوهُمْ، وَ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ خَوَّفُوهُمْ، وَ مِنِ انْتِقَامِهِ وَ شَدِيدِ بَأْسِهِ حَذَّرُوهُمْ، فَأَجَابُوهُمْ عَنْ وَعْظِهِمْ: ﴿لِمَ تَعِظُونَ قَوْماً اللهُ مُهْلِكُهُمْ﴾ بِذُنُوبِهِمْ هَلاَكَ الِاصْطِلاَمِ ﴿أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَاباً شَدِيداً﴾.
ពួកគេបានរស់នៅក្នុងស្រុកណៃយ៉ីហ្ជាដែលមានប្រជារាស្ត្រ ៨០០០០ នាក់ ។ ៧០០០០ នាក់ធ្វើទង្វើនេះ តែប្រជារាស្ត្រសល់ពីនេះបដិសេធពួកគេ ដូចអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ានចែងអំពីពួកគេថា: *[៧:១៦៣] ចូរអ្នកសួរពួកគេអំពីស្រុកមួយដែលនៅឯសមុទ្រ ។* ពួកគេមួយក្រុមបានព្រមានពួកគេ បានស្ដីបន្ទោសពួកគេ បានគំរាមពួកគេឲ្យខ្លាចទណ្ឌកម្មអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន ﷻ ឲ្យខ្លាចអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន ﷻ សងសឹកយ៉ាងឈឺចាប់ ។ ពួកគេ

បានតបវិញថា៖ *"[៧:១៦៤] "ហេតុអ្វីអស់លោកដាស់តឿនមនុស្សដែលអល់ឡោះហ្វ៉ានឹងប្រល័យចោល* ដោយសារតែពួកគេបានសាងបាបកម្ម ដោយការកម្ទេចឲ្យអស់ឬស *ឬនឹងធ្វើទោសដោយទណ្ឌកម្ម ធ្ងន់ ?"*

فَأَجَابُوا الْقَائِلِينَ لَهُمْ هَذَا: ﴿مَعْذِرَةً إِلىٰ رَبِّكُمْ﴾ - [هَذَا الْقَوْلُ مِنَّا لَهُمْ مَعْذِرَةٌ إِلَى رَبِّكُمْ] إِذْ كَلَّفَنَا الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيَ عَنِ الْمُنْكَرِ، فَنَحْنُ نَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ- لِيَعْلَمَ رَبُّنَا مُخَالَفَتَنَا لَهُمْ، وَ كَرَاهَتَنَا لِفِعْلِهِمْ. قَالُوا: ﴿وَ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ﴾ وَ نَعِظُهُمْ أَيْضاً لَعَلَّهُمْ تَنْجَعُ فِيهِمُ الْمَوَاعِظُ، فَيَتَّقُوا هَذِهِ الْمُوبِقَةَ، وَ يَحْذَرُوا عُقُوبَتَهَا.

ក្រុមអ្នកថាបានប្រាប់ពួកគេវិញថា៖ *"ដើម្បីរួចខ្លួនពីការស្តីបន្ទោសរបស់ម្ចាស់អស់លោក* សម្តីយើងទាំងនេះដែលយើងថ្លែងហាមពួកគេនោះ ព្រោះតែយើងចង់ឲ្យរួចផុតពីការស្តីបន្ទោសរបស់ម្ចាស់ﷻយើង ព្រោះព្រះអង្គﷻបានបង្គាប់ឲ្យយើងណែនាំឲ្យប្រព្រឹត្តល្អនិងហាមប្រព្រឹត្តអាក្រក់ ។ ដូច្នេះយើងហាមប្រព្រឹត្តប្រការអាក្រក់ដើម្បីនឹងឲ្យម្ចាស់ﷻយើងទ្រង់ញាណថាយើងប្រឆាំងពួកគេ យើងស្អប់ខ្ពើមទង្វើរបស់ពួកគេ ។" ពួកគេបានថា៖ *ពួកគេអាចនឹងក្រែងខ្លាច* យើងណែនាំពួកគេដោយសង្ឃឹមថាការណែនាំរបស់យើងនឹងមានប្រសិទ្ធភាពលើពួកគេ ពួកគេនឹងខ្លាចបាបធំនេះ នឹងខ្លាចលទ្ធផលអាក្រក់របស់ទង្វើពួកគេ ។

قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿فَلَمَّا عَتَوْا﴾ حَادُوا وَ أَعْرَضُوا وَ تَكَبَّرُوا عَنْ قَبُولِهِمُ الزَّجْرَ ﴿عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ﴾ مُبْعَدِينَ عَنِ الْخَيْرِ، مُقْصَيْنَ.

អល់ឡោះហ្វ៉ានﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៧:១៦៦] ដូច្នេះពេលពួកគេបានប្រព្រឹត្តបំពាន* ពួកគេប្រព្រឹត្តលំអៀង គេចចេញ ក្រអឺតក្រទមមិនព្រមស្តាប់ការព្រមាន *ដែលគេបានហាមពួកគេ យើងមានព្រះរាជតម្រាស់ដាក់ពួកគេថា៖ "ពួកអ្នកចូរកើតជាសត្វស្វាដែលគេស្អប់ទៅ"* កម្ចាត់ចេញពីសេចក្តីល្អទាំងអស់ កាត់ផ្តាច់ ។"

قَالَ فَلَمَّا نَظَرَ الْعَشَرَةُ آلاَفٍ وَ النَّيِّفُ- أَنَّ السَّبْعِينَ أَلْفاً لاَ يَقْبَلُونَ مَوَاعِظَهُمْ، وَ لاَ يَخْفِلُونَ بِتَحْوِيفِهِمْ إِيَّاهُمْ وَ تَحْذِيرِهِمْ لَهُمْ، اعْتَزَلُوهُمْ إِلَى قَرْيَةٍ أُخْرَى قَرِيبَةٍ مِنْ قَرْيَتِهِمْ، وَ قَالُوا: نَكْرَهُ أَنْ يَنْزِلَ بِهِمْ عَذَابُ اللهِ وَ نَحْنُ فِي خِلاَلِهِمْ.

អ៊ីមុាំ អ្ហ្ម៉ាលី ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ីសែន صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ពេលពួកអ្នកដាស់តឿនដែលមានចំនួន ១០០០០ នាក់បានឃើញថាពួកល្មើសដែលមានចំនួន ៧០០០០ នាក់នោះមិនស្តាប់ការដាស់តឿនរបស់ខ្លួនទេ មិនបារម្ភអំពីការខ្លាចក្រែងនិងការរំលឹករបស់ពួកគេទេ ពួកគេបានដកខ្លួនចេញឆ្ងាយពីពួកគេដោយផ្លាស់ទៅរស់នៅឯស្រុកមួយទៀតដែលនៅជិតនោះ ហើយបានថា៖ "យើងមិនចង់នៅជាមួយពួកគេទេ ពេលទណ្ឌកម្មអល់ឡោះហ្វ៉ានﷻបាក់ស្រោចមកលើពួកគេ ។"

فَأَمْسَوْا لَيْلَةً، فَمَسَخَهُمُ اللهُ تَعَالَى كُلَّهُمْ قِرَدَةً [خَاسِئِيَ] وَ بَقِيَ بَابُ الْمَدِينَةِ مُغْلَقاً لاَ يَخْرُجُ مِنْهُ أَحَدٌ [وَ لاَ يَدْخُلُهُ أَحَدٌ]. وَ تَسَامَعَ بِذَلِكَ أَهْلُ الْقُرَى وَ قَصَدُوهُمْ، وَ تَسَنَّمُوا حِيطَانَ الْبَلَدِ، فَاطَّلَعُوا عَلَيْهِمْ فَإِذَا هُمْ كُلُّهُمْ رِجَالُهُمْ وَ نِسَاؤُهُمْ قِرَدَةٌ- يَمُوجُ بَعْضُهُمْ فِي بَعْضٍ- يَعْرِفُ هَؤُلاَءِ النَّاظِرُونَ مَعَارِفَهُمْ وَ قَرَابَاتِهِمْ وَ خُلَطَاءَهُمْ، يَقُولُ الْمُطَّلِعُ لِبَعْضِهِمْ: أَنْتَ فُلاَنٌ، أَنْتَ فُلاَنَةُ؟ فَتَدْمَعُ عَيْنُهُ وَ يُؤْمِئُ بِرَأْسِهِ (بِلَا، أَوْ نَعَمْ).

ពួកគេបានចាកចេញមួយយប់មុន ។ អល់ឡោះហ្វ៉ានﷻបានធ្វើឲ្យពួកអ្នកស្រុកទាំងអស់នោះទៅជាសត្វស្វាធំដែលគេស្អប់ខ្ពើម ។ ទ្វារស្រុកនេះត្រូវបិទជិត មិនមានអ្នកណាចេញពីក្នុងស្រុកនោះទេ ហើយមិន

មានអ្នកណាចូលទៅក្នុងស្រុកនោះបានទេ ។ ពួកអ្នកស្រុកមួយទៀតបានមកស្តាប់ដំណឹងនេះ ពួកគេបានឡើងលើកំផែងស្រុកនេះ បានឃើញប្រុសស្រីទាំងអស់ក្លាយទៅជាដូចសត្វស្វា ធ្វើសញ្ញារកគ្នា ។ ពួកអ្នកឃើញស្គាល់ពួកគេនោះ ស្គាល់សាច់ញាតិរបស់ខ្លួនមួយចំនួនដែលធ្លាប់រស់នៅរួមគ្នា ។ ពួកអ្នកឃើញបានសួរពួកនោះមួយចំនួនថា៖ "អ្នកជាអ្នកនេះមែនទេ ?" ពួកគេនោះបានហូរទឹកភ្នែក ដោយធ្វើកាយវិការក្បាល[ដើម្បីបញ្ជាក់ថាមែនឬទេ] ។

فَمَا زَالُوا كَذَلِكَ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ، ثُمَّ بَعَثَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ [عَلَيْهِمْ] مَطَراً وَ رِيحاً- فَجَرَفَهُمْ إِلَى الْبَحْرِ، وَ مَا بَقِيَ مَسْخٌ بَعْدَ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ، وَ إِنَّمَا الَّذِينَ تَرَوْنَ مِنْ هَذِهِ الْمُصَوَّرَاتِ بِصُوَرِهَا- فَإِنَّمَا هِيَ أَشْبَاهُهَا، لاَ هِيَ بِأَعْيَانِهَا، وَ لاَ مِنْ نَسْلِهَا. (التفسير العسكرى عليه السلام ج١ ص٢٦٨)

ពួកគេនៅក្នុងសភាពនេះអស់បីថ្ងៃ ។ បន្ទាប់ពីនោះអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ﷻបានចាត់បញ្ជូនភ្លៀងនិងខ្យល់មកលើពួកគេ បក់ជាត់ពួកគេទៅក្នុងសមុទ្រ មិនមាននៅសល់បុគ្គលប្រែរូបទេក្រោយពីបីថ្ងៃ ។ ពេលអស់លោកបានឃើញមុខទាំងនោះដែលដូចរូប[ស្វាធំសម័យឥឡូវ] ពួកវាដូចពួកគេ ។ ពួកវាមិនមែនពួកនោះពិតប្រាកដទេ ហើយក៏មិនជាប់ពូជអំបូរនឹងពួកគេនោះទេដែរ ។"

(التفسير العسكرى عليه السلام 1: 268)7:163-166

***

*65–2/66. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ بَشَّارٍ اَلْقَزْوِينِيُّ رَضِيَ اَللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو اَلْفَرَجِ اَلْمُظَفَّرُ بْنُ أَحْمَدَ اَلْقَزْوِينِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ اَلْكُوفِيُّ اَلْأَسَدِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا سَهْلُ بْنُ زِيَادٍ اَلْآدَمِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ عَبْدِ اَللَّهِ اَلْخَزَّازُ اَلْكُوفِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا عَبْدُ اَللَّهِ بْنُ اَلْفَضْلِ اَلْهَاشِمِيُّ

*៦៥-៦៦/២. មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ីលី ប៊ិន បាប៊ូ្ស៊ារ អាល់-ក្ឋ្ស៊ីវីនី បាននិយាយប្រាប់យើងតមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្វារ៉ាជ្ជ អាល់-មូ្ហ្ស៊ាហ្ហារ ប៊ិន អាស្ស៊ីម៉ាដ្ឋ អាល់-ក្ឋ្ស៊ីវីនី តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប់ហ្ហារ អាល់-គូហ្ហ៊ី អាល់-អាសាឌ្ឋ៊ី តមកពី សាស្ល៍ ប៊ិន អាល់-អាដ្ឋ៊ូមី តមកពី ស៊ូ្ហ្ស៊ីម៉ាន ប៊ិន អ៊ុប៊ាប ឌ្ឋ្ហ៊ីលឡោះហ្ស៊ា អាល់-ខ្ឋ្ស៊ីស្ស៊ាស៊ីប អាល់-គូហ្ហ៊ី តមកពី អ៊ុប៊ាប ឌ្ឋ្ហ៊ីលឡោះហ្ស៊ា ប៊ិន អាល់-ហ្ហាដ្ឋ៊ីល៍ អាល់-ហ្ហាស្ស៊ីមី ដែលបានថា

قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اَللَّهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ اَلصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ [...] فَقَوْلُ اَللَّهِ تَعَالَى ﴿وَ لَقَدْ عَلِمْتُمُ اَلَّذِينَ اِعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي اَلسَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ﴾ قَالَ إِنَّ أُولَئِكَ مُسِخُوا ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ ثُمَّ مَاتُوا وَ لَمْ يَتَنَاسَلُوا، وَ إِنَّ اَلْقِرَدَةَ اَلْيَوْمَ مِثْلُ أُولَئِكَ، وَ كَذَلِكَ اَلْخَنَازِيرُ وَ سَائِرُ اَلْمُسُوخِ، مَا وُجِدَ مِنْهَا اَلْيَوْمَ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ مِثْلُهُ لاَ يَحِلُّ أَنْ يُؤْكَلَ لَحْمُهُ. [...] (علل الشرايع ج١ ص٢٢٥)

ខ្ញុំបានទូល អាប៊ូ អ៊ុប៊ាប ឌ្ឋ្ហ៊ីលឡោះហ្ស៊ា យ៉ាកុ៊ប់ហ្ហារﷺ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ អាល់-ស្ស៊ ឌ្ឋ្ហ៊ីក្ឋ ﷺ ថាព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាឡា *[២:៦៥] ការពិតពួកអ្នកបានស្គាល់ពួកទាំងនោះក្នុងបណ្តាពួកអ្នកដែលបានបំពានច្បាប់ថ្ងៃសៅរ៍ ។ យើងមានព្រះតម្រាស់ដាក់ពួកគេថា៖ "ពួកអ្នកចូរក្លាយជាសត្វស្វាធំដែលគេស្អប់ខ្ពើមទៅ"* [មានន័យថាអ្វី ?]" ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "ពួកគេបានក្លាយរូបរាងអស់បីថ្ងៃ ហើយបានស្លាប់ មិនមានកូនទេ ។ សត្វស្វាសព្វថ្ងៃនេះដូចពួកគេនោះ ។ សត្វជ្រូកក៏ដូចនោះដែរ ព្រមទាំងពួកដែលក្លាយរូបរាងឯទៀតដែរ ។ ដែលគេឃើញមានសព្វថ្ងៃនេះដូចពួកគេនោះ គេមិនអនុញ្ញាតឲ្យបរិភោគសាច់ពួកវាទេ ។" (علل الشرايع 1: 225)

***

*65–3/66. عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ [...] وَ كَانَ مِنَ السُّنَّةِ وَ السَّبِيلِ اَلَّتِي أَمَرَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِهَا مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)

أَنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ السَّبْتَ وَ كَانَ مِنْ أَعْظَمِ السَّبْتِ وَ لَمْ يَسْتَحِلَّ أَنْ يَفْعَلَ ذَلِكَ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ وَ مَنِ اسْتَخَفَّ بِحَقِّهِ وَ اسْتَحَلَّ مَا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ مِنَ الْعَمَلِ الَّذِي نَهَاهُ اللَّهُ عَنْهُ فِيهِ أَدْخَلَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ النَّارَ وَ ذَلِكَ حَيْثُ اسْتَحَلُّوا الْحِيتَانَ وَ احْتَبَسُوهَا وَ أَكَلُوهَا يَوْمَ السَّبْتِ

*៦៥-៦៦/៣. រាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្ជា صلوات الله عليه والسلام ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ស៊ុនណាស្ងុមួយ ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ដាក់ឲ្យមូសា عليه السلام ប្រតិបត្តិគឺ អាល់-សាប់បាត់ ។ បណ្តាអ្នកដែលអនុវត្តិបទបញ្ញត្តិ នេះដោយសេចក្តីគោរព មិនល្មើសបទបញ្ញត្តិនេះទេ ដោយខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ដោយសេចក្តី គោរព អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ នឹងឲ្យអ្នកនោះចូលឋានសួគ៌ ។ អ្នកណាល្មើសបទបញ្ញត្តិជាទីគោរពនេះ ចាត់ទុក ជាស្របច្បាប់អ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ហាម ក្នុងចំណោមទង្វើមិនស្របច្បាប់ អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ នឹងឲ្យអ្នក នោះចូលភ្លើងនរក ព្រោះអ្នកនោះបានចាត់ទុកត្រីស្របតាមច្បាប់ ពួកគេបានដាក់អន្ទាក់ត្រី បាន បរិភោគត្រីនោះថ្ងៃសៅរ៍សាប់បាត់ ។

غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَكُونُوا أَشْرَكُوا بِالرَّحْمَنِ وَ لَا شَكُّوا فِي شَيْءٍ مِمَّا جَاءَ بِهِ مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ ﴿وَ لَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خاسِئِينَ﴾ [...] (الكافي – الجزء : ٢ صفحة : ٢٨ حديث : ١)

អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ទ្រង់ព្រះពិរោធពួកគេ ទោះបីពួកគេមិនបានហ៊ានហាយដៃគូជាមួយព្រះអង្គ ﷻ ទេក៏ដោយ ទោះបីពួកគេមិនបានសង្ស័យទេក៏ដោយអំពីអ្វីៗដែលមូសា عليه السلام បាននាំមកនោះ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ បាន ព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:៦៥] ការពិតពួកអ្នកបានស្គាល់ពួកទាំងនោះក្នុងបណ្តាពួកអ្នកដែលបានបំពាន ច្បាប់ថ្ងៃសៅរ៍ ។ យើងមានព្រះតម្រាស់ដាក់ពួកគេថា៖ "ពួកអ្នកចូរក្លាយជាសត្វស្វាធំដែលគេស្អប់ខ្ពើម ទៅ ។"* (الكافي 2: 28/ 1)

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تَذْبَحُوا۟ بَقَرَةً ۖ قَالُوٓا۟ أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ۖ قَالَ أَعُوذُ بِٱللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٦٧﴾

៦៧. [ចូរនឹកឃើញ]កាលមូសាបានប្រាប់ប្រជាជាតិគេថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ូដាក់ព្រះរាជបញ្ជាឲ្យអស់ លោកធ្វើពលីកម្មមេគោមួយ ។" ពួកគេបានថា៖ "លោកចំអកឲ្យយើងមែនទេ ?" គេបានថា៖ "សូម អល់ឡោះហ្ស៊ូការពារខ្ញុំ កុំឲ្យខ្ញុំទៅជាបុគ្គលល្ងង់ខ្លៅម្នាក់ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦៧

1/67. قَالَ الْإِمَامُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِيَهُودِ الْمَدِينَةِ: وَ اذْكُرُوا ﴿إِذْ قالَ مُوسىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً﴾ تَضْرِبُونَ بِبَعْضِهَا هَذَا الْمَقْتُولَ بَيْنَ أَظْهُرِكُمْ لِيَقُومَ حَيّاً سَوِيّاً بِإِذْنِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ يُخْبِرَكُمْ بِقَاتِلِهِ.

៦៧/១. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ហ្ស៊ាការី صلوات الله عليه والسلام] មានវចន:ថាអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ មានព្រះបន្ទូលដាក់ ពួកយ៉ាហ្ស៊ីឌ្ស៊ីម៉ាឌ្ស៊ីណាស្ងុថា៖ "ចូរពួកអ្នកនឹកឃើញ *[២:៦៧] កាលមូសាបានប្រាប់ប្រជាជាតិគេថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ូដាក់ព្រះរាជបញ្ជាឲ្យអស់លោកធ្វើពលីកម្មមេគោមួយ* ហើយយកមួយចំណែកនៃមេគោ នេះទៅវាយសពរបស់អ្នកត្រូវសម្លាប់ម្នាក់ ក្នុងចំណោមអស់លោក អ្នកនោះនឹងរស់ឡើងវិញដោយការ អនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ អ្នកនោះនឹងប្រាប់អស់លោកឲ្យស្គាល់ឃាតករបស់គេ ។"

وَ ذَلِكَ حِينَ أُلْقِيَ اَلْقَتِيلُ بَيْنَ أَظْهُرِهِمْ، فَأَلْزَمَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ أَهْلَ اَلْقَبِيلَةِ بِأَمْرِ اَللَّهِ تَعَالَى أَنْ يَحْلِفَ خَمْسُونَ مِنْ أَمَاثِلِهِمْ بِاللَّهِ اَلْقَوِيِّ اَلشَّدِيدِ إِلَهِ [مُوسَى وَ] بَنِي إِسْرَائِيلَ، مُفَضِّلِ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ اَلطَّيِّبِينَ عَلَى اَلْبَرَايَا أَجْمَعِينَ [إِنَّا] مَا قَتَلْنَاهُ، وَ لاَ عَلِمْنَا لَهُ قَاتِلاً،

ព្រឹត្តិការណ៍នេះបានកើតឡើងពេលគេបានយកសពរបស់ពួកគេម្នាក់មកបោះឲ្យពួកគេ ។ មូសាអ្នកស្រី ១ បានតម្រូវឲ្យប្រជាជាតិកុលសម្ព័ន្ធ ដោយព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ស៊ីវ ១ ឲ្យបុរសហាសិបនាក់ដែលខ្លាំងពូកែជាងគេក្នុងចំណោមកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល ដែលលើកតម្កើងបារមីមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ១ និងបណ្តាកូនចៅ ១ ព្រះអង្គ ១ ជាបុគ្គលប្រសើរបំផុតនោះ ស្បថថាពួកគេមិនបានសម្លាប់ អ្នកនោះទេហើយមិនស្គាល់អ្នកសម្លាប់អ្នកនោះទេ ។

فَإِنْ حَلَفُوا بِذَلِكَ غَرِمُوا دِيَةَ اَلْمَقْتُولِ، وَ إِنْ نَكَلُوا نَصُّوا عَلَى اَلْقَاتِلِ أَوْ أَقَرَّ اَلْقَاتِلُ فَيُقَادُ مِنْهُ فَإِنْ لَمْ يَفْعَلُوا حُبِسُوا فِي مَحْبَسٍ ضَنْكٍ إِلَى أَنْ يَحْلِفُوا أَوْ يُقِرُّوا أَوْ يَشْهَدُوا عَلَى اَلْقَاتِلِ.

ដូច្នេះបើពួកគេស្បថពួកគេត្រូវបង់ពិន័យឈាមឲ្យទៅគ្រួសារអ្នកស្លាប់ ។ បើពួកគេមិនស្បថទេ ពួកគេត្រូវប្រាប់អត្តសញ្ញាណឃាតករ ឃាតករនោះនឹងត្រូវកាត់ទោសប្រហារជីវិត ។ បើពួកគេមិនជ្រើសយកជម្រើសណាមួយក្នុងចំណោមជម្រើសទាំងពីរទេ គេនឹងឃុំឃាំងខ្លួនពួកគេទាល់ពួកគេព្រមស្បថ ឬព្រមទទួលឃាតកម្មនេះ ឬផ្តល់ភ័ស្តុតាងចង្អុលបង្ហាញមុខឃាតករ ។

فَقَالُوا: يَا نَبِيَّ اَللَّهِ أَ مَا وَقَتْ أَيْمَانُنَا أَمْوَالَنَا وَ [لاَ] أَمْوَالُنَا أَيْمَانَنَا قَالَ: لاَ، هَكَذَا حَكَمَ اَللَّهُ. وَ كَانَ اَلسَّبَبُ: أَنَّ اِمْرَأَةً حَسْنَاءَ ذَاتَ جَمَالٍ وَ خَلْقٍ كَامِلٍ، وَ فَضْلٍ بَارِعٍ، وَ نَسَبٍ شَرِيفٍ وَ سَتْرٍ ثَخِينٍ كَثُرَ خُطَّابُهَا، وَ كَانَ لَهَا بَنُو أَعْمَامٍ ثَلاَثَةٍ، فَرَضِيَتْ بِأَفْضَلِهِمْ عِلْماً وَ أَثْخَنِهِمْ سِتْراً، وَ أَرَادَتِ اَلتَّزْوِيجَ بِهِ،

ពួកគេបានថា៖ "ព្រះសាស្តា ១ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ ១ អើយ ! តើទ្រព្យយើងនឹងមិនធ្វើឲ្យយើងចាកផុតពីការស្បថនេះបានទេ តើការស្បថរបស់យើងធ្វើឲ្យយើងចាកពីទ្រព្យយើងឬទេ ?" មូសា ១ មានវចន:ថា៖ "ទេ នេះគឺព្រះរាជបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ ១ ។" មូលហេតុរបស់រឿងនេះគឺ មាននារីស្អាតដាច់គេមួយរូបដែលគេស្គាល់នាងច្បាស់ដោយសារគុណសម្បត្តិប្រពៃរបស់នាង ឯពូជពង្សនាងក៏ថ្លៃផ្ទ្ធរហើយនាងតែងតែយ្ហ៊ុំខ្លួន ។ បុរសច្រើនណាស់ប្រាថ្នារៀបការជាមួយនាង ។ នាងមានបងប្អូនជីដូនមួយប្រុសបីនាក់ខាងឪពុក ។ នាងយល់ព្រមរៀបការជាមួយអ្នកណាម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកទាំងបីដែលមានគុណសម្បត្តិប្រសើរជាងគេ ។

فَاشْتَدَّ حَسَدُ اِبْنَيْ عَمِّهِ اَلْآخَرَيْنِ لَهُ [غَيْظاً]، وَ غَبَطَاهُ عَلَيْهَا لِإِيثَارِهَا إِيَّاهُ فَعَمَدَا إِلَى اِبْنِ عَمِّهِمَا اَلْمَرْضِيِّ، فَأَخَذَاهُ إِلَى دَعْوَتِهِمَا، ثُمَّ قَتَلاَهُ وَ حَمَلاَهُ إِلَى مَحَلَّةٍ تَشْتَمِلُ عَلَى أَكْثَرَ قَبِيلَةٍ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ، فَأَلْقَيَاهُ بَيْنَ أَظْهُرِهِمْ لَيْلاً.

ដូច្នេះបងប្អូនពីរនាក់ច្រណែនម្នាក់ទៀត ដោយសារនារីនោះស្រឡាញ់បុរសម្នាក់នេះជាងពួកគេទាំងពីរ ។ ថ្ងៃមួយអ្នកទាំងពីរបានមូលមតិគ្នាអញ្ជើញម្នាក់នោះមកបរិភោគលៀង ហើយបានសម្លាប់គេ បានយកសពគេទៅចោលឯដែនដីដែលសម្បូរកុលសម្ព័ន្ធកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលកណ្តាលយប់ ។

فَلَمَّا أَصْبَحُوا وَجَدُوا اَلْقَتِيلَ هُنَاكَ، فَعُرِفَ حَالُهُ، فَجَاءَ اِبْنَا عَمِّهِ اَلْقَاتِلاَنِ لَهُ، فَمَزَّقَا [ثِيَابَهُمَا] عَلَى أَنْفُسِهِمَا، وَ حَثَيَا اَلتُّرَابَ عَلَى رُءُوسِهِمَا، وَ اِسْتَعْدَيَا عَلَيْهِمْ،

ព្រឹកឡើងគេបានឃើញសពនៅទីនោះ បានប្រទះអ្នកស្លាប់ បានស្គាល់ថាគេជាអ្នកណា ។ បងប្អូនជីដូនមួយទាំងពីរនាក់នោះបានមកដល់ គឺឃាតកររបស់បុរសអកុសលនេះ ។ ពួកគេហែកសំលៀកបំពាក់ខ្លួន

ឯង បានប៉ាតដីលើក្បាលខ្លួនឯង ហើយបានទាមទារឲ្យទូទាត់សងបំណុលឈាម ។

فَأَحْضَرَهُمْ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ سَأَلَهُمْ، فَأَنْكَرُوا أَنْ يَكُونُوا قَتَلُوهُ أَوْ عَلِمُوا قَاتِلَهُ. فَقَالَ: فَحَكَمَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى مَنْ فَعَلَ هَذِهِ اَلْحَادِثَةَ مَا عَرَفْتُمُوهُ فَالْتَزِمُوهُ.

មូសាﷺបានសាកសួរកុលសម្ព័ន្ធ តែពួកគេបានបដិសេធថាមិនបានសម្លាប់គេឬស្គាល់ឃាតករនោះទេ ។ ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា៖ "ព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ស៊ូﷻពាក់ព័ន្ធនឹងទង្វើនេះបានរៀបរាប់ឲ្យអស់លោកជ្រាបហើយ ហើយអស់លោកជ្រាបច្បាស់ហើយ ដូច្នេះចូរអស់លោកអនុវត្តតាមទៅ ។"

فَقَالُوا: يَا مُوسَى أَيُّ نَفْعٍ فِي أَيْمَانِنَا [لَنَا] إِذَا لَمْ تَدْرَأْ عَنَّا اَلْغَرَامَةَ اَلثَّقِيلَةَ؟ أَمْ أَيُّ نَفْعٍ فِي غَرَامَتِنَا لَنَا إِذَا لَمْ تَدْرَأْ عَنَّا اَلْأَيْمَانَ؟ فَقَالَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ: كُلُّ اَلنَّفْعِ فِي طَاعَةِ اَللَّهِ وَ اَلِايتِمَارِ لِأَمْرِهِ، وَ اَلِانْتِهَاءِ عَمَّا نَهَى عَنْهُ.

ពួកគេបានថា៖ "មូសាﷺអើយ! មានប្រយោជន៍អ្វីក្នុងការស្បថនេះដែលឲ្យយើងបង់ពិន័យដ៏ធ្ងន់យ៉ាងនេះ? មានប្រយោជន៍អ្វីដែលបង់ពិន័យនេះ ពេលយើងស្បថថាយើងមិនបានធ្វើអំពើនេះទេនោះ?" មូសាﷺមានវចន:ថា៖ "ផលប្រយោជន៍គឺអស់លោកគោរពបង្គាប់អល់ឡោះហ្ស៊ូﷻ ព្រមទទួលព្រះរាជបញ្ជាព្រះអង្គﷻ មិនធ្វើអ្វីដែលត្រូវហាមលើអស់លោកទេ ។"

فَقَالُوا: يَا نَبِيَّ اَللَّهِ غُرْمٌ ثَقِيلٌ وَ لاَ جِنَايَةَ لَنَا، وَ أَيْمَانٌ غَلِيظَةٌ وَ لاَ حَقَّ فِي رِقَابِنَا [لَوْ] أَنَّ اَللَّهَ عَرَّفَنَا قَاتِلَهُ بِعَيْنِهِ، وَ كَفَانَا مَئُونَتَهُ، فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا هَذَا اَلْقَاتِلَ لِتَنْزِلَ بِهِ مَا يَسْتَحِقُّهُ مِنَ اَلْعِقَابِ، وَ يَنْكَشِفَ أَمْرُهُ لِذَوِي اَلْأَلْبَابِ.

ពួកគេបានថា៖ "ព្រះសាស្តាអល់ឡោះហ្ស៊ូﷻអើយ! ពិន័យនេះធ្ងន់ យើងមិនមែនជនឧក្រិដ្ឋទេ ។ ពិបាកនឹងស្បថ មិនត្រឹមត្រូវទេដែលវាជាបន្ទុកធ្ងន់លើយើងនោះ ។ តើអល់ឡោះហ្ស៊ូﷻមិនអាចប្រាប់ឲ្យយើងស្គាល់មុខឃាតករបានទេ ដើម្បីយើងនឹងធ្វើទណ្ឌកម្មអ្នកនោះស្របតាមច្បាប់ ។ សូមព្រះអង្គﷺបួងសួងម្ចាស់ﷻព្រះអង្គﷺឲ្យបង្ហាញមុខឃាតករឲ្យយើងឃើញ ដើម្បីដាក់ទណ្ឌកម្មមកឃាតករ ហើយព្រះបញ្ជារបស់ព្រះអង្គﷻនោះជាមេរៀនសម្រាប់អ្នកយល់ដឹងទាំងឡាយ ។"

فَقَالَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ: إِنَّ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ قَدْ بَيَّنَ مَا أَحْكُمُ بِهِ فِي هَذَا، فَلَيْسَ لِي أَنْ أَقْتَرِحَ عَلَيْهِ غَيْرَ مَا حَكَمَ، وَ لاَ أَعْتَرِضُ عَلَيْهِ فِيمَا أَمَرَ. أَ لاَ تَرَوْنَ أَنَّهُ لَمَّا حَرَّمَ اَلْعَمَلَ فِي يَوْمِ اَلسَّبْتِ، وَ حَرَّمَ لَحْمَ اَلْجَمَلِ لَمْ يَكُنْ لَنَا أَنْ نَقْتَرِحَ عَلَيْهِ أَنْ يُغَيِّرَ مَا حَكَمَ بِهِ عَلَيْنَا مِنْ ذَلِكَ، بَلْ عَلَيْنَا أَنْ نُسَلِّمَ لَهُ حُكْمَهُ، وَ نَلْتَزِمَ مَا أَلْزَمَنَا، وَ هَمَّ بِأَنْ يَحْكُمَ عَلَيْهِمْ بِالَّذِي كَانَ يَحْكُمُ بِهِ عَلَى غَيْرِهِمْ فِي مِثْلِ حَادِثِهِمْ

មូសាﷺមានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ូﷻបានពន្យល់ឲ្យជ្រាបការកាត់ក្តីរបស់ព្រះអង្គﷻហើយអំពីរឿងនេះ ។ ខ្ញុំﷺមិនមានសិទ្ធិបញ្ជូនព្រះអង្គﷻឲ្យធ្វើអ្វីក្រៅពីព្រះអង្គﷻបានសម្រេចហើយនោះទេ ។ ខ្ញុំﷺមិនមានសិទ្ធិប្រកែកព្រះរាជបញ្ជាព្រះអង្គﷻទេ ។ អស់លោកមិនបានឃើញទេកាលព្រះអង្គﷻបានហាមទង្វើក្នុងថ្ងៃសៅរ៍ ហាមបរិភោគសាច់អូដ្ឋនោះ ថាវាត្រឹមត្រូវទេដែលបដិសេធព្រះរាជបញ្ជាព្រះអង្គﷻនោះ ។ ដូច្នេះយើងមិនគប្បីធ្វើផ្សេងពីអ្វីដែលត្រូវដាក់មកឲ្យយើងធ្វើនោះទេ តែយើងត្រូវតែចុះចូលចំពោះព្រះអង្គﷻតាមព្រះបញ្ជាព្រះអង្គﷻ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ យើងចាំបាច់ត្រូវអនុវត្តតាមព្រះបញ្ជាព្រះអង្គﷻ ចាត់ទុកព្រះបញ្ជាទាំងអស់របស់ព្រះអង្គﷻជាកាតព្វកិច្ចលើយើង ។" ពេលព្រះអង្គﷺចង់ប្រើច្បាប់លើបុគ្គលដែលនៅក្នុងករណីបែបនេះ

فَأَوْحَى اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ: يَا مُوسَى أَجِبْهُمْ إِلَى مَا اِقْتَرَحُوا، وَ سَلْنِي أَنْ أُبَيِّنَ لَهُمُ الْقَاتِلَ لِيُقْتَلَ، وَ يَسْلَمَ غَيْرُهُ مِنَ اَلتُّهَمَةِ وَ اَلْغَرَامَةِ، فَإِنِّي إِنَّمَا أُرِيدُ بِإِجَابَتِهِمْ إِلَى مَا اِقْتَرَحُوا تَوْسِعَةَ اَلرِّزْقِ عَلَى رَجُلٍ مِنْ خِيَارِ أُمَّتِكَ، دِينُهُ اَلصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ اَلطَّيِّبِينَ، وَ اَلتَّفْضِيلُ لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ عَلِيٍّ بَعْدَهُ عَلَى سَائِرِ اَلْبَرَايَا، أُغْنِيهِ فِي اَلدُّنْيَا فِي هَذِهِ اَلْقَضِيَّةِ، لِيَكُونَ بَعْضَ ثَوَابِهِ عَنْ تَعْظِيمِهِ لِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ.

អល់ឡោះហ្ស៊ីរ៉ាន:ﷻបានបើកឲ្យព្រះអង្គ(ﷺ)ដឹងថា: "មូសា(ﷺ)អើយ! ព្រមទទួលសំណូមពរពួកគេទៅ។ ចូរអ្នកសូមឲ្យអញﷻប្រាប់ពួកគេឲ្យស្គាល់មុខឃាតករ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកឯទៀតរួចផុតពីការចោទប្រកាន់និងពិន័យ។ អញﷻចង់ឆ្លើយតបសំណូមពរពួកគេមួយនេះ។ អញﷻចង់លាតសន្ធឹងព្រះអំណោយអញﷻទៅលើបុរសណាដែលប្រសើរបំផុតក្នុងសហគមន៍អ្នក(ﷺ)។ សាសនារបស់បុរសនោះគឺអទ្ធិសព្រះពរឲ្យទៅមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ(ﷺ)និងបណ្តាកូនចៅបរិសុទ្ធ(ﷺ)របស់គេ(ﷺ) ស្រឡាញ់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ(ﷺ)និងអ៊ីម៉ាម(ﷺ)ក្រោយពីគេ(ﷺ) លើសមនុស្សឯទៀត។ អញﷻចង់ធ្វើឲ្យបុរសនោះមានបាននៅក្នុងលោកនេះក្នុងពេលអញﷻកាត់ក្តីនេះ ជារង្វាន់មួយចំនួនព្រោះតែគេគោរពមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ(ﷺ)និងបណ្តាកូនចៅគេ(ﷺ)។"

فَقَالَ مُوسَى: يَا رَبِّ بَيِّنْ لَنَا قَاتِلَهُ. فَأَوْحَى اَللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِ: قُلْ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ إِنَّ اَللَّهَ يُبَيِّنُ لَكُمْ ذَلِكَ بِأَنْ يَأْمُرَكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً، فَتَضْرِبُوا بِبَعْضِهَا اَلْمَقْتُولَ فَيَحْيَا فَتُسْلِمُونَ لِرَبِّ اَلْعَالَمِينَ ذَلِكَ، وَ إِلاَّ فَكُفُّوا عَنِ اَلْمَسْأَلَةِ، وَ اِلْتَزِمُوا ظَاهِرَ حُكْمِي.
មូសា(ﷺ)មានវចន:ថា: "ម្ចាស់ﷻអើយ! សូមព្រះអង្គﷻបង្ហាញមុខឃាតកររបស់អ្នកស្លាប់ឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានស្គាល់ផង។" អល់ឡោះហ្ស៊ីរ៉ាន:ﷻបានបើកឲ្យព្រះអង្គ(ﷺ)ដឹងថា: "ចូរអ្នក(ﷺ)ប្រាប់កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលថាអល់ឡោះហ្ស៊ីរ៉ាន:ﷻនឹងឲ្យស្គាល់មុខឃាតករ តាមព្រះរាជបញ្ជាព្រះអង្គﷻដោយឲ្យអស់លោកសម្លាប់មេគោមួយ។ ហើយយកមួយប៉ែកនៃមេគោនោះទៅវាយសព្វអ្នកដែលត្រូវសម្លាប់ អ្នកនោះនឹងរស់វិញ។ ចូរពួកអ្នកចុះចូលខ្លួនចំពោះម្ចាស់ﷻពិភពទាំងពួងសម្រាប់រឿងនេះ ពុំនោះទេចូរពួកអ្នកឈប់សួរទៀត ចូរអនុវត្តតាមព្រះបញ្ជាដែលច្បាស់ទៅ។"

فَذَلِكَ مَا حَكَى اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ إِذْ قَالَ مُوسىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اَللهَ يَأْمُرُكُمْ﴾ أَيْ سَيَأْمُرُكُمْ ﴿أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً﴾ إِنْ أَرَدْتُمُ اَلْوُقُوفَ عَلَى اَلْقَاتِلِ، وَ تَضْرِبُوا اَلْمَقْتُولَ بِبَعْضِهَا لِيَحْيَا وَ يُخْبِرَ بِالْقَاتِلِ ﴿قَالُوا﴾ يَا مُوسَى ﴿أَ تَتَّخِذُنَا هُزُواً﴾ [وَ] سُخْرِيَّةً تَزْعُمُ أَنَّ اَللَّهَ يَأْمُرُنَا أَنْ نَذْبَحَ بَقَرَةً، وَ نَأْخُذَ قِطْعَةً مِنْ مَيِّتٍ، وَ نَضْرِبَ بِهَا مَيِّتاً، فَيَحْيَا أَحَدُ اَلْمَيِّتَيْنِ بِمُلَاقَاةِ بَعْضِ اَلْمَيِّتِ اَلْآخَرِ [لَهُ]، فَكَيْفَ يَكُونُ هَذَا

នេះគឺអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីរ៉ាន:ﷻបានរៀបរាប់គឺ *[២:៦៧] កាលមូសាបានប្រាប់ប្រជាជាតិគេថា: "អល់ឡោះហ្ស៊ីដាក់ព្រះរាជបញ្ជាឲ្យអស់លោក* ពោលគឺនឹងបញ្ជាពួកអ្នកទាំងអស់គ្នា *ធ្វើពលីកម្មមេគោមួយ* បើពួកអ្នកចង់ស្គាល់មុខឃាតករ ចូរពួកអ្នកវាយសព្វអ្នកដែលត្រូវសម្លាប់នោះនឹងបំណែកមេគោ ដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកស្លាប់នោះរស់វិញ ហើយនឹងប្រាប់ពួកអ្នកឲ្យស្គាល់មុខឃាតករ។ *ពួកគេបានថា* មូសា(ﷺ)អើយ! *លោកចំអកឲ្យយើងមែនទេ?* លោក(ﷺ)ចំអន់យើងមែនទេ? លោក(ﷺ)ថាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបញ្ជាយើងឲ្យសម្លាប់មេគោមួយ ឲ្យយើងយកមួយប៉ែករបស់សាកសពមេគោទៅវាយខ្លួនរបស់សពមនុស្ស សពដែលស្លាប់ហើយនោះនឹងរស់វិញពេលវាប៉ះនឹងសពមួយទៀត។ តើវានឹងអាចទៅជាដូច្នេះបានដូចម្តេចទៅ?

﴿قَالَ﴾ مُوسَى ﴿أَعُوذُ بِاللهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ اَلْجَاهِلِينَ﴾ أَنْسُبُ إِلَى اَللَّهِ تَعَالَى مَا لَمْ يَقُلْ لِي، وَ أَنْ أَكُونَ مِنَ اَلْجَاهِلِينَ، أُعَارِضَ أَمْرَ اَللَّهِ بِقِيَاسِي عَلَى مَا شَاهَدْتُ، دَافِعاً لِقَوْلِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ أَمْرِهِ.

គេបានថា គឺមូសាﷺ *សូមអល់ឡោះហ៊ាការពារខ្ញុំ កុំឲ្យខ្ញុំទៅជាបុគ្គលល្ងង់ខ្លៅម្នាក់* ដែលខ្ញុំﷺ ទម្លាក់ទៅលើអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ នូវអ្វីដែលព្រះអង្គﷻ មិនបានថាទេនោះ សូមកុំឲ្យខ្ញុំﷺ នៅក្នុងចំណោមជនល្ងង់ខ្លៅដែលប្រកែកជំទាស់ព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ដោយការវិភាគរបស់ខ្លួនខ្ញុំﷺ ផ្ទាល់ អំពីអ្វីដែលខ្ញុំﷺ ឃើញច្បាស់ហើយ ហើយបានបដិសេធព្រះបន្ទូលនិងព្រះបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ នោះ ។

ثُمَّ قَالَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ: أَ وَ لَيْسَ مَاءُ اَلرَّجُلِ نُطْفَةً مَيِّتَةً، وَ مَاءُ اَلْمَرْأَةِ كَذَلِكَ، مَيِّتَانِ يَلْتَقِيَانِ فَيُحْدِثُ اَللَّهُ تَعَالِي مِنِ اِلْتِقَاءِ اَلْمَيِّتَيْنِ بَشَراً حَيّاً سَوِيّاً؟ أَ وَ لَيْسَ بُذُورُكُمُ اَلَّتِي تَزْرَعُونَهَا فِي أَرَضِيكُمْ تَتَفَسَّخُ وَ تَتَعَفَّنُ وَ هِيَ مَيْتَةٌ، ثُمَّ يُخْرِجُ اَللَّهُ مِنْهَا هَذِهِ اَلسَّنَابِلَ اَلْحَسَنَةَ اَلْبَهِيجَةَ وَ هَذِهِ اَلْأَشْجَارَ اَلْبَاسِقَةَ اَلْمُونِقَةَ؟ (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 273)

បន្ទាប់មកមូសាﷺ មានវចនៈថា៖ "មិនមែនទេឬ មេជីវិតរបស់បុរសនិងទឹករបស់ស្ត្រីនោះជាវត្ថុស្លាប់ ? ពេលវត្ថុស្លាប់ទាំងពីរនេះជួបគ្នា អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ បានបង្កើតមនុស្សមានជីវិតមកពីវត្ថុស្លាប់ទាំងពីរនេះ ? មែនគេ ពេលអស់លោកធ្វើកសិកម្ម អស់លោកបានឃើញថាដីនិងគ្រាប់ពូជនោះជាវត្ថុស្លាប់ ពេលអស់លោកដាំ អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ បានធ្វើឲ្យចេញពីវត្ថុស្លាប់ទាំងពីរនេះនូវដើមឈើដែលរស់ ?"

((التفسير الإمام العسكري) (عليه السلام) វគ្គ ១៥0))

قَالُواْ ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِيَۚ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٞ لَّا فَارِضٞ وَلَا بِكۡرٌ عَوَانُۢ بَيۡنَ ذَٰلِكَۖ فَٱفۡعَلُواْ مَا تُؤۡمَرُونَ ٦٨

៦៨. ពួកគេបានថា៖ "សូមលោកជួយបួងសួងម្ចាស់លោកឲ្យយើងផង សូមឲ្យព្រះអង្គបញ្ជាក់ប្រាប់យើងឲ្យច្បាស់ថាមេគោនោះបែបណា ។" គេបានថា៖ "ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថា វាជាគោញីដែលមិនមានកូនទេ មិនព្រហ្មចារីទេ តែអាយុកណ្តាល ចន្លោះទាំងពីរនេះ ។ អស់លោកចូរធ្វើតាមបញ្ជាទៅ ។"

قَالُواْ ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا لَوۡنُهَاۚ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٞ صَفۡرَآءُ فَاقِعٞ لَّوۡنُهَا تَسُرُّ ٱلنَّٰظِرِينَ ٦٩

៦៩. ពួកគេបានថា៖ "សូមលោកជួយបួងសួងម្ចាស់លោកឲ្យយើងផង សូមព្រះអង្គបញ្ជាក់ប្រាប់យើងឲ្យច្បាស់ថាមេគោនោះពណ៌អ្វី ។" គេបានថា៖ "ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថា វាពណ៌លឿងឆើត ពណ៌វាជាទីគាប់ភ្នែកអ្នកមើល ។"

قَالُواْ ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِيَ إِنَّ ٱلۡبَقَرَ تَشَٰبَهَ عَلَيۡنَا وَإِنَّآ إِن شَآءَ ٱللَّهُ لَمُهۡتَدُونَ ٧٠

៧0. ពួកគេបានថា៖ "សូមលោកជួយបួងសួងម្ចាស់លោកឲ្យយើងផង សូមឲ្យព្រះអង្គបញ្ជាក់ប្រាប់យើងឲ្យច្បាស់ថាមេគោនោះបែបណា ព្រោះមេគោនោះដូចៗគ្នាសម្រាប់យើង ។ បើអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យ ពួកយើងនឹងបានទទួលការណែនាំល្អ ។"

قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٞ لَّا ذَلُولٞ تُثِيرُ ٱلۡأَرۡضَ وَلَا تَسۡقِي ٱلۡحَرۡثَ مُسَلَّمَةٞ لَّا شِيَةَ فِيهَاۚ قَالُواْ ٱلۡـَٰٔنَ جِئۡتَ بِٱلۡحَقِّۚ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُواْ يَفۡعَلُونَ ٧١

៧១. គេបានថា៖ "ព្រះអង្គមានព្រះតម្រាស់ថាវាជាមេគោដែលមិនធ្លាប់ប្រើសម្រាប់ភ្ជួររាស់ និងសម្រាប់ស្រោចចម្ការទេ គ្មានវិកល្ប ពុំមែនគោឆ្លកសម្បុរទេ ។ ពួកគេបានថា៖ "ពេលនេះលោកបាននាំមកនូវ

ការពិត ។" ពួកគេបានធ្វើពលីកម្មមេគោនោះ តែពួកគេស្ទើរតែមិនធ្វើពលីកម្មមេគោនោះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦៨-៧១

68-1/71. فَلَمَّا بَهَرَهُمْ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ ﴿قَالُوا﴾ لَهُ: يَا مُوسَى ﴿اُدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ﴾ [أَيْ] مَا صِفَتُهَا لِنَقِفَ عَلَيْهَا. فَسَأَلَ مُوسَى رَبَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ، فَقَالَ: ﴿إِنَّهَا بَقَرَةٌ لاَ فَارِضٌ﴾ كَبِيرَةٌ ﴿وَ لاَ بِكْرٌ﴾ صَغِيرَةٌ [لَمْ تُعْبَطْ] ﴿عَوَانٌ﴾ وَسَطٌ ﴿بَيْنَ ذَلِكَ﴾ بَيْنَ اَلْفَارِضِ وَ اَلْبِكْرِ ﴿فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ﴾ إِذَا أُمِرْتُمْ بِهِ.

៦៨-៧១/១. [អ៊ីម៉ាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជាស់ការី صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា:] ពេលមូសា عليه السلام បានធ្វើឲ្យពួកគេនិយាយលែងរួច *[២:៦៨] ពួកគេបានថា* នឹងព្រះអង្គ عليه السلام ថា: "មូសា عليه السلام អើយ! *សូមលោកជួយបួងសួងម្ចាស់លោកឲ្យយើងផង សូមឲ្យព្រះអង្គបញ្ជាក់ប្រាប់យើងឲ្យច្បាស់ថាមេគោនោះបែបណា ។"* មានន័យថាសូមរៀបរាប់លក្ខណៈវាឲ្យយើងដឹង ។ មូសា عليه السلام បានបួងសួងម្ចាស់ ﷻ ព្រះអង្គ عليه السلام អល់ឡោះ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *វាជាគោញីដែលមិនមានកូនទេ* គឺចាស់ពេក *មិនព្រហ្មចារីទេ* គឺក្មេងពេក *តែអាយុកណ្តាល* គឺមធ្យម *ចន្លោះទាំងពីរនេះ* គឺរវាងមេគោមានកូននិងមេគោមិនធ្លាប់ស្គាល់បា (គឺព្រហ្មចារី) ។ *អស់លោកចូរធ្វើតាមបញ្ជាទៅ* ពេលគេដាក់បញ្ជាមកលើអស់លោក ។

﴿قَالُوا﴾ يَا مُوسَى ﴿اُدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا﴾ أَيْ لَوْنُ هَذِهِ اَلْبَقَرَةِ اَلَّتِي تُرِيدُ أَنْ تَأْمُرَنَا بِذَبْحِهَا. قَالَ[مُوسَى] عَنِ اَللَّهِ بَعْدَ اَلسُّؤَالِ وَ اَلْجَوَابِ ﴿إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ﴾ حَسَنُ اَلصُّفْرَةِ لَيْسَ بِنَاقِصٍ يَضْرِبُ إِلَى اَلْبَيَاضِ، وَ لاَ بِمُشْبَعٍ يَضْرِبُ إِلَى اَلسَّوَادِ ﴿لَوْنُهَا﴾ هَكَذَا فَاقِعٌ ﴿تَسُرُّ﴾ اَلْبَقَرَةُ ﴿اَلنَّاظِرِينَ﴾ إِلَيْهَا لِبَهْجَتِهَا وَ حُسْنِهَا وَ بَرِيقِهَا.

[២:៦៩] ពួកគេបានថា: "មូសា عليه السلام អើយ! *សូមលោកជួយបួងសួងម្ចាស់លោកឲ្យយើងផង សូមព្រះអង្គបញ្ជាក់ប្រាប់យើងឲ្យច្បាស់ថាមេគោនោះពណ៌អ្វី"* ពោលគឺពណ៌របស់មេគោនោះដែលព្រះអង្គ عليه السلام បញ្ជាយើងឲ្យសម្លាប់ ។ មូសា عليه السلام បានថាតាមអល់ឡោះ ﷻ ដាក់បញ្ជាមក បន្ទាប់ពីបានសួរហើយបានឆ្លើយ *វាពណ៌លឿងរធ្ងីត* ពណ៌លឿងស្អាត មិនឆ្លកទេរទៅរកពណ៌ជ្រះបន្តិចទេ ហើយមិនទេរទៅរកពណ៌ចាស់ទេ *ពណ៌វា* នោះគឺ*ភ្លឺ* មេគោ *ជាទីគាប់ភ្នែកអ្នកមើល* ដែលរីករាយដោយសារសោភ័ណភាពវានិងភាពរលោងរបស់វា ។

﴿قَالُوا اُدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ﴾ مَا صِفَتُهَا؟ [يَرِيدُ فِي صِفَتِهَا]. ﴿قَالَ﴾ عَنِ اَللَّهِ تَعَالَى ﴿إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لاَ ذَلُولٌ تُثِيرُ اَلْأَرْضَ﴾ لَمْ تُذَلَّلْ لِإِثَارَةِ اَلْأَرْضِ وَ لَمْ تُرَضَّ بِهَا ﴿وَ لاَ تَسْقِي اَلْحَرْثَ﴾ وَ لاَ هِيَ مِمَّا تَجُرُّ اَلدِّلاَءَ، وَ لاَ تُدِيرُ اَلنَّوَاعِيرَ قَدْ أُعْفِيَتْ مِنْ ذَلِكَ أَجْمَعَ ﴿مُسَلَّمَةٌ﴾ مِنَ اَلْعُيُوبِ كُلِّهَا، لاَ عَيْبَ فِيهَا ﴿لاَ شِيَةَ فِيهَا﴾ لاَ لَوْنَ فِيهَا مِنْ غَيْرِهَا. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 273)

[២:៧០] ពួកគេបានថា: "សូមលោកជួយបួងសួងម្ចាស់លោកឲ្យយើងផង សូមឲ្យព្រះអង្គបញ្ជាក់ប្រាប់យើងឲ្យច្បាស់ថាមេគោនោះបែបណា លក្ខណៈវាយ៉ាងណា? សូមប្រាប់យើងឲ្យច្បាស់ជាងនេះអំពីលក្ខណៈវា *ព្រោះមេគោនោះដូចៗគ្នាសម្រាប់យើង ។ បើអល់ឡោះហ៊ូ*ទ្រង់*សព្វព្រះហឫទ័យ ពួកយើងនឹងបានទទួលការណែនាំល្អ ។" [២:៧១] គេបានថា* តាមអល់ឡោះ ﷻ បញ្ជាមក *វាជាមេគោដែលមិនធ្លាប់ប្រើសម្រាប់ភ្ជួររាស់* មិនត្រូវប្រើសម្រាប់ធ្វើការភ្ជួររាស់ទេនិងមិនចំពោះតែការហ្ជឹងទេ *និងសម្រាប់ស្រោចចម្ការទេ* ហើយក៏មិនត្រូវប្រើសម្រាប់បំពាក់ធុងទឹក ដើម្បីស្រោចដំណាំទេដែរ មិនដែលប្រើការអស់ទាំងនេះឡើយ *គ្មានវិកល្ប* គ្មានគុណវិបត្តិសោះឡើយ គឺគុណវិបត្តិខ្លួន ខ្ចោះលក្ខណៈ: *ពុំមែនគោ*

ឆ្លុកសម្ប:រទេ មិនមានពណ៌ផ្សេងលើខ្លួនវាទេ ក្រៅពីពណ៌នោះ (គឺពណ៌លឿងធើត) ។
(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 273)

***

2/71-68. عَنِ الْفَضْلِ بْنِ شَاذَانَ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، رَفَعَهُ إِلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ لَبِسَ نَعْلاً صَفْرَاءَ لَمْ يَزَلْ مَسْرُوراً حَتَّى يُبْلِيَهَا، كَمَا قَالَ اللَّهُ: ﴿صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ﴾». وَ قَالَ: «مَنْ لَبِسَ نَعْلاً صَفْرَاءَ لَمْ يُبْلِهَا حَتَّى يَسْتَفِيدَ عِلْماً أَوْ مَالاً». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٤٥ الحديث: ٩٩/ ٥١١، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٤٧ الحديث : ٥٩ و ٦٠)**

៦៨-៧១/២. អាល់-ហ្ជាដ្ជ:ល់ ប៊ិន ស្ហ:ស្ហ:ន បានថ្លែងតមកពីមិត្តយើងមួយចំនួនតាមបណ្តាញព័ត៌ទ្បើងទៅដល់ អាប៊ូ អ:ប់ឌុ:ลหฺ៑ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អ្នកណាពាក់ស្បែងជើងពណ៌លឿង អ្នកនោះសប្បាយរីករាយឥតដាច់ ទាល់តែវារេចរឹល ដូចអល់ទ្ប:ហ្ស៊ីមានព្រះរាជបន្ទ:ល ថា: *[២:៦៩] វាពណ៌លឿងធើត ពណ៌វាជាទីគាប់ភ្នែកអ្នកមើល ។"* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អ្នកណាពាក់ស្បែកជើងពណ៌លឿង ដរាបណាអ្នកនោះមិនបានទទួលការចេះដឹង ឬទ្រព្យជាផលប្រយោជន៍ទេ ដរាបនោះស្បែកជើងនោះនឹងមិនរេចរឹលទេ ។" (تفسير العيّاشي 1: 47/ 59 و 60)

وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَٱدَّٰرَٰٔتُمْ فِيهَا ۖ وَٱللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾

៧២. [ចូរនឹកឃើញ]កាលពួកអ្នកបានសម្លាប់មនុស្សម្នាក់ ពួកអ្នកបានខ្ទ:ងគំនិតគ្នារឿងនេះ ។ អល់ទ្ប:ហ្ស៊ីបានបើកឲ្យឃើញអ្វីដែលពួកអ្នកបានបិទបាំង ។

فَقُلْنَا ٱضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا ۚ كَذَٰلِكَ يُحْىِ ٱللَّهُ ٱلْمَوْتَىٰ وَيُرِيكُمْ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾

៧៣. យើងមានព្រះតម្រាស់ថា: "ពួកអ្នកចូរវាយសព (គឺមនុស្សស្លាប់) ដោយមួយបំណែកវាទៅ (គឺមេគោ) ។ ដូច្នេះឯងដែលអល់ទ្ប:ហ្ស៊ីធ្ទ:ឲ្យអ្នកស្លាប់រស់វិញ និងបង្ហាញពួកអ្នកនូវបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គ ដើម្បីឲ្យពួកអ្នកយល់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស: ៧២-៧៣

1/73-72. فَذَلِكَ مَا قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ إِذْ قَتَلْتُمْ نَفْساً فَادّٰرَأْتُمْ فِيهَا﴾ اِخْتَلَفْتُمْ فِيهَا وَ تَدَارَأْتُمْ، أَلْقَى بَعْضُكُمُ اَلذَّنْبَ فِي قَتْلِ اَلْمَقْتُولِ عَلَى بَعْضٍ، وَ دَرَأَهُ عَنْ نَفْسِهِ وَ ذَوِيهِ ﴿وَ اَللَّهُ مُخْرِجٌ﴾ مُظْهِرٌ ﴿مٰا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ﴾ مَا كَانَ مِنْ خَبَرِ اَلْقَاتِلِ، وَ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ مِنْ إِرَادَةِ تَكْذِيبِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ بِاقْتِرَاحِكُمْ عَلَيْهِ مَا قَدَرْتُمْ أَنَّ رَبَّهُ لاَ يُجِيبُهُ إِلَيْهِ.

៧២-៧៣/១. [អ៊ីមុាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ:ស់ការី صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា:] នេះគឺអ្វីដែលអល់ទ្ប:ហ្ស៊ីមានព្រះរាជបន្ទ:ល គឺ: *"[២:៧២] កាលពួកអ្នកបានសម្លាប់មនុស្សម្នាក់ ពួកអ្នកបានខ្ទ:ងគំនិតគ្នារឿងនេះ* ពួកគេឈ្លោះគ្នាអំពីរឿងនេះ ។ អ្នកខ្លះបានទម្លាក់កំហុសទៅអ្នកឯទ្ទៀត បានច្រានបទឧក្រិដ្ឋនេះឆ្ងាយពីខ្លួន (គឺមិនទទួលខុសត្រូវអំពើដែលខ្លួនបានធ្ទ:ទេ) *អល់ទ្ប:ហ្ស៊ីបានបើកឲ្យឃើញ* បានបង្ហាញឲ្យឃើញច្បាស់ *អ្វីដែលពួកអ្នកបានបិទបាំង* នោះគឺព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងឃាតករ គឺអ្វីដែលពួកអ្នកបិទបាំងមិនឲ្យពួកគេដឹងទេដើម្បីបំភ:ន់មូសា عليه السلام រឿងព្រះបញ្ជ:ដែលត្រូវដាក់មកឲ្យពួកគេ ពួកអ្នកគិតថាម្ចាស់ ﷻ របស់មូសា عليه السلام នឹងមិនឆ្លើយតបមូសា عليه السلام ទេ ។

﴿فَقُلْنَا اِضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا﴾ بِبَعْضِ اَلْبَقَرَةِ ﴿كَذٰلِكَ يُحْيِي اَللّٰهُ اَلْمَوْتىٰ﴾ فِي اَلدُّنْيَا وَ اَلْآخِرَةِ كَمَا أَحْيَا اَلْمَيِّتَ بِمُلَاقَاةِ مَيِّتٍ آخَرَ لَهُ. أَمَّا فِي اَلدُّنْيَا فَيُلَاقِي مَاءُ اَلرَّجُلِ مَاءَ اَلْمَرْأَةِ فَيُحْيِي اَللّٰهُ اَلَّذِي كَانَ فِي اَلْأَصْلَابِ وَ اَلْأَرْحَامِ حَيّاً.

[២:៧៣] យើងមានព្រះតម្រាស់ថា៖ "ពួកអ្នកចូរវាយសពដោយមួយបំណែកវាទៅ វាយនឹងប៉ែកមេគោ *ដូច្នេះឯងដែលអល់ឡោះហ្វ៉ាធ្វើឲ្យអ្នកស្លាប់រស់វិញ* នៅឯលោកនេះនិងនៅឯលោកមុខ ដូចអ្នកស្លាប់រស់ឡើងវិញដោយអ្នកស្លាប់ អ្នកស្លាប់ជួបនឹងអ្នកស្លាប់ ។ សម្រាប់លោកនេះ ទឹកបុរសជួបនឹងទឹកនារី ។ អល់ឡោះហ្ស៊ូ២ធ្វើឲ្យអ្វីដែលនៅក្នុងខ្ពង់បុរសនិងក្នុងស្បូនស្ត្រីមានជីវិតឡើង ។

وَ أَمَّا فِي اَلْآخِرَةِ فَإِنَّ اَللّٰهَ تَعَالَى يُنْزِلُ بَيْنَ نَفْخَتَيِ اَلصُّورِ بَعْدَ مَا يُنْفَخَ اَلنَّفْخَةُ اَلْأُولَى مِنْ دُوَيْنِ اَلسَّمَاءِ اَلدُّنْيَا مِنَ اَلْبَحْرِ اَلْمَسْجُورِ اَلَّذِي قَالَ اَللّٰهُ تَعَالَى [فِيهِ]﴿وَ اَلْبَحْرِ اَلْمَسْجُورِ﴾ وَ هِيَ مَنِيٌّ كَمَنِيِّ اَلرِّجَالِ، فَيَمْطُرُ ذَلِكَ عَلَى اَلْأَرْضِ فَيَلْقَى اَلْمَاءُ اَلْمَنِيُّ مَعَ اَلْأَمْوَاتِ اَلْبَالِيَةِ فَيَنْبُتُونَ مِنَ اَلْأَرْضِ وَ يُحْيَوْنَ.

សម្រាប់លោកមុខ នៅក្នុងចន្លោះពេលផ្លុំស្នែងទាំងពីរដង ក្រោយពេលផ្លុំស្នែងលើកទីមួយ នឹងខ្ជ័ររមេយ លោកនេះ សមុទ្រនឹងផុរ អល់ឡោះហ្ស៊ូ២តាអាឡាមានព្រះបន្ទូលអំពីរឿងនេះថា៖ *[៥២:៦] [អញសូមស្បថ] ចំពោះសមុទ្រផុរ* - អល់ឡោះហ្ស៊ូ២តាអាឡានឹងទម្លាក់មកនូវទឹកអសុចិដូចទឹកអសុចិរបស់បុរស ។ នឹងភ្ជ្ជៀងមកលើផែនដី ទឹកអសុចិនឹងជួបសាកសពរលួយអស់ហើយ សាកសពទាំងនោះនឹងដុសចេញកពីក្នុងដី ហើយនឹងមានជីវិត ។"52:6

ثُمَّ قَالَ اَللّٰهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ يُرِيكُمْ آيَاتِهِ﴾ سَائِرَ آيَاتِهِ سِوَى هَذِهِ اَلدَّلَالَاتِ عَلَى تَوْحِيدِهِ وَ نُبُوَّةِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ نَبِيِّهِ، وَ فَضْلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ عَلَى اَلْخَلَائِقِ سَيِّدِ إِمَائِهِ وَ عَبِيدِهِ، وَ تَبْيِينِهِ فَضْلَهُ وَ فَضْلَ آلِهِ اَلطَّيِّبِينَ عَلَى سَائِرِ خَلْقِ اَللّٰهِ أَجْمَعِينَ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ូ២មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:៧៣] និងបង្ហាញពួកអ្នកនូវបណ្ដាសញ្ញាព្រះអង្គ* គឺ ព្រះសញ្ញាផ្សេងទៀតរបស់ព្រះអង្គ២ក្រៅពីព្រះសញ្ញាទាំងនេះ ជាភ័ស្ដុតាងបញ្ជាក់ថាអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ជាព្រះតែមួយគត់ ថាណាប៊ីមូសា១ជាព្រះសាស្ដារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ូ២ ថាមូហ្ហាំម៉ាដ១ប្រកបដោយបារមីខ្ពស់ដាច់អស់សព្វសត្វលោកនោះជាចៅហ្វាយរបស់បណ្ដាបាវប្រុសស្ត្រីរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ូ២ និងជាភ័ស្ដុតាងបញ្ជាក់ថាមូហ្ហាំម៉ាដ១និង ព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គាបរិសុទ្ធ១របស់មូហ្ហាំម៉ាដ១ជាទីស្រឡាញ់លើសអស់សត្វលោកទាំងអស់របស់អល់ឡោះហ្ស៊ូ២ ។

﴿لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾ [تَعْتَبِرُونَ وَ تَتَفَكَّرُونَ] أَنَّ اَلَّذِي يَفْعَلُ هَذِهِ اَلْعَجَائِبَ لَا يَأْمُرُ اَلْخَلْقَ إِلاَّ بِالْحِكْمَةِ، وَ لَا يَخْتَارُ مُحَمَّداً وَ آلَهُ إِلاَّ لِأَنَّهُمْ أَفْضَلُ ذَوِي اَلْأَلْبَابِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , صفحه 273)

ដើម្បីឲ្យពួកអ្នកយល់ គឺយកជាមេរៀន និងពិចារណានិងរិះគិតថាព្រះអ្នកបង្ហាញអព្ភូតហេតុទាំងនេះមិនដាក់ព្រះបញ្ជាលើសត្វលោកទាំងឡាយដោយគ្មានព្រះប្រាជ្ញាញាណនោះទេ ហើយព្រះអង្គ២បានជ្រើសរើសមូហ្ហាំម៉ាដ១និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គា១របស់មូហ្ហាំម៉ាដ១នោះ ព្រោះតែព្រះអង្គទាំងអស់១ជាបុគ្គល១ខ្ពង់ខ្ពស់លើសអស់បុគ្គលដែលមានប្រាជ្ញាញាណទាំងពួង ។"

(التفسير العسكرى عليه السلام 1: 273)

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَهِيَ كَٱلْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً ۚ وَإِنَّ مِنَ ٱلْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ ٱلْأَنْهَٰرُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ ٱلْمَآءُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ ٱللَّهِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾

៧៤. ក្រោយមកបេះដូងពួកអ្នករឹងបន្ទាប់ពីនោះ ដូចថ្មឬរឹងខ្លាំងជាង ។ ថ្មខ្លះមានស្ទឹងហូរចេញពីវាបាន ។ ថ្មខ្លះបែកក្រហែងឲ្យទឹកហូរចេញពីវាបាន ។ ថ្មខ្លះរមៀលធ្លាក់មកក្រោមព្រោះតែខ្លាចអល់ឡោះហ្ន៑ ។ អល់ឡោះហ្ន៑មិនធ្វេសប្រហែសទេចំពោះអ្វីដែលពួកអ្នកធ្វើនោះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៧៤

1/74. قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ﴾ عَسَتْ وَ جَفَّتْ وَ يَبِسَتْ مِنَ الْخَيْرِ وَ الرَّحْمَةِ [قُلُوبُكُمْ] مَعَاشِرَ الْيَهُودِ ﴿مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ﴾ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنْتُ مِنَ الْآيَاتِ الْبَاهِرَاتِ فِي زَمَانِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ، وَ مِنَ الْآيَاتِ الْمُعْجِزَاتِ الَّتِي شَاهَدْتُمُوهَا مِنْ مُحَمَّدٍ.

៧៤/១. អ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام [អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ៊ុស់ការី صلوات الله عليه والسلام] មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:៧៤] ក្រោយមកបេះដូងពួកអ្នករឹង* ពួកយ៉ាហ្ស៊ូអ៊ីយ បេះដូងពួកអ្នកខ្វាក់ ស្ងួត ទ្រុឌទ្រោមចាកឆ្ងាយពីសេចក្ដីល្អ ពីធម៌មេត្តា *បន្ទាប់ពីនោះ* ក្រោយពីគេបានបង្ហាញព្រះសញ្ញាដែលធ្វើឲ្យត្រូវជឿនៅក្នុងសម័យកាលរបស់មូសា عليه السلام ព្រមទាំងព្រះសញ្ញានិងព្រះអព្ភុតហេតុអស្ចារ្យនានាដែលពួកអ្នកបានឃើញពីមូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم នោះហើយ ។

﴿فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ﴾ الْيَابِسَةِ لاَ تَرْشَحُ بِرُطُوبَةٍ، وَ لاَ يَنْتَفِضُ مِنْهَا مَا يُنْتَفَعُ بِهِ، أَيْ أَنَّكُمْ لاَ حَقَّ اللَّهِ تَعَالَى تُؤَدُّونَ، وَ لاَ [مِنْ] أَمْوَالِكُمْ وَ لاَ مِنْ مَوَاشِيهَا تَتَصَدَّقُونَ، وَ لاَ بِالْمَعْرُوفِ تَتَكَرَّمُونَ وَ تَجُودُونَ، وَ لاَ الضَّيْفَ تُقْرُونَ، وَ لاَ مَكْرُوباً تُغِيثُونَ، وَ لاَ بِشَيْءٍ مِنَ الْإِنْسَانِيَّةِ تُعَاشِرُونَ وَ تُعَامِلُونَ.

ដូចថ្ម គឺស្ងួតចែស គ្មានសំណើម មិនមានអ្វីមួយចេញមកពី នោះដែលមានផលប្រយោជន៑ឡើយ ។ មានន័យថាពួកអ្នកមិនគោរពព្រះរាជសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل ទេ ពួកអ្នកមិនបរិច្ចាគទានពីទ្រព្យពួកអ្នកទេក្នុងជីវិតពួកអ្នកទេ មិនផ្ដល់កិត្តិយសដល់អ្នកណាម្នាក់ទេ ដោយបង្គាប់ឲ្យធ្វើល្អនិងមានចិត្តទូលាយ មិនជួយជនទន់ខ្សោយទេ មិនជួយអ្នកមានទុក្ខទេ ពួកអ្នកមិនចូលរួមក្នុងការធ្វើប្រការល្អណាមួយចំពោះមនុស្សលោកទេ ។

﴿أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً﴾ إِنَّمَا هِيَ فِي قَسَاوَةِ الْأَحْجَارِ ﴿أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً﴾ أَبْهَمَ عَلَى السَّامِعِينَ وَ لَمْ يُبَيِّنْ لَهُمْ، كَمَا يَقُولُ الْقَائِلُ: أَكَلْتُ خُبْزاً أَوْ لَحْماً، وَ هُوَ لاَ يُرِيدُ بِهِ أَنِّي لاَ أَدْرِي مَا أَكَلْتُ، بَلْ يُرِيدُ [بِهِ] أَنْ يُبْهِمَ عَلَى السَّامِعِ حَتَّى لاَ يَعْلَمَ مَا ذَا أَكَلَ، وَ إِنْ كَانَ يَعْلَمُ أَنَّهُ قَدْ أَكَلَ.

ឬរឹងខ្លាំងជាង នេះគឺសេចក្ដីរឹងរបស់ថ្មរឹង *ឬរឹងខ្លាំងជាង* គឺអ្វីដែលគេមិនបើកឲ្យអ្នកស្ដាប់ទេ ដូចឧទាហរណ៑ថា៖ "ខ្ញុំបានហូបនំប៉ុងឬសាច់ ។" មិនមានន័យថាអ្នកនិយាយនោះមិនដឹងថាខ្លួនបានហូបអ្វីនោះទេ តែអ្នកនិយាយមិនចង់ឲ្យអ្នកស្ដាប់ដឹងទេថាខ្លួនបរិភោគអ្វី ។

وَ لَيْسَ مَعْنَاهُ: بَلْ أَشَدُّ قَسْوَةً، لِأَنَّ هَذَا اسْتِدْرَاكٌ غَلَطٌ، وَ هُوَ عَزَّ وَ جَلَّ يَرْتَفِعُ [عَنْ] أَنْ يَغْلَطَ فِي خَبَرٍ ثُمَّ يَسْتَدْرِكَ عَلَى نَفْسِهِ الْغَلَطَ، لِأَنَّهُ الْعَالِمُ بِمَا كَانَ وَ بِمَا يَكُونُ وَ بِمَا لاَ يَكُونُ أَنْ لَوْ كَانَ كَيْفَ كَانَ يَكُونُ، وَ إِنَّمَا يَسْتَدْرِكُ الْغَلَطَ عَلَى نَفْسِهِ الْمَخْلُوقُ الْمَنْقُوصُ.

នេះមិនមែនជាអត្ថន័យរបស់ *ឬរឹងខ្លាំងជាង* នោះទេ តែជាការប្រាប់ព័ត៌មានខុស ។ ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង ទ្រង់មហាខ្ពង់ខ្ពស់ពេកណាស់ មិនធ្វើឲ្យមានកំហុសក្នុងការប្រាប់ព័ត៌មាននោះទេ បន្ទាប់មកកែកំហុសព្រះអង្គ ﷻ ឯង ។ នេះពីព្រោះព្រះអង្គ ﷻ ជាព្រះទ្រង់ញាណបំផុត ព្រះអង្គ ﷻ ទ្រង់ញាណថាអ្វីខ្លះបានកើតឡើងហើយ អ្វីខ្លះនឹងកើតមានឡើង អ្វីខ្លះនឹងមិនកើតមានឡើងទេ ឬហេតុអ្វីវាបានកើតឡើង ។ ចំណែកឯការកែកំហុសនោះវិញ វាសម្រាប់តែសត្វលោកដែលខ្វោះប្រាសចាកសុក្រឹតភាព ។

وَ لاَ يُرِيدُ بِهِ أَيْضاً: فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ أَيْ وَ أَشَدُّ قَسْوَةً لِأَنَّ هَذَا تَكْذِيبُ اَلْأَوَّلِ بِالثَّانِي، لِأَنَّهُ قَالَ: ﴿فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ﴾ فِي اَلشِّدَّةِ لاَ أَشَدُّ مِنْهَا وَ لاَ أَلْيَنُ، فَإِذَا قَالَ بَعْدَ ذَلِكَ: ﴿أَوْ أَشَدُّ﴾ فَقَدْ رَجَعَ عَنْ قَوْلِهِ اَلْأَوَّلِ: إِنَّهَا لَيْسَتْ بِأَشَدَّ، وَ هَذَا مِثْلُ أَنْ يَقُولَ: لاَ يَجِيءَ مِنْ قُلُوبِكُمْ خَيْرٌ لاَ قَلِيلٌ وَ لاَ كَثِيرٌ.

អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻក៏មិនចង់មានព្រះបន្ទូលទេដែរថាបេះដូងទាំងនោះដូចថ្មឬរឹងខ្លាំងជាង ពោលគឺរឹងជាង ព្រោះព្រះបន្ទូលដំបូងអាចធ្វើឲ្យភាន់ច្រឡំដោយសារព្រះបន្ទូលទីពីរ ព្រោះព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា: *ដូចថ្ម* គឺស្តីអំពីសេចក្តីរឹង មិនរឹងជាងហើយក៏មិនទន់ជាងទេដែរ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា: *ឬរឹងខ្លាំងជាង* ព្រះអង្គ ﷻ ផ្តោតទៅលើព្រះបន្ទូលដំបូង គឺបេះដូងទាំងនោះមិនរឹងជាងទេ ។ ប្រៀបបាននឹងពេលគេថា: "មិនមានអ្វីល្អចេញមកពីបេះដូងអ្នកឯងទេ តិចក៏គ្មាន ច្រើនក៏គ្មាន ។"

فَأَبْهَمَ عَزَّ وَ جَلَّ فِي اَلْأَوَّلِ حَيْثُ قَالَ: ﴿أَوْ أَشَدُّ﴾. وَ بَيَّنَ فِي اَلثَّانِي أَنَّ قُلُوبَهُمْ أَشَدُّ قَسْوَةً مِنَ اَلْحِجَارَةِ لاَ بِقَوْلِهِ: ﴿أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً﴾ وَ لَكِنْ بِقَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿وَ إِنَّ مِنَ اَلْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ اَلْأَنْهَارُ﴾ أَيْ فَهِيَ فِي اَلْقَسَاوَةِ بِحَيْثُ لاَ يَجِيءُ مِنْهَا اَلْخَيْرُ [يَا يَهُودُ] وَ فِي اَلْحِجَارَةِ مَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ اَلْأَنْهَارُ فَيَجِيءُ بِالْخَيْرِ وَ اَلْغِيَاثِ لِبَنِي آدَمَ.

អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻទុកឲ្យព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ មានន័យមិនច្បាស់ពេលព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា: *ឬរឹង* ហើយព្រះអង្គ ﷻ ចែងបំភ្លឺថាបេះដូងពួកគេរឹងជាងថ្មនៅក្នុងព្រះបន្ទូលទីពីរ តែពុំមែនដោយព្រះបន្ទូល *ឬរឹងខ្លាំងជាង* នោះទេ តែដោយព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ ថា *ថ្មខ្លះមានស្ទឹងហូរចេញពីវាបាន* ពោលគឺស្តីអំពីសេចក្តីរឹង [ដល់ថ្នាក់]ពុំមានអ្វីល្អប្រសើរអាចចេញពីសេចក្តីរឹងនោះបានទេ ពួកយ៉ាហ្ស៊ូអ៊ីយ! តែមានថ្មខ្លះទឹកអាចហូរចេញពីវាបាន ដូច្នេះវាអាចផ្តល់សេចក្តីល្អដល់កូនចៅអាដ្ឋាំ عليه السلام ។

﴿وَ إِنَّ مِنْهَا﴾ مِنَ اَلْحِجَارَةِ ﴿لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ اَلْمَاءُ﴾ وَ هُوَ مَا يَقْطُرُ مِنْهُ اَلْمَاءُ فَهُوَ خَيْرٌ مِنْهَا دُونَ اَلْأَنْهَارِ اَلَّتِي يَتَفَجَّرُ مِنْ بَعْضِهَا، وَ قُلُوبُهُمْ لاَ يَتَفَجَّرُ مِنْهَا اَلْخَيْرَاتُ وَ لاَ يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ [مِنْهَا] قَلِيلٌ مِنَ اَلْخَيْرَاتِ، وَ إِنْ لَمْ يَكُنْ كَثِيراً.

ថ្មខ្លះ ក្នុងបណ្តាថ្មទាំងឡាយ *ថ្មខ្លះបែកក្រហែងឲ្យទឹកហូរចេញពីវាបាន* ទឹកហូរជ្រាបចេញមកពីថ្មទាំងនេះតក់ៗ ថ្មទាំងនេះនៅក្នុងចំណោមថ្មល្អប្រសើរ ក្រៅពីថ្មដែលទឹកអាចហូរចេញមកបាននោះ ។ ចំណែកឯបេះដូងពួកគេនោះវិញ មិនមានអ្វីដែលល្អហូរចេញមកទេ វាមិនបំបែកឲ្យអ្វីដែលល្អបន្តិចបន្តួចចេញមកទេដែរ ។

ثُمَّ قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: ﴿وَ إِنَّ مِنْهَا﴾ يَعْنِي مِنَ اَلْحِجَارَةِ ﴿لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اَللَّهِ﴾ إِذَا أَقْسَمَ عَلَيْهَا بِاسْمِ اَللَّهِ وَ بِأَسَامِي أَوْلِيَائِهِ: مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ وَ اَلْحَسَنِ وَ اَلْحُسَيْنِ وَ اَلطَّيِّبِينَ مِنْ آلِهِمْ صَلَوَاتُ اَللَّهِ عَلَيْهِم، وَ لَيْسَ فِي قُلُوبِكُمْ شَيْءٌ مِنْ هَذِهِ اَلْخَيْرَاتِ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ីتعالىមានព្រះបន្ទូលថា: *ថ្មខ្លះ* ក្នុងបណ្តាថ្មទាំងឡាយ *ថ្មខ្លះរមៀលធ្លាក់មកក្រោមព្រោះតែខ្លាចអល់ឡោះហ្ស៊ី* ពេលគេស្បថសច្ចានៅលើថ្មនោះដោយសូត្រព្រះនាមអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ឬព្រះ

នាមរបស់ព្រះឧបរាជទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីជ្ជ គឺមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ﷺ អ៊ីលី ﷺ ហ្ហាទ្ធ៊ីម៉ាស ﷺ អាល់-ហ្ហាសាន ﷺ អាល់-ហ្ហ៊ូសែន ﷺ និងសច្ចការី ﷺ ដែលជាព្រះរាជបុត្ររាជនប្តា ﷺ របស់ព្រះអង្គទាំងនេះ ﷺ ។ តែមិនឃើញមានសេចក្តីល្អទាំងនេះនៅក្នុងបេះដូងពួកគេទេ (គឺពួកយ៉ាហ្ហ៊ូឌ្ធ៊ីថ្លែងនៅខាងលើ) ។

﴿وَ مَا اَللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ﴾ بَلْ عَالِمٌ بِهِ، يُجَازِيكُمْ عَنْهُ بِمَا هُوَ بِهِ عَادِلٌ عَلَيْكُمْ وَ لَيْسَ بِظَالِمٍ لَكُمْ، يُشَدِّدُ حِسَابَكُمْ، وَ يُؤْلِمُ عِقَابَكُمْ.
(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , صفحه 283)

អល់ឡោះហ្ស៊ីមិនធ្វេសប្រហែសទេចំពោះអ្វីដែលពួកអ្នកធ្វើនោះ តែអល់ឡោះហ្ស៊ីជ្ជទ្រង់ញាណអ្វីទាំងនេះ ។ ព្រះអង្គ ﷻ នឹងតបស្នងពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាដែលបានធ្វើអ្វីៗទាំងនោះយ៉ាងយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ។ ព្រះអង្គ ﷻ យុត្តិធម៌ចំពោះពួកអ្នកទេដោយប្រព្រឹត្តយ៉ាងតឹងរ៉ឹងក្នុងការទូទាត់ពួកអ្នក និងក្នុងការធ្វើឲ្យពួកអ្នកឈឺចាប់ដោយទណ្ឌកម្មនោះ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 283)

الحزبُ ٢

۞أَفَتَطۡمَعُونَ أَن يُؤۡمِنُواْ لَكُمۡ وَقَدۡ كَانَ فَرِيقٞ مِّنۡهُمۡ يَسۡمَعُونَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُۥ مِنۢ بَعۡدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ٧٥

៧៥. ពួកអ្នកសង្ឃឹមថាពួកគេនឹងជឿពួកអ្នកឬ ? ពួកគេមួយប៉ែកបានឮព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីហើយបានបំភ្លៃព្រះបន្ទូលនោះបន្ទាប់ពីបានយល់ព្រះបន្ទូលនោះហើយ ដោយដឹងច្បាស់[ថាពួកគេបំភ្លៃ] ។

وَإِذَا لَقُواْ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَا بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٖ قَالُوٓاْ أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ ٱللَّهُ عَلَيۡكُمۡ لِيُحَآجُّوكُم بِهِۦ عِندَ رَبِّكُمۡۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٧٦

៧៦. ពេលណាពួកគេជួបបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ពេលនោះពួកគេថា៖ "យើងជឿ ។" កាលណាពួកគេនៅតែឯងជាមួយគ្នាពួកគេ កាលនោះពួកគេថា៖ "អស់លោកប្រាប់ពួកគេអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីបានអនុញ្ញាតឲ្យអស់លោកដឹងនោះ ដើម្បីពួកគេនឹងលើកយកអ្វីទាំងនេះមកប្រកែកជំទាស់អស់លោកនៅចំពោះមុខម្ចាស់របស់អស់លោកឬ ? អស់លោកមិនយល់ទេ ?

أَوَ لَا يَعۡلَمُونَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعۡلِنُونَ ٧٧

៧៧. ពួកគេមិនដឹងទេ ថាអល់ឡោះហ្ស៊ីទ្រង់ញាណអ្វីដែលពួកគេលាក់ទុកនិងអ្វីដែលពួកគេបង្ហាញឲ្យឃើញ ?

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៧៥-៧៧

1/77-75. فَقَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: يَا مُحَمَّدُ ﴿أَ فَتَطْمَعُونَ﴾ أَنْتَ وَ أَصْحَابُكَ مِنْ عَلِيٍّ وَ آلِهِ اَلطَّيِّبِينَ ﴿أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ﴾ هَؤُلَاءِ اَلْيَهُودُ اَلَّذِينَ هُمْ بِحُجَجِ اَللَّهِ قَدْ بَهَرْتُمُوهُمْ، وَ بِآيَاتِ اَللَّهِ وَ دَلَائِلِهِ اَلْوَاضِحَةِ قَدْ قَهَرْتُمُوهُمْ، أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ، وَ يُصَدِّقُوكُمْ بِقُلُوبِهِمْ، وَ يُبْدُو فِي اَلْخَلَوَاتِ لِشَيَاطِينِهِمْ شَرِيفَ أَحْوَالِكُمْ.

៧៥-៧៧/១. [អ៊ីមុាំ អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-អ៊ាស់ការី ﷺ] មានវចន:ថាអល់ឡោះហ្ស៊ីជ្ជ ﷻ មានព្រះរាជ

បន្ទូលថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ﷺ អើយ *[២:៧៥] ពួកអ្នកសង្ឃឹម* អ្នក ﷺ និងបក្សពួកអ្នក ﷺ ដែលតាមអ្ហាលី ﷺ និងបណ្តាកូនចៅបរិសុទ្ធ ﷺ របស់អ្ហាលី ﷺ *ថាពួកគេនឹងជឿពួកអ្នកឬ ?* ពួកយ៉ាហ្ហ៊ូឌ៊ីទាំងនេះ ដែលពួកអ្នក ﷺ បានធ្វើឲ្យស្ងប់ស្ងែងដោយសារបណ្តាព្រះសញ្ញារបស់អល់ឡោះ ﷻ ដែលពួកអ្នក ﷺ បានឈ្លះដោយសារព្រះភ័ស្តុតាងព្រះអង្ค ﷻ នឹងជឿពួកអ្នក ﷺ នឹងព្រមទទួលស្គាល់ពួកអ្នក ﷺ ដោយបេះដូង (គឺក្នុងចិត្ត) តែផុតមុខពួកអ្នក ﷺ ពួកគេទៅរកពួកស្ងួតនុ[មិត្តពួកគេ] ដើម្បីរៀបរាប់ប្រាប់អំពីហាន:ផ្ទៃផ្ទ្ធ ?

﴿وَ قَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ﴾ يَعْنِي مِنْ هَؤُلاَءِ الْيَهُودِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿يَسْمَعُونَ كَلاَمَ اللهِ﴾ فِي أَصْلِ جَبَلِ طُورِ سَيْنَاءَ، وَ أَوَامِرِهِ وَ نَوَاهِيهِ ﴿ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ﴾ عَمَّا سَمِعُوهُ إِذَا أَدَّوْهُ إِلَى مَنْ وَرَاءَهُمْ مِنْ سَائِرِ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿مِنْ بَعْدِ ما عَقَلُوهُ﴾ وَ عَلِمُوا أَنَّهُمْ فِيمَا يَقُولُونَهُ كَاذِبُونَ ﴿وَ هُمْ يَعْلَمُونَ﴾ أَنَّهُمْ فِي قِيلِهِمْ كَاذِبُونَ.

ពួកគេមួយប៉ែក មានន័យថាពួកយ៉ាហ្ហ៊ូឌ៊ីមួយចំនួនដែលជាកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល *បានឮព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៑* នៅឯជើងភ្នំស៊ីណាយ ឮព្រះបញ្ញានិងព្រះបម្រាម *ហើយបានបំភ្លៀព្រះបន្ទូលនោះ* អ្វី។ ដែលពួកគេបានឮពេលពួកគេថ្លែងប្រាប់កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលដែលនៅឯផ្ទះ *បន្ទាប់ពីបានយល់ព្រះបន្ទូលនោះហើយ* ដោយដឹងច្បាស់ថាអ្វីដែលពួកគេថ្លែងប្រាប់គេនោះ ពួកគេថ្លែងកុហក (គឺនិយាយមុសា) *ដោយដឹងច្បាស់* នៅក្នុងពួកគេថាពួកគេនិយាយកុហក ។

وَ ذَلِكَ أَنَّهُمْ لَمَّا صَارُوا مَعَ مُوسَى إِلَى الْجَبَلِ، فَسَمِعُوا كَلاَمَ اللهِ، وَ وَقَفُوا عَلَى أَوَامِرِهِ وَ نَوَاهِيهِ، رَجَعُوا فَأَدَّوْهُ إِلَى مَنْ بَعْدَهُمْ فَشَقَّ عَلَيْهِمْ، فَأَمَّا الْمُؤْمِنُونَ مِنْهُمْ فَثَبَتُوا عَلَى إِيمَانِهِمْ وَ صَدَقُوا فِي نِيَّاتِهِمْ.

កាលពួកគេបានទៅតាមមូសា ﷺ ទៅឯភ្នំ ពួកគេបានឮព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ ដូច្នេះពួកគេបានដឹងច្បាស់ព្រះបញ្ញានិងព្រះបម្រាមរបស់អល់ឡោះ ﷻ ។ បន្ទាប់មកពួកគេបានត្រឡប់ទៅវិញហើយបាននិយាយប្រាប់ប្រជារាស្ត្រឯទៀត ប្រជារាស្ត្រឃើញថាព្រះបញ្ញាទាំងនេះគួរឲ្យស្ងប់ខ្ពើមណាស់ តែបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាក្នុងចំណោមពួកគេនោះនៅតែខ្ជាប់ខ្ជួនមិនប្រែប្រួលជំនឿរបស់ខ្លួនទេ នៅតែមានបំណងស្មោះត្រង់ ។

وَ أَمَّا أَسْلاَفُ هَؤُلاَءِ الْيَهُودِ الَّذِينَ نَافَقُوا رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فِي هَذِهِ الْقَضِيَّةِ فَإِنَّهُمْ قَالُوا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ: إِنَّ اللهَ تَعَالَى قَالَ لَنَا هَذَا، وَ أَمَرَنَا بِمَا ذَكَرْنَاهُ لَكُمْ وَ نَهَانَا، وَ اتَّبَعَ ذَلِكَ بِأَنَّكُمْ إِنْ صَعُبَ عَلَيْكُمْ مَا أَمَرْتُكُمْ بِهِ فَلاَ عَلَيْكُمْ أَنْ [لاَ تَفْعَلُوهُ وَ إِنْ صَعُبَ عَلَيْكُمْ مَا عَنْهُ نَهَيْتُكُمْ فَلاَ عَلَيْكُمْ أَنْ] تَرْتَكِبُوهُ وَ تُوَاقِعُوهُ. [هَذَا] وَ هُمْ يَعْلَمُونَ أَنَّهُمْ بِقَوْلِهِمْ هَذَا كَاذِبُونَ.

ចំណែកឯដូនតារបស់ពួកយ៉ាហ្ហ៊ូឌ៊ីទាំងនេះ ដែលមិនស្មោះត្រង់ចំពោះរ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ រឿងនេះទេនោះ (គឺជាជនលាក់ពុតត្បុត) បានប្រាប់បណ្តាកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលថា៖ "អល់ឡោះ ﷻ មានព្រះបន្ទូលមកលើអស់ទាំងយើងដូចនេះឯង ព្រះអង្ค ﷻ បានដាក់ព្រះបញ្ញានិងព្រះបម្រាមមកលើយើងដូចដែលយើងបាននិយាយប្រាប់អស់លោកនោះឯង ។ ដូច្នេះចូរអស់លោកអនុវត្តិតាមព្រះបញ្ញាណាដែលអស់លោកមិនស្អប់ខ្ពើមទៅ ។ តែបើអស់លោកឃើញថាព្រះបញ្ញាទាំងនេះគួរឲ្យស្អប់ខ្ពើម ចូរកុំអនុវត្តិតាម ។ បើអស់លោកឃើញថាព្រះបម្រាមទាំងឡាយលំបាកសម្រាប់អស់លោក មិនមានបញ្ហាទេបើអស់លោកចោលវានិងបណ្តែតបណ្តោយ (គឺបន្ទូរតាមតែចិត្ត) ។ នេះឯង ពួកគេបានដឹងច្បាស់រឿងនេះថាពួកគេនិយាយមុសាដោយសម្តីទាំងនេះ ។

ثُمَّ أَظْهَرَ اللَّهُ تَعَالَى (عَلَى نِفَاقِهِمُ الْآخَرِ) مَعَ جَهْلِهِمْ. فَقَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ إِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا﴾ كَانُوا إِذَا لَقُوا سَلْمَانَ وَ الْمِقْدَادَ وَ أَبَا ذَرٍّ وَ عَمَّاراً قَالُوا آمَنَّا كَإِيمَانِكُمْ، إِيمَاناً بِنُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، مَقْرُوناً [بِالْإِيمَانِ] بِإِمَامَةِ أَخِيهِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَ بِأَنَّهُ أَخُوهُ الْهَادِي، وَ وَزِيرُهُ [الْمُوَالِي] وَ خَلِيفَتُهُ عَلَى أُمَّتِهِ وَ مُنْجِزُ عِدَتِهِ، وَ الْوَافِي بِذِمَّتِهِ وَ النَّاهِضُ بِأَعْبَاءِ سِيَاسَتِهِ، وَ قَيِّمُ الْخَلْقِ، وَ الذَّائِدُ لَهُمْ عَنْ سَخَطِ الرَّحْمَنِ - الْمُوجِبُ لَهُمْ - إِنْ أَطَاعُوهُ - رِضَى الرَّحْمَنِ.

បន្ទាប់មក (សម័យរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ាន) អល់ឡោះហ្ស៊ាន បានបង្ហាញពួកលាក់ពុតឯទៀតឲ្យឃើញថា ពួកគេអវិជ្ជា ។ អល់ឡោះហ្ស៊ាអល់ឡោះហ្ស៊ាមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:៧៦] ពេលណាពួកគេជួបបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធា ពេលនោះពួកគេថា៖ "យើងជឿ"* គឺពេលពួកគេ (គឺពួកមុស្លីមពុតត្បុតទាំងនោះ) បានជួបសាល់ម៉ាន, អាល់-មីកដ្ដាដ្ដ, អាប៊ូ ស្ដារ និង អ្ដ៊ាម៉ារ ពួកគេតែងតែថា៖ "យើងជឿ !" ដូចអស់លោកជឿដែរ ។ ជឿថាមូហ្ដាំម៉ាដ្ដ៊ីជាព្រះសាស្ដា គួបនឹងជឿអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ីរបស់អ្ដ៊ាលី ប៊ិន អាប៊ូ ត្ដ៊ាលិប ប្អូនប្រុសរបស់ព្រះអង្គ យើងជឿថា ប្អូនរបស់ព្រះអង្គនេះឯងដែលជាព្រះមហាឧបរាជ ជាព្រះបរមគ្រូ ជាព្រះខ៉ាលីហ្ដ្ស៊ីរបស់ព្រះអង្គលើសហគមន៍របស់ព្រះអង្គ ជាអ្នកបំពេញតាមសន្យារបស់ព្រះអង្គ ជាបុគ្គលដែលធ្វើឲ្យព្រះអង្គរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវទាំងឡាយ ជាអ្នកទទួលបន្ទុកច្បាប់ទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ជាអ្នកអាណាព្យាបាលរបស់ប្រជារាស្ដ្រ ជាអ្នកសង្គ្រោះពួកគេពីព្រះពិរោធអល់ឡោះហ្ស៊ានសម្រាប់ពួកគេជាចាំបាច់ បើពួកគេស្ដាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ (គឺអ្ដ៊ាលី) និងធ្វើឲ្យអល់ឡោះហ្ស៊ានទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យ ។

وَ أَنَّ خُلَفَاءَهُ مِنْ بَعْدِهِ هُمُ النُّجُومُ الزَّاهِرَةُ، وَ الْأَقْمَارُ الْمُنِيرَةُ، وَ الشُّمُوسُ الْمُضِيئَةُ الْبَاهِرَةُ، وَ أَنَّ أَوْلِيَاءَهُمْ أَوْلِيَاءُ اللَّهِ، وَ أَنَّ أَعْدَاءَهُمْ أَعْدَاءُ اللَّهِ.

ជាព្រះខ៉ាលីហ្ដ្ស៊ីរបស់ព្រះអង្គក្រោយពីព្រះអង្គ ពួកគេ (គឺបណ្ដាអ្នកដែលគោរពព្រះអង្គ) ជាតារាចែងចាំង ជាដួងចន្ទ្រភ្លឺថ្លា និងដួង អាទិត្យជះរស្មី ។ បណ្ដាមិត្តរបស់ពួកគេជាមិត្តរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ាន បណ្ដាសត្រូវរបស់ពួកគេជាសត្រូវរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ាន ។"

فَلَمَّا أَفْضَى بَعْضُ هَؤُلَاءِ الْيَهُودِ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا: أَيَّ شَيْءٍ صَنَعْتُمْ؟ أَخْبَرْتُمُوهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ مِنَ الدَّلَالَاتِ عَلَى صِدْقِ نُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَ إِمَامَةِ أَخِيهِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ﴿لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ﴾ بِأَنَّكُمْ كُنْتُمْ قَدْ عَلِمْتُمْ هَذَا وَ شَاهَدْتُمُوهُ فَلَمْ تُؤْمِنُوا بِهِ وَ لَمْ تُطِيعُوهُ.

ពេលពួកយ៉ាហ្ស៊ូ៉ីមួយចំនួនបានជួបគ្នាពួកគេឯទៀត ពួកគេបានថា៖ "អស់លោកបានធ្វើអ្វីខ្លះ ?" អស់លោកបានប្រាប់ប្រជាជាតិអស់លោកទេថា៖ "អស់លោកបានប្រាប់ពួកគេឲ្យដឹងភ័ស្ដុតាងដែលអល់ឡោះហ្ស៊ានបានប្រទានឲ្យអស់លោកបញ្ជាក់ថាមូហ្ដាំម៉ាដ្ដ៊ីជាព្រះសាស្ដា ថាអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ីរបស់អ្ដ៊ាលី ប្អូនប្រុសគេ ជាការពិតឥតមុសា *ដើម្បីពួកគេនឹងលើកយកអ្វីទាំងនេះមកប្រកែកជំទាស់អស់លោកនៅចំពោះមុខម្ចាស់របស់អស់លោកឬ ?* ថាអស់លោកបានដឹងនិងបានឃើញភ័ស្ដុតាងទាំងនេះ ហើយតែមិនព្រមជឿទេ មិនព្រមអនុវត្ដិតាមទេ ?"

وَ قَدَرُوا بِجَهْلِهِمْ أَنَّهُمْ إِنْ لَمْ يُخْبِرُوهُمْ بِتِلْكَ الْآيَاتِ لَمْ يَكُنْ لَهُ عَلَيْهِمْ حُجَّةٌ فِي غَيْرِهَا

ពួកគេ (គឺពួកយ៉ាហ្ស៊ូ៉ីសម័យមូសា) គិតដោយអវិជ្ជាថាបើពួកគេមិនប្រាប់ពួកគេ (ពួកមុស្លីម) ឲ្យដឹងនូវព្រះសញ្ញាទាំងនេះទេ នឹងមិនមានពាក្យសំអាងជំទាស់ពួកគេទេសម្រាប់រឿងនេះ ។

ثُمَّ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿أَ فَلاَ تَعْقِلُونَ﴾ أَنَّ [هَذَا] الَّذِي تُخْبِرُونَهُمْ [بِهِ] مِمَّا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ مِنْ دَلاَئِلِ نُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ حُجَّةٌ عَلَيْكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ؟!

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ន៑ﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា *អស់លោកមិនយល់ទេ ?* ថារឿងនេះដែលគេបានប្រាប់អស់លោក ដែលអល់ឡោះហ្ន៑ﷻបានឲ្យអស់លោកដឹងថាវាជាភ័ស្ដុតាងបញ្ជាក់ថាមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៉ﷺជាព្រះសាស្ដានោះ វាជាពាក្យសំអាងថ្កោលទោសអស់លោកនៅចំពោះមុខម្ចាស់ﷻអស់លោក ?

قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿أَ وَ لاَ يَعْلَمُونَ﴾؟ يَعْنِي أَ وَ لاَ يَعْلَمُ هَؤُلاَءِ الْقَائِلُونَ لِإِخْوَانِهِمْ: ﴿أَ تُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ﴾ : ﴿أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ﴾ مِنْ عَدَاوَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ يُضْمِرُونَهُ مِنْ أَنَّ إِظْهَارَهُمُ الْإِيمَانَ بِهِ أَمْكَنُ لَهُمْ مِنِ اصْطِلاَمِهِ وَ إِبَارَةِ أَصْحَابِهِ ﴿وَ مَا يُعْلِنُونَ﴾ مِنَ الْإِيمَانِ ظَاهِراً لِيُؤْنِسُوهُمْ، وَ يَقِفُوا بِهِ عَلَى أَسْرَارِهِمْ فَيُذِيعُوهَا بِحَضْرَةِ مَنْ يَضُرُّهُمْ.

អល់ឡោះហ្ន៑ﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[២:៧៧] ពួកគេមិនដឹងទេ* មានន័យពួកអ្នកនិយាយប្រាប់បងប្អូនខ្លួនថា *"អស់លោកប្រាប់ពួកគេអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ន៑បានអនុញ្ញាតឲ្យអស់លោកដឹងនោះ"* នោះមិនដឹងទេ *ថាអល់ឡោះហ្ន៑ទ្រង់ញ្ញាណអ្វីដែលពួកគេលាក់ទុក* គឺអរិភាពចំពោះមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៉ﷺ និងអ្វីដែលនៅក្នុងចិត្ដពួកគេ ពេលពួកគេប្រកាសជំនឿរបស់ខ្លួនចំពោះមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៉ﷺដោយអាការ:ក្រៅ ហើយវាអាចជាមេរៀនសម្រាប់បណ្ដាសាវករបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៉ﷺ (ពោលគឺអាចនឹងកម្ទេចមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៉ﷺបាន ហើយពួកគេទៅជាអ្នកមានអំណាច) *និងអ្វីដែលពួកគេបង្ហាញឲ្យឃើញ ?* ការប្រកាសជំនឿពួកគេដោយអាការ:ក្រៅដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេស្រឡាញ់ខ្លួន នឹងបានដឹងរឿងសម្ងាត់ពួកគេ ។ ដូច្នេះពួកគេនឹងប្រាប់រឿងសម្ងាត់នោះដល់សត្រូវពួកគេ (ពួកមុស្លីម) ។

وَ أَنَّ اللَّهَ لَمَّا عَلِمَ ذَلِكَ دَبَّرَ لِمُحَمَّدٍ تَمَامَ أَمْرِهِ، وَ بُلُوغَ غَايَةِ مَا أَرَادَهُ اللَّهُ بِبَعْثِهِ وَ أَنَّهُ يُتِمُّ أَمْرَهُ، وَ أَنَّ نِفَاقَهُمْ وَ كِيَادَهُمْ لاَ يَضُرُّهُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 294)

ពេលអល់ឡោះហ្ន៑ﷻបានបើកឲ្យមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៉ﷺដឹងរឿងទាំងអស់នេះរបស់ពួកគេ ហើយបានប្រាប់ព្រះអង្គﷺថាអល់ឡោះហ្ន៑ﷻនឹងធ្វើឲ្យព្រះបញ្ជាព្រះអង្គﷻបានសម្រេចជាស្ថាពរ ពុតត្បុតពួកគេមិនអាចជះឥទ្ធិពលអាក្រក់ទៅលើព្រះសាស្ដាﷺបានឡើយ ។ (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 294)

***

75-2/77. قَالَ أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرِسِيُّ فِي (مَجْمَعِ الْبَيَانِ): رُوِيَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ الْبَاقِرِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) أَنَّهُ قَالَ: «كَانَ قَوْمٌ مِنَ الْيَهُودِ لَيْسُوا مِنَ الْمُعَانِدِينَ الْمُتَوَاطِئِينَ، إِذَا لَقُوا الْمُسْلِمِينَ حَدَّثُوهُمْ بِمَا فِي التَّوْرَاةِ مِنْ صِفَةِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَنَهَاهُمْ كُبَرَاؤُهُمْ عَنْ ذَلِكَ، وَ قَالُوا: لاَ تُخْبِرُوهُمْ بِمَا فِي التَّوْرَاةِ مِنْ صِفَةِ مُحَمَّدٍ فَيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ، فَنَزَلَتِ الْآيَةُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٥٥ الحديث: ٩٩/ ٥١٥، مجمع البيان – الجزء: ١ الصفحة: ٢٨٦)**

៧៥-៧៧/២. អាប៊ូ អ្ហ៊ាលី អាល់-ត្ដ៊ប់រីស៊ី បានរាយការណ៍នៅក្នុង[សាត្រា] ម៉ាជ្ជ៉ម៉ាក្ដ៉ អាល់-បាយ៉ាន ថាគេបានរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ យ៉ាក្ដ៉ហ្ជារ អាល់-បាក្ជ៊ៀរ(សូមសន្ដិភាពចូលដល់ព្រះអង្គ) ។ ព្រះអង្គ(សូមសន្ដិភាពចូលដល់ព្រះអង្គ)មានវចន:ថា: "មានពួកយ៉ាហ្ជ៊ីឌីមួយក្រុមដែលមិនមែនជាសហការីចចេសមានៈទេ ។ ពេលពួកគេជួបពួកមុស្លីម ពួកគេនិយាយប្រាស្រ័យជាមួយពួកគេអំពីអ្វីដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរតៅរ៉ត ដែលពិពណ៌នាអំពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៉ﷺ ។ ព្រឹទ្ធាចារ្យពួកគេបានហាមពួកគេ មិនឲ្យនិយាយរឿងនេះទេ ថា: "ចូរអស់លោកកុំប្រាប់ពួកគេឲ្យដឹងអ្វីដែលមាននៅក្នុងគម្ពីរតៅរ៉ត្ដដែលចែងពិពណ៌នាអំពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៉ﷺ ព្រោះពួកគេនឹងទាញវាយកមកជាហេតុជលប្រឆាំងអស់លោកនៅចំពោះព្រះភ័ក្ត្រម្ចាស់ﷻរបស់ពួកគេ ។" ដូច្នេះអាយ៉ាស៊ុំនេះត្រូវដាក់ចុះ

وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّآ أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾

៧៨. នៅក្នុងចំណោមពួកគេមានអនក្ខរជន (អ្នកមិនចេះអក្សរ) ដែលមិនស្គាល់ព្រះគម្ពីរទេ លើកលែងតែ[ស្គាល់តាម]គំនិតប្រាថ្នា ។ ពួកគេបានតែស្មានទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៧៨

1/78. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: [ثُمَّ] قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: يَا مُحَمَّدُ وَ مَنْ هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودُ ﴿أُمِّيُّونَ﴾ لاَ يَقْرَءُونَ [اَلْكِتَابَ] وَ لاَ يَكْتُبُونَ، كَالْأُمِّيِّ مَنْسُوبٌ إِلَى أُمِّهِ أَيْ هُوَ كَمَا خَرَجَ مِنْ بَطْنِ أُمِّهِ لاَ يَقْرَأُ وَ لاَ يَكْتُبُ

៧៨/១. អ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام [អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-ហ្ហ៊ូស៊ីនៃ صلوات الله عليه والسلام] មានវចនៈថា៖ "បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ عز وجل មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៊ីនៃ صلى الله عليه وآله وسلم អ៊ីយ! នៅក្នុងចំណោមពួកយ៉ាហ្ស៊ីទាំងនេះ *[២:៧៨] មានអនក្ខរជន* ដែលមិនចេះអានព្រះគម្ពីរទេ មិនចេះសរសេរទេ ដូចបុគ្គលមិនចេះអក្សរ "អ៊ីម្មី" ។ ពាក្យថា "អ៊ីម្មី" មានដើមកំណើតក្លាយមកពីពាក្យ[អារ៉ាប់]ថា "អ៊ីម" (ប្រែថាម្តាយ) ពោលគឺប្រៀបបាននឹងបុគ្គលដែលទើបនឹងកើតពីក្នុងពោះម្តាយ ព្រោះបុគ្គលនោះមិនចេះអានអក្សរទេ មិនចេះសរសេរអក្សរទេ ។

﴿لاَ يَعْلَمُونَ اَلْكِتَابَ﴾ اَلْمُنْزَلَ مِنَ اَلسَّمَاءِ وَ لاَ اَلْمُكَذَّبَ بِهِ، وَ لاَ يُمَيِّزُونَ بَيْنَهُمَا ﴿إِلاَّ أَمَانِيَّ﴾ أَيْ إِلاَّ أَنْ يُقْرَأَ عَلَيْهِمْ وَ يُقَالَ لَهُمْ: [إِنَّ] هَذَا كِتَابُ اَللَّهِ وَ كَلاَمُهُ، لاَ يَعْرِفُونَ إِنْ قُرِئَ مِنَ اَلْكِتَابِ خِلاَفُ مَا فِيهِ

មិនស្គាល់ព្រះគម្ពីរទេ គឺគម្ពីរដែលត្រូវដាក់ចុះមកពីលើមេឃនិងអ្វីដែលគេបំភ្លៃ ។ បុគ្គលនោះមិនចេះវែកញែកឲ្យដឹងថាមួយណាខុសមួយណាត្រូវទេ *លើកលែងតែ[ស្គាល់តាម]គំនិតប្រាថ្នា* មានន័យថាទាល់តែមានគេអានឲ្យបុគ្គលនោះស្តាប់ ប្រាប់បុគ្គលនោះថានេះជាព្រះគម្ពីររបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ عز وجل ជាព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ عز وجل ។ បុគ្គលនោះមិនដឹងទេថាអ្វីដែលគេបានសូត្រឲ្យខ្លួនស្តាប់នោះផ្ទុយឬមិនផ្ទុយពីអ្វីដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរ ។

﴿وَ إِنْ هُمْ إِلاَّ يَظُنُّونَ﴾ أَيْ مَا يَقُولُ لَهُمْ رُؤَسَاؤُهُمْ مِنْ تَكْذِيبِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فِي نُبُوَّتِهِ، وَ إِمَامَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ سَيِّدِ عِتْرَتِهِ، وَ هُمْ يُقَلِّدُونَهُمْ مَعَ أَنَّهُ مُحَرَّمٌ عَلَيْهِمْ تَقْلِيدُهُمْ.

ពួកគេបានតែស្មានទេ មានន័យថាអ្វីដែលពួកមេដឹកនាំពួកគេបានប្រាប់បុគ្គលនោះដោយបដិសេធតំណែងសាស្តារបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៊ីនៃ صلى الله عليه وآله وسلم ដោយបដិសេធអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ីអ៊ីលីនៃ صلوات الله عليه والسلام អ៊ីមុាំរបស់ព្រះរាជបុត្ត្ររាជនត្តារបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៊ីនៃ صلى الله عليه وآله وسلم ។ ពួកគេយកតម្រាប់តាមពួកគេ (គឺយកតាក្ធ៊ីលីដ្ធតាមពួកមេដឹកនាំនោះ) ថ្ធ៊ីបើគេបានហាមពួកគេ មិនឲ្យតាមតាក្ធ៊ីលីដ្ធរបស់ពួកគេនោះទេ ។"

قَالَ: فَقَالَ رَجُلٌ لِلصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: فَإِذَا كَانَ هَؤُلاَءِ اَلْعَوَامُّ مِنَ اَلْيَهُودِ لاَ يَعْرِفُونَ اَلْكِتَابَ إِلاَّ بِمَا يَسْمَعُونَهُ مِنْ عُلَمَائِهِمْ لاَ سَبِيلَ لَهُمْ إِلَى غَيْرِهِ، فَكَيْفَ ذَمَّهُمْ بِتَقْلِيدِهِمْ وَ اَلْقَبُولِ مِنْ عُلَمَائِهِمْ؟ وَ هَلْ عَوَامُّ اَلْيَهُودِ إِلاَّ كَعَوَامِّنَا يُقَلِّدُونَ عُلَمَاءَهُمْ؟ فَإِنْ لَمْ يَجُزْ لِأُولَئِكَ اَلْقَبُولُ مِنْ عُلَمَائِهِمْ، لَمْ يَجُزْ لِهَؤُلاَءِ اَلْقَبُولُ مِنْ عُلَمَائِهِمْ.

អ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام [អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-ហ្ហ៊ូស៊ីនៃ صلوات الله عليه والسلام] មានវចនៈថា៖ "បុរសម្នាក់បានសួរ អាល់-ស្ស៊ីឌ្ធ៊ីក صلوات الله عليه والسلام

ថា៖ "ប្រជាជាតិយ៉ាហ្ហ៊ូឌ្ធីទូទៅមិនដែលស្គាល់ព្រះគម្ពីរទេមុនពេលមេសាសនាពួកគេបានសូត្រព្រះគម្ពីរនោះឲ្យពួកគេស្តាប់ ។ ពួកគេមិនមានមធ្យោបាយផ្សេងពីនេះទេ ។ ហេតុអ្វីបានជាត្រូវថ្កោលទោសពួកគេព្រោះតែពួកគេយកតាក្ងុលិដ្ធ និងព្រោះតែពួកគេព្រមទទួល[ហ្ការ៉ត់វ៉ារបស់]ពួកមេសាសនាពួកគេ ? តើប្រជាជាតិយ៉ាហ្ហ៊ូឌ្ធីទូទៅទាំងនេះមិនដូចប្រជាជាតិយើងដែរទេ ដែលតាមតាក្ងុលិដ្ធរបស់មេសាសនាពួកគេ ? ពីព្រោះ បើមិនអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេទទួលអ្វីដែលបានមកពីមេសាសនាពួកគេនោះទេ គេក៏មិនអនុញ្ញាតឲ្យយើងទទួលអ្វីដែលមកពីមេសាសនាយើងទេដែរ ។""

فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: بَيْنَ عَوَامِّنَا وَ عُلَمَائِنَا وَ بَيْنَ عَوَامِّ اَلْيَهُودِ وَ عُلَمَائِهِمْ فَرْقٌ مِنْ جِهَةٍ وَ تَسْوِيَةٌ مِنْ جِهَةٍ، أَمَّا مِنْ حَيْثُ إِنَّهُمْ اِسْتَوَوْا، فَإِنَّ اَللَّهَ قَدْ ذَمَّ عَوَامَّنَا بِتَقْلِيدِهِمْ عُلَمَاءَهُمْ كَمَا [قَدْ] ذَمَّ عَوَامَّهُمْ. وَ أَمَّا مِنْ حَيْثُ إِنَّهُمْ اِفْتَرَقُوا فَلاَ.

ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "រវាងប្រជាជាតិទូទៅរបស់យើងនិងមេសាសនាយើង និងរវាងប្រជាជាតិទូទៅរបស់ពួកយ៉ាហ្ហ៊ូឌ្ធីនិងមេសាសនាពួកគេនោះមានភាពខុសគ្នាហើយក៏ស្រដៀងគ្នាដែរ ។ ស្រដៀងគ្នារវាងទាំងពីរនេះគឺ អល់ឡោះហ្ការ៉ង ﷻ បានថ្កោលទោសពួកមុស្លីមដែលយកគ្រាប់តាមតាក្ងុលិដ្ធរបស់មេសាសនាពួកគេ ដូចព្រះអង្គ ﷻ បានថ្កោលទោសប្រជាជាតិពួកគេនោះដែរ ។ ពួកគេមិនខុសគ្នាទេ (ពោលគឺ ទាំងពួកយ៉ាហ្ហ៊ូឌ្ធី ទាំងពួកមុស្លីមដែលតាមពួកមេសាសនាយ៉ាហ្ហ៊ូឌ្ធីនោះមានទោសដូចគ្នា) ។

قَالَ: بَيِّنْ لِي ذَلِكَ يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ! قَالَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: إِنَّ عَوَامَّ اَلْيَهُودِ كَانُوا قَدْ عَرَفُوا عُلَمَاءَهُمْ بِالْكَذِبِ اَلصِّرَاحِ، وَ بِأَكْلِ اَلْحَرَامِ وَ بِالرِّشَا، وَ بِتَغْيِيرِ اَلْأَحْكَامِ عَنْ وَاجِبِهَا بِالشَّفَاعَاتِ وَ اَلْعِنَايَاتِ وَ اَلْمُصَانَعَاتِ. وَ عَرَفُوهُمْ بِالتَّعَصُّبِ اَلشَّدِيدِ اَلَّذِي يُفَارِقُونَ بِهِ أَدْيَانَهُمْ وَ أَنَّهُمْ، إِذَا تَعَصَّبُوا أَزَالُوا حُقُوقَ مَنْ تَعَصَّبُوا عَلَيْهِ، وَ أَعْطَوْا مَا لاَ يَسْتَحِقُّهُ مَنْ تَعَصَّبُوا لَهُ مِنْ أَمْوَالِ غَيْرِهِمْ وَ ظَلَمُوهُمْ مِنْ أَجْلِهِمْ.

បុរសនោះបានទូលថា៖ "បុត្ររ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ការ៉ ﷺ អើយ ! សូមព្រះអង្គ ﷺ អធិប្បាយរឿងនេះបំភ្លឺទូលបង្គំផង ។" អ៊ីមុាំ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ប្រជាជាតិយ៉ាហ្ហ៊ូឌ្ធីទូទៅតែងតែដឹងថាមេសាសនារបស់ខ្លួនតែងតែនិយាយកុហកពួកគេជាធម្មតា បរិភោគអ្វីដែលខុសច្បាប់ ស៊ីសំណូក កែប្រែច្បាប់ដែលមិនអាចកែបានតាមការស្នើសូមរបស់អ្នកណាម្នាក់ ឬដើម្បីផ្ចាប់ចិត្តអ្នកណាម្នាក់ ។ ពួកគេដឹងថាមេសាសនាពួកគេនោះប្រកាន់សាសនាណាស់ ។ ដោយសារមូលហេតុនេះ ពួកគេបែងចែកសាសនា ។ ពេលពួកគេលម្អៀងទៅលើអ្នកណា ពួកគេរំលោភសិទ្ធិអ្នកនោះ ។ ចំណែកឯបុគ្គលដែលពួកគេគាប់ចិត្តនោះវិញ ពួកគេឲ្យទ្រព្យទៅបុគ្គលនោះ ទ្រព្យដែលបុគ្គលនោះមិនមានសិទ្ធិបានទេ គឺទ្រព្យរបស់បុគ្គលឯទៀតដែលត្រូវពួកគេលម្អៀង ពួកគេសង្កត់សង្កិន ធ្វើខុសទៅលើអ្នកត្រឹមត្រូវ ។

وَ عَرَفُوهُمْ بِأَنَّهُمْ يُفَارِقُونَ اَلْمُحَرَّمَاتِ، وَ اُضْطُرُّوا بِمَعَارِفِ قُلُوبِهِمْ إِلَى أَنَّ مَنْ فَعَلَ مَا يَفْعَلُونَهُ فَهُوَ فَاسِقٌ، لاَ يَجُوزُ أَنْ يُصَدَّقَ عَلَى اَللَّهِ، وَ لاَ عَلَى اَلْوَسَائِطِ بَيْنَ اَلْخَلْقِ وَ بَيْنَ اَللَّهِ،

ប្រជាជាតិទាំងនេះតែងតែដឹងថាពួកគេ (ពួកមេសាសនា) ប្រព្រឹត្តខុសច្បាប់ ពួកគេដឹងនៅក្នុងបេះដូងដែរថាទង្វើរបស់ពួកគេជាទង្វើអាក្រក់ ថាពួកគេមិនស្មោះចំពោះអល់ឡោះហ្ការ៉ ﷻ ទេ ថាពួកគេមិនព្រមទទួលស្គាល់អាជ្ញាកណ្តាលរបស់ព្រះសាស្តា ﷺ រវាងប្រជារាស្ត្រនិងអល់ឡោះហ្ការ៉ ﷻ ទេ ។

فَلِذَلِكَ ذَمَّهُمُ [اَللَّهُ] لَمَّا قَلَّدُوا مَنْ قَدْ عَرَفُوا، وَ مَنْ قَدْ عَلِمُوا أَنَّهُ لاَ يَجُوزُ قَبُولُ خَبَرِهِ، وَ لاَ تَصْدِيقُهُ فِي حِكَايَتِهِ، وَ لاَ اَلْعَمَلُ بِمَا يُؤَدِّيهِ إِلَيْهِمْ عَمَّنْ لَمْ يُشَاهِدُوهُ، وَ وَجَبَ عَلَيْهِمُ اَلنَّظَرُ بِأَنْفُسِهِمْ فِي أَمْرِ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ إِذْ كَانَتْ دَلاَئِلُهُ أَوْضَحَ مِنْ أَنْ تَخْفَى، وَ

أَشْهَرَ مِنْ أَنْ لاَ تَظْهَرَ لَهُمْ.

នេះគឺមូលហេតុដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាលក្ដោលទោសពួកគេពេលពួកគេយកតាក្ងុ៌លិដ្ឋតាម ទោះបីពួកគេដឹងច្បាស់អំពី[ភាពវៀចវេររបស់]មេសាសនាពួកគេក៏ដោយ ទោះបីពួកគេដឹងច្បាស់ថាគេមិនអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេយកព័ត៌មាន (គឺហ្ការ៉ាត់ភ៉ា) ពីពួកគេនោះទេក៏ដោយ ទោះបីពួកគេដឹងច្បាស់ថាគេមិនអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេធ្វើតាមសម្ដីរបស់ពួកមេសាសនា (ឬអ្នកប្រាជ្ញ) នោះទេក៏ដោយដែលប្រាប់ពួកគេរឿងបុគ្គលﷺ ដែលពួកគេមិនបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែក ។ គេបានដាក់កាតព្វកិច្ចលើពួកគេ ឲ្យពួកគេឃើញផ្ទាល់ភ្នែករឿងព្រះសាស្ដាﷺរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ានោះ ថាតើភ័ស្ដុតាងនោះច្បាស់លាស់ឬខ្វះខាត ថាតើវាជាក់ច្បាស់ឬស្រពេចស្រពិលសម្រាប់ពួកគេ ។

وَ كَذَلِكَ عَوَامُّ أُمَّتِنَا إِذَا عَرَفُوا مِنْ فُقَهَائِهِمُ اَلْفِسْقَ اَلظَّاهِرَ، وَ اَلْعَصَبِيَّةَ اَلشَّدِيدَةَ وَ اَلتَّكَالُبَ عَلَى حُطَامِ اَلدُّنْيَا وَ حَرَامِهَا، وَ إِهْلاَكَ مَنْ يَتَعَصَّبُونَ عَلَيْهِ وَ إِنْ كَانَ لِإِصْلاَحِ أَمْرِهِ مُسْتَحِقّاً، وَ بِالتَّرَفُّقِ بِالْبِرِّ وَ اَلْإِحْسَانِ عَلَى مَنْ تَعَصَّبُوا لَهُ، وَ إِنْ كَانَ لِلْإِذْلاَلِ وَ اَلْإِهَانَةِ مُسْتَحِقّاً. فَمَنْ قَلَّدَ مِنْ عَوَامِّنَا [من] مِثْلَ هَؤُلاَءِ اَلْفُقَهَاءِ فَهُمْ مِثْلُ اَلْيَهُودِ اَلَّذِينَ ذَمَّهُمُ اَللَّهُ تَعَالَى بِالتَّقْلِيدِ لِفَسَقَةِ فُقَهَائِهِمْ.

ដូចគ្នាដែរសម្រាប់ប្រជាជាតិយើង ពេលពួកគេដឹងថាពួកនីតិបុគ្គលខាងច្បាប់សាសនារបស់ខ្លួនបណ្ដោយខ្លួនធ្វើអំពើអាក្រក់ ប្រព្រឹត្ដលំអៀង ស្រវាយកកម្ទេចលោកនេះនិងបម្រាមវា កម្ទេចអ្នកណាដែលត្រូវខ្លួនលម្អៀង ទោះបីអ្នកនោះសមនឹងបានទទួលការព្រមានល្អក៏ដោយ ។ ចំណែកឯបុគ្គលណាដែលខ្លួនកាន់ជើងនោះវិញ ពួកគេប្រព្រឹត្ដល្អចំពោះអ្នកនោះ ទោះបីអ្នកនោះមិនសមនឹងបានការលើកស្ទួយ ដែលសមនឹងត្រូវផ្ដន្ទាទោសក៏ដោយ ។ ប្រជារាស្ត្ររូបណាក៏ដោយដែលយកតាក្ងុ៌លិដ្ឋតាមពួកនីតិបុគ្គលខាងច្បាប់សាសនាចំពួកនេះ អ្នកនោះដូចពួកយ៉ាហ្ស៊ីឌ្ស៊ីទាំងនេះដែរដែលត្រូវអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាក្ដោលទោស ព្រោះតែបានយកតាក្ងុ៌លិដ្ឋតាមពួកនីតិបុគ្គលខាងច្បាប់សាសនាអាក្រក់ទាំងនេះ ។

فَأَمَّا مَنْ كَانَ مِنَ اَلْفُقَهَاءِ صَائِناً لِنَفْسِهِ، حَافِظاً لِدِينِهِ، مُخَالِفاً لِهَوَاهُ، مُطِيعاً لِأَمْرِ مَوْلاَهُ فَلِلْعَوَامِّ أَنْ يُقَلِّدُوهُ. وَ ذَلِكَ لاَ يَكُونُ إِلاَّ [فِي] بَعْضِ فُقَهَاءِ اَلشِّيعَةِ لاَ جَمِيعِهِمْ، فَإِنَّ مَنْ رَكِبَ مِنَ اَلْقَبَائِحِ وَ اَلْفَوَاحِشِ مَرَاكِبَ فَسَقَةِ فُقَهَاءِ اَلْعَامَّةِ فَلاَ تَقْبَلُوا مِنْهُمْ عَنَّا شَيْئاً، وَ لاَ كَرَامَةَ لَهُمْ، وَ إِنَّمَا كَثُرَ اَلتَّخْلِيطُ فِيمَا يَتَحَمَّلُ عَنَّا أَهْلَ اَلْبَيْتِ لِذَلِكَ، لِأَنَّ اَلْفَسَقَةَ يَتَحَمَّلُونَ عَنَّا، فَهُمْ يُحَرِّفُونَهُ بِأَسْرِهِ لِجَهْلِهِمْ، وَ يَضَعُونَ اَلْأَشْيَاءَ عَلَى غَيْرِ [مَوَاضِعِهَا وَ] وُجُوهِهَا لِقِلَّةِ مَعْرِفَتِهِمْ وَ آخَرِينَ يَتَعَمَّدُونَ اَلْكَذِبَ عَلَيْنَا لِيَجُرُّوا مِنْ عَرَضِ اَلدُّنْيَا مَا هُوَ زَادُهُمْ إِلَى نَارِ جَهَنَّمَ.

ក៏ប៉ុន្ដែនីតបុគ្គល (គឺហ្ស៊ីក្ងុ៌ហ្ការ) រូបណាដែលគ្រប់គ្រងខ្លួនឯងបាន ដែលការពារសាសនារបស់ខ្លួន ដែលប្រឆាំងតណ្ហារបស់ខ្លួន ដែលស្ដាប់បញ្ជារបស់ព្រះបរមគ្រូﷺរបស់ខ្លួន ប្រជារាស្ត្រគប្បីសូមយោបល់ពីនីតិបុគ្គលនេះ ។ នេះគឺនីតបុគ្គលស្ដ៊ីអ្ការ៉ាសុ៌មួយចំនួន មិនមែនទាំងអស់គ្នាទេ[1] ។ រីឯពួកគេមួយណាដែលបណ្ដោយខ្លួនធ្វើអំពើអាក្រក់ ខ្វះសីលធម៌ ដូចពួកមុស្លីមអាក្រក់ដែរនោះ ចូរកុំទទួលយកអ្វីទាល់តែសោះពីអ្នកនោះ ហើយចូរកុំគោរពអ្នកនោះ ។ ពួកគេភាគច្រើនលាយឡំសម្ដីខ្លួនឯងជាមួយសម្ដីយើងអ្ហ្ម៉ាត ដែលជាព្រះរាជកុលដ្ឋានអ្ហ្ម៉ាត ។ ពេលសម្ដីយើងអ្ហ្ម៉ាតបានទៅដល់ពួកគេ ពួកគេបានបំភ្លៃសម្ដីយើងអ្ហ្ម៉ាតនោះទាំងងងឹតងងល់អវិជ្ជា ហើយពួកគេចាត់ទុកសម្ដីយើងអ្ហ្ម៉ាតទាំងនោះថាខុសដោយសារតែពួកគេខ្វះខាតការឈ្វេងយល់ ខណៈដែលពួកគេងងៃតប្រឌិតឡើងនូវពាក្យមុសាទម្លាក់មកលើយើងអ្ហ្ម៉ាតក្នុងគោលបំណងពួនផ្ដុំនូវផលប្រយោជន៍លោកនេះ ។ អ្វីជារង្វាន់របស់ពួកគេក្រៅពីភ្លើងនរក ?

---

[1] អ៊ីមុាំយ៉ាកុ៌ហ្ការ ស្ដ៊ីឌ្ស៊ីក្ងុ៌ﷺមានវចនៈថា៖ "យើងអ្ហ្ម៉ាតចាត់ទុកពួកគេជាអាល់-ហ្ការ៉ាគ៊ីៈហ្ស៊ីទាល់តែពួកគេជាអាល់-ម៉ូហ្ការ៉ាដ្ឋ៉ីស្ស (المحدث អ្នកថ្លែងហ្ការ៉ាឌ្ស៊ីស្ស៊ីរបស់ម៉ាកុ៌ស្ស៊ីមីនអ្ហ្ម៉ាត) សិន ។ (بحارالأنوار ٢: ٤٢, وسائل الشيعة ١١: ١٤٤ ២៧)

وَ مِنْهُمْ قَوْمٌ نُصَّابٌ لاَ يَقْدِرُونَ عَلَى اَلْقَدْحِ فِينَا، يَتَعَلَّمُونَ بَعْضَ عُلُومِنَا اَلصَّحِيحَةِ فَيَتَوَجَّهُونَ بِهِ عِنْدَ شِيعَتِنَا، وَ يَنْتَقِصُونَ [بِنَا] عِنْدَ نُصَّابِنَا ثُمَّ يُضِيفُونَ إِلَيْهِ أَضْعَافَهُ وَ أَضْعَافَ أَضْعَافِهِ مِنَ اَلْأَكَاذِيبِ عَلَيْنَا اَلَّتِي نَحْنُ بِرَاءٌ مِنْهَا، فَيَتَقَبَّلُهُ [اَلْمُسْلِمُونَ] اَلْمُسْتَسْلِمُونَ مِنْ شِيعَتِنَا عَلَى أَنَّهُ مِنْ عُلُومِنَا فَضَلُّوا وَ أَضَلُّوهُمْ.

នៅក្នុងចំណោមពួកគេមានពួកណាស្ទីប៊ីដែលមិនអាចប៉ះពាល់អាជ្ញាយើងعليهم السلامបានទេ ។ ពួកគេសិក្សាចំណេះវិជ្ជាយើងعليهم السلامខ្លះយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ហើយពួកគេយកចំណេះវិជ្ជានេះទៅរកស្ទីអាស់យើងعليهم السلام ។ ពួកគេទម្លាក់កំហុសមកលើយើងعليهم السلامពេលពួកគេនៅជុំជាមួយពួកដែលស្អប់យើងعليهم السلام ។ ពួកគេបន្ថែមពីលើចំណេះវិជ្ជាយើងعليهم السلام ហើយបន្ថែមលើបន្ថែមដោយពោលមុសាទម្លាក់មកលើយើងعليهم السلامនូវអ្វីដែលខ្លួនយើងعليهم السلامផ្ទាល់ចៀសវាង ។ នរូមុស្លីមទទួលអ្វីទាំងនេះពីពួកគេ ហើយស្ទីអាស់យើងعليهم السلامទទួលយកពាក្យមុសាទាំងនេះដោយចាត់ទុកថាជាចំណេះវិជ្ជាដែលមកពីយើងعليهم السلام ។ ដូច្នេះពួកគេវង្វេង ហើយធ្វើឲ្យអ្នកឯទៀតវង្វេង ។

وَ هُمْ أَضَرُّ عَلَى ضُعَفَاءِ شِيعَتِنَا مِنْ جَيْشِ يَزِيدَ عَلَى اَلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ أَصْحَابِهِ فَإِنَّهُمْ يَسْلُبُونَهُمُ اَلْأَرْوَاحَ وَ اَلْأَمْوَالَ، وَ لِلْمَسْلُوبِينَ عِنْدَ اَللَّهِ أَفْضَلُ اَلْأَحْوَالِ لِمَا لَحِقَهُمْ مِنْ أَعْدَائِهِمْ.

ពួកគេធ្វើឲ្យស្ទីអាស់យើងعليهم السلامដែលមានសតិអារម្មណ៍ខ្សោយខូចខាត លើសការខូចខាតដែលទ័ពរបស់យ៉ាស៊ីដបានធ្វើចំពោះអាល់-ហ៊ូសែន៍ ប៊ិន អាលីصلوات الله عليه والسلامនិងបណ្តាសាវករបស់ព្រះអង្គទៅទៀត ព្រោះពួកគេបានយកវិញ្ញាណនិងទ្រព្យរបស់ពួកគេ ។ ការបំផ្លិចបំផ្លាញនេះធំណាស់សម្រាប់អល់ឡោះហ៊្វ عز وجل ព្រោះតែពួកគេបានបាត់បង់សិទ្ធិរបស់ខ្លួនដោយសារសត្រូវពួកគេ ។

وَ هَؤُلاَءِ عُلَمَاءُ اَلسَّوْءِ اَلنَّاصِبُونَ اَلْمُشَبِّهُونَ بِأَنَّهُمْ لَنَا مُوَالُونَ، وَ لِأَعْدَائِنَا مُعَادُونَ يُدْخِلُونَ اَلشَّكَّ وَ اَلشُّبْهَةَ عَلَى ضُعَفَاءِ شِيعَتِنَا، فَيُضِلُّونَهُمْ وَ يَمْنَعُونَهُمْ عَنْ قَصْدِ اَلْحَقِّ اَلْمُصِيبِ. [لاَ جَرَمَ] أَنَّ مَنْ عَلِمَ اَللَّهُ مِنْ قَلْبِهِ – مِنْ هَؤُلاَءِ اَلْعَوَامِّ – أَنَّهُ لاَ يُرِيدُ إِلاَّ صِيَانَةَ دِينِهِ وَ تَعْظِيمَ وَلِيِّهِ، لَمْ يَتْرُكْهُ فِي يَدِ هَذَا اَلْمُلَبِّسِ اَلْكَافِرِ. وَ لَكِنَّهُ يُقَيِّضُ لَهُ مُؤْمِناً يَقِفُ بِهِ عَلَى اَلصَّوَابِ، ثُمَّ يُوَفِّقُهُ اَللَّهُ تَعَالَى لِلْقَبُولِ مِنْهُ، فَيَجْمَعُ لَهُ بِذَلِكَ خَيْرَ اَلدُّنْيَا وَ اَلْآخِرَةِ، وَ يَجْمَعُ عَلَى مَنْ أَضَلَّهُ لَعْنَ اَلدُّنْيَا وَ عَذَابَ اَلْآخِرَةِ.

ពួកអ្នកប្រាជ្ញណាស្ទីប៊ីអាក្រក់ទាំងនេះ ដែលបង្ហាញមុខជាមិត្តរបស់យើងعليهم السلام ជាសត្រូវរបស់សត្រូវយើងعليهم السلام បង្កឲ្យមានមន្ទិលសង្ស័យនិងការភាន់ច្រឡំក្នុងចំណោមស្ទីអាស់យើងعليهم السلامដោយជំនឿមិនមាំទាំ ដោយធ្វើឲ្យពួកគេវង្វេងហើយរារាំងមិនឲ្យពួកគេដើរលើផ្លូវត្រឹមត្រូវទេ ។ តែចំពោះអ្នកណាដែលអល់ឡោះហ៊្វ عز وجلទ្រង់ញាណនូវអ្វីដែលមាននៅក្នុងចិត្តពួកគេនោះ ក្នុងចំណោមសាធារណៈជន ថាអ្នកនោះមិនចង់បានអ្វីទេក្រៅពីការការពារសាសនាខ្លួននិងគោរពព្រះឧបរាជعليهم السلامនោះ អល់ឡោះហ៊្វ عز وجلមិនបណ្តោយឲ្យអ្នកនោះនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃពួកអសទ្ធាក្លែងខ្លួនទេ ។ អល់ឡោះហ៊្វ عز وجلដឹកនាំអ្នកនោះទៅរកអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាដែលបង្ហាញអ្នកនោះនូវផ្លូវត្រឹមត្រូវ បន្ទាប់ពីនោះអល់ឡោះហ៊្វ عز وجلនឹងឲ្យអ្នកនោះទន់ចិត្តព្រមទទួលការព្រមានរបស់ព្រះអង្គ عز وجل បន្ទាប់មកព្រះអង្គ عز وجلប្រមូលទុកឲ្យអ្នកនោះនូវកុសលសម្រាប់លោកនេះនិងលោកមុខ ហើយព្រះអង្គ عز وجلនឹងប្រមូលទុកសម្រាប់បុគ្គលដែលធ្វើឲ្យអ្នកនោះវង្វេងនោះនូវព្រះបណ្តាសាក្នុងលោកនេះនិងទណ្ឌកម្មក្នុងលោកមុខ ។"

ثُمَّ قَالَ: [قَالَ] رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: شِرَارُ عُلَمَاءِ أُمَّتِنَا اَلْمُضِلُّونَ عَنَّا، اَلْقَاطِعُونَ لِلطُّرُقِ إِلَيْنَا، اَلْمُسَمُّونَ أَضْدَادَنَا بِأَسْمَائِنَا، اَلْمُلَقِّبُونَ أَضْدَادَنَا بِأَلْقَابِنَا، يُصَلُّونَ عَلَيْهِمْ وَ هُمْ لِلَّعْنِ مُسْتَحِقُّونَ، وَ يَلْعَنُونَنَا وَ نَحْنُ بِكَرَامَاتِ اَللَّهِ مَغْمُورُونَ، وَ بِصَلَوَاتِ اَللَّهِ وَ صَلَوَاتِ

مَلاَئِكَتِهِ اَلْمُقَرَّبِينَ عَلَيْنَا عَنْ صَلَوَاتِهِمْ عَلَيْنَا مُسْتَغْنُونَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 299)
បន្ទាប់មកព្រះបរមអ៊ីមុាំអាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជាស់ការី(صلوات الله عليه والسلام)មានវចន:ថារ៉ាស្ងាលុលឡោះហ្ជ៉ា(صلى الله عليه وآله وسلم)មានព្រះវចន:ថា៖ "អ្នកប្រាជ្ញ (ឬមេសាសនា) អាក្រក់គឺបុគ្គលដែលធ្វើឲ្យមនុស្សចាកចេញឆ្ងាយពីយើង(عليهم السلام) កាត់ផ្តាច់ពីមាគ៌ាយើង(عليهم السلام) ជាសត្រូវយើង(عليهم السلام)ក្នុងនាមយើង(عليهم السلام) ទៅរកសត្រូវយើង(عليهم السلام)ក្នុងហាន:យើង(عليهم السلام) គោរពប្រណិប័តន៍ពួកគេទោះជាពួកគេនោះសមនឹងត្រូវបណ្តាសាក៏ដោយ ដាក់បណ្តាសាយើង(عليهم السلام)ថ្វីបើអល់ឡោះហ្ជ៉ា(عز وجل)លើកជួយយើង(عليهم السلام)ដោយព្រះពរជ័យសិរីសួស្តីរបស់ព្រះអង្គ(عز وجل) និងដោយពរជ័យសិរីសួស្តីរបស់អស់ទេវតាជំនិតរបស់ព្រះអង្គ(عز وجل) យើង(عليهم السلام)មិនត្រូវការការប្រសិទ្ធិពររបស់ពួកគេមកលើយើង(عليهم السلام)ទេ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 299)

فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ ٱلْكِتَـٰبَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَـٰذَا مِنْ عِندِ ٱللَّهِ لِيَشْتَرُوا۟ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ فَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾
៧៩. អបមង្គលលើបុគ្គលណាដែលសរសេរគម្ពីរដោយដៃឯង ហើយថា៖ "គម្ពីរនេះមកពីអល់ឡោះហ្ជ៉ា" ដើម្បីជួញដូរយកផលប្រយោជន៍តូចទាបដោយគម្ពីរនោះ ។ ដូច្នេះអបមង្គលលើពួកគេដោយសារអ្វីដែលដៃពួកគេបានសរសេរ ។ អបមង្គលលើពួកគេដោយសារអ្វីដែលពួកគេរកបាន ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៧៩

1/79. ثُمَّ [قَالَ قِيلَ] لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: مَنْ خَيْرُ خَلْقِ اللَّهِ بَعْدَ أَئِمَّةِ الْهُدَى وَ مَصَابِيحِ الدُّجَى؟ قَالَ: الْعُلَمَاءُ إِذَا صَلَحُوا. قِيلَ: فَمَنْ شَرُّ خَلْقِ اللَّهِ بَعْدَ إِبْلِيسَ وَ فِرْعَوْنَ وَ نُمْرُودَ، وَ بَعْدَ الْمُتَّسِمِينَ بِأَسْمَائِكُمْ وَ الْمُتَلَقِّبِينَ بِأَلْقَابِكُمْ، وَ الْآخِذِينَ لِأَمْكِنَتِكُمْ، وَ الْمُتَأَمِّرِينَ فِي ممَالِكِكُمْ؟
៧៩/១. បន្ទាប់មកព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام) (គឺអ៊ីមុាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជាស់ការី(صلوات الله عليه والسلام)) មានវចន:ថាគេបានសួរអាមីរុល-មុមីនីន(صلوات الله عليه والسلام)ថា៖ "អ្នកណាទៅដែលប្រសើរបំផុតក្នុងចំណោមសត្វលោកទាំងអស់របស់អល់ឡោះហ្ជ៉ា(عز وجل) បន្ទាប់ពីព្រះបរមអ៊ីមុាំមគ្គទេសក៏(عليهم السلام)ដែលដូចភ្លើងចន្លុះក្នុងអន្ធការ ?" ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចន:ថា៖ "អ្នកប្រាជ្ញត្រឹមត្រូវ ។" គេបានសួរថា៖ "អ្នកណាទៅដែលអាក្រក់បំផុតក្នុងចំណោមសត្វលោករបស់អល់ឡោះហ្ជ៉ា(عز وجل) បន្ទាប់ពីអ៊ីប្លីស(لعن الله) ហ្ជៀរអ្ជ៉ូន(لعن الله) និមរ៉ូដ(لعن الله) ពួកដែលយកព្រះនាមព្រះអង្គទាំងអស់(عليهم السلام)មកធ្វើជាឈ្លោះរបស់ខ្លួន ដែលយកព្រះហាន:របស់ព្រះអង្គទាំងអស់(عليهم السلام)មកធ្វើជាហាន:របស់ខ្លួន ដែលយកមុខតំណែងរបស់ព្រះអង្គទាំងអស់(عليهم السلام) ដែលគ្រប់គ្រងលើព្រះរាជាណាចក្ររបស់ព្រះអង្គ(عليهم السلام) ?"

قَالَ: الْعُلَمَاءُ إِذَا فَسَدُوا، هُمُ الْمُظْهِرُونَ لِلْأَبَاطِيلِ، الْكَاتِمُونَ لِلْحَقَائِقِ، وَ فِيهِمْ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَ يَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ * إِلاَّ الَّذِينَ تَابُوا﴾ الْآيَةَ. ثُمَّ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَٰذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَناً قَلِيلاً﴾ الْآيَةَ.
ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចន:ថា៖ "ពួកអ្នកប្រាជ្ញដែលពុករលួយដែលចេញបញ្ជាមិនត្រឹមត្រូវ ដែលលាក់ការពិត ។ អល់ឡោះហ្ជ៉ា(عز وجل)មានព្រះរាជបន្ទូលអំពីបុគ្គលទាំងនេះថា៖ *[២:១៥៩] ជនទាំងនេះគឺជនដែលអល់ឡោះហ្ជ៉ាដាក់បណ្តាសា បណ្តាអ្នកដាក់បណ្តាសាដាក់បណ្តាសាជនទាំងនេះ[ដែរ] [២:១៦០] លើកលែងតែអ្នកណាដែលស្តារលាទោស កែខ្លួន ។* បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ជ៉ា(عز وجل)មានព្រះរាជបន្ទូលថា *[២:៧៩]*

អបមង្គលលើបុគ្គលណាដែលសរសេរគម្ពីរដោយដៃឯង ហើយថា៖ "គម្ពីរនេះមកពីអល់ឡោះហ្ថ៍" ដើម្បីជួញដូរយកផលប្រយោជន៍តូចទាបដោយគម្ពីរនោះ ។

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ [هَذَا] لِقَوْمٍ مِنْ هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودِ كَتَبُوا صِفَةً زَعَمُوا أَنَّهَا صِفَةُ اَلنَّبِيِّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ هُوَ خِلاَفُ صِفَتِهِ، وَ قَالُوا لِلْمُسْتَضْعَفِينَ [مِنْهُمْ]: هَذِهِ صِفَةُ اَلنَّبِيِّ اَلْمَبْعُوثِ فِي آخِرِ اَلزَّمَانِ: إِنَّهُ طَوِيلٌ، عَظِيمُ اَلْبَدَنِ وَ اَلْبَطْنِ، أَصْهَبُ اَلشَّعْرِ، وَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بِخِلاَفِهِ، وَ هُوَ يَجِيءُ بَعْدَ هَذَا اَلزَّمَانِ بِخَمْسِمِائَةِ سَنَةٍ.

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីមុាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជាស់ការី صلوات الله عليه والسلام) មានវចន:ថាអល់ឡោះហ្ថ៍ عز وجل មានព្រះរាជបន្ទូលដាក់ក្រុមយ៉ាហ្ជូឌ្ជីទាំងនោះ ដែលបានសរសេរភិនភាគដែលពួកគេគិតថាជាភិនភាគរបស់ព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم តែភិនភាគទាំងនេះផ្ទុយពីភិនភាគ[ពិត]របស់ព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم ។ ពួកគេបានប្រាប់ជនទន់ជ្រាយក្នុងចំណោមពួកគេថា៖ "នេះគឺភិនភាគរបស់ព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم ដែលនឹងមកនាអវសានកាលគឺ៖ ព្រះអង្គខ្ពស់ មាឧដំបង ពោះប៉ោង សក់ក្រហម ។ មូហ្ជាំម៉ាដ្ឋ់ صلى الله عليه وآله وسلم ខុសពីនេះ ។ សាស្តានោះនឹងមកប្រាំរយឆ្នាំបន្ទាប់ពីពេលនេះ ។"

وَ إِنَّمَا أَرَادُوا بِذَلِكَ لِتَبْقَى لَهُمْ عَلَى ضُعَفَائِهِمْ رِئَاسَتُهُمْ، وَ تَدُومَ لَهُمْ مِنْهُمْ إِصَابَتُهُمْ وَ يَكُفُّوا أَنْفُسَهُمْ مَئُونَةَ خِدْمَةِ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ [وَ خِدْمَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ] وَ أَهْلِ خَاصَّتِهِ.

ពួកគេចង់ឲ្យពួកយ៉ាហ្ជូឌ្ជីខ្សោយជំនឿទាំងនេះនៅតែតាមរដ្ឋបាលរបស់ពួកគេ ដែលបានតែងតាំងរួចមកហើយនោះ ឯប្រាក់ចំណូលដែលពួកគេបានមកពីពួកយ៉ាហ្ជូឌ្ជីខ្សោយជំនឿទាំងនោះនឹងនៅតែមានឥតដាច់ ហើយអ្វីៗដែលចំណាយក្នុងការបម្រើព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم របស់អល់ឡោះហ្ថ៍ عز وجل និងក្នុងការបម្រើអ្ជាលី صلوات الله عليه والسلام និងបុគ្គលពិសេសទាំងឡាយ عليهم السلام របស់រ៉ស្ជូលុលឡោះហ្ថ៍ صلى الله عليه وآله وسلم និងអ្ជាលី صلوات الله عليه والسلام នោះ នឹងបានមកលើពួកគេ ។

فَقَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: ﴿فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ﴾ مِنْ هَذِهِ اَلصِّفَاتِ اَلْمُحَرَّفَاتِ اَلْمُخَالِفَاتِ لِصِفَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ ، اَلشِّدَّةُ لَهُمْ مِنَ اَلْعَذَابِ فِي أَسْوَإِ بِقَاعِ جَهَنَّمَ ﴿وَ وَيْلٌ لَهُمْ﴾ اَلشِّدَّةُ (لَهُمْ مِنَ) اَلْعَذَابِ ثَانِيَةً مُضَافَةً إِلَى اَلْأُولَى ﴿مِمَّا يَكْسِبُونَ﴾ مِنَ اَلْأَمْوَالِ اَلَّتِي يَأْخُذُونَهَا إِذَا أَثْبَتُوا عَوَامَّهُمْ عَلَى اَلْكُفْرِ بِمُحَمَّدٍ رَسُولِ اَللَّهِ، وَ اَلْجَحْدِ لِوَصِيَّةِ: أَخِيهِ عَلِيٍّ وَلِيِّ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , صفحه 299)

អល់ឡោះហ្ថ៍ تعالى មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:៧៩] អបមង្គលលើបុគ្គលណាដែលសរសេរគម្ពីរដោយដៃឯង* អំពីភិនភាគទាំងនេះដែលពួកគេបានបំភ្លៃ ផ្ទុយពីភិនភាគរបស់មូហ្ជាំម៉ាដ្ឋ់ صلى الله عليه وآله وسلم និងអ្ជាលី صلوات الله عليه والسلام ។ ពួកគេនឹងនៅក្នុងទណ្ឌកម្មដ៏យោរយៅឯកន្លែងអាក្រក់បំផុតមួយរបស់ឋាននរក *ដូច្នេះអបមង្គលលើពួកគេ* សេចក្តីយោរយៅកើតមានលើពួកដែលនឹងទទួលទណ្ឌកម្មទីពីរពីលើទណ្ឌកម្មទីមួយ *ដោយសារអ្វីដែលពួកគេរកបាន* គឺទ្រព្យដែលពួកគេរកបានមកពីពួកគេទាំងនោះបន្ទាប់ពីបានធ្វើឲ្យពួកគេទូទៅផុងខ្លួនក្នុងការអសទ្ធាចំពោះមូហ្ជាំម៉ាដ្ឋ់ صلى الله عليه وآله وسلم ដែលជាព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم របស់អល់ឡោះហ្ថ៍ عز وجل ហើយធ្វើឲ្យពួកគេបដិសេធព្រះឧត្តរាធិការី صلوات الله عليه والسلام របស់ព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم របស់អល់ឡោះហ្ថ៍ عز وجل គឺអ្ជាលី صلوات الله عليه والسلام ប្អូនប្រុសរបស់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ដែលជាព្រះឧបរាជមកពីអល់ឡោះហ្ថ៍ عز وجل ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 299)

***

2/79. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سَالِمٍ،عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: قَالَ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «خَرَجَ عَبْدُ اللَّهِ ابْنُ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ مِنْ عِنْدِ عُثْمَانَ، فَلَقِيَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَقَالَ لَهُ: يَا عَلِيُّ، بَيَّتْنَا اللَّيْلَةَ فِي أَمْرٍ، نَرْجُو أَنْ يُثَبِّتَ اللَّهُ هَذِهِ الْأُمَّةَ.

៧៩/២. អាល់-ម៉ៃយ៉ាស្ស៊ី បានរាយការណ៍តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៊ុ ប៊ិន មុស្លីម តមកពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀ ដែលបានថា យ៉ាកុ៊ហ្ជារ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៊ុ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ហ៊ា អ៊ីបនូ អ្ហ៊ីរ ប៊ិន អាល់-អ្ហាស្ស៊ូ បានលាអ្ហ៊ីស្ស៊ីមានទៅវិញ ហើយបានជួបអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ។ គាត់បានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "អ្ហាលី صلوات الله عليه والسلام អើយ! យើងបានៅក្នុងផ្ទះ ពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងនេះ (គឺរឿងប្រមូលចងក្រងគ្ងីរអាន) ។ យើងសង្ឃឹមថាអល់ឡោះហ្ហ៊ា عز وجل នឹងពង្រឹងសហគមន៍នេះ ។"

فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): لَنْ يَخْفَى عَلَيَّ مَا بَيَّتُّمْ فِيهِ، حَرَّفْتُمْ وَ غَيَّرْتُمْ وَ بَدَّلْتُمْ تِسْعَمِائَةِ حَرْفٍ: ثَلاَثَمِائَةٍ حَرَّفْتُمْ، وَ ثَلاَثَمِائَةٍ غَيَّرْتُمْ، وَ ثَلاَثَمِائَةٍ بَدَّلْتُمْ ﴿فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هٰذَا مِنْ عِنْدِ اللهِ﴾» إِلَى آخِرِ الْآيَةِ. (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٢٥٩ الحديث: ٩٩/ ٥١٨، تفسير العيّاشي - الجزء: ١ الصفحة: ٤٧ الحديث : ٦٢)**

អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អ្វីដែលអស់លោកបានធ្វើក្នុងពេលយប់នោះលាក់មិនផុតពីខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ទេ ។ អស់លោកបានបំភ្លៃ អស់លោកបានដូរ អស់លោកបានជួសប្រាំបួនរយតួអក្សរ ។ អស់លោកបានបំភ្លៃបីរយតួអក្សរ បានប្ដូរបីរយតួអក្សរ ហើយបានជួសបីរយតួអក្សរ *[២:៧៩] អ្នកដែលសរសេរគម្ពីរដោយដៃ ហើយថា៖ "គម្ពីរនេះមកពីអល់ឡោះ ។"* លុះចប់អាយ៉ាស្ដ ។" (تفسير العيّاشي 1: 47/ 62)

***

*3/79. وَ رَوَى عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ فِي هَذِهِ الْآيَةِ قَالَ: كَانَ حُيَيُّ بْنُ أَخْطَبَ وَ كَعْبُ بْنُ الْأَشْرَفِ وَ آخَرُونَ مِنَ الْيَهُودِ لَهُمْ مَأْكَلَةٌ عَلَى الْيَهُودِ فِي كُلِّ سَنَةٍ، فَكَرِهُوا بُطْلاَنَهَا بِأَمْرِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ فَحَرَّفُوا لِذَلِكَ آيَاتٍ، مِنَ التَّوْرَاةِ فِيهَا صِفَتُهُ وَ ذِكْرُهُ، فَذَلِكَ الثَّمَنُ الَّذِي أُرِيدُ فِي الْآيَةِ. (تفسير نور الثقلين ج١ ص٧٣)

*៧៩/៣. គេបានរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام អំពីអាយ៉ាស្ដ់នេះ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន: ថា៖ "ហ្ហ៊ូយ៉ៃ ប៊ិន អាក្ដ៊ុប, កាកុ៊ប ប៊ិន អាល់-អាស្ស៊ីរ៉ហ្ជ និងពួកយ៉ាហ្ហ៊ូឌ្ហ៊ីងទៀតតែងតែបរិភោគលៀងលើខ្ពង់ប្រជាជាតិយ៉ាហ្ហ៊ូឌ្ហ៊ី ។ បុគ្គលទាំងនេះមិនចូលចិត្តទេដែលព្រះសាស្ដា صلى الله عليه وآله وسلم ដាក់បញ្ជាកុំឲ្យធ្វើទង្វើនេះ ព្រោះវាមិនត្រឹមត្រូវ ។ ហេតុដូច្នេះពួកគេបានបំភ្លៃអាយ៉ាស្ដ់ណានៅក្នុងព្រះគម្ពីរតៅរ៉ត្ដ ដែលចែងអំពីលក្ខណ:និងដំណឹងរបស់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ។ ដូច្នេះនេះគឺ "ផលប្រយោជន៍" ដែលអាយ៉ាស្ដ់នេះចែងដល់នោះ ។" (تفسير نور الثقلين 1: 73)

وَقَالُواْ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعۡدُودَةً ۚ قُلۡ أَتَّخَذۡتُمۡ عِندَ ٱللَّهِ عَهۡدًا فَلَن يُخۡلِفَ ٱللَّهُ عَهۡدَهُۥٓ ۖ أَمۡ تَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ٨٠

៨០. ពួកគេថា៖ "ភ្លើងនរកនឹងប៉ះពាល់យើងតែពីរបីថ្ងៃទេ ។" អ្នកចូរថា៖ "អស់លោកបានទទួលពាក្យសន្យាពីអល់ឡោះហ្ហ៊ាទេ ព្រោះអល់ឡោះហ្ហ៊ានឹងមិនក្បត់ពាក្យសន្យាព្រះអង្គទេ ឬក៏អស់លោកនិយាយអំពីអល់ឡោះហ្ហ៊ាអ្វីដែលអស់លោកមិនដឹង ?"

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ដ់ ៨០

1/80. قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ قَالُوا﴾ يُعْنَى الْيَهُودُ [الْمُصِرُّونَ] الْمُظْهِرُونَ لِلْإِيمَانِ، الْمُسِرُّونَ لِلنِّفَاقِ، الْمُدَبِّرُونَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ ذَوِيهِ بِمَا يَظُنُّونَ أَنَّ فِيهِ عَطَبَهُمْ ﴿لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلاَّ أَيَّاماً مَعْدُودَةً﴾ وَ ذَلِكَ أَنَّهُ كَانَ لَهُمْ

أَصْهَارٌ وَ إِخْوَةُ رِضَاعٍ مِنَ اَلْمُسْلِمِينَ يُسِرُّونَ كُفْرَهُمْ عَنْ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ صَحْبِهِ، وَ إِنْ كَانُوا بِهِ عَارِفِينَ، صِيَانَةً لَهُمْ لِأَرْحَامِهِمْ وَ أَصْهَارِهِمْ.

៨០/១. អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام [អាល់-ហាសាន់ អាល់-អាស់ការី صلوات الله عليه والسلام] មានវចនៈថាអល់ឡោះហ៍ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:៨០] ពួកគេថា* មានន័យថាពួកយ៉ាហ៊ូឌីដែលមានះ ដែលបង្ហាញជំនឿ ដែលលាក់ពុតត្បុត ដែលធ្វើផែនការក្បត់ក្បត់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍ ﷺ និងព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام ព្រះអង្គ ﷺ ក្នុងគោលបំណងបំផ្លិចបំផ្លាញព្រះអង្គ عليهم السلام *ភ្លើងនរកនឹងប៉ះពាល់យើងតែពីរបីថ្ងៃទេ* នេះព្រោះតែពួកគេមានបងប្អូនថ្លៃនិងបងប្អូនរួមមេដោះនៅក្នុងចំណោមពួកមុស្លីម ដែលលាក់មិនឲ្យគេដឹងទេថាខ្លួនមិនជឿមូហាំម៉ាដ់ ﷺ និងបណ្ដាសាវករបស់ព្រះអង្គ ﷺ ទោះបីពួកគេដឹងរឿងរបស់ខ្លួនក៏ដោយ ។

قَالَ لَهُمْ هَؤُلاَءِ: لِمَ تَفْعَلُونَ هَذَا اَلنِّفَاقَ اَلَّذِي تَعْلَمُونَ أَنَّكُمْ بِهِ عِنْدَ اَللَّهِ مَسْخُوطٌ عَلَيْكُمْ مُعَذَّبُونَ؟ أَجَابَهُمْ هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودُ : بِأَنَّ مُدَّةَ ذَلِكَ اَلْعَذَابِ اَلَّذِي نُعَذَّبُ بِهِ لِهَذِهِ اَلذُّنُوبِ ﴿أَيَّاماً مَعْدُودَةً﴾ تَنْقَضِي، ثُمَّ نَصِيرُ بَعْدُ فِي اَلنِّعْمَةِ فِي اَلْجِنَانِ،

ពួកមុស្លីមបានសួរពួកគេថា៖ "ហេតុអ្វីអស់លោកមិនស្មោះត្រង់ (គឺហេតុអ្វីអស់លោកលាក់ពុតត្បុត) ទោះបីអស់លោកដឹងថាវានឹងនាំអស់លោកទៅរកការផ្ដន្ទាទោសរបស់អល់ឡោះហ៍ ﷻ ក៏ដោយ ?" ពួកយ៉ាហ៊ូឌីទាំងនេះបានឆ្លើយតបវិញថា៖ "រយៈពេលធ្វើទណ្ឌកម្មរបស់យើងដែលបានសាងបាបទាំងនេះនឹងចប់ក្នុង *ពីរបីថ្ងៃទេ* បន្ទាប់ពីនោះយើងនឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។

فَلاَ نَتَعَجَّلُ اَلْمَكْرُوهَ فِي اَلدُّنْيَا لِلْعَذَابِ اَلَّذِي [هُوَ] بِقَدْرِ أَيَّامِ ذُنُوبِنَا، فَإِنَّهَا تَفْنَى وَ تَنْقَضِي، وَ نَكُونُ قَدْ حَصَّلْنَا لَذَّاتِ اَلْحُرِّيَّةِ مِنَ اَلْخِدْمَةِ وَ لَذَّاتِ نِعْمَةِ اَلدُّنْيَا، ثُمَّ لاَ نُبَالِي بِمَا يُصِيبُنَا بَعْدُ فَإِنَّهُ إِذَا لَمْ يَكُنْ دَائِماً فَكَأَنَّهُ قَدْ فَنِيَ.

ដូច្នេះយើងមិនប្រញាប់ចៀសវាងទណ្ឌកម្មទាំងនេះទេក្នុងលោកនេះ គឺទណ្ឌកម្មដែលនឹងប្រព្រឹត្តទៅស្មើនឹងចំនួនថ្ងៃដែលយើងបានសាងបាបប៉ុណ្ណោះក្នុងលោកនេះ ។ បន្ទាប់ពីនោះទណ្ឌកម្មនោះនឹងចប់ ។ យើងនឹងរីករាយដែលបានរួចផុតពីការឃុំឃាំងខ្លួន យើងនឹងរីករាយចំពោះអំណោយទានរបស់លោកនេះ ។ បន្ទាប់ពីនោះយើងមិនបារម្ភអំពីអ្វីដែលកើតមកលើយើងនៅពេលខាងមុខទេ ព្រោះវាមិនមែនគ្មានទីបញ្ចប់នោះទេ នៅទីបំផុតវានឹងចប់ ។

فَقَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿قُلْ﴾ يَا مُحَمَّدُ ﴿أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اَللَّهِ عَهْداً﴾ إِنَّ عَذَابَكُمْ عَلَى كُفْرِكُمْ بِمُحَمَّدٍ وَ دَفْعِكُمْ لِآيَاتِهِ فِي نَفْسِهِ، وَ فِي عَلِيٍّ وَ سَائِرِ خُلَفَائِهِ وَ أَوْلِيَائِهِ مُنْقَطِعٌ غَيْرُ دَائِمٍ؟ بَلْ مَا هُوَ إِلاَّ عَذَابٌ دَائِمٌ لاَ نَفَادَ لَهُ،

អល់ឡោះហ៍ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *អ្នកចូរ* [ប្រាប់ពួកគេ] *ថា* មូហាំម៉ាដ់ ﷺ អើយ ! *អស់លោកបានទទួលពាក្យសន្យាពីអល់ឡោះហ៍ទេ* ថាទណ្ឌកម្មរបស់អស់លោកនោះនឹងត្រូវផ្អាក មិនមែនទណ្ឌកម្មអចិន្ត្រៃទេ គឺទណ្ឌកម្មដែលមកពីមូលហេតុដែលអស់លោកមិនជឿមូហាំម៉ាដ់ ﷺ ច្រានចោលព្រះសញ្ញាទាំងឡាយរបស់មូហាំម៉ាដ់ ﷺ មិនជឿអាលី صلوات الله عليه والسلام មិនជឿព្រះខ៍លិហ្វឯទៀត عليهم السلام និងព្រះឧបរាជ عليهم السلام របស់អល់ឡោះហ៍ ﷻ ? តែវាមិនដូច្នេះទេ ផ្ទុយទៅវិញ ទណ្ឌកម្មអនន្តដែលនឹងមិនឈប់ឈរសោះ មិនត្រូវបន្ធូរបន្ថយឡើយ ។

فَلاَ تَجْتَرُوا عَلَى اَلْآثَامِ وَ اَلْقَبَائِحِ مِنَ اَلْكُفْرِ بِاللَّهِ وَ بِرَسُولِهِ وَ بِوَلِيِّهِ اَلْمَنْصُوبِ بَعْدَهُ عَلَى أُمَّتِهِ، لِيَسُوسَهُمْ وَ يَرْعَاهُمْ سِيَاسَةَ اَلْوَالِدِ اَلشَّفِيقِ اَلرَّحِيمِ [اَلْكَرِيمِ] لِوَلَدِهِ، وَ رِعَايَةَ اَلْحَدِبِ اَلْمُشْفِقِ عَلَى خَاصَّتِهِ

ដូច្នេះចូរអស់លោកកុំព្រហើនក្នុងការសាងបាប ក្នុងប្រការលាមកអសទ្ធា ដោយមិនជឿអល់ឡោះហ៍ ﷻ

មិនជឿព្រះសាស្តាﷺ ព្រះអង្គ ﷻ ព្រះឧបរាជ عليهم السلام ដែលមកពីអល់ឡោះ ﷻ ដែលត្រូវតែងតាំងសម្រាប់ហាគមន៍របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ﷺ អត់ពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ﷺ ទៅ ដើម្បីដឹកនាំពួកគេ យកចិត្តទុកដាក់នឹងពួកគេ ដូចឪពុកយកចិត្តទុកដាក់នឹងកូនខ្លួនដោយសេចក្តីមេត្តានិងសេចក្តីអាណិតអាសូរ ដោយនូវចិត្តបុណ្យដូចកូនខ្លួនឯង គឺសេចក្តីយកចិត្តទុកដាក់របស់គង្វាលសត្វដែលយកចិត្តទុកដាក់នឹងហ្វូងសត្វខ្លួន ។

﴿فَلَنْ يُخْلِفَ اَللهُ عَهْدَهُ﴾ فَكَذَلِكَ أَنْتُمْ بِمَا تَدَّعُونَ مِنْ فَنَاءِ عَذَابِ ذُنُوبِكُمْ هَذِهِ فِي حِرْزٍ ﴿أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اَللهِ مَا لاَ تَعْلَمُونَ﴾ اِتَّخَذْتُمْ عَهْداً؟ أَمْ تَقُولُونَ؟ بَلْ أَنْتُمْ فِي أَيِّهِمَا اِدَّعَيْتُمْ كَاذِبُونَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 303)

ព្រោះអល់ឡោះហ៏នឹងមិនក្បត់ពាក្យសន្យាព្រះអង្គទេ អស់លោកអះអាងថាការផ្តន្ទាទោសដោយសារអស់លោកបានសាងបាបកម្មនោះនឹងចប់ ថាអស់លោកនឹងឲ្យរួចផុតពីទុក្ខភ័យ *ឬក៏អស់លោកនិយាយអំពីអល់ឡោះហ៏អ្វីដែលអស់លោកមិនដឹង ?* តើគេបានសន្យាជាមួយអស់លោកដូចនេះមែនទេ ? ឬក៏អស់លោកទេដែលថាបែបនេះ ? តែក្នុងករណីទាំងពីរនេះ អស់លោកទេជាអ្នកនិយាយកុហកនោះ ។"
(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 303)

بَلَىٰ مَن كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَٰطَتۡ بِهِۦ خَطِيٓـَٔتُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٨١

៨១. ពិតណាស់ អ្នកណាសាងប្រការអាក្រក់ បាបកម្មអ្នកនោះចោមរោមអ្នកនោះ ជនទាំងនោះជាជនភ្លើងនរក ។ ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ៨១

1/81. ثُمَّ قَالَ اَللهُ عَزَّ وَ جَلَّ رَدّاً عَلَيْهِمْ: ﴿بَلىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَ أَحاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولٰئِكَ أَصْحابُ اَلنّارِ هُمْ فِيها خالِدُونَ﴾.

៨១/១. [អ៊ីមុាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជាស់ការីﷺ មានវចនៈថា៖] អល់ឡោះ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលជំទាស់ពួកគេថា៖ *[២:៨១] ពិតណាស់ អ្នកណាសាងប្រការអាក្រក់ បាបកម្មអ្នកនោះចោមរោមអ្នកនោះ ជនទាំងនោះជាជនភ្លើងនរក ។ ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។*

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ اَلسَّيِّئَةُ اَلْمُحِيطَةُ بِهِ هِيَ اَلَّتِي تُخْرِجُهُ عَنْ جُمْلَةِ دِينِ اَللَّهِ وَ تَنْزِعُهُ عَنْ وَلاَيَةِ اَللَّهِ وَ تَرْمِيهِ فِي سَخَطِ اَللَّهِ [وَ] هِيَ اَلشِّرْكُ بِاللَّهِ وَ اَلْكُفْرُ بِهِ، وَ اَلْكُفْرُ بِنُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَ اَلْكُفْرُ بِوَلاَيَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْ هَذِهِ سَيِّئَةٌ تُحِيطُ بِهِ، أَيْ تُحِيطُ بِأَعْمَالِهِ فَتُبْطِلُهَا وَ تَمْحَقُهَا ﴿فَأُولٰئِكَ﴾ عَامِلُو هَذِهِ اَلسَّيِّئَةِ اَلْمُحِيطَةِ ﴿أَصْحابُ اَلنّارِ هُمْ فِيها خالِدُونَ﴾. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 304)

អ៊ីមុាំﷺ មានវចនៈថា៖ "បាបដែលគួរឲ្យស្អប់ខ្ពើមដែលឡោមព័ទ្ធបុគ្គលគឺបាបដែលធ្វើឲ្យបុគ្គលចេញពីសាសនាអល់ឡោះ ﷻ ទាំងស្រុង ធ្វើឲ្យបុគ្គលនិរាសចាកពីវីឡាយ៉ាស៊ុ់របស់អល់ឡោះ ﷻ ច្រានបុគ្គលធ្លាក់ទៅក្នុងព្រះពិរោធអល់ឡោះ ﷻ ។ បាបនេះគឺយកអ្វីផ្សេងមកផ្ជួបផ្ជុំហ៊ានហាយជាមួយអល់ឡោះ ﷻ (ស្ហ៊ីរិក) មិនជឿអល់ឡោះ ﷻ មិនជឿមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ﷺ ជាព្រះសាស្តារបស់អល់ឡោះ ﷻ មិនជឿវីឡាយ៉ាស៊ុ់របស់ អ្ជាលីﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ាលិប رضي الله عنه ។ ទង្វើនីមួយៗក្នុងចំណោមទង្វើទាំងនេះជាទង្វើអាក្រក់ដែលនឹងឡោមព័ទ្ធបុគ្គល ពោលគឺវានឹងឡោមព័ទ្ធទង្វើទាំងឡាយរបស់បុគ្គល វាធ្វើឲ្យទង្វើទាំងនោះមោយ: វានឹងលុបបំបាត់ទង្វើទាំងនោះ ។ *ជនទាំងនោះ* គឺបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តអំពើអាក្រក់ដែល

ចោមរោមនោះ *ជាជនភ្លើងនរក ។ ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។"*
(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 304)

***

2/81. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ حَمْدَانَ بْنِ سُلَيْمَانَ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْيَمَانِيِّ، عَنْ مَنِيعِ بْنِ الْحَجَّاجِ، عَنْ يُونُسَ، عَنْ صَبَّاحٍ الْمُزَنِيِّ، عَنْ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَحَدِهِمَا (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿بَلىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَ أَحاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ قَالَ:«إِذَا جَحَدُوا إِمَامَةَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) ﴿فَأُولٰئِكَ أَصْحابُ النّارِ هُمْ فِيها خالِدُونَ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٦١ الحديث: ٩٩/ ٥٢٠، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ٣٥٥ الحديث : ٨٢)**

៨១/២. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប្ប បានថ្លែងតមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាស្ស៊ីយ៉ា តមកពី ហ្ហាំដ្ធាន ប៊ិន ស្ហ៊ីឡ៊ីម៉ាន តមកពី អ៊ាប់ឌុលឡ្ហោះហ្ហ៑ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ អាល់-យ៉ាម៉ានី តមកពី ម៉ានីអ៊ុ ប៊ិន អាល់-ហ្ហាយ្ហ៊ាច្ច តមកពី យូនុស តមកពី ស្ស៊ីបាស្ស៊ អាល់-មូស្ហានី តមកពី អាប៊ូ ហ្ហាំស្ហាស្ធ ដែលបានថ្លែងតមកពី អ៊ីមុាំ(عليهم السلام) (គឺអ៊ីមុាំទី៥(عليه والسلام صلوات الله) ឬ ទី៦(عليه والسلام صلوات الله)) ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡ្ហោះហ្ហ៑(عز وجل) *[២:៨១] ពិតណាស់ អ្នកណាសាងប្រការអាក្រក់ បាបកម្មអ្នកនោះចោមរោមអ្នកនោះ* ថា: "កាលពួកគេបានបដិសេធអ៊ីម៉ាម៉ាស្ធ់របស់អាមីរុល-មុមីនីន(عليه والسلام صلوات الله) ។ *ជនទាំងនោះជាជនភ្លើងនរក ។ ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។"* (الكافي 1: 355/ 82)

***

3/81. الشَّيْخُ فِي (أَمَالِيهِ) بِإِسْنَادِهِ عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَنَّهُ تَلاَ هَذِهِ الْآيَةَ: ﴿فَأُولٰئِكَ أَصْحابُ النّارِ هُمْ فِيها خالِدُونَ﴾ قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَنْ أَصْحَابُ النَّارِ؟ قَالَ: «مَنْ قَاتَلَ عَلِيّاً بَعْدِي، فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ مَعَ الْكُفَّارِ، فَقَدْ كَفَرُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ، أَلاَ وَ إِنَّ عَلِيّاً بَضْعَةٌ مِنِّي، فَمَنْ حَارَبَهُ فَقَدْ حَارَبَنِي وَ أَسْخَطَ رَبِّي». ثُمَّ دَعَا عَلِيّاً فَقَالَ: «يَا عَلِيُّ، حَرْبُكَ حَرْبِي، وَ سِلْمُكَ سِلْمِي، وَ أَنْتَ الْعَلَمُ فِيمَا بَيْنِي وَ بَيْنَ أُمَّتِي». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٦١ الحديث: ٩٩/ ٥٢١، االأمالي – الجزء: ١ الصفحة: ٣٧٤)**

៨១/៣. អាល់-ស្ធ៊ៃខ៑ បានរាយការណ៍នៅក្នុង[សាត្រា] អាម៉ាលី របស់លោកយោលតាមបណ្ដាញ ព័ត៌មានរបស់លោកដែលបានមកពីអ៊ុលី(عليه والسلام صلوات الله) ដែលបានថ្លែងតមកពីរ៉ស៊ូលុលឡ្ហោះហ្ហ៑(صلى الله عليه وآله وسلم)ដែលបានសូត្រអាយ៉ាស្ធ់នេះ *[២:៨១] ជនទាំងនោះជាជនភ្លើងនរក ។ ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។* គេបានសួរថា: "រ៉ស៊ូលុលឡ្ហោះហ្ហ៑(صلى الله عليه وآله وسلم)អ៊ីយ! អ្នកណាជាជនភ្លើងនរកនោះ ?" រ៉ស៊ូលុលឡ្ហោះហ្ហ៑(صلى الله عليه وآله وسلم)មានព្រះវចន:ថា: "ពួកដែលនឹងប្រយុទ្ធទល់អ៊ុលី(عليه والسلام صلوات الله)អត់ពីខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسلم)ទៅ ។ ដូច្នេះពួកគេជាជនភ្លើងនរកជាមួយពួកអសទ្ធាព្រោះពួកគេមិនជឿការពិតទេពេលការពិតនោះមកដល់ពួកគេ ។ ការពិតអ៊ុលី(عليه والسلام صلوات الله)ជាប៉ែកមួយរបស់ខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسلم) ដូច្នេះអ្នកណាច្បាំងនឹងគេ(عليه والسلام صلوات الله) អ្នកនោះច្បាំងនឹងខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسلم) អ្នកនោះធ្វើឲ្យម្ចាស់(عز وجل)ខ្ញុំទ្រង់ព្រះពិរោធ" ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ(صلى الله عليه وآله وسلم)បានហៅអ៊ុលី(عليه والسلام صلوات الله)ថា: "អ៊ុលី(عليه والسلام صلوات الله)អ៊ីយ! សង្គ្រាមអ្នក(عليه والسلام صلوات الله)ជាសង្គ្រាមខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسלם) សន្ដិភាពអ្នក(عليه والسلام صلوات الله)ជាសន្ដិភាពខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسלם) អ្នក(عليه والسلام صلوات الله)ជាទង់រវាងខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسלם)និងសហគមន៍ខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسלם) ។"
(الأمالي 1: 374)

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٨٢

៨២. បណ្ដាអ្នកដែលមានសទ្ធា ប្រព្រឹត្ដអំពើល្អ ជនទាំងនោះជាជនឋានសួគ៌ ។ ពួកគេនឹងនៅទីនេះជានិច្ចអនន្ត ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨២

1/82. قَالَ أَبُو يَعْقُوبَ يُوسُفُ بْنُ زِيَادٍ وَ عَلِيُّ بْنُ سَيَّارٍ (رض): حَضَرْنَا لَيْلَةً عَلَى غُرْفَةِ اَلْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ قَدْ كَانَ مَلِكُ اَلزَّمَانِ لَهُ مُعَظِّماً، وَ حَاشِيَتُهُ لَهُ مُبَجِّلِينَ، إِذْ مَرَّ عَلَيْنَا وَالِي اَلْبَلَدِ – وَالِي اَلْجِسْرَيْنِ – وَ مَعَهُ رَجُلٌ مَكْتُوفٌ، وَ اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ مُشْرِفٌ مِنْ رَوْزَنَتِهِ.

៨២/១. អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ប យូសុ៊ហ្ស ប៊ិន ស្ស៊ីយ៉ាដ្ធ និង អ្ហ្ម៉ាលី ប៊ិន ស៊ីយ៉ារ៉ បានថ្លែងថា៖ "យើងបាននៅឯគេហដ្ឋានរបស់អ៊ីម៉ាំអាល់-ហ្ជាសាន់ ប៊ិន អ្ហ្ម៉ាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន ម្ហ៊ាំម៉ាដ្ធ صلوات الله عليه والسلام យប់មួយ ។ ស្តេចសម័យនោះតែងតែគោរពព្រះអង្ค صلوات الله عليه والسلام បរិវាររបស់ស្តេចនោះស្រឡាញ់ព្រះអង្ค صلوات الله عليه والسلام ។ អភិបាលខេត្តបានដើរកាត់មុខផ្ទះជាមួយបរិវារ មានបុគ្គលចាប់ខ្លួនផង ។ អ៊ីម៉ាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ ប៊ិន អ្ហ្ម៉ាលី صلوات الله عليه والسلام បានមើលទៅខាងក្រៅផ្ទះព្រះអង្ค صلوات الله عليه والسلام ។

فَلَمَّا رَآهُ اَلْوَالِي تَرَجَّلَ عَنْ دَابَّتِهِ إِجْلاَلاً لَهُ. فَقَالَ اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: عُدْ إِلَى مَوْضِعِكَ. فَعَادَ، وَ هُوَ مُعَظِّمٌ لَهُ، وَ قَالَ: يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللَّهِ، أَخَذْتُ هَذَا، فِي هَذِهِ اَللَّيْلَةِ، عَلَى بَابِ حَانُوتِ صَيْرَفِيٍّ، فَاتَّهَمْتُهُ بِأَنَّهُ يُرِيدُ نَقْبَهُ وَ اَلسَّرِقَةَ مِنْهُ. فَقَبَضْتُ عَلَيْهِ، فَلَمَّا هَمَمْتُ أَنْ أَضْرِبَهُ خَمْسَمِائَةِ [سَوْطٍ] وَ هَذَا سَبِيلِي فِيمَنْ أَتَّهِمُهُ مِمَّنْ آخُذُهُ لِيَكُونَ قَدْ شَقِيَ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَنِي [وَ يَسْأَلَنِي فِيهِ] مَنْ لاَ أُطِيقُ مُدَافَعَتَهُ.

ពេលអភិបាលនគរបានឃើញព្រះអង្ค صلوات الله عليه والسلام ក៏បានចុះពីលើសេះដោយសេចក្តីគោរព ។ អ៊ីម៉ាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ ប៊ិន អ្ហ្ម៉ាលី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "សូមលោកឡើងលើសេះវិញទៅ ។" គាត់ក៏បានឡើងជិះសេះវិញដោយគោរពព្រះអង្ค صلوات الله عليه والسلام ហើយទូលថា៖ "ព្រះរាជបុត្រ صلوات الله عليه والسلام រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم អ៊ីយ! ទូលបង្គំបានចាប់ខ្លួនបុរសនេះកាលពីយប់មិញនៅឯមាត់ទ្វារហាងដូរប្រាក់ជាប់សង្ស័យបទចោរកម្ម ។ ទូលបង្គំបានចាប់ខ្លួនគេ គេនឹងត្រូវវាយប្រាំរយរំពាត់ ។ ទូលបង្គំប្រព្រឹត្តដូច្នេះឯងចំពោះបុគ្គលណាដែលត្រូវចោទបែបនេះ ។ ដូច្នេះវាជាមេរៀនសម្រាប់បុគ្គលនេះដែលបានធ្វើខុស ។ មុនទូលបង្គំវាយគេ គេបានប្រាប់ទូលបង្គំអ្វីមួយដែលទូលបង្គំមិនអាចតវ៉ាបាន ។

فَقَالَ لِي: اِتَّقِ اَللَّهَ وَ لاَ تَتَعَرَّضْ لِسَخَطِ اَللَّهِ فَإِنِّي مِنْ شِيعَةِ أَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ شِيعَةِ هَذَا اَلْإِمَامِ [أَبِي] اَلْقَائِمِ بِأَمْرِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ. فَكَفَفْتُ عَنْهُ، وَ قُلْتُ: أَنَا مَارٌّ بِكَ عَلَيْهِ، فَإِنْ عَرَفَكَ بِالتَّشَيُّعِ أَطْلَقْتُ عَنْكَ، وَ إِلاَّ قَطَعْتُ يَدَكَ وَ رِجْلَكَ، بَعْدَ أَنْ أَجْلِدُكَ أَلْفَ سَوْطٍ، وَ قَدْ جِئْتُكَ [بِهِ] يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللَّهِ فَهَلْ هُوَ مِنْ شِيعَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ كَمَا اِدَّعَى؟

គេបានប្រាប់ទូលបង្គំថា៖ "ចូរខ្លាចអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ចូរកុំធ្វើឲ្យអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ទ្រង់ព្រះពិរោធព្រោះខ្ញុំជាស្ស៊ីអ្ហ្ម៉ាស់ុ់របស់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام អ្ហ្ម៉ាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាប៊ូ ត្ត៊ាលិប رضي الله عنه ហើយជាស្ស៊ីអ្ហ្ម៉ាស់ុ់របស់អ៊ីម៉ាំនេះ صلوات الله عليه والسلام ដែលជាព្រះរាជបិតា صلوات الله عليه والسلام របស់អាល់-ក្ធ៊ីអ៊ីម عجل الله فرجه បុគ្គល صلوات الله عليه والسلام ដែលនឹងងើបឡើងក្រោមព្រះបញ្ញារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ។" ទូលបង្គំក៏មិនហ៊ានធ្វើអ្វីគេទេ ហើយបានថា៖ "ខ្ញុំនឹងនាំអ្នកឯងទៅជួបព្រះអង្ค صلوات الله عليه والسلام ។ បើព្រះអង្ค صلوات الله عليه والسلام ស្គាល់អ្នកឯងជាស្ស៊ីអ្ហ្ម៉ាស់ុ់របស់ព្រះអង្ค صلوات الله عليه والسلام មែន ខ្ញុំនឹងដោះលែងអ្នកឯង ។ បើព្រះអង្ค صلوات الله عليه والسلام មិនស្គាល់អ្នកឯងទេ ខ្ញុំនឹងកាត់ដៃនិងជើងអ្នកឯង បន្ទាប់ពីបានវាយមួយពាន់រំពាត់ខ្សែតី ។ ព្រះរាជបុត្រ صلوات الله عليه والسلام រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ូ صلى الله عليه وآله وسلم អ៊ីយ! ទូលបង្គំក៏បាននាំគេមកជួបព្រះអង្ค صلوات الله عليه والسلام ។ តើគេជាស្ស៊ីអ្ហ្ម៉ាស់ុ់របស់ព្រះអង្ค صلوات الله عليه والسلام ដូចគេបានថានោះមែនទេ ?"

فَقَالَ اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: مَعَاذَ اَللَّهُ، مَا هَذَا مِنْ شِيعَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ، وَ إِنَّمَا اِبْتَلاَهُ اَللَّهُ فِي يَدِكَ، لِاعْتِقَادِهِ فِي نَفْسِهِ أَنَّهُ مِنْ شِيعَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ. فَقَالَ اَلْوَالِي: اَلْآنَ كَفَيْتَنِي مَئُونَتَهُ، اَلْآنَ أَضْرِبَهُ خَمْسَمِائَةِ [ضَرْبَةٍ] لاَ حَرَجَ عَلَيَّ فِيهَا.

អ៊ីមុាំ អាល់-ហ្ហាសាន់ ប៊ិន អ្ហាលីសម្ដេចមានវចន:ថា៖ "ទេ អល់ឡោះហ្ហ៊ីមានអ្ហ៊ីយ ! គេមិនមែនស្ដ៊ីអ្ហ៊ីស៊ុ់របស់អ្ហ៊ីលីសម្ដេចទេ តែអល់ឡោះហ្ហ៊ីធ្លើយបដិសេធបុគ្គលនេះដោយដៃលោកព្រោះតែគេតាំងខ្លួនជាស្ដ៊ីអ្ហ៊ីស៊ុ់អ្ហ៊ីលីសម្ដេចដោយចិត្ដឯង ។" អភិបាលនគរបានថា៖ "ព្រះអង្គសម្ដេចគ្រប់គ្រាន់សម្រាបទូលបង្គំរឿងបុគ្គលនេះ ។ ទូលបង្គំនឹងវាយគេប្រាំរយរំពាត់ខ្សែតី ។ ទូលបង្គំលែងរាវរកទៀតហើយ ។

فَلَمَّا نَحَّاهُ بَعِيداً، قَالَ: اِبْطَحُوهُ، فَبَطَحُوهُ وَ أَقَامَ عَلَيْهِ جَلاَّدَيْنِ، وَاحِداً عَنْ يَمِينِهِ، وَ آخَرَ عَنْ شِمَالِهِ، وَ قَالَ: أَوْجِعَاهُ. فَأَهْوَيَا إِلَيْهِ بِعِصِيِّهِمَا فَكَانَا لاَ يُصِيبَانِ اِسْتَهُ شَيْئاً إِنَّمَا يُصِيبَانِ اَلْأَرْضَ. فَضَجَرَ مِنْ ذَلِكَ، وَ قَالَ: وَيْلَكُمَا تَضْرِبَانِ اَلْأَرْضَ؟ اِضْرِبَا اِسْتَهُ. [فَذَهَبَا يَضْرِبَانِ اِسْتَهُ] فَعَدَلَتْ أَيْدِيهِمَا فَجَعَلاَ يَضْرِبُ بَعْضُهُمَا بَعْضاً وَ يَصِيحُ وَ يَتَأَوَّهُ.

ពេលអភិបាលនគរនាំខ្លួនបុគ្គលនោះចេញទៅ អភិបាលនគរបានថា៖ "ផ្ដេកទៅលើដី ។" ពួកគេបានផ្ដេកបុរសនោះលើដី ។ ពេជ្ជឃាដពីរនាក់ឈរនៅក្បែរបុរសនោះ ម្នាក់ខាងស្ដាំ ម្នាក់ខាងឆ្វេងបុរសនោះ ។ អភិបាលនគរបានថា៖ "វាយវាទៅ !" ពួកគេក៏បានលើករំពាត់ខ្សែតីវាយបុរសនោះ តែរំពាត់ពួកគេវាយមិនត្រូវខ្លួនបុរសនោះទេ ត្រូវតែដី ។ អភិបាលនគរបានស្ដីឲ្យថា៖ "ម្ដេចពួកឯងវាយដី ? វាយខ្លួនវាទៅ !" ពួកគេព្យាយាមវាយខ្លួនបុរសនោះ តែលដៃពួកគេបង្វែរ[ទៅរកទិសផ្សេង] ។ ទ្ធផលចុងក្រោយគឺពួកគេបានវាយតែគ្នាឯងទេ ហើយបានស្រែកថ្ងូររអ៊ុ: ។

فَقَالَ: وَيْحُكُمَا، أَ مَجْنُونَانِ أَنْتُمَا يَضْرِبُ بَعْضُكُمَا بَعْضاً؟! اِضْرِبَا اَلرَّجُلَ. فَقَالاَ: مَا نَضْرِبُ إِلاَّ اَلرَّجُلَ، وَ مَا نَقْصِدُ سِوَاهُ، وَ لَكِنْ تَعْدِلُ أَيْدِينَا حَتَّى يَضْرِبَ بَعْضُنَا بَعْضاً.

អភិបាលនគរបានថា៖ "ពួកឯងពីរនាក់ចង្រៃមែន ។ ពួកឯងឆ្កួតមែនទេបានជាវាយគ្នាឯង ? ឲ្យវាយមនុស្សនេះ ។" ពួកគេបានថា៖ "ទូលបង្គំទាំងពីរនាក់មិនវាយអ្វីផ្សេងពីបុគ្គលនោះទេ ។ តែដៃទូលបង្គំបានបែរចេញ មកវាយគ្នាឯង ។"

قَالَ: فَقَالَ: يَا فُلاَنُ وَ يَا فُلاَنُ حَتَّى دَعَا أَرْبَعَةً وَ صَارُوا مَعَ اَلْأَوَّلَيْنِ سِتَّةً، وَ قَالَ: أَحِيطُوا بِهِ. فَأَحَاطُوا بِهِ، فَكَانَ يَعْدِلُ بِأَيْدِيهِمْ، وَ تَرْفَعُ عِصِيُّهُمْ إِلَى فَوْقٍ، فَكَانَتْ لاَ تَقَعُ إِلاَّ بِالْوَالِي فَسَقَطَ عَنْ دَابَّتِهِ، وَ قَالَ: قَتَلْتُمُونِي، قَتَلَكُمُ اَللَّهُ، مَا هَذَا؟! فَقَالُوا: مَا ضَرَبْنَا إِلاَّ إِيَّاهُ!

ព្រះអង្គសម្ដេចមានវចន:ថាអភិបាលនគរបានថា៖ "ឯង ! ឯង !" គាត់បានហៅបួននាក់ទៀតថែមលើពីរនាក់នេះ ទៅជាប្រាំមួយនាក់ ហើយថា៖ "ឈរជុំវិញវា ។" ពួកគេបានឈរជុំវិញបុរសនោះ ចាប់ផ្ដើមវាយបុរសនោះ តែដៃពួកគេនៅតែបែរចេញទៅខាងលើ ទៅវាយត្រូវអភិបាលនគរធ្លាក់ពីលើសេះ ។ គាត់បានថា៖ "ពួកឯងចង់សម្លាប់អញ សូមអល់ឡោះហ្ហ៊ីសម្លាប់ពួកឯង ! ហេតុអ្វី ?" ពួកគេបានថា៖ "អស់ទូលព្រះបង្គំមិនវាយអ្វីផ្សេងពីបុរសនេះទេ !"

ثُمَّ قَالَ لِغَيْرِهِمْ: تَعَالَوْا فَاضْرِبُوا هَذَا. فَجَاءُوا، فَضَرَبُوهُ بَعْدُ فَقَالَ: وَيْلَكُمْ إِيَّايَ تَضْرِبُونَ؟! فَقَالُوا: لاَ وَ اَللَّهِ، مَا نَضْرِبُ إِلاَّ اَلرَّجُلَ!

អភិបាលនគរបានហៅពួកគេឯទៀតថា៖ "ចូលទៅវាយវា ។" ពួកគេក៏បានចូលទៅវាយ ហើយបានវាយត្រូវអភិបាលនគរនោះខ្លាំងលើសដើម ។ អភិបាលនគរបានថា៖ "ពួកឯងចង្រៃមែន ! ហេតុអ្វីពួកឯងវាយអញ ?" ពួកគេបានថា៖ "សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ហ៊ី ! អស់ទូលបង្គំវាយតែបុរសនេះទេ !"

قَالَ اَلْوَالِي: فَمِنْ أَيْنَ لِي هَذِهِ اَلشَّجَّاتُ بِرَأْسِي وَ وَجْهِي وَ بَدَنِي، إِنْ لَمْ تَكُونُوا تَضْرِبُونِي؟! فَقَالُوا: شَلَّتْ أَيْمَانُنَا إِنْ كُنَّا [قَدْ] قَصَدْنَاكَ بِضَرْبٍ. فَقَالَ اَلرَّجُلُ لِلْوَالِي: يَا عَبْدَ اَللَّهِ أَ مَا تَعْتَبِرُ بِهَذِهِ اَلْأَلْطَافِ اَلَّتِي بِهَا يُصْرَفُ عَنِّي هَذَا اَلضَّرْبُ، وَيْلَكَ رُدَّنِي إِلَى اَلْإِمَامِ، وَ اِمْتَثِلْ فِيَّ أَمْرَهُ.

អភិបាលនគរបានថា៖ "បើដូច្នេះមែន ម្តេចបានជាអញរបួសក្បាល មុខនិងខ្លួន បើពួកឯងមិនបានវាយអញមែននោះ ?" ពួកគេបានថា៖ "សូមឲ្យដៃអស់ទូលបង្គំគាំងបើអស់ទូលបង្គំវាយព្រះអង្គដោយចេតនាមែននោះ ។" បុរសនោះបានប្រាប់អភិបាលនគរថា៖ "បាវអល់ឡោះហ៍ូ عزوجل អឺយ ! សូមព្រះអង្គទុករឿងនេះជាមេរៀនទៅ ដែលរំពាត់បានបែរចេញពីទូលបង្គំនោះ ។ ចង្រៃឧបទ្រពលើព្រះអង្គ ! ចូរនាំទូលបង្គំទៅជួបអ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام វិញ ហើយចូរធ្វើតាមបញ្ជាព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។"

قَالَ: فَرَدَّهُ اَلْوَالِي بَعْدُ [إِلَى] بَيْنَ يَدَيِ اَلْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ. فَقَالَ: يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللَّهِ، عَجِبْنَا لِهَذَا، أَنْكَرْتَ أَنْ يَكُونَ مِنْ شِيعَتِكُمْ وَ مَنْ لَمْ يَكُنْ مِنْ شِيعَتِكُمْ، فَهُوَ مِنْ شِيعَةِ إِبْلِيسَ، وَ هُوَ فِي اَلنَّارِ، وَ قَدْ رَأَيْتُ لَهُ مِنَ اَلْمُعْجِزَاتِ مَا لاَ يَكُونُ إِلاَّ لِلْأَنْبِيَاءِ. فَقَالَ اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: قُلْ: أَوْ لِلْأَوْصِيَاءِ. [فَقَالَ: أَوْ لِلْأَوْصِيَاءِ].

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថាអភិបាលនគរបានត្រឡប់ទៅជួបអ៊ីម៉ាំអាល់-ហាសាន់ ប៊ិន អាលី صلوات الله عليه والسلام វិញជាមួយបុរសនោះ ទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "ព្រះរាជបុត្រ صلوات الله عليه والسلام រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍ូ صلى الله عليه وآله وسلم អឺយ ! រឿងនេះចម្លែកមែន ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានបដិសេធថាគេមិនមែនស្ហ៊ីអាស្ហ់របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ទេ ដូច្នេះបុគ្គលណាដែលមិនមែនស្ហ៊ីអាស្ហ់របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ទេ បុគ្គលនោះជាស្ហ៊ីអាស្ហ់របស់អ៊ីប្លីស لعن الله បុគ្គលនោះនឹងក្នុងភ្លើងនរក ។ ទូលបង្គំបានឃើញ ហេតុការណ៍អស្ចារ្យដែលកើតឡើងនឹងបុគ្គលរូបនេះ ។ ហេតុការណ៍អស្ចារ្យទាំងនេះអាចឃើញមានតែចំពោះព្រះសាស្តា عليهم السلام ទេ ។" អ៊ីម៉ាំអាល់-ហាសាន់ ប៊ិន អាលី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ចូរលោកថា៖ "ឬចំពោះព្រះឧត្តរាធិការី عليهم السلام របស់ព្រះសាស្តា عليهم السلام ។"" អភិបាលនគរបានថា៖ "ឬចំពោះព្រះឧត្តរាធិការី عليهم السلام របស់ព្រះសាស្តា عليهم السلام ។"

فَقَالَ اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ لِلْوَالِي: يَا عَبْدَ اَللَّهِ إِنَّهُ كَذَبَ فِي دَعْوَاهُ أَنَّهُ مِنْ شِيعَتِنَا كَذِبَةً لَوْ عَرَفَهَا ثُمَّ تَعَمَّدَهَا لاَبْتُلِيَ بِجَمِيعِ عَذَابِكَ لَهُ، وَ لَبَقِيَ فِي اَلْمُطْبَقِ ثَلاَثِينَ سَنَةً، وَ لَكِنَّ اَللَّهَ تَعَالَى رَحِمَهُ لِإِطْلاَقِ كَلِمَةٍ عَلَى مَا عَنَى لاَ عَلَى تَعَمُّدِ كَذِبٍ وَ أَنْتَ يَا عَبْدَ اَللَّهِ، فَاعْلَمْ أَنَّ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ قَدْ خَلَّصَهُ مِنْ يَدَيْكَ، خَلِّ عَنْهُ فَإِنَّهُ مِنْ مُوَالِينَا وَ مُحِبِّينَا، وَ لَيْسَ مِنْ شِيعَتِنَا.

អ៊ីម៉ាំអាល់-ហាសាន់ ប៊ិន អាលី صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់អភិបាលនគរថា៖ "បាវអល់ឡោះហ៍ូ عزوجل អឺយ ! បុគ្គលនេះបានធ្វើខុសដែលគេបានអះអាងថាខ្លួនជាស្ហ៊ីអាស្ហ់របស់យើង عليهم السلام នោះ ។ គេបាននិយាយកុហក ។ បើគេបានធ្វើប្រការទាំងនេះដោយចេតនាមែនគេសមនឹងត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មទាំងអស់របស់លោក ត្រូវនៅក្នុងពន្ធនាគារអស់សាមសិបឆ្នាំ តែអល់ឡោះហ៍ូ عزوجل បានមេត្តាប្រណីគេព្រោះតែគេមិនដឹងទេថាសម្តីនេះជាសម្តីមុសា ។ ចំណែកលោកវិញ ឱបាវអល់ឡោះហ៍ូ عزوجل អឺយ ! ចូរជ្រាបថាអល់ឡោះហ៍ូ عزوجل បានជួយសង្គ្រោះគេពីដៃលោក ។ ដូច្នេះសូមលោកកុំអើពើកំហុសគេ ព្រោះគេជាមិត្តរបស់យើង عليهم السلام ជាអ្នកស្រឡាញ់យើង عليهم السلام តែគេមិនមែនជាស្ហ៊ីអាស្ហ់របស់យើង عليهم السلام ទេ ។"

فَقَالَ اَلْوَالِي: مَا كَانَ هَذَا كُلُّهُ عِنْدَنَا إِلاَّ سَوَاءً، فَمَا اَلْفَرْقُ؟ قَالَ لَهُ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: اَلْفَرْقُ أَنَّ شِيعَتَنَا هُمُ اَلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ آثَارَنَا، وَ يُطِيعُونَّا فِي جَمِيعِ أَوَامِرِنَا وَ نَوَاهِينَا، فَأُولَئِكَ [مِنْ] شِيعَتِنَا. فَأَمَّا مَنْ خَالَفَنَا فِي كَثِيرٍ مِمَّا فَرَضَهُ اَللَّهُ عَلَيْهِ فَلَيْسُوا مِنْ شِيعَتِنَا.

អភិបាលនគរបានថា៖ "សម្រាប់យើងពួកគេដូចតែគ្នា ។ តើពួកគេខុសគ្នាត្រង់ណាទៅ ?" អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់គាត់ថា៖ "ខុសគ្នាគឺ ស្ហ៊ីអាស្ហ់យើង عليهم السلام គឺបុគ្គលដែលដើរតាមគន្លងយើង عليهم السلام អនុវត្តិតាមបញ្ជា

និងបម្រាមយើងعليهم السلام ទាំងអស់ ពួកគេទាំងនេះជាស្ដីអ្ហាស៊ុំយើងعليهم السلام ។ បុគ្គលណាដែលប្រឆាំងយើងعليهم السلام អំពីច្រើនរឿងដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ជ្ជ ដាក់មកជាកាតព្វកិច្ចលើខ្លួនអ្នកនោះ អ្នកនោះមិនមែនស្ដីអ្ហាស៊ុំ យើងعليهم السلام ទេ ។

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ لِلْوَالِي: وَ أَنْتَ قَدْ كَذَبْتَ كَذِبَةً لَوْ تَعَمَّدْتَهَا وَ كَذَبْتَهَا لاَبْتَلاَكَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِضَرْبِ أَلْفِ سَوْطٍ، وَ سِجْنِ ثَلاَثِينَ سَنَةً فِي اَلْمُطْبَقِ. قَالَ: وَ مَا هِيَ يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللَّهِ؟ قَالَ: بِزَعْمِكَ أَنَّكَ رَأَيْتَ لَهُ مُعْجِزَاتٍ، إِنَّ اَلْمُعْجِزَاتِ لَيْسَتْ لَهُ إِنَّمَا هِيَ لَنَا أَظْهَرَهَا اَللَّهُ تَعَالَى فِيهِ إِبَانَةً لِحُجَّتِنَا وَ إِيضَاحاً لِجَلاَلَتِنَا وَ شَرَفِنَا، وَ لَوْ قُلْتَ: شَاهَدْتُ فِيهِ مُعْجِزَاتٍ، لَمْ أُنْكِرْهُ عَلَيْكَ، أَ لَيْسَ إِحْيَاءُ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ اَلْمَيِّتَ مُعْجِزَةً؟ أَ هِيَ لِلْمَيِّتِ أَمْ لِعِيسَى؟ أَ وَ لَيْسَ خَلَقَ مِنَ اَلطِّينِ كَهَيْئَةِ اَلطَّيْرِ فَصَارَ طَيْراً بِإِذْنِ اَللَّهِ [مُعْجِزَةً] أَ هِيَ لِلطَّائِرِ أَوْ لِعِيسَى؟ أَ وَ لَيْسَ اَلَّذِينَ جُعِلُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ مُعْجِزَةً، أَ هِيَ لِلْقِرَدَةِ؟ أَوْ لِنَبِيِّ ذَلِكَ اَلزَّمَانِ؟

អ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់អភិបាលនគរថា៖ "លោកបាននិយាយកុហក បើលោកបាននិយាយកុហកដោយចេតនា អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ជ្ជ តម្រូវឲ្យគេវាយលោកមួយពាន់រំពាត់ខ្សែតឹនិងជាប់ពន្ធនាគារសាមសិបឆ្នាំ ។" អភិបាលនគរបានទូលថា៖ "ព្រះរាជបុត្ររ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ صلى الله عليه وآله وسلم អើយ ! [កហុករឿង]អ្វី ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ដែលលោកថាលោកឃើញហេតុការណ៍អស្ចារ្យពីបុរសនោះ ។ ហេតុការណ៍អស្ចារ្យទាំងនេះមិនមែនមកពីបុរសនោះទេ តែអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ជ្ជ បានបង្ហាញហេតុការណ៍អស្ចារ្យទាំងនោះដើម្បីបំភ្លឺអាជ្ញាធរយើងعليهم السلام (គឺដើម្បីបញ្ជាក់ថាយើងعليهم السلام ជាព្រះរាជអាជ្ញាធររបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ជ្ជ អត់ពីរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ صلى الله عليه وآله وسلم ទៅ) ភាពរុងរឿងនិងកិត្យានុភាពរបស់យើងعليهم السلام ។ បើលោកថានេះគឺហេតុការណ៍អស្ចារ្យដែលកើតដល់បុរសនោះ ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام នឹងមិនជំទាស់លោកទេ ។ តើការធ្វើឲ្យមនុស្សស្លាប់ហើយរស់ឡើងវិញដោយអ៊ីសាعليه السلام នោះមិនមែនហេតុការណ៍អស្ចារ្យទេ ? ហេតុការណ៍អស្ចារ្យនេះមកពីអ្នកស្លាប់ឬមកពីអ៊ីសាعليه السلام ? តើព្រះអង្គعليه السلام មិនបានបង្កើតសត្វស្លាបពីដីដែលហើរបានដោយការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ជ្ជ នោះជាហេតុការណ៍អស្ចារ្យមកពីសត្វស្លាបឬមកពីអ៊ីសាعليه السلام ? តើការប្រែក្លាយទៅជាសត្វស្វានោះជាហេតុការណ៍អស្ចារ្យមកពីសត្វស្វា ឬមកពីព្រះសាស្ដា صلى الله عليه وآله وسلم របស់សម័យនោះ ?"

فَقَالَ اَلْوَالِي: أَسْتَغْفِرُ اَللَّهَ [رَبِّي] وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ.

អភិបាលនគរបានថា៖ "ទូលបង្គំសូមខមាទោសអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ជ្ជ និងសូមកែខ្លួនចំពោះព្រះអង្គ ! "

ثُمَّ قَالَ اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ لِلرَّجُلِ اَلَّذِي قَالَ إِنَّهُ مِنْ شِيعَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: يَا عَبْدَ اَللَّهِ لَسْتَ مِنْ شِيعَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ، إِنَّمَا أَنْتَ مِنْ مُحِبِّيهِ، وَ إِنَّمَا شِيعَةُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ اَلَّذِينَ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ فِيهِمْ: ﴿وَ اَلَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا اَلصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ اَلْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾.

បន្ទាប់មកអ៊ីមុាំអាល់-ហ្ហាសាន់ ប៊ិន អ្ហាលី صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់បុរសដែលបានថាខ្លួនជាស្ដីអ្ហាស៊ុំរបស់អ្ហាលីថា៖ "បាវអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ជ្ជ អើយ ! អ្នកមិនមែនស្ដីអ្ហាស៊ុំរបស់អ្ហាលី صلوات الله عليه والسلام ទេ តែអ្នកនៅក្នុងចំណោមជនដែលស្រឡាញ់អ្ហាលី صلوات الله عليه والسلام ។ ស្ដីអ្ហាស៊ុំរបស់អ្ហាលី صلوات الله عليه والسلام គឺបណ្ដាអ្នកដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ជ្ជ មានព្រះរាជបន្ទូលថា *[២:៨២] បណ្ដាអ្នកដែលមានសទ្ធា ប្រព្រឹត្តអំពើល្អ ជនទាំងនោះជាជនឋានសួគ៌ ។ ពួកគេនឹងនៅទីនេះជានិច្ចអនន្ត ។*

هُمُ اَلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَ وَصَفُوهُ بِصِفَاتِهِ، وَ نَزَّهُوهُ عَنْ خِلاَفِ صِفَاتِهِ، وَ صَدَّقُوا مُحَمَّداً فِي أَقْوَالِهِ، وَ صَوَّبُوهُ فِي كُلِّ أَفْعَالِهِ، وَ رَأَوْا عَلِيّاً بَعْدَهُ سَيِّداً إِمَاماً، وَ قَرْماً هُماماً لاَ يَعْدِلُهُ مِنْ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ أَحَدٌ، وَ لاَ كُلُّهُمْ إِذَا اِجْتَمَعُوا فِي كِفَّةٍ يُوزَنُونَ بِوَزْنِهِ، بَلْ يَرْجَحُ عَلَيْهِمْ كَمَا تَرْجَحُ

اَلسَّمَاءُ وَ اَلْأَرْضُ عَلَى اَلذَّرَّةِ.
ពួកគេគឺពួកដែលមានសទ្ធាចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ីជ្ជ ពួកគេរៀបរាប់អំពីព្រះអង្គ ដោយព្រះលក្ខណៈរបស់ព្រះអង្គ ពួកគេចោលឆ្ងាយអ្វីដែលផ្ទុយពីព្រះលក្ខណៈរបស់អល់ឡោះ ពួកគេយល់ព្រមទទួលស្គាល់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ តាមសម្តីមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ថា ពួកគេចាត់ទុកទង្វើទាំងឡាយរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ជាទង្វើត្រឹមត្រូវ ពួកគេព្រមទទួលស្គាល់អ៊ីលីយ៉ា ជាព្រះរាជអគ្គមហាប្រមុខរបស់អ៊ីមុាំ ២ បន្ទាប់ពីព្រះអង្គ ﷺ ពួកគេចាត់ទុកថាមិនមានអ្នកណាម្នាក់ក្នុងសហគមន៍ទាំងមូលរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ស្មើព្រះអង្គ ﷺ ទេ ឬពួកគេទាំងអស់ជុំគ្នានៅលើដៃជញ្ជីងម្ខាងពុំមានទម្ងន់ស្មើព្រះអង្គ ﷺ ទេនៅ ។ តែព្រះអង្គ ﷺ មានទម្ងន់ធ្ងន់ជាងពួកគេទាំងអស់ ប្រៀបបាននឹងមេយ៉ានិងផែនដីនៅលើដៃជញ្ជីងម្ខាងនឹងធ្ងន់ជាងគ្រាប់មួយដ៏ល្អិតនៅលើដៃជញ្ជីងម្ខាងទៀត ។

وَ شِيعَةُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ هُمُ الَّذِينَ لاَ يُبَالُونَ فِي سَبِيلِ اَللَّهِ أَ وَقَعَ اَلْمَوْتُ عَلَيْهِمْ، أَوْ وَقَعُوا عَلَى اَلْمَوْتِ. وَ شِيعَةُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ هُمُ الَّذِينَ يُؤْثِرُونَ إِخْوَانَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ، « وَ لَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ » وَ هُمُ الَّذِينَ لاَ يَرَاهُمُ اَللَّهُ حَيْثُ نَهَاهُمْ، وَ لاَ يَفْقِدُهُمْ مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ. وَ شِيعَةُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ هُمُ الَّذِينَ يَقْتَدُونَ بِعَلِيٍّ فِي إِكْرَامِ إِخْوَانِهِمُ اَلْمُؤْمِنِينَ.
ស្ទីអ៊ីអ្ទ៌ស៊ុរបស់អ៊ីលីយ៉ា គឺបុគ្គលទាំងនោះដែល នៅលើព្រះមាគ៌ាអល់ឡោះ ពួកគេមិនបារម្ភអំពីការស្លាប់ដែលពួកគេនឹងពើបពះទេ ឬទៅរកការស្លាប់នោះទេ ។ ស្ទីអ៊ីអ្ទ៌ស៊ុរបស់អ៊ីលីយ៉ា គឺបុគ្គលទាំងនោះដែលស្រឡាញ់បងប្អូនខ្លួនជាងខ្លួនឯង ទោះជាអ្នកនោះនៅក្នុងការលំបាកក៏ដោយ ។ ពួកគេគឺបុគ្គលទាំងនោះដែលអល់ឡោះ ហ្ស៊ីជ្ជ មិនឃើញនៅក្នុងប្រការដែលព្រះអង្គ ហ្ស៊ីជ្ជ ហាម ដែលអល់ឡោះ ហ្ស៊ីជ្ជ មិនដែលឃើញពួកគេគេចវេះប្រការដែលព្រះអង្គ ហ្ស៊ីជ្ជ បានដាក់មកលើខ្លួនពួកគេ ។ ស្ទីអ៊ីអ្ទ៌ស៊ុរបស់អ៊ីលីយ៉ា គឺបុគ្គលទាំងនោះដែលមានយកតម្រាប់តាមអ៊ីលីយ៉ា ក្នុងការលើកស្ទួយបងប្អូនអ្នកមានសទ្ធាមុមីនីនរបស់ពួកគេ ។

مَا عَنْ قَوْلِي أَقُولُ لَكَ هَذَا، بَلْ أَقُولُهُ عَنْ قَوْلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، فَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَ عَمِلُوا اَلصَّالِحَاتِ﴾ قَضَوُا اَلْفَرَائِضَ كُلَّهَا، بَعْدَ اَلتَّوْحِيدِ وَ اِعْتِقَادِ اَلنُّبُوَّةِ وَ اَلْإِمَامَةِ وَ أَعْظَمُهَا [فَرْضاً] قَضَاءُ حُقُوقِ اَلْإِخْوَانِ فِي اَللَّهِ، وَ اِسْتِعْمَالِ اَلتَّقِيَّةِ مِنْ أَعْدَاءِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 316)
ដែលខ្ញុំ ﷺ ថានេះមិនមែនសម្តីរបស់ខ្ញុំ ﷺ ទេ ។ តែខ្ញុំ ﷺ និយាយតមកពីសម្តីរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ហើយនេះគឺព្រះរាជបន្ទូលរបស់អល់ឡោះ ហ្ស៊ីជ្ជ គឺ៖ *ប្រព្រឹត្តអំពើល្អ ។* ពួកគេបំពេញគ្រប់កាតព្វកិច្ចទាំងអស់ បន្ទាប់ពីកាតព្វកិច្ចជឿអល់ឡោះ ហ្ស៊ីជ្ជ តែមួយគត់ ជឿតំណែងព្រះសាស្តា ﷺ និងអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុ ។ កាតព្វកិច្ចធំបំផុតគឺគោរពសិទ្ធិបងប្អូនដើម្បីអល់ឡោះ ហ្ស៊ីជ្ជ អនុវត្តិការលាក់បាំង (គឺធ្វើតាគ្ទីយ៉ាស៊ុ) ពីសត្រូវរបស់អល់ឡោះ ហ្ស៊ីជ្ជ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 316)

***

2/82. [فَقُلْتُ] أَصْلَحَكَ اَللَّهُ أَ يَدْخُلُ اَلنَّارَ اَلْمُؤْمِنُ اَلْعَارِفُ اَلدَّاعِي؟ قَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) لاَ. قُلْتُ أَ فَيَدْخُلُ اَلْجَنَّةَ مَنْ لاَ يَعْرِفُ إِمَامَهُ؟ قَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) لاَ، إِلاَّ أَنْ يَشَاءَ اَللَّهُ. [قُلْتُ أَ يَدْخُلُ اَلْجَنَّةَ كَافِرٌ أَوْ مُشْرِكٌ؟ قَالَ لاَ يَدْخُلُ اَلنَّارَ إِلاَّ كَافِرٌ، إِلاَّ أَنْ يَشَاءَ اَللَّهُ]
៨២/២. ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យអល់ឡោះ ហ្ស៊ីជ្ជ ថែរក្សាព្រះអង្គ ﷺ ឲ្យបានគង់វង្ស ។ តើអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាដែលទទួលស្គាល់អ្នកប្រកាសហៅ ﷺ ខ្លួននោះនឹងចូលភ្លើងទេ ?" ព្រះអង្គ ﷺ (គឺអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ) មានវចន:ថា៖ "ទេ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "តើបុគ្គលដែលមិនទទួលស្គាល់អ៊ីមុាំ ﷺ របស់ខ្លួននោះនឹងបានចូលឋានសួគ៌ទេ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ទេ លើកលែងតែអល់ឡោះ ហ្ស៊ីជ្ជ

មានព្រះបំណង ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "តើអ្នកបដិសេធសទ្ធាឬអ្នកពហុទេពនិយមនឹងបានចូលឋានសួគ៌ទេ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "មានតែអ្នកបដិសេធសទ្ធាទេដែលចូលភ្លើងនោះ លើកលែងតែអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ មានព្រះបំណងអ្វីមួយ ។"

قُلْتُ [أَصْلَحَكَ اَللَّهُ] فَمَنْ لَقِيَ اَللَّهَ [مُؤْمِناً عَارِفاً بِإِمَامِهِ مُطِيعاً لَهُ أَ مِنْ أَهْلِ اَلْجَنَّةِ هُوَ؟ قَالَ نَعَمْ إِذَا لَقِيَ اَللَّهَ] وَ هُوَ [مُؤْمِنٌ] مِنَ اَلَّذِينَ قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿اَلَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا اَلصَّالِحَاتِ﴾ ﴿اَلَّذِينَ آمَنُوا وَ كَانُوا يَتَّقُونَ﴾ ﴿اَلَّذِينَ آمَنُوا وَ لَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ﴾.

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ថែរក្សាព្រះអង្គ ﷺ ឲ្យបានគង់វង្ស ។ បុគ្គលដែលបានជួបអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ជាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ដោយបានទទួលស្គាល់អ៊ីម៉ាំ ﷺ របស់ខ្លួន ដោយបានស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ ﷺ តើអ្នកនោះជាជនឋានសួគ៌ម្នាក់ទេ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "បុគ្គលនោះជាជនឋានសួគ៌ម្នាក់បើបុគ្គលនោះបានជួបអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ជាអ្នកមានសទ្ធាដែលអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ចែងអំពីអ្នកនោះថា៖ *"[២:៨២] បណ្តាអ្នកដែលមានសទ្ធា ប្រព្រឹត្តអំពើល្អ ។ [១០:៦៣] បណ្តាអ្នកដែលមានសទ្ធា ដែលកែងខ្លាច ។ [៦:៨២] បណ្តាអ្នកដែលមានសទ្ធា ដែលមិនលាយឡំជំនឿខ្លួនជាមួយវិសមធម៌ទេ ។"*

قُلْتُ فَمَنْ لَقِيَ اَللَّهَ مِنْهُمْ عَلَى اَلْكَبَائِرِ؟ قَالَ هُوَ فِي مَشِيَّتِهِ إِنْ عَذَّبَهُ فَبِذَنْبِهِ وَ إِنْ تَجَاوَزَ عَنْهُ فَبِرَحْمَتِهِ. قُلْتُ فَيُدْخِلُهُ اَلنَّارَ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ؟ قَالَ نَعَمْ بِذَنْبِهِ لِأَنَّهُ لَيْسَ مِنَ اَلْمُؤْمِنِينَ اَلَّذِينَ عَنَى اَللَّهُ ﴿أَنَّهُ وَلِيُّ اَلْمُؤْمِنِينَ﴾ لِأَنَّ اَلَّذِينَ عَنَى اَللَّهُ ﴿أَنَّهُ لَهُمْ وَلِيٌّ وَ أَنَّهُ لاٰ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لاٰ هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ هُمُ اَلْمُؤْمِنُونَ ﴿اَلَّذِينَ يَتَّقُونَ اَللَّهَ وَ اَلَّذِينَ عَمِلُوا اَلصَّالِحَاتِ وَ اَلَّذِينَ لَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ﴾. (كتاب سُليم بن قيس الهلالي , ج٢ , ٦٠٥)

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ឧបមាថាពួកគេណាម្នាក់បានជួបអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ដោយបានប្រព្រឹត្តបាបធំ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ករណីអ្នកនោះនៅលើចំណង់អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ។ បើព្រះអង្គ ﷻ ដាក់ទណ្ឌកម្មអ្នកនោះ ក៏ព្រោះតែបាបអ្នកនោះ ។ បើព្រះអង្គ ﷻ លើកតម្កើងអ្នកនោះ ក៏ព្រោះតែព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះធម៌មេត្តា ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "[ព្រះអង្គ ﷺ ចង់និយាយថា]អ្នកនោះនឹងចូលភ្លើង ថ្វីបើអ្នកនោះជាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាឬ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ត្រូវហើយ ដោយសារតែបាបរបស់អ្នកនោះ ព្រោះអ្នកនោះមិននៅក្នុងបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាដែលអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ចែងអំពីពួកគេនោះទេថា៖ *[៣:៦៨] អល់ឡោះហ្ស៊ូជាព្រះអភិបាលរបស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា* ព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ និយាយអំពីជនទាំងនោះថា៖ *[១០:៦២] មិត្តរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ូ រមែងមិនជួបប្រទះសេចក្តីភ័យខ្លាចទេ ពួកគេមិនមានទុក្ខព្រួយទេ* ពួកគេជាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា *[៦:៨២] បណ្តាអ្នកដែលមានសទ្ធា ដែលមិនលាយឡំជំនឿខ្លួនជាមួយវិសមធម៌ទេ ។"*
(كتاب سُليم بن قيس الهلالي 2: 605)10:59-64

***

*3/82. حَدَّثُونَا عَنْ أَبِي بَكْرٍ السَّبِيعِيِّ قَالَ: أَخْبَرَنَا عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مَخْلَدٍ، وَ حُسَيْنُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ الْجَصَّاصُ قَالا: حَدَّثَنَا حُسَيْنُ بْنُ الْحَكَمِ قَالَ: حَدَّثَنَا حَسَنُ بْنُ حُسَيْنٍ قَالَ: حَدَّثَنَا حِبَّانُ، عَنِ الْكَلْبِيِّ عَنْ أَبِي صَالِحٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ:

*៨២/៣. រាយការណ៍ប្រាប់យើងដោយ អ៊ូលី ប៊ិន បាក់រ៍ អាល់-សាប៊ីអ៊ី តមកពី អ៊ូលី ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ម៉ាក្ខ៉ឡាដ្ឋ និង ហ្ជូសែន ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម អាល់-យ៉ាស្ស្ស្ស តមកពី ហ្ជូសែន ប៊ិន អាល់-ហ្ហាកាំ តមកពី ហ្ហាសាន់ ប៊ិន ហ្ជូសែន តមកពី ហ្ជ៊ីបបាន់ តមកពី អាល់-កាល់ប៊ី តមកពី អាប៊ូ ស្ស៊ាលិះហ្ស៊ា តមកពី អ៊ីបនូ អ៊ាប់បាស់ ដែលបានថា

مِمَّا نَزَلَ مِنَ الْقُرْآنِ خَاصَّةً فِي رَسُولِ اللَّهِ وَ عَلِيٍّ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ مِنْ سُورَةِ الْبَقَرَةِ [قَوْلُهُ تَعَالَى:] ﴿وَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ- أُولَئِكَ أَصْحابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيها خالِدُونَ﴾ نَزَلَتْ فِي عَلِيٍّ خَاصَّةً وَ هُوَ أَوَّلُ مُؤْمِنٍ- وَ أَوَّلُ مُصَلٍّ بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ ص. (شواهد التنزيل لقواعد التفضيل - الجزء : ١ صفحة : ١١٧ الحديث : ١٢٧)

នៅក្នុងគ្ីរអានមានព្រះបន្ទូលដែលត្រូវដាក់ចុះមកជាពិសេសឲ្យរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺ អ៊ីមុាលីនិងព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះអង្គﷺ ក្នុងស៊ូរ៉ោះតុ៌ អាល់-បាក្ឃ៉ោះតុ៌ ។ ព្រះបន្ទូលនោះគឺ៖ *[២:៨២] បណ្ដាអ្នកដែលមានសទ្ធា ប្រព្រឹត្ដអំពើល្អ ជនទាំងនោះជាជនឋានសួគ៌ ។ ពួកគេនឹងនៅទីនេះជានិច្ចអនន្ត ។* អាយ៉ាស៊ុនេះត្រូវដាក់ចុះមកឲ្យអ៊ីមុាលីជាពិសេស ព្រោះព្រះអង្គជា *មុមីន* និងជាបុគ្គលមុនគេបង្អស់ បន្ទាប់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺ ដែលស្ម្ងឹ្ទ ។" (شواهد التنزيل لقواعد التفضيل 1: 117/ 127)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَقُولُوا۟ لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنكُمْ وَأَنتُم مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

៨៣. ហើយ[ចូរនឹកឃើញ]កាលយើងបានយកកិច្ចសន្យាពីកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល[ថា]៖ "ពួកអ្នកចូរសក្ការៈតែអល់ឡោះហ្ស៊ីមួយ ពួកអ្នកចូរប្រព្រឹត្ដល្អចំពោះឪពុកម្ដាយទាំងពីរ ចំពោះសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធ ចំពោះកូនកំព្រានិងជនក្រខ្សត់ ។ ពួកអ្នកចូរនិយាយជាមួយមនុស្សទាំងឡាយដោយសម្ដីល្អ ពួកអ្នកចូរធ្វើនមស្ការនិងបរិច្ចាគសទ្ធាទាន ។" ក្រោយមកពួកអ្នកបានគេចចេញ លើកលែងតែពួកអ្នកមួយចំនួនតូចទេ ហើយ[ពេលនេះទៀត]ពួកអ្នកគេចវេះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ៨៣

1/83. قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ: ﴿وَ﴾ اُذْكُرُوا ﴿إِذْ أَخَذْنا مِيثاقَ بَنِي إِسْرائِيلَ﴾ عَهْدَهُمُ الْمُؤَكَّدَ عَلَيْهِمْ ﴿لا تَعْبُدُونَ إِلاَّ اللَّهَ﴾: أَيْ لاَ يُشَبِّهُوهُ بِخَلْقِهِ، وَ لاَ يُجَوِّزُوهُ فِي حُكْمِهِ، وَ لاَ يَعْمَلُوا مَا يُرَادُ بِهِ [وجهه يريدون به] وَجْهُ غَيْرِهِ.

៨៣/១. អ៊ីមុាំﷺ [អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-អ៊ីមុាស់ការី] មានវចនៈថាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមានព្រះរាជបន្ទូលនឹងកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលថា៖ *"[២:៨៣] ហើយ* ចូរពួកអ្នកនឹកឃើញ *[២:៨៣] កាលយើងបានយកកិច្ចសន្យាពីកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល* ការយល់ព្រមរបស់ពួកគេដែលបញ្ជាក់ថា *ពួកអ្នកចូរសក្ការៈតែអល់ឡោះហ្ស៊ីមួយ* មានន័យថាពួកគេមិនប្រៀបប្រដូចអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻទៅនឹងសត្វលោករបស់ព្រះអង្គﷻទេ ថាពួកគេនឹងមិនគិតព្រះអង្គﷻជាកាន់អំណាចផ្ដាច់ការទេក្នុងការវិនិច្ឆ័យ ថាពួកគេនឹងមិនផ្ដាប់ចិត្ដអ្នកឯទៀតដោយទង្វើនីមួយដែលស័ក្ដិសមតែនឹងព្រះអង្គﷻទេ (ពោលគឺចូរកុំធ្វើទង្វើនីមួយដើម្បីសម្ដែងគេ) ។

﴿وَ بِالْوالِدَيْنِ إِحْساناً﴾ وَ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ بِأَنْ يَعْمَلُوا بِوَالِدَيْهِمْ إِحْسَاناً، مُكَافَاةً عَلَى إِنْعَامِهِمَا عَلَيْهِمْ، وَ إِحْسَانِهِمَا إِلَيْهِمْ، وَ احْتِمَالِ الْمَكْرُوهِ الْغَلِيظِ فِيهِمْ لِتَرْفِيهِهِمْ وَ تَوْدِيعِهِمْ

ពួកអ្នកចូរប្រព្រឹត្ដល្អចំពោះឪពុកម្ដាយទាំងពីរ យើងបានទទួលយកកិច្ចសន្យារបស់ពួកគេថាឲ្យពួកគេនឹងធ្វើល្អចំពោះឪពុកម្ដាយខ្លួន ជាការសងគុណឪពុកម្ដាយដែលលោកមានគុណមកលើខ្លួន ជាការសងអំពើល្អដែលលោកបានធ្វើមកលើខ្លួន និងដោយសារសេចក្ដីលំបាកដែលលោកបានទទួលរងក្នុងការចិញ្ចឹមនិងថែរក្សាខ្លួន ។

﴿وَ ذِي اَلْقُرْبىٰ﴾ قَرَابَاتِ اَلْوَالِدَيْنِ بِأَنْ يُحْسِنُوا إِلَيْهِمْ لِكَرَامَةِ اَلْوَالِدَيْنِ.

ចំពោះសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធ សាច់ញាតិជិតស្និទ្ធរបស់ឪពុកម្តាយ ដោយសារអំពើល្អដែលឪពុកម្តាយខ្លួនបានធ្វើចំពោះខ្លួន ។

﴿وَ اَلْيَتٰامىٰ﴾ أَيْ: وَ أَنْ يُحْسِنُوا إِلَى اَلْيَتَامَى اَلَّذِينَ فَقَدُوا آبَاءَهُمُ اَلْكَافِلِينَ لَهُمْ أُمُورَهُمْ، اَلسَّائِقِينَ إِلَيْهِمْ غِذَاءَهُمْ وَ قُوتَهُمْ، اَلْمُصْلِحِينَ لَهُمْ مَعَاشَهُمْ.

ចំពោះកូនកំព្រា មានន័យថាធ្វើល្អចំពោះកូនកំព្រាដែលបាត់បង់ឪពុកដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការថែរក្សាពួកគេ ក្នុងការផ្គត់ផ្គង់អាហារពួកគេនិងក្នុងការកែតម្រង់ពួកគេក្នុងជីវិតពួកគេ ។

﴿وَ قُولُوا لِلنّٰاسِ﴾ اَلَّذِينَ لاَ مَئُونَةَ لَهُمْ عَلَيْكُمْ ﴿حُسْناً﴾ عَامِلُوهُمْ بِخُلُقٍ جَمِيلٍ.

ពួកអ្នកចូរនិយាយជាមួយមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្សដែលមិនមានគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិត កាតព្វកិច្ចលើខ្លួនពួកអ្នកក្នុងការនិយាយ *ដោយសម្តីល្អ* ប្រព្រឹត្តចំពោះពួកគេដោយអាកប្បកិរិយាល្អប្រពៃ ។

﴿وَ أَقِيمُوا اَلصَّلاٰةَ﴾ اَلْخَمْسَ، وَ أَقِيمُوا أَيْضاً اَلصَّلاَةَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ اَلطَّيِّبِينَ عِنْدَ أَحْوَالِ غَضَبِكُمْ وَ رِضَاكُمْ، وَ شِدَّتِكُمْ وَ رَخَاكُمْ، وَ هُمُومِكُمُ اَلْمُعَلَّقَةِ لِقُلُوبِكُمْ

ពួកអ្នកចូរធ្វើនមស្តារ ទាំងប្រាំ[ប្រចាំថ្ងៃ] ចូរឧទ្ទិសពរជ័យសិរីសួស្តីឆ្ពោះទៅមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ:ﷺ ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាﷺ[1]របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ:ﷺ បុគ្គលបរិសុទ្ធﷺ ពេលអស់លោកមានកំហឹង ពេលអស់លោកមានសេចក្តីរីករាយ ពេលអស់លោកនៅក្នុងការលំបាកនិងសេចក្តីសុខ ចូរពួកអ្នករក្សាពួកគេទាំងអស់នេះﷺ[2]ទុកក្នុងបេះដូងពួកអ្នក ។

﴿ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ﴾ أَيُّهَا اَلْيَهُودُ عَنِ اَلْوَفَاءِ بِمَا قَدْ نُقِلَ إِلَيْكُمْ مِنَ اَلْعَهْدِ اَلَّذِي أَدَّاهُ أَسْلاَفُكُمْ إِلَيْكُمْ ﴿وَ أَنْتُمْ مُعْرِضُونَ﴾ عَنْ ذَلِكَ اَلْعَهْدِ، تَارِكِينَ لَهُ، غَافِلِينَ عَنْهُ.

ក្រោយមកពួកអ្នកបានគេចចេញ ពួកយ៉ាហ្ជូឌីអើយ ! ពីការស្មោះត្រង់របស់ពួកអ្នកចំពោះកិច្ចសន្យាដែលដូនតាពួកអ្នកបានផ្ទេរឲ្យមកពួកអ្នក ។ *ហើយ[ពេលនេះទៀត]ពួកអ្នកគេចវេះ* ពួកអ្នកគេចវេះពីកិច្ចសន្យានោះ មិនយកចិត្តទុកដាក់ទេ មិនអើពើទេ ។

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: أَمَّا قَوْلُهُ تَعَالَى ﴿لاٰ تَعْبُدُونَ إِلاَّ اَللّٰهَ﴾ فَإِنَّ رَسُولَ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ: مَنْ شَغَلَتْهُ عِبَادَةُ اَللَّهِ عَنْ مَسْأَلَتِهِ، أَعْطَاهُ اَللَّهُ أَفْضَلَ مَا يُعْطِي اَلسَّائِلِينَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , جلد 1 , صفحه 326-327)

អ៊ីមុាំﷺ[1] [អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-អ:ស្ការី] មានវចន:ថាព្រះរាជបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា *ពួកអ្នកចូរសក្តារ:តែអល់ឡោះហ្ស៊ីមួយ* រ៉ាស៊ូលុលឡោះﷺ[2]មានព្រះវចន:ថា: "បុគ្គលណាដែលរវល់ពេកក្នុងការធ្វើសក្តារ:អល់ឡោះ ដើម្បីបួងសួងសូមពីអល់ឡោះ អល់ឡោះនឹងប្រទានឲ្យអ្នកនោះលើសពីខ្លួនបានសូម ។"" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 326-327)

***

2/83. ابْنُ الْفَارِسِيِّ فِي (رَوْضَةِ الْوَاعِظِينَ) قَالَ: قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَاناً﴾ قَالَ: «الْوَالِدَانِ مُحَمَّدٌ وَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٦٢ الحديث: ٩٩/ ٥٢٣، روضة الواعظين – الجزء: ١ الصفحة: ١٠٥)**

៨៣/២. អ៊ីបនូ អាល់-ហ្វារ៉ាស៊ី បានថ្លែងនៅក្នុង[សាត្រា] ណ៉ៅដ្ហ:ះតុ៌ អាល់-វ៉ាអ៊ីស៊ីន ថា អាល់-ស្ស៊ីឌ្ទិក្ក صلوات الله عليه والسلام មានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា *[២:៨៣] ពួកអ្នកចូរប្រព្រឹត្តល្អចំពោះឪពុកម្តាយទាំងពីរ* ថា: "ឪពុកម្តាយទាំងពីរគឺមូហ្ហាំម៉ាដ្ដ់ صلى الله عليه وآله وسلم និងអ្ហ:លី صلوات الله عليه والسلام ។" (روضة الواعظين 1: 105)

***

3/83. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: بِسَنَدِهِ عَنِ ابْنِ فَضَّالٍ، عَنْ ثَعْلَبَةَ بْنِ مَيْمُونٍ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْناً﴾. قَالَ: «قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْناً، وَ لاَ تَقُولُوا إِلاَّ خَيْراً حَتَّى تَعْلَمُوا مَا هُوَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٦٢ الحديث: ٩٩/ ٥٢٤، الكافي – الجزء: ٢ الصفحة: ١٣٢ الحديث : ١٠)**

៨៣/៣. មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ់ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប គ្ីប បានរាយការណ៍យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកតមកពី អ៊ីបនូ ហ្ហាដ្ដ:ល់ តមកពី ស្ហ:អ្ដ:ល់បាស៊ុ ប៊ិន ម៉ែមូន តមកពី មូអ្ដ:វីយ៉ាស៊ុ ប៊ិន អ្ដ:ម៉ារ តមកពី អាប៊ូ អ្ដ:ប ឌ្ឍុ:ល:ឡោះ:ហ្ស៊ី صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថាអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ:ហ្ស៊ី عز وجل *[២:៨៣] ពួកអ្នកចូរនិយាយជាមួយមនុស្សទាំងឡាយដោយសម្តីល្អ* ថា: "ចូរនិយាយដោយសម្តីល្អទៅកាន់មនុស្សទាំងឡាយ ចូរកុំនិយាយក្រៅពីអ្វីដែលល្អ ទាល់តែលោកដឹងខ្លួនថាសម្តីនោះគឺអ្វី (ពោលគឺទាល់តែដឹងថាវាមិនមែនសម្តីស័ក្ដិសម) ។" (الكافي 2: 132/ 10)

***

4/83. وَ عَنْهُ: بِسَنَدِهِ عَنِ ابْنِ أَبِي نَجْرَانَ، عَنْ أَبِي جَمِيلَةَ الْمُفَضَّلِ بْنِ صَالِحٍ، عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: "وَ قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْناً". قَالَ: «قُولُوا لِلنَّاسِ أَحْسَنَ مَا تُحِبُّونَ أَنْ يُقَالَ فِيكُمْ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٦٢ الحديث: ٩٩/ ٥٢٥، الكافي – الجزء: ٢ الصفحة: ١٣٢ الحديث : ١)**

៨៣/៤. រាយការណ៍ដោយលោក (គឺអាល់-គ្ីឡៃនី) យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកតមកពីអ៊ីបនូ អាប៊ូ ណាជ្ជ:រ៉ន់ តមកពី អាប៊ូ យ៉ូមីឡាស៊ុ អាល់-មូហ្ហាដ្ដ:ដ្ដ:ល់ ប៊ិន ស្ស:លិ:ហ:ហ្ស៊ី តមកពី យ៉ូ:ជៀ:រ ប៊ិន យ៉ាស:ីដ្ដ តមកពី អាប៊ូ យ៉ូ:ហ:ហ្ហារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ:ហ្ស៊ីតាអាឡា *[២:៨៣] ពួកអ្នកចូរនិយាយជាមួយមនុស្សទាំងឡាយដោយសម្តីល្អ* ថា: "ចូរនិយាយដោយសម្តីពីរោះជាមួយមនុស្សទាំងឡាយឲ្យដូចដែលអស់លោកចង់ឲ្យគេមកកាន់អស់លោកដែរ ។" (الكافي 2: 132/ 1)

***

5/83. وَ عَنْهُ: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عِيسَى، عَنْ حَرِيزٍ، عَنْ سَدِيرٍ الصَّيْرَفِيِّ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): أُطْعِمُ سَائِلًا لَا أَعْرِفُهُ مُسْلِماً؟ فَقَالَ: «نَعَمْ، أَعْطِ مَنْ لَا تَعْرِفُهُ بِوَلَايَةٍ وَ لَا عَدَاوَةٍ لِلْحَقِّ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: وَ قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْناً وَ لَا تُطْعِمْ مَنْ نَصَبَ لِشَيْءٍ مِنَ الْحَقِّ، أَوْ دَعَا إِلَى شَيْءٍ مِنَ الْبَاطِلِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٦٢ الحديث: ٩٩/ ٥٢٦، الكافي – الجزء: ٤ الصفحة: ١٣ الحديث : ١)**

៨៣/៥. រាយការណ៍ដោយលោក (គឺអាល់-គ្ីឡៃនី) តមកពី អ្ដ:លី ប៊ិន អ៊ីបរ:ហ:ីម តមកពីឪពុកលោក តមកពី ហ្ហាំម៉ាដ្ដ់ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី ហ:ារ:ីស ១ តមកពី សាជ្ជ:ៀ អាល់-ស្ហ:យ់រ:ហ:ី ដែលបានថាខ្ញុំបានទូលអាប៊ូ អ្ដ:ប ឌ្ឍុ:ល:ឡោះ:ហ្ស៊ី صلوات الله عليه والسلام ថា: "តើទូលបង្គំគប្បីឲ្យអាហារដល់អ្នកសូមទានទេ បើទូលបង្គំមិនដឹងទេថាស្ម:មនោ:ជាមុស្លីមឬទេ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "លោកគប្បីឲ្យអាហារដល់អ្នកណាដែលលោកមិនដឹងទេថាអ្នកនោ:នៅក្នុងវ:ីឡាយ៉ាស៊ុ:ឬទេ លៃមិនមែនជាសត្ត្ូ:រ:បស់ការពិតទេ ។ អល់ឡោះ:ហ្ស៊ី

ﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:៨៣] ពួកអ្នកចូរនិយាយជាមួយមនុស្សទាំងឡាយដោយសម្តីល្អ ។* ចូរកុំឲ្យ[អាហារ]ដល់បុគ្គលណាដែលប្រទូសប្រឆាំងការពិតណាមួយក៏ដោយ ឬដែលហៅឲ្យទៅរកអ្វីដែលខុស ។" (الكافي 4: 13/ 1)

***

6/83. عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: «اتَّقُوا اللَّهَ وَ لاَ تَحْمِلُوا النَّاسَ عَلَى أَكْتَافِكُمْ، إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ ﴿وَ قُولُوا لِلنّاسِ حُسْناً﴾ – قَالَ–: وَ عُودُوا مَرْضَاهُمْ، وَ اشْهَدُوا جَنَائِزَهُمْ، وَ صَلُّوا مَعَهُمْ فِي مَسَاجِدِهِمْ حَتَّى[يَنْقَطِعَ] النَّفَسُ، وَ حَتَّى تَكُونَ الْمُبَايَنَةُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٦٤ الحديث: ٩٩/ ٥٣١، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٤٨ الحديث : ٦٥)**

៨៣/៦. រាយការណ៍ដោយ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ ប៊ិន ស៊ីណាន តមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានឮព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ចូរខ្លាចអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ ចូរអស់លោកកុំលីវែកមនុស្សលើស្មាអស់លោក ។ អល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ ថា៖ *[២:៨៣] ពួកអ្នកចូរនិយាយជាមួយមនុស្សទាំងឡាយដោយសម្តីល្អ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ចូរទៅមើលអ្នកជម្ងឺរបស់ពួកគេ ចូរមានវត្តមាននៅក្នុងបុណ្យសពរបស់ពួកគេ ចូរធ្វើនមស្ការជាមួយពួកគេក្នុងម៉ាស់ជ្ជិដ្ជ ពួកគេទាល់តែដាច់ដង្ហើម និងទាល់តែអស់លោកខុសពីគេ (គឺខុសពីមនុស្សអាក្រក់) ។" (تفسير العيّاشي 1: 48/ 65)

***

7/83. بِإِسْنَادِهِ عَنِ الْمِنْقَرِيِّ عَنْ حَفْصِ بْنِ غِيَاثٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ أَبِي (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ) عَنْ حُرُوبِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ كَانَ السَّائِلُ مِنْ مُحِبِّينَا فَقَالَ لَهُ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بَعَثَ اللَّهُ مُحَمَّداً (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِخَمْسَةِ أَسْيَافٍ ثَلَاثَةٌ مِنْهَا شَاهِرَةٌ فَلَا تُغْمَدُ حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَها وَ لَنْ تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَها حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا فَإِذَا طَلَعَتِ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا آمَنَ النَّاسُ كُلُّهُمْ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ فَيَوْمَئِذٍ لا يَنْفَعُ نَفْساً إِيمانُها لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمانِها خَيْراً وَ سَيْفٌ مِنْهَا مَكْفُوفٌ وَ سَيْفٌ مِنْهَا مَغْمُودٌ سَلُّهُ إِلَى غَيْرِنَا وَ حُكْمُهُ إِلَيْنَا [...]

៨៣/៧. យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានមកពី អាល់-មិនក្ជ៑ារ៉ី តមកពី ហ្ជាប៉ូស្ជ៑ ប៊ិន ឆ្ជ៑ីយ៉ាស្ប៉ តមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ "បុរសម្នាក់បានសួរព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام អំពីសង្គ្រាមរបស់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ។ អ្នកសួរនោះជាអ្នកស្រឡាញ់យើង عليهم السلام ម្នាក់ ។ អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់លោកថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ បានចាត់បញ្ជូនមូហ្ជ៑ាំម៉ាដ្ជ៑ صلى الله عليه وآله وسلم មកជាមួយដាវប្រាំ ។ ដាវបីត្រូវហូតចេញពីក្នុងស្រោម នឹងត្រូវចូលស្រោមវិញលុះណាតែចប់សង្គ្រាម ។ សង្គ្រាមនឹងចប់លុះណាតែថ្ងៃរះពីទិសខាងលិច (ពេលអ៊ីមុ៉ាំទី១២ صلوات الله عليه والسلام ងើបឡើង) ។ ពេលណាថ្ងៃរះពីទិសខាងលិច ប្រជានិករទាំងអស់នឹងមានសន្តិសុខថ្ងៃនោះ ។ ថ្ងៃនោះ ជំនឿរបស់បុគ្គលនឹងពុំមានប្រយោជន៍សម្រាប់ខ្លួនទេបើមិនបានជឿពីដើមមកទេឬបានធ្វើល្អដោយជំនឿនោះ ។ ដាវមួយមិនទាន់ចេញពីស្រោមទេ ។ ដាវមួយបានចូលក្នុងស្រោមវិញ ហើយនឹងត្រូវហូតចេញពីស្រោមទៅលើអ្នកឯទៀត ការសម្រេចហូតដាវពីស្រោមនេះនៅលើយើង عليهم السلام ។"

وَ السَّيْفُ الثَّانِي عَلَى أَهْلِ الذِّمَّةِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى– ﴿وَ قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْناً﴾ نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ فِي أَهْلِ الذِّمَّةِ ثُمَّ نَسَخَهَا قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ– ﴿قاتِلُوا الَّذِينَ لا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَ لا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ لا يُحَرِّمُونَ ما حَرَّمَ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ لا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَ هُمْ صاغِرُونَ﴾

ដាវទីពីរប្រឆាំងពួកចំណុះគេ (أَهْل الذِّمَّةِ គឺអ្នកដែលត្រូវបង់ពន្ធខ្លួន) ។ អល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ មានព្រះរាជ បន្ទូល

ថា៖ *[២:៨៣] ពួកអ្នកចូរនិយាយជាមួយមនុស្សទាំងឡាយដោយសម្តីល្អ ។* អាយ៉ាស៊ុំនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើពួកនៅក្នុងចំណុះគេ (គឺអ្នកដែលត្រូវបង់ពន្ធខ្លួន)។ ក្រោយមកអាយ៉ាស៊ុំនេះត្រូវកែប្រែវិញដោយព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូ *[៩:២៩] ចូរពួកអ្នកច្បាំងជនណា ក្នុងបណ្តាជនដែលគេបានប្រទានគម្ពីរឲ្យនោះ ដែលពុំមានសទ្ধាចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ូ ដែលមិនជឿថ្ងៃអវសាន ដែលមិនប្រកាសហាមអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ូនិងសាសនៈទូតព្រះអង្គបានជាក់បញ្ញត្តិហាម ដែលមិនតាមសាសនាពិត លុះត្រាតែពួកគេបង់ពន្ធខ្លួនផ្ទាល់ដៃដោយព្រមនៅក្រោមអំណាចគេ ។*

فَمَنْ كَانَ مِنْهُمْ فِي دَارِ الْإِسْلَامِ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُمْ إِلَّا الْجِزْيَةُ أَوِ الْقَتْلُ وَ مَالُهُمْ فَيْءٌ وَ ذَرَارِيُّهُمْ سَبْيٌ وَ إِذَا قَبِلُوا الْجِزْيَةَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ حُرِّمَ عَلَيْنَا سَبْيُهُمْ وَ حُرِّمَتْ أَمْوَالُهُمْ وَ حَلَّتْ لَنَا مُنَاكَحَتُهُمْ وَ مَنْ كَانَ مِنْهُمْ فِي دَارِ الْحَرْبِ حَلَّ لَنَا سَبْيُهُمْ وَ أَمْوَالُهُمْ وَ لَمْ تَحِلَّ لَنَا مُنَاكَحَتُهُمْ وَ لَمْ يُقْبَلْ مِنْهُمْ إِلَّا الدُّخُولُ فِي دَارِ الْإِسْلَامِ أَوِ الْجِزْيَةُ أَوِ الْقَتْلُ [...] (الكافي – الجزء : ٥ صفحة : ١٠ الحديث : ٢)

ដូច្នេះពួកគេណាក៏ដោយដែលនៅលើទឹកដីអ៊ីស្លាមគេនឹងមិនទទួលយកអ្វីមួយពីពួកគេទេ ក្រៅពីការបង់ពន្ធខ្លួនឬត្រូវសម្លាប់ ។ ទ្រព្យពួកគេគឺ អាល់-ហ្ស្ម៉ូ (ទ្រព្យឈ្លីយសង្គ្រាម)។ កូនចៅពួកគេត្រូវចាប់ខ្លួន គេមិនទទួលថ្លៃលោះខ្លួនពីពួកគេទេ ។ បើពួកគេព្រមបង់ពន្ធខ្លួន យើងមិនមានសិទ្ធិចាប់ខ្លួនពួកគេទេ ទ្រព្យពួកគេត្រូវហាម យើងអាចរៀបការជាមួយពួកគេបាន ។ ពួកគេណាមួយដែលនៅក្នុងតំបន់សង្គ្រាម យើងអាចចាប់ខ្លួនពួកគេបាន អាចយកទ្រព្យពួកគេបាន យើងមិនអាចរៀបការជាមួយពួកគេបានទេ គេនឹងមិនទទួលយកអ្វីពីពួកគេទេ ក្រៅពីពួកគេមានជម្រើសអាចមកនៅក្នុងទឹកដីអ៊ីស្លាម បង់ពន្ធខ្លួន ឬត្រូវសម្លាប់ ។" (الكافي 5: 10/ 2)9:27-29/1

***

8/83. و قَالَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَقُولُ: أَنَا وَ عَلِيٌّ أَبَوَا هَذِهِ الْأُمَّةِ، وَ لَحَقُّنَا عَلَيْهِمْ أَعْظَمُ مِنْ حَقِّ أَبَوَيْ وِلَادَتِهِمْ، فَإِنَّا نُنْقِذُهُمْ – إِنْ أَطَاعُونَا – مِنَ النَّارِ إِلَى دَارِ الْقَرَارِ، وَ نُلْحِقُهُمْ مِنَ الْعُبُودِيَّةِ بِخِيَارِ الْأَحْرَارِ».** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٠٧ ؛ التفسير المنسوب إلى الإمام العسكريّ (عليه السلام): ٣٣٠/١٩٠)

៨៣/៨. អ្ហ្ម៉ាលីសម្លាត ប៊ីន អាប៊ូ ត្ប៉ាលិប ﷺ មានវចនៈថា៖ "ខ្ញុំសម្លាតបានឮរ៉ះស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ូ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "ខ្ញុំ ﷺ និងអ្ហ្ម៉ាលីសម្លាតជាឪពុកពីរនាក់របស់សហគមន៍នេះ ។ សិទ្ធិយើងអាលីហ្ស្ម ខ្ពស់ជាងសិទ្ធិរបស់ឪពុកពួកគេដែលឲ្យកំណើតពួកគេទៅទៀត ព្រោះយើងអាលីហ្ស្ម សង្គ្រោះពួកគេ - ដោយសារតែពួកគេស្តាប់បង្គាប់យើងអាលីហ្ស្ម - ពីភ្លើងនរក នាំពួកគេទៅកាន់ឋានបរមសុខ នាំពួកគេចេញពីទាសៈភាពដោយបុគ្គលមានសេរីភាពទាំងឡាយដែលប្រសើរបំផុត ។"" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكريّ (عليه السلام) 1: 190/ 330)

29:7-9

***

9/83. وَ قَالَ اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ آثَرَ طَاعَةَ أَبَوَيْ دِينِهِ: مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى طَاعَةِ أَبَوَيْ نَسَبِهِ، قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُ: لَأُوثِرَنَّكَ كَمَا آثَرْتَنِي وَ لَأُشَرِّفَنَّكَ بِحَضْرَةِ أَبَوَيْ دِينِكَ، كَمَا شَرَّفْتَ نَفْسَكَ بِإِيثَارِ حُبِّهِمَا عَلَى حُبِّ أَبَوَيْ نَسَبِكَ.

៨៣/៩. អាល់-ហ្ហាសាន់ ប៊ីន អ្ហ្ម៉ាលីសម្លាត (គឺអ៊ីមុាំ អាល់-អ្ហ្ស់ការីសម្លាត) មានវចនៈថា៖ "អ្នកណាក៏ដោយដែលស្តាប់ឱវាទរបស់ព្រះបិតាទាំងពីរអាលីហ្ស្ម របស់ព្រះសាសនា គឺមូហ្ហាម៉ាដ្ធ ﷺ និងអ្ហ្ម៉ាលីសម្លាត ជាងឪពុកបង្កើតរបស់ខ្លួន អល់ឡោះហ្ស៊ូនឹងមានព្រះរាជបន្ទូលនឹងអ្នកនោះថា៖ "អញ ﷻ ស្រឡាញ់អ្នកជាងដូចអ្នកបានស្រឡាញ់អញ ﷻ ជាងនោះដែរ ។ អញ ﷻ នឹងលើកបុណ្យស័ក្តិអ្នកដោយវត្តមានព្រះបិតាទាំងពីរអាលីហ្ស្ម របស់ព្រះសាសនាអ្នក ដូចអ្នកបានលើកបុណ្យស័ក្តិខ្លួនអ្នកឯងដែរដោយស្រឡាញ់ពួកគេអាលីហ្ស្ម

ជាងស្រឡាញ់ឪពុកបង្កើតអ្នក ។"

وَ أَمَّا قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ ذِي الْقُرْبىٰ﴾ فَهُمْ مِنْ قَرَابَاتِكَ مِنْ أَبِيكَ وَ أُمِّكَ، قِيلَ لَكَ: اِعْرِفْ حَقَّهُمْ كَمَا أُخِذَ الْعَهْدُ بِهِ عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ، وَ أُخِذَ عَلَيْكُمْ مَعَاشِرَ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بِمَعْرِفَةِ حَقِّ قَرَابَاتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ الَّذِينَ هُمُ الْأَئِمَّةُ بَعْدَهُ، وَ مَنْ يَلِيهِمْ بَعْدُ مِنْ خِيَارِ أَهْلِ دِينِهِمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 333)

រីឯព្រះរាជរបស់អល់ឡោះហ្ញ៍ *[២:៨៣] ចំពោះសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធ* ពួកគេទាំងនេះគឺញាតិរបស់ឪពុក និងម្ដាយរបស់អស់លោក ។ ព្រះអង្គបានប្រាប់អស់លោកថា៖ "ចូរទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់ពួកគេ ដូចកិច្ចសន្យាដែលគេបានទទួលយកពីកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលនោះដែរ និងកិច្ចសន្យាដែលគេបានទទួលយកពីអស់លោកដែរដែលជាសហគមន៍របស់មូហាំម៉ាដ្ឋនោះ ដោយទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់បណ្ដាសាច់ញាតិរបស់មូហាំម៉ាដ្ឋដែលជាបណ្ដាអ៊ីមុាំក្រោយពីមូហាំម៉ាដ្ឋ ។ អ្នកណាតាមពួកគេ អ្នកនោះជាប្រជានិករល្អរបស់ព្រះសាសនាពួកគេ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 333)

***

10/83. وَ قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: وَ أَمَّا قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ الْيَتَامىٰ﴾ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ: حَثَّ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى بِرِّ الْيَتَامَى لاِنْقِطَاعِهِمْ عَنْ آبَائِهِمْ. فَمَنْ صَانَهُمْ صَانَهُ اللَّهُ، وَ مَنْ أَكْرَمَهُمْ أَكْرَمَهُ اللَّهُ، وَ مَنْ مَسَحَ يَدَهُ بِرَأْسِ يَتِيمٍ رِفْقاً بِهِ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ فِي الْجَنَّةِ بِكُلِّ شَعْرَةٍ مَرَّتْ تَحْتَ يَدِهِ قَصْراً أَوْسَعَ مِنَ الدُّنْيَا بِمَا فِيهَا وَ فِيهَا مَا تَشْتَهِي ﴿الْأَنْفُسُ وَ تَلَذُّ الْأَعْيُنُ﴾، وَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ.

៨៣/១០. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហាសាន់ អាល់-អាស្កាវី] មានវចនៈថាព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ញ៍ *[២:៨៣] ចំពោះកូនកំព្រា* រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ញ៍មានព្រះវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ញ៍ជម្រុញឲ្យអស់លោកប្រព្រឹត្តល្អចំពោះកូនកំព្រាព្រោះពួកគេបានបាត់បង់ឪពុក ។ អ្នកណាការពារពួកគេអល់ឡោះហ្ញ៍នឹងការពារអ្នកនោះ ។ អ្នកណាលើកស្ទួយពួកគេ អល់ឡោះហ្ញ៍នឹងលើកស្ទួយអ្នកនោះ ។ អ្នកណាស្ទាបក្បាលក្មេងកំព្រា មានចិត្តល្អប្រពៃចំពោះពួកគេ អល់ឡោះហ្ញ៍នឹងប្រទានឲ្យអ្នកនោះនូវប្រាសាទមួយដែលធំជាងឋានលោកនេះ និងអ្វីៗដែលនៅក្នុងនោះ សម្រាប់សរសៃសក់នីមួយៗដែលនៅក្រោមបាតដៃអ្នកនោះ ។ *[៤៣:៧១] នៅទីនោះនឹងមានអ្វីដែលចិត្តចង់បាន ដែលគាប់ភ្នែក ។ ពួកអ្នកនឹងឋិតនៅទីនោះជានិច្ចអនន្ត ។"*

وَ قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: وَ أَشَدُّ مِنْ يُتْمِ هَذَا الْيَتِيمِ، يَتِيمٌ [يَنْقَطِعُ] عَنْ إِمَامِهِ لاَ يَقْدِرُ عَلَى الْوُصُولِ إِلَيْهِ، وَ لاَ يَدْرِي كَيْفَ حُكْمُهُ فِيمَا يُبْتَلَى بِهِ مِنْ شَرَائِعِ دِينِهِ. أَلاَ فَمَنْ كَانَ مِنْ شِيعَتِنَا عَالِماً بِعُلُومِنَا، وَ هَذَا الْجَاهِلُ بِشَرِيعَتِنَا الْمُنْقَطِعُ عَنْ مُشَاهَدَتِنَا يَتِيمٌ فِي حِجْرِهِ، أَلاَ فَمَنْ هَدَاهُ وَ أَرْشَدَهُ وَ عَلَّمَهُ شَرِيعَتَنَا كَانَ مَعَنَا فِي الرَّفِيقِ الْأَعْلَى. حَدَّثَنِي بِذَلِكَ أَبِي، عَنْ آبَائِهِ ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ.

អ៊ីមុាំមានវចនៈថា៖ "បុគ្គលដែលកំព្រាជាងកូនកំព្រាទៅទៀតគឺបុគ្គលដែលកំព្រាព្រោះគ្មានអ៊ីមុាំ ដែលពុំមានលទ្ធភាពទៅរកអ៊ីមុាំរបស់ខ្លួន ដែលមិនដឹងថានឹងរកបាននូវបទបញ្ញារបស់អ៊ីមុាំរឿងច្បាប់សាសនារបស់ខ្លួនដោយវិធីណាទេ ។ ស្ទីអាស្ស៊ុយើងដែលដឹងដោយចំណេះវិជ្ជាយើងក្នុងខ្លួននោះ មានមុខនាទីបង្ហាត់បង្រៀនបុគ្គលដែលមិនចេះដឹងច្បាប់សាសនា ដែលមិនឃើញយើងទេក្នុងការព្រាត់ប្រាសនេះ មានមុខនាទីដឹកនាំបុគ្គលនេះនិង បង្ហាត់បុគ្គលនេះឲ្យចេះដឹងច្បាប់យើងដូចមិត្តម្នាក់ ។ ព្រះបិតាខ្ញុំបានថ្លែងរឿងនេះប្រាប់ខ្ញុំតមកពីព្រះបុព្វបុរសរបស់ព្រះអង្គ តមកពីរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ញ៍ ។"

وَ قَالَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: مَنْ كَانَ مِنْ شِيعَتِنَا عَالِماً بِشَرِيعَتِنَا، وَ أَخْرَجَ ضُعَفَاءَ شِيعَتِنَا مِنْ ظُلْمَةِ جَهْلِهِمْ إِلَى نُورِ اَلْعِلْمِ اَلَّذِي حَبَوْنَاهُ [بِهِ] جَاءَ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ وَ عَلَى رَأْسِهِ تَاجٌ مِنْ نُورٍ يُضِيءُ لِأَهْلِ جَمِيعِ تِلْكَ اَلْعَرَصَاتِ، وَ [عَلَيْهِ] حُلَّةٌ لاَ يَقُومُ لِأَقَلِّ سِلْكٍ مِنْهَا اَلدُّنْيَا بِحَذَافِيرِهَا. ثُمَّ يُنَادِي مُنَادٍ [مِنْ عِنْدِ اَللَّهِ]: يَا عِبَادَ اَللَّهِ هَذَا عَالِمٌ مِنْ بَعْضِ تَلاَمِذَةِ آلِ مُحَمَّدٍ أَلاَ فَمَنْ أَخْرَجَهُ فِي اَلدُّنْيَا مِنْ حَيْرَةِ جَهْلِهِ فَلْيَتَشَبَّثْ بِنُورِهِ، لِيُخْرِجَهُ مِنْ حَيْرَةِ ظُلْمَةِ هَذِهِ اَلْعَرَصَاتِ إِلَى نَزْهِ اَلْجِنَانِ. فَيُخْرِجُ كُلَّ مَنْ كَانَ عَلَّمَهُ فِي اَلدُّنْيَا خَيْراً، أَوْ فَتَحَ عَنْ قَلْبِهِ مِنَ اَلْجَهْلِ قُفْلاً، أَوْ أَوْضَحَ لَهُ عَنْ شُبْهَةٍ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 339)

អ៊ូលីសាន់ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប ﷺ មានវចនៈថា៖ "បើស្ដ្ដីអ៊ីមុាំ ម្នាក់ដែលចេះដឹងច្បាប់យើង ﷺ ដោយអ្នកទន់ខ្សោយក្នុងចំណោមស្ដ្ដីអ៊ីមុាំ យើង ﷺ ចេញពីអន្ធការនៃអវិជ្ជាមកកាន់ពន្លឺនៃចំណេះវិជ្ជាដែលយើង ﷺ បានប្រទានឲ្យខ្លួននោះ ថ្ងៃជំនុំជម្រះអ្នកនោះនឹងមកដោយពាក់មកុដរស្មីលើក្បាល ។ រស្មីមកុដនោះនឹងចែងចាំងទៅទៅលើជនទាំងឡាយដែលឯវាលនោះ អ្នកនោះនឹងពាក់គ្រឿងអលង្ការដែលមិនមានអ្វីប្រៀបបានឡើយក្នុងលោកនេះ ។ បន្ទាប់ពីនោះមន្ត្រីអ្នកប្រកាសរបស់អល់ឡោះ ﷻ នឹងប្រកាសថា៖ "បាវអល់ឡោះ ﷻ អើយ! នេះគឺអ្នកប្រាជ្ញម្នាក់ជានិស្សិតរបស់ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា ﷺ របស់មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ។ នៅឯហានលោក អ្នកណាមួយដែលគេយកចេញពីការច្របូកច្របល់នៃអវិជ្ជារបស់ខ្លួនមកកាន់ពន្លឺ អ្នកនោះត្រូវគេយកចេញពីការច្របូកច្របល់នៃភាពងងឹតក្នុងវាលនេះទៅកាន់រស្មីនៃសួនសួគ៌ ។ បុគ្គលរូបនោះនឹងបានយកចេញជនទាំងឡាយដែលខ្លួនបានជួយនៅក្នុងលោកនេះ ដោយសារចំណេះរបស់ខ្លួន ហើយនឹងបានគាស់គន្លឹះនៃអវិជ្ជានៅក្នុងចិត្តពួកគេ ឬបានបំភ្លឺពួកគេឲ្យចាកពីមន្ទិលសង្ស័យរបស់ពួកគេ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 339)

***

11/83. وَ أَمَّا قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ اَلْمَسَاكِينِ﴾ فَهُوَ مَنْ سَكَّنَ اَلضُّرُّ وَ اَلْفَقْرُ حَرَكَتَهُ. أَلاَ فَمَنْ وَاسَاهُمْ بِحَوَاشِي مَالِهِ، وَسَّعَ اَللَّهُ عَلَيْهِ جِنَانَهُ، وَ أَنَالَهُ غُفْرَانَهُ وَ رِضْوَانَهُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 345)

៨៣/១១. ព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[២:៨៣] និងជនក្រខ្សត់* បុគ្គលដែលមានគ្រោះកាច ដែលក្រខ្សត់ក្នុងចលនា (គឺទៅមកដោយសេរីមិនបាន) ។ ដូច្នេះអ្នកណាជួយពង្រឹងស្ថានភាពបុគ្គលនោះដោយទ្រព្យខ្លួន អល់ឡោះ ﷻ នឹងពង្រីកសួនសួគ៌ព្រះអង្គ ﷻ ឲ្យអ្នកនោះ នឹងខមាទោសឲ្យ អ្នកនោះយ៉ាងច្រើន ហើយព្រះអង្គ ﷻ នឹងកាន់តែសព្វព្រះហឫទ័ត្តអ្នកនោះ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 345)

***

12/83. قَالَ اَلصَّادِقُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: ﴿وَ قُولُوا لِلنَّاسِ﴾ كُلِّهِمْ ﴿حُسْناً﴾ مُؤْمِنِهِمْ وَ مُخَالِفِهِمْ: أَمَّا اَلْمُؤْمِنُونَ فَيَبْسُطُ لَهُمْ وَجْهَهُ وَ بِشْرَهُ. وَ أَمَّا اَلْمُخَالِفُونَ فَيُكَلِّمُهُمْ بِالْمُدَارَاةِ لِاجْتِذَابِهِمْ إِلَى اَلْإِيمَانِ، فَإِنْ يَيْأَسْ مِنْ ذَلِكَ يَكُفَّ شُرُورَهُمْ عَنْ نَفْسِهِ، وَ عَنْ إِخْوَانِهِ اَلْمُؤْمِنِينَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 353)

៨៣/១២. [អ៊ីមុាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ៊ូស់ការី ﷺ មានវចនៈថា៖] អាល់-ស្ស ដ្ជ ីក ﷺ មានវចនៈថា៖ *"[២:៨៣] ពួកអ្នកចូរនិយាយជាមួយមនុស្សទាំងឡាយ* មនុស្សទាំងអស់គ្នា *ដោយសម្ដីល្អ* ទាំងបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ទាំងពួកសត្រូវ ។ សម្រាប់ពួកអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា គេត្រូវលាតសន្ធឹងទៅរកពួកគេដោយមុខនិងដោយខ្លួន (ពោលគឺដោយការខ្នះខ្នែង ដោយសេចក្ដីគោរព ដោយអាកប្បកិរិយាល្អ ប្រពៃ) ។ សម្រាប់ពួកសត្រូវ គេនិយាយរកពួកគេដោយលាក់ជំនឿកុំឲ្យគេដឹង (គឺធ្វើតាគ្ដ ីយ៉ាស ុ) ដើម្ប ីការពារខ្លួនពីអំពើអាក្រក់របស់ពួកគេនិងការពារបងប្អូនអ្នកមានជំនឿ ។"

(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 353)

***

13/83. وَ أَمَّا قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿أَقِيمُوا اَلصَّلاَةَ﴾ فَهُوَ أَقِيمُوا اَلصَّلاَةَ بِتَمَامِ رُكُوعِهَا وَ سُجُودِهَا وَ [حِفْظِ] مَوَاقِيتِهَا، وَ أَدَاءِ حُقُوقِهَا اَلَّتِي إِذَا لَمْ تُؤَدِّ لَمْ يَتَقَبَّلْهَا رَبُّ اَلْخَلاَئِقِ أَ تَدْرُونَ مَا تِلْكَ اَلْحُقُوقُ؟ فَهِيَ اِتْبَاعُهَا بِالصَّلاَةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ مُنْطَوِياً عَلَى اَلاِعْتِقَادِ بِأَنَّهُمْ أَفْضَلُ خِيَرَةِ اَللَّهِ، وَ اَلْقُوَّامُ بِحُقُوقِ اَللَّهِ، وَ اَلنُّصَّارُ لِدِينِ اَللَّهِ.

៨៣/១៣. [អ៊ីម៉ាំ អាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ អាល់-អ្ហ្ម៉ាត់ការី صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា:]រីឯព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ការ៉ា عز وجل *[២:៨៣] ពួកអ្នកចូរធ្វើនមស្ការ* នេះគឺការបំពេញស្ស៊ីឡាតុ៌ ជាមួយការបង្ពោនកាយ (គឺរ៉ូគូអ៊ូ) និងការក្រាបប្រណិប័តន៍ (គឺស៊ូយ្ហ៊ូដ) ការរក្សាពេលវេលារបស់ស្ស៊ីឡាតុ៌ និងការគោរពសិទ្ធិទាំងឡាយរបស់វាដែលប្រសិនបើមិនមានការគោរពសិទ្ធិទាំងនេះទេ ម្ចាស់ عز وجل របស់សព្វសត្វនឹងមិនទទួលស្ស៊ីឡាតុ៌ទាំងនោះទេ ។ តើអស់លោកដឹងទេថាសិទ្ធិទាំងនោះគឺអ្វី ? នេះគឺការឧទ្ទិសពរជ័យសិរីសួស្ដីឲ្យទៅមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ صلى الله عليه وآله وسلم (គឺស្ស៊ីឡាវ៉ាត) អ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام និងការជឿថាព្រះអង្គទាំងអស់នេះ عليهم السلام ប្រសើរបំផុតក្នុងចំណោមសត្វលោកទាំងអស់របស់អល់ឡោះហ្ការ៉ា عز وجل ជាមបណ្ដាអ្នកគោរពសិទ្ធិអល់ឡោះហ្ការ៉ា عز وجل និងអ្នកជួយជ្រោមជ្រែងព្រះសាសនាអល់ឡោះហ្ការ៉ា عز وجل ។

﴿وَ آتُوا اَلزَّكَاةَ﴾ مِنَ اَلْمَالِ وَ اَلْجَاهِ وَ قُوَّةِ اَلْبَدَنِ: فَمِنَ اَلْمَالِ مُوَاسَاةُ إِخْوَانِكُمُ اَلْمُؤْمِنِينَ، وَ مِنَ اَلْجَاهِ إِيصَالُهُمْ إِلَى مَا يَتَقَاعَسُونَ عَنْهُ لِضَعْفِهِمْ عَنْ حَوَائِجِهِمُ اَلْمُتَرَدِّدَةِ فِي صُدُورِهِمْ. وَ بِالْقُوَّةِ مَعُونَةُ أَخٍ لَكَ قَدْ سَقَطَ حِمَارُهُ أَوْ جَمَلُهُ فِي صَحْرَاءَ أَوْ طَرِيقٍ، وَ هُوَ يَسْتَغِيثُ فَلاَ يُغَاثُ تُعِينُهُ حَتَّى يَحْمِلَ عَلَيْهِ مَتَاعَهُ، وَ تُرْكِبَهُ [عَلَيْهِ] وَ تُنْهِضَهُ حَتَّى تُلْحِقَهُ اَلْقَافِلَةَ، وَ أَنْتَ فِي ذَلِكَ كُلِّهِ مُعْتَقِدٌ لِمُوَالاَةِ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ اَلطَّيِّبِينَ. فَإِنَّ اَللَّهَ يُزَكِّي أَعْمَالَكَ وَ يُضَاعِفُهَا بِمُوَالاَتِكَ لَهُمْ، وَ بَرَاءَتِكَ مِنْ أَعْدَائِهِمْ.

និងបរិច្ចាគសទ្ធាទាន ដោយទ្រព្យ ដោយអំណាចនិងដោយកម្លាំងកាយ ។ ករណីទ្រព្យ គឺស្មើភាពនឹងបងប្អូនអ្នកមានសទ្ធា ។ ករណីអំណាច គឺជួយបងប្អូនអ្នកមានជំនឿឲ្យបានសម្រេចគោលបំណងរបស់ពួកគេដែលពួកគេមិនទៅដល់នោះ ។ ករណីកម្លាំងកាយ គឺជួយបងប្អូនអស់លោកដោយកម្លាំងកាយ ។ ឧទាហរណ៍ លារបស់គេជាប់ក្នុងចង្អូរ ឬក្នុងវាលខ្សាច់ ឬក្នុងផ្លូវ អ្នកនោះស្រែកសូមជំនួយ ពុំមានគេជួយគាត់ទេ ចូរអស់លោកជួយអ្នកនោះ នាំគាត់ទៅឲ្យប្រជាជាតិគាត់ (គឺបងប្អូន...) ។ នៅក្នុងការអនុវត្តិករណីទាំងអស់នេះ អស់លោកត្រូវជឿជាក់មិត្តភាពរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ صلى الله عليه وآله وسلم និងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ صلى الله عليه وآله وسلم ។ អល់ឡោះហ្ការ៉ា عز وجل នឹងជម្រះបន្សុទ្ធទង្វើរបស់អស់លោក ព្រះអង្គ عز وجل នឹងបង្កើនទង្វើបរិសុទ្ធទាំងនេះដោយសារមិត្តភាពរបស់អស់លោកចំពោះព្រះអង្គទាំងនេះ عليهم السلام និងដោយសារអស់លោកដកខ្លួនចេញឆ្ងាយពីពួកសត្រូវរបស់អស់ព្រះអង្គ عليهم السلام ។

قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: ﴿ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلاَّ قَلِيلاً مِنْكُمْ﴾ يَا مَعَاشِرَ اَلْيَهُودِ اَلْمَأْخُوذَ عَلَيْكُمْ مِنْ هَذِهِ اَلْعُهُودِ كَمَا أُخِذَ عَلَى أَسْلاَفِكُمْ ﴿وَ أَنْتُمْ مُعْرِضُونَ﴾ عَنْ أَمْرِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ اَلَّذِي فَرَضَهُ.(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 364-365)

អល់ឡោះហ្ការ៉ា تعالى មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *ក្រោយមកពួកអ្នកបានគេចចេញ លើកលែងតែពួកអ្នកមួយចំនួនតូចទេ* ក្រុមយ៉ាហ្ស៊ូឌ៉ីអ៊ីយ! គេបានទទួលយកកិច្ចសន្យាពីពួកអ្នកដូចគេបានទទួលយកវាពីដូនតាពួកអ្នកដែរ *ហើយ[ពេលនេះទៀត]ពួកអ្នកគេចវេះ* ពីព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ការ៉ា عز وجل ដែលជាកាតព្វកិច្ចលើពួកអ្នក ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 364-365)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَآءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ أَنفُسَكُم مِّن دِيَٰرِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٤﴾

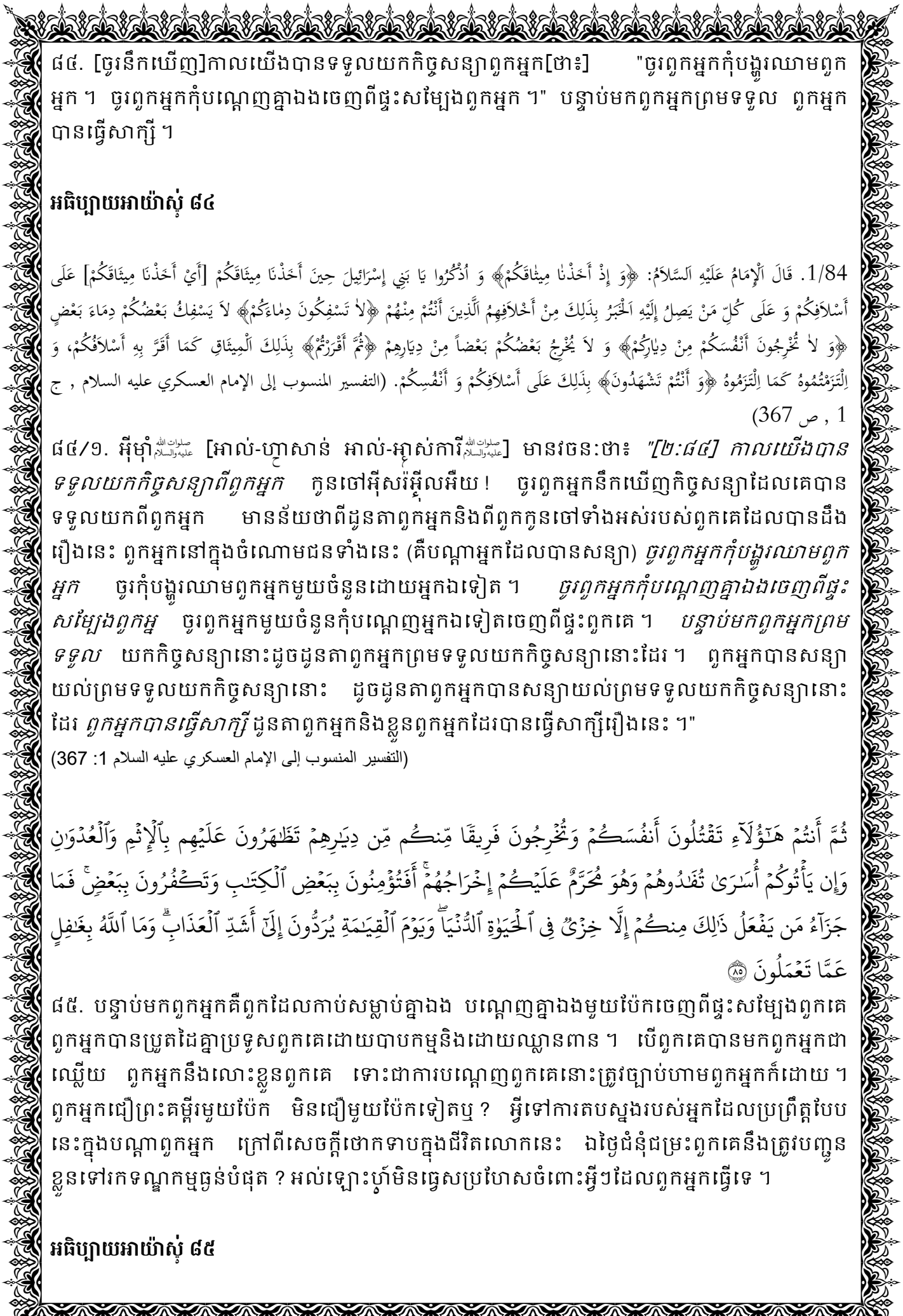

៨៤. [ចូរនឹកឃើញ]កាលយើងបានទទួលយកកិច្ចសន្យាពួកអ្នក[ថា៖] "ចូរពួកអ្នកកុំបង្ហូរឈាមពួកអ្នក ។ ចូរពួកអ្នកកុំបណ្តេញគ្នាឯងចេញពីផ្ទះសម្បែងពួកអ្នក ។" បន្ទាប់មកពួកអ្នកព្រមទទួល ពួកអ្នកបានធ្វើសាក្សី ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨៤

1/84. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: ﴿وَ إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ﴾ وَ اُذْكُرُوا يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ حِينَ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ [أَيْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ] عَلَى أَسْلاَفِكُمْ وَ عَلَى كُلِّ مَنْ يَصِلُ إِلَيْهِ اَلْخَبَرُ بِذَلِكَ مِنْ أَخْلاَفِهِمُ اَلَّذِينَ أَنْتُمْ مِنْهُمْ ﴿لاَ تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ﴾ لاَ يَسْفِكُ بَعْضُكُمْ دِمَاءَ بَعْضٍ ﴿وَ لاَ تُخْرِجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ﴾ وَ لاَ يُخْرِجُ بَعْضُكُمْ بَعْضاً مِنْ دِيَارِهِمْ ﴿ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ﴾ بِذَلِكَ اَلْمِيثَاقِ كَمَا أَقَرَّ بِهِ أَسْلاَفُكُمْ، وَ اِلْتَزَمْتُمُوهُ كَمَا اِلْتَزَمُوهُ ﴿وَ أَنْتُمْ تَشْهَدُونَ﴾ بِذَلِكَ عَلَى أَسْلاَفِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 367)

៨៤/១. អ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام [អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-អ៊ុស់ការី صلوات الله عليه والسلام] មានវចនៈថា៖ *"[២:៨៤] កាលយើងបានទទួលយកកិច្ចសន្យាពីពួកអ្នក* កូនចៅអ៊ីសរ៉ែ្អ្ល! ចូរពួកអ្នកនឹកឃើញកិច្ចសន្យាដែលគេបានទទួលយកពីពួកអ្នក មានន័យថាពីដូនតាពួកអ្នកនិងពីពួកកូនចៅទាំងអស់របស់ពួកគេដែលបានដឹងរឿងនេះ ពួកអ្នកនៅក្នុងចំណោមជនទាំងនេះ (គឺបណ្តាអ្នកដែលបានសន្យា) *ចូរពួកអ្នកកុំបង្ហូរឈាមពួកអ្នក* ចូរកុំបង្ហូរឈាមពួកអ្នកមួយចំនួនដោយអ្នកឯទៀត ។ *ចូរពួកអ្នកកុំបណ្តេញគ្នាឯងចេញពីផ្ទះសម្បែងពួកអ្ន* ចូរពួកអ្នកមួយចំនួនកុំបណ្តេញអ្នកឯទៀតចេញពីផ្ទះពួកគេ ។ *បន្ទាប់មកពួកអ្នកព្រមទទួល* យកកិច្ចសន្យានោះដូចដូនតាពួកអ្នកព្រមទទួលយកកិច្ចសន្យានោះដែរ ។ ពួកអ្នកបានសន្យាយល់ព្រមទទួលយកកិច្ចសន្យានោះ ដូចដូនតាពួកអ្នកបានសន្យាយល់ព្រមទទួលយកកិច្ចសន្យានោះដែរ *ពួកអ្នកបានធ្វើសាក្សី* ដូនតាពួកអ្នកនិងខ្លួនពួកអ្នកដែរបានធ្វើសាក្សីរឿងនេះ ។"
(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 367)

ثُمَّ أَنتُمْ هَـٰٓؤُلَآءِ تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِّنكُم مِّن دِيَـٰرِهِمْ تَظَـٰهَرُونَ عَلَيْهِم بِٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَإِن يَأْتُوكُمْ أُسَـٰرَىٰ تُفَـٰدُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ ۚ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ ٱلْكِتَـٰبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَآءُ مَن يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْىٌ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰٓ أَشَدِّ ٱلْعَذَابِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَـٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾

៨៥. បន្ទាប់មកពួកអ្នកគឺពួកដែលកាប់សម្លាប់គ្នាឯង បណ្តេញគ្នាឯងមួយប៉ែកចេញពីផ្ទះសម្បែងពួកគេ ពួកអ្នកបានប្រួតដៃគ្នាប្រទូសពួកគេដោយបាបកម្មនិងដោយឈ្លានពាន ។ បើពួកគេបានមកពួកអ្នកជាឈ្លើយ ពួកអ្នកនឹងលោះខ្លួនពួកគេ ទោះជាការបណ្តេញពួកគេនោះត្រូវច្បាប់ហាមពួកអ្នកក៏ដោយ ។ ពួកអ្នកជឿព្រះគម្ពីរមួយប៉ែក មិនជឿមួយប៉ែកទៀតឬ ? អ្វីទៅការតបស្នងរបស់អ្នកដែលប្រព្រឹត្តបែបនេះក្នុងបណ្តាពួកអ្នក ក្រៅពីសេចក្តីថោកទាបក្នុងជីវិតលោកនេះ ឯថ្ងៃជំនុំជម្រះពួកគេនឹងត្រូវបញ្ជូនខ្លួនទៅរកទណ្ឌកម្មធ្ងន់បំផុត ? អល់ឡោះហ្ស៊ាមិនធ្វេសប្រហែសចំពោះអ្វីៗដែលពួកអ្នកធ្វើទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨៥

1/85. ﴿ثُمَّ أَنْتُمْ﴾ مَعَاشِرَ اَلْيَهُودِ ﴿تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ﴾ يَقْتُلُ بَعْضُكُمْ بَعْضاً [عَلَى إِخْرَاجِ مَنْ يُخْرِجُونَهُ مِنْ دِيَارِهِمْ] ﴿وَ تُخْرِجُونَ فَرِيقاً مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ﴾ غَصْباً وَ قَهْراً ﴿تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ﴾ تَظَاهَرُ بَعْضُكُمْ بَعْضاً عَلَى إِخْرَاجِ مَنْ تُخْرِجُونَهُ مِنْ دِيَارِهِمْ، وَ قَتْلِ مَنْ تَقْتُلُونَهُ مِنْهُمْ بِغَيْرِ حَقٍّ ﴿بِالْإِثْمِ وَ اَلْعُدْوَانِ﴾ بِالتَّعَدِّي تَتَعَاوَنُونَ وَ تَتَظَاهَرُونَ.

៨៥/១. [អ៊ីមុាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជាស់ការី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖] *[២:៨៥] បន្ទាប់មកពួកអ្នក* ក្រុមយ៉ាហ្ជូឌ្ធី *កាប់សម្លាប់គ្នាឯង* ពួកអ្នកមួយចំនួនបានសម្លាប់អ្នកឯទៀតដោយនិរទេសពួកគេចេញពីផ្ទះសម្បែងពួកគេ *បណ្តេញគ្នាឯងមួយប៉ែកចេញពីផ្ទះសម្បែងពួកគេ* ដោយកំហឹង ដោយការសងសឹក *ពួកអ្នកបានប្រួតដៃគ្នាប្រទូសពួកគេ* ដោយជួយជ្រោមជ្រែងពួកដែលនិរទេសពួកគេនោះ ហើយជួយជ្រោមជ្រែងពួកគេដើម្បីសម្លាប់ពួកឯទៀតដោយគ្មានសិទ្ធិ *ដោយបាបកម្មនិងដោយឈ្លានពាន* ដោយរំលោភសិទ្ធិពួកគេនិងចូលដៃគ្នាប្រទូសពួកគេ ។

﴿وَ إِنْ يَأْتُوكُمْ﴾ يَعْنِي هَؤُلاَءِ اَلَّذِينَ تُخْرِجُونَهُمْ أَنْ تَرُومُوا إِخْرَاجَهُمْ وَ قَتْلَهُمْ ظُلْماً إِنْ يَأْتُوكُمْ ﴿أُسَارىٰ﴾ قَدْ أَسَرَهُمْ أَعْدَاؤُكُمْ وَ أَعْدَاؤُهُمْ ﴿تُفَادُوهُمْ﴾ مِنَ اَلْأَعْدَاءِ بِأَمْوَالِكُمْ ﴿وَ هُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ﴾ أَعَادَ قَوْلَهُ عَزَّ وَ جَلَّ ﴿إِخْرَاجُهُمْ﴾ وَ لَمْ يَقْتَصِرْ عَلَى أَنْ يَقُولَ: ﴿وَ هُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ﴾ لِأَنَّهُ لَوْ قَالَ ذَلِكَ لَرَأَى أَنَّ اَلْمُحَرَّمَ إِنَّمَا هُوَ مُفَادَاتُهُمْ.

បើពួកគេបានមកពួកអ្នក មានន័យថាពួកដែលពួកអ្នកបាននិរទេស បានបណ្តេញចេញឬត្រូវសម្លាប់ដោយជនទុច្ចរិត បានត្រឡប់មកជួបពួកអ្នកវិញ *ជាឈ្លើយ* គឺត្រូវចាប់ខ្លួនដោយពួកសត្រូវរបស់ពួកអ្នកនិងពួកសត្រូវរបស់ពួកគេ *ពួកអ្នកនឹងលោះខ្លួនពួកគេ* ពីសត្រូវដោយទ្រព្យពួកអ្នក *ទោះជាការបណ្តេញពួកគេនោះត្រូវហ្ចាប់ហាមពួកអ្នកក៏ដោយ* អល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ ប្រើសាច្ចីពាក្យថា *ការបណ្តេញពួកគេ* ព្រះអង្គ ﷻ មិនគ្រាន់តែប្រើពាក្យថា *ត្រូវហ្ចាប់ហាមពួកអ្នក* ទេ ព្រោះបើព្រះអង្គ ﷻ គ្រាន់តែមានព្រះបន្ទូលមួយនេះ វាអាចនឹងប្តូរន័យថាត្រូវហាមពួកគេលោះយកខ្លួនបុគ្គលជាឈ្លើយនោះមកវិញ ។"

ثُمَّ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿أَ فَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ اَلْكِتَابِ﴾ وَ هُوَ اَلَّذِي أَوْجَبَ عَلَيْكُمُ اَلْمُفَادَاةَ ﴿وَ تَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ﴾ وَ هُوَ اَلَّذِي حَرَّمَ قَتْلَهُمْ وَ إِخْرَاجَهُمْ، فَقَالَ: فَإِذَا كَانَ قَدْ حَرَّمَ اَلْكِتَابُ قَتْلَ اَلنُّفُوسِ وَ اَلْإِخْرَاجَ مِنَ اَلدِّيَارِ كَمَا فَرَضَ فِدَاءَ اَلْأُسَرَاءِ، فَمَا بَالُكُمْ تُطِيعُونَ فِي بَعْضٍ، وَ تَعْصُونَ فِي بَعْضٍ؟ كَأَنَّكُمْ بِبَعْضٍ كَافِرُونَ، وَ بِبَعْضٍ مُؤْمِنُونَ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *ពួកអ្នកជឿព្រះគម្ពីរមួយប៉ែក* លោះខ្លួនពួកគេនោះវាលើសពីការចាំបាច់ទៅទៀតសម្រាប់ពួកអ្នក *មិនជឿមួយប៉ែកទៀតឬ ?* គេបានហាមពួកអ្នកសម្លាប់ពួកគេនិងនិរទេសពួកគេ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "ព្រះគម្ពីរបានហាមពួកអ្នកសម្លាប់និងនិរទេសគ្នាពួកអ្នកចេញពីលំនៅដ្ឋានខ្លួន បានដាក់បង្គាប់ជាចាំបាច់លើពួកអ្នកឲ្យពួកអ្នកលោះខ្លួនពួកគេពីការជាប់ឃុំឃាំងខ្លួន ។ ហេតុអ្វីពួកអ្នកអនុវត្តិតាមព្រះបញ្ញាមួយចំនួន ប្រឆាំងព្រះបញ្ញាឯទៀត ? ប្រៀបបានថាពួកអ្នកជ្ជឿមួយប៉ែក មិនជឿមួយប៉ែក ។

ثُمَّ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذٰلِكَ مِنْكُمْ﴾ يَا مَعَاشِرَ اَلْيَهُودِ ﴿إِلاَّ خِزْيٌ﴾ ذُلٌّ ﴿فِي اَلْحَيَاةِ اَلدُّنْيَا﴾ جِزْيَةٌ تُضْرَبُ عَلَيْهِ يَذِلُّ بِهَا ﴿وَ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلىٰ أَشَدِّ اَلْعَذَابِ﴾ إِلَى جِنْسِ أَشَدِّ اَلْعَذَابِ، يَتَفَاوَتُ ذَلِكَ عَلَى قَدْرِ تَفَاوُتِ مَعَاصِيهِمْ ﴿وَ مَا اَللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ﴾ يَعْمَلُ هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 367)

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *អ្វីទៅការតបស្នងរបស់អ្នកដែលប្រព្រឹត្តបែបនេះក្នុងបណ្តាពួកអ្នក* ក្រុមយ៉ាហ្ជូឌ្ធីអើយ ! *ក្រៅពីសេចក្តីថោកទាប* ការបាក់មុខ *ក្នុងជីវិតលោកនេះ* គឺសេចក្តី

ថោកទាបដែលពួកអ្នកត្រូវទទួលរង ហើយពួកអ្នកត្រូវបំបាក់មុខដោយសេចក្ដីថោកទាបនេះ ។ *ដ្ឋៃជ្ជ*ំ*ជម្រ:ពួកគេនឹងត្រូវបញ្ជូនខ្លួនទៅរកទណ្ឌកម្មធ្ងន់បំផុត ?* កម្រិតរបស់ទណ្ឌកម្មនានានឹងសមស្របតាមបទល្មើសដែលពួកគេបានសាង ។ *អល់ឡោ:ហ្ស៑មិនធ្វេសប្រហែសចំពោ:អ្វីៗដែលពួកអ្នកធ្វើទេ* គឺទង្វើរបស់ពួកយ៉ាហ្ជ៊ីឌ៊ីទាំងនេះ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 367)

أُوْلَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُاْ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا بِٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٦﴾

៨៦. នេះគឺបណ្ដាអ្នកដែលទិញជីវិតលោកនេះដោយ[លក់]លោកមុខ ។ ដូច្នេ:ទណ្ឌកម្មពួកគេនឹងមិនត្រូវបន្ធូរទេ ពួកគេនឹងមិនត្រូវជួយសង្គ្រោ:ទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨៦

1/86. ثُمَّ وَصَفَهُمْ فَقَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿أُولٰئِكَ الَّذِينَ اِشْتَرَوُا الْحَيٰاةَ الدُّنْيٰا بِالْآخِرَةِ﴾ رَضُوا بِالدُّنْيَا وَ حُطَامِهَا بَدَلاً مِنْ نَعِيمِ الْجِنَانِ الْمُسْتَحِقِّ بِطَاعَاتِ اللَّهِ ﴿فَلاٰ يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذٰابُ وَ لاٰ هُمْ يُنْصَرُونَ﴾ لاَ يَنْصُرُهُمْ أَحَدٌ يَرْفَعُ عَنْهُمُ الْعَذَابَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 367)

៨៦/១. បន្ទាប់មក [អ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជាស់ការី មានវចន:ថា] អល់ឡោ:ហ្ស៑ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលអំពីលក្ខណ:ពួកគេថា: *[២:៨៦] នេះគឺបណ្ដាអ្នកដែលទិញជីវិតលោកនេះដោយ[លក់]លោកមុខ* រីករាយនឹងបានលោកនិងកម្ទេចកំទីរបស់ហានលោកជាជាងបរមសុខនៃសួនសួគ៌ដែលអាចនឹងបានលើពួកគេដោយសារស្ដាប់បង្គាប់អល់ឡោ:ហ្ស៑ ﷻ ។ *ដូច្នេ:ទណ្ឌកម្មពួកគេនឹងមិនត្រូវបន្ធូរទេ ពួកគេនឹងមិនត្រូវជួយសង្គ្រោ:ទេ* នឹងពុំមានអ្នកណាអាចជួយពួកគេបានទេ ដោយជួយសម្រាលទណ្ឌកម្មពួកគេ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 367)

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَـٰبَ وَقَفَّيْنَا مِنۢ بَعْدِهِۦ بِٱلرُّسُلِ ۖ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱلْبَيِّنَـٰتِ وَأَيَّدْنَـٰهُ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ ۗ أَفَكُلَّمَا جَآءَكُمْ رَسُولٌۢ بِمَا لَا تَهْوَىٰٓ أَنفُسُكُمُ ٱسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾

៨៧. យើងបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យមូសា យើងបានចាត់បញ្ជូនជាបន្ដបន្ទាប់ក្រោយពីគេនូវបណ្ដាព្រះសាសន:ទូត ។ យើងបានប្រទានឲ្យអ៊ីសា បុត្ររបស់ម៉ារយ៉ាំ នូវព្រះភ័ស្ដុតាងជាក់ច្បាស់ យើងបានជ្រោមជ្រែងគេដោយព្រះសន្ដវិញ្ញាណ ។ ហេតុអ្វីរាល់ពេលដែលព្រះសាសន:ទូតមកឯពួកអ្នកជាមួយអ្វីមួយដែលចិត្ដពួកអ្នកមិនចង់បានទេនោ: ពួកអ្នកព្រហើន ពួកអ្នកប្រមាថថានិយាយមុសាពួកគេមួយចំនួន ពួកអ្នកសម្លាប់ពួកគេមួយចំនួនទៀត ?

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨៧

1/87. قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ وَ هُوَ يُخَاطِبُ هَؤُلاَءِ الْيَهُودِ الَّذِينَ أَظْهَرَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ الْمُعْجِزَاتِ لَهُمْ عِنْدَ تِلْكَ الْجِبَالِ وَ يُوَبِّخُهُمْ: ﴿وَ لَقَدْ آتَيْنٰا مُوسَى الْكِتٰابَ﴾ التَّوْرَاةَ الْمُشْتَمِلَ عَلَى أَحْكَامِنَا، وَ عَلَى ذِكْرِ فَضْلِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا الطَّيِّبِينَ، وَ إِمَامَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ خُلَفَائِهِ بَعْدَهُ، وَ شَرَفِ أَحْوَالِ الْمُسْلِمِينَ لَهُ، وَ سُوءِ أَحْوَالِ الْمُخَالِفِينَ عَلَيْهِ.

៨៧/១. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជាស់ការី صلوات الله عليه والسلام] មានវចន:ថាអល់ឡោ:ហ្ស៑ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូល

សំដៅទៅពួកយ៉ាហ៊ូឌីដែលមូហាំម៉ាដ៏ﷺបានបង្ហាញអព្ភូតហេតុនៅឯភ្នំ ដោយស្តីបន្ទោសពួកគេថា៖ *[២:៨៧] យើងបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យមូសា* គឺព្រះគម្ពីរតៅរ៉ត់ដែលមានការវិនិច្ឆ័យរបស់យើង ការថ្លែងអំពីបុណ្យបារមីរបស់មូហាំម៉ាដ៏ﷺ អាលីعليه والسلام ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាបរិសុទ្ធعليهم السلامរបស់ព្រះអង្គទាំងពីរعليهم السلام ការថ្លែងអំពីអ៊ីម៉ាម៉ាស់របស់អាលីعليه والسلام ឋិន អាបូ ត៊លិបﷺនិងព្រះខ័លិហ្វទាំងឡាយعليهم السلامក្រោយអាលីعليه والسلام ការថ្លែងអំពីឋានៈរុងរឿងរបស់បុគ្គលទាំងឡាយដែលតាមព្រះអង្គعليه والسلام និងឋានៈអាក្រក់របស់បុគ្គលទាំងឡាយដែលប្រឆាំងព្រះអង្គعليه والسلام ។

﴿وَ قَفَّيْنا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ﴾ جَعَلْنَا رَسُولاً فِي أَثَرِ رَسُولٍ. ﴿وَ آتَيْنا﴾ أَعْطَيْنَا ﴿عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّناتِ﴾ الْآيَاتِ الْوَاضِحَاتِ [مِثْلَ]: إِحْيَاءِ الْمَوْتَى، وَ إِبْرَاءِ الْأَكْمَهِ وَ الْأَبْرَصِ، وَ الْإِنْبَاءِ بِمَا يَأْكُلُونَ وَ مَا يَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِهِمْ ﴿وَ أَيَّدْناهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ﴾ وَ هُوَ جَبْرَئِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَ ذَلِكَ حِينَ رَفَعَهُ مِنْ رَوْزَنَةِ بَيْتِهِ إِلَى السَّمَاءِ، وَ أَلْقَى شِبْهَهُ عَلَى مَنْ رَامَ قَتْلَهُ فَقُتِلَ بَدَلاً مِنْهُ، وَ قِيلَ: هُوَ الْمَسِيحُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 371)

យើងបានចាត់បញ្ជូនជាបន្តបន្ទាប់ក្រោយពីគេនូវបណ្តាព្រះសាសនៈទូត យើងបានតែងតាំងព្រះសាសនៈទូតពីមួយទៅមួយ ។ *យើងបានប្រទានឲ្យអ៊ីសា បុត្ររបស់ម៉ារយ៉ាំ នូវព្រះភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់* ព្រះសញ្ញាច្បាស់លាស់នានា ដូចជា ធ្វើឲ្យមនុស្សស្លាប់រស់ឡើងវិញ ធ្វើឲ្យមនុស្សខ្វាក់ភ្នែកនិងមនុស្សកើតឃ្លង់ជាសះស្បើយវិញ ប្រាប់ឲ្យដឹងអ្វីដែកពួកគេបានបរិភោគ អ្វីដែលបានស្តុកទុកនៅក្នុងផ្ទះពួកគេជាដើម *យើងបានជ្រោមជ្រែងគេដោយព្រះសន្តវិញ្ញាណ* [ព្រះសន្តវិញ្ញាណ]នេះគឺយ៉ីបរ៉អ៊ីលعليه السلام ។ នេះគឺកាលយ៉ីបរ៉អ៊ីលعليه السلامបានលើកព្រះអង្គعليه السلامឡើងទៅលើមេឃពីជ្រុងមួយក្នុងផ្ទះព្រះអង្គعليه السلام ហើយបានធ្វើឲ្យបុគ្គលដែលប៉ងសម្លាប់ព្រះអង្គعليه السلامនោះមានមុខមាត់ដូចព្រះអង្គعليه السلامបេះបិទ ជំនួសព្រះអង្គعليه السلام ។ ពួកគេបានថា៖ "នេះគឺ អាល់-ម៉ាស៊ិះហ៊ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 371)

***

2/87. ثُمَّ وَجَّهَ اللَّهُ الْعَذْلَ نَحْوَ الْيَهُودِ الْمَذْكُورِينَ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ﴾: ﴿أَ فَكُلَّما جاءَكُمْ رَسُولٌ بِما لا تَهْوىٰ أَنْفُسُكُمُ﴾ فَأَخَذَ عُهُودَكُمْ وَ مَوَاثِيقَكُمْ بِمَا لاَ تُحِبُّونَ مِنْ بَذْلِ الطَّاعَةِ لِأَوْلِيَاءِ اللَّهِ الْأَفْضَلِينَ وَ عِبَادِهِ الْمُنْتَجَبِينَ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ لَمَّا قَالُوا لَكُمْ كَمَا أَدَّاهُ إِلَيْكُمْ أَسْلاَفُكُمُ الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ: إِنَّ وَلاَيَةَ مُحَمَّدٍ [وَ آلِ مُحَمَّدٍ] هِيَ الْغَرَضُ الْأَقْصَى وَ الْمُرَادُ الْأَفْضَلُ،

៨៧/២. [អ៊ីម៉ាំ អាល់-ហ៊ាសាន់ អាល់-អាស់ការីعليه والسلام មានវចនៈថា៖] បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ៊្ម៉បំបែរការស្តីបន្ទោសទៅលើពួកយ៉ាហ៊ូឌីដែលគេថ្លែងនៅក្នុងព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ៊្ម៉تعالى *[២:៧៤] ក្រោយមកបេះដូងពួកអ្នករឹងបន្ទាប់ពីនោះ* ថា៖ *[២:៨៧] ហេតុអ្វីរាល់ពេលដែលព្រះសាសនៈទូតមកឯពួកអ្នកជាមួយអ្វីមួយដែលចិត្តពួកអ្នកមិនចង់បានទេនោះ* គេបានយកពាក្យសម្បថនិងកិច្ចសន្យាពីពួកអ្នករឿងដែលពួកអ្នកចូលចិត្តទេ គឺរឿងឲ្យពួកអ្នកនៅក្រោមព្រះបញ្ញារបស់ព្រះឧបរាជعليهم السلامរបស់អល់ឡោះហ៊្ម៉ បុគ្គលعليهم السلامដែលព្រះអង្គជ្រើសរើស គឺមូហាំម៉ាដ៏ﷺនិងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាបរិសុទ្ធعليهم السلامរបស់គេﷺ ដូចដែលគេបានទទួលយកពីដូនតាពួកអ្នកដែរដែលបានប្រាប់ពួកគេថា៖ "វីឡាយ៉ាស់របស់មូហាំម៉ាដ៏ﷺនិងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាបរិសុទ្ធعليهم السلامរបស់មូហាំម៉ាដ៏ﷺជាគោលដៅធំបំផុត ជាគោលបំណងខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ។

مَا خَلَقَ اللَّهُ أَحَداً مِنْ خَلْقِهِ وَ لاَ بَعَثَ أَحَداً مِنْ رُسُلِهِ إِلاَّ لِيَدْعُوَهُمْ إِلَى وَلاَيَةِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ خُلَفَائِهِ عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ وَ يَأْخُذَ بِهِ عَلَيْهِمُ الْعَهْدَ لِيُقِيمُوا عَلَيْهِ وَ لِيَعْمَلَ بِهِ سَائِرُ عَوَامِّ الْأُمَمِ.

អល់ឡោះហ៊្ម៉បានបង្កើតសត្វលោករបស់ព្រះអង្គមក បានចាត់បញ្ជូនព្រះសាសនៈទូតទាំងឡាយ

មកដើម្បីតែឲ្យពួកគេហៅសត្វលោកមករកវ៉ីឡាយ៉ាស៊ុ់របស់មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ៉ុ ﷺ អ៊ីលីﷺ និងព្រះខ៏លិហ្ស ទាំងឡាយﷺ របស់ព្រះអង្គﷺ ទេ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ូﷻ បានទទួលយកសម្បថពីពួកគេដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេ គោរពពាក្យសម្បថនោះ ឲ្យសហគមន៍ទាំងអស់អនុវត្តិតាមពាក្យសម្បថនេះ ។"

فَلِهَذَا ﴿اِسْتَكْبَرْتُمْ﴾ كَمَا اِسْتَكْبَرَ أَوَائِلُكُمْ حَتَّى قَتَلُوا زَكَرِيَّا وَ يَحْيَى، وَ اِسْتَكْبَرْتُمْ أَنْتُمْ حَتَّى رُمْتُمْ قَتْلَ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ فَخَيَّبَ اللَّهُ تَعَالَى سَعْيَكُمْ وَ رَدَّ فِي نُحُورِكُمْ كَيْدَكُمْ وَ أَمَّا قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿تَقْتُلُونَ﴾ فَمَعْنَاهُ قَتَلْتُمْ، كَمَا تَقُولُ لِمَنْ تُوَبِّخُهُ وَيْلَكَ كَمْ تَكْذِبُ وَ كَمْ تُمَحْرِقُ؟ وَ لاَ تُرِيدُ مَا [لَمْ] يَفْعَلْهُ بَعْدُ، وَ إِنَّمَا تُرِيدُ: كَمْ فَعَلْتَ، وَ أَنْتَ عَلَيْهِ مُوَطِّنٌ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 379)

ដោយសារហេតុនេះ *ពួកអ្នកព្រហើន* ដូចពួកអ្នកមុនៗធ្លាប់ព្រហើនមកហើយ ដល់ថ្នាក់សម្លាប់ ស៊ូការីយ៉ាﷺ និងយ៉ាស់យ៉ាﷺ ។ ពួកអ្នកព្រហើនដល់ថ្នាក់ប៉ងសម្លាប់មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ៉ុ ﷺ និងអ៊ីលីﷺ តែអល់ឡោះហ្ស៊ូﷻ បានធ្វើឲ្យការព្យាយាមរបស់ពួកអ្នកនោះមិនបានសម្រេច ព្រះអង្គﷻ បានបំបែរផែនការអាក្រក់នេះមករកពួកអ្នកវិញ ។ ព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូﷻ *ពួកអ្នកសម្លាប់* មានន័យថា "ពួកអ្នកបានសម្លាប់" ប្រៀបបានថា ជួនកាលអស់លោកនិយាយដាក់បុគ្គលដែលអស់លោកស្តីបន្ទោសថា: "អ្នកឯងនិយាយកុហកដល់ណាទៀត ? អ្នកឯងស្បថបំពានដល់ណាទៀត ?" អស់លោកមិនចង់មានន័យដល់ទង្វើដែលអ្នកនោះនឹងធ្វើក្រោយពីនោះទេ តែអស់លោកចង់មានន័យដល់ទង្វើដែលពួកគេបានធ្វើរួចមកហើយតែពួកគេនៅតែរីករាយចំពោះទង្វើដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្តរួចមកហើយនោះ ។"
(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 379)

***

3/87. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: أَمَّا قَوْلُهُ: ﴿أَ فَكُلَّمَا جاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لاَ تَهْوىٰ أَنْفُسُكُمُ﴾ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ: «ذَلِكَ مِثْلُ مُوسَى وَ الرُّسُلِ مِنْ بَعْدِهِ وَ عِيسَى (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ)، ضَرَبَ مَثَلاً لِأُمَّةِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَقَالَ اللَّهُ لَهُمْ: فَإِنْ جَاءَكُمْ مُحَمَّدٌ بِمَا لاَ تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ بِمُوَالاَةِ عَلِيٍّ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقاً مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ كَذَّبْتُمْ، وَ فَرِيقاً تَقْتُلُونَ، فَذَلِكَ تَفْسِيرُهَا فِي الْبَاطِنِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٧١ الحديث: ٩٩/ ٥٤٨، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٤٩ الحديث : ٦٨)**

៨៧/៣. អាល់-អ្ហ្ម៉ាយ៉ាស៊ី បានរាយការណ៍តមកពី យ៉ាកូប៊ៃ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៎ហ្វារﷺ ដែលមានវចន:ថា: "ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូﷻ *[២:៨៧] ហេតុអ្វីរាល់ពេលដែលព្រះសាសន:ទូតមកឯពួកអ្នកជាមួយអ្វីមួយដែលចិត្តពួកអ្នកមិនចង់បានទេនោះ* នេះគឺតួយ៉ាងមួយសម្រាប់មូសាﷺ និងព្រះសាសន:ទូតទាំងឡាយﷺ ក្រោយមូសាﷺ និង អ៊ីសាﷺ ។ គេបានលើកតួយ៉ាងមួយសម្រាប់សហគមន៍មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ៉ុ ﷺ មកបង្ហាញ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ូﷻ បានប្រាប់ពួកគេថា: "ពេលមូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ៉ុ ﷺ មករកពួកអ្នកជាមួយអ្វីដែលមិនត្រូវចិត្តពួកអ្នកទេ នោះគឺវ៉ីឡាយ៉ាស៊ុ់របស់អ៊ីលីﷺ *ពួកអ្នកព្រហើន ពួកអ្នកប្រមាថថានិយាយមុសាពួកគេមួយចំនួន* គឺព្រះរាជបុត្ត្រាជនត្តាﷺ របស់មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ៉ុ ﷺ *ពួកអ្នកសម្លាប់ពួកគេមួយចំនួនទៀត ?* នេះគឺការអធិប្បាយអត្ថន័យក្នុងរបស់អាយ៉ាស៊ុ់នេះ ។" (تفسير العيّاشي 1: 49/ 68)

وَقَالُواْ قُلُوبُنَا غُلْفُۢ ۚ بَل لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

៨៨. ពួកគេបានថា: "បេះដូងយើងត្រូវគ្រប ។" តែអល់ឡោះហ្ស៊ូបានដាក់បណ្ដាសាពួកគេទេ ព្រោះពួកគេបានបដិសេធសទ្ធា ។ ពួកគេជឿតិចណាស់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ៨៨

1/8. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ قَالُوا﴾ يَعْنِي هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودَ اَلَّذِينَ أَرَاهُمْ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ اَلْمُعْجِزَاتِ اَلْمَذْكُورَاتِ عِنْدَ قَوْلِهِ:﴿فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ﴾ اَلْآيَةَ ﴿قُلُوبُنَا غُلْفٌ﴾ أَوْعِيَةٌ لِلْخَيْرِ، وَ الْعُلُومُ قَدْ أَحَاطَتْ بِهَا وَ اِشْتَمَلَتْ عَلَيْهَا، ثُمَّ هِيَ مَعَ ذَلِكَ لاَ تَعْرِفُ لَكَ يَا مُحَمَّدُ فَضْلاً مَذْكُوراً فِي شَيْءٍ مِنْ كُتُبِ اَللَّهِ، وَ لاَ عَلَى لِسَانِ أَحَدٍ مِنْ أَنْبِيَاءِ اَللَّهِ.

៨៨/១. អ៊ីមុាំ[صلوات الله عليه والسلام] [អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជ្ជ ស់ការ៉ី[صلوات الله عليه والسلام]] មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:៨៨] ពួកគេបានថា* គឺពួកយ៉ាហ្ជូឌ្ជីទាំងនោះដែលរ៉ាស៊ូលុលឡោះ[صلى الله عليه وآله وسلم]បានបង្ហាញអព្ភូតហេតុរួចមកហើយនៅក្នុងព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ[عز وجل] អាយ៉ាស៊ុ *[២:៧៤] ដូចជ្ជ ។ [២:៨៨] បេះដូងយើងត្រូវគ្រប* នៅក្នុងប្រអប់នៃសេចក្ដីល្អនិងការចេះដឹង ។ មូហ្ចាំម៉ាដ្ជ[صلى الله عليه وآله وسلم]អើយ! ទោះជាពួកគេថាដូច្នេះក៏ដោយ ក៏ពួកគេមិនទទួលស្គាល់បុណ្យបារមីអ្នក[صلى الله عليه وآله وسلم]ទេដែលមានចែងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះ[عز وجل] ឬត្រូវថ្លែងមកពីអណ្ដាតរបស់ព្រះសាស្ដាទាំងឡាយ[عليهم السلام]របស់អល់ឡោះ[عز وجل] ។

فَقَالَ اَللَّهُ تَعَالَى رَدّاً عَلَيْهِمْ: ﴿بَلْ﴾ لَيْسَ كَمَا يَقُولُونَ أَوْعِيَةُ اَلْعُلُومِ وَ لَكِنْ قَدْ ﴿لَعَنَهُمُ اَللَّهُ﴾ أَبْعَدَهُمْ مِنَ اَلْخَيْرِ ﴿فَقَلِيلاً ما يُؤْمِنُونَ﴾ قَلِيلٌ إِيمَانُهُمْ، يُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ مَا أَنْزَلَ اَللَّهُ تَعَالَى وَ يَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ، فَإِذَا كَذَّبُوا مُحَمَّداً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فِي سَائِرِ مَا يَقُولُ، فَقَدْ صَارَ مَا كَذَّبُوا بِهِ أَكْثَرَ، وَ مَا صَدَّقُوا بِهِ أَقَلَّ. وَ إِذَا قُرِئَ ﴿غُلْفٌ﴾ فَإِنَّهُمْ قَالُوا: قُلُوبُنَا [غُلْفٌ] فِي غِطَاءٍ، فَلاَ نَفْهَمُ كَلاَمَكَ وَ حَدِيثَكَ. نَحْوَ مَا قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: « وَ قَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَ فِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَ مِنْ بَيْنِنَا وَ بَيْنِكَ حِجَابٌ » وَ كِلاَ اَلْقِرَاءَتَيْنِ حَقٌّ، وَ قَدْ قَالُوا بِهَذَا وَ بِهَذَا جَمِيعاً.

ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាមានព្រះរាជបន្ទូលតបពួកគេថា៖ *ត្រ* មិនដូចពួកគេថាទេ គឺថាវាជា "ប្រអប់នៃការចេះដឹង" នោះ *អល់ឡោះហ្ស៊ីបានដាក់បណ្ដាសាពួកគេទេ* ដោយឲ្យពួកគេដាច់ឆ្ងាយពីសេចក្ដីល្អ ។ *ពួកគេជឿតិចណាស់* ជំនឿពួកគេស្ពួចស្ដើង ។ ពួកគេជឿមួយប៉ែកនៃអ្វីដែលអល់ឡោះ[عز وجل]បានដាក់ចុះមក មិនជឿមួយប៉ែកទៀត ។ ដូច្នេះពេលពួកគេបដិសេធសម្ដីឯទៀតរបស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ជ[صلى الله عليه وآله وسلم] អ្វីដែលពួកគេបដិសេធនោះទៅជាច្រើនឡើង អ្វីដែលពួកគេព្រមទទួលយកមានតែបន្ដិចបន្ដួចទេ ។ ពេលអស់លោកសូត្រថា[បេះដូងយើង] *ត្រូវគ្រប* ពួកគេថាគ្របនៅក្នុងគម្រប ។ ដូច្នេះហើយបានជាសម្ដីរបស់អ្នក[صلى الله عليه وآله وسلم]និងហ្ជាឌ្ជីស្ស[ីរបស់អ្នក[صلى الله عليه وآله وسلم]មិនមានប្រយោជន៍សម្រាប់ពួកគេទេ ស្រដៀងអល់ឡោះ[عز وجل]មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៤១:៥] ពពួកគេថា៖ "បេះដូងយើងនៅក្នុងស្រទាប់ផ្ដត់ (គឺបិទជិត) មិនឮអ្វីដែលលោកហៅឲ្យយើងទៅរកនោះទេ ។ ត្រចៀកយើងធ្ងន់ ។ មានរនាំងចាំងរវាងយើងនិងលោក ។"* ការសូត្រពីរបែបនេះត្រឹមត្រូវដូចគ្នា ។ ពួកគេសូត្រដូចនេះឬសូត្រដូចនោះបានដូចគ្នា ។" 41:3-6

ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: مَعَاشِرَ اَلْيَهُودِ تُعَانِدُونَ رَسُولَ اَللَّهِ رَبِّ اَلْعَالَمِينَ وَ تَأْبُونَ اَلِاعْتِرَافَ بِأَنَّكُمْ كُنْتُمْ بِذُنُوبِكُمْ مِنَ اَلْجَاهِلِينَ، إِنَّ اَللَّهَ لاَ يُعَذِّبُ بِهَا أَحَداً وَ لاَ يُزِيلُ عَنْ فَاعِلِ هَذَا عَذَابَهُ أَبَداً، إِنَّ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ لَمْ يَقْتَرِحْ عَلَى رَبِّهِ اَلْمَغْفِرَةَ لِذَنْبِهِ إِلاَّ بِالتَّوْبَةِ، فَكَيْفَ تَقْتَرِحُونَهَا أَنْتُمْ مَعَ عِنَادِكُمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 390)

បន្ទាប់មករ៉ាស៊ូលុលឡោះ[صلى الله عليه وآله وسلم]មានព្រះវចនៈថា៖ "ក្រុមយ៉ាហ្ជូឌ្ជីអើយ! អស់លោកជាបច្ចាមិត្តរបស់ព្រះសាសនៈទូតអល់ឡោះ[عز وجل] ម្ចាស់[عز وجل]ពិភពទាំងពួង ។ អស់លោកបានទទួលស្គាល់រួចហើយថាអស់លោកមិនដឹងបាបរបស់អស់លោកទេ ។ អល់ឡោះ[عز وجل]មិនធ្វើទណ្ឌកម្មអំពីបាបទាំងអស់ទេ ព្រះអង្គ[عز وجل]

ក៏មិនឈប់ធ្វើទណ្ឌកម្មបុគ្គលដែលធ្វើអំពើនេះទេដែរ ។ តើអាដ្ចាំ(ﷺ)មិនបានបែរមករកម្ចាស់(ﷻ)របស់ព្រះអង្គ(ﷺ)វិញទេ ដើម្បីសូមខមាទោសដែលព្រះអង្គ(ﷺ)បានប្រព្រឹត្តខុសនោះ ដោយស្មារតីកំហុស ? ចំណែកឯអស់លោកវិញ ទោះបីអស់លោកជាសត្ត្រូវរបស់ព្រះសាស្ត្រាក៏ដោយ អស់លោកចូរសូមខមាទោស ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 390)

وَلَمَّا جَآءَهُمۡ كِتَٰبٞ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٞ لِّمَا مَعَهُمۡ وَكَانُواْ مِن قَبۡلُ يَسۡتَفۡتِحُونَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَلَمَّا جَآءَهُم مَّا عَرَفُواْ كَفَرُواْ بِهِۦۚ فَلَعۡنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ٨٩

៨៩. ពេលមានមកដល់ពួកគេនូវព្រះគម្ពីរមួយមកពីអល់ឡោះហ្ចា ដែលធានាថាពិតអ្វីដែលពួកគេមានស្រាប់ហើយនោះ - ទោះកាលពីមុនពួកគេបានអង្វរសូមឲ្យឈ្នះបណ្ដាអ្នកដែលបដិសេធសទ្ធាក្ដី - តែពេលដែលបានមកដល់ពួកគេនូវអ្វីមួយដែលពួកគេធ្លាប់ស្គាល់ហើយនោះ ពួកគេមិនជឿគេទេ ។ ដូច្នេះ ព្រះបណ្ដាសារបស់អល់ឡោះហ្ចាពើបពះលើពួកបដិសេធសទ្ធា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨៩

1/89. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: ذَمَّ اَللَّهُ تَعَالَى اَلْيَهُودَ فَقَالَ: ﴿وَ لَمّا جاءَهُمْ﴾ يَعْنِي هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودَ اَلَّذِينَ تَقَدَّمَ ذِكْرُهُمْ وَ إِخْوَانَهُمْ مِنَ اَلْيَهُودِ، جاءَهُمْ ﴿كِتابٌ مِنْ عِنْدِ اَللهِ﴾ اَلْقُرْآنُ ﴿مُصَدِّقٌ﴾ ذَلِكَ اَلْكِتَابُ ﴿لِما مَعَهُمْ﴾ مِنَ اَلتَّوْرَاةِ اَلَّتِي بُيِّنَ فِيهَا أَنَّ مُحَمَّداً اَلْأُمِّيَّ مِنْ وُلْدِ إِسْمَاعِيلَ، اَلْمُؤَيَّدُ بِخَيْرِ خَلْقِ اَللَّهِ بَعْدَهُ: عَلِيٍّ وَلِيِّ اَللَّهِ. ﴿وَ كانُوا﴾ يَعْنِي هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودَ ﴿مِنْ قَبْلُ﴾ ظُهُورِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بِالرِّسَالَةِ ﴿يَسْتَفْتِحُونَ﴾ يَسْأَلُونَ اَللَّهَ اَلْفَتْحَ وَ اَلظَّفَرَ ﴿عَلَى اَلَّذِينَ كَفَرُوا﴾ مِنْ أَعْدَائِهِمْ وَ اَلْمُنَاوِينَ لَهُمْ، فَكَانَ اَللَّهُ يَفْتَحُ لَهُمْ وَ يَنْصُرُهُمْ.

៨៩/១. អ៊ីមុាំ(صلوات الله عليه والسلام) [អាល់-ហ្ចាសាន់ អាល់-អ្ចាស់ការី(صلوات الله عليه والسلام)] មានវចន:ថា: "អល់ឡោះហ្ចាតាអាឡាបង្ហោលទោសពួកយ៉ាហ្ជូឌ្ជីដោយមានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[២:៨៩] ពេលមានមកដល់ពួកគេ* គឺពួកយ៉ាហ្ជូឌ្ជីដែលគេបាននិយាយរួចមកហើយខាងលើនេះ និងបងប្អូនយ៉ាហ្ជូឌ្ជីរបស់ពួកគេ ដែលគេបានប្រទានឲ្យ *នូវព្រះគម្ពីរមួយមកពីអល់ឡោះហ្ចា* គឺគ្ជូរអាន *ដែលធានាថាពិត* ព្រះគម្ពីរនោះ *ដែលពួកគេមានស្រាប់ហើយ* គឺព្រះគម្ពីរតៅរ៉ាតដែលមានចែងបំភ្លឺថាមូហ្ចាំម៉ាដ្ចំ(صلى الله عليه وآله وسلم) អាល់-អ៊ីម្មី (អ្នកស្រុកម៉ាក់កាសុ) នឹងចាប់កំណើតមកពីបណ្ដាកូនចៅរបស់អ៊ីសម៉ាអ៊ីល(ﷺ) បុគ្គល(صلى الله عليه وآله وسلم)ដែលនឹងត្ត្រូវជ្រើមជ្ជែងដោយបុគ្គលប្រសើរដាច់អស់សត្វលោកទាំងឡាយបន្ទាប់គេ(صلى الله عليه وآله وسلم) [គឺ]អ្ចាលី(صلوات الله عليه والسلام) ព្រះឧបរាជរបស់អល់ឡោះហ្ចា(ﷻ) ។ *ទោះកាលពីមុនពួកគេ* មានន័យពួកយ៉ាហ្ជូឌ្ជីមុនមូហ្ចាំម៉ាដ្ចំ(صلى الله عليه وآله وسلم)មកជាព្រះសាស្ត្រា(صلى الله عليه وآله وسلم)នោះ *បានអង្វរសូមឲ្យឈ្នះ* គឺសូមអល់ឡោះហ្ចា(ﷻ)នូវជ័យជំនះនិងជ័យជំនះ *បណ្ដាអ្នកដែលបដិសេធសទ្ធាក្ដី* គឺសត្ត្រូវពួកគេនិងគូប្រឆាំងពួកគេ ហើយអល់ឡោះហ្ចា(ﷻ)តែងតែប្រទានជ័យជំនះឲ្យពួកគេនិងគាំទ្រពួកគេ ។"

قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: ﴿فَلَمّا جاءَهُمْ﴾ جاءَ هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودَ ﴿ما عَرَفُوا﴾ مِنْ نَعْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ صِفَتِهِ ﴿كَفَرُوا بِهِ﴾ وَ جَحَدُوا نُبُوَّتَهُ حَسَداً لَهُ وَ بَغْياً عَلَيْهِ. قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿فَلَعْنَةُ اَللهِ عَلَى اَلْكافِرِينَ﴾. [توسل اليهود أيام موسى عليه السلام بمحمد وآله صلوات الله عليهم أجمعين:]

អល់ឡោះហ្ចាតាអាឡាមានព្រះរាជបន្ទូលថា: *តែពេលដែលបានមកដល់ពួកគេ* គឺបានមកដល់ពួកយ៉ាហ្ជូឌ្ជីទាំងនោះ *នូវអ្វីមួយដែលពួកគេធ្លាប់ស្គាល់ហើយនោះ* គឺលក្ខណៈសម្បត្តិរបស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ចំ(صلى الله عليه وآله وسلم) *ពួកគេមិនជឿគេទេ* ពួកគេបដិសេធតំណែងសាស្ត្រារបស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ចំ(صلى الله عليه وآله وسلم) ច្រណែនមូហ្ចាំម៉ាដ្ចំ(صلى الله عليه وآله وسلم) ទទឹងរឹងរូសដាក់

មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ ។ អល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *ដូច្នេះព្រះបណ្ដាសារបស់អល់ឡោះហ្ជ៉ាតើបពះលើពួកបដិសេធសទ្ធា ។* ពួកយ៉ាហ្ជ៊ូឌ៊ីក្នុងសម័យមូសា ﷺ តែងតែយកមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ និងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា ﷺ របស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ ជាអន្តរការី សូមអល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ ជូនពរជ័យសិរីសួស្ដីឲ្យព្រះអង្គទាំង ﷺ ។"

قَالَ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: إِنَّ اَللَّهَ تَعَالَى أَخْبَرَ رَسُولَهُ بِمَا كَانَ مِنْ إِيمَانِ اَلْيَهُودِ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَبْلَ ظُهُورِهِ، وَ مِنِ اِسْتِفْتَاحِهِمْ عَلَى أَعْدَائِهِمْ بِذِكْرِهِ، وَ اَلصَّلاَةِ عَلَيْهِ وَ عَلَى آلِهِ.

អាមីរុល-មុមីនីន ﷺ មានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ បានប្រាប់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ជ៉ា ﷺ ឲ្យដឹងអំពីជំនឿដែលពួកយ៉ាហ្ជ៊ូឌ៊ីតែងតែមានចំពោះមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ មុនមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ កើតឡើង ។ ពួកគេតែងតែបួងសួងឲ្យមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ មានជ័យជំនះលើពួកសត្រូវរបស់ព្រះអង្គ ﷺ ពួកគេឧទ្ទិសព្រះពរឲ្យទៅព្រះអង្គ ﷺ និងរាជបុត្ររាជនត្តា ﷺ របស់ព្រះអង្គ ﷺ ។"

قَالَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: وَ كَانَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَمَرَ اَلْيَهُودَ فِي أَيَّامِ مُوسَى وَ بَعْدَهُ إِذَا دَهَمَهُمْ أَمْرٌ، وَ دَهَتْهُمْ دَاهِيَةٌ أَنْ يَدْعُوا اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ اَلطَّيِّبِينَ، وَ أَنْ يَسْتَنْصِرُوا بِهِمْ، وَ كَانُوا يَفْعَلُونَ ذَلِكَ حَتَّى كَانَتِ اَلْيَهُودُ مِنْ أَهْلِ اَلْمَدِينَةِ قَبْلَ ظُهُورِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بِسِنِينَ كَثِيرَةٍ يَفْعَلُونَ ذَلِكَ، فَيُكْفَوْنَ اَلْبَلاَءَ وَ اَلدَّهْمَاءَ وَ اَلدَّاهِيَةَ.

អាមីរុល-មុមីនីន ﷺ មានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ បានបញ្ជាពួកយ៉ាហ្ជ៊ូឌ៊ីក្នុងសម័យមូសា ﷺ និងសម័យក្រោយមូសា ﷺ ថា ពេលពួកគេជួបប្រទះឧបសគ្គណាមួយក្នុងរឿងផ្ទាល់ខ្លួនណាមួយ ចូរឲ្យពួកគេបួងសួងអល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ តាមរយ:មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ និងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាបរិសុទ្ធ ﷺ របស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ ចូរឲ្យពួកគេស្វែងរកជំនួយតាមរយ:ព្រះអង្គទាំងនេះ ﷺ ។ នេះគឺអ្វីដែលពួកគេតែងតែធ្វើរហូតមកដល់សម័យពួកយ៉ាហ្ជ៊ូឌ៊ីអ្នកស្រុកម៉ាឌ៊ីណាស៊ុមុនមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ កើតឡើង ។ គេបានធ្វើបែបនេះច្រើនឆ្នាំ ដើម្បីបំបែរចេញនូវវិបត្តិទុក្ខភ័យនិងសេចក្ដីលំបាកធំ ។

وَ كَانَتِ اَلْيَهُودُ قَبْلَ ظُهُورِ مُحَمَّدٍ اَلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بِعَشْرِ سِنِينَ يُعَادِيهِمْ أَسَدٌ وَ غَطَفَانُ قَوْمٌ مِنَ اَلْمُشْرِكِينَ وَ يَقْصِدُونَ أَذَاهُمْ، وَ كَانُوا يَسْتَدْفِعُونَ شُرُورَهُمْ وَ بَلاَءَهُمْ بِسُؤَالِهِمْ رَبَّهُمْ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ اَلطَّيِّبِينَ، حَتَّى قَصَدَهُمْ فِي بَعْضِ اَلْأَوْقَاتِ أَسَدٌ وَ غَطَفَانُ فِي ثَلاَثَةِ آلاَفِ فَارِسٍ إِلَى بَعْضِ قُرَى اَلْيَهُودِ حَوَالِيَ اَلْمَدِينَةِ، فَتَلَقَّاهُمُ اَلْيَهُودُ وَ هُمْ ثَلاَثُمِائَةِ فَارِسٍ، وَ دَعَوُا اَللَّهَ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ اَلطَّيِّبِينَ اَلطَّاهِرِينَ فَهَزَمُوهُمْ وَ قَطَعُوهُمْ.

ដប់ឆ្នាំមុនមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ កើតឡើង ពួកយ៉ាហ្ជ៊ូឌ៊ីមានសត្រូវមកពីសម្ពាក់កុលសម្ព័ន្ធ អាសាដ្ធ និងកុលសម្ព័ន្ធ ក្ដ៊ុ-ត្ដ៊ូហ្ជាន់ កុលសម្ព័ន្ធពហុទេពនិយមដែលប្រព្រឹត្តអាក្រក់ដែលពួកគេបានបំបែរចេញដោយការបួងសួងម្ចាស់ ﷻ ពួកគេ តាមរយ:មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ និងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា ﷺ របស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ ។ កុលសម្ព័ន្ធ អាសាដ្ធ និងកុលសម្ព័ន្ធ ក្ដ៊ុ-ត្ដ៊ូហ្ជាន់ បានវាយប្រហារពួកគេនៅកន្លែងមួយនាបរិវេណម៉ាឌ៊ីណាស៊ុ ជាមួយពលសេះបីពាន់នាក់ ។ ពួកយ៉ាហ្ជ៊ូឌ៊ីប្រមូលគ្នាបានពលសេះបីរយនាក់សម្រាប់ការពារខ្លួន ។ ពួកគេបានបួងសួងអល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ តាមរយ:មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ និងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាបរិសុទ្ធ ﷺ របស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ ។ ពួកយ៉ាហ្ជ៊ូឌ៊ីបានឈ្នះពួកគេ បានផ្ដួលពួកគេលុះស្លាប់ ។

فَقَالَ أَسَدٌ وَ غَطَفَانُ بَعْضُهُمَا لِبَعْضٍ: تَعَالَوْا نَسْتَعِينُ عَلَيْهِمْ بِسَائِرِ اَلْقَبَائِلِ. فَاسْتَعَانُوا عَلَيْهِمْ بِالْقَبَائِلِ وَ أَكْثَرُوا حَتَّى اِجْتَمَعُوا قَدْرَ ثَلاَثِينَ أَلْفاً، وَ قَصَدُوا هَؤُلاَءِ اَلثَّلاَثُمِائَةِ فِي قَرْيَتِهِمْ، فَأَلْجَئُوهُمْ إِلَى بُيُوتِهَا وَ قَطَعُوا عَنْهَا اَلْمِيَاهَ اَلْجَارِيَةَ اَلَّتِي كَانَتْ تَدْخُلُ إِلَى قُرَاهُمْ، وَ مَنَعُوا عَنْهُمُ اَلطَّعَامَ، وَ اِسْتَأْمَنَ اَلْيَهُودُ مِنْهُمْ فَلَمْ يُؤْمِنُوهُمْ، وَ قَالُوا: لاَ، إِلاَّ أَنْ نَقْتُلَكُمْ وَ نَسْبِيَكُمْ وَ نَنْهَبَكُمْ.

ពួកកុលសម្ព័ន្ធ អាសាដ្ស និងកុលសម្ព័ន្ធ ក៏ត្ប៉ហ្ជាន់ មួយចំនួនបានប្រាប់គ្នាថា៖ "យើងទៅរកជំនួយពីកុលសម្ព័ន្ធឯទៀតដើម្បីប្រយុទ្ធទល់ពួកគេ ។" ពួកគេរកជំនួយបានយ៉ាងច្រើនពីសម្ពាក់កុលសម្ព័ន្ធនានាប្រមូលបានដល់ទៅសាមសិបពាន់យុទ្ធជន ហើយបានមកប្រយុទ្ធទល់នឹងពួកគេយ៉ាហ្ជ៊ីឌ្ជ៊ីបីរយនាក់នោះ ។ ពួកយ៉ាហ្ជ៊ីឌ្ជ៊ីបានពួននៅក្នុងផ្ទះព្រោះខ្លាច ។ ពួកយុទ្ធជនបានផ្ដាច់ទឹកដែលមកពីស្ទឹងចូលទៅក្នុងភូមិ ហើយបានផ្ដាច់ស្បៀង ។ ពួកយ៉ាហ្ជ៊ីឌ្ជ៊ីសូមចរចា តែត្រូវបដិសេធ ។ ពួកគេបានថា៖ "យើងនឹងសម្លាប់ពួកអ្នកឯង ចាប់ពួកអ្នកជាឈ្លើយ នឹងប្លន់ពួកអ្នក ។"

فَقَالَتِ اَلْيَهُودُ بَعْضُهَا لِبَعْضٍ: كَيْفَ نَصْنَعُ؟ فَقَالَ لَهُمْ أَمَاثِلُهُمْ وَ ذَوُو اَلرَّأْيِ مِنْهُمْ: أَ مَا أَمَرَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ أَسْلاَفَكُمْ وَ مَنْ بَعْدَهُمْ بِالاِسْتِنْصَارِ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ؟ أَ مَا أَمَرَكُمْ بِالاِبْتِهَالِ إِلَى اَللَّهِ تَعَالَى عِنْدَ اَلشَّدَائِدِ بِهِمْ؟ قَالُوا: بَلَى. قَالُوا: فَافْعَلُوا. فَقَالُوا: اَللَّهُمَّ بِجَاهِ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ اَلطَّيِّبِينَ لَمَّا سَقَيْتَنَا، فَقَدْ قَطَعَتِ اَلظَّلَمَةُ عَنَّا اَلْمِيَاهَ حَتَّى ضَعُفَ شُبَّانُنَا، وَ تَمَاوَتَتْ وِلْدَانُنَا، وَ أَشْرَفْنَا عَلَى اَلْهَلَكَةِ.

ពួកយ៉ាហ្ជ៊ីឌ្ជ៊ីមួយចំនួនប្រាប់គ្នីគ្នាឯទៀតថា៖ "តើយើងនឹងផុតពីស្ថានការលំបាកនេះបែបណា ។" ព្រឹទ្ធាចារ្យនិងទីប្រឹក្សាពួកគេបានថា៖ "មូសាអ៊ីមានបានបញ្ជាដូនតាអស់លោកនិងជនជំនាន់ក្រោយពួកគេឲ្យស្វែងរកជំនួយពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ស ﷺ និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គាបរិសុទ្ធ ﷺ របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ស ﷺ ទេ ?" ពួកគេបានថា៖ "ត្រូវហើយ ។" ទីប្រឹក្សាបានថា៖ "ធ្វើទៅ ។" ពួកគេបានថា៖ "ម្ចាស់ ﷻ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ ! ដោយនូវព្រះនាមមូហ្ហាំម៉ាដ្ស ﷺ និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គាបរិសុទ្ធ ﷺ របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ស ﷺ សូមព្រះអង្គ ﷻ បំបាត់អាការស្រេករបស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ ពួកទុច្ចរិតបង្អ្ត់ទឹកអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បណ្ដាលឲ្យយុវជនអន់ខ្សោយ ក្មេងស្លាប់ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំចូលដល់ប្រល័យយុគហើយ ។"

فَبَعَثَ اَللَّهُ تَعَالَى لَهُمْ وَابِلاً هَطْلاً سَحّاً أَمْلأَ حِيَاضَهُمْ وَ آبَارَهُمْ وَ أَنْهَارَهُمْ وَ أَوْعِيَتَهُمْ وَ ظُرُوفَهُمْ فَقَالُوا: هَذِهِ إِحْدَى اَلْحُسْنَيَيْنِ. ثُمَّ أَشْرَفُوا مِنْ سُطُوحِهِمْ عَلَى اَلْعَسَاكِرِ اَلْمُحِيطَةِ بِهِمْ، فَإِذَا اَلْمَطَرُ قَدْ آذَاهُمْ غَايَةَ اَلْأَذَى وَ أَفْسَدَ [عَلَيْهِمْ] أَمْتِعَتَهُمْ وَ أَسْلِحَتَهُمْ وَ أَمْوَالَهُمْ. فَانْصَرَفَ عَنْهُمْ لِذَلِكَ بَعْضُهُمْ، وَ ذَلِكَ أَنَّ اَلْمَطَرَ أَتَاهُمْ فِي غَيْرِ أَوَانِهِ فِي حَمَارَّةِ اَلْقَيْظِ حِينَ لاَ يَكُونُ مَطَرٌ فَقَالَ اَلْبَاقُونَ مِنَ اَلْعَسَاكِرِ: هَبْكُمْ سُقِيتُمْ فَمِنْ أَيْنَ تَأْكُلُونَ؟ وَ لَئِنِ اِنْصَرَفَ عَنْكُمْ هَؤُلاَءِ فَلَسْنَا نَنْصَرِفُ حَتَّى نَقْهَرَكُمْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ وَ عِيَالاَتِكُمْ وَ أَهَالِيكُمْ وَ أَمْوَالِكُمْ، وَ نَشْفِي غَيْظَنَا مِنْكُمْ.

អល់ឡោះ ﷻ បានបញ្ជូនភ្លៀងធំមកលើពួកគេ បំពេញអណ្ដូងទឹក ស្ទឹង គ្រឿងប្រដាប់ផ្ទះបាយនិងធុងពួកគេ ។ ពួកគេបានថា៖ "គោលបំណងចម្បងក្នុងចំណោមគោលបំណងទាំងពីរបានសម្រេចហើយ ។" បន្ទាប់មកពួកគេបានឡើងលើដំបូលផ្ទះដើម្បីមើលស្ថានភាពយុទ្ធជនដែលព័ទ្ធពួកគេ ។ ភ្លៀងបានជះឥទ្ធិពលអាក្រក់លើពួកគេយ៉ាងដំណំ ដោយធ្វើឲ្យខូចរបស់របរ អាវុធនិងទ្រព្យ ។ យុទ្ធជនមួយចំនួនបានចាកចេញពីពួកគេព្រោះភ្លៀងនេះជាភ្លៀងខុសរដូវ កណ្ដាលរដូវក្ដៅ ។ ពួកយុទ្ធជនដែលនៅសេសសល់នោះបានថា៖ "ពេលនេះអស់លោកបាត់ស្រេក តើអស់លោកនឹងបានស្បៀងមកពីណា ? ទោះបីយុទ្ធជនចាកពីអស់លោកក៏ដោយ យើងនឹងមិនចេញពីអស់លោកទេ ដរាបណាយើងមិនបានទ្ធាមព័ទ្ធអស់លោក កូនៗអស់លោក គ្រួសារអស់លោក ទ្រព្យអស់លោកនិងទម្លាក់កំហឹងទៅលើអស់លោកទេនោះ ។"

فَقَالَتِ اَلْيَهُودُ: إِنَّ اَلَّذِي سَقَانَا بِدُعَائِنَا بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُطْعِمَنَا، وَ إِنَّ اَلَّذِي صَرَفَ عَنَّا مَنْ صَرَفَهُ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يَصْرِفَ اَلْبَاقِينَ. ثُمَّ دَعَوُا اَللَّهَ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ أَنْ يُطْعِمَهُمْ. فَجَاءَتْ قَافِلَةٌ عَظِيمَةٌ مِنْ قَوَافِلِ اَلطَّعَامِ قَدْرَ أَلْفَيْ جَمَلٍ وَ بَغْلٍ وَ حِمَارٍ مُوقَرَةٍ حِنْطَةً وَ دَقِيقاً، وَ هُمْ لاَ يَشْعُرُونَ بِالْعَسَاكِرِ فَانْتَهَوْا إِلَيْهِمْ وَ هُمْ نِيَامٌ، وَ لَمْ يَشْعُرُوا بِهِمْ، لِأَنَّ اَللَّهَ تَعَالَى ثَقَّلَ نَوْمَهُمْ حَتَّى دَخَلُوا اَلْقَرْيَةَ، وَ لَمْ

يَمْنَعُوهُمْ، وَ طَرَحُوا فِيهَا أَمْتِعَتَهُمْ وَ بَاعُوهَا مِنْهُمْ فَانْصَرَفُوا وَ أَبْعَدُوا، وَ تَرَكُوا اَلْعَسَاكِرَ نَائِمَةً لَيْسَ فِي أَهْلِهَا عَيْنٌ تَطْرِفُ، فَلَمَّا أَبْعَدُوا اِنْتَبَهُوا، وَ نَابَذُوا اَلْيَهُودَ اَلْحَرْبَ، وَ جَعَلَ يَقُولُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ: اَلْوَحَا، اَلْوَحَا فَإِنَّ هَؤُلاَءِ اِشْتَدَّ بِهِمُ اَلْجُوعُ وَ سَيَذِلُّونَ لَنَا.

ពួកយ៉ាហ៊ូឌីបានថា៖ "ព្រះអ្នកបំបាត់អាការស្រេករបស់យើងតាមការបួងសួងរបស់យើងតាមយៈ មូហាំម៉ាដ់ﷺនិងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាعليهم السلامរបស់មូហាំម៉ាដ់ﷺនោះ ទ្រង់មានអំណាចលើស្បៀងយើង ។ ព្រះអង្គﷻទ្រង់មានអំណាចលើពួកទាហានដែលនៅសល់នោះឲ្យពួកគេចាកចេញចោលទ័ព ។" បន្ទាប់មកពួកគេបានបួងសួងតាមរយៈមូហាំម៉ាដ់ﷺនិងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាعليهم السلامរបស់មូហាំម៉ាដ់ﷺ សូមស្បៀងអាហារ ។ ក្បួនទូរចរធំមួយបានឆ្លងកាត់តាមនោះដោយមានអូដ្ឋ សេះទេសនិងលាពីរពាន់ក្បាលផ្ទុកនូវស្រូវសាឡីនិងស្បៀងនានា មិនដឹងថាមានកងទ័ពទេ ។ ពួកទ័ពទាំងនេះមិនបានកាក់ទូរចរទេ ព្រោះពួកគេបានដេកលង់លក់ មិនមានអ្នកណាម្នាក់បើកភ្នែករួចទេ ។ ទូរចរបានដាក់ស្បៀងនៅក្នុងភូមិហើយបានចាកចេញ ។ លុះបានទៅឆ្ងាយពីភូមិទើបពួកកងទ័ពបើកភ្នែករួច ។ ពួកយោធាបានសម្រេចចិត្តវាយលុកពួកយ៉ាហ៊ូឌី បានប្រាប់គ្នីគ្នាថា៖ "ឆាប់ឡើងៗ ពួកវាច្បាស់ជាឃ្លានខ្លាំងហើយ យើងនឹងឈ្នះពួកវា ។"

قَالَ لَهُمُ اَلْيَهُودُ: هَيْهَاتَ بَلْ قَدْ أَطْعَمَنَا رَبُّنَا وَ كُنْتُمْ نِيَاماً: جَاءَنَا مِنَ اَلطَّعَامِ كَذَا وَ كَذَا، وَ لَوْ أَرَدْنَا قِتَالَكُمْ فِي حَالِ نَوْمِكُمْ لَتَهَيَّأَ لَنَا وَ لَكِنَّا كَرِهْنَا اَلْبَغْيَ عَلَيْكُمْ، فَانْصَرِفُوا عَنَّا وَ إِلاَّ دَعَوْنَا عَلَيْكُمْ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ ، وَ اِسْتَنْصَرْنَا بِهِمْ أَنْ يُخْزِيَكُمْ كَمَا قَدْ أَطْعَمَنَا وَ أَسْقَانَا. فَأَبَوْا إِلاَّ طُغْيَاناً فَدَعَوُا اَللَّهَ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ اِسْتَنْصَرُوا بِهِمْ.

ពួកយ៉ាហ៊ូឌីបានប្រាប់ពួកទាហានថា៖ "អស់លោកមិនអាចធ្វើទៅបានទេព្រោះម្ចាស់ﷻយើងបានឲ្យអាហារយើងខណៈអស់លោកកំពុងតែដេកលក់ ។ យើងបានទទួលអាហារនេះមួយនិងអាហារនេះមួយ ។ បើយើងចង់ យើងបានសម្លាប់អស់លោកស្រេចហើយខណៈដែលអស់លោកកំពុងដេកលក់នោះ តែយើងស្អប់ខ្ពើមប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតលើអស់លោក ។ ចូរចាកចេញឆ្ងាយពីយើងទៅ ពុំនោះទេយើងនឹងបួងសួងសូមឲ្យអស់លោកវិនាស តាមរយៈមូហាំម៉ាដ់ﷺនិងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាعليهم السلامរបស់មូហាំម៉ាដ់ﷺ ព្រោះអល់ឡោះហ៍ﷻនឹងជួយយើង ព្រះអង្គﷻនឹងបំបាក់មុខអស់លោក ដូចព្រះអង្គﷻបានឲ្យអាហារយើង បំបាត់អាការស្រេកយើងនោះដែរ ។" តែពួកគេបដិសេធយ៉ាងក្រអឺតទ្រម ។ ពួកយ៉ាហ៊ូឌីបានបួងសួងអល់ឡោះហ៍ﷻតាមរយៈមូហាំម៉ាដ់ﷺនិងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាعليهم السلامរបស់មូហាំម៉ាដ់ﷺ បានសូមជំនួយតាមរយៈព្រះអង្គទាំងអស់នេះعليهم السلام ។

ثُمَّ بَرَزَ اَلثَّلاَثُمِائَةِ إِلَى (اَلنَّاسِ لِلِّقَاءِ) فَقَتَلُوا مِنْهُمْ وَ أَسَرُوا، وَ طَحْطَحُوهُمْ وَ اِسْتَوْثَقُوا مِنْهُمْ بِأُسَرَائِهِمْ، فَكَانُوا لاَ يَنْدَاهُمْ مَكْرُوهٌ مِنْ جِهَتِهِمْ لِخَوْفِهِمْ عَلَى مَنْ لَهُمْ فِي أَيْدِي اَلْيَهُودِ. فَلَمَّا ظَهَرَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ حَسَدُوهُ، إِذْ كَانَ مِنَ اَلْعَرَبِ، فَكَذَّبُوهُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 393)

បន្ទាប់មកភាគីយ៉ាហ៊ូឌីបីរយនាក់បានវាយលុកទៅលើពួកទាហានសត្រូវ បានសម្លាប់ពួកគេខ្លះ ចាប់ខ្លួនបានខ្លះ ហើយបានឈ្នះពួកគេ ។ ពួកគេបានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយពួកឈ្លើយសឹក ។ ដូច្នេះឯងបានជាកុលសម្ព័ន្ធទាំងនេះមិនដែលមានផែនការក្បត់ពួកយ៉ាហ៊ូឌីទេ ព្រោះតែខ្លាចមានគ្រោះថ្នាក់ដល់ពួកដែលត្រូវចាប់ខ្លួនដែលនៅក្នុងដៃពួកគេនោះ ។ ពេលមូហាំម៉ាដ់ﷺកើតឡើង ពួកគេច្រណែនព្រះអង្គﷺ ព្រោះព្រះអង្គﷺនៅក្នុងត្រកូលអារ៉ាប់ ដូច្នេះពួកគេបដិសេធព្រះអង្គﷺ ។"

(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 393)

***

2/89. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ عَنْ زُرْعَةَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ ﴿وَ كانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ فَقَالَ كَانَتِ الْيَهُودُ تَجِدُ فِي كُتُبِهَا أَنَّ مُهَاجَرَ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) مَا بَيْنَ عَيْرٍ وَ أُحُدٍ فَخَرَجُوا يَطْلُبُونَ الْمَوْضِعَ فَمَرُّوا بِجَبَلٍ يُسَمَّى حَدَاداً فَقَالُوا حَدَادٌ وَ أُحُدٌ سَوَاءٌ فَتَفَرَّقُوا عِنْدَهُ فَنَزَلَ بَعْضُهُمْ بِتَيْمَاءَ وَ بَعْضُهُمْ بِفَدَكَ وَ بَعْضُهُمْ بِخَيْبَرَ

៨៩/២. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ់ ប៊ិន យ៉ាស្ញ៉ូយ៉ា បានថ្លែងតមកពី អាស្ញ៉ូម៉ាដ្ធ់ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ់ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៌ ប៊ិន សាអ៊ីដ្ធ តមកពី អាល់-ណាដ្ធ់រ ប៊ិន ស្ស៊ូវ៉ៃដ្ធ៌ តមកពី ស្ស៊ូរអ៊ូសុ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ់ តមកពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀរ ដែលបានថ្លែងតមកពី អាប៊ូ អ៊ូប់ឌុលឡោះហ្ហ៊ីសុ ﷺ ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូល *[២:៨៩] ទោះកាលពីមុនពួកគេបានអង្វរសូមឲ្យឈ្នះបណ្តាអ្នកដែលបដិសេធសទ្ធាក្តី* ថា: "ពួកយ៉ាហ្ហ៊ូឌ្ធីបានរកឃើញនៅក្នុងព្រះគម្ពីរពួកគេថាមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ់ ﷺ នឹងភៀសខ្លួនទៅត្រង់រវាង ឆ្ការ និង អ៊ូហ្ហ៊ីដ្ធ ។ ដូច្នេះពួកគេបានចេញទៅមើលកន្លែងនោះ ។ ពួកគេបានឆ្លងកាត់តាមភ្នំមួយដែលគេហៅថា ហ្ហាដ្ធាដ្ធ់ ។ ពួកគេបានថា: "ហ្ហាដ្ធាដ្ធ់ និង អ៊ូហ្ហ៊ីដ្ធ ជាតែមួយ ដូចគ្នា ។" ពួកគេបានបែកនាទីនោះ ។ ពួកគេមួយចំនួនបានបោះជំរំនៅង តៃម៉ាអ៌ ខ្លះនៅង ហ្ហាដ្ធាក់ មួយចំនួនទៀតបោះជំរំនៅង ខ្ជ ។

فَاشْتَاقَ الَّذِينَ بِتَيْمَاءَ إِلَى بَعْضِ إِخْوَانِهِمْ فَمَرَّ بِهِمْ أَعْرَابِيٌّ مِنْ قَيْسٍ فَتَكَارَوْا مِنْهُ وَ قَالَ لَهُمْ أَمُرُّ بِكُمْ مَا بَيْنَ عَيْرٍ وَ أُحُدٍ فَقَالُوا لَهُ إِذَا مَرَرْتَ بِهِمَا فَآذِنَّا بِهِمَا فَلَمَّا تَوَسَّطَ بِهِمْ أَرْضَ الْمَدِينَةِ قَالَ لَهُمْ ذَاكَ عَيْرٌ وَ هَذَا أُحُدٌ فَنَزَلُوا عَنْ ظَهْرِ إِبِلِهِ وَ قَالُوا قَدْ أَصَبْنَا بُغْيَتَنَا فَلَا حَاجَةَ لَنَا فِي إِبِلِكَ فَاذْهَبْ حَيْثُ شِئْتَ وَ كَتَبُوا إِلَى إِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ بِفَدَكَ وَ خَيْبَرَ أَنَّا قَدْ أَصَبْنَا الْمَوْضِعَ فَهَلُمُّوا إِلَيْنَا فَكَتَبُوا إِلَيْهِمْ أَنَّا قَدِ اسْتَقَرَّتْ بِنَا الدَّارُ وَ اتَّخَذْنَا الْأَمْوَالَ وَ مَا أَقْرَبَنَا مِنْكُمْ فَإِذَا كَانَ ذَلِكَ فَمَا أَسْرَعَنَا إِلَيْكُمْ

ពួកយ៉ាហ្ហ៊ូឌ្ធីដែលនៅង តៃម៉ាអ៌ បានមកតាមបងប្អូនខ្លួនមួយចំនួន ។ បុរសអាក្ត់រ៉ាបកុលសម្ព័ន្ធ ក្ងយ់ស៌ ម្នាក់ បានជួបពួកគេ ពួកគេក៏បានជួល[អូដ្ធ]គាត់មួយ ហើយគាត់បានប្រាប់ពួកគេថា: "ខ្ញុំគប្បីទៅឯច្រកឆ្ការ និង អ៊ូហ្ហ៊ីដ្ធ នេះជាមួយអស់លោក ។" ពួកគេបានថា: "ពេលលោកទៅដល់ច្រកទាំងពីរនេះ សូមលោកបង្ហាញយើងផង ។" ពេលគាត់ទៅដល់ពាក់កណ្តាកទឹកដីម៉ាឌ្ធ៌ីណាសុ គាត់បានប្រាប់ពួកគេថា: "នោះគឺ ឆ្ការ នោះគឺ អ៊ូហ្ហ៊ីដ្ធ ។" ពួកគេបានចុះពីលើអូដ្ធរបស់គាត់ ហើយថា: "យើងបានមកដល់ទិសដៅយើងហើយ ។ យើងមិនត្រូវការអូដ្ធលោកទៀតទេ ដូច្នេះលោកអាចទៅណាបានតាមចិត្តចុះ ។" ពួកគេបានសរសេរសំបុត្រទៅបងប្អូនពួកគេដែលនៅង ហ្ហាដ្ធាក់ និង ខ្ជ ថា: "យើងបានមកដល់កន្លែងនោះហើយ ។ សូមមកជួបយើង ។" ពួកនោះបានសរសេរតបពួកគេវិញថា: "យើងស្នាក់នៅងផ្ទះ រកទ្រព្យបានហើយ ។ មិនមានអ្នកណានៅជិតយើងជាងអស់លោកទេ ។ កាលណាព្រឹត្តការណ៍កើតឡើង កាលនោះយើងនឹងទៅរកអស់លោក ។"

فَاتَّخَذُوا بِأَرْضِ الْمَدِينَةِ الْأَمْوَالَ فَلَمَّا كَثُرَتْ أَمْوَالُهُمْ بَلَغَ تُبَّعَ فَغَزَاهُمْ فَتَحَصَّنُوا مِنْهُ فَحَاصَرَهُمْ وَ كَانُوا يَرِقُّونَ لِضُعَفَاءِ أَصْحَابِ تُبَّعٍ فَيُلْقُونَ إِلَيْهِمْ بِاللَّيْلِ التَّمْرَ وَ الشَّعِيرَ فَبَلَغَ ذَلِكَ تُبَّعَ فَرَقَّ لَهُمْ وَ آمَنَهُمْ فَنَزَلُوا إِلَيْهِ فَقَالَ لَهُمْ إِنِّي قَدِ اسْتَطَبْتُ بِلَادَكُمْ وَ لَا أَرَانِي إِلَّا مُقِيماً فِيكُمْ فَقَالُوا لَهُ إِنَّهُ لَيْسَ ذَاكَ لَكَ إِنَّهَا مُهَاجَرُ نَبِيٍّ وَ لَيْسَ ذَلِكَ لِأَحَدٍ حَتَّى يَكُونَ ذَلِكَ فَقَالَ لَهُمْ إِنِّي مُخَلِّفٌ فِيكُمْ مِنْ أُسْرَتِي مَنْ إِذَا كَانَ ذَلِكَ سَاعَدَهُ وَ نَصَرَهُ

ពួកគេរកទ្រព្យបាននៅងទឹកដីម៉ាឌ្ធ៌ីណាសុ ។ ពេលពួកគេបានទ្រព្យច្រើនហើយ ពតិមាននេះបានលេចឮទៅដល់[ស្តេច]ទុបបាអ៌ ទុបបាអ៌បានវាយប្រហារពួកគេ ។ ពួកគេបានពង្រឹងកម្លាំងខ្លួនដើម្បីទប់ទល់ទុបបាអ៌ ទុបបាអ៌បានទ្បោមព័ទ្ធពួកគេ ។ ពួកគេអាណិតអាសូរារស្ត្រទន់ខ្សោយរបស់ទុបបាអ៌ បានបោះផ្លែលម៉ើនិងស្រូវសាឡីទៅឲ្យពួកគេពេលយប់ ។ ដំណឹងនេះបានលេចឮដល់ទុបបាអ៌ ទុបបាអ៌ក៏មាន

សមានចិត្តចំពោះពួកគេ ហើយបានលើកលែងពួកគេ ពួកគេបានចុះមកជួបទុបបាអ៊ុ ។ ទុបបាអ៊ុបានប្រាប់ពួកគេថា៖ "ខ្ញុំស្រឡាញ់ស្រុកនេះ ហើយចង់ស្នាក់នៅជាមួយអស់លោក ។" ពួកគេបានប្រាប់ទុបបាអ៊ុថា៖ "លោកមិនមានសិទ្ធិនៅទីនេះទេ ព្រោះព្រះសាស្តាﷺនឹងភៀសខ្លួនមក ។ មុនព្រឹត្តិការណ៍នេះកើតឡើង អ្នកណាក៏ពុំមានសិទ្ធិដែរ ។" ទុបបាអ៊ុបានថា៖ "ខ្ញុំនឹងចាកចោលក្រុមគ្រួសារខ្ញុំក្នុងចំណោមអស់លោក ។ ពេលណាព្រឹត្តិការណ៍នេះកើតឡើង ពេលនោះពួកគេនឹងគាំទ្រព្រះអង្គﷺនិងជួយជ្រោមជ្រែងព្រះអង្គﷺ ។"

فَخَلَّفَ حَيَّيْنِ الْأَوْسَ وَ الْخَزْرَجَ فَلَمَّا كَثُرُوا بِهَا كَانُوا يَتَنَاوَلُونَ أَمْوَالَ الْيَهُودِ وَ كَانَتِ الْيَهُودُ تَقُولُ لَهُمْ أَمَا لَوْ قَدْ بُعِثَ مُحَمَّدٌ لَيُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ دِيَارِنَا وَ أَمْوَالِنَا فَلَمَّا بَعَثَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مُحَمَّداً (صلى الله عليه وآله) آمَنَتْ بِهِ الْأَنْصَارُ وَ كَفَرَتْ بِهِ الْيَهُودُ وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ ﴿وَ كانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جاءَهُمْ ما عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكافِرِينَ﴾. (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ٣٠٨ حديث : ٤٨١)

ទុបបាអ៊ុបានបន្សល់ទុកនូវកុលសម្ព័ន្ធពីរ កុលសម្ព័ន្ធ អាល់-អ៊ៅស៍ និងកុលសម្ព័ន្ធ ខ្ហ ស៊ីរ៉ូ ។ លុះពួកគេបានកើតកូនពូនជាចៅ ពួកគេតែងតែយកទ្រព្យពួកយ៉ាហ្ហ៊ូឌ្ធី ពួកយ៉ាហ្ហ៊ូឌ្ធីតែងតែនិយាយប្រាប់ពួកគេថា៖ "កាលណាគេចាត់បញ្ជូនមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូﷺមក កាលនោះព្រះអង្គﷺនឹងយកអស់លោកចេញពីផ្ទះសម្បែងនិងទ្រព្យយើង ។" លុះអល់ឡោះហ្ហ ﷻ បានចាត់បញ្ជូនមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូﷺមក បណ្តាអ្នកជំនួយជឿព្រះអង្គﷺ តែពួកយ៉ាហ្ហ៊ូឌ្ធីបានបដិសេធព្រះអង្គﷺ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ ﷻ *[២:៨៩] ទោះកាលពីមុនពួកគេ បានអង្វរសូមឲ្យឈ្នះបណ្តាអ្នកដែលបដិសេធសទ្ធាក្តី - តែពេលដែលបានមកដល់ពួកគេនូវអ្វីមួយដែលពួកគេធ្លាប់ស្គាល់ហើយនោះ ពួកគេមិនជឿគេទេ ។ ដូច្នេះព្រះបណ្តាសារបស់អល់ឡោះហ្ហ ﷻ លើបពះលើពួកបដិសេធសទ្ធា ។"* (الكافي 8: 308/ 481)

***

3/89. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى وَ كانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جاءَهُمْ ما عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ قَالَ كَانَ قَوْمٌ فِيمَا بَيْنَ مُحَمَّدٍ وَ عِيسَى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمَا وَ كَانُوا يَتَوَعَّدُونَ أَهْلَ الْأَصْنَامِ بِالنَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله) وَ يَقُولُونَ لَيَخْرُجَنَّ نَبِيٌّ فَلَيُكَسِّرَنَّ أَصْنَامَكُمْ وَ لَيَفْعَلَنَّ بِكُمْ [وَ لَيَفْعَلَنَّ] فَلَمَّا خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) كَفَرُوا بِهِ . (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ٣١٠ حديث : ٤٨٢)

៨៩/៣. អ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានថ្លែងតមកពីឪពុកលោក តមកពី ស្វហ្ហ៊ាន ប៊ិន យ៉ាស៊ូយ៉ា តមកពី អ៊ីសហ្ហាក្ធ ប៊ិន អ៊ាំម៉ារ ដែលបានឲ្យដឹងថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ាប ដ្ធុលឡោះហ្ហ៊ាﷺអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ ﷻ *[២:៨៩] ទោះកាលពីមុនពួកគេ បានអង្វរសូមឲ្យឈ្នះបណ្តាអ្នកដែលបដិសេធសទ្ធាក្តី - តែពេលដែលបានមកដល់ពួកគេនូវអ្វីមួយដែលពួកគេធ្លាប់ស្គាល់ហើយនោះ ពួកគេមិនជឿគេទេ ។* ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា៖ "មនុស្សដែលនៅក្នុងចន្លោះសម័យកាលរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូﷺនិងអ៊ីសាﷺ នឹងប្រាប់ពួកគោរពបូជារូបបដិមាអំពីព្រះសាស្តាﷺដែលគេបានសន្យារួចហើយនោះថា៖ "កាលណាព្រះសាស្តាﷺដើបឡើង កាលនោះព្រះអង្គﷺនឹងវាយបំបែករូបបដិមារបស់អស់លោក ។ ព្រះអង្គﷺនឹងធ្វើបែបនេះមួយ បែបនេះមួយចំពោះអស់លោក ។" ក៏ប៉ុន្តែពេលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ហ៊ាﷺដើបឡើង ពួកគេបដិសេធព្រះអង្គﷺ ។" (الكافي 8: 310/ 482)

***

4/89. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ، عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: "فَلَمَّا جاءَهُمْ ما عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ".

قَالَ: «تَفْسِيرُهَا فِي الْبَاطِنِ: لَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا فِي عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) كَفَرُوا بِهِ، فَقَالَ اللَّهُ فِيهِمْ: ﴿فَلَعْنَةُ اللهِ عَلَى الْكَافِرِينَ﴾ فِي بَاطِنِ الْقُرْآنِ». قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «يَعْنِي بَنِي أُمَيَّةَ، هُمُ الْكَافِرُونَ فِي بَاطِنِ الْقُرْآنِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٧٧ الحديث: ٩٩/ ٥٥٣، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٥٠ الحديث : ٧٠)**

៨៩/៤. អាល់-ម្ហ៊ីយ៉ាស្ស៊ី បានថ្លែងតមកពី យ៉ាកូបៀ ដែលបានថ្លែងថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន់ ﷻ *[២:៨៩] តែពេលដែលបានមកដល់ពួកគេនូវអ្វីមួយដែលពួកគេធ្លាប់ស្គាល់ហើយនោះ ពួកគេមិនជឿគេទេ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "សេចក្ដីអធិប្បាយក្នុងរបស់អាយ៉ាស៊ុំនេះ [ដែលកម្រមានអ្នកណាដឹងនោះ] គឺ៖ កាលណាអ្វីដែលពួកគេធ្លាប់ស្គាល់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអ៊ីម៉ាម صلوات الله عليه والسلام នោះបានមកដល់ពួកគេ ពួកគេមិនជឿអ្វីនោះទេ (គឺមិនជឿថាអ៊ីម៉ាម صلوات الله عليه والسلام ជាអ្នកស្នងរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន់ ﷺ ទេ) ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន់ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលអំពីពួកគេថា៖ *ដូច្នេះបណ្ដាសារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន់ពើបពះលើពួកបដិសេធសទ្ធា* ចំពោះអត្ថន័យក្នុងរបស់គ្ងរ៉ានៈ[ដែលកម្រមានអ្នកណាដឹង] ។" អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "មានន័យថាកុលសម្ព័ន្ធ អ៊ូម៉ៃយ៉ាស៊ុ ពួកគេជាជនបដិសេធសទ្ធាចំពោះអត្ថន័យក្នុងរបស់គ្ងរ៉ានៈ[ដែលកម្រមានអ្នកណាដឹង] ។" (تفسير العيّاشي 1: 50/ 70)

بِئْسَمَا ٱشْتَرَوْا۟ بِهِۦٓ أَنفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُوا۟ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بَغْيًا أَن يُنَزِّلَ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۖ فَبَآءُو بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٍ ۚ وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٩٠﴾

៩០. អប្រិយគឺអ្វីដែលពួកគេបានទិញដោយព្រលឹងខ្លួនឯង ដោយមិនជឿអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន់បានបើកឲ្យដឹង [ការបដិសេធនេះបណ្ដាល]មកពីសេចក្ដីច្រណែនដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន់បើកឲ្យដឹង ដោយនូវព្រះគុណ្ឌបការៈព្រះអង្គ ដល់បាវនីមួយរបស់ព្រះអង្គដែលព្រះអង្គទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យ ។ ដូច្នេះពួកគេទទួលរងព្រះពិរោធមួយលើព្រះពិរោធមួយ ។ សម្រាប់ពួកបដិសេធសទ្ធាគឺទណ្ឌកម្មថោកទាប ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ៩០

1/90. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: ذَمَّ اَللَّهُ تَعَالَى اَلْيَهُودَ، وَ عَابَ فِعْلَهُمْ فِي كُفْرِهِمْ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَقَالَ: ﴿بِئْسَمَا اِشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ﴾ أَيْ اِشْتَرَوْهَا بِالْهَدَايَا وَ اَلْفُضُولِ اَلَّتِي كَانَتْ تَصِلُ إِلَيْهِمْ، وَ كَانَ اَللَّهُ أَمَرَهُمْ بِشِرَائِهَا مِنَ اَللَّهِ بِطَاعَتِهِمْ لَهُ لِيَجْعَلَ لَهُمْ أَنْفُسَهُمْ وَ اَلِانْتِفَاعَ بِهَا دَائِماً فِي نَعِيمِ اَلْآخِرَةِ فَلَمْ يَشْتَرُوهَا، بَلِ اِشْتَرَوْهَا بِمَا أَنْفَقُوهُ فِي عَدَاوَةِ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لِيَبْقَى لَهُمْ عِزُّهُمْ فِي اَلدُّنْيَا، وَ رِئَاسَتُهُمْ عَلَى اَلْجُهَّالِ، وَ يَنَالُوا اَلْمُحَرَّمَاتِ، وَ أَصَابُوا اَلْفُضُولاَتِ مِنَ اَلسَّفِلَةِ وَ صَرَفُوهُمْ عَنْ سَبِيلِ اَلرَّشَادِ، وَ وَقَفُوهُمْ عَلَى طَرِيقِ اَلضَّلاَلاَتِ.

៩០/១. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ៊ីស្ការី صلوات الله عليه والسلام] មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន់ تعالى កាត់ទោសពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ ព្រះអង្គ تعالى ស្ដីបន្ទោសទង្វើពួកគេដែលមិនជឿមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន់ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:៩០] អប្រិយគឺអ្វីដែលពួកគេបានទិញដោយព្រលឹងខ្លួនឯង* មានន័យថាលក់ព្រលឹងខ្លួនឯងដោយជួរនឹងអំណោយនិងអ្វីៗដែលឥតខ្ជឹមសារដែលតែងតែមានដល់ពួកគេ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន់ ﷻ បានបញ្ជាឲ្យពួកគេលក់ព្រលឹងខ្លួនឯងដោយជួរនឹងការស្ដាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ ﷻ ដើម្បីពួកគេនឹងបាននៅក្នុងបរមសុខអនន្តនាលោកមុខ ។ តែពួកគេមិនធ្វើដូច្នេះទេ ។ ផ្ទុយទៅវិញ ពួកគេបានទិញយកអមិត្តភាពរបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ដើម្បីរក្សាទុកនូវឫកឡឺតរបស់ពួកគេនៅក្នុងលោកនេះ ដើម្បីពួកគេនឹងបានគ្រប់គ្រង់លើជនអវិជ្ជាជាអំណឹះតទៅ ដើម្បីធ្វើអំពើដែលត្រូវហាម ដើម្បីនាំមនុស្សដើរខុស

ផ្លូវពីមាគ៌ាល្អ ឲ្យពួកគេដើរលើផ្លូវងងឹត ។

ثُمَّ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اَللهُ بَغْياً﴾ أَيْ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ مِنْ تَصْدِيقِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بَغْياً ﴿أَنْ يُنَزِّلَ اَللهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ﴾. قَالَ: وَ إِنَّمَا كَانَ كُفْرُهُمْ لِبَغْيِهِمْ وَ حَسَدِهِمْ لَهُ لِمَا أَنْزَلَ اَللهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَيْهِ وَ هُوَ اَلْقُرْآنُ اَلَّذِي أَبَانَ فِيهِ نُبُوَّتَهُ وَ أَظْهَرَ بِهِ آيَتَهُ وَ مُعْجِزَتَهُ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ជ្ជ៉ ១ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *ដោយមិនជឿអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីបានបើកឲ្យដឹង* មានន័យថាអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យមូសាអ៊ីលាយ ១ ដឹងថាឲ្យព្រមតាមមូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ ១ ។ ពួកគេបះបោរប្រឆាំងរឿងនេះ *មកពីសេចក្ដីច្រណែនដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីបើកឲ្យដឹង ដោយនូវព្រះគុណបការ:ព្រះអង្គ ដល់បាវនីមួយរបស់ព្រះអង្គដែលព្រះអង្គទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យ* ព្រះអង្គ ១ មានវចន:ថា៖ "ពួកគេមិនជឿមកពីមូលហេតុបះបោរប្រឆាំងនិងច្រណែនមូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ ១ ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីបានប្រទានឲ្យព្រះអង្គ ១ នូវបុណ្យបារមីរបស់ព្រះអង្គ ១ នោះគឺគួរអានដែលប្រកាសថាព្រះអង្គ ១ ជាព្រះសាស្ដា ១ ថាព្រះសញ្ញានិងអព្ភូតហេតុនានារបស់ព្រះអង្គ ១ ត្រូវបង្ហាញឲ្យឃើញច្បាស់តាមរយ:គួរអាននេះ ។

ثُمَّ قَالَ: ﴿فَبَاؤُ بِغَضَبٍ عَلىٰ غَضَبٍ﴾ يَعْنِي رَجَعُوا وَ عَلَيْهِمُ اَلْغَضَبُ مِنَ اَللهِ عَلَى غَضَبٍ فِي أَثَرِ غَضَبٍ، وَ اَلْغَضَبُ اَلْأَوَّلُ حِينَ كَذَبُوا بِعِيسَى اِبْنِ مَرْيَمَ، وَ اَلْغَضَبُ اَلثَّانِي حِينَ كَذَبُوا بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ. قَالَ: وَ اَلْغَضَبُ اَلْأَوَّلُ أَنْ جَعَلَهُمْ قِرَدَةً خَاسِئِينَ، وَ لَعَنَهُمْ عَلَى لِسَانِ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ اَلْغَضَبُ اَلثَّانِي حِينَ سَلَّطَ اَللهُ عَلَيْهِمْ سُيُوفَ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ أَصْحَابِهِ وَ أُمَّتِهِ حَتَّى ذَلَّلَهُمْ بِهَا فَإِمَّا دَخَلُوا فِي اَلْإِسْلاَمِ طَائِعِينَ، وَ إِمَّا أَدَّوُا اَلْجِزْيَةَ صَاغِرِينَ دَاخِرِينَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 401)

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ជ្ជ៉ ១ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *ដូច្នេះពួកគេទទួលរងព្រះពិរោធមួយលើព្រះពិរោធមួយ* មានន័យថាព្រះពិរោធអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ជ្ជ៉ ១ ពើបពះលើពួកគេពីលើព្រះពិរោធជាបន្ដបន្ទាប់ ។ ព្រះពិរោធទីមួយគឺកាលពួកគេបាននិយាយបង្ខូច អ៊ីសាអ៊ីលាយ ១ ប៊ិន ម៉ារយ៉ាំ ១ ។ ព្រះពិរោធទីពីរគឺកាលពួកគេនិយាយបង្ខូចមូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ ១ ។" ព្រះអង្គ ១ មានវចន:ថា៖ "នៅក្នុងព្រះពិរោធដំបូង ពួកគេក្លាយទៅជាសត្វស្វាថោកទាប អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ជ្ជ៉ ១ បានដាក់បណ្ដាសាពួកគេដោយអណ្ដាតអ៊ីសាអ៊ីលាយ ១ ។ នៅក្នុងព្រះពិរោធទីពីរ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ជ្ជ៉ ១ បានផ្ទាញ់ពួកគេដោយដាវរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ ១ ដោយព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា ១ របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ ១ ដោយបណ្ដាសាវករបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ ១ និងដោយសហគមន៍របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ ១ ទាល់តែអាម៉ាស់មុខដោយចាញ់ពួកគេនេះ ។ ពួកគេបានចូលក្នុងក្រោលអ៊ីស្លាមទាំងទទឹងរឹងរូស ។ ពួកគេបានខូចកិត្ដសព្ទដោយការតម្រូវឲ្យបង់ពន្ធ ហើយត្រូវអាម៉ាស់មុខ ។"

(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 401)

***

2/90. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ الْبَرْقِيِّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ عَمَّارِ بْنِ مَرْوَانَ، عَنْ مُنَخَّلٍ، عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، قَالَ: «نَزَلَ جَبْرَئِيلُ (عليه السلام) بِهَذِهِ الْآيَةِ عَلَى مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) هَكَذَا: ﴿بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللهُ **فِي عَلِيٍّ** بَغْياً﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٧٨ الحديث: ٥٥٥/ ٩٩، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ٣٤٥ الحديث : ٢٥)**

៩០/២. មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ ប៊ិន យ៉ាកុ៌ប្ប បានថា អ្ហ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានរាយការណ៍តមកពី អាស្ម៉ាដ្ដ៉ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ អាល់-បារ៉ក្ដ៌ តមកពីឪពុកលោក តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ ប៊ិន ស៊ីណាន តមកពីអ្ហ៊ាំម៉ារ ប៊ិន ម៉ារវ៉ាន តមកពី មូណាក្ដ៌ខ្ដ៌ល់ តមកពី យ៉ាកូបៀរ តមកពី អាបូ យ៉ាកុ៌ហ្ជ៉ារ ១ ដែលមានវចន:ថា៖ "យ៉ូបរ៉អ៊ីល ១ បាននាំអាយ៉ាស់នេះមកឲ្យមូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៉ ១ ដូចតទៅគឺ៖ *[២:៩០] អ្ហ្ស៊ីយគឺអ្វីដែលពួកគេបានទិញដោយ*

*ព្រលឹងខ្លួនឯង ដោយមិនជឿអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាន់បានបើកឲ្យដឹង**អ៊ីម៉ាម**មកពីសេចក្ដីច្រណែន ។"*
(الكافي 1: 345/ 25)

***

3/90. الْعَيَّاشِيُّ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) [هَكَذَا]: ﴿بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِي عَلِيٍّ بَغْياً﴾؛ وَ قَالَ اللَّهُ فِي عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): ﴿أَنْ يُنَزِّلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ﴾ يَعْنِي عَلِيّاً، قَالَ اللَّهُ: ﴿فَبَاؤُ بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٍ﴾ يَعْنِي بَنِي أُمَيَّةَ ﴿وَ لِلْكَافِرِينَ﴾ يَعْنِي بَنِي أُمَيَّةَ ﴿عَذَابٌ مُهِينٌ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٧٨ الحديث: ٩٩/ ٥٥٦، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٥٠ الحديث : ٧٠)**

៩០/៣. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី បានថា អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ប ហ្ជារ ﷺ មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាស៊ុំនេះត្រូវបើកឲ្យ រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ដឹងដូចតទៅគឺ៖ *[២:៩០] អ្ហ្ស៊ីយ គឺអ្វីដែលពួកគេបានទិញដោយព្រលឹងខ្លួនឯង ដោយមិនជឿអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាន់បានបើកឲ្យដឹង**អ៊ីម៉ាម** មកពីសេចក្ដីច្រណែន ។* អល់ឡោះ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលអ៊ីម៉ាម ﷺ ថា៖ *ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាន់បើកឲ្យដឹង ដោយនូវព្រះគុណបការៈព្រះអង្គ ដល់ បាវនីមួយរបស់ព្រះអង្គដែលព្រះអង្គទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យ* មានន័យថាអ៊ីម៉ាម ﷺ ។ អល់ឡោះ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *ដូច្នេះពួកគេទទួលរងព្រះពិរោធមួយលើព្រះពិរោធមួយ* មានន័យថាកុលសម្ព័ន្ធ អ៊ូម៉ៃយ៉ាស៊ុំ ។ *សម្រាប់ពួកបដិសេធសទ្ធា* មានន័យថាកុលសម្ព័ន្ធអ៊ូម៉ៃយ៉ាស៊ុំ *គឺទណ្ឌកម្មថោកទាប ។"*
(تفسير العيّاشي 1: 50/ 70)

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُواْ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ نُؤْمِنُ بِمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُۥ وَهُوَ ٱلْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ ۗ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنۢبِيَآءَ ٱللَّهِ مِن قَبْلُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٩١﴾

៩១. ពេលគេប្រាប់ពួកគេថា៖ "ចូរអស់លោកជឿអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាន់បានបើកឲ្យដឹងនោះទៅ ។" ពួកគេថា៖ "យើងជឿអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យយើងដឹង ។" ពួកគេមិនជឿអ្វីៗក្រៅពីនោះទេ ទោះបីវាជាការពិតក៏ដោយដែលបញ្ជាក់បន្ថែមលើអ្វីដែលពួកគេមានស្រាប់ហើយនោះ ។ ចូរអ្នកថា៖ "ហេតុអ្វីអស់លោកបានសម្លាប់ព្រះសាស្ដ្រារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ាន់កាលពីមុន បើអស់លោកជឿមែននោះ ?"

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុំ ៩១

1/91. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: ﴿وَ إِذَا قِيلَ﴾ لِهَؤُلاَءِ اَلْيَهُودِ اَلَّذِينَ تَقَدَّمَ ذِكْرُهُمْ: ﴿آمِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اَللَّهُ﴾ عَلَى مُحَمَّدٍ مِنَ اَلْقُرْآنِ اَلْمُشْتَمِلِ عَلَى اَلْحَلاَلِ وَ اَلْحَرَامِ وَ اَلْفَرَائِضِ وَ اَلْأَحْكَامِ. ﴿قَالُوا نُؤْمِنُ بِمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا﴾ وَ هُوَ اَلتَّوْرَاةُ ﴿وَ يَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ﴾ يَعْنِي مَا سِوَاهُ لاَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ﴿وَ هُوَ اَلْحَقُّ﴾ وَ اَلَّذِي يَقُولُ هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودُ «أَنَّهُ وَرَاءَهُ» هُوَ اَلْحَقُّ! لِأَنَّهُ هُوَ اَلنَّاسِخُ لِلْمَنْسُوخِ اَلَّذِي قَدَّمَهُ اَللَّهُ تَعَالَى.

៩១/១. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ៊ាស់ការី ﷺ] មានវចនៈថា៖ *"[២:៩១] ពេលគេប្រាប់* ពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ៊ីដែលគេបានថ្លែងហើយខាងលើនោះ *ថា៖ "ចូរអស់លោកជឿអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាន់បានបើកឲ្យ ដឹងនោះទៅ"* គឺជឿមូហ៊ាំម៉ាដ់ ﷺ ក្នុងគ្ពីរអានដែលមានអ្វីដែលគេអនុញ្ញាតនិងអ្វីដែលគេហាម កាតព្វកិច្ច នានានិងព្រះបញ្ញានានា ។ *ពួកគេថា៖ "យើងជឿអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យយើងដឹង"* នេះគឺព្រះគម្ពីរ តៅរ៉ត ។ *ពួកគេមិនជឿអ្វីៗក្រៅពីនោះទេ* មានន័យថាពួកគេមិនជឿអ្វីផ្សេងទេ (ពោលគឺយើងមិនជឿ គម្ពីរផ្សេងទេ) *ទោះបីវាជាការពិតក៏ដោយ* ពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ៊ីទាំងនេះថា៖ "វាក្រោយព្រះគម្ពីរនេះ" តែវាជាការ ពិត ! ព្រោះវាលើកចោលការពិតមួយទៀតដែលអល់ឡោះ ﷻ បានដាក់មកកាលពីមុន ។"

قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: ﴿قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ﴾ لِمَ كَانَ يَقْتُلُ أَسْلاَفُكُمْ ﴿أَنْبِيَاءَ اَللهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ بِالتَّوْرَاةِ، أَيْ (لَيْسَ فِي اَلتَّوْرَاةِ اَلْأَمْرُ بِقَتْلِ اَلْأَنْبِيَاءِ، فَإِذَا كُنْتُمْ تَقْتُلُونَ اَلْأَنْبِيَاءَ، فَمَا آمَنْتُمْ بِمَا أُنْزِلَ عَلَيْكُمْ مِنَ اَلتَّوْرَاةِ، لِأَنَّ فِيهَا تَحْرِيمُ قَتْلِ اَلْأَنْبِيَاءِ. وَ كَذَلِكَ إِذَا لَمْ تُؤْمِنُوا بِمُحَمَّدٍ، وَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ وَ هُوَ اَلْقُرْآنُ وَ فِيهِ اَلْأَمْرُ بِالْإِيمَانِ بِهِ فَأَنْتُمْ مَا آمَنْتُمْ بَعْدُ بِالتَّوْرَاةِ.

អល់ឡោ:ហ្ន៑ តាអាឡា មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *ចូរអ្នកថា: "ហេតុអ្ដីអស់លោកបានសម្លាប់* ហេតុអ្ដីដូនតាពួកអ្នកបានសម្លាប់ *ព្រះសាស្ដ្រារបស់អល់ឡោ:ហ្ន៑កាលពីមុន បើអស់លោកជឿមែននោ:?* នៅក្នុងព្រះគម្ពីរតៅ:ត្ដ? ពេលគឺមិនមានព្រះបញ្ជាឲ្យសម្លាប់ព្រះសាស្ដ្រា عليهم السلام ទេនៅក្នុងព្រះគម្ពីរតៅ:ត្ដនោ: ។ ដូច្នេ: ពេលពួកអ្នកសម្លាប់ព្រះសាស្ដ្រា عليهم السلام ពួកអ្នកមិនជឿអ្ដីដែលអល់ឡោ:ហ្ន៑ ﷻ បានដាក់មកឲ្យពួកអ្នកទេនៅក្នុងព្រះគម្ពីរតៅ:ត្ដនោ: ព្រោ:នៅក្នុងព្រះគម្ពីរនេ:គេហាមសម្លាប់ព្រះសាស្ដ្រា عليهم السلام ។ ដូចគ្នាដែ: ពេលពួកអ្នកមិនជឿមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ទេ មិនជឿអ្ដីដែលគេដាក់មកឲ្យមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ទេ នោ:គឺគ្ងុ:អាន ។ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរតៅ:ត្ដគេបានដាក់បញ្ជាឲ្យជឿមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ។ ពួកអ្នកនៅតែមិនជឿព្រះគម្ពីរតៅ:ត្ដទេ រហូតមកដល់ពេលនេ: ។

قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: أَخْبَرَ اَللَّهُ تَعَالَى أَنَّ مَنْ لاَ يُؤْمِنُ بِالْقُرْآنِ، فَمَا آمَنَ بِالتَّوْرَاةِ، لِأَنَّ اَللَّهَ تَعَالَى أَخَذَ عَلَيْهِمُ اَلْإِيمَانَ بِهِمَا، لاَ يَقْبَلُ اَلْإِيمَانَ بِأَحَدِهِمَا إِلاَّ مَعَ اَلْإِيمَانِ بِالْآخَرِ. فَكَذَلِكَ فَرَضَ اَللَّهُ اَلْإِيمَانَ بِوَلاَيَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ كَمَا فَرَضَ اَلْإِيمَانَ بِمُحَمَّدٍ فَمَنْ قَالَ: آمَنْتُ بِنُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ وَ كَفَرْتُ بِوَلاَيَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ فَمَا آمَنَ بِنُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 404)

រ៉ាស៊ូលុលឡោ:ហ្ន៑ ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "អល់ឡោ:ហ្ន៑ តាអាឡា បានឲ្យដឹងថាអ្នកណាមិនជឿគ្ងុ:អានទេ អ្នកនោ:មិនជឿព្រះគម្ពីរតៅ:ត្ដទេ ព្រោ:អល់ឡោ:ហ្ន៑ តាអាឡា បានឲ្យអ្នកនោ:សច្ចាថាខ្លួននឹងជឿព្រះគម្ពីរទាំងពី: ។ អល់ឡោ:ហ្ន៑ ﷻ នឹងព្រមទទួលយកជំនឿចំពោ:ព្រះគម្ពីរមួយ លុ:ណាតែជឿព្រះគម្ពីរមួយទៀតដែ: ។ ដូចគ្នាដែ: អល់ឡោ:ហ្ន៑ ﷻ បានដាក់កំហិតជាចាំបាច់ឲ្យជឿវ៉ីឡាយ៉ាសុ:របស់ អ៊ុលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ីន អាប៊ូ ត្ដ៑លិប رضي الله عنه ដូចព្រះអង្គ ﷻ បានដាក់កំហិតជាចាំបាច់ឲ្យជឿមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ដែ: ។ អ្នកណាថាខ្លួនជឿមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ជាព្រះសាស្ដ្រាតែមិនជឿវ៉ីឡាយ៉ាសុ:របស់អ៊ុលី صلوات الله عليه والسلام ទេ អ្នកនោ:មិនជឿមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ជាព្រះសាស្ដ្រាទេ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 404)

៩១. ពេលគេប្រាប់ពួកគេថា: "ចូរអស់លោកជឿអ្ដីដែលអល់ឡោ:ហ្ន៑ បានបើកឲ្យដឹងនោ:ទៅ ។" ពួកគេថា: "យើងជឿអ្ដីដែលគេបានបើកឲ្យយើងដឹង ។" ពួកគេមិនជឿអ្ដីៗក្រៅពីនោ:ទេ ទោ:បីវាជាការពិតក៏ដោយដែលបញ្ជាក់បន្ដែមលើអ្ដីដែលពួកគេមានស្រាប់ហើយនោ: ។ ចូរអ្នកថា: "ហេតុអ្ដីអស់លោកបានសម្លាប់ព្រះសាស្ដ្រារបស់អល់ឡោ:ហ្ន៑ កាលពីមុន បើអស់លោកជឿមែននោ: ?"

***

2/91. اَلْعَيَّاشِيُّ: قَالَ جَابِرٌ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «نَزَلَتْ هَذِهِ اَلْآيَةُ عَلَى مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) هَكَذَا وَ اللَّهِ ﴿وَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ مَا ذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ فِي عَلِيٍّ﴾ يَعْنِي بَنِي أُمَيَّةَ، ﴿قَالُوا نُؤْمِنُ بِمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا﴾ يَعْنِي فِي قُلُوبِهِمْ، بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ ﴿وَ يَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ﴾ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِي عَلِيٍّ ﴿وَ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقاً لِمَا مَعَهُمْ﴾ يَعْنِي عَلِيّاً». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٨٠ الحديث: ٩٩/ ٥٥٨، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٥١ الحديث : ٧١)**

៩១/២. អាល់-អ្ងែយ៉ាស្ស៊ី បានថ្លែងតមកពី យ៉ាកបៀ: តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ជា:ر صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: "សូមស្បថនឹងអល់ឡោ:ហ្ន៑ ﷻ អាយ៉ាសុ:នេ:ត្រូវដាក់មកឲ្យមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ដូចតទៅនេ:គឺ: *[២:៩១]*

ពេលគេប្រាប់ពួកគេថា: "***អ្វីដែលត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីអ្ដាលី*** មានន័យថា[ប្រាប់]កុលសម្ព័ន្ធអ្ហ៊ូម៉ៃយ៉ាស៊ុ (គឺគេនិយាយប្រាប់កុលសម្ព័ន្ធអ្ហ៊ូម៉ៃយ៉ាស៊ុថានេះគឺអ្វីដែលត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីអ្ដាលីﷺ) ។ *ពួកគេថា: "យើងជឿអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យយើងដឹង ។"* មានន័យថានៅក្នុងចិត្ដពួកគេ ជឿអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ដ៑ﷻបានបើកឲ្យព្រះអង្គﷺដឹង ។ *ពួកគេមិនជឿអ្វីៗក្រៅពីនោះទេ* គឺអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ដ៑ﷻបើកឲ្យដឹងអំពីអ្ដាលីﷺ *ទោះបីវាជាការពិតក៏ដោយដែលបញ្ជាក់បន្ដែមលើអ្វីដែលពួកគេមានស្រាប់ហើយនោះ* មានន័យថាអ្ដាលីﷺ ។" (تفسير العياشي 1: 51/ 71)

***

3/91. عَنْ أَبِي عَمْرٍو الزُّبَيْرِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «قَالَ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ يَحْكِي قَوْلَ الْيَهُودِ: ﴿إِنَّ اللهَ عَهِدَ إِلَيْنَا أَلاَّ نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّى يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ﴾ الْآيَةَ، وَ قَالَ: ﴿فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ وَ إِنَّمَا أُنْزِلَ هَذَا فِي قَوْمٍ يَهُودَ، وَ كَانُوا عَلَى عَهْدِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) لَمْ يَقْتُلُوا أَنْبِيَاءَ اللَّهِ بِأَيْدِيهِمْ، وَ لاَ كَانُوا فِي زَمَانِهِمْ، وَ إِنَّمَا قَتَلَ أَوَائِلُهُمُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ، فَنُزِّلُوا بِهِمْ أُولَئِكَ الْقَتَلَةَ، فَجَعَلَهُمُ اللَّهُ مِنْهُمْ، وَ أَضَافَ إِلَيْهِمْ فِعْلَ أَوَائِلِهِمْ بِمَا تَبِعُوهُمْ وَ تَوَلَّوْهُمْ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٢٨٠ الحديث: ٩٩/ ٥٥٩، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٥١ الحديث : ٢٧)**

៩១/៣. រាយការណ៍ដោយ អាប៊ូ អ្ដ៑ារ អាល់-ស្ដ៊ូបៃរី តមកពី អាប៊ូ អ្ដ៑ាប់ឌុលឡោះហ្ដ៑ﷺដែលមានវចន: ថា: "អល់ឡោះហ្ដ៑ﷻមានព្រះរាជបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គﷻ ស្ដីអំពីសម្ដីពួកយ៉ាហ្ដ៑ូឌ៑ ថា: *[៣:១៨៣] ការពិតអល់ឡោះហ្ដ៑បានដាក់បញ្ញត្ដិលើយើងថាមិនឲ្យជឿសាសន:ទូតណាមួយទេ ដរាបណាសាសន:ទូតនោះមិនបាននាំមកឲ្យយើងទេនូវគ្រឿងបូជាមួយដែលភ្លើងឆេះ ។* ហើយអល់ឡោះហ្ដ៑ﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[២:៩១] ហេតុអ្វីអស់លោកបានសម្លាប់ព្រះសាស្ដ្រារបស់អល់ឡោះហ្ដ៑កាលពីមុន បើអស់លោកជឿមែននោះ ?* អាយ៉ាស៊ុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីប្រជាជាតិយ៉ាហ្ដ៑ូឌ៑ីនៅក្នុងសម័យកាលមូហ្ដ៑ាំម៉ាដ្ឋﷺ ពួកគេមិនបានសម្លាប់ព្រះសាស្ដ្រាﷺរបស់អល់ឡោះហ្ដ៑ﷻដោយដៃពួកគេទេ មិនបានប្រព្រឹត្ដអំពើនេះនៅក្នុងសម័យកាលរបស់ព្រះអង្គﷺទេដែរ ។ តែពួកអ្នកមុនពួកគេនោះទេដែលបានការសម្លាប់បណ្ដាអ្នកមុនពួកគេ ។ ដូច្នេះការសម្លាប់នេះធ្លាក់មកលើពួកគេ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ដ៑ﷻបានដាក់ពួកគេនៅក្នុងចំណោមជនទាំងនោះ ។ ព្រះអង្គﷻបានទម្លាក់ទង្វើរបស់ពួកមុនៗមកលើពួកគេ ព្រោះតែពួកគេតាមគន្លងពួកមុនៗ គាំទ្រទង្វើពួកនោះ ។" (تفسير العياشي 1: 51/ 72)

ربع الحزب ٢

۞وَلَقَدۡ جَآءَكُم مُّوسَىٰ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ ثُمَّ ٱتَّخَذۡتُمُ ٱلۡعِجۡلَ مِنۢ بَعۡدِهِۦ وَأَنتُمۡ ظَٰلِمُونَ ٩٢

៩២. មូសាបានមកឯពួកអ្នកជាមួយភ័ស្ដុតាងជាក់ច្បាស់ ។ ក្រោយមកពួកអ្នកបានយកកូនគោបាអត់ពីគេ (គឺពេលគេមិននៅ) ។ ពួកអ្នកជាជនទុច្ចរិត ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ៩២

1/92. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِلْيَهُودِ اَلَّذِينَ تَقَدَّمَ ذِكْرُهُمْ: ﴿وَ لَقَدْ جاءَكُمْ مُوسىٰ بِالْبَيِّناتِ﴾ اَلدَّلاَلاَتِ عَلَى نُبُوَّتِهِ، وَ عَلَى مَا وَصَفَهُ مِنْ فَضْلِ مُحَمَّدٍ وَ شَرَفِهِ عَلَى اَلْخَلاَئِقِ، وَ أَبَانَ عَنْهُ مِنْ خِلاَفَةِ عَلِيٍّ وَ وَصِيَّتِهِ، وَ أَمْرِ خُلَفَائِهِ بَعْدَهُ. ﴿ثُمَّ اِتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ﴾ إِلَهاً ﴿مِنْ بَعْدِهِ﴾ بَعْدَ اِنْطِلاَقِهِ إِلَى اَلْجَبَلِ، وَ خَالَفْتُمْ خَلِيفَتَهُ اَلَّذِي نَصَّ عَلَيْهِ وَ تَرَكَهُ عَلَيْكُمْ، وَ هُوَ هَارُونُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ، ﴿وَ أَنْتُمْ ظالِمُونَ﴾ كَافِرُونَ بِمَا فَعَلْتُمْ مِنْ ذَلِكَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 408)

៩២/១. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហ្ដ៑ាសាន់ អាល់-អ្ដ៑ាសការីﷺ] មានវចន:ថា: "អល់ឡោះហ្ដ៑ﷻមានព្រះរាជបន្ទូល

ដាក់ពួកយ៉ាហ្ស៊ូ ឌ្ឍីដែលគេបានថ្លែងរួចហើយខាងលើនោះថា៖ *[២:៩២] មូសាបានមកជាមួយ ភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់* គឺភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ថាព្រះអង្គ ﷺ ជាព្រះសាស្តា ហើយមូសា ﷺ បានបញ្ជាក់ប្រាប់ អំពីបុណ្យបារមីរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ និងអភិជនភាពរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ ដែលប្រសើរជាច់អស់សត្វលោក បានអធិប្បាយប្រាប់អំពីខ៏លីហ្ហាស៊ុ់របស់អ៊ីមុាលី ﷺ ថាអ៊ីមុាលី ﷺ ជាអ្នកស្នងមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ អធិប្បាយ រឿងខ៏លីហ្ហាស៊ុ់ក្រោយពីអ៊ីមុាលី ﷺ ។ *ក្រោយមកពួកអ្នកបានយកកូនគោបា* ជាព្រះ *អត់ពីគេ* បន្ទាប់ពី មូសា ﷺ បានចាកទៅឯភ្នំ ។ ពួកអ្នកបានប្រឆាំងខ៏លិហ្ហ ﷺ របស់មូសា ﷺ ដែលមូសា ﷺ បានតែង តាំងឲ្យដឹកនាំពួកអ្នក ខ៏លិហ្ហនោះហ្ហារូន ﷺ *ពួកអ្នកជាជនទុច្ចរិត* ទៅជាជនអសទ្ធាដោយសារទង្វើ របស់ពួកអ្នក ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 408)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُواْ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ وَٱسْمَعُواْ ۖ قَالُواْ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأُشْرِبُواْ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ ۚ قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُم بِهِۦٓ إِيمَٰنُكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٩٣﴾

៩៣. [ចូរនឹកឃើញ]កាលយើងបានយកកិច្ចសន្យាពួកអ្នក យើងបានលើកភ្នំទៅលើពួកអ្នក[ដោយថា៖] "ពួកអ្នកចូរចាប់យកអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកអ្នកយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ពួកអ្នកចូរស្តាប់ ។" ពួកគេថា៖ "យើងឮ ហើយយើងល្មើស ។" គេបានឲ្យពួកគេក្រេបកូនគោបាទៅក្នុងបេះដូងព្រោះតែពួកគេបដិសេធ សទ្ធា ។ អ្នកចូរថា៖ "អប្រិយគឺអ្វីដែលជំនឿរបស់អស់លោកញ៉ាំងអស់លោកឲ្យធ្វើ បើអស់លោកជាអ្នក មានសទ្ធា ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ៩៣

1/93. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: وَ اُذْكُرُوا إِذْ فَعَلْنَا ذَلِكَ بِأَسْلاَفِكُمْ لَمَّا أَبَوْا قَبُولَ مَا جَاءَهُمْ بِهِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ مِنْ دِينِ اَللَّهِ وَ أَحْكَامِهِ، وَ مِنَ اَلْأَمْرِ بِتَفْضِيلِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ صَلَوَاتُ اَللَّهِ عَلَيْهِمَا وَ خُلَفَائِهِمَا عَلَى سَائِرِ اَلْخَلْقِ ﴿خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ﴾ قُلْنَا لَهُمْ: خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ مِنْ هَذِهِ اَلْفَرَائِضِ ﴿بِقُوَّةٍ﴾ قَدْ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ، مَكَّنَّاكُمْ بِهَا، وَ أَزَحْنَا عِلَلَكُمْ فِي تَرْكِيبِهَا فِيكُمْ ﴿وَ اِسْمَعُوا﴾ مَا يُقَالُ لَكُمْ وَ [مَا] تُؤْمَرُونَ بِهِ.

៩៣/១. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-អ៊ីមុាសការី ﷺ] មានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ហ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូល ថាចូរពួកអ្នកនឹកឃើញកាលយើង ﷻ បានធ្វើបែបនេះចំពោះដូនតាពួកអ្នក កាលពួកគេបានបដិសេធ ពេលមូសា ﷺ បានមករកពួកគេជាមួយព្រះបញ្ជាសាសនារបស់អល់ឡោះហ្ហ ﷻ ដែលប្រកាសឲ្យ ស្រឡាញ់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ អ៊ីមុាលី ﷺ និងខ៏លិហ្ហទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គទាំងពីរនេះ ﷺ ជាងអស់សត្ត លោកទាំងពួង *[២:៩៣] ពួកអ្នកចូរចាប់យកអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកអ្នក* យើង ﷻ បានប្រាប់ពួក គេថា៖ "ចូរពួកអ្នកចាប់យកកាតព្វកិច្ចទាំងនោះ *យ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន* យើង ﷻ បានយកកាតព្វកិច្ចនេះមកឲ្យ ពួកអ្នកទាំងអស់គ្នា ធ្វើឲ្យពួកអ្នកទៅជាខ្លាំងក្លាអាស្រ័យអ្វីទាំងនេះ យើង ﷻ បានកម្ចាត់ជម្ងឺពីពួកអ្នក ដែលឈឺទូទៅកាលនោះ *ពួកអ្នកចូរស្តាប់* អ្វីដែលគេបានប្រាប់ពួកអ្នក និងអ្វីៗដែលគេបង្គាប់ពួកអ្នកធ្វើ តាម ។

﴿قَالُوا سَمِعْنَا﴾ قَوْلَكَ ﴿وَ عَصَيْنَا﴾ أَمْرَكَ، أَيْ إِنَّهُمْ عَصَوْا بَعْدُ، وَ أَضْمَرُوا فِي اَلْحَالِ أَيْضاً اَلْعِصْيَانَ ﴿وَ أُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ اَلْعِجْلَ﴾ أُمِرُوا بِشُرْبِ اَلْعِجْلِ اَلَّذِي كَانَ قَدْ ذُرِّيَتْ سُحَالَتُهُ فِي اَلْمَاءِ اَلَّذِي أُمِرُوا بِشُرْبِهِ لِيَتَبَيَّنَ مَنْ عَبَدَهُ مِمَّنْ لَمْ يَعْبُدْهُ ﴿بِكُفْرِهِمْ﴾ لِأَجْلِ كُفْرِهِمْ أُمِرُوا

بِذَلِكَ.

ពួកគេថា៖ "យើងឮ សម្ដីរបស់លោក ﷺ *ហើយយើងល្មើស* បញ្ជារបស់លោក ﷺ ពោលគឺពួកគេនឹងល្មើសបង្គាប់ក្រោយមកនោះ ពួកគេនឹងល្មើសបន្ទាប់ពីបានឮហើយ ពួកគេលាក់មិនឲ្យគេដឹងទេថាខ្លួនជាអ្នកបំពាន ។ *គេបានឲ្យពួកគេក្រេបកូនគោបាទៅក្នុងបេះដូង* គេបានប្រាប់ពួកគេឲ្យផឹកកូនគោបាដែលត្រូវកម្ទេចខ្ទេចខ្ទីហើយបាចទៅក្នុងទឹក រួចហើយគេបានបង្គាប់ពួកគេឲ្យផឹកទឹកនោះ ដើម្បីនឹងបានដឹងថាអ្នកណាខ្លះក្នុងចំណោមពួកគេនោះជាអ្នកសក្ការៈកូនគោបានោះ *ព្រោះតែពួកគេបដិសេធសទ្ធា* ព្រោះតែពួកគេបានបដិសេធសទ្ធា (គឺមិនជឿ) បានជាគេដាក់បង្គាប់ឲ្យពួកគេធ្វើបែបនេះ ។

﴿قُلْ﴾ يَا مُحَمَّدُ: ﴿بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيمَانُكُمْ﴾ بِمُوسَى كُفْرُكُمْ بِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ أَوْلِيَاءِ اَللَّهِ مِنْ أَهْلِهِمَا ﴿إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ بِتَوْرَاةِ مُوسَى، وَ لَكِنْ مَعَاذَ اَللَّهِ لاَ يَأْمُرُكُمْ إِيمَانُكُمْ بِالتَّوْرَاةِ اَلْكُفْرَ بِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ.

អ្នកចូរថា មូហាំម៉ាដ ﷺ អើយ ! *អប្រិយគឺអ្វីដែលជំនឿរបស់អស់លោកញ៉ាំងអស់លោកឲ្យធ្វើ* ពួកអ្នកជឿមូសា ﷺ តែមិនជឿមូហាំម៉ាដ ﷺ ទេ មិនជឿអាលី ﷺ ទេ មិនជឿព្រះឧបរាជ ﷺ របស់អល់ឡោះហ៊្ ﷻ ទេដែលជាព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា ﷺ របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ ﷺ *បើអស់លោកជាអ្នកមានសទ្ធា* លើព្រះគម្ពីរតៅរ៉ត្ត៍របស់មូសា ﷺ ។ អល់ឡោះហ៊្ ﷻ បានហាម ។ ជំនឿរបស់ពួកអ្នកលើព្រះគម្ពីរតៅរ៉ត្ត៍នោះមិនហាមពួកអ្នកទេ មិនដាក់បង្គាប់ឲ្យពួកអ្នកអសទ្ធាលើមូហាំម៉ាដ ﷺ និងអាលី ﷺ នោះទេ ។"

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: إِنَّ اَللَّهَ تَعَالَى ذَكَّرَ بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي عَصْرِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ أَحْوَالَ آبَائِهِمُ اَلَّذِينَ كَانُوا فِي أَيَّامِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ كَيْفَ أَخَذَ عَلَيْهِمُ الْعَهْدَ وَ الْمِيثَاقَ لِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا الطَّيِّبِينَ الْمُنْتَجَبِينَ لِلْخِلاَفَةِ عَلَى اَلْخَلاَئِقِ وَ لِأَصْحَابِهِمَا وَ شِيعَتِهِمَا وَ سَائِرِ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ

អ៊ីម៉ាំ ﷺ មានវចនៈថាអាមីរុល-មុមីនីន ﷺ មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ៊្ تعالى បានរំលឹកកូនចៅអ៊ីស្រ៉អ៊ីលក្នុងសម័យកាលរបស់មូហាំម៉ាដ ﷺ ឲ្យនឹកឃើញរឿងដូនតាពួកគេក្នុងសម័យមូសា ﷺ ដែលបានស្បថ បានសន្យាថាពួកគេជឿមូហាំម៉ាដ ﷺ អាលី ﷺ ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាបរិសុទ្ធ ﷺ របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ ﷺ ដែលត្រូវជ្រើសរើសជាខ៉លិហ្វសម្រាប់មនុស្ស សម្រាប់បណ្ដាសាវករបស់ព្រះអង្គទាំងអស់ ﷺ សម្រាប់ស្ហ៊ីអាស់របស់ព្រះអង្គទាំងអស់ ﷺ និងសម្រាប់អ្នកឯទៀតក្នុងសហគមន៍មូហាំម៉ាដ ﷺ ។

فَقَالَ: ﴿وَ إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ﴾ اُذْكُرُوا إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ آبَائِكُمْ ﴿وَ رَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ﴾ اَلْجَبَلَ لَمَّا أَبَوْا قَبُولَ مَا أُرِيدَ مِنْهُمْ وَ اَلاِعْتِرَافَ بِهِ ﴿خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ﴾ أَعْطَيْنَاكُمْ ﴿بِقُوَّةٍ﴾ [يَعْنِي] بِالْقُوَّةِ اَلَّتِي أَعْطَيْنَاكُمْ تَصْلُحُ [لَكُمْ] لِذَلِكَ ﴿وَ اِسْمَعُوا﴾ أَيْ أَطِيعُوا فِيهِ.

ព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *"[២:៩៣] កាលយើងបានយកកិច្ចសន្យាពួកអ្នក* ចូរពួកអ្នកនឹកឃើញកិច្ចសន្យាដែលយើង ﷻ បានទទួលយកពីដូនតាពួកអ្នក *យើងបានលើកភ្នំទៅលើពួកអ្នក* គឺភ្នំទូរ កាលពួកអ្នកបានបដិសេធ មិនព្រមទទួលអ្វីដែលគេចង់ឲ្យពួកអ្នកទទួលយកនោះទេ ពួកអ្នកមិនទទួលស្គាល់កិច្ចសន្យានោះទេ *ពួកអ្នកចូរចាប់យកអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកអ្នក* មានន័យថាប្រគល់ឲ្យពួកអ្នក *យ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន* មានន័យថាដោយសេចក្ដីខ្ជាប់ខ្ជួនដែលអល់ឡោះហ៊្ ﷻ បានប្រគល់ឲ្យពួកអ្នកដែលស័ក្តិសមពួកអ្នក *ពួកអ្នកចូរស្ដាប់* មានន័យថាចូរគោរពតាមបង្គាប់រឿងនេះ ។

﴿قَالُوا سَمِعْنَا﴾ بِآذَانِنَا ﴿وَ عَصَيْنَا﴾ بِقُلُوبِنَا. فَأَمَّا فِي اَلظَّاهِرِ فَأَعْطَوْا كُلُّهُمُ الطَّاعَةَ دَاخِرِينَ صَاغِرِينَ، ثُمَّ قَالَ: ﴿وَ أُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ

اَلْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ﴾ عُرِضُوا لِشُرْبِ اَلْعِجْلِ اَلَّذِي عَبَدُوهُ حَتَّى وَصَلَ مَا شَرِبُوهُ مِنْ ذَلِكَ إِلَى قُلُوبِهِمْ.

ពួកគេថា៖ "យើងឮ ដោយត្រចៀកយើង *ហើយយើងល្មើស* ដោយបេះដូងពួកគេ (គឺចិត្ត)។ ពួកគេព្រមស្តាប់បង្គាប់ទាំងអស់តែអាការ:ក្រៅទេ ដោយដាក់ខ្លួន។ បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្វ៉ាន់ﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *គេបានឲ្យពួកគេក្រេបកូនគោបាទៅក្នុងបេះដូង* គេបានឲ្យពួកគេផឹកកូនគោបាដែលពួកគេសក្តារ: ទាល់តែពួកគេបានផឹកវាឲ្យជ្រាបចូលទៅក្នុងបេះដូងពួកគេ។"

وَ قَالَ: إِنَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَمَّا رَجَعَ إِلَيْهِمْ مُوسَى وَ قَدْ عَبَدُوا اَلْعِجْلَ تَلَقَّوْهُ بِالرُّجُوعِ عَنْ ذَلِكَ، فَقَالَ لَهُمْ مُوسَى: مَنِ اَلَّذِي عَبَدَهُ مِنْكُمْ حَتَّى أُنْفِذَ فِيهِ حُكْمَ اَللَّهِ؟ خَافُوا مِنْ حُكْمِ اَللَّهِ اَلَّذِي يُنْفِذُهُ فِيهِمْ، فَجَحَدُوا أَنْ يَكُونُوا عَبَدُوهُ، وَ جَعَلَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ يَقُولُ: أَنَا لَمْ أَعْبُدْهُ وَ إِنَّمَا عَبَدَهُ غَيْرِي وَ وَشَى بَعْضُهُمْ بِبَعْضٍ.

អ៊ីមុាំﷺមានវចន:ថា៖ "កាលមូសាﷺបានត្រឡប់មករកកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលវិញ ពួកគេបានសក្តារ:កូនគោបាហើយ ពេលព្រះអង្គﷺមិននៅ តែពួកគេបានដកខ្លួនចេញពីវាវិញ ហើយមករកព្រះអង្គﷺ។ មូសាﷺបានសួរពួកគេថា៖ "អ្នកណាខ្លះបានសក្តារ:កូនគោបា អល់ឡោះហ្វ៉ាន់ﷻនឹងកាត់ក្តីរឿងអ្នកនោះ ?" ព្រោះតែខ្លាចអល់ឡោះហ្វ៉ាន់ﷻកាត់ក្តីពួកគេ ពួកគេរាល់គ្នាបានបដិសេធថាខ្លួនពុំបានសក្តារ:វាទេ បានទម្លាក់ទោសដាក់គ្នា ថា៖ "ខ្ញុំមិនបានសក្តារ:វាទេ តែអ្នកឯទៀតបានសក្តារ:វា។" ពួកគេបានទម្លាក់កំហុសដាក់គ្នា ពីមួយទៅមួយ។

فَكَذَلِكَ مَا حَكَى اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَنْ مُوسَى مِنْ قَوْلِهِ لِلسَّامِرِيِّ: ﴿وَ اُنْظُرْ إِلىٰ إِلٰهِكَ اَلَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عاكِفاً لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي اَلْيَمِّ نَسْفاً﴾ فَأَمَرَهُ اَللَّهُ، فَبَرَدَهُ بِالْمَبَارِدِ، وَ أَخَذَ سُحَالَتَهُ فَذَرَّأَهَا فِي اَلْبَحْرِ اَلْعَذْبِ، ثُمَّ قَالَ لَهُمْ: اِشْرَبُوا مِنْهُ. فَشَرِبُوا، فَكُلُّ مَنْ كَانَ عَبَدَهُ اِسْوَدَّتْ شَفَتَاهُ وَ أَنْفُهُ (مِمَّنْ كَانَ أَبْيَضَ اَللَّوْنِ وَ مَنْ كَانَ مِنْهُمْ أَسْوَدَ اَللَّوْنِ) اِبْيَضَّتْ شَفَتَاهُ وَ أَنْفُهُ، فَعِنْدَ ذَلِكَ أُنْفِذَ فِيهِمْ حُكْمُ اَللَّهِ.

នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៉ាន់ﷻស្តីអំពីមូសាﷺដែលបានប្រាប់សាមីរី គឺ៖ *[២០:៩៧] ចូរអ្នកមើលទៅព្រះរបស់អ្នកដែលអ្នកបានគោរពបូជានោះ យើងនឹងដុតវាចោល ហើយយើងនឹងយក[ផេះ]វាទៅបាចចោលក្នុងសមុទ្រ។* អល់ឡោះហ្វ៉ាន់ﷻបានបញ្ជាឲ្យកម្ទេចរូបកូនគោបាឲ្យខ្ទេច ហើយឲ្យដាក់វាក្នុងទឹកសាប រួចហើយអល់ឡោះហ្វ៉ាន់ﷻបានបញ្ជាឲ្យពួកគេផឹកទឹកនោះ។ ពួកគេបានផឹក។ អ្នកណាដែលបានគោរពបូជាវា បបូរមាត់និងច្រមុះអ្នកនោះនឹងទៅជាខ្មៅ។ អ្នកដែលមានបបូរមាត់និងច្រមុះខ្មៅស្រាប់ហើយ វានឹងទៅជាស។ បន្ទាប់ពីអល់ឡោះហ្វ៉ាន់ﷻបានចេញព្រះបញ្ជាអំពីជនមានទោស។

ثُمَّ قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى لِلْمَوْجُودِينَ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي عَصْرِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ عَلَى لِسَانِهِ: ﴿قُلْ﴾ يَا مُحَمَّدُ لِهَؤُلَاءِ اَلْمُكَذِّبِينَ بِكَ بَعْدَ سَمَاعِهِمْ مَا أُخِذَ عَلَى أَوَائِلِهِمْ لَكَ وَ لِأَخِيكَ عَلِيٍّ وَ لِآلِكُمَا وَ لِشِيعَتِكُمَا: ﴿بِئْسَمٰا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيمٰانُكُمْ﴾ أَنْ تَكْفُرُوا[بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ] وَ تَسْتَخِفُّوا بِحَقِّ عَلِيٍّ وَ آلِهِ وَ شِيعَتِهِ ﴿إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ كَمَا تَزْعُمُونَ بِمُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ اَلتَّوْرَاةِ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្វ៉ាន់ﷻបានប្រាប់កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល ដែលនៅក្នុងសម័យមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ៉ﷺតាមរយ: អណ្ណាត (គឺសម្តី) ព្រះអង្គﷺថា៖ មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ៉ﷺអើយ ! *អ្នកចូរថា* ដាក់ពួកយ៉ាហ្ជូឌីដែលនិយាយបង្ខូចអ្នកﷺក្រោយពីបានឮកិច្ចសន្យាដែលបានយកពីតួនតាពួកគេ ថាឲ្យទទួលយកវីឡាយ៉ាសុ៌អ្នកﷺ វីឡាយ៉ាសុ៌អ៊ីលﷺ ប្អូនរបស់អ្នកﷺ វីឡាយ៉ាសុ៌របស់ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាﷺរបស់អ្នកទាំងពីរ និងស្ប៊ីអ៊ីសុ៌របស់អ្នកﷺទាំងពីរﷺ ហើយ *អ្ជរិយគឺអ្វីដែលជំនឿរបស់អស់លោកញ៉ាំងអស់លោកឲ្យធ្វើ* គឺញ៉ាំងអស់លោកមិនឲ្យជឿមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ៉ﷺទេ ឲ្យអស់លោកមើលស្រាលសិទ្ធិរបស់អ៊ីលﷺ សិទ្ធិរបស់ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាﷺរបស់អ៊ីលﷺ និងស្ប៊ីអ៊ីសុ៌របស់អ៊ីលﷺ *បើអស់លោកជាអ្នកមាន*

សទ្ធា ដូចអស់លោកបានអះអាសថាជា អ្នកមានសទ្ធាចំពោះមូសាﷺនិងចំពោះគម្ពីរតៅរ៉ាតដែរ នោះ ។"

قَالَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: وَ ذَلِكَ أَنَّ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ [كَانَ] وَعَدَ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ يَأْتِيهِمْ مِنْ عِنْدِ اَللَّهِ بِكِتَابٍ يَشْتَمِلُ عَلَى أَوَامِرِهِ وَ نَوَاهِيهِ وَ حُدُودِهِ وَ فَرَائِضِهِ بَعْدَ أَنْ يُنْجِيَهُمُ اَللَّهُ تَعَالَى مِنْ فِرْعَوْنَ وَ قَوْمِهِ، فَلَمَّا نَجَّاهُمُ اَللَّهُ وَ صَارُوا بِقُرْبِ اَلشَّامِ، جَاءَهُمْ بِالْكِتَابِ مِنْ عِنْدِ اَللَّهِ كَمَا وَعَدَهُمْ وَ كَانَ فِيهِ: «إِنِّي لاَ أَتَقَبَّلُ عَمَلاً مِمَّنْ لَمْ يُعَظِّمْ مُحَمَّداً وَ عَلِيّاً وَ آلَهُمَا اَلطَّيِّبِينَ وَ لَمْ يُكْرِمْ أَصْحَابَهُمَا وَ شِيعَتَهُمَا وَ مُحِبِّيهِمَا حَقَّ تَكْرِيمِهِمْ، يَا عِبَادِي أَلاَ فَاشْهَدُوا بِأَنَّ مُحَمَّداً خَيْرُ خَلِيقَتِي، وَ أَفْضَلُ بَرِيَّتِي، وَ أَنَّ عَلِيّاً أَخُوهُ وَ صَفِيُّهُ وَ وَارِثُ عِلْمِهِ، وَ خَلِيفَتُهُ فِي أُمَّتِهِ وَ خَيْرُ مَنْ يَخْلُفُهُ بَعْدَهُ، وَ أَنَّ آلَ مُحَمَّدٍ أَفْضَلُ آلِ اَلنَّبِيِّينَ، وَ أَصْحَابَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ أَفْضَلُ أَصْحَابِ اَلْمُرْسَلِينَ، وَ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ خَيْرُ اَلْأُمَمِ أَجْمَعِينَ».

ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام) (អ៊ីមុាំ(صلوات الله عليه والسلام)) មានវចនៈថា៖ "ដូចមូសាﷺដែរ ដែលបានសន្យានឹងកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលថា ព្រះអង្គﷺនឹងនាំមកនូវព្រះគម្ពីរមួយពីអល់ឡោះហ្ស៊ីដ(عز وجل)ដែលមាននូវព្រះបញ្ជា ព្រះបម្រាម ព្រះខណ្ឌ សីមា (គឺច្បាប់នានា) និងកាតព្វកិច្ច បន្ទាប់ពីពួកគេបានរួចផុតពីហ្ចៀរអ៌ាន(لعن الله)និងប្រជាជាតិរបស់គេ ។ លុះអល់ឡោះហ្ស៊ីដ(عز وجل)បានសង្គ្រោះពួកគេ ហើយពួកគេបានមកដល់ក្បែរតំបន់ស្ចាំ (ស្រុកដាម៉ាស់) មូសាﷺបានមករកពួកគេជាមួយព្រះគម្ពីរមួយដែលមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ីដ(عز وجل) ដូចព្រះអង្គﷺបានសន្យាពួកគេមែន ។ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរនោះមាន៖ "អញ(عز وجل)មិនទទួលទេទង្វើរបស់បុគ្គលណា ដែលមិនលើកតម្កើងមូហ្ចាំម៉ាដ្ចុ(صلى الله عليه وآله وسلم) អ្ចាលី(صلوات الله عليه والسلام) ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាបរិសុទ្ធ(عليهم السلام)របស់ពួកគេ(عليهم السلام) ដែលមិនឲ្យកិត្តិយសបណ្ដាសាវក បណ្ដាស្ចីអ្ចាស្ចុ(عليهم السلام)របស់ពួកគេ(عليهم السلام)និងបណ្ដាអ្នកដែលស្រឡាញ់ពួកគេ(عليهم السلام) ឲ្យដូចពួកគេលើកស្ចួយសិទ្ធិខ្លួនឯងដែរ ។ បាវអញ(عز وجل)អើយ! ចូរធ្ចើប្ដេជ្ញាសាក្ស៊ីថាមូហ្ចាំម៉ាដ្ចុ(صلى الله عليه وآله وسلم)ជាសត្វលោករបស់អញ(عز وجل)ដែលប្រសើរបំផុត ជាបុគ្គលប្រសើរបំផុតដាច់អស់សត្វលោករបស់អញ(عز وجل) ថាអ្ចាលី(صلوات الله عليه والسلام) ជាប្អូនគេ(صلى الله عليه وآله وسلم) មានគុណសម្ប្ដត្ដិទាំងឡាយរបស់គេ(صلى الله عليه وآله وسلم) ដែលជាអ្នកទទួលអភិញ្ញារបស់គេ(صلى الله عليه وآله وسلم)ជាកេរដំណែល ជាខ ១ លិហ្ចរបស់គេ(صلى الله عليه وآله وسلم)ក្នុងសហគមន៍គេ(صلى الله عليه وآله وسلم) ជាខ ១ លិហ្ចប្រសើរបំផុតក្រោយពីគេ(صلى الله عليه وآله وسلم) ថាព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា(عليهم السلام)របស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ចុ(صلى الله عليه وآله وسلم)ជាបុគ្គលប្រសើរដាច់អស់ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តារបស់ព្រះសាស្ដាទាំងឡាយ(عليهم السلام) ថាបណ្ដាសាវករបស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ចុ(صلى الله عليه وآله وسلم)ជាបុគ្គលប្រសើរដាច់អស់បណ្ដាសាវករបស់ព្រះប្រេសិត (المرسلين) ឯទៀត(عليهم السلام) ថាសហគមន៍របស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ចុ(صلى الله عليه وآله وسلم)ប្រសើរជាងសហគមន៍ទាំងអស់ឯទៀត ។"

فَقَالَ بَنُو إِسْرَائِيلَ: لاَ نَقْبَلُ هَذَا يَا مُوسَى، هَذَا عَظِيمٌ ثَقِيلٌ عَلَيْنَا، بَلْ نَقْبَلُ مِنْ هَذِهِ اَلشَّرَائِعِ مَا يَخِفُّ عَلَيْنَا، وَ إِذَا قَبِلْنَاهَا قُلْنَا: إِنَّ نَبِيَّنَا أَفْضَلُ نَبِيٍّ، وَ آلَهُ أَفْضَلُ آلٍ وَ صَحَابَتَهُ أَفْضَلُ صَحَابَةٍ، وَ نَحْنُ أُمَّتُهُ أَفْضَلُ مِنْ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ، وَ لَسْنَا نَعْتَرِفُ لِقَوْمٍ بِالْفَضْلِ لاَ نَرَاهُمْ وَ لاَ نَعْرِفُهُمْ.

កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលបានថា៖ "មូសាﷺអើយ! យើងមិនទទួលរឿងនេះទេ វាច្រើនពេកហើយធ្ងន់សម្រាប់យើង ។ តែយើងព្រមទទួលច្បាប់ទាំងនោះដែលយើងឃើញថាងាយស្រួល យើងព្រមថា៖ "ព្រះសាស្ដាﷺរបស់យើងជាព្រះសាស្ដាដែលប្រសើរបំផុត បណ្ដាកូនចៅព្រះអង្គﷺប្រសើរបំផុត បណ្ដាសាវកព្រះអង្គﷺប្រសើរបំផុត យើងដែលជាសហគមន៍របស់ព្រះអង្គﷺ យើងខ្ពង់ខ្ពស់ជាងសហគមន៍របស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ចុ(صلى الله عليه وآله وسلم) ។ យើងមិនអាចទទួលស្គាល់បានទេនូវសហគមន៍ណាដែលយើងមិនបានឃើញ មិនបានស្គាល់ទេនោះ ថាជាសហគមន៍ប្រសើបំផុតនោះ ។""

فَأَمَرَ اَللَّهُ تَعَالَى جَبْرَئِيلَ، فَقَطَعَ بِجَنَاحٍ مِنْ أَجْنِحَتِهِ مِنْ جَبَلٍ مِنْ جِبَالِ فِلَسْطِينَ عَلَى قَدْرِ مُعَسْكَرِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ كَانَ طُولُهُ فِي

عَرْضِهِ فَرْسَخاً فِي فَرْسَخٍ. ثُمَّ جَاءَ بِهِ فَوْقَهُ عَلَى رُءُوسِهِمْ، وَ قَالَ: إِمَّا أَنْ تَقْبَلُوا مَا أَتَاكُمْ بِهِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ، وَ إِمَّا وَضَعْتُ عَلَيْكُمُ اَلْجَبَلَ فَطَحْطَحْتُكُمْ تَحْتَهُ. فَلَحِقَهُمْ مِنَ اَلْجَزَعِ وَ اَلْهَلَعِ مَا يَلْحَقُ أَمْثَالَهُمْ مِمَّنْ قُوبِلَ هَذِهِ اَلْمُقَابَلَةَ، فَقَالُوا: يَا مُوسَى كَيْفَ نَصْنَعُ؟ قَالَ مُوسَى: اُسْجُدُوا لِلَّهِ عَلَى جِبَاهِكُمْ، ثُمَّ عَفِّرُوا خُدُودَكُمُ اَلْيُمْنَى ثُمَّ اَلْيُسْرَى فِي اَلتُّرَابِ، وَ قُولُوا: «يَا رَبَّنَا سَمِعْنَا وَ أَطَعْنَا وَ قَبِلْنَا وَ اِعْتَرَفْنَا وَ سَلَّمْنَا وَ رَضِينَا».

អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ១ បានបញ្ជាឲ្យ ជ្រីបរ៉ាអ៊ីល ﷺ កាត់ភ្នំមួយប៉ែកដោយស្លាបព្រះអង្គ ﷺ មកពីភ្នំ ប៉ាលេសទ្វីន មានទំហំ ប៉ុនជំរ៉ូបរបស់ មូសា ﷺ ទទឹងនិងបណ្តោយ មួយ ហ្ការ សាក (៥x៥ គីឡូ ម៉ែត្រ) ។ បន្ទាប់មក ជ្រីបរ៉ាអ៊ីល ﷺ បានយកបំណែកភ្នំនេះ ទៅដាក់ លើ អាកាស នៅ លើ ក្បាល ពួក គេ ហើយ ថា៖ "ពួកអ្នក ព្រមទទួលអ្វីដែលមូសា ﷺ បាននាំ មក ឲ្យ ពួកអ្នក ឬ ខ្ញុំ នឹ ង ទម្លាក់ ភ្នំ នេ ះ លើ ពួ ក អ្ន ក ពួ ក អ្ន ក នឹ ង ខ្ទ ច ខ្ល ួ ន នៅ ពី ក្រោ ម ។" ពួ ក គ េ ភ័ យ រ ន្ធ ត់ ដ ូ ច អ្ន ក ផ ង ទ ៅ ពី ម ុ ខ ខ្ល ួ ន ន ោ ះ ដ ែ រ ។ ពួ ក គ េ ប ា ន ថ ា ៖ "ម ូ ស ា ﷺ អ ើ យ ! តើ ឲ្ យ យ ើ ង ធ្ វ ើ ដ ូ ច ម ្ត ច ខ្ល ះ ?" ម ូ ស ា ﷺ ប ា ន ថ ា ៖ "ចូ រ ក្ រ ា ប ប្ រ ណ ិ ប ័ ត ន ៍ អ ល ់ ឡ ោ ះ ហ ្ ស ៊ ី វ ៉ ា ជ ្ ជ ១ ដ ោ យ ថ ្ ម ា ស អ ស ់ ល ោ ក រ ូ ច ហ ើ យ ដ ា ក ់ ថ ្ ម ា ล ់ ស ្ ត ុ ំ ល ើ ដ ី ប ន ្ ទ ា ប ់ ម ក ថ ្ ម ា ล ់ ឆ ្ ង ហ ើ យ ទ ូ ล ថ ា ៖ "ម ្ ห ា ส ់ ﷻ អ ส ់ ท ู ล ท ร ะ บ ง ข ้ ข ุ ม ็ ช า ข ุ ข ้ ข ุ ม ็ ห ม ื อ ย ! អ ส ់ ទ ូ ล ព ្ ร ះ ប ง ្ ค ล ข ุ ม ็ ช า ข ุ ข ้ ข ุ ม ็ ห ม ื อ ย ! ส ู ม ธ ្ ว ើ ต า ม ห ร ื อ ព ្ ร ម ท ទ ួ ล ។ អ ส ់ ท ู ล ท ร ะ บ ง ข ุ ม ็ ช า ข ุ ข ้ ข ุ ม ็ ห ม ื อ ย ก ห ร ื อ ส ู ม ช ุ ะ ช ู ล ข ล ข ุ ม ็ ห ม ื อ ย ล ่ ว ม ។"

قَالَ: فَفَعَلُوا هَذَا اَلَّذِي قَالَ لَهُمْ مُوسَى قَوْلاً وَ فِعْلاً، غَيْرَ أَنَّ كَثِيراً مِنْهُمْ خَالَفَ قَلْبُهُ ظَاهِرَ أَفْعَالِهِ وَ قَالَ بِقَلْبِهِ ﴿سَمِعْنَا وَ عَصَيْنَا﴾ مُخَالِفاً لِمَا قَالَهُ بِلِسَانِهِ، وَ عَفَّرُوا خُدُودَهُمُ اَلْيُمْنَى [بِالتُّرَابِ] وَ لَيْسَ قَصْدُهُمُ اَلتَّذَلُّلَ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ اَلنَّدَمَ عَلَى مَا كَانَ مِنْهُمْ مِنَ اَلْخِلاَفِ وَ لَكِنَّهُمْ فَعَلُوا ذَلِكَ يَنْظُرُونَ هَلْ يَقَعُ عَلَيْهِمُ اَلْجَبَلُ أَمْ لاَ، ثُمَّ عَفَّرُوا خُدُودَهُمُ اَلْيُسْرَى يَنْظُرُونَ كَذَلِكَ، وَ لَمْ يَفْعَلُوا ذَلِكَ كَمَا أُمِرُوا.

ព្រះអង្គ ﷺ (អ៊ីម៉ាំ ﷺ) មានវចនៈ ថា៖ "ពួ ក គ េ ប ា ន ធ្ វ ើ អ ្ វ ី ដ ែ ល ម ូ ស ា ﷺ ប ា ន ប ្ ร ា ប ់ ឲ ្ យ ធ ្ វ ើ ដោ យ ស ម ្ ត ី និ ង ដ ោ យ ท ว ง ធ ្ ว ើ ត ែ ព ួ ก គ េ ภ า ค ช ្ ร ើ ป ร ะ ท ូ ส ป ร ะ ส ง ว ง ก ្ น ុ ง จ ิ ต ្ ต ม ิ น ป ើ ก ឲ ្ យ ដ ឹ ง ท ว ง ។ ព ួ ก គ េ ห ึ ก ก ្ น ុ ง จ ิ ต ្ ต ถ ា ៖ *[២:៩៣] "យ ើ ង ฟ ัง ห ើ យ យ ើ ง ល ្ ម ើ ส ។"* ព ួ ก គ េ ป ្ ร ะ ส ง ว ง ก ្ น ុ ง จ ิ ต ្ ต អ ្ ว ដ ែ ล ព ួ ก គ េ ถ า ม ว ง ม า ต ់ ព ួ ก គ េ ป ា ន ដ ា ก ់ ថ ្ ม ា ล ់ ส ្ ต ុ ំ ล ើ ដ ី ។ គ ោ ล ប ំ ณ ง ព ួ ก គ េ គ ឺ ม ិ น ม ែ ន ป ร ะ ท ូ ส ข ้ ข ุ ม ็ ช า ข ุ ข ้ ข ุ ม ็ ห ม ื อ ย ก ่ น ก ว ง ก า ร ដ ា ก ់ ข ្ ล ួ น ช ំ ព ោ ะ ព ្ ร ះ អ ง ្ ค ล ข ุ ม ็ ช า ข ุ ข ้ ข ุ ม ็ ห ม ื อ ย ន ោ ះ ท េ ដ ោ យ ส ្ ห า ย ก ្ ร ោ យ ដ ែ ล ป ា ន ป ร ะ ส ง ว ง ก ្ น ុ ง ព ្ ร ះ อ ง ្ ค ล ข ุ ม ็ ช า ข ุ ข ้ ข ุ ม ็ ห ม ื อ ย ន ោ ះ ต ែ ព ួ ก គ េ ធ ្ ว ើ ป ែ ป ន េ ះ ដ ើ ម ្ ป ី រ ង ់ จ ำ ม ើ ล ถ ា ต ើ ภ ู ม ิ ข ว ง ก ็ ต ก ล ง ม ก ล ើ ព ួ ก គ េ ห ร ឬ ท េ ។ ป ន ្ ท ា ป ់ ม ក ព ួ ก គ េ ป ា ន ដ ា ก ់ ថ ្ ม ា ล ់ ฉ ว ง ล ើ ด ี ដ ូ ច ្ ន ោ ះ ដ ែ រ ព ួ ก គ េ ม ិ น ป ា ន ธ ្ ว ើ ท ว ง ធ ្ ว ើ น េ ះ ព ្ ร ោ ะ ต ែ ค ะ ป ญ ญ า ให้ ธ ្ ว ើ ท ว ง ។

فَقَالَ جَبْرَئِيلُ لِمُوسَى عَلَيْهِ السَّلاَمُ: أَمَا إِنَّ أَكْثَرَهُمْ لِلَّهِ تَعَالَى عَاصُونَ، وَ لَكِنَّ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ أَمَرَنِي أَنْ أُزِيلَ عَنْهُمْ هَذَا اَلْجَبَلَ عِنْدَ ظَاهِرِ اِعْتِرَافِهِمْ فِي اَلدُّنْيَا، فَإِنَّ اَللَّهَ تَعَالَى إِنَّمَا يُطَالِبُهُمْ فِي اَلدُّنْيَا بِظَوَاهِرِهِمْ لِحِقْنِ دِمَائِهِمْ، وَ إِبْقَاءِ اَلذِّمَّةِ لَهُمْ، وَ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اَللَّهِ فِي اَلْآخِرَةِ يُعَذِّبُهُمْ عَلَى عُقُودِهِمْ وَ ضَمَائِرِهِمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 427)

ជ្រ ីប ร ่ ア អ ៊ ី ล ﷺ ป ា ន ป ្ ร ា ប ់ ម ូ ส ា ﷺ ถ ា ៖ "ព ួ ก គ េ ภ า ค ช ្ ร ើ น ล ើ ส ព ្ ร ះ ป ญ ญ า អ ล ់ ฮ ็ ล ห ์ ﷻ ต ែ អ ล ់ ฮ ็ ล ห ์ ﷻ ป ា น ឲ ្ យ ท ู ล ป ง ្ ค ล ข ุ ม ็ ช า ข ุ ข ้ ข ุ ม ็ ห ม ื อ ย ก ภ ู ม ิ น េ ះ ฉ ว ง ฉ า ย ព ី ព ួ ก គ េ ដ ែ ล ย ล ់ ព ្ ร ม ด ោ យ អ า ก า ร ก ្ ร ៅ ก ្ น ុ ง ล ោ ก น េ ះ ។ អ ล ់ ฮ ็ ล ห ์ ﷻ ป ា น ท ទ ួ ล យ ก ก ิ จ ្ ช ព ្ ร ม ព ្ ร ៀ ง ร ป ស ់ ព ួ ก គ េ ด ោ យ ท ว ง ធ ្ ว ើ ก ្ ร ៅ ก ្ น ុ ง ล ោ ก น េ ះ ก ្ น ុ ง ป ំ ณ ง ก า ร ព ា ร ณ ា ม น ិ ง ก ូ น ช ៅ ព ួ ก គ េ ท ុ ก ก า ร ก ា ต ់ ท ោ ส ព ួ ก គ េ ឲ ្ យ ព ួ ก គ េ ។ ต ែ น า ล ោ ก ม ุ ข อ ล ่ ฮ ็ ล ห ์ ﷻ น ឹ ง ธ ្ ว ើ ท ณ ្ ฑ ก ม ្ ม ព ួ ก គ េ ร ឿ ง ជ ំ น ឿ ព ួ ก គ េ ន ិ ง ร ឿ ง ส ม ្ ป ជ ญ ្ ญ ៈ ព ួ ก គ េ ។"

(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 427)

***

2/93. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ أُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ﴾. قَالَ:

«لَمَّا نَاجَى مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، رَبَّهُ أَوْحَى إِلَيْهِ: أَنْ يَا مُوسَى، قَدْ فَتَنْتُ قَوْمَكَ. قَالَ: وَ بِمَاذَا، يَا رَبِّ؟ قَالَ: بِالسَّامِرِيِّ .قَالَ: وَ مَا [فَعَلَ] السَّامِرِيُّ؟ قَالَ: صَاغَ لَهُمْ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلاً.

٤٣/٢. អាល់-ម៉ៃយ៉ាស្ស៊ី បានរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ប់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ *[២:៤] គេបានឲ្យពួកគេក្រេបកូនគោបាទៅក្នុងបេះដូង* ថា: "កាលមូសា عليه السلام បានខ្សឹបនឹងម្ចាស់ ﷻ ព្រះអង្គ عليه السلام អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ បានបើកឲ្យព្រះអង្គ عليه السلام ដឹងថា: "មូសា عليه السلام អើយ! ប្រជាជាតិអ្នក عليه السلام ត្រូវទាក់ទាញ ។ មូសា عليه السلام បានទូលថា: "ដោយអ្វី ម្ចាស់ ﷻ អើយ ?" អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា: "ដោយសាមីរីយ៉ា ﷺ ។" មូសា عليه السلام បានទូលថា: "តើសាមីរីធ្វើអ្វីខ្លះ ?" អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា: "គេ ﷺ បានយកគ្រឿងអលង្ការពួកគេទៅធ្វើជារូបកូនគោបា ។"

قَالَ: يَا رَبِّ، إِنَّ حُلِيَّهُمْ لَتَحْتَمِلُ [أَنْ يُصَاغَ] مِنْهَا غَزَالٌ أَوْ تِمْثَالٌ أَوْ عِجْلٌ، فَكَيْفَ يَفْتِنُهُمْ؟ قَالَ: إِنَّهُ صَاغَ لَهُمْ عِجْلاً فَخَارَ. قَالَ: يَا رَبِّ، وَ مَنْ أَخَارَهُ؟ قَالَ: أَنَا. فَقَالَ عِنْدَهَا مُوسَى: ﴿إِنْ هِيَ إِلاَّ فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَاءُ وَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ﴾

មូសា عليه السلام បានទូលថា: "ម្ចាស់ ﷻ អើយ! គ្រឿងអលង្ការពួកគេដែលសាមីរីយ៉ា ﷺ បានយកទៅធ្វើជារូបប្រើសជារូបចម្លាក់ ឬជារូបកូនគោបានោះ តើគេ ﷺ ទាក់ទាញពួកគេដូចម្តេចទៅ ?" អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា: "សាមីរីយ៉ា ﷺ បានធ្វើរូបកូនគោបាមួយឲ្យពួកគេ វាចេះរោទ៍ ។" មូសា عليه السلام បានទូលថា: "ម្ចាស់ ﷻ អើយ! អ្នកណាធ្វើឲ្យវារោទ៍បាន ?"អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា: "អញ ﷻ ធ្វើឲ្យវារោទ៍បាន ។" ពេលនោះមូសា عليه السلام បានទូលថា: *"[៧:១៥៥] នេះគ្រាន់តែជាការល្បងពិសោធន៍របស់ព្រះអង្គទេ ព្រះអង្គមានព្រះបំណងធ្វើឲ្យបុគ្គលណាមួយវង្វេងដោយសារវាស្រេចតែព្រះអង្គ ព្រះអង្គមានព្រះបំណងដឹកនាំបុគ្គលណាមួយស្រេចតែព្រះអង្គ ។"*

قَالَ -: فَلَمَّا انْتَهَى مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ وَ رَءَاهُمْ يَعْبُدُونَ الْعِجْلَ، أَلْقَى الْأَلْوَاحَ مِنْ يَدِهِ فَتَكَسَّرَتْ».

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ពេលមូសា عليه السلام បានមកជួបប្រជាជាតិព្រះអង្គ عليه السلام បានឃើញពួកគេសក្តារ:រូបកូនគោបា ព្រះអង្គ عليه السلام ទម្លាក់បន្ទះសំណេរពីដៃ បណ្តាលឲ្យបន្ទះសំណេរនោះបែក ។"

قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «كَانَ يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ ذَلِكَ عِنْدَ إِخْبَارِ اللهِ إِيَّاهُ- قَالَ -: فَعَمَدَ مُوسَى فَبَرَّدَ الْعِجْلَ مِنْ أَنْفِهِ إِلَى طَرَفِ ذَنَبِهِ، ثُمَّ أَحْرَقَهُ بِالنَّارِ فَذَرَّهُ فِي الْيَمِّ، فَكَانَ أَحَدُهُمْ لَيَقَعُ فِي الْمَاءِ وَ مَا بِهِ إِلَيْهِ مِنْ حَاجَةٍ، فَيَتَعَرَّضُ بِذَلِكَ لِلرَّمَادِ فَيَشْرَبُهُ، وَ هُوَ قَوْلُ اللهِ: ﴿وَ أُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ﴾». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٢٨٢ الحديث: ٩٩/ ٥٦٢، تفسير العيّاشي - الجزء: ١ الصفحة: ٥١ الحديث : ٧٣)**

អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ប់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "រឿងនេះបានកើតឡើងស្របតាមអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ បានប្រាប់មូសា عليه السلام ។ មូសា عليه السلام បានអាររូបកូនគោបានោះពីកក្បាលដល់កន្ទុយ បានដុតវាក្នុងភ្លើង ហើយបានចាលកម្ទេចសំណល់វាក្នុងទន្លេ ។ ដូច្នេះបុគ្គលណាមួយក្នុងបណ្តាពួកគេដែលធ្លាក់ទៅក្នុងទឹក ដែលមកពីទឹកនោះដើម្បីបំពេញតាមសេចក្តីត្រូវការរបស់ខ្លួន បុគ្គលនោះនឹងត្រូវសំណល់របស់រូបកូនគោបាននោះនឹងបានផឹក[ផេះ]វា (គឺលាយជាមួយទឹក) ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ *[២:៩៣] គេបានឲ្យពួកគេក្រេបកូនគោបាទៅក្នុងបេះដូងព្រោះតែពួកគេបដិសេធសទ្ធា ។"* (تفسير العيّاشي 1: 51/ 73)

قُلْ إِن كَانَتْ لَكُمُ ٱلدَّارُ ٱلْـَٔاخِرَةُ عِندَ ٱللَّهِ خَالِصَةً مِّن دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُا۟ ٱلْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٩٤﴾

៩៤. អ្នកចូរថាៈ "បើលោកមុខដែលនៅឯអល់ឡោះហ្ទ៍នោះបានតែលើអស់លោកដាច់មុខ មិនបានលើមនុស្សឯទៀតទេ ចូរអស់លោកសុំឲ្យបានស្លាប់ទៅ បើអស់លោកជាអ្នកសច្ចៈមែននោះ ។"

وَلَن يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٩٥﴾

៩៥. ពួកគេនឹងមិនសុំឲ្យបានស្លាប់ឡើយ ដោយសារតែប្រការដែលដៃពួកគេបានសាង ។ អល់ឡោះហ្ទ៍ទ្រង់ញាណជនទុច្ចរិត ។

وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ ٱلنَّاسِ عَلَىٰ حَيَوٰةٍ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ ۚ يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِۦ مِنَ ٱلْعَذَابِ أَن يُعَمَّرَ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾

៩៦. អ្នកនឹងឃើញថាពួកគេជាមនុស្សល្មោភជីវិតដាច់គេ លើសពួកពហុទេពនិយមទៅទៀត (គឺពួកដែលផ្គួបផ្គុំហ៊ុនហាយជាមួយអល់ឡោះហ្ទ៍) ។ ពួកគេរាល់គ្នាចង់រស់នៅមួយពាន់ឆ្នាំ ។ តែជីវិតយឺនយូរមិនអាចជួយអ្នកនោះឲ្យរួចផុតពីព្រះទណ្ឌកម្មទេ ។ អល់ឡោះហ្ទ៍ទ្រង់ទស្សនាការប្រការដែលពួកគេធ្វើ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៩៤-៩៦

94–96/1. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: إِنَّ اَللَّهَ تَعَالَى لَمَّا وَبَّخَ [هَؤُلاَءِ] اَلْيَهُودَ عَلَى لِسَانِ رَسُولِهِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ قَطَعَ مَعَاذِيرَهُمْ، وَ أَقَامَ عَلَيْهِمُ اَلْحُجَجَ الْوَاضِحَةَ بِأَنَّ مُحَمَّداً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ سَيِّدُ النَّبِيِّينَ وَ خَيْرُ اَلْخَلاَئِقِ أَجْمَعِينَ، وَ أَنَّ عَلِيّاً سَيِّدُ الْوَصِيِّينَ، وَ خَيْرُ مَنْ يَخْلُفُهُ بَعْدَهُ فِي اَلْمُسْلِمِينَ، وَ أَنَّ اَلطَّيِّبِينَ مِنْ آلِهِ هُمُ اَلْقُوَّامُ بِدِينِ اَللَّهِ وَ اَلْأَئِمَّةُ لِعِبَادِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ اِنْقَطَعَتْ مَعَاذِيرُهُمْ وَ هُمْ لاَ يُمْكِنُهُمْ إِيرَادُ حُجَّةٍ وَ لاَ شُبْهَةٍ،

៩៤-៩៦/១. អ៊ីម៉ាំ [អាល់-ហ្សាសាន់ អាល់-អ្ាស់ការីصلوات الله عليه والسلام] មានវចនៈថា [អ៊ីម៉ាំ] អាល់-ហ្សាសាន់صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អ្ាលីصلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាប៊ូ តុ៏លិបرضي الله عنه មានវចនៈថាៈ "កាលអល់ឡោះហ្ទ៍تعالى ស្តីបន្ទោសពួកយ៉ាហ៊ូឌីទាំងនេះដោយអណ្តាត (គឺមាត់) ព្រះសាសនៈទូតព្រះអង្គعز وجل មូហ្ាំម៉ាដ្ទ៍صلى الله عليه وآله وسلم ធ្វើឲ្យពួកគេចុកមាត់ ឆ្លើយដោះសាមិនរួច ហើយបានដាក់មកឲ្យពួកគេនូវភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ថាមូហ្ាំម៉ាដ្ទ៍صلى الله عليه وآله وسلمជាព្រះអភិមុខរបស់ព្រះសាស្តាទាំងឡាយعليهم السلام ជាអគ្គបុគ្គលប្រសើរបំផុតដាច់អស់សត្វលោក ថាអ្ាលីصلوات الله عليه والسلامជាព្រះអភិមុខរបស់ព្រះឧត្តរាធិការីទាំងឡាយعليهم السلام ជាបុគ្គលប្រសើរបំផុតលើសមុស្លីមទាំងអស់សម្រាប់ស្នងព្រះអង្គصلى الله عليه وآله وسلمអត់ពីព្រះអង្គصلى الله عليه وآله وسلم ថាព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាបរិសុទ្ធعليهم السلامរបស់អ្ាលីصلوات الله عليه والسلامជាអ្នកតម្កល់ព្រះសាសនាអល់ឡោះហ្ទ៍عز وجل ជាអ៊ីម៉ាំعليهم السلامរបស់បាវទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះហ្ទ៍عز وجل ពួកគេមិនអាចផ្តល់អំណះអំណាងបានទេ ពួកគេមិនរកភ័ស្តុតាងជំទាស់បានទេ ។

فَجَاءُوا إِلَى أَنْ كَابَرُوا، فَقَالُوا: لاَ نَدْرِي مَا تَقُولُ، وَ لَكِنَّا نَقُولُ إِنَّ اَلْجَنَّةَ خَالِصَةٌ لَنَا مِنْ دُونِكَ يَا مُحَمَّدُ وَ دُونِ عَلِيٍّ وَ دُونِ أَهْلِ دِينِكَ وَ أُمَّتِكَ وَ إِنَّا بِكُمْ مُبْتَلَوْنَ [وَ] مُمْتَحَنُونَ، وَ نَحْنُ أَوْلِيَاءُ اَللَّهِ اَلْمُخْلَصُونَ وَ عِبَادُهُ اَلْخَيِّرُونَ، وَ مُسْتَجَابٌ دُعَاؤُنَا، غَيْرُ مَرْدُودٍ عَلَيْنَا بِشَيْءٍ مِنْ سُؤَالِنَا رَبَّنَا.

ពួកគេទៅជាក្រអឺតក្រទម ថាៈ "យើងមិនដឹងថាលោកصلى الله عليه وآله وسلمនិយាយអ្វីទេ តែយើងថាឋានសួគ៌បានតែលើយើងទេ មិនបានលើលោកصلى الله عليه وآله وسلمទេ មូហ្ាំម៉ាដ្ទ៍صلى الله عليه وآله وسلمអឺយ ! មិនបានលើអ្ាលីصلوات الله عليه والسلام មិនបានលើពួកអ្នក

កាន់សាសនាលោកﷺនិងសហគមន៍លោកទេ ។ គេបានល្បងពិសោធន៍យើង គេបានត្រួតពិនិត្យយើង ។ យើងជាមិត្តស្មោះត្រង់របស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ជ ជាអ្នកសក្តារ:អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ជ ល្អប្រសើរបំផុត ។ ការបួងសួងទាំងអស់របស់យើងសុទ្ធបានទទួលចម្លើយ ។ គេមិនបដិសេធអ្វីដែលយើងសូមម្ចាស់ជ យើងទេ ។"

فَلَمَّا قَالُوا ذَلِكَ قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى لِنَبِيِّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: ﴿قُلْ﴾ يَا مُحَمَّدُ لِهَؤُلاَءِ اَلْيَهُودِ: ﴿إِنْ كَانَتْ لَكُمُ اَلدَّارُ اَلْآخِرَةُ﴾ اَلْجَنَّةُ وَ نَعِيمُهَا ﴿خَالِصَةً مِنْ دُونِ اَلنَّاسِ﴾ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ اَلْأَئِمَّةِ، وَ سَائِرِ اَلْأَصْحَابِ وَ مُؤْمِنِي اَلْأُمَّةِ، وَ أَنَّكُمْ بِمُحَمَّدٍ وَ ذُرِّيَّتِهِ مُمْتَحَنُونَ، وَ أَنَّ دُعَاءَكُمْ مُسْتَجَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ ﴿فَتَمَنَّوُا اَلْمَوْتَ﴾ لِلْكَاذِبِينَ مِنْكُمْ وَ مِنْ مُخَالِفِيكُمْ، فَإِنَّ مُحَمَّداً وَ عَلِيّاً وَ ذَوِيهِمَا يَقُولُونَ: «إِنَّهُمْ هُمْ أَوْلِيَاءُ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْ دُونِ اَلنَّاسِ اَلَّذِينَ يُخَالِفُونَهُمْ فِي دِينِهِمْ، وَ هُمُ اَلْمُجَابُ دُعَاؤُهُمْ» فَإِنْ كُنْتُمْ مَعَاشِرَ اَلْيَهُودِ كَمَا تَدْعُونَ، فَتَمَنَّوُا اَلْمَوْتَ لِلْكَاذِبِينَ مِنْكُمْ وَ مِنْ مُخَالِفِيكُمْ. ﴿إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ بِأَنَّكُمْ أَنْتُمُ اَلْمُحِقُّونَ، اَلْمُجَابُ دُعَاؤُكُمْ عَلَى مُخَالِفِيكُمْ، فَقُولُوا: «اَللَّهُمَّ أَمِتِ اَلْكَاذِبَ مِنَّا وَ مِنْ مُخَالِفِينَا» لِيَسْتَرِيحَ مِنْهُ اَلصَّادِقُونَ، وَ لِتَزْدَادَ حُجَّتُكُمْ وُضُوحاً بَعْدَ أَنْ قَدْ صَحَّتْ وَ وَجَبَتْ.

ពេលពួកគេនិយាយដូច្នេះ អល់ឡោះហ្ស៊ីតាឡាបានប្រាប់ព្រះសាស្តាﷺ ព្រះអង្គﷺ ថា៖ *"[២:៩៤] ចូរអ្នក*មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ៉ﷺអើយ! ប្រាប់ពួកយ៉ាហ្ស៊ីឌ្ធ៉ទាំងនេះ*ថា៖ "បើលោកមុខដែលនៅឯអល់ឡោះហ្ស៊ីនោះបានតែលើអស់លោក* គឺហានសូគិនិងអំណោយឯទៀត *ដាច់មុខ មិនបានលើមនុស្សឯទៀតទេ* គឺមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ៉ﷺ អ្ចាលី អ៊ីម៉ាំទាំងឡាយ(ﷺ) បណ្តាសាវកឯទៀត បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាក្នុងសហគមន៍ អស់លោកត្រូវសាកល្បងដោយមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ៉ﷺ និងព្រះរាជបុត្ត្រាជនតា(ﷺ)របស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ៉ﷺ ការបួងសួងរបស់អស់លោកបានទទួលចម្លើយជានិច្ច មិនដែលត្រូវបដិសេធឡើយ [បើដូច្នេះមែន] *ចូរអស់លោកសុំឲ្យបានស្លាប់ទៅ* ឲ្យវាពើបពះលើអស់លោកណាដែលនិយាយមុសា និងលើពួកប្រឆាំងអស់លោក ព្រោះមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ៉ﷺ និងអ្ចាលី(ﷺ) ថាពួកគេ(ﷺ)ជាមិត្តរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីជ មិនមែនពួកប្រឆាំងពួកគេ(ﷺ)ទេ ក្នុងរឿងសាសនាពួកគេ(ﷺ) ហើយការបួងសួងរបស់ពួកគេ(ﷺ)នោះទេដែលបានទទួលចម្លើយនោះ ។ ក្រុមយ៉ាហ្ស៊ីឌ្ធ៉អើយ! បើអស់លោកដូចអស់លោកថាមែននោះ ចូរបួងសួងសូមឲ្យការស្លាប់ពើបពះលើពួកនិយាយបង្ខូចនិងជំទាស់អស់លោកទៅ *បើអស់លោកជាអ្នកសច្ចៈ:មែននោះ* បើអស់លោកជាអ្នកត្រូវ ការបួងសួងរបស់អស់លោកបានសម្រេចក្នុងការប្រឆាំងពួកជំទាស់អស់លោកមែននោះ ចូរអស់លោកថាទៅ៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីជអើយ! សូមឲ្យការស្លាប់ពើបពះលើពួកនិយាយបង្ការ៉ាច់និងប្រឆាំងអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ" ដើម្បីបណ្តាអស់លោកដែលត្រឹមត្រូវនោះនឹងអាចត្រូវបាំងពីពួកគេ ឯភ័ស្តុតាងរបស់អស់លោកនោះនឹងមាំមួនឡើងបន្ទាប់ពីគេបានឃើញថាវាទៅជាពិត ជាចម្លើយឆ្លើយតបអស់លោកមែននោះ ។"

ثُمَّ قَالَ لَهُمْ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بَعْدَ مَا عَرَضَ هَذَا عَلَيْهِمْ: لاَ يَقُولُهَا أَحَدٌ مِنْكُمْ إِلاَّ غُصَّ بِرِيقِهِ فَمَاتَ مَكَانَهُ. وَ كَانَتِ اَلْيَهُودُ عُلَمَاءَ بِأَنَّهُمْ هُمُ اَلْكَاذِبُونَ، وَ أَنَّ مُحَمَّداً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ عَلِيّاً عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ مُصَدِّقِيهِمَا هُمُ اَلصَّادِقُونَ، فَلَمْ يَجْسُرُوا أَنْ يَدْعُوا بِذَلِكَ لِعِلْمِهِمْ بِأَنَّهُمْ إِنْ دَعَوْا فَهُمُ اَلْمَيِّتُونَ.

បន្ទាប់មករ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺ បានប្រាប់ពួកគេ បន្ទាប់ពីបានស្នើឲ្យពួកគេធ្វើដូច្នេះ ថា៖ "ពុំមានអ្នកណាអាចនិយាយបែបនេះបានទេដោយឥតស្លាក់ទឹកមាត់ស្លាប់នៅនឹងកន្លែង ។" ពួកយ៉ាហ្ស៊ីឌ្ធ៉ដឹងច្បាស់ណាស់ថាខ្លួននិយាយមុសា ថាមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ៉ﷺ និងអ្ចាលី(ﷺ) ជាអ្នកនិយាយពិត ។ ដូច្នេះពួកគេមិនហ៊ានបួងសួងដូចនេះទេ ព្រោះពួកគេដឹងថាបើពួកគេបួងសួងពួកគេនឹងស្លាប់ ។

فَقَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: ﴿وَ لَنْ يَتَمَنَّوْهُ أَبَداً بِمٰا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ﴾ يَعْنِي اَلْيَهُودَ لَنْ يَتَمَنَّوُا اَلْمَوْتَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ مِنْ كُفْرِهِمْ بِاللَّهِ، وَ بِمُحَمَّدٍ رَسُولِ اَللَّهِ وَ نَبِيِّهِ وَ صَفِيِّهِ، وَ بِعَلِيٍّ أَخِي نَبِيِّهِ وَ وَصِيِّهِ وَ بِالطَّاهِرِينَ مِنَ اَلْأَئِمَّةِ اَلْمُنْتَجَبِينَ.

ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ចាវ់ﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:៩៥] ពួកគេនឹងមិនសុំឲ្យបានស្លាប់ឡើយ ដោយសារតែប្រការដែលដៃពួកគេបានសាង* មានន័យថាពួកយ៉ាហ្ជូឌីនឹងមិនចង់បានការស្លាប់ទេដោយសារតែទង្វើដែលពួកគេបានធ្វើពីមុនមគឺ៖ ពួកគេមិនជឿអល់ឡោះហ្ចាវ់ﷻទេ មិនជឿមូហ្ចាំម៉ាដ់ﷺទេ ដែលជាព្រះសាសន:ទូតរបស់អល់ឡោះហ្ចាវ់ﷻ ជាព្រះសាស្តាﷺរបស់អល់ឡោះហ្ចាវ់ﷻ ជាបុគ្គលចម្បងរបស់អល់ឡោះហ្ចាវ់ﷻ ពួកគេមិនជឿអ្ចាលីﷺទេ ដែលជាប្អូនរបស់ព្រះសាស្តាﷺរបស់អល់ឡោះហ្ចាវ់ﷻ ដែលជាព្រះឧត្តរាធិការីរបស់មូហ្ចាំម៉ាដ់ﷺ ជាអ៊ីម៉ាំបរិសុទ្ធﷺដែលត្រូវជ្រើសរើស ។

قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: ﴿وَ اَللّٰهُ عَلِيمٌ بِالظّٰالِمِينَ﴾ اَلْيَهُودِ إِنَّهُمْ لاَ يَجْسُرُونَ أَنْ يَتَمَنَّوُا اَلْمَوْتَ لِلْكَاذِبِ، لِعِلْمِهِمْ بِأَنَّهُمْ هُمُ اَلْكَاذِبُونَ، وَ لِذَلِكَ آمُرُكَ أَنْ تُبْهِرَهُمْ بِحُجَّتِكَ وَ تَأْمُرَهُمْ أَنْ يَدْعُوا عَلَى اَلْكَاذِبِ، لِيَمْتَنِعُوا مِنَ اَلدُّعَاءِ، وَ يَتَبَيَّنَ لِلضُّعَفَاءِ أَنَّهُمْ هُمُ اَلْكَاذِبُونَ.

អល់ឡោះហ្ចាវ់ﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:៩៥] អល់ឡោះហ្ចាវ់ទ្រង់ញាណជនទុច្ចរិត* ពួកយ៉ាហ្ជូឌីមិនហ៊ានប្រជុំយ្រជានបួងសួងសូមការស្លាប់មកលើពួកនិយាយមុសាទេ ព្រោះពួកគេដឹងថាខ្លួនពួកគេនោះឯងជាអ្នកកុហក និងដោយសារតែអញﷻបញ្ជាអ្នកﷺឲ្យធ្វើឲ្យពួកគេចុកមាត់ដោយអំណះអំណាងរបស់អ្នកﷺ បានបញ្ជាអ្នកﷺឲ្យប្រាប់ពួកគេឲ្យបួងសួងសូមការស្លាប់លើពួកនិយាយមុសា ដើម្បីនឹងធ្វើឲ្យពួកគេញញើតបួងសួង បណ្តាលឲ្យនរជនអន់ខ្សោយដឹងច្បាស់ថាខ្លួនពួកគេនោះទេជាអ្នកកុហក ។

ثُمَّ قَالَ: يَا مُحَمَّدُ ﴿وَ لَتَجِدَنَّهُمْ﴾ يَعْنِي تَجِدَ هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودَ ﴿أَحْرَصَ اَلنّٰاسِ عَلىٰ حَيٰاةٍ﴾ وَ ذَلِكَ لِيَأْسِهِمْ مِنْ نَعِيمِ اَلْآخِرَةِ لِإِنْهِمَاكِهِمْ فِي كُفْرِهِمُ اَلَّذِي يَعْلَمُونَ أَنَّهُ لاَ حَظَّ لَهُمْ مَعَهُ فِي شَيْءٍ مِنْ خَيْرَاتِ اَلْجَنَّةِ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ចាវ់ﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "មូហ្ចាំម៉ាដ់ﷺអើយ ! *[២:៩៦] អ្នកនឹងឃើញថាពួកគេ* មានន័យថាឃើញថាពួកយ៉ាហ្ជូឌីទាំងនេះ *ជាមនុស្សស្នេហ៍ជីវិតដាច់គេ* ពួកគេមិនសង្ឃឹមចង់បាននូវសេចក្តីប្រោសប្រណីនៃលោកមុខទេ ដោយសារពួកគេផុងខ្លួនក្នុងប្រការអសទ្ធា ពួកគេដឹងច្បាស់ថាប្រការអសទ្ធានេះនឹងធ្វើឲ្យពួកគេបាត់បង់អំណោយហានសូគិគ្រប់យ៉ាង ។

﴿وَ مِنَ اَلَّذِينَ أَشْرَكُوا﴾ قَالَ [تَعَالَى]: هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودُ ﴿أَحْرَصَ اَلنّٰاسِ عَلىٰ حَيٰاةٍ﴾ وَ أَحْرَصُ ﴿مِنَ اَلَّذِينَ أَشْرَكُوا﴾ عَلَى حَيَاةٍ يَعْنِي اَلْمَجُوسَ لِأَنَّهُمْ لاَ يَرَوْنَ اَلنَّعِيمَ إِلاَّ فِي اَلدُّنْيَا، وَ لاَ يَأْمَلُونَ خَيْراً فِي اَلْآخِرَةِ، فَلِذَلِكَ هُمْ أَشَدُّ اَلنَّاسِ حِرْصاً عَلَى حَيَاةٍ.

លើសពួកពហុទេពនិយមទៅទៀត អល់ឡោះហ្ចាវ់ﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថាពួកយ៉ាហ្ជូឌីទាំងនេះ *ជាមនុស្សស្នេហ៍ជីវិតដាច់គេ* ស្នេហ៍ *លើសពួកពហុទេពនិយមទៅទៀត* ដែលស្រឡាញ់ជីវិត មានន័យថាពួកម៉ាយ្ជូស (المجوس) ដែលមិនស្គាល់កុសលផលបុណ្យក្រៅពីនៅក្នុងលោកនេះទេ ពួកគេមិនធ្វើល្អដើម្បីលោកមុខទេ ។ ដូច្នេះហើយបានជាពួកគេជាមនុស្សស្រឡាញ់ជីវិតដាច់អស់មនុស្សទាំងឡាយ ។

ثُمَّ وَصَفَ اَلْيَهُودَ فَقَالَ: ﴿يَوَدُّ﴾ يَتَمَنَّى ﴿أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَ مٰا هُوَ﴾ اَلتَّعْمِيرُ أَلْفَ سَنَةٍ ﴿بِمُزَحْزِحِهِ﴾ بِمُبَاعِدِهِ ﴿مِنَ اَلْعَذٰابِ أَنْ يُعَمَّرَ﴾ [تَعْمِيرُهُ] وَ إِنَّمَا قَالَ: ﴿وَ مٰا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِ [مِنَ اَلْعَذٰابِ] أَنْ يُعَمَّرَ﴾ وَ لَمْ يَقُلْ: وَ مَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِ فَقَطْ لِأَنَّهُ لَوْ قَالَ وَ مَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِ [مِنَ اَلْعَذَابِ] وَ اَللَّهُ بَصِيرٌ لَكَانَ يَحْتَمِلُ أَنْ يَكُونَ ﴿وَ مٰا هُوَ﴾ يَعْنِي وُدَّهُ وَ تَمَنِّيَهُ ﴿بِمُزَحْزِحِهِ﴾ فَلَمَّا أَرَادَ: وَ مَا تَعْمِيرُهُ، قَالَ:

﴿وَ ما هُوَ بِمُزَحْزِحِهِ﴾ ... ﴿أَنْ يُعَمَّرَ﴾ . ثُمَّ قَالَ: ﴿وَ اَللهُ بَصِيرٌ بِما يَعْمَلُونَ﴾ فَعَلَى حَسَبِهِ يُجَازِيهِمْ وَ يَعْدِلُ عَلَيْهِمْ وَ لاَ يَظْلِمُهُمْ.»
(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 442)

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាតរៀបរាប់លក្ខណៈចរិតរបស់ពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ៉ីថា៖ *[២:៩៦] ពួកគេរាល់គ្នាចង់* គឺ*សង្ឃឹម រស់នៅមួយពាន់ឆ្នាំ ។ តែជីវិតយឺតយូរមិនអាចជួយអ្នកនោះឲ្យរួចផុតពីព្រះទណ្ឌកម្មទេ ។* អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាតមិនចង់ចែងថាគេនឹងប្រទានជីវិតដ៏យូរអង្វែងឲ្យពួកគេនោះទេ តែព្រះអង្គ ﷻ គ្រាន់តែមានព្រះបន្ទូលថាអ្នកនោះចង់រស់នៅយ៉ាងយូរអង្វែង ។ តែនេះជាការបង្ហាញឲ្យឃើញថាពួកគេចង់បានជីវិតដ៏យូរអង្វែង តែគេនឹងមិនប្រទានជីវិតដ៏យូរអង្វែងនោះឲ្យពួកគេទេ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាតមានព្រះបន្ទូលថា៖ *អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាតទ្រង់ទស្សនាការទង្វើពួកគេ* គ្រប់គ្រាន់ណាស់សម្រាប់ពួកគេដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាតប្រព្រឹត្ត យ៉ាងយុត្តិធម៌ចំពោះពួកគេ មិនប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌ចំពោះពួកគេទេនោះ ។"
(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 442)

قُلْ مَن كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ فَإِنَّهُۥ نَزَّلَهُۥ عَلَىٰ قَلْبِكَ بِإِذْنِ ٱللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾

៩៧. អ្នកចូរថា៖ "បុគ្គលណាជាសត្រូវនឹងយ៉ូ្ចបរ៉ីល (គឺយ៉ូ្ចបរ៉ាអ៊ីល) ព្រោះគេ (គឺយ៉ូ្ចបរ៉ាអ៊ីល) បានដាក់វា (គឺគួរអាន) ចុះមកក្នុងដួងចិត្តអ្នក ដោយការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី ដែលបញ្ជាក់ថាពិតបន្ថែមពីលើអ្វីដែលមានពីមុនវាមកហើយ ជាព្រះមគ្គទេសក៍ដឹកនាំនិងជាដំណឹងល្អសម្រាប់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។"

مَن كَانَ عَدُوًّا لِّلَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَىٰلَ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَدُوٌّ لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٩٨﴾

៩៨. បុគ្គលណាជាសត្រូវនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ី នឹងបណ្តាទេវតារបស់ព្រះអង្គ នឹងបណ្តាព្រះសាសនៈទូតរបស់ព្រះអង្គ នឹងយ៉ូ្ចបរ៉ីល (យ៉ូ្ចបរ៉ាអ៊ីល) និងមីកាល់ (គឺមីកាអ៊ីល) អល់ឡោះហ្ស៊ីជាសត្រូវនឹងពួកបដិសេធសទ្ធា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៩៧-៩៨

97–1/98. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: إِنَّ اَللهَ تَعَالَى ذَمَّ اَلْيَهُودَ فِي بُغْضِهِمْ لِجَبْرَئِيلَ اَلَّذِي كَانَ يُنْفِذُ قَضَاءَ اَللهِ فِيهِمْ بِمَا يَكْرَهُونَ، وَ ذَمَّهُمْ أَيْضاً وَ ذَمَّ اَلنَّوَاصِبَ فِي بُغْضِهِمْ لِجَبْرَئِيلَ وَ مِيكَائِيلَ وَ مَلاَئِكَةِ اَللهِ اَلنَّازِلِينَ لِتَأْيِيدِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ عَلَى اَلْكَافِرِينَ حَتَّى أَذَلَّهُمْ بِسَيْفِهِ اَلصَّارِمِ،

៩៧-៩៨/១. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហ្ចាសាន់ អាល់-អ៊ាស់ការី صلوات الله عليه والسلام] មានវចនៈថា [អ៊ីមុាំ] អាល់-ហ្ចាសាន់ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាប៊ូ ត្ត៊ាលិប ﷺ មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអ៊ាឡា បានកាត់ទោសពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ៉ីព្រោះពួកគេស្អប់យ៉ូ្ចបរ៉ីល عليه السلام ព្រោះយ៉ូ្ចបរ៉ីល عليه السلام បាននាំមកនូវការវិនិច្ឆ័យរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាតមកឲ្យពួកគេអនុវត្តដែលពួកគេស្អប់ខ្ពើមខ្លាំង ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាតបានកាត់ទោសពួកណាវ៉ាស្ចីប៊ីដែរ (គឺពួកប្រឆាំង) ព្រោះពួកគេស្អប់យ៉ូ្ចបរ៉ីល عليه السلام មីកាអ៊ីល عليه السلام និងបណ្តាទេវតា عليهم السلام របស់ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាតដែលបានចុះមកជ្រោមជ្រែងគាំទ្រអ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាប៊ូ ត្ត៊ាលិប ﷺ ទល់នឹងពួកបដិសេធ សទ្ធាទាល់តែព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ធ្វើឲ្យពួកនេះបរាជ័យយ៉ាងអាម៉ាស់ដោយដាវម៉ឺងម៉ាត់របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។

فَقَالَ: ﴿قُلْ﴾ يَا مُحَمَّدُ : ﴿مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ﴾ مِنَ اَلْيَهُودِ لِدَفْعِهِ عَنْ «بُخْتَنَصَّرَ» أَنْ يَقْتُلَهُ «دَانِيَالُ» مِنْ غَيْرِ ذَنْبٍ كَانَ جَنَاهُ «بُخْتَنَصَّرُ » حَتَّى بَلَغَ كِتَابُ اَللَّهِ فِي اَلْيَهُودِ أَجَلَهُ، وَ حَلَّ بِهِمْ مَا جَرَى فِي سَابِقِ عِلْمِهِ.

អល់ឡោះហ្ន៑ជ្ជ៑ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:៩៧]* មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៑ ﷺ អើយ *អ្នកចូរថា៖ "បុគ្គលណាជាសត្រូវនឹងយ៉ូ្ប៊ីបរ៉ីល* ពួកយ៉ាហ្ជ៑ឌ៑ីដែលស្អប់យ៉ូ្ប៊ីបរ៉ីអ៊ីលព្រោះព្រះអង្គ ﷺ បានឃាត់ "ដ្ឋាន់យ៉ាល់ ﷺ" មិនឲ្យសម្លាប់ "ប៊ីក្ខ៊ីតាណាស្ស៑ស្ការ" ទេដែលគ្មានកំហុស ។ គេមិនស្គាល់កំហុសរបស់ "ប៊ីក្ខ៊ីតាណាស្ស៑ស្ការ" ទេមុនព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ន៑ជ្ជ៑ ត្រូវបានដាក់មកឲ្យពួកយ៉ាហ្ជ៑ឌ៑ី ហើយពួកគេបានដឹងមូលហេតុកំហុសនោះ ។ អ្វីដែលពួកគេបានដឹងស្រាប់ហើយ កាលពីមុននោះបានកើតឡើងលើពួកគេ ។

وَ مَنْ كَانَ أَيْضاً عَدُوّاً لِجِبْرَئِيلَ مِنْ سَائِرِ اَلْكَافِرِينَ، وَ مِنْ أَعْدَاءِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ اَلْمُنَاصِبِينَ، لِأَنَّ اَللَّهَ تَعَالَى بَعَثَ جَبْرَئِيلَ لِعَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ مُؤَيِّداً، وَ لَهُ عَلَى أَعْدَائِهِ نَاصِراً.

អ្នកដែលស្អប់យ៉ូ្ប៊ីបរ៉ីអ៊ីល ﷺ ដែរក្នុងចំណោមពួកបដិសេធសទ្ធា ក្នុងចំណោមពួកសត្រូវរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៑ ﷺ និងអ្ហ៊ាលី ﷺ ពួកទាំងនេះគឺពួកណាស្ស៑ប៊ី ។ នេះព្រោះតែអល់ឡោះហ្ន៑ជ្ជ៑ បានចាត់បញ្ជូនយ៉ូ្ប៊ីបរ៉ីអ៊ីល ﷺ មកដើម្បីគាំទ្រអ្ហ៊ាលី ﷺ ជាអ្នកជួយអ្ហ៊ាលី ﷺ ប្រយុទ្ធទល់នឹងសត្រូវព្រះអង្គ ។

وَ مَنْ كَانَ عَدُوّاً لِجِبْرَئِيلَ لِمُظَاهَرَتِهِ مُحَمَّداً وَ عَلِيّاً عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ مُعَاوَنَتِهِ لَهُمَا وَ إِنْفَاذِهِ لِقَضَاءِ رَبِّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي إِهْلاَكِ أَعْدَائِهِ عَلَى يَدِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ

អ្នកដែលយ៉ូ្ប៊ីបរ៉ីអ៊ីល ﷺ ដែលបានគាំទ្រមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៑ ﷺ និងអ្ហ៊ាលី ﷺ ដោយបានជួយព្រះអង្គ ﷺ ក្នុងការដាក់ឲ្យអនុវត្តនូវព្រះវិនិច្ឆ័យរបស់ម្ចាស់ ﷻ ព្រះអង្គ ﷺ ដើម្បីកម្ទេចពួកសត្រូវរបស់ព្រះអង្គ ﷺ ក្នុងចំណោមបាវរបស់អល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ ដោយដៃព្រះអង្គ ﷺ ដែលអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ ចង់ប្រហារ ។

﴿فَإِنَّهُ﴾ يَعْنِي جِبْرَئِيلَ ﴿نَزَّلَهُ﴾ يَعْنِي نَزَلَ هَذَا اَلْقُرْآنَ ﴿عَلىٰ قَلْبِكَ﴾ يَا مُحَمَّدُ ﴿بِإِذْنِ اَللّٰهِ﴾ بِأَمْرِ اَللَّهِ، وَ هُوَ كَقَوْلِهِ: ﴿نَزَلَ بِهِ اَلرُّوحُ اَلْأَمِينُ. * عَلىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ اَلْمُنْذِرِينَ.* بِلِسٰانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ﴾ . ﴿مُصَدِّقاً﴾ مُوَافِقاً ﴿لِمٰا بَيْنَ يَدَيْهِ﴾ [نَزَّلَ هَذَا اَلْقُرْآنَ جِبْرَئِيلُ عَلَى قَلْبِكَ يَا مُحَمَّدُ مُصَدِّقاً مُوَافِقاً لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ] مِنَ اَلتَّوْرَاةِ وَ اَلْإِنْجِيلِ وَ اَلزَّبُورِ وَ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَ كُتُبِ شِيثٍ وَ غَيْرِهِمْ مِنَ اَلْأَنْبِيَاءِ.

ព្រោះគេ មានន័យថាយ៉ូ្ប៊ីបរ៉ីអ៊ីល ﷺ *បានដាក់វាចុះមក* មានន័យថាបាននាំចុះមកនូវគ្ពីរអានេះ *ក្នុងដួងចិត្តអ្នក* មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៑ ﷺ អើយ ! *ដោយការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ន៑* គឺតាមព្រះបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ ដូចអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២៦:១៩៣] ព្រះវិញ្ញាណជាទីទុកចិត្តបាននាំវា (គឺគ្ពីរអាន) ចុះមក [២៦:១៩៤] ដាក់ក្នុងដួងចិត្តអ្នកដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកនៅក្នុងចំណោមអ្នកដាស់តឿន [២៦:១៩៥] ជាភាសាអារ៉ាប់ដ៏ជាក់ច្បាស់ ។ [២:៩៧] ដែលបញ្ជាក់ថាពិតបន្ថែមពីលើ* អនុលោម *អ្វីដែលមានពីមុនវាមកហើយ* មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៑ ﷺ អើយ ! យ៉ូ្ប៊ីបរ៉ីអ៊ីល ﷺ បាននាំចុះមកដាក់ក្នុងដួងចិត្តអ្នក ﷺ នូវគ្ពីរអានេះដែលបំភ្លឺបន្ថែមសមស្របអ្វីដែលត្រូវបានដាក់ចុះមក (គឺដែលគេបានបើកឲ្យដឹង) កាលពីមុនហើយ គឺព្រះគម្ពីរតៅរ៉ត ព្រះគម្ពីរអ៊ីនយ៉ូ្ល ព្រះគម្ពីរស្ការ៉ាប៊ូ និងព្រះសន្លឹកសំណេរ (គឺព្រះគម្ពីរ) របស់អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម ﷺ និងព្រះគម្ពីររបស់ស្ហ៊ីស ﷺ និងព្រះគម្ពីររបស់ព្រះសាស្ដាងទៀត ។

قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: إِنَّ هَذَا اَلْقُرْآنَ هُوَ اَلنُّورُ اَلْمُبِينُ، وَ اَلْحَبْلُ اَلْمَتِينُ، وَ اَلْعُرْوَةُ اَلْوُثْقَى، وَ اَلدَّرَجَةُ اَلْعُلْيَا، وَ اَلشِّفَاءُ اَلْأَشْفَى، وَ اَلْفَضِيلَةُ اَلْكُبْرَى، وَ اَلسَّعَادَةُ اَلْعُظْمَى، مَنِ اِسْتَضَاءَ بِهِ نَوَّرَهُ اَللَّهُ، وَ مَنِ اِعْتَقَدَ بِهِ فِي أُمُورِهِ عَصَمَهُ اَللَّهُ، وَ مَنْ تَمَسَّكَ بِهِ أَنْقَذَهُ اَللَّهُ، وَ مَنْ لَمْ يُفَارِقْ أَحْكَامَهُ رَفَعَهُ اَللَّهُ، وَ مَنِ اِسْتَشْفَى بِهِ شَفَاهُ اَللَّهُ،

រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "គ្ងរអានជាពន្លឺដ៏ច្បាស់ ជាខ្សែដ៏មាំ ជាបង្ការនៃដ៏មាំ ជាដំណាក់ខ្ពស់ ជាថ្នាំព្យាបាលដ៏មានប្រសិទ្ធិភាព ជាគុណបុណ្យដ៏ធំ ជាសុភមង្គលដ៏ធំ ។ អ្នកណាស្វែងរកពន្លឺដោយគ្ងរអាន អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនឹងបំភ្លឺអ្នកនោះ ។ អ្នកណាជឿគ្ងរអានពេញមួយជីវិតអ្នកនោះ អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនឹងការពារអ្នកនោះ ។ អ្នកណាគោរពគ្ងរអានជាប់ អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនឹងសង្គ្រោះអ្នកនោះ ។ អ្នកណាមិនដកខ្លួនចេញពីព្រះបញ្ញត្តិរបស់គ្ងរអានទេ អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនឹងលើកស្ទួយអ្នកនោះ ។ អ្នកណាស្វែងរកការព្យាបាលអាស្រ័យគ្ងរអាន អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនឹងព្យាបាលអ្នកនោះឲ្យជាសះស្បើយ ។

وَ مَنْ آثَرَهُ عَلَى مَا سِوَاهُ هَدَاهُ اَللَّهُ، وَ مَنْ طَلَبَ اَلْهُدَى فِي غَيْرِهِ أَضَلَّهُ اَللَّهُ، وَ مَنْ جَعَلَهُ شِعَارَهُ وَ دِثَارَهُ أَسْعَدَهُ اَللَّهُ، وَ مَنْ جَعَلَهُ إِمَامَهُ اَلَّذِي يَقْتَدِي بِهِ وَ مُعَوَّلَهُ اَلَّذِي يَنْتَهِي إِلَيْهِ، أَدَّاهُ اَللَّهُ إِلَى جَنَّاتِ اَلنَّعِيمِ، وَ اَلْعَيْشِ اَلسَّلِيمِ. فَلِذَلِكَ قَالَ: « هُدىً » يَعْنِي هَذَا اَلْقُرْآنَ هُدًى « وَ بُشْرىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ » يَعْنِي بِشَارَةً لَهُمْ فِي اَلْآخِرَةِ.

អ្នកណាស្រឡាញ់គ្ងរអានជាងអ្វីទាំងអស់ អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនឹងដឹកនាំអ្នកនោះ ។ អ្នកណាស្វែងរកព្រះមគ្គទេសក៏ដឹកនាំផ្សេងពីគ្ងរអាន អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនឹងធ្វើឲ្យអ្នកនោះវង្វេង ។ អ្នកណាទុកគ្ងរអានជាគោលប្រតិបត្តិនិងសំលៀកបំពាក់ អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនឹងធ្វើឲ្យអ្នកនោះសប្បាយ ។ អ្នកណាទុកគ្ងរអានជាអ៊ីមុាំសម្រាប់អនុវត្តិតាម ជាទីពឹងពាក់ដើម្បីទៅដល់ទិសដៅ អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនឹងប្រទានឲ្យអ្នកនោះឋានសួគ៌បរមសុខនិងជីវិតដែលប្រកបដោយសេចក្តីសុខសាន្ត ។" ដូច្នេះហើយបានជាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *ជាព្រះមគ្គទេសក៏ដឹកនាំ* មានន័យថាគ្ងរអាននេះជាព្រះមគ្គទេសក៏ដឹកនាំ *ជាដំណឹងល្អសម្រាប់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា* មានន័យថាឲ្យដំណឹងល្អដល់ពួកគេអំពីលោកមុខ ។

وَ ذَلِكَ أَنَّ اَلْقُرْآنَ يَأْتِي يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ بِالرَّجُلِ اَلشَّاحِبِ يَقُولُ لِرَبِّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: [يَا رَبِّ] هَذَا أَظْمَأْتُ نَهَارَهُ، وَ أَسْهَرْتُ لَيْلَهُ، وَ قَوَّيْتُ فِي رَحْمَتِكَ طَمَعَهُ، وَ فَسَحْتُ فِي مَغْفِرَتِكَ أَمَلَهُ، فَكُنْ عِنْدَ ظَنِّي [فِيكَ] وَ ظَنِّهِ.

នាថ្ងៃជំនុំជម្រះ គ្ងរអាននឹងមកជាបុរសរូបសស្លាំង ទូលម្ចាស់ﷻវាថា៖ "ម្ចាស់ﷻអើយ ! នៅពេលថ្ងៃបុរសនេះស្រេក នៅពេលយប់បុរសនោះអត់ងងុយ ព្រោះគេបានសូត្រទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានធ្វើឲ្យគេចង់បានខ្លាំងនូវព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គﷻ បានពង្រីកទង្វើគេដើម្បីបាននូវការអត់ឱនពីព្រះអង្គﷻ សូមព្រះអង្គﷻបង្កើនសេចក្តីសង្ឃឹមរបស់គេថានឹងបានរង្វាន់ពីព្រះអង្គﷻ ។"

يَقُولُ اَللَّهُ تَعَالَى: أَعْطُوهُ اَلْمُلْكَ بِيَمِينِهِ، وَ اَلْخُلْدَ بِشِمَالِهِ، وَ اِقْرِنُوهُ بِأَزْوَاجِهِ مِنَ اَلْحُورِ اَلْعِينِ، وَ اَكْسُوا وَالِدَيْهِ حُلَّةً لاَ تَقُومُ لَهَا اَلدُّنْيَا بِمَا فِيهَا.

អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនឹងមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរឲ្យគេនូវអាណាចក្រក្នុងដៃស្តាំគេ ជីវិតអមត:ក្នុងដៃឆ្វេងគេ ចូរសម្តែងសេចក្តីសរសើរចំពោះគេដែលគេរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនារីសួគ៌បរិសុទ្ធ ចូរស្លៀកពាក់ឲ្យឪពុកម្តាយគេដោយសំលៀកបំពាក់ដែលរកគ្មាននៅក្នុងលោក ។"

فَيَنْظُرُ إِلَيْهِمَا اَلْخَلاَئِقُ فَيُعَظِّمُونَهُمَا. وَ يَنْظُرَانِ إِلَى أَنْفُسِهِمَا فَيَعْجَبَانِ مِنْهَا وَ يَقُولاَنِ: يَا رَبَّنَا أَنَّى لَنَا هَذِهِ وَ لَمْ تَبْلُغْهَا أَعْمَالُنَا فَيَقُولُ اَللَّهُ تَعَالَى: وَ مَعَ هَذَا تَاجُ اَلْكَرَامَةِ، لَمْ يَرَ مِثْلَهُ اَلرَّاءُونَ، وَ لاَ يَسْمَعُ بِمِثْلِهِ اَلسَّامِعُونَ، وَ لاَ يَتَفَكَّرُ فِي مِثْلِهِ اَلْمُتَفَكِّرُونَ.

បណ្តាសត្វលោកនឹងសម្លឹងអ្នកទាំងពីរនោះ (គឺឪពុកម្តាយ) នឹងគោរពអ្នកទាំងពីរ ។ អ្នកទាំងពីរនឹងមើលខ្លួនឯងដោយភ្ញាក់ផ្អើល ទូលថា៖ "ម្ចាស់ﷻអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ ! គេបានឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអ្វីទាំងនេះ តែទង្វើទាំងឡាយរបស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនសមនឹងបានអ្វីទាំងនេះទេ ។" អល់ឡោះហ្ស៊

ﷻនឹងមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "ជាមួយអ្វីទាំងនេះ ចូរឲ្យពួកគេនូវមកុដកិត្យានុភាពដែលគេមិនដែលបានឃើញ ឬមិនដែលឮ ឬមិនដែលមានអ្នកណាបានស្មានដល់ឡើយ ។"

فَيُقَالُ: هَذَا بِتَعْلِيمِكُمَا وَلَدَكُمَا اَلْقُرْآنَ، وَ تَبْصِيرِكُمَا إِيَّاهُ بِدِينِ اَلْإِسْلاَمِ وَ رِيَاضَتِكُمَا إِيَّاهُ عَلَى حُبِّ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اَللَّهِ وَ عَلِيٍّ وَلِيِّ اَللَّهِ، وَ تَفْقِيهِكُمَا إِيَّاهُ بِفِقْهِهِمَا لِأَنَّهُمَا اَللَّذَانِ لاَ يَقْبَلُ اَللَّهُ لِأَحَدٍ إِلاَّ بِوَلاَيَتِهِمَا وَ مُعَادَاةِ أَعْدَائِهِمَا عَمَلاً، وَ إِنْ كَانَ مِلْءَ مَا بَيْنَ اَلثَّرَى إِلَى اَلْعَرْشِ ذَهَباً تَصَدَّقَ بِهِ فِي سَبِيلِ اَللَّهِ.

អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនឹងមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "នេះមកពីអ្នកបានបង្ហាត់បង្រៀនគ្ីរអានឲ្យកូនអ្នក បានឲ្យគេឃើញសាសនាអ៊ីស្លាម បានធ្វើឲ្យគេសប្បាយដោយសារស្រឡាញ់មូហ្ហាម៉ាដ្ធ៊ីﷺ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺ និងអ្ហ៊ីលីؑ ព្រះឧបរាជរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ បានធ្វើឲ្យគេយល់អំពីអ្នកទាំងពីរؑថាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ មិនទទួលទង្វើរបស់អ្នកណាទេ លើកលែងអ្នកនោះតាមវ៉ីឡាយ៉ាស៊ុំរបស់គេទាំងពីរؑនិងជាសត្រូវនឹងសត្រូវរបស់គេទាំងពីរؑ ទោះបីអ្នកនោះដាក់ទានមាសពេញចន្លោះផែនដីនិងព្រះរាជបល្ល័ង្ករ៉ាមាគ៉ាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻក៏ដោយ ។

فَتِلْكَ مِنَ اَلْبِشَارَاتِ اَلَّتِي يُبَشَّرُونَ بِهَا، وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ بُشْرىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ﴾ شِيعَةِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ مَنْ تَبِعَهُمْ مِنْ أَخْلاَفِهِمِ وَ ذَرَارِيِّهِمْ .

នេះគឺជំណឹងល្អដែលគេនឹងប្រាប់ពួកគេ ។ នេះគឺអ្វីដែលមាននៅក្នុងព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ *ជាជំណឹងល្អសម្រាប់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា* គឺស្ដ្ធ៊ីអ្ហ៊ីស៊ុំរបស់មូហ្ហាម៉ាដ្ធ៊ីﷺនិងអ្ហ៊ីលីؑ និងបណ្តាអ្នលដែលតាមព្រះឧត្តរាធិការ៉ីؑនិងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា៉ؑរបស់ព្រះអង្គទាំងពីរؑ ។

ثُمَّ قَالَ : ﴿مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلّٰهِ﴾ لِإِنْعَامِهِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ عَلَى آلِهِمَا اَلطَّيِّبِينَ، وَ هَؤُلاَءِ اَلَّذِينَ بَلَغَ مِنْ جَهْلِهِمْ أَنْ قَالُوا: نَحْنُ نُبْغِضُ اَللَّهَ اَلَّذِي أَكْرَمَ مُحَمَّداً وَ عَلِيّاً بِمَا يَدَّعِيَانِ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:៩៨] បុគ្គលណាជាសត្រូវនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ី* ដែលព្រះអង្គﷻឲ្យអំណាចទៅលើនឹងមូហ្ហាម៉ាដ្ធ៊ីﷺ អ្ហ៊ីលីؑនិងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា៉ؑរបស់ព្រះអង្គទាំងពីរؑ ពួកទាំងនោះឯងដែល ព្រោះតែអវិជ្ជា បានថា៖ "យើងស្អប់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻដែលលើកតម្កើងមូហ្ហាម៉ាដ្ធ៊ីﷺនិងអ្ហ៊ីលីؑ ដោយអ្វីៗដែលពួកគេؑបានថានោះ ។"

﴿وَ جِبْرِيلَ﴾ وَ مَنْ كَانَ عَدُوّاً لِجَبْرِيلَ، لِأَنَّ اَللَّهَ جَعَلَهُ ظَهِيراً لِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ عَلَى أَعْدَاءِ اَللَّهِ، وَ ظَهِيراً لِسَائِرِ اَلْأَنْبِيَاءِ وَ اَلْمُرْسَلِينَ كَذَلِكَ.

នឹងហ្ស៊ីបរ៉ីល អ្នកណាតាំងខ្លួនជាសត្រូវនឹងហ្ស៊ីបរ៉ាអ ុ ីលؑ ព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានចាត់បញ្ជូនហ្ស៊ីបរ៉ាអ ុ ីលؑមកគាំទ្រមូហ្ហាម៉ាដ្ធ៊ីﷺនិងអ្ហ៊ីលីؑដើម្បីប្រឆាំងសត្រូវរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ គាំទ្រព្រះសាស្ដាងទៀតؑនិងព្រះប្រេសិតងទៀតؑដែរ (គឺព្រះសាស្ដាؑដែលបានទទួលព្រះគម្ពីរ) ។

﴿وَ مَلاٰئِكَتِهِ﴾ يَعْنِي وَ مَنْ كَانَ عَدُوّاً لِمَلاَئِكَةِ اَللَّهِ اَلْمَبْعُوثِينَ لِنُصْرَةِ دِينِ اَللَّهِ، وَ تَأْيِيدِ أَوْلِيَاءِ اَللَّهِ، وَ ذَلِكَ قَوْلُ بَعْضِ اَلنُّصَّابِ اَلْمُعَانِدِينَ: بَرِئْتُ مِنْ جَبْرَئِيلَ اَلنَّاصِرِ لِعَلِيٍّ.

នឹងបណ្តាទេវតារបស់ព្រះអង្គ មានន័យថាបណ្តាអ្នកដែលតាំងខ្លួនជាត្រូវនឹងបណ្តាទេវតារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻដែលត្រូវចាត់បញ្ជូនមកដើម្បីគាំទ្រព្រះសាសនារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ មកជួយមិត្តរបស់

អល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ ហើយនេះក៏ជាសម្តីរបស់ពួកណាស្ត្រីបីដែរ គឺសត្រូវមួយចំនួន គឺថា៖ "យើងគេចចេញពីឃ្ជីបរ៉ាអ៊ីល ﷺ ដែលបានជួយអ្ជាលី ﷺ ។"

وَ قَوْلُهُ تَعَالَى ﴿وَ رُسُلِهِ﴾ وَ مَنْ كَانَ عَدُوّاً لِرُسُلِ اَللَّهِ مُوسَى وَ عِيسَى وَ سَائِرِ اَلْأَنْبِيَاءِ اَلَّذِينَ دَعَوْا إِلَى نُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ وَ إِمَامَةِ عَلِيٍّ، وَ ذَلِكَ قَوْلُ اَلنَّوَاصِبِ: بَرِئْنَا مِنْ هَؤُلَاءِ اَلرُّسُلِ اَلَّذِينَ دَعَوْا إِلَى إِمَامَةِ عَلِيٍّ.

ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៉ា تعالى *នឹងបណ្តាព្រះសាសនៈទូតរបស់ព្រះអង្គ* បុគ្គលដែលតាំងខ្លួនជាសត្រូវនឹងព្រះសាសនៈទូត ﷺ របស់អល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ នឹងមូសា ﷺ នឹងអ៊ីសា ﷺ និងព្រះសាស្តាឯទៀត ﷺ ដែលបានប្រកាសឲ្យមករកសាស្តាភាពរបស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងមករកអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុ់របស់អ្ជាលី ﷺ ។ នេះក៏ជាសម្តីរបស់ពួកណាស្ត្រីបីដែរ គឺថា៖ "យើងមិនទទួលស្គាល់ព្រះសាសនៈទូតទាំងនេះ ﷺ ទេដែលបានប្រកាសឲ្យទៅរកអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុ់របស់អ្ជាលី ﷺ ។"

ثُمَّ قَالَ: ﴿وَ جِبْرِيلَ وَ مِيكَالَ﴾ أَيْ مَنْ كَانَ عَدُوّاً لِجِبْرَئِيلَ وَ مِيكَائِيلَ، وَ ذَلِكَ كَقَوْلِ مَنْ قَالَ مِنَ اَلنَّوَاصِبِ لَمَّا قَالَ اَلنَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فِي عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «جَبْرَئِيلُ عَنْ يَمِينِهِ، وَ مِيكَائِيلُ عَنْ يَسَارِهِ، وَ إِسْرَافِيلُ مِنْ خَلْفِهِ، وَ مَلَكُ اَلْمَوْتِ أَمَامَهُ، وَ اَللَّهُ تَعَالَى مِنْ فَوْقِ عَرْشِهِ نَاظِرٌ بِالرِّضْوَانِ إِلَيْهِ نَاصِرُهُ».

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *នឹងឃ្ជីបរ៉ីលនិងមីកាល់* មានន័យថាបុគ្គលដែលតាំងខ្លួនជាសត្រូវនឹងឃ្ជីបរ៉ាអ៊ីល ﷺ និងមីកាអ៊ីល ﷺ ។ នេះក៏ជាសម្តីរបស់ពួកណាស្ត្រីបីដែរ កាលព្រះបរមសាស្តា ﷺ មានព្រះវចនៈអំពីអ្ជាលី ﷺ ថា៖ "ឃ្ជីបរ៉ាអ៊ីល ﷺ នៅខាងគេ ﷺ មីកាអ៊ីល ﷺ នៅខាងឆ្វេងគេ ﷺ អ៊ីសរ៉ាហ្ជ៊ីល ﷺ នៅពីក្រោយគេ ﷺ យមទេវតា ﷺ (គឺទេវតាយកព្រលឹង) នៅពីមុខគេ ﷺ អល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ ទ្រង់ទតជំនួយពួកគេ ﷺ ពីលើព្រះរាជបល្ល័ង្ក ដោយសព្វព្រះហឫទ័យនឹងគេ ﷺ ។"

قَالَ بَعْضُ اَلنَّوَاصِبِ: فَأَنَا أَبْرَأُ مِنَ اَللَّهِ وَ [مِنْ] جَبْرَئِيلَ وَ مِيكَائِيلَ وَ اَلْمَلَائِكَةِ اَلَّذِينَ حَالُهُمْ مَعَ عَلِيٍّ مَا قَالَهُ مُحَمَّدٌ. فَقَالَ: مَنْ كَانَ عَدُوّاً لِهَؤُلَاءِ تَعَصُّباً عَلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ ﴿فَإِنَّ اَللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ﴾ فَاعِلٌ بِهِمْ مَا يَفْعَلُ اَلْعَدُوُّ بِالْعَدُوِّ مِنْ إِحْلَالِ اَلنَّقِمَاتِ وَ تَشْدِيدِ اَلْعُقُوبَاتِ.

បុគ្គលណាស្ត្រីបីម្នាក់បានថា៖ "ខ្ញុំបដិសេធអល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ ឃ្ជីបរ៉ាអ៊ីល ﷺ មីកាអ៊ីល ﷺ និងអស់ទេវតា ﷺ ដែលនៅខាងអ្ជាលី ﷺ ដោយយោលទៅលើសម្តីរបស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ។" ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "អ្នកណាជាសត្រូវនឹងអស់គេទាំងនេះ ﷺ ព្រោះតែស្អប់ អ្ជាលី ﷺ ប៉ិន អាប៊ូ ត្ប៉ាលិប ﷺ *អល់ឡោះហ្ជ៉ាជាសត្រូវនឹងពួកបដិសេធសទ្ធា* ព្រះអង្គ ﷻ នឹងប្រព្រឹត្តចំពោះអ្នកនោះដូចសត្រូវប្រព្រឹត្តចំពោះសត្រូវដែរដោយសងសឹកពួកគេ ដោយទណ្ឌកម្មតឹងរ៉ឹង ។"

وَ كَانَ سَبَبُ نُزُولِ هَاتَيْنِ اَلْآيَتَيْنِ مَا كَانَ مِنَ اَلْيَهُودِ أَعْدَاءِ اَللَّهِ مِنْ قَوْلٍ سَيِّءٍ فِي جَبْرَئِيلَ وَ مِيكَائِيلَ [وَ سَائِرِ مَلَائِكَةِ اَللَّهِ] وَ مَا كَانَ مِنْ أَعْدَاءِ اَللَّهِ اَلنُّصَّابِ مِنْ قَوْلٍ أَسْوَأَ مِنْهُ فِي اَللَّهِ وَ فِي جَبْرَئِيلَ وَ مِيكَائِيلَ، وَ سَائِرِ مَلَائِكَةِ اَللَّهِ:

មូលហេតុនៃការដាក់អាយ៉ាស៊ុ់ទាំងពីរនេះចុះមកគឺសម្តីរបស់ពួកយ៉ាហ្ជ៊ូ ឌ្ឌ៊ី សត្រូវរបស់អល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ និយាយអាក្រក់អំពីឃ្ជីបរ៉ាអ៊ីល ﷺ អំពីមីកាអ៊ីល ﷺ និងទេវតាឯទៀត ﷺ របស់អល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ និងសម្តីរបស់ពួកណាស្ត្រីបី សត្រូវរបស់អល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ ដែលនិយាយអាក្រក់អំពីអល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ អំពីឃ្ជីបរ៉ាអ៊ីល ﷺ អំពីមីកាអ៊ីល ﷺ និងអំពីទេវតាឯទៀត ﷺ របស់អល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ ។

أَمَّا مَا كَانَ مِنَ اَلنُّصَّابِ، فَهُوَ أَنَّ رَسُولَ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لَمَّا كَانَ لاَ يَزَالُ يَقُولُ فِي عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ اَلْفَضَائِلَ اَلَّتِي خَصَّهُ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِهَا، وَ اَلشَّرَفَ اَلَّذِي أَهَّلَهُ اَللَّهُ تَعَالَى لَهُ، وَ كَانَ فِي كُلِّ ذَلِكَ يَقُولُ: «أَخْبَرَنِي بِهِ جَبْرَئِيلُ عَنِ اَللَّهِ»

សម្រាប់ពួកណាស្ដ្ធីបីនោះ គឺព្រោះតែរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺលើកតម្កើងគុណសម្បត្ដិអ៊ីលីសាន ឥតដាច់ គឺគុណសម្បត្ដិដែលមកពីអល់ឡោះហ្ន៑ﷻជាពិសេស ព្រះអង្គﷺលើកតម្កើងអភិជនភាពរបស់អ៊ីលីសាន ﷺ ដែលមកពីអល់ឡោះហ្ន៑ﷻ ។ ទាំងនេះគឺអ្វីដែលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺមានព្រះវចន:ថា៖ "ជ្រីបរ៉ាអ៊ីល ﷺ បានទទួលពីអល់ឡោះហ្ន៑ﷻមកប្រាប់ខ្ញុំﷺ ។"

وَ يَقُولُ فِي بَعْضِ ذَلِكَ:« جَبْرَئِيلُ عَنْ يَمِينِهِ، وَ مِيكَائِيلُ عَنْ يَسَارِهِ، وَ يَفْتَخِرُ جَبْرَئِيلُ عَلَى مِيكَائِيلَ فِي أَنَّهُ عَنْ يَمِينِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ اَلَّذِي هُوَ أَفْضَلُ مِنَ اَلْيَسَارِ، كَمَا يَفْتَخِرُ نَدِيمُ مَلِكٍ عَظِيمٍ فِي اَلدُّنْيَا يُجْلِسُهُ [اَلْمَلِكُ] عَنْ يَمِينِهِ عَلَى اَلنَّدِيمِ اَلْآخَرِ اَلَّذِي يُجْلِسُهُ عَلَى يَسَارِهِ، وَ يَفْتَخِرَانِ عَلَى إِسْرَافِيلَ اَلَّذِي خَلْفَهُ بِالْخِدْمَةِ، وَ مَلَكِ اَلْمَوْتِ اَلَّذِي أَمَامَهُ بِالْخِدْمَةِ، وَ أَنَّ اَلْيَمِينَ وَ اَلشِّمَالَ أَشْرَفُ مِنْ ذَلِكَ كَافْتِخَارِ حَاشِيَةِ اَلْمَلِكِ عَلَى زِيَادَةِ قُرْبِ مَحَلِّهِمْ مِنْ مَلِكِهِمْ.

ជួនកាលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺមានព្រះវចន:ថា៖ "ជ្រីបរ៉ាអ៊ីល ﷺ នៅខាងស្ដាំគេ មីកាអ៊ីល ﷺ នៅខាងឆ្វេងគេﷺ ។ ជ្រីបរ៉ាអ៊ីល ﷺ អួតខ្លួនឯងថាគ្រាន់ជាងមីកាអ៊ីល ﷺ ព្រោះតែបាននៅខាងស្ដាំអ៊ីលីសាន ﷺ ព្រោះវាគ្រាន់ជាងនៅខាងឆ្វេង ប្រៀបបាននឹងបុគ្គលដែលមានមោទនភាពដែលបានអង្គុយនៅខាងស្ដាំដៃស្ដេច ខ្ពស់ជាងបុគ្គលដែលអង្គុយនៅខាងឆ្វេងដៃស្ដេច ។ ទេវតាទាំងពីរអង្គ ﷺ នេះអួតខ្លួនឯងដាក់អ៊ីសរ៉ាហ្ស៊ីល ﷺ ដែលបម្រើអ៊ីលីសាន ﷺ នៅខាងក្រោយព្រះអង្គ ﷺ ហើយអួតដាក់យមទេវតា ﷺ ដែលបម្រើអ៊ីលីសាន ﷺ នៅខាងមុខព្រះអង្គﷺ ។ សម្រាប់អស់ទេវតាទាំងនេះ ﷺ ខាងស្ដាំនិងខាងឆ្វេងប្រសើរបំផុត ប្រៀបបាននឹងបុគ្គលដែលនៅក្បែរស្ដេចជាងបុគ្គលដែលនៅឆ្ងាយពីស្ដេច ។"

وَ كَانَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ يَقُولُ فِي بَعْضِ أَحَادِيثِهِ: «إِنَّ اَلْمَلاَئِكَةَ أَشْرَفُهَا عِنْدَ اَللَّهِ أَشَدُّهَا لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ حُبّاً، وَ إِنَّ قَسَمَ اَلْمَلاَئِكَةِ فِيمَا بَيْنَهُمْ: وَ اَلَّذِي شَرَّفَ عَلِيّاً عَلَيْهِ السَّلاَمُ عَلَى جَمِيعِ اَلْوَرَى بَعْدَ مُحَمَّدٍ اَلْمُصْطَفَى».

រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺមានព្រះវចន:នៅក្នុងបទសម្ដែងធម៌ដែរថា៖ "សម្រាប់អល់ឡោះហ្ន៑ﷻ សេចក្ដីថ្លៃថ្នូររបស់ទេវតាស្ថិតនៅលើសេចក្ដីស្រឡាញ់ជាងគេចំពោះ អ៊ីលីសាន ﷺ ប៊ិន អាប៊ី ត្ដ៊ីលិប ﷺ ។ ពួកទេវតាស្បថចំពោះគ្នាឯងបែបនេះគឺ៖ សូមស្បថ នឹងព្រះﷻដែលលើកតម្កើងអ៊ីលីសាន ﷺ លើសអ្នកទាំងអស់ ទៀតបន្ទាប់មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ៉ﷺ អាល់-មុសត្ដ៊ីហ្ចាﷺ (បុគ្គលត្រូវជ្រើសរើស) !"

وَ يَقُولُ مَرَّةً [أُخْرَى]: «إِنَّ مَلاَئِكَةَ اَلسَّمَاوَاتِ وَ اَلْحُجُبِ لَيَشْتَاقُونَ إِلَى رُؤْيَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ كَمَا تَشْتَاقُ اَلْوَالِدَةُ اَلشَّفِيقَةُ إِلَى وَلَدِهَا اَلْبَارِّ اَلشَّفِيقِ آخِرِ مَنْ بَقِيَ عَلَيْهَا بَعْدَ عَشَرَةٍ دَفَنَتْهُمْ»

ជួនកាលព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា៖ "អស់ទេវតាលើមេឃទាំងឡាយនិងព្រះបាំងចង់ឃើញអ៊ីលីសាន ﷺ ប៊ិន អាប៊ី ត្ដ៊ីលិប ﷺ ណាស់ ប្រៀបបាននឹងម្ដាយចង់ឃើញកូនល្អរបស់ខ្លួនដែលបានរស់រានមានជីវិតបន្ទាប់ពីកូនដប់នាក់បានស្លាប់ ។"

فَكَانَ هَؤُلاَءِ اَلنُّصَّابُ يَقُولُونَ: إِلَى مَتَى يَقُولُ مُحَمَّدٌ: جَبْرَئِيلُ وَ مِيكَائِيلُ وَ اَلْمَلاَئِكَةُ كُلُّ ذَلِكَ تَفْخِيمٌ لِعَلِيٍّ وَ تَعْظِيمٌ لِشَأْنِهِ؟ وَ يَقُولُ اَللَّهُ تَعَالَى لِعَلِيٍّ خَاصٌّ مِنْ دُونِ سَائِرِ اَلْخَلْقِ؟ بَرِئْنَا مِنْ رَبٍّ وَ مِنْ مَلاَئِكَةٍ وَ مِنْ جَبْرَئِيلَ وَ مِيكَائِيلَ هُمْ لِعَلِيٍّ بَعْدَ مُحَمَّدٍ مُفَضِّلُونَ. وَ بَرِئْنَا مِنْ رُسُلِ اَللَّهِ اَلَّذِينَ هُمْ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ بَعْدَ مُحَمَّدٍ مُفَضِّلُونَ.

ពួកណាស្ទ្ធីបីបានថា៖ "តើមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូនៅតែនិយាយដល់ណាទៀតអំពីយ៉ូបរ៉ាអ៊ីលﷺ មីកាអ៊ីលﷺនិងទេវតាទាំងនោះ នេះគ្រាន់តែចង់លើកតម្កើងអ៊ាលីﷺនិងបង្កើនកិត្យានុភាពរបស់គេﷺទេ ? អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ﷻ ថ្លែងតែអំពីអ៊ាលីﷺម្នាក់ដោយមិនរាប់បញ្ចូលអ្នកឯទៀតទេ ? យើងស្ទ្ធប់ខ្ពើមម្ចាស់ﷻ បែបនេះ ស្ទ្ធប់ខ្ពើមអស់ទេវតាបែបនេះ ស្ទ្ធប់ខ្ពើមយ៉ូបរ៉ាអ៊ីលﷺនិងមីកាអ៊ីលﷺដែលស្រឡាញ់អ៊ាលីﷺជាងគេបន្ទាប់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូﷺ ។ យើងស្ទ្ធប់ខ្ពើមបណ្ដាព្រះសាសនៈទូតﷺរបស់អល់ឡោះﷻដែលស្រឡាញ់ អ៊ាលីﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ធ៉ាលិបﷺជាងគេ បន្ទាប់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូﷺ ។"

[...] قَالَ: ثُمَّ تَنَاوَلَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ اَلْحَسَنَ بِيَمِينِهِ وَ اَلْحُسَيْنَ بِشِمَالِهِ، فَوَضَعَ هَذَا عَلَى كَاهِلِهِ اَلْأَيْمَنِ، وَ هَذَا عَلَى كَاهِلِهِ اَلْأَيْسَرِ، ثُمَّ وَضَعَهُمَا عَلَى اَلْأَرْضِ، فَمَشَى بَعْضُهُمَا إِلَى بَعْضٍ يَتَجَاذَبَانِ، ثُمَّ اِصْطَرَعَا، فَجَعَلَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ يَقُولُ لِلْحَسَنِ: «إِيهاً [يَا] أَبَا مُحَمَّدٍ » فَيَقْوَي اَلْحَسَنُ. وَ يَكَادُ يَغْلِبُ اَلْحُسَيْنَ [ثُمَّ يَقْوَى اَلْحُسَيْنَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ فَيُقَاوِمُهُ].

ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថាបន្ទាប់មករ៉ាស៊ូលុលឡោះﷺបានដាក់ អាល់-ហ្ហាសាន់ﷺនៅខាងស្តាំព្រះអង្គﷺ ដាក់អាល់-ហ្ហ៊ូសែន៑ﷺនៅខាងឆ្វេងព្រះអង្គﷺ បានលើកព្រះអង្គទាំងពីរដាក់លើស្មាព្រះអង្គﷺ ហើយបានដាក់ព្រះអង្គទាំងពីរﷺមកដីវិញ ។ ព្រះអង្គទាំងពីរﷺលេងចំបាប់គ្នា ។ រ៉ាស៊ូលុលឡោះﷺបានកម្លាចិត្តអាល់-ហ្ហាសាន់ﷺថា៖ "ខំប្រឹងឡើង អាប៊ូ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូﷺ ។" ព្រះអង្គﷺបានពង្រឹងកម្លាំងអាល់-ហ្ហាសាន់ﷺដែលជិតឈ្នះអាល់-ហ្ហ៊ូសែន៑ﷺ ។ បន្ទាប់មកអាល់-ហ្ហ៊ូសែន៑ﷺខ្លាំងឡើង ទប់អាល់-ហ្ហាសាន់ﷺបាន ។

فَقَالَتْ فَاطِمَةُ عَلَيْهَا السَّلاَمُ: يَا رَسُولَ اَللَّهِ أَ تُشَجِّعُ اَلْكَبِيرَ عَلَى اَلصَّغِيرِ؟ فَقَالَ لَهَا رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: يَا فَاطِمَةُ أَمَا إِنَّ جَبْرَئِيلَ وَ مِيكَائِيلَ كَمَا قُلْتُ لِلْحَسَنِ: «إِيهاً [يَا] أَبَا مُحَمَّدٍ » قَالاَ لِلْحُسَيْنِ: «إِيهاً [يَا] أَبَا عَبْدِ اَللَّهِ » فَلِذَلِكَ تَقَاوَمَا وَ تَسَاوَيَا

ហ្វាទ្ធីម៉ាស ុ ﷺ មានវចនៈថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះﷺអ៊ីយ ! ព្រះអង្គﷺកម្លាចិត្តបងﷺគេﷺឲ្យតទល់ប្អូនﷺគេﷺ ?" រ៉ាស៊ូលុលឡោះﷺបានប្រាប់ព្រះនាងﷺថា៖ "ហ្វាទ្ធីម៉ាﷺអ៊ីយ ! ពេលបិតាﷺប្រាប់អាល់-ហ្ហាសាន់ﷺថា៖ "ខំប្រឹងឡើង អាប៊ូ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូﷺ !" យ៉ូបរ៉ាអ៊ីលﷺនិងមីកាអ៊ីលﷺប្រាប់អាល់-ហ្ហ៊ូសែន៑ﷺថា៖ "ខំប្រឹងឡើង អាប៊ូ-អ៊ាប់ឌុលឡោះﷺ !" ដូច្នេះគេទាំងពីរស្មើគ្នា ។

أَمَا إِنَّ اَلْحَسَنَ وَ اَلْحُسَيْنَ حِينَ كَانَ يَقُولُ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لِلْحَسَنِ: «إِيهاً أَبَا مُحَمَّدٍ » وَ يَقُولُ جَبْرَئِيلُ: «إِيهاً أَبَا عَبْدِ اَللَّهِ» لَوْ رَامَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا حَمْلَ اَلْأَرْضِ بِمَا عَلَيْهَا مِنْ جِبَالِهَا وَ بِحَارِهَا وَ تِلاَلِهَا، وَ سَائِرِ مَا عَلَى ظَهْرِهَا لَكَانَ أَخَفَّ عَلَيْهِمَا مِنْ شَعْرَةٍ عَلَى أَبْدَانِهِمَا،

ពេលរ៉ាស៊ូលុលឡោះﷺប្រាប់អាល់-ហ្ហាសាន់ﷺថា៖ "ខំប្រឹងឡើង អាប៊ូ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូﷺ !" យ៉ូបរ៉ាអ៊ីលﷺបានថា៖ "ខំប្រឹងឡើង អាប៊ូ-អ៊ាប់ឌុលឡោះﷺ !" បើអ្នកទាំងពីរﷺ (គឺ អាល់-ហ្ហាសាន់ﷺនិងអាល់-ហ្ហ៊ូសែន៑ﷺ) ចង់លើកភ្នំ សមុទ្រ ទូល ឬអ្វីផ្សេងទៀតនៅលើផែនដី វានឹងស្រាលណាស់សម្រាប់អ្នកទាំងពីរﷺ ស្រាលជាងសក់តែមួយសរសៃនៅលើខ្លួនពួកគេﷺទៅទៀត ។

وَ إِنَّمَا تَقَاوَمَا لِأَنَّ كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا نَظِيرُ اَلْآخَرِ هَذَانِ قُرَّتَا عَيْنِي، هَذَانِ ثَمَرَتَا فُؤَادِي، هَذَانِ سَنَدَا ظَهْرِي، هَذَانِ سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ اَلْجَنَّةِ مِنَ اَلْأَوَّلِينَ وَ اَلْآخِرِينَ وَ أَبُوهُمَا خَيْرٌ مِنْهُمَا، وَ جَدُّهُمَا رَسُولُ اَللَّهِ خَيْرُهُمْ أَجْمَعِينَ.

អ្នកទាំងពីរﷺមានកម្លាំងពលំស្មើគ្នា ។ គេទាំងពីរﷺជាកែវភ្នែកបិតាﷺ គេទាំងពីរﷺជាផលានុផល

របស់បេះដូងបិតាﷺ ។ គេទាំងពីរ៖ជាទម្រខ្ពង់បិតាﷺ ។ គេទាំងពីរ៖ជាព្រះអភិមុខរបស់បណ្តាយុវជនប្រជានិករហានសួគ៌ ទាំងជនជំនាន់មុននិងជនជំនាន់ក្រោយ ។ ព្រះបិតារបស់គេទាំងពីរ៖ ប្រសើរជាងគេទាំងពីរ៖ទៅទៀត ។ ព្រះអយ្យកោﷺរបស់គេទាំងពីរ៖ ព្រះសាសនៈទូតﷺរបស់អល់ឡោះហ្ជ៌ ប្រសើរជាងអ្នកទាំងអស់គ្នា៖ទៅទៀត ។"

فَلَمَّا قَالَ ذَلِكَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَتِ اَلْيَهُودُ وَ اَلنَّوَاصِبُ: إِلَى اَلْآنِ كُنَّا نُبْغِضُ جَبْرَئِيلَ وَحْدَهُ، وَ اَلْآنَ قَدْ صِرْنَا نُبْغِضُ مِيكَائِيلَ أَيْضاً لِادِّعَائِهِمَا لِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ إِيَّاهُمَا وَ لِوَلَدَيْهِ. فَقَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَ مَلاَئِكَتِهِ وَ رُسُلِهِ وَ جِبْرِيلَ وَ مِيكَالَ فَإِنَّ اَللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ﴾». (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 448, 449, 451, 452, 457)

ពេលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺមានព្រះវចន:នេះ ពួកណាស្ត្រីបី [ដែលបានឮ] ថា: "រហូតមកដល់ពេលនេះ យើងតែងតែស្អប់ឃ្ជីបរ៉អ៊ីល៖ តែពេលនេះយើងស្អប់មីកាអ៊ីល៖ដែរ ព្រោះពួកគេ៖គាំទ្រមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ់ﷺ អ្ចាលី និងកូនទាំងពីរ៖ (គឺចៅ) របស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ់ﷺ ។" ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ជ៌មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[២:៩៨] បុគ្គលណាជាសត្រូវនឹងអល់ឡោះហ្ជ៌ នឹងបណ្តាទេវតារបស់ព្រះអង្គ នឹងបណ្តាព្រះសាសនៈទូតរបស់ព្រះអង្គ នឹងឃ្ជីបរ៉ីលនិងមីកាល់ អល់ឡោះហ្ជ៌ជាសត្រូវនឹងពួកបដិសេធ សទ្ធា ។"* (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 448-449, 451-452, 457)

وَلَقَدْ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍۖ وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ إِلَّا ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٩٩﴾

៩៩. យើងបានបើកឲ្យអ្នកដឹងនូវបណ្តាព្រះសញ្ញាជាក់ច្បាស់ ។ មិនមានអ្នកណាមិនជឿព្រះសញ្ញាទាំងនេះទេក្រៅពីជនបំពារបំពាន ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ៩៩

1/99. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: ﴿وَ لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ﴾ يَا مُحَمَّدُ ﴿آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ﴾ دَالاَّتٍ عَلَى صِدْقِكَ فِي نُبُوَّتِكَ، مُبَيِّنَاتٍ عَنْ إِمَامَةِ عَلِيٍّ أَخِيكَ وَ وَصِيِّكَ وَ صَفِيِّكَ مُوضِحَاتٍ عَنْ كُفْرِ مَنْ شَكَّ فِيكَ أَوْ فِي أَخِيكَ، أَوْ قَابَلَ أَمْرَ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْكُمَا بِخِلاَفِ اَلْقَبُولِ وَ اَلتَّسْلِيمِ.

៩៩/១. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហ្ចាសាន់ អាល់-អ្ចាស់ការី] មានវចន:ថាអល់ឡោះហ្ជ៌តាអាឡាមានព្រះបន្ទូលថា: *[២:៩៩] យើងបានបើកឲ្យអ្នកដឹង* មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ់ﷺអើយ ! *នូវបណ្តាព្រះសញ្ញាជាក់ច្បាស់* ភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ថាអ្នកﷺជាព្រះសាស្តាពិតប្រាកដ ការបំភ្លឺអំពីអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុំរបស់អ្ចាលី ﷺ ប្អូនរបស់អ្នកﷺ អ្នកស្នងអ្នកﷺ រាជន ﷺ របស់អ្នកﷺ ដែលអធិប្បាយអំពីការអសទ្ធារបស់បុគ្គលដែលសង្ស័យអ្នកﷺ ឬសង្ស័យប្អូនﷺអ្នកﷺ ឬដែលព្រមទទួលគ្រប់បញ្ជាដែលអ្នកទាំងពីរ៖បញ្ញត្ត តែប្រទូសប្រឆាំងមិនអនុវត្តិតាមទេ មិនចុះចូលទេ ។

ثُمَّ قَالَ: ﴿وَ مَا يَكْفُرُ بِهَا﴾ بِهَذِهِ اَلْآيَاتِ اَلدَّالاَّتِ عَلَى تَفْضِيلِكَ وَ تَفْضِيلِ عَلِيٍّ بَعْدَكَ عَلَى جَمِيعِ اَلْوَرَى «﴿إِلاَّ اَلْفَاسِقُونَ﴾ [اَلْخَارِجُونَ] عَنْ دِينِ اَللَّهِ وَ طَاعَتِهِ، مِنَ اَلْيَهُودِ اَلْكَاذِبِينَ، وَ اَلنَّوَاصِبِ اَلْمُتَّسِمِينَ بِالْمُسْلِمِينَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 459)

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្គ៌ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *មិនមានអ្នកណាមិនជឿព្រះសញ្ញាទាំងនេះទេ* គឺអាយ៉ាស៊ុ ទាំងនេះដែលជាភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់គុណសម្បត្តិអ្នកﷺ និងគុណសម្បត្តិរបស់អ៊ីមាលីﷺ បន្ទាប់អ្នកﷺ ដែលប្រសើរដាច់អស់សត្វលោក *ក្រៅពីជនបំពានបំពាន* គឺពួកដែលចេញពីព្រះសាសនារបស់ អល់ឡោះហ្គ៌ﷻ ចេញពីព្រះបង្គាប់ព្រះអង្គﷻ គឺពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ្ធីកុហកបោកប្រាសនិងពួកណាស្ត្រីបីដែលហៅ ខ្លួនឯងថាមុស្លីមនោះ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 459)

أَوَ كُلَّمَا عَٰهَدُواْ عَهۡدٗا نَّبَذَهُۥ فَرِيقٞ مِّنۡهُمۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ١٠٠

១០០. មិនមែនទេ ពេលណាពួកគេធ្វើកិច្ចសន្យា ពេលនោះពួកគេមួយចំនួនចោលកិច្ចសន្យានោះ ? ពីព្រោះពួកគេភាគច្រើនមិនជឿទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១០០

1/100. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَلْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ وَ هُوَ يُوَبِّخَ هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودَ اَلَّذِينَ تَقَدَّمَ ذِكْرُ عِنَادِهِمْ، وَ هَؤُلاَءِ اَلنُّصَّابَ اَلَّذِينَ نَكَثُوا مَا أُخِذَ مِنَ اَلْعَهْدِ عَلَيْهِمْ فَقَالَ: ﴿أَ وَ كُلَّما عاهَدُوا عَهْداً﴾ وَاثَقُوا وَ عَاقَدُوا لِيَكُونُوا لِمُحَمَّدٍ طَائِعِينَ، وَ لِعَلِيٍّ بَعْدَهُ مُؤْتَمِرِينَ، وَ إِلَى أَمْرِهِ صَابِرِينَ ﴿نَبَذَهُ﴾ نَبَذَ اَلْعَهْدَ ﴿فَرِيقٌ مِنْهُمْ﴾ وَ خَالَفَهُ. قَالَ اَللَّهُ: ﴿بَلْ أَكْثَرُهُمْ﴾ أَكْثَرُ هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودِ وَ اَلنَّوَاصِبِ ﴿لاٰ يُؤْمِنُونَ﴾ أَيْ فِي مُسْتَقْبَلِ أَعْمَارِهِمْ لاَ يَرْعَوْنَ، وَ لاَ يَتُوبُونَ مَعَ مُشَاهَدَتِهِمْ لِلْآيَاتِ وَ مُعَايَنَتِهِمْ لِلدَّلاَلاَتِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 464)

១០០/១. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជាស់ការីﷺ] មានវចន:ថា អាល់-បាក្ជ៊ៀរﷺ មានវចន:ថា អល់ឡោះហ្គ៌ﷻស្តីបន្ទោសពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ្ធីដែលជាសត្រូវដែលគេបានថ្លែងរួចហើយនៅខាងលើនេះ និងពួក ណាស្ត្រីបីដែលមិនរក្សាពាក្យសន្យានោះថា៖ *[២:១០០] មិនមែនទេ ពេលណាពួកគេធ្វើកិច្ចសន្យា* គឺ ពាក្យសម្បថថាពួកគេនឹងជឿនិងស្តាប់បង្គាប់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ:ﷺ ពេលអត់ពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ:ﷺទៅពួកគេនឹងព្រម ទទួលយកអ៊ីមាលីﷺ នឹងអត់ទ្រាំបញ្ជារបស់អ៊ីមាលីﷺ *ពេលនោះពួកគេមួយចំនួន* គឺពួកប្រឆាំង *ចោល កិច្ចសន្យានោះ ?* គ្រាត់ចោលកិច្ចសន្យានោះ ព្រមទាំងប្រឆាំងកិច្ចសន្យានោះ អល់ឡោះហ្គ៌ﷻមានព្រះ បន្ទូលថា៖ *ពីព្រោះពួកគេភាគច្រើន* គឺពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ្ធីនិងពួកណាស្ត្រីបីភាគច្រើន *មិនជឿទេ* មានន័យថាក្នុង ថ្ងៃមុខពួកគេនឹងមិនយកចិត្តទុកដាក់ទេ មិនភ្ញាក់រលឹកដឹងកំហុសទេបន្ទាប់ពីបានឃើញព្រះសញ្ញា ទាំងឡាយ ឃើញភ័ស្តុតាងផ្ទាល់ភ្នែកហើយ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 464)

وَلَمَّا جَآءَهُمۡ رَسُولٞ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٞ لِّمَا مَعَهُمۡ نَبَذَ فَرِيقٞ مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ كِتَٰبَ ٱللَّهِ وَرَآءَ ظُهُورِهِمۡ كَأَنَّهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ١٠١

១០១. កាលណាមករកពួកគេនូវព្រះសាសន:ទូតដែលមកពីអល់ឡោះហ្គ៌ ដើម្បីបញ្ជាក់ថាពិតបន្ថែមពី លើអ្វីដែលពួកគេមានស្រាប់ហើយនោះ កាលនោះនរជនមួយចំនួនដែលគេបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យ ហើយ បានគ្រាត់ព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្គ៌ចោលក្រោយខ្នងហាក់ដូចជាពួកគេមិនដឹងអ្វីសោះ ។

وَٱتَّبَعُواْ مَا تَتْلُواْ ٱلشَّيَٰطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَٰنَۖ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَٰنُ وَلَٰكِنَّ ٱلشَّيَٰطِينَ كَفَرُواْ يُعَلِّمُونَ ٱلنَّاسَ ٱلسِّحْرَ وَمَآ أُنزِلَ عَلَى ٱلْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَٰرُوتَ وَمَٰرُوتَۚ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَآ إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِۦ بَيْنَ ٱلْمَرْءِ وَزَوْجِهِۦۚ وَمَا هُم بِضَآرِّينَ بِهِۦ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِۚ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْۚ وَلَقَدْ عَلِمُواْ لَمَنِ ٱشْتَرَىٰهُ مَا لَهُۥ فِي ٱلْأٓخِرَةِ مِنْ خَلَٰقٍۚ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْاْ بِهِۦٓ أَنفُسَهُمْۚ لَوْ كَانُواْ يَعْلَمُونَ ١٠٢

១០២. ពួកគេតាមអ្វីដែលពួកស្ដេ្ចតុនបានស្ងួតក្នុងរជ្ជកាលស៊ូឡៃម៉ាន ។ ស៊ូឡៃម៉ានមិនដែលបដិសេធសទ្ធាឡើយ ពួកស្ដេ្ចតុនទេដែលបដិសេធសទ្ធា ។ ពួកវាបានបង្ហាត់បង្រៀនមន្តអាគមឲ្យមនុស្សនិងអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យទេវតាទាំងពីរដឹងនៅឯបាប៊ីល គឺហ្ការូតនិងម៉ារូត ។ [ទេវតា]ទាំងពីរនេះមិនបានបង្ហាត់បង្រៀនអ្នកណាមួយដោយមិនបានប្រាប់ជាមុនសិនទេថា៖ "យើងទាំងពីរជាការល្បងពិសោធន៍ទេ ។ ដូច្នេះចូរអ្នកកុំបដិសេធសទ្ធា ។" តែពួកគេរៀនពីទាំងពីរនោះនូវអ្វីដែលអាចធ្វើឲ្យបុរសនិងភរិយាខ្លួនបែកបាក់គ្នា ។ ពួកគេមិនអាចធ្វើឲ្យអ្នកណាមួយអន្ដរាយបានទេដោយប្រការនេះ (គឺមន្ដអាគមនេះ) លើកលែងតែដោយការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ន៑ ។ ពួកគេបានរៀនអ្វីដែលធ្វើឲ្យអន្ដរាយដល់ពួកគេ ដែលមិនផ្ដល់ផលប្រយោជន៑ឲ្យពួកគេទេ ។ ពួកគេដឹងហើយថាអ្នកណាជាវ៉ា (មន្ដអាគម) អ្នកនោះនឹងមិនបានមួយចំណែក[នៃសេចក្ដីល្អ]ទេនៅឯលោកមុខ ។ អ្ប្រិយគឺអ្វីដែលពួកគេបានជាវដោយព្រលឹងខ្លួនឯងនោះ បើពួកគេដឹង ។

وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُواْ وَٱتَّقَوْاْ لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ خَيْرٌۚ لَّوْ كَانُواْ يَعْلَمُونَ ١٠٣

១០៣. បើពួកគេជឿ ក្រែងខ្លាចដោយសេចក្ដីគោរព រង្ហាន់មកពីអល់ឡោះហ្ន៑ប្រសើរជាង បើពួកគេដឹង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១០១-១០៣

101–1/103. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَلصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: ﴿وَ لَمّا جاءَهُمْ﴾ جَاءَ هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودَ وَ مَنْ يَلِيهِمْ مِنَ اَلنَّوَاصِبِ ﴿رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اَللهِ [مُصَدِّقٌ لِما مَعَهُمْ]﴾ اَلْقُرْآنُ مُشْتَمِلاً عَلَى [وَصْفِ] فَضْلِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ، وَ إِيجَابِ وَلاَيَتِهِمَا، وَ وَلاَيَةِ أَوْلِيَائِهِمَا، وَ عَدَاوَةِ أَعْدَائِهِمَا

១០១-១០៣/១. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជាស់ការី صلوات الله عليه والسلام] មានវចនៈថា[អ៊ីមុាំ] អាល់-ស្ន ុ ខ្ជ ិ ក្ន صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ *[២:១០១] កាលណាមកវកពួកគេ* គឺមកវកពួកយ៉ាហ្ជូឌ្ធីទាំងនេះនិងពួកណាស្ន ុ ប៊ីដែលតាមពួកគេ *ដើម្ប៊ីបញ្ជាក់ថាពិតបន្ដែមពីលើអ្ប្ីដែលពួកគេមានស្រាប់ហើយនោះ* គឺគ្ជ ុ ងអានដែលផ្ទ ុ កនូវគុណសម្ប ត្ដិនិងសីលធម៌របស់ម ូ ហ ាំ ម ៉ ាដ ុ ំ صلى الله عليه وآله وسلم និងអ ូ ម ៉ ាលី صلوات الله عليه والسلام ដែលគេតម្ល ូ វឲ្យតាមវ ី ឡ ាយ ៉ ាស ុ ំ ព្ធ ះអង្ដ ទាំងពីរ عليهما السلام ដែលគេតម្ល ូ វឲ្យចងមិត្ដភ ាពជ ាមួ យ ប ណ្ដ ាមិ ត្ដ ូ ររ ប ស ់ ព្ធ ះអ ង ្ ដ ទ ាំ ង ពី រ عليهما السلام ដែ ល គ េ ត ម ្ ូ ว ឲ ្ យ ស ្ ន ប ់ ព ួ ក ส ត ្ ូ ว ร ป ส ់ ព ្ ธ ះ អ ង ្ ដ ទ ាំ ง ពี ร عليهما السلام ។

﴿نَبَذَ فَرِيقٌ مِنَ اَلَّذِينَ أُوتُوا اَلْكِتَابَ [كِتَابَ اَللهِ]﴾ اَلْيَهُودُ اَلتَّوْرَاةَ وَ كُتُبَ أَنْبِيَاءِ اَللهِ عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ ﴿وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ﴾ وَ تَرَكُوا اَلْعَمَلَ بِمَا فِيهَا وَ حَسَدُوا مُحَمَّداً عَلَى نُبُوَّتِهِ، وَ عَلِيّاً عَلَى وَصِيَّتِهِ، وَ جَحَدُوا عَلَى مَا وَقَفُوا عَلَيْهِ مِنْ فَضَائِلِهِمَا ﴿كَأَنَّهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ﴾ فَعَلُوا مَنْ

جَحَدَ ذَلِكَ وَ اَلرَّدُّ لَهُ فِعْلُ مَنْ لاَ يَعْلَمُ، مَعَ عِلْمِهِمْ بِأَنَّهُ حَقٌّ.

កាលនោះនូវជនមួយចំនួនដែលគេបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យហើយ បានគ្រវាត់ព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ស៊ា ពួកយ៉ាហ្ស៊ូឝ្ចីបានគ្រវាត់ចោលព្រះគម្ពីរតៅរ៉ត និងព្រះគម្ពីររបស់ព្រះសាស្តាទាំងឡាយ عليهم السلام របស់អល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل *ចោលក្រោយខ្នង* ពួកគេគេចវេះអនុវត្តិអ្វីដែលមានក្នុងព្រះគម្ពីរនោះ ពួកគេច្រណែនមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៉ ﷺ រឿងសាស្តាភាពព្រះអង្គ ﷺ ច្រណែនអ៊ីសាលី عليه السلام ដែលព្រះអង្គ عليه السلام ជាព្រះឧត្តរាធិការី ពួកគេប្រឆាំងអ្វីដែលពួកគេបានដឹងហើយរឿងព្រះអង្គទាំងពីរ عليهما السلام ដែលជាទីស្រឡាញ់បំផុត [លើសបណ្តាអ្នកស្នងតំណ عليهم السلام ទៀតរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل] *ហាក់ដូចជាពួកគេមិនដឹងអ្វីសោះ* ពួកគេធ្វើទង្វើរបស់បុគ្គលដែលបដិសេធរឿងនេះ ដែលបដិសេធព្រះអង្គ ﷺ ដោយទង្វើរបស់បុគ្គលដែលមិនដឹងអ្វីទេ ទោះបីពួកគេដឹងច្បាស់រឿងនេះជារឿងពិតក៏ដោយ ។"

﴿وَ اِتَّبَعُوا﴾ هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودُ وَ اَلنَّوَاصِبُ ﴿مٰا تَتْلُوا﴾ مَا تَقْرَأُ ﴿اَلشَّيٰاطِينُ عَلىٰ مُلْكِ سُلَيْمٰانَ﴾ وَ زَعَمُوا أَنَّ ﴿سُلَيْمَانَ﴾ بِذَلِكَ اَلسِّحْرِ وَ اَلنِّيرَنْجَاتِ نَالَ مَا نَالَهُ مِنَ اَلْمُلْكِ اَلْعَظِيمِ فَصَدُّوهُمْ بِهِ عَنْ كِتَابِ اَللَّهِ،

[២:២០២] ពួកគេតាម គឺពួកយ៉ាហ្ស៊ូឝ្ចីនិងពួកណាស្ត្ីបីទាំងនេះ *អ្វីដែលពួកស្ដ្ៃតូនបានស្ងួត* អ្វីដែលពួកស្ដ្ៃតូនបានអាន *ក្នុងរជ្ជកាលស៊ូឡ្ៃម៉ាន* ពួកវាបានអះអាងថាស៊ូឡ្ៃម៉ាន عليه السلام បានសាងរាជាណាចក្រនេះអាស្រ័យលើមន្តអាគមនិងគាថាដែលយកមកពីក្នុងព្រះគម្ពីររបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل ។

وَ ذَلِكَ أَنَّ اَلْيَهُودَ اَلْمُلْحِدِينَ وَ اَلنَّوَاصِبَ اَلْمُشَارِكِينَ لَهُمْ فِي إِلْحَادِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا مِنْ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَضَائِلَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ، وَ شَاهَدُوا مِنْهُ وَ مِنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ اَلْمُعْجِزَاتِ اَلَّتِي أَظْهَرَهَا اَللَّهُ تَعَالَى لَهُمْ عَلَى أَيْدِيهِمَا،

ពួកយ៉ាហ្ស៊ូឝ្ចីនិងពួកណាស្ត្ីបីទាំងនេះជាដៃគូរបស់ពួកវាក្នុងរឿងក្បត់សាសនានេះ បណ្តាលមកពីពួកគេបានឮ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ ថ្លែងអំពីសីលធម៌របស់អ៊ីមាមលី رضي الله عنه ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប رضي الله عنه ហើយដោយសារពួកគេបានឃើញអព្ភូតហេតុដែលអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل បានសម្តែងឲ្យឃើញដោយដៃព្រះអង្គទាំងពីរ عليهما السلام ។

أَفْضَى بَعْضُ اَلْيَهُودِ وَ اَلنُّصَّابِ إِلَى بَعْضٍ وَ قَالُوا: مَا مُحَمَّدٌ إِلاَّ طَالِبُ دُنْيَا بِحِيَلٍ وَ مَخَارِيقَ وَ سِحْرٍ وَ نِيرَنْجَاتٍ تَعَلَّمَهَا، وَ عَلَّمَ عَلِيّاً عَلَيْهِ السَّلاَمُ بَعْضَهَا، فَهُوَ يُرِيدُ أَنْ يَتَمَلَّكَ عَلَيْنَا فِي حَيَاتِهِ، وَ يَعْقِدَ اَلْمُلْكَ لِعَلِيٍّ بَعْدَهُ، وَ لَيْسَ مَا يَقُولُهُ عَنِ اَللَّهِ تَعَالَى بِشَيْءٍ، إِنَّمَا هُوَ قَوْلُهُ فَيَعْقِدُ عَلَيْنَا وَ عَلَى ضُعَفَاءِ عِبَادِ اَللَّهِ بِالسِّحْرِ وَ اَلنِّيرَنْجَاتِ اَلَّتِي يَسْتَعْمِلُهَا، وَ أَوْفَرُ اَلنَّاسِ

ពួកយ៉ាហ្ស៊ូឝ្ចីនិងពួកណាស្ត្ីបីមួយចំនួនបាននិយាយប្រាប់គ្នាថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៉ ﷺ គ្រាន់តែស្វែងរកលោកនេះទេដោយប្រើកលល្បិចទាំងនេះ ។ គេ ﷺ បានរៀនរបៀនដាក់ស្នេហ៍និងមន្តអាគម ហើយបានបង្ហាត់អ៊ីមាមលី رضي الله عنه ខ្លះដែរ ។ គេ ﷺ ចង់ទៅជាស្តេចសោយរាជ្យលើយើងក្នុងសម័យគេ ﷺ ហើយចង់ផ្ទេររាជាណាចក្រនេះឲ្យទៅអ៊ីមាមលី عليه السلام ក្រោយពីគេ ﷺ ។ អ្វីដែលគេ ﷺ ថានោះមិនមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل ទេ វាជាសម្តីរបស់គេ ﷺ ទេ ។ ពាក្យដែលគេ ﷺ និយាយដាក់យើងនិងបាវទន់ខ្សោយរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل នោះជាស្នេហ៍និងជាមន្តអាគម ។ អ្នកណាបានមន្តអាគមនេះ អ្នកនោះមានសំណាងហើយ ។

كَانَ حَظّاً مِنْ هَذَا اَلسِّحْرِ «سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ» اَلَّذِي مَلَكَ بِسِحْرِهِ اَلدُّنْيَا كُلَّهَا مِنَ اَلْجِنِّ وَ اَلْإِنْسِ وَ اَلشَّيَاطِينِ، وَ نَحْنُ إِذَا تَعَلَّمْنَا بَعْضَ مَا كَانَ تَعَلَّمَهُ سُلَيْمَانُ، تَمَكَّنَّا مِنْ إِظْهَارِ مِثْلِ مَا يُظْهِرُهُ مُحَمَّدٌ وَ عَلِيٌّ، وَ اِدَّعَيْنَا لِأَنْفُسِنَا مَا يَجْعَلُهُ مُحَمَّدٌ لِعَلِيٍّ، وَ قَدِ اِسْتَغْنَيْنَا عَنِ اَلاِنْقِيَادِ لِعَلِيٍّ.

ស៊ូឡៃម៉ាន ﷺ ប៉ិន ដ្ទាវុដ្ទ ﷺ ក៏បានប្រើមន្តអាគមនេះដែរ ។ គេ ﷺ បានគ្រប់គ្រងដោយសារមន្តអាគមនេះលើពួកយ៉ិន លើពួកមនុស្សនិងលើពួកបិសាចស្ងែ្ងតុន ។ ពេលយើងចេះមន្តអាគមរបស់ស៊ូឡៃម៉ាន ﷺ យើងនឹងអាចបង្ហាញឲ្យឃើញដូចអ្វីដែលមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ និងអ៊ុលី ﷺ បានបង្ហាញឲ្យឃើញនោះដែរ ។ យើងអាចទាមទារសម្រាប់ខ្លួនយើងនូវអ្វីដែលមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ បានទុកឲ្យអ៊ុលី ﷺ ។ យើងនឹងរួចផុតពីការនៅក្រោមបង្គាប់អ៊ុលី ﷺ ។"

فَحِينَئِذٍ ذَمَّ اَللَّهُ تَعَالَى اَلْجَمِيعَ مِنَ اَلْيَهُودِ وَ اَلنَّوَاصِبِ فَقَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿نَبَذُوا كِتَابَ اَللَّهِ﴾ اَلْآمِرَ بِوَلاَيَةِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ ﴿وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ﴾ فَلَمْ يَعْمَلُوا بِهِ ﴿وَ اِتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا﴾ كَفَرَةُ ﴿اَلشَّيَاطِينُ﴾ مِنَ اَلسِّحْرِ وَ اَلنِّيرَنْجَاتِ ﴿عَلىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ﴾ اَلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّ سُلَيْمَانَ بِهِ مَلَكَ وَ نَحْنُ أَيْضاً بِهِ نُظْهِرُ اَلْعَجَائِبَ حَتَّى يَنْقَادَ لَنَا اَلنَّاسُ وَ نَسْتَغْنِيَ عَنِ اَلِانْقِيَادَ لِعَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ.

អល់ឡោះហ្ស៊ីតាឡា បានកាត់ទោសពួកយ៉ាហ្ស៊ីឌ្ឌីនិងពួកណាស្ស៊ីបីទាំងនេះ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីតាមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១០១] បានគ្រវាត់ព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ស៊ីចោល* គឺព្រះបញ្ជាឲ្យតាមវីឡាយ៉ាស៊ុំរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ និងអ៊ុលី ﷺ *ក្រោយខ្នង* ដូច្នេះពួកគេមិនធ្វើតាមព្រះបញ្ជានេះទេ ។ *[២:១០២] ពួកគេតាមអ្វី* គឺបទក្បត់សាសនា *ដែលពួកស្ងែ្ងតុនបានស្ងួត* គឺមន្តអាគមនិងរបៀនគាថា *ក្នុងរជ្ជកាលស៊ូឡៃម៉ាន ។* ពួកគេគិតថាស៊ូឡៃម៉ាន ﷺ បានរាជាណាចក្រមកដោយវិធីនេះ យើងអាចបង្ហាញឲ្យឃើញហេតុអស្ចារ្យបានដោយវិធីនេះដែរ លុះត្រាប្រជារាស្ត្រស្តាប់យើង យើងនឹងមិនចាំបាច់តាមអ៊ុលី ﷺ ទេ ។

قَالُوا: وَ كَانَ سُلَيْمَانُ كَافِراً سَاحِراً مَاهِراً، بِسِحْرِهِ مَلَكَ مَا مَلَكَ، وَ قَدَرَ عَلَى مَا قَدَرَ فَرَدَّ اَللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِمْ فَقَالَ: ﴿وَ مَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ﴾ وَ لاَ اِسْتَعْمَلَ اَلسِّحْرَ كَمَا قَالَ هَؤُلاَءِ اَلْكَافِرُونَ ﴿وَ لٰكِنَّ اَلشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ اَلنَّاسَ اَلسِّحْرَ﴾ أَيْ بِتَعْلِيمِهِمُ اَلنَّاسَ اَلسِّحْرَ اَلَّذِي نَسَبُوهُ إِلَى سُلَيْمَانَ كَفَرُوا،

ពួកគេបានថា៖ "ស៊ូឡៃម៉ាន ﷺ បានបដិសេធសទ្ធា ជាគ្រូមន្តអាគម បានទៅជាស្តេចសោយរាជ្យ ជាស្តេចលើអស់ស្តេចដោយសារមន្តអាគម មានសមត្ថភាពធ្វើអ្វីៗដែលព្រះអង្គ ﷺ បានធ្វើនោះ ។" អល់ឡោះហ្ស៊ីតាឆ្លើយបដិសេធពួកគេថា៖ *ស៊ូឡៃម៉ានមិនដែលបដិសេធសទ្ធាឡើយ* ព្រះអង្គ ﷺ មិនប្រើមន្តអាគមដូចពួកអសទ្ធាថានោះទេ *ពួកស្ងែ្ងតុនទេដែលបដិសេធសទ្ធា ។ ពួកវាបានបង្ហាត់បង្រៀនមន្តអាគមឲ្យមនុស្ស* មានន័យថាបង្ហាត់មនុស្សឲ្យចេះមន្តអាគម ហើយបាននិយាយបង្ខូចស៊ូឡៃម៉ានដោយទាញយកព្រះអង្គ ﷺ មកហ៊ានហាយជាមួយពួកគេ ពួកគេបដិសេធសទ្ធា ។"

ثُمَّ قَالَ: ﴿وَ مَا أُنْزِلَ عَلَى اَلْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَ مَارُوتَ﴾ قَالَ: كَفَرَ اَلشَّيَاطِينُ بِتَعْلِيمِهِمُ اَلنَّاسَ اَلسِّحْرَ، وَ بِتَعْلِيمِهِمْ إِيَّاهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اَللَّهُ عَلَى اَلْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَ مَارُوتَ - اِسْمُ اَلْمَلَكَيْنِ -

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ីតាមានព្រះបន្ទូលថា៖ *និងអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យទេវតាទាំងពីរដឹងនៅឯបាប៊ីល គឺហ្ហារូតនិងម៉ារូត ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ពួកបិសាចស្ងែ្ងតុនដែលបដិសេធសទ្ធាដោយសារបង្ហាត់បង្រៀនមនុស្សឲ្យចេះមន្តអាគម និងដោយសារបង្ហាត់ឲ្យចេះអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាបានបើកឲ្យទេវតាទាំងពីរអង្គដឹងនៅឯបាប៊ីល ។ ហ្ហារូតនិងម៉ារូតជាឈ្មោះរបស់ទេវតាទាំងពីរនេះ ។

قَالَ اَلصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: وَ كَانَ بَعْدَ نُوحٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ قَدْ كَثُرَ اَلسَّحَرَةُ وَ اَلْمُمَوِّهُونَ، فَبَعَثَ اَللَّهُ تَعَالَى مَلَكَيْنِ إِلَى نَبِيِّ ذَلِكَ اَلزَّمَانِ بِذِكْرِ مَا يَسْحَرُ بِهِ اَلسَّحَرَةُ، وَ ذِكْرِ مَا يُبْطِلُ بِهِ سِحْرَهُمْ وَ يَرُدُّ بِهِ كَيْدَهُمْ.

[អ៊ីមុាំ] អាល់-ស្ស៊ូឌ្ឌិក ﷺ មានវចនៈថា៖ "ក្រោយពីនុះហ្ស៊ា ﷺ មានគ្រូមន្តអាគមនិងពួកបន្លំច្រើន

ណាស់ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាបានចាត់បញ្ជូនទេវតាពីរអង្គទៅរកព្រះសាស្តាﷺប្រចាំសម័យនោះដើម្បីប្រាប់ព្រះសាស្តាﷺឲ្យដឹងថាពួកគ្រូមន្តអាគមនោះធ្វើមន្តអាគមដោយវិធីណា បង្ហាត់ព្រះសាស្តាﷺឲ្យចេះវិធីរំលាយមន្តអាគមពួកគេនិងកម្ចាត់កលល្បិចគ្រូនមន្តអាគមដោយវិធីនេះ ។

فَتَلَقَّاهُ اَلنَّبِيُّ عَنِ اَلْمَلَكَيْنِ وَ أَدَّاهُ إِلَى عِبَادِ اَللَّهِ بِأَمْرِ اَللَّهِ، وَ أَمَرَهُمْ أَنْ يَقِفُوا بِهِ عَلَى اَلسِّحْرِ وَ أَنْ يُبْطِلُوهُ، وَ نَهَاهُمْ أَنْ يَسْحَرُوا بِهِ اَلنَّاسَ. وَ هَذَا كَمَا يَدُلُّ عَلَى اَلسَّمِّ مَا هُوَ، وَ عَلَى مَا يُدْفَعُ بِهِ غَائِلَةُ اَلسَّمِّ، ثُمَّ يُقَالُ لِلْمُتَعَلِّمِ ذَلِكَ: هَذَا اَلسَّمُّ، فَمَنْ رَأَيْتَهُ سُمَّ فَادْفَعْ غَائِلَتَهُ بِكَذَا، وَ إِيَّاكَ أَنْ تَقْتُلَ بِالسَّمِّ أَحَداً.

ព្រះសាស្តាﷺបានរៀនពីទេវតាទាំងពីរអង្គ ហើយបានបង្ហាត់បាវអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻឲ្យចេះ តាមព្រះបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ បានបង្ហឹកពួកគេឲ្យថ្នឹកវិធីទប់ទល់មន្តអាគមនិងកម្ចាត់ឥទ្ធិពលវា បានហាមពួកគេប្រើមន្តអាគមដាក់មនុស្ស ប្រៀបបាននឹងសិក្សាថ្នាំបំពុលនិងវិធីកម្ចាត់ឥទ្ធិពលវា ហើយព្រះអង្គﷺបានប្រាប់អ្នកសិក្សាថា៖ "នេះគឺថ្នាំបំពុល បើអស់លោកឃើញអ្នកណាមួយត្រូវថ្នាំបំពុលនេះ ចូរកម្ចាត់ឥទ្ធិពលវាដោយវិធីនេះ ហើយចូរប្រយ័ត្នកុំសម្លាប់អ្នកណាមួយដោយដាក់ថ្នាំបំពុលដាច់ខាត !"

ثُمَّ قَالَ: ﴿وَ مٰا يُعَلِّمٰانِ مِنْ أَحَدٍ﴾ وَ هُوَ أَنَّ ذَلِكَ اَلنَّبِيَّ أَمَرَ اَلْمَلَكَيْنِ أَنْ يَظْهَرَا لِلنَّاسِ بِصُورَةِ بَشَرَيْنِ وَ يُعَلِّمَانِهِمْ مَا عَلَّمَهُمَا اَللَّهُ تَعَالَى مِنْ ذَلِكَ وَ يَعِظَاهُمْ فَقَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: ﴿وَ مٰا يُعَلِّمٰانِ مِنْ أَحَدٍ﴾ ذَلِكَ اَلسِّحْرَ وَ إِبْطَالَهُ ﴿حَتّٰى يَقُولاٰ﴾ لِلْمُتَعَلِّمِ: ﴿إِنَّمٰا نَحْنُ فِتْنَةٌ﴾: اِمْتِحَانٌ. لِلْعِبَادِ لِيُطِيعُوا اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ فِيمَا يَتَعَلَّمُونَ مِنْ هَذَا، وَ يُبْطِلُوا بِهِ كَيْدَ اَلسَّاحِرِ، وَ لاَ يَسْحَرُوا لَهُمْ .

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *ទាំងពីរនេះមិនបានបង្ហាត់បង្រៀនអ្នកណាមួយ* ព្រះសាស្តាﷺបានឲ្យទេវតាទាំងពីរអង្គនេះបង្ហាញខ្លួនឲ្យមនុស្សឃើញ ដោយកាន្ទៃខ្លួនជាមនុស្សប្រុសពីរនាក់ សូមបង្ហាត់មនុស្សអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានបង្ហាត់ទេវតាទាំងពីរអង្គនេះ ហើយឲ្យសាកល្បងពួកមនុស្ស ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *ទាំងពីរនេះមិនបានបង្ហាត់បង្រៀនអ្នកណាមួយ* គឺបង្ហាត់បង្រៀនមន្តអាគមនេះនិងវិធីកម្ចាត់ឥទ្ធិពលវា *ដោយមិនបានប្រាប់ជាមុន* គឺប្រាប់សិស្ស *ថា៖ "យើងទាំងពីរជាការល្បងពិសោធន៍ទេ* ជាការសាកល្បងបាវទាំងឡាយឲ្យពួកគេស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ (គឺកុំល្មើស) រឿងចំណេះវិជ្ជាដែលពួកគេបានរៀននេះ ឲ្យចេះកម្ចាត់ឥទ្ធិពល មន្តអាគមដោយការសិក្សានេះ កុំឲ្យប្រើមន្តអាគមដាក់មនុស្ស ។

﴿فَلاٰ تَكْفُرْ﴾ بِاسْتِعْمَالِ هَذَا اَلسِّحْرِ وَ طَلَبِ اَلْإِضْرَارِ بِهِ وَ دُعَاءِ اَلنَّاسِ إِلَى أَنْ يَعْتَقِدُوا [بِكَ] أَنَّكَ بِهِ تُحْيِي وَ تُمِيتُ، وَ تَفْعَلُ مَا لاَ يَقْدِرُ عَلَيْهِ إِلاَّ اَللَّهُ تَعَالَى، فَإِنَّ ذَلِكَ كُفْرٌ.

ដូច្នេះចូរអ្នកកុំបដិសេធសទ្ធា ដោយសារប្រើមន្តអាគមនេះ និងដោយសារបៀតបៀនគេដោយមន្តអាគមនេះ ដោយការប្រកាសប្រាប់មនុស្សម្នាឲ្យជឿថាខ្លួនជាអ្នកធ្វើឲ្យមានជីវិតនិងជាអ្នកធ្វើឲ្យស្លាប់បាន និងជាអ្នកដែលអាចធ្វើអ្វីមួយបានដែលពុំមានអ្នកណាអាចធ្វើបានឡើយក្រៅពីអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ព្រោះទង្វើទាំងនេះជាអំពើប្រមាថសាសនា ។

قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: ﴿فَيَتَعَلَّمُونَ﴾ يَعْنِي طَالِبِي اَلسِّحْرِ ﴿مِنْهُمٰا﴾ يَعْنِي مِمَّا كَتَبَتِ اَلشَّيَاطِينُ عَلَى مُلْكِ سُلَيْمَانَ مِنَ اَلتِّيرَنْجَاتِ، وَ مَا أُنْزِلَ عَلَى اَلْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَ مَارُوتَ، يَتَعَلَّمُونَ مِنْ هَذَيْنِ اَلصِّنْفَيْنِ ﴿مٰا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ اَلْمَرْءِ وَ زَوْجِهِ﴾ هَذَا مَنْ يَتَعَلَّمُ لِلْإِضْرَارِ بِالنَّاسِ، يَتَعَلَّمُونَ اَلتَّفْرِيقَ بِضُرُوبِ اَلْحِيَلِ وَ اَلتَّمَائِمِ وَ اَلْإِيهَامِ أَنَّهُ قَدْ دَفَنَ [كَذَا] وَ عَمِلَ كَذَا لِيَجْلِبَ قَلْبَ اَلْمَرْأَةِ عَنِ اَلرَّجُلِ، وَ قَلْبَ اَلرَّجُلِ عَنِ اَلْمَرْأَةِ وَ يُؤَدِّيَ إِلَى اَلْفِرَاقِ بَيْنَهُمَا.

អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាមានព្រះបន្ទូលថា៖ *តែពួកគេរៀន* គឺពួកដែលស្វែងរកមន្តអាគម *ពីទាំងពីរនោះ* មានន័យថារៀនមន្តអាគមដែលពួកបិសាចបានសរសេរនៅក្នុងរជ្ជកាល់ស៊ូឡៃម៉ាន ﷺ ហើយបានរៀនអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានដាក់មកឲ្យទេវតាទាំងពីរអង្គនៅឯបាប៊ីល គឺហ្ហារូតនិងម៉ារូត ។ ពួកគេបានរៀន[មន្តអាគម]ទាំងពីរប្រភេទនេះ *នូវអ្វីដែលអាចធ្វើឲ្យបុរសនិងភរិយាខ្លួនបែកបាក់គ្នា* នេះគឺបុគ្គលដែលរៀនក្នុងគោលបំណងបៀតបៀនមនុស្សនិងដើម្បីបំបែកបំបាក់ដោយកលល្បិច ដោយគាថា ដោយការបោកប្រាស់ដែលពួកគេយកទៅកប់ដោយវិធីនីមួយ ដោយធ្វើដូច្នេះមួយដើម្បីធ្វើឲ្យចិត្តស្ត្រី (គឺភរិយា) បែរចេញពីបុរស (គឺស្វាមី) ឲ្យចិត្តបុរសបែរចេញពីស្ត្រី ។ ទីបំផុតពួកគេក៏បែកបាក់គ្នា ។

ثُمَّ قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « وَ مَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلاَّ بِإِذْنِ اَللَّهِ » أَيْ مَا اَلْمُتَعَلِّمُونَ لِذَلِكَ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلاَّ بِإِذْنِ اَللَّهِ بِتَخْلِيَةِ اَللَّهِ وَ عِلْمِهِ، فَإِنَّهُ لَوْ شَاءَ لَمَنَعَهُمْ بِالْجَبْرِ وَ اَلْقَهْرِ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *ពួកគេមិនអាចធ្វើឲ្យអ្នកណាមួយអន្តរាយបានទេដោយប្រការនេះ លើកលែងតែដោយការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី* មានន័យថាអ្វីដែលពួកគេបានរៀននោះ ពួកគេមិនអាចធ្វើឲ្យអ្នកណារងអន្តរាយបានទេដោយសារអ្វីដែលខ្លួនបានរៀនមកនោះ ទាល់តែអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻអនុញ្ញាតទើបធ្វើឲ្យគេអន្តរាយបាន ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻទ្រង់ញ្ញាណពួកគេច្បាស់ តែព្រះអង្គﷻបណ្តោយពួកគេ មិនបញ្ឈប់ពួកគេដោយការបង្ខំនិងដោយកម្លាំងទេ ។

ثُمَّ قَالَ: ﴿وَ يَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَ لاَ يَنْفَعُهُمْ﴾ لِأَنَّهُمْ إِذَا تَعَلَّمُوا ذَلِكَ اَلسِّحْرَ لِيَسْحَرُوا بِهِ وَ يَضُرُّوا، فَقَدْ تَعَلَّمُوا مَا يَضُرُّهُمْ فِي دِينِهِمْ وَ لاَ يَنْفَعُهُمْ فِيهِ، بَلْ يَنْسَلِخُونَ عَنْ دِينِ اَللَّهِ بِذَلِكَ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *ពួកគេបានរៀនអ្វីដែលធ្វើឲ្យអន្តរាយដល់ពួកគេ ដែលមិនផ្តល់ផលប្រយោជន៍ឲ្យពួកគេទេ* ព្រោះពេលពួកគេបានរៀនមន្តអាគមនោះ ពួកគេប្រើមន្តអាគមនេះដើម្បីធ្វើឲ្យអ្នកដទៃរងអន្តរាយ ។ ការពិតការសិក្សារបស់ពួកគេនេះជះឥទ្ធិពលអាក្រក់មកលើខ្លួនពួកគេក្នុងសាសនា មិនផ្តល់ផលប្រយោជន៍ល្អដល់ពួកគេទេក្នុងសាសនា ។ តែពួកគេបានឃ្លាតចេញពីព្រះសាសនាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻដោយសារការការប្រព្រឹត្តិបែបនេះ ។

﴿وَ لَقَدْ عَلِمُوا﴾ هَؤُلاَءِ اَلْمُتَعَلِّمُونَ ﴿لَمَنِ اِشْتَرَاهُ﴾ بِدِينِهِ اَلَّذِي يَنْسَلِخُ عَنْهُ بِتَعَلُّمِهِ ﴿مَا لَهُ فِي اَلْآخِرَةِ مِنْ خَلاَقٍ﴾ مِنْ نَصِيبٍ فِي ثَوَابِ اَلْجَنَّةِ ﴿وَ لَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ﴾ وَ رَهَنُوهَا بِالْعَذَابِ ﴿لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ﴾ أَيْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ أَنَّهُمْ قَدْ بَاعُوا اَلْآخِرَةَ، وَ تَرَكُوا نَصِيبَهُمْ مِنَ اَلْجَنَّةِ، لِأَنَّ اَلْمُتَعَلِّمِينَ لِهَذَا اَلسِّحْرِ هُمُ اَلَّذِينَ يَعْتَقِدُونَ أَنْ لاَ رَسُولَ، وَ لاَ إِلَهَ، وَ لاَ بَعْثَ، وَ لاَ نُشُورَ.

ពួកគេដឹងហើយ គឺពួកសិស្សទាំងនេះ *ថាអ្នកណាជាវា* ដោយ[លក់]សាសនារបស់ខ្លួន វាធ្វើឲ្យអ្នកនោះចេញពីសាសនាដោយសារសិក្សាវា *អ្នកនោះនឹងមិនបានមួយចំណែកទេនៅឯលោកមុខ* គឺចំណែករង្វាន់ឋានសួគ៌ ។ *អ្ហ្ស៊ីយគឺអ្វីដែលពួកគេបានជាវដោយព្រលឹងខ្លួនឯងនោះ* ពួកគេឈានទៅរកព្រះទណ្ឌកម្ម *បើពួកគេដឹង* មានន័យថាបើពួកគេដឹងថាពួកគេបានលក់លោកមុខរបស់ពួកគេ បានចោលចំណែកឋានសួគ៌របស់ពួកគេដោយសារតែបានសិក្សាមន្តអាគមនេះ ។ ពួកគេទាំងនេះគឺពួកដែលគិតថាគេមិនបានចាត់បញ្ជូនសាសន:ទូត ﷺ មកទេ មិនមានព្រះទេ មិនមានការរស់ពីស្លាប់វិញទេ ។

فَقَالَ: ﴿وَ لَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اِشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي اَلْآخِرَةِ مِنْ خَلاَقٍ﴾ لِأَنَّهُمْ يَعْتَقِدُونَ أَنْ لاَ آخِرَةَ، فَهُمْ يَعْتَقِدُونَ أَنَّهَا إِذَا لَمْ تَكُنْ آخِرَةٌ فَلاَ خَلاَقَ لَهُمْ فِي دَارٍ بَعْدَ اَلدُّنْيَا، وَ إِنْ كَانَ [بَعْدَ اَلدُّنْيَا] آخِرَةٌ فَهُمْ مَعَ كُفْرِهِمْ بِهَا لاَ خَلاَقَ لَهُمْ فِيهَا.

អល់ឡោះហ្ស៊ីមានព្រះបន្ទូលថា៖ *ពួកគេដឹងហើយថាអ្នកណាជាវា អ្នកនោះនឹងមិនបានមួយចំណែកទេនៅឯលោកមុខ* ព្រោះពួកគេជឿជាក់ថាមិនមានលោកមុខទេ ។ ព្រោះតែពួកគេជឿថាពុំមានលោកមុខទេនោះ ពួកគេនឹងមិនបានមួយចំណែកក្នុងលោកមុខនោះទេក្រោយពីលោកនេះ ។ បើមានលោកមុខ ក្រោយពីលោកនេះ ពួកគេនឹងពុំបានចំណែកលោកមុខទេព្រោះពួកគេបានបដិសេអសទ្ធា ។

ثُمَّ قَالَ: ﴿وَ لَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ﴾ بَاعُوا بِهِ أَنْفُسَهُمْ بِالْعَذَابِ، إِذَا بَاعُوا اَلْآخِرَةَ بِالدُّنْيَا وَ رَهَنُوا بِالْعَذَابِ [اَلدَّائِمِ] أَنْفُسَهُمْ ﴿لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ﴾ أَنَّهُمْ قَدْ بَاعُوا أَنْفُسَهُمْ بِالْعَذَابِ وَ لَكِنْ لاَ يَعْلَمُونَ ذَلِكَ لِكُفْرِهِمْ بِهِ. فَلَمَّا تَرَكُوا اَلنَّظَرَ فِي حُجَجِ اَللَّهِ حَتَّى يَعْلَمُوا، عَذَّبَهُمْ عَلَى اِعْتِقَادِهِمُ اَلْبَاطِلَ وَ جَحْدِهِمُ اَلْحَقَّ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , صفحه 471)

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ីមានព្រះបន្ទូលថា៖ *អប្រិយគឺអ្វីដែលពួកគេបានជាវដោយព្រលឹងខ្លួនឯងនោះ* ពួកគេបានលក់ព្រលឹងខ្លួនឯងដោយដូរយកព្រះទណ្ឌកម្ម ។ ពេលពួកគេបានលក់លោកមុខដូរយកលោកនេះ ពួកគេបានដាក់ព្រលឹងខ្លួនឯងបញ្ចាំសប្រាប់ទទួលការផ្តន្ទាទោសឥតទីបញ្ចប់ *បើពួកគេដឹង*ថាពួកគេបានយកព្រលឹងខ្លួនឯងទៅទិញយកព្រះទណ្ឌកម្ម តែពួកគេមិនដឹងទេថានេះដោយសារតែពួកគេបដិសេធសទ្ធា ។ ពេលពួកគេមិនអើពើនឹងការយកចិត្តទុកដាក់នឹងព្រះភ័ស្តុតាងរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីទាល់តែពួកគេបានដឹង ពួកគេនឹងត្រូវផ្តន្ទាទោសដោយសារជំនឿខុសរបស់ពួកគេនោះ និងដោយសារតែពួកគេបានប្រឆាំងការពិត ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 471)

***

2/103-101. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ أَبَانِ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ سُلَيْمَانَ بْنَ دَاوُدَ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) أَمَرَ الْجِنَّ أَنْ يَبْنُوا لَهُ بَيْتاً مِنْ قَوَارِيرَ

១០១-១០៣/២. អ្ហាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ្ស៊ីម បានថ្លែងតមកពីឪពុកលោក តមកពី អ៊ីបនូ អាប៊ូ អ៊ូម៉ៃ៉រ តមកពី អាបាន ប៊ិន អ៊ូស្ម៉ាន តមកពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀ រ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ ប ហ្ជាន្ន ﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ "ស៊ូឡៃម៉ាន ﷺ ប៊ិន ដ្ហាវ៊ីដ ﷺ បានបញ្ជាឲ្យពួកយ៉ិនកសាងគ្រឹះស្ថានមួយធ្វើអំពីកែវ (កញ្ចក់) ។"

– قَالَ–: فَبَيْنَا هُوَ مُتَّكِئٌ عَلَى عَصَاهُ يَنْظُرُ إِلَى الشَّيَاطِينِ كَيْفَ يَعْمَلُونَ، وَ يَنْظُرُونَ إِلَيْهِ إِذْ حَانَتْ مِنْهُ الْتِفَاتَةٌ، فَإِذَا هُوَ بِرَجُلٍ مَعَهُ فِي الْقُبَّةِ فَفَزِعَ مِنْهُ، وَ قَالَ: مَنْ أَنْتَ؟ قَالَ: أَنَا الَّذِي لاَ أَقْبَلُ الرِّشَا، وَ لاَ أَهَابُ الْمُلُوكَ، أَنَا مَلَكُ الْمَوْتِ، فَقَبَضَهُ وَ هُوَ مُتَّكِئٌ عَلَى عَصَاهُ.

ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ក្នុងពេលព្រះអង្គ ﷺ ច្រត់លើឈើច្រត់ ព្រះអង្គ ﷺ មើលទៅពួកបិសាចស្ងួតនធ្វើការ ។ ពួកវាបានមើលមកព្រះអង្គ ﷺ ពេលព្រះអង្គ ﷺ ក្រឡេកមើលទៅកន្លែងផ្សេង ។ មានបុរសម្នាក់នៅជាមួយព្រះអង្គ ﷺ ក្នុងដោម ។ បុរសនោះធ្វើឲ្យព្រះអង្គ ﷺ ភ័យរន្ធត់ ព្រះអង្គ ﷺ បានសួរថា៖ "អ្នកជាអ្នកណា ?" បុរសនោះបានថា៖ "ទូលបង្គំគឺបុគ្គលដែលមិនស៊ីសំណូកទេ មិនយកអំណោយពីស្តេចទេ ។ ទូលបង្គំគឺយមទេវតា ﷺ (គឺទេវតាយកព្រលឹង) ។" យមទេវតាបានចាប់ព្រះអង្គ ﷺ (គឺយកវិញ្ញាណព្រះអង្គ ﷺ) ខណៈដែលព្រះអង្គ ﷺ កំពុងច្រត់លើឈើច្រត់ ។

فَمَكَثُوا سَنَةً يَبْنُونَ وَ يَنْظُرُونَ إِلَيْهِ، وَ يُدَانُونَ لَهُ، وَ يَعْمَلُونَ حَتَّى بَعَثَ اللَّهُ الْأَرَضَةَ، فَأَكَلَتْ مِنْسَأَتَهُ – وَ هِيَ الْعَصَا – فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْإِنْسُ أَنْ لَوْ كَانَ الْجِنُّ يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ، مَا لَبِثُوا سَنَةً فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ، فَالْجِنُّ تَشْكُرُ الْأَرَضَةَ بِمَا عَمِلَتْ بِعَصَا سُلَيْمَانَ، فَلاَ تَكَادُ تَرَاهَا فِي مَكَانٍ إِلاَّ وُجِدَ عِنْدَهَا مَاءٌ وَ طِينٌ.

ពួកវានៅក្នុងសភាពនេះមួយឆ្នាំ ។ ពួកវានៅតែមើលមកព្រះអង្គ ﷺ បម្រើព្រះអង្គ ﷺ ដោយដៃពួកវា

ពួកវានៅតែធ្វើការតទៅទៀតទាល់តែអល់ឡោះហ្គ៌ាបានចាត់បញ្ជូនមកនូវដង្កូវឈើ ឲ្យស៊ីឈើច្រត់ព្រះអង្គ ﷺ នោះគឺដំបងរាជ្យ ។ ពេលព្រះអង្គ ﷺ រលំទើបពួកមនុស្សបានដឹងថាបើពួកយ៉ូនបានដឹងរឿងអាថិកំបាំង ពួកវាប្រាកដជានឹងមិននៅក្នុងទណ្ឌកម្មដ៏អាម៉ាស់នោះអស់មួយឆ្នាំទេ ។ ដូច្នេះពួកយ៉ូនទៅអរគុណសត្វដង្កូវឈើដែលបានប្រព្រឹត្តចំពោះឈើច្រត់ស៊ូឡៃម៉ាន ﷺ នោះ ។ ពេលពួកយ៉ូនបានទៅរកដង្កូវនៅកន្លែងនោះ ពួកវាមិនឃើញមានដង្កូវទេ ឃើញមានតែទឹកនិងដី ។

فَلَمَّا هَلَكَ سُلَيْمَانُ وَضَعَ إِبْلِيسُ السِّحْرَ وَ كَتَبَهُ فِي كِتَابٍ، ثُمَّ طَوَاهُ وَ كَتَبَ عَلَى ظَهْرِهِ: هَذَا مَا وَضَعَ آصَفُ بْنُ بَرْخِيَا لِلْمَلِكِ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ مِنْ ذَخَائِرِ كُنُوزِ الْعِلْمِ، وَ مَنْ أَرَادَ كَذَا وَ كَذَا فَلْيَفْعَلْ كَذَا وَ كَذَا، ثُمَّ دَفَنَهُ تَحْتَ السَّرِيرِ، ثُمَّ اسْتَثَارَهُ لَهُمْ فَقَرَأَهُ؛

ពេលស៊ូឡៃម៉ាន ﷺ បានចូលទិវង្គត អ៊ីប្លីស ﷺ បានដាក់មន្តអាគមដោយកត់ត្រាទុកក្នុងសាត្រាមួយ ។ វា ﷺ បានបត់សាត្រានោះទុក បានចារលើខ្នងសាត្រាថា: "នេះគឺគំនរកំណប់ចំណេះវិជ្ជាដែល អាស្ហ៊ីហ្ស ប៊ិន បារ៉ូយ៉ា បានដាក់ទុកឲ្យរាជាណាចក្ររបស់ស៊ូឡៃម៉ាន ﷺ ប៊ិន ដ្ហាវ៉ុដ ﷺ ។ អ្នកណាចង់បានអ្វីមួយ ចូរអ្នកនោះធ្វើបែបនេះមួយ ។" បន្ទាប់មកវា ﷺ បានកប់សាត្រានោះក្រោមបល្ល័ង្ក ហើយបានដាក់តម្រុយសម្រាប់ពួកគេ ។ ដូច្នេះគេបានអានសាត្រានោះ ។

فَقَالَ الْكَافِرُونَ: مَا كَانَ سُلَيْمَانُ يَغْلِبُنَا إِلاَّ بِهَذَا، وَ قَالَ الْمُؤْمِنُونَ: بَلْ هُوَ عَبْدُ اللهِ وَ نَبِيُّهُ، فَقَالَ اللهُ جَلَّ ذِكْرُهُ: ﴿وَ اتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ وَ مَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَ لَٰكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَ مَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَ مَارُوتَ﴾ - إِلَى قَوْلِهِ -: ﴿فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَ زَوْجِهِ وَ مَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلاَّ بِإِذْنِ اللهِ﴾». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٢٩٦ الحديث: ٩٩/ ٥٧١، تفسير القمّيّ - الجزء: ١ الصفحة: ٥٤)**

ពួកអសទ្ធាបានថា: "ស៊ូឡៃម៉ាន ﷺ បានឈ្នះយើងដោយសារតែមានសាត្រានេះទេ ។" ពួកដែលមានសទ្ធាបានថា: "តែព្រះអង្គ ﷺ ជាបាវអល់ឡោះហ្គ៌ា ﷻ ជាព្រះសាស្តា ﷺ របស់អល់ឡោះហ្គ៌ា ﷻ ទេ ។" ដូច្នេះអល់ឡោះហ្គ៌ា ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា: *[២:១០២] ពួកគេតាមអ្វីដែលពួកស្ងែ ត្ថនបានស្ងួតក្នុងរជ្ជកាលស៊ូឡៃម៉ាន ។ ស៊ូឡៃម៉ានមិនដែលបដិសេធសទ្ធាឡើយ ពួកស្ងែ ត្ថនទេដែលបដិសេធសទ្ធា ។ ពួកវាបានបង្ហាត់បង្រៀនមន្តអាគមឲ្យមនុស្សនិងអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យទេវតាទាំងពីរដើងនៅងបាប៊ីល គឺហ្ហារ ត និងម៉ារ ត ដល់ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ តែពួកគេរៀនពីទាំងពីរនោះនូវអ្វីដែលអាចធ្វើឲ្យបុរសនិងភរិយាខ្លួនបែកបាក់គ្នា ។ ពួកគេមិនអាចធ្វើឲ្យអ្នកណាមួយអន្តរាយបានទេដោយប្រការនេះ លើកលែងតែដោយការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្គ៌ា ។"* (تفسير القمّي 1: 54)

***

3/103-101. عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللهِ الْحَسَنِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو جَعْفَرٍ الثَّانِي (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، [قَالَ: «سَمِعْتُ أَبِي] يَقُولُ: سَمِعْتُ أَبِي مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: دَخَلَ عَمْرُو بْنُ عُبَيْدٍ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَلَمَّا سَلَّمَ وَ جَلَسَ تَلاَ هَذِهِ الْآيَةَ ﴿الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَ الْفَوَاحِشَ﴾ ثُمَّ أَمْسَكَ، فَقَالَ لَهُ أَبُو عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): مَا أَسْكَتَكَ؟ قَالَ: أُحِبُّ أَنْ أَعْرِفَ الْكَبَائِرَ مِنْ كِتَابِ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ.

១០១-១០៣/៣. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ុ ត្ធូ ប បានថ្លែងតមកពីមិត្តយើងច្រើននាក់ តមកពី អាស្ម:ម៉ាដ្ធ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ តមកពី អ៊ុ:ប ខ្ទ:ល អ៊ុ:ស្ម:ីម ប៊ិន អ៊ុ:ប ខ្ទ:ល អ:ល់-ហ្ហ:ាសានី ដែលបានថ្លែងថា អ:ប៊ូ យ៉ាកុ៊ុ ហ្ហ:ារ ﷺ ទីពីរ (គឺអ:ីមុ:ាំ យ៉ាកុ៊ាដ្ធ ﷺ) បានប្រាប់ខ្ញុ:ាថា: "ខ្ញុ:ាបានឮ ﷺ ព្រះបិតាខ្ញុ:ា ﷺ មានវចន:ថា: "បិតា ﷺ បានឮ ﷺ ព្រះបិតា ﷺ របស់បិតា ﷺ មូសា ប៊ិន យ៉ាកុ៊ុ ﷺ ហ្ហ:ារ ﷺ មានវចន:ថា: "អ:ាំ:ូ ប៊ិន អ:ូ:ប ដ:ូ ﷺ បានមកជួប អ:ប៊ូ អ:ុ:ប ខ្ទ:ល ﷺ ។ គាត់បានគំនាប់ បានអង្គុយហើយបានសូត្រ

អាយ៉ាស៊ុនេះ *[៥៣:៣២] អ្នកដែលចៀសឆ្ងាយពីបាបធំនិងអំពើអសីលធម៌* ហើយបានឈប់ត្រឹមនេះ ។ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីម صلوات الله عليه والسلام បានសួរលោកថា៖ "ហេតុអ្វីលោកឈប់ ?" គាត់បានទូលថា៖ "ទូលបង្គំចង់យល់អំពីបាបធំដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ ។"

فَقَالَ: نَعَمْ – يَا عَمْرُو –

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "បាន អ៊ុំរ៉ូ អ៊ីយ !

[...] وَ السِّحْرُ، لِأَنَّ اللهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: ﴿وَ لَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ﴾ (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ٥ الصفحة: ٢٠١ الحديث: ٩٩/ ١٠٢٢١، الكافي – الجزء: ٢ الصفحة: ٢١٧ الحديث : ٢٤)**

[បាបធំមួយក្នុងចំណោមបាបធំទាំងដប់គឺ៖] ការធ្វើមន្តអាគមអាបធ្មប់ ព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១០២] ពួកគេដឹងហើយថាអ្នកណាជាវា អ្នកនោះនឹងមិនបានមួយចំណែកទេនៅឯលោកមុខ ។"* (الكافي 2: 217/ 24)

***

4/103-101. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) وَ اتَّبَعُوا ما تَتْلُوا الشَّياطِينُ **بِوَلَايَةِ الشَّيَاطِينِ** عَلى مُلْكِ سُلَيْمانَ. (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ٢٩٠ لحديث : ٤٤٠)

១០១-១០៣/៤. អ៊ុលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ្ស៊ីម បានថ្លែងតមកពីឪពុកលោក តមកពី អ៊ុលី ប៊ិន អាស់បាត់ តមកពី អ៊ុលី ប៊ិន អាប៊ូ ហ្ចាំស្ការ៉ តមកពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀរ ដែលបានថ្លែងថា អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ *"[២:១០២] ពួកគេតាមអ្វីដែលពួកស្ដេ្ចតុនបានស្ងួត**អំពីវ៉ីឡាយ៉ាស៊ុ**ក្នុងរជ្ជកាលស៊ូឡៃម៉ាន ។"* (الكافي 8: 290/ 440 ។

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَقُولُواْ رَٰعِنَا وَقُولُواْ ٱنظُرۡنَا وَٱسۡمَعُواْۗ وَلِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٞ ١٠٤

១០៤. បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាអ‌ីយ ! ពួកអ្នកចូរកុំថា៖ "រ៉ាអ៊ីណា" (មានន័យថា "ចូរស្ដាប់យើង") ពួកអ្នកចូរថា៖ "អ៊ុនស្ស៊ូរណា" (មានន័យថា "សូមទុកពេលឲ្យយើងបន្ដិច") ពួកអ្នកចូរស្ដាប់ ។ សម្រាប់ពួកបដិសេធសទ្ធា នឹងមានទណ្ឌកម្មវេទនា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១០៤

1/104. وَ قَالَ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ: وَ كَانَتْ هَذِهِ اَللَّفْظَةُ: ﴿رَاعِنَا﴾ مِنْ أَلْفَاظِ اَلْمُسْلِمِينَ اَلَّذِينَ يُخَاطِبُونَ بِهَا رَسُولَ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ يَقُولُونَ: رَاعِنَا، أَيْ اِرْعَ أَحْوَالَنَا، وَ اِسْمَعْ مِنَّا كَمَا نَسْمَعُ مِنْكَ، وَ كَانَ فِي لُغَةِ اَلْيَهُودِ مَعْنَاهَا: اِسْمَعْ، لاَ سَمِعْتَ.

១០៤/១. មូសា صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន យ៉ាកុ៌ហ្ចារ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ពួកមុស្លីមតែងតែប្រើពាក្យ "រ៉ាអ៊ីណា" ដើម្បីនិយាយរករ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ صلى الله عليه وآله وسلم ។ ពួកគេតែងតែថា៖ "រ៉ាអ៊ីណា" មានន័យថាសូមព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم មើលមកហ៊ាន:អស់ទូលបង្គំ និងសូមព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ស្ដាប់អស់ទូលបង្គំដូចអស់ទូលបង្គំស្ដាប់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ដែរ ។" ក្នុងភាសាពួកយ៉ាហ្ស៊ូ ពាក្យនេះមានន័យថា "បានស្ដាប់ហើយ [តែ]មិនបានឮអ្នកទេ ។"

فَلَمَّا سَمِعَ اَلْيَهُودُ، اَلْمُسْلِمِينَ يُخَاطِبُونَ بِهَا رَسُولَ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ يَقُولُونَ: رَاعِنَا وَ يُخَاطِبُونَ بِهَا، قَالُوا: إِنَّا كُنَّا نَشْتِمُ مُحَمَّداً إِلَى اَلْآنِ سِرّاً، فَتَعَالَوُا اَلْآنَ نَشْتِمُهُ جَهْراً. وَ كَانُوا يُخَاطِبُونَ رَسُولَ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ يَقُولُونَ: رَاعِنَا، وَ يُرِيدُونَ شَتْمَهُ.

ពេលពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ្ធីបានឮពួកមុស្លីមនិយាយរកវ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីដោយប្រើពាក្យនេះ គឺថា រ៉ូអ៊ីណា ពួកគេថា៖ "រហូតមកដល់ពេលនេះយើងតែងតែប្រមាថមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ ﷺ ស្ងាត់ៗ ដូច្នេះយើងនាំគ្នាទៅប្រមាថវាដោយចេញមុខតែម្តង ។" ពួកគេក៏និយាយរកវ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ី ﷺ ថា៖ "រ៉ូអ៊ីណា" ដោយបង្កប់គោលបំណងប្រមាថព្រះអង្គ ﷺ ។

فَفَطَنَ لَهُمْ سَعْدُ بْنُ مُعَاذٍ اَلْأَنْصَارِيُّ، فَقَالَ: يَا أَعْدَاءَ اَللَّهِ عَلَيْكُمْ لَعْنَةُ اَللَّهِ، أَرَاكُمْ تُرِيدُونَ سَبَّ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ تَوَهَّمُونَا أَنَّكُمْ تَجْرُؤُونَ فِي مُخَاطَبَتِهِ مَجْرَانَا، وَ اَللَّهِ لاَ سَمِعْتُهَا مِنْ أَحَدٍ مِنْكُمْ إِلاَّ ضَرَبْتُ عُنُقَهُ، وَ لَوْ لاَ أَنِّي أَكْرَهُ أَنْ أَقْدِمَ عَلَيْكُمْ قَبْلَ اَلتَّقَدُّمِ وَ اَلِاسْتِئْذَانِ لَهُ وَ لِأَخِيهِ وَ وَصِيِّهِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ اَلْقَيِّمِ بِأُمُورِ اَلْأُمَّةِ نَائِباً عَنْهُ فِيهَا، لَضَرَبْتُ عُنُقَ مَنْ قَدْ سَمِعْتُهُ مِنْكُمْ يَقُولُ هَذَا.

សាអ្ធ៉ូដ្ធ ប៊ិន មូអ្ធ៉ាស្ធ់ ﷺ អ្នកអាន់ស្ធ្ធ៉ារ៉ បានប្រាប់ពួកគេយ៉ាងវាងវៃថា៖ "សត្រូវអល់ឡោះហ្ស៊ីអ‌ីយ ! សូមអល់ឡោះហ្ស៊ីដាក់បណ្ដាសាពួកលោក ។ ខ្ញុំដឹងថាពួកលោកចង់ជួបវ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីដើម្បីប្រមាថព្រះអង្គ ﷺ ឮៗ ។ យើងអន់ចិត្តណាស់ដែលពួកលោកហ៊ាននិយាយដាក់វ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ី ﷺ យ៉ាងព្រហើនបែបនេះ ។ ខ្ញុំសូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីថាបើខ្ញុំឮពាក្យនេះពីអ្នកណាក្នុងចំណោមពួកលោក ខ្ញុំនឹងកាត់ក្បាលអ្នកនោះ ។ បើខ្ញុំមិនស្ទ‌ាប់ខ្ពើមប្រព្រឹត្តមុនព្រះអង្គ ﷺ មុនអ្ធ៉ាលី ﷺ ប៊ិន អ‌ាប៊ូ ត្ធ‌ាលិប ព្រះរាជអនុជ ﷺ របស់ព្រះអង្គ ﷺ ដែលជាអ្នកស្នងព្រះអង្គ ﷺ អ្នកតំណាងព្រះអង្គ ﷺ ក្នុងការចាត់ចែងរឿងនេះទេ ខ្ញុំប្រាកដជានឹងវ‌ាយប្រហ‌ារពួកលោកភ្ល‌ាមពេលខ្ញុំបានឮសម្ដីនេះពីម‌ាត់ពួកលោក ។"

فَأَنْزَلَ اَللَّهُ: يَا مُحَمَّدُ ﴿مِنَ اَلَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ اَلْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَ يَقُولُونَ سَمِعْنَا وَ عَصَيْنَا وَ اِسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ وَ رَاعِنَا لَيًّا بِأَلْسِنَتِهِمْ وَ طَعْناً فِي اَلدِّينِ﴾ إِلَى قَوْلِهِ ﴿فَلاَ يُؤْمِنُونَ إِلاَّ قَلِيلاً﴾.

អល់ឡោះហ្ស៊ីក‌៏បានដាក់មកថា៖ មូហ្ហាំម‌ាដ្ធ‌៉ូ ﷺ អ‌ីយ ! *[៤:៤៦] ម‌ានពួកយ‌ាហ្ស‌ូ‌ឌ‌ីមួយចំនួនប‌ំភ‌ៀសម‌្ត‌ីឲ្យ ខ‌ុសពីអ‌ត‌្ត‌ន‌័យដ‌ើម ។ ពួកគ‌េថា៖ "យ‌ើងប‌ានឮ ហ‌ើយយ‌ើងម‌ិនគ‌ោរពតាមទ‌េ" ហ‌ើយ[ពួកគ‌េថា៖] "ចូ‌រ អ‌្ន‌ក‌ស‌្ត‌ាប‌់ដ‌ោយ‌ឥ‌ត‌ឮ" ហ‌ើយ[ពួ‌ក‌គ‌េប‌ាន‌និ‌យ‌ាយ‌ដ‌ោ‌យ‌ចំ‌អ‌ក‌ថា៖] "រ‌ូ‌អ‌ី‌ណ‌ា" ដ‌ោ‌យ‌ប‌ំ‌ភ‌ៀ‌ស[ស‌ម‌្ត‌ី]‌នឹ‌ង‌អ‌ណ្ដ‌ា‌ត‌ឯ‌ង‌និ‌ង‌ដ‌ោ‌យ‌ម‌ើ‌ល‌ង‌ាយ‌ស‌ាស‌នា* ដ‌ល‌ព្រ‌ះ‌ប‌ន្ទ‌ូ‌ល‌ព្រ‌ះ‌អ‌ង្ក‌ ﷻ *ដ‌ូ‌ច‌្ន‌េ‌ះ‌ពួ‌ក‌គ‌េ‌ម‌ិ‌ន‌ជ‌ឿ‌ទ‌េ ល‌ើ‌ក‌ត‌ែ‌ប‌ន្ត‌ិ‌ច‌ប‌ន្ត‌ូ‌ច‌ប‌ុ‌ណ្ណ‌ោ‌ះ ។*

وَ أَنْزَلَ ﴿يَا أَيُّهَا اَلَّذِينَ آمَنُوا لاَ تَقُولُوا رَاعِنَا﴾ يَعْنِي فَإِنَّهَا لَفْظَةٌ يَتَوَصَّلُ بِهَا أَعْدَاؤُكُمْ مِنَ اَلْيَهُودِ إِلَى شَتْمِ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ شَتْمِكُمْ.

ព្រះអង្ក ﷻ បានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[២:១០៤] ប‌ណ្ដ‌ា‌អ‌្ន‌ក‌ម‌ាន‌ស‌ទ‌្ធ‌ា‌អ‌ីយ ! ពួ‌ក‌អ‌្ន‌ក‌ចូ‌រ‌ក‌ុ‌ំ‌ថា៖ "រ‌ូ‌អ‌ី‌ណ‌ា"* ម‌ាន‌ន‌័យ‌ថ‌ាពួ‌ក‌យ‌ាហ្ស‌ូ‌ឌ‌ីទ‌ាំ‌ង‌នេ‌ះ ដ‌ែ‌ល‌ជ‌ាស‌ត‌្ត‌រ‌ូ‌រ‌ប‌ស‌់ពួ‌ក‌អ‌្ន‌ក យ‌ក‌ពា‌ក‌្យ‌នេ‌ះ‌ម‌ក‌ប្រ‌ម‌ាថ‌វ‌ស‌ូ‌ល‌ុ‌ល‌ឡ‌ោ‌ះ‌ហ‌ី ﷺ និ‌ង‌ប្រ‌ម‌ាថ‌ពួ‌ក‌អ‌្ន‌ក (ម‌ុ‌ស‌្ល‌ីម) ។

﴿وَ قُولُوا اُنْظُرْنَا﴾، أَيْ قُولُوا هَذِهِ اَللَّفْظَةَ، لاَ بِلَفْظَةِ رَاعِنَا، فَإِنَّهُ لَيْسَ فِيهَا مَا فِي قَوْلِكُمْ: رَاعِنَا، وَ لاَ يُمْكِنُهُمْ أَنْ يَتَوَصَّلُوا بِهَا إِلَى اَلشَّتْمِ كَمَا يُمْكِنُهُمْ بِقَوْلِهِمْ رَاعِنَا ﴿وَ اِسْمَعُوا﴾ إِذَا قَالَ لَكُمْ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَوْلاً وَ أَطِيعُوا.

ពួ‌ក‌អ‌្ន‌ក‌ចូ‌រ‌ថ‌ា៖ "អ‌ុ‌ន‌ស‌ូ‌រ‌ណ‌ា" ម‌ាន‌ន‌័យ‌ថ‌ាចូ‌រ‌ប្រ‌ើ‌ពា‌ក‌្យ‌នេ‌ះ ក‌ុ‌ំ‌ប្រ‌ើ‌ពា‌ក‌្យ "រ‌ូ‌អ‌ី‌ណ‌ា" ព្រ‌ោ‌ះ‌ន‌ៅ‌ក‌្ន‌ុ‌ង‌ពា‌ក‌្យ‌នេ‌ះ

(គឺពាក្យ "អ៊ុនស្ហ្ស៊ីរណា") មិនមានតំណិះដូចនៅក្នុងពាក្យពួកអ្នក "រ៉ូអ៊ីណា" នោះទេ ។ ពួកអ្នកនឹងពុំបើកឱកាសឲ្យពួកគេអាចមកប្រមាថពួកអ្នកបានដោយប្រើពាក្យនេះ ដូចពាក្យពួកអ្នក "រ៉ូអ៊ីណា" នោះទេ ។ *ពួកអ្នកចូរស្តាប់* ពេលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីនិយាយប្រាប់ពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកស្តាប់បង្គាប់ ។

﴿وَ لِلْكَافِرِينَ﴾ يَعْنِي اَلْيَهُودَ اَلشَّاتِمِينَ لِرَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ ﴿عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ وَجِيعٌ فِي اَلدُّنْيَا إِنْ عَادُوا بِشَتْمِهِمْ، وَ فِي اَلْآخِرَةِ بِالْخُلُودِ فِي اَلنَّارِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 477)

សម្រាប់ពួកបដិសេធសទ្ធា មានន័យថាពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌីដែលជេរប្រមាថរ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ *នឹងមានទណ្ឌកម្មវេទនា* ពួកគេនឹងរងទុក្ខវេទនាសាក្នុងលោកនេះបើពួកគេជេរប្រមាថទៀត ឯលោកមុខ ពួកគេនឹងនៅក្នុងភ្លើងនរកវហ្ស៊ូត ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 477)

مَّا يَوَدُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ وَلَا ٱلۡمُشۡرِكِينَ أَن يُنَزَّلَ عَلَيۡكُم مِّنۡ خَيۡرٖ مِّن رَّبِّكُمۡۚ وَٱللَّهُ يَخۡتَصُّ بِرَحۡمَتِهِۦ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ١٠٥

១០៥. ពួកបដិសេធសទ្ធាក្នុងចំណោមជនគម្ពីរមិនសប្បាយចិត្តទេ ឯពួកផ្ទួបផ្ទុំហ៊ីនហាយ (គឺពួកដែលយកអ្វីមកហ៊ីនហាយជាមួយអល់ឡោះហ្ស៊ី គឺពួកពហុទេពនិយម) ក៏មិនសប្បាយចិត្តទេដែរ ដែលគេបានដាក់ចុះមកឲ្យពួកអ្នកនូវសេចក្តីល្អនីមួយពីម្ចាស់ពួកអ្នក ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីជ្រើសរើសជាពិសេសសម្រាប់ព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គអ្នកណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីជាម្ចាស់ព្រះគុណូបការ:ដ៏ធំធេង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១០៥

1/105. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى اَلرِّضَا عَلَيْهِ السَّلاَمُ: إِنَّ اَللَّهَ تَعَالَى ذَمَّ اَلْيَهُودَ [وَ اَلنَّصَارَى] وَ اَلْمُشْرِكِينَ وَ اَلنَّوَاصِبَ فَقَالَ: ﴿مٰا يَوَدُّ اَلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ اَلْكِتٰابِ﴾ اَلْيَهُودِ وَ اَلنَّصَارَى ﴿وَ لاَ اَلْمُشْرِكِينَ﴾ وَ لاَ مِنَ اَلْمُشْرِكِينَ اَلَّذِينَ هُمْ نَوَاصِبُ يَغْتَاظُونَ لِذِكْرِ اَللَّهِ وَ ذِكْرِ مُحَمَّدٍ وَ فَضَائِلِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ إِبَانَتِهِ عَنْ شَرِيفِ [فَضْلِهِ وَ] مَحَلِّهِ

១០៥/១. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហ្ស្ហាសាន់ អាល់-អ្ហ្ស ់ការ៉ី] [صلوات الله عليه والسلام] មានវចន:ថា[អ៊ីមុាំ] អ្ហ្ស ់លី [صلوات الله عليه والسلام] ប៊ិន មូសា អាល់-រ៉ីដ្ធ [صلوات الله عليه والسلام] មានវចន:ថា: "អល់ឡោះហ្ស៊ីتعالىកាត់ទោសពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌី ពួកគ្រិស្ត (គឺពួកណាស្ត ់រ៉ានី) ពួកហ៊ីនហាយ (គឺពួកមុស្ស ់រិក ឬពួកពហុទេពនិយម) និងពួកណាស្ត ់ប៊ី ដោយមានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[២:១០៥] ពួកបដិសេធសទ្ធាក្នុងចំណោមជនគម្ពីរមិនសប្បាយចិត្តទេ* គឺពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌីនិងពួកគ្រិស្ត *ឯពួកផ្ទួបផ្ទុំហ៊ីនហាយក៏មិនសប្បាយចិត្តទេដែរ* ពួកហ៊ីនហាយ (គឺពួកពហុទេពនិយម) គឺពួកណាស្ត ់ប៊ីដែលក្រោធពេលអល់ឡោះហ្ស៊ី [عز وجل] ថ្លែងអំពីមូហ្ហ ាម ម ៉ាដ ់ [صلى الله عليه وآله وسلم] អំពីគុណសម្បត្តិរបស់អ្ហ ់លី [صلوات الله عليه والسلام] និងព្រះរាជបុត្រ [عليهم السلام] ព្រះអង្គ [صلوات الله عليه والسلام] អំពីអភិជនភាពនិងឋាន:ព្រះអង្គ [صلوات الله عليه والسلام] ។

﴿أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ﴾ [وَ لاَ يَوَدُّونَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ] ﴿مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ﴾ مِنَ اَلْآيَاتِ اَلزَّائِدَاتِ فِي شَرَفِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا اَلطَّيِّبِينَ عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ وَ لاَ يَوَدُّونَ أَنْ يُنَزَّلَ دَلِيلٌ مُعْجِزٌ مِنَ اَلسَّمَاءِ يُبَيِّنُ عَنْ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا.

ដែលគេបានដាក់ចុះមកឲ្យពួកអ្នក ពួកគេមិនចូលចិត្តទេដែលគេបានដាក់មកឲ្យអ្នក [عليهم السلام] *នូវសេចក្តីល្អនីមួយពីម្ចាស់ពួកអ្នក* គឺអាយ៉ាស៊ុ ច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ដែលចែងអំពីអភិជនភាពរបស់មូហ្ហ ាម ម ៉ាដ ់ [صلى الله عليه وآله وسلم] អ្ហ ់លី

និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គាបរិសុទ្ធ عليهم السلام របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهما السلام ។ ពួកគេមិនចូលចិត្តទេដែលគេដាក់ចុះមកពីលើមេយន្ទវ៉ាស្ពុតាងអស្ចារ្យដើម្បីបញ្ជាក់អំពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ صلى الله عليه وآله وسلم អ៊ីលី عليه السلام និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គាបរិសុទ្ធ عليهم السلام របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهما السلام ។

فَهُمْ لِأَجْلِ ذَلِكَ يَمْنَعُونَ أَهْلَ دِينِهِمْ مِنْ أَنْ يُحَاجُّوكَ مَخَافَةَ أَنْ تَبْهَرَهُمْ حُجَّتَكَ وَ تُفْحِمَهُمْ مُعْجِزَتَكَ، فَيُؤْمِنُ بِكَ عَوَامُّهُمْ، وَ يَضْطَرِبُونَ عَلَى رُؤَسَائِهِمْ.

ដូច្នេះឯងបានជាពួកគេហាមប្រជារាជាតិដែលកាន់សាសនាពួកគេនោះជជែករកខុសត្រូវជាមួយអ្នក صلى الله عليه وآله وسلم ព្រោះតែខ្លាចពាក្យសំអាងរបស់អ្នក صلى الله عليه وآله وسلم ធ្វើឲ្យពួកគេចាល់ឆ្លើយមិនរួច បណ្ដាលឲ្យយល់អព្ភូតហេតុអស្ចារ្យរបស់អ្នក صلى الله عليه وآله وسلم ទីបំផុតពួកគេទូទៅក៏បាក់ចិត្តជឿអ្នក صلى الله عليه وآله وسلم បែរក្រោយដាក់មេដឹកនាំពួកគេ ។

فَلِذَلِكَ يَصُدُّونَ مَنْ يُرِيدُ لِقَاءَكَ يَا مُحَمَّدُ، لِيَعْرِفَ أَمْرَكَ بِأَنَّهُ لَطِيفٌ خَلاَّقٌ سَاحِرُ اَللِّسَانِ، لاَ تَرَاهُ وَ لاَ يَرَاكَ خَيْرٌ لَكَ وَ أَسْلَمُ لِدِينِكَ وَ دُنْيَاكَ. فَهُمْ بِمِثْلِ هَذَا يَصُدُّونَ اَلْعَوَامَّ عَنْكَ.

ដោយសារមូលហេតុនេះ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ صلى الله عليه وآله وسلم អ៊ីយ! ពួកគេរារាំងអ្នកណាដែលចង់ជួបអ្នក صلى الله عليه وآله وسلم គឺអ្នកដែលចង់ដឹងរឿងអ្នក صلى الله عليه وآله وسلم ដោយប្រាប់អ្នកនោះថា: "គេ صلى الله عليه وآله وسلم ពូកែនិយាយណាស់ ។ យកល្អចូរអ្នកកុំទៅជួបគេ صلى الله عليه وآله وسلم ឬកុំឲ្យគេ صلى الله عليه وآله وسلم ជួបអ្នក ។ សាសនាអ្នកនិងពិភពលោកនឹងរួចផុតពីគ្រោះថ្នាក់ ។" ពួកគេរារាំងប្រជារាស្ត្រពីអ្នក صلى الله عليه وآله وسلم បែបនេះឯង ។

ثُمَّ قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: ﴿وَ اَللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ﴾ وَ تَوْفِيقِهِ لِدِينِ اَلْإِسْلاَمِ وَ مُوَالاَةِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ ﴿مَنْ يَشاءُ وَ اَللَّهُ ذُو اَلْفَضْلِ اَلْعَظِيمِ﴾ عَلَى مَنْ يُوَفِّقُهُ لِدِينِهِ وَ يُهْدِيهِ لِمُوَالاَتِكَ وَ مُوَالاَةِ أَخِيكَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 488)

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា មានព្រះបន្ទូលថា: *អល់ឡោះហ្ស៊ីជ្រើសរើសជាពិសេសសម្រាប់ព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គ* ដោយធ្វើឲ្យបុគ្គលទេរទៅរកព្រះសាសនាអ៊ីស្លាម ទេរទៅរកវីឡាយ៉ាសុ់របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ صلى الله عليه وآله وسلم និងអ៊ីលី عليه السلام *អ្នកណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីជាម្ចាស់ព្រះគុណបការ:ដ៏ធំធេង* ឲ្យបុគ្គលណាដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីជ្ជ وجل ធ្វើឲ្យទេរទៅរកព្រះសាសនាព្រះអង្គ وجل ទេរទៅរកវីឡាយ៉ាសុ់របស់អ្នក صلى الله عليه وآله وسلم និងវីឡាយ៉ាសុ់របស់ប្អូនអ្នក صلى الله عليه وآله وسلم គឺអ៊ីលី عليه السلام ប៊ិន អាប៊ូ ត្ត៊ីលិប رضي الله عنه ។"

(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 488)

***

2/105. الْحَسَنُ بْنُ أَبِي الْحَسَنِ الدَّيْلَمِيُّ: عَمَّنْ رَوَاهُ، بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَبِي صَالِحٍ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا، عَنْ أَبِيهِ مُوسَى، عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرٍ (صَلَوَاتُ اللهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشاءُ﴾. قَالَ: «الْمُخْتَصُّونَ بِالرَّحْمَةِ نَبِيُّ اللهِ وَ وَصِيُّهُ وَ عِتْرَتُهُمَا، إِنَّ اللهَ تَعَالَى خَلَقَ مِائَةَ رَحْمَةٍ، فَتِسْعٌ وَ تِسْعُونَ رَحْمَةً عِنْدَهُ مَذْخُورَةٌ لِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ عِتْرَتِهِمَا، وَ رَحْمَةٌ وَاحِدَةٌ مَبْسُوطَةٌ عَلَى سَائِرِ الْمَوْجُودِينَ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٣٠٠ الحديث: ٩٩/ ٥٧٤، تأويل الآيات - الجزء: ١ الصفحة: ٧٧ الحديث : ٥٥)**

១០៥/២. អាល់-ហ្ជាសាន់ ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-ដ្ជៃឡាមី បានថ្លែងតមកពីអ្នកធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៍ម្នាក់តាមបណ្ដាញព័ត៌មានតមកពី អាប៊ូ ស្ន៊ីលិះហ្ស៊ា តមកពី ហ្ជាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន ម៉ូ្ហសូ្ម៉ាន តមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-រីដ្ធ عليه السلام តមកពី មូសា عليه السلام ព្រះបិតា عليه السلام ព្រះអង្គ عليه السلام តមកពីយ៉ាកុ៊ត្ហារ ព្រះបិតា عليه السلام ព្រះអង្គ عليه السلام ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា *[២:១០៥] អល់ឡោះហ្ស៊ី*

ជ្រើសរើសជាពិសេសសម្រាប់ព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គអ្នកណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ បានជ្រើសរើសជាពិសេសសម្រាប់ទទួលបាននូវព្រះមេត្តាធម៌របស់ព្រះអង្គ ﷻ ព្រះសាស្តា ﷺ របស់ព្រះអង្គ ﷻ ព្រះឧត្តរាធីការី عليهم السلام (គឺអ្នកស្នង) របស់ព្រះសាស្តា ﷺ ព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ បានបង្កើតព្រះមេត្តាធម៌មួយរយប្រភេទ ក៏សិបប្រាំបួនព្រះមេត្តាធម៌របស់ព្រះអង្គ ﷻ ទុកសម្រាប់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ﷺ អ្ហ្ម៉ាលី عليه السلام និងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ عليهم السلام ព្រះមេត្តាធម៌មួយបានទៅលើបណ្តាសត្វលោកឯទៀត ។" (تأويل الآيات 1: 55 /77)

نصف الحزب ٢

۞مَا نَنسَخۡ مِنۡ ءَايَةٍ أَوۡ نُنسِهَا نَأۡتِ بِخَيۡرٖ مِّنۡهَآ أَوۡ مِثۡلِهَآۗ أَلَمۡ تَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ١٠٦

១០៦. ព្រះសញ្ញាណាមួយ (ព្រះឱ្ងារ គឺអាយ៉ាស៊ុ) ដែលយើងលើកចោលឬបំភ្លេចចោល យើងនាំមកមួយទៀតដែលប្រសើរជាងនោះឬដូចគ្នា ។ អ្នកមិនដឹងទេថាអល់ឡោះហ្ស៊ាមានតេជានុភាពលើសព្វសារពើ ?

أَلَمۡ تَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ ١٠٧

១០៧. អ្នកមិនដឹងទេថាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ាគឺរាជាណាចក្រមេឃទាំងឡាយនិងដី ? ក្រៅពីអល់ឡោះហ្ស៊ាពួកអ្នកមិនមានអ្នកការពារនិងអ្នកជួយសង្គ្រោះទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១០៦-១០៧

1/107-106. قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: قَالَ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلاَمُ: ﴿مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ﴾ بِأَنْ نَرْفَعَ حُكْمَهَا ﴿أَوْ نُنْسِهَا﴾ بِأَنْ نَرْفَعَ رَسْمَهَا، وَ نُزِيلَ عَنِ الْقُلُوبِ حِفْظَهَا وَ عَنْ قَلْبِكَ يَا مُحَمَّدُ كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى ﴿سَنُقْرِئُكَ فَلاَ تَنْسَى * إِلاَّ مَا شَاءَ اللَّهُ﴾ أَنْ يُنْسِيَكَ فَرَفَعَ ذِكْرَهُ عَنْ قَلْبِكَ.

១០៦-១០៧/១. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-អ្ហ្ស ការី عليه السلام] មានវចនៈថា[អ៊ីមុាំ] មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ្ហ្ម៉ាលី ប៊ិន មូសា عليه السلام អាល់-រ៉ីដ្ធ عليه السلام មានវចនៈថា៖ *"[២:១០៦] ព្រះសញ្ញាណាមួយដែលយើងលើកចោល* បើយើង ﷻ លើកព្រះរាជក្រឹត្យ *ឬបំភ្លេចចោល* ឬលើកចោលទំនៀមទម្លាប់ (ស៊ុនណាស៊ុ) លុបការចងចាំទំនៀមទម្លាប់នោះចេញពីក្នុងចិត្តនិងចេញពីក្នុងចិត្តអ្នក ﷺ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ﷺ អ៊ីយ ! ដូចអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៨៧:៦] យើងនឹងឲ្យអ្នកសូត្រ[ត្ជ្ជ]ការ[អាន] ។ ដូច្នេះអ្នកនឹងមិនភ្លេចទេ [៨៧:៧] ក្រៅលែងតែអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាមានព្រះបំណង[ឲ្យភ្លេច]ប៉ុណ្ណោះ ។* ការចងចាំអាយ៉ាស៊ុនោះនឹងត្រូវលើកចេញពីក្នុងចិត្តអ្នក ﷺ បើយើង ﷻ ធ្វើឲ្យអ្នក ﷺ ភ្លេច ។

﴿نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا﴾ يَعْنِي بِخَيْرٍ لَكُمْ، فَهَذِهِ الثَّانِيَةُ أَعْظَمُ لِثَوَابِكُمْ، وَ أَجَلُّ لِصَلاَحِكُمْ مِنَ الْآيَةِ الْأُولَى الْمَنْسُوخَةِ ﴿أَوْ مِثْلِهَا﴾ مِنَ الصَّلاَحِ لَكُمْ، أَيْ إِنَّا لاَ نَنْسَخُ وَ لاَ نُبَدِّلُ إِلاَّ وَ غَرَضُنَا فِي ذَلِكَ مَصَالِحُكُمْ.

យើងនាំមកមួយទៀតដែលប្រសើរជាងនោះ មានន័យថាប្រសើរសម្រាប់ពួកអ្នក ។ អាយ៉ាស៊ុដែលនាំមកលើកក្រោយនេះប្រកបដោយរង្ហាន់ច្រើនជាងសម្រាប់ពួកអ្នក វាកែតម្រូវពួកអ្នកលឿនជាងអាយ៉ាស៊ុមុនដែលត្រូវលើកចោលនោះ *ឬដូចគ្នា* សម្រាប់កែតម្រូវពួកអ្នក មានន័យថាយើង ﷻ មិនលើកចោលយើង ﷻ មិនផ្លាស់ប្តូរ[អាយ៉ាស៊ុណាមួយ] ក្រៅពីក្នុងគោលបំណងកែតម្រង់ពួកអ្នកឲ្យកាន់តែប្រសើរ

ឡើងនោះទេ ។

ثُمَّ قَالَ: يَا مُحَمَّدُ ﴿أَ لَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللهَ عَلىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ فَإِنَّهُ قَدِيرٌ يَقْدِرُ عَلَى اَلنَّسْخِ وَ غَيْرِهِ. ﴿أَ لَمْ تَعْلَمْ﴾ يَا مُحَمَّدُ ﴿أَنَّ اللهَ لَهُ مُلْكُ اَلسَّمٰاوٰاتِ وَ اَلْأَرْضِ﴾ وَ هُوَ اَلْعَالِمُ بِتَدْبِيرِهَا وَ مَصَالِحِهَا فَهُوَ يُدَبِّرُكُمْ بِعِلْمِهِ ﴿وَ مٰا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللهِ مِنْ وَلِيٍّ﴾ يَلِي صَلاَحُكُمْ إِذْ كَانَ اَلْعَالِمُ بِالْمَصَالِحِ هُوَ اللهَ عَزَّ وَ جَلَّ دُونَ غَيْرِهِ ﴿وَ لاٰ نَصِيرٍ﴾ وَ مَا لَكُمْ [مِنْ] نَاصِرٍ يَنْصُرُكُمْ مِنْ مَكْرُوهٍ إِنْ أَرَادَ [اَللَّهُ] إِنْزَالَهُ بِكُمْ، أَوْ عِقَابٍ إِنْ أَرَادَ إِحْلاَلَهُ بِكُمْ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *អ្នកមិនដឹងទេថាអល់ឡោះហ្ស៊ូ២មានតេជានុភាពលើសព្វសារពើ ?* បើព្រះអង្គ២ មានព្រះឥទ្ធិពល ព្រះអង្គ២ អាចលើកអ្វីៗចោលបាន ។ល ។ *[២:១០៧] អ្នកមិនដឹងទេ* មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ០ អើយ ! *ថាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ូ២គឺជាណាចក្រមេឃទាំងឡាយនិងដី ?* ព្រះអង្គ២ ទ្រង់ញាណការរៀបចំវានិងការធ្វើឲ្យវាប្រសើរឡើង ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ២ គ្រប់គ្រងពួកអ្នកដោយព្រះអភិញ្ញារបស់ព្រះអង្គ២ ។ *ក្រៅពីអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ពួកអ្នកមិនមានអ្នកការពារ* ដើម្បីតាមកែតម្រង់ពួកអ្នកឲ្យកាន់តែប្រសើរឡើងព្រោះព្រះអង្គ២ មួយគត់ទ្រង់ញាណអ្វីដែលល្អសម្រាប់ពួកអ្នក ព្រះអង្គ២ គឺអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ ក្រៅពីអ្នកដទៃ *និងអ្នកជួយសង្គ្រោះទេ* ពុំមានអ្នកជួយសង្គ្រោះមកជួយពួកអ្នកពីមហន្តរាយណាមួយទេ បើអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ ចង់ទម្លាក់វាមកលើពួកអ្នក ឬពីការដាក់ទណ្ឌកម្មលើពួកអ្នក បើព្រះអង្គ២ មានព្រះបំណងកម្ចេចពួកអ្នកដោយទណ្ឌកម្មនោះ ។

وَ قَالَ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ: وَ رُبَّمَا قَدَّرَ عَلَيْهِ اَلنَّسْخَ وَ اَلتَّبْدِيلَ لِمَصَالِحِكُمْ وَ مَنَافِعِكُمْ، لِتُؤْمِنُوا، بِهَا وَ يَتَوَفَّرَ عَلَيْكُمُ اَلثَّوَابُ بِالتَّصْدِيقِ بِهَا، فَهُوَ يَفْعَلُ مِنْ ذَلِكَ مَا فِيهِ صَلاَحُكُمْ وَ اَلْخِيَرَةُ لَكُمْ.

[អ៊ីមុាំ] មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ០ បិន អ្ហ្ម៉ាលី អាល់-បាក្ឃ៉ារ០ មានវចនៈថា៖ "ម្ហាស់ ២ យើងលើកចោលឬកែដើម្បីកែតម្រង់អស់លោក ធ្វើឲ្យអស់លោកប្រសើរឡើង ដើម្បីឲ្យអស់លោកមានជំនឿដោយសារអាយ៉ាស៊ុនោះ បង្កើនរង្វាន់ឲ្យអស់លោកព្រោះតែអស់លោកព្រមទទួលយកអាយ៉ាស៊ុនោះ ។ ព្រះអង្គ២ ធ្វើបែបនេះដើម្បីកែតម្រង់អស់លោកនិងដើម្បីផលប្រយោជន៍អស់លោក ។

ثُمَّ قَالَ: ﴿أَ لَمْ تَعْلَمْ﴾ يَا مُحَمَّدُ ﴿أَنَّ اللهَ لَهُ مُلْكُ اَلسَّمٰاوٰاتِ وَ اَلْأَرْضِ﴾ فَهُوَ يَمْلِكُهَا بِقُدْرَتِهِ وَ يَصْرِفُهَا بِحَسَبِ مَشِيَّتِهِ لاَ مُقَدِّمَ لِمَا أَخَّرَ وَ لاَ مُؤَخِّرَ لِمَا قَدَّمَ.

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ២ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១០៧] អ្នកមិនដឹងទេ* មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ០ អើយ ! *ថាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ូ២គឺជាណាចក្រមេឃទាំងឡាយនិងដី ?* ព្រះអង្គ២ គ្រប់គ្រងមេឃទាំងឡាយនិងផែនដីដោយព្រះឥទ្ធិពលព្រះអង្គ២ ព្រះអង្គ២ ធ្វើអ្វីស្រេចតែព្រះហឫទ័យព្រះអង្គ២ ។ ពុំមានអ្នកណាអាចធ្វើឲ្យលឿនទៅមុខបានឡើយអ្វីដែលព្រះអង្គ២ ពន្យឺតនោះ ពុំមានអ្នកណាអាចពន្យឺតបានឡើយអ្វីដែលព្រះអង្គ២ ធ្វើឲ្យលឿនទៅមុខនោះ ។

ثُمَّ قَالَ: ﴿وَ مٰا لَكُمْ﴾ يَا مَعْشَرَ اَلْيَهُودِ وَ اَلْمُكَذِّبِينَ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ اَلْجَاحِدِينَ بِنَسْخِ اَلشَّرَائِعِ ﴿مِنْ دُونِ اللهِ﴾ سِوَى اَللَّهِ ﴿مِنْ وَلِيٍّ﴾ يَلِي مَصَالِحَكُمْ إِنْ لَمْ يَلِ لَكُمْ رَبُّكُمُ اَلْمَصَالِحَ ﴿وَ لاٰ نَصِيرٍ﴾ يَنْصُرُكُمْ مِنْ دُونِ اَللَّهِ فَيَدْفَعُ عَنْكُمْ عَذَابَهُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 491)

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ២ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *ពួកអ្នកមិនមាន* ពួកយ៉ាហ្ស៊ូ២ ពួកបដិសេធមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ០ ពួកប្រឆាំងការលើកព្រះរាជក្រឹត្យចោលអើយ *ក្រៅពីអល់ឡោះហ្ស៊ូ២* ផ្សេងពីអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ *អ្នកការពារ* ដែល

តាមកែតម្រង់ពួកអ្នកបើម្ចាស់ﷻ ពួកអ្នកមិនតាមកែតម្រង់ពួកអ្នកទេនោះ *និងអ្នកជួយសង្គ្រោះទេ* អ្នកជួយពួកអ្នកផ្សេងពីអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ដែលអាចកម្ចាត់ទណ្ឌកម្មអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ពីពួកអ្នកបាន ។"
(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 491)

***

106-2/107. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: ﴿مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنْسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلِهَا﴾. قَالَ: «النَّاسِخُ مَا حُوِّلَ، وَ مَا يَنْسَاهَا مِثْلُ الْغَيْبِ الَّذِي لَمْ يَكُنْ بَعْدُ، كَقَوْلِهِ: ﴿يَمْحُوا اللهُ مَا يَشَاءُ وَ يُثْبِتُ وَ عِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ﴾».

១០៦-១០៧/២. អាល់-អ៊ែយ៉ាស្ស៊ី [បានថ្លែង] តមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន មុស្លីម តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្ជារ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ *[២:១០៦] ព្រះសញ្ញាណមួយដែលយើងលើកចោលឬបំភ្លេចចោល យើងនាំមកមួយទៀតដែលប្រសើរជាងនោះឬដូចគ្នា ។* ព្រះអង្គﷺ មានវចនៈថា៖ "[អាយ៉ាស៊ុ]ដែលលើកចោល[អាយ៉ាស៊ុងទៀត]គឺអ្វីដែលនៅជុំវិញ ឯអ្វីដែលអាយ៉ាស៊ុនេះលើកចោលនោះវាដូចអ្វីដែលមិនអាចមើលឃើញបានទេ អ្វីដែលមិនមានក្រោយពីនោះ ដូចព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ *[១៣:៣៩] អល់ឡោះហ្ស៊ីលុបចោល ព្រះអង្គបង្កើតឡើងអ្វីមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ ព្រះមេគម្ពីរនៅឯព្រះអង្គ ។*

قَالَ: «فَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَ يُحَوِّلُ مَا يَشَاءُ، مِثْلُ قَوْمِ يُونُسَ إِذْ بَدَا لَهُ فَرَحِمَهُمْ، وَ مِثْلُ قَوْلِهِ: ﴿فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ﴾ – قَالَ –: أَدْرَكَهُمْ بِرَحْمَتِهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٠٢ الحديث: ٩٩/ ٥٧٦، تفسير العيّاشيّ – الجزء: ١ الصفحة: ٥٥ الحديث : ٧٧)**

ព្រះអង្គﷺ មានវចនៈថា៖ "ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ធ្វើអ្វីស្រេចតែព្រះអង្គﷻ ចង់ ។ ព្រះអង្គﷻ កែប្រែអ្វីមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គﷻ ដូចប្រជាជាតិរបស់យូនុសﷺ កាលព្រះអង្គﷻ បានផ្លាស់ប្តូរឲ្យយូនុសﷺ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ មានព្រះមេត្តាធម៌ចំពោះពួកគេ ដូចព្រះបន្ទូលព្រះអង្គﷻ ថា៖ *[៥១:៥៤] ដូច្នេះចូរអ្នកគេចចេញពីពួកគេ ព្រោះអ្នកនឹងពុំត្រូវស្តីបន្ទោសទេ ។* ព្រះអង្គﷺ មានវចនៈថា៖ "ធ្វើឲ្យពួកគេដឹងថាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ប្រកបដោយព្រះមេត្តាធម៌ ។" (تفسير العياشي 1: 55/ 77)

***

106-3/107. عَنْ عُمَرَ بْنِ يَزِيدَ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، عَنْ قَوْلِ اللهِ: "مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنْسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلِهَا" ؟ فَقَالَ: «كَذَبُوا مَا هَكَذَا هِيَ، إِذَا كَانَ يَنْسَخُهَا وَ يَأْتِي بِمِثْلِهَا لَمْ يَنْسَخْهَا».

១០៦-១០៧/៣. អ៊ូម៉ារ ប៊ិន យ៉ាស៊ីដ្ធ បានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ *[២:១០៦] ព្រះសញ្ញាណមួយដែលយើងលើកចោលឬបំភ្លេចចោល យើងនាំមកមួយទៀតដែលប្រសើរជាងនោះឬដូចគ្នា ។* ព្រះអង្គﷺ មានវចនៈថា៖ "ពួកគេនិយាយកុហក! មិនដូចនេះទេ! បើអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ លុបវាចោល ហើយព្រះអង្គﷻ នាំមកមួយទៀតដែលដូចគ្នានោះ បានសេចក្តីថាព្រះអង្គﷻ មិនបានបំភ្លេចចោលទេ!"

قُلْتُ: هَكَذَا قَالَ اللهُ! قَالَ: «لَيْسَ هَكَذَا قَالَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى». قُلْتُ: فَكَيْفَ؟ قَالَ: «لَيْسَ فِيهَا أَلِفٌ وَ لاَ وَاوٌ، قَالَ: (مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنْسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ **مِنْهَا مِثْلِهَا**)، يَقُولُ :مَا نُمِيتُ مِنْ إِمَامٍ أَوْ نُنْسِ ذِكْرَهُ نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهُ مِنْ صُلْبِهِ مِثْلِهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٠٢ الحديث: ٩٩/ ٥٧٧، تفسير العيّاشيّ – الجزء: ١ الصفحة: ٥٦ الحديث : ٧٨)**

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ មានព្រះបន្ទូលដូចនេះឯង!" ព្រះអង្គﷺ មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊

تبارك وتعالى មិនបានថ្លែងអាយ៉ាស៊ុនេះដូចនេះទេ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះបន្ទូលដូចម្តេចទៅ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "នៅក្នុងអាយ៉ាស៊ុនេះមិនមាន "អាលិហ្ម" មិនមាន "ណ" ទេ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១០៦] ព្រះសញ្ញាណាមួយដែលយើងលើកចោលឬបំភ្លេចចោល យើងនាំមកមួយទៀតដែល**ប្រសើរជាងនោះ ដូចគ្នាដែរ** ។* អល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام ណាមួយដែលយើង عز وجل ធ្វើឲ្យចូលទិវង្គត ឬបំភ្លេចការចងចាំអ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام នោះចោល យើង عز وجل នឹងនាំមកនូវរាជបុត្ររាជនត្តា صلوات الله عليه والسلام របស់អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام នោះដែលប្រសើរជាងអ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام នោះ ដូចគ្នាដែរ ។"

(تفسير العياشي 1: 56/ 78)

أَمۡ تُرِيدُونَ أَن تَسۡـَٔلُواْ رَسُولَكُمۡ كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِن قَبۡلُۗ وَمَن يَتَبَدَّلِ ٱلۡكُفۡرَ بِٱلۡإِيمَٰنِ فَقَدۡ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ١٠٨

១០៨. ឬពួកអ្នកចង់សាកសួរព្រះសាសន:ទូតរបស់ពួកអ្នក ដូចគេបានសាកសួរមូសាកាលពីមុន ? អ្នកណាមួយដូរយកអសទ្ធាជាមួយសទ្ធា អ្នកនោះវង្វេងចេញពីមាគ៌ាត្រូវ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១០៨

1/108. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى اَلرِّضَا عَلَيْهِ السَّلاَمُ: ﴿أَمْ تُرِيدُونَ﴾ بَلْ تُرِيدُونَ يَا كُفَّارَ قُرَيْشٍ وَ اَلْيَهُودَ ﴿أَنْ تَسْئَلُوا رَسُولَكُمْ﴾ مَا تَقْتَرِحُونَهُ مِنَ اَلْآيَاتِ اَلَّتِي لاَ تَعْلَمُونَ هَلْ فِيهَا صَلاَحُكُمْ أَوْ فَسَادُكُمْ ﴿كَمَا سُئِلَ مُوسىٰ مِنْ قَبْلُ﴾ وَ اِقْتَرَحَ عَلَيْهِ لَمَّا قِيلَ لَهُ ﴿لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى نَرَى اَللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ اَلصَّاعِقَةُ﴾.

១០៨/១. អ៊ីម៉ាំ [អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ហ្ស៊ីការី صلوات الله عليه والسلام] មានវចន:ថា[អ៊ីម៉ាំ] អ្ហ្ស៊ីលី ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ្ហ្ស៊ីលី ប៊ិន មូសា អាល់-រ៉ីដ្ធ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ *"[២:១០៨] ឬពួកអ្នកចង់* ពួកអ្នកចង់ ពួកគ្ងីរ៉ាយ៉ស្ស៊ីនិងពួកយ៉ាហ្ស៊ីឌ្ធីអសទ្ធាអើយ ! *សាកសួរព្រះសាសន:ទូតរបស់ពួកអ្នក* ពួកអ្នកស្នើសូមអាយ៉ាស៊ុដោយបញ្ជ:ពួកអ្នកមិនដឹងទេថានៅក្នុងអាយ៉ាស៊ុនោះមានអ្វីដែលល្អសម្រាប់ពួកអ្នក ឬមានអ្វីដែលអាក្រក់សម្រាប់ពួកអ្នក *ដូចគេបានសាកសួរមូសាកាលពីមុន* ដូចគេបានបញ្ជ:មូសា عليه السلام ថា៖ *[២:៥៥] កាលពួកអ្នកបានថា៖ "មូសាអើយ ! ដរាបណាយើងមិនបានឃើញអល់ឡោះហ្ស៊ាក់ស្តែងទេ ដរាបនោះយើងមិនជឿលោកទេ !" រួនៃ:បានបាញ់ពួកអ្នក ។*

﴿وَ مَنْ يَتَبَدَّلِ اَلْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ﴾ بَعْدَ جَوَابِ اَلرَّسُولِ لَهُ إِنَّ مَا سَأَلَهُ لاَ يَصْلُحُ اِقْتِرَاحُهُ عَلَى اَللَّهِ وَ بَعْدَ مَا يُظْهِرُ اَللَّهُ تَعَالَى لَهُ مَا اِقْتَرَحَ إِنْ كَانَ صَوَاباً. ﴿وَ مَنْ يَتَبَدَّلِ اَلْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ﴾ بِأَنْ لاَ يُؤْمِنَ عِنْدَ مُشَاهَدَةِ مَا يَقْتَرِحُ مِنَ اَلْآيَاتِ أَوْ لاَ يُؤْمِنُ إِذَا عَرَفَ أَنَّهُ لَيْسَ لَهُ أَنْ يَقْتَرِحَ، وَ أَنَّهُ يَجِبُ أَنْ يَكْتَفِيَ بِمَا قَدْ أَقَامَهُ اَللَّهُ تَعَالَى مِنَ اَلدَّلاَلاَتِ، وَ أَوْضَحَهُ مِنَ اَلْآيَاتِ اَلْبَيِّنَاتِ،

អ្នកណាមួយដូរយកអសទ្ធាជាមួយសទ្ធា ៖ ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា صلى الله عليه وآله وسلم បានឆ្លើយតបពួកគេ បន្ទាប់ពីត្រូវគេសួរអំពីអ្វីដែលពួកគេបានស្នើសូមព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ឲ្យអល់ឡោះហ្ស៊ា تعالى បង្ហាញពួកគេនោះ ។ ធ្វើបែបនេះមិនសមរម្យចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل ទេ ។ *អ្នកណាមួយដូរយកអសទ្ធាជាមួយសទ្ធា* ព្រោះពួកគេនឹងមិនជឿអ្វីដែលពួកគេនឹងបានឃើញនោះទេ គឺអ្វីដែលពួកគេបានស្នើសូមនោះ ឬពួកគេនឹងមិនជឿទេបើពួកគេគិតថាអ្វីដែលពួកគេបានឃើញនោះមិនមែនអ្វីដែលពួកគេបានស្នើសូមនោះទេ ។ ដូច្នេះពួកគេត្រូវតែទទួលយកភ័ស្តុតាងដែលអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل បានលើកឡើងហើយ ព្រះសញ្ញាដែលព្រះអង្គ عز وجل បានបំភ្លឺហើយនោះ ។

فَيَتَبَدَّلُ اَلْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ بِأَنْ يُعَانِدَ وَ لاَ يَلْتَزِمَ اَلْحُجَّةَ اَلْقَائِمَةَ عَلَيْهِ ﴿فَقَدْ ضَلَّ سَواءَ السَّبِيلِ﴾ أَخْطَأَ قَصْدَ الطُّرُقِ الْمُؤَدِّيَةِ إِلَى اَلْجِنَانِ، وَ أَخَذَ فِي الطُّرُقِ اَلْمُؤَدِّيَةِ إِلَى اَلنِّيرَانِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 496)

ដូច្នេះហើយបានជាពួកគេនឹងផ្លាស់ប្តូរជំនឿខ្លួន ទៅជាមិនជឿវិញ ទៅជាសត្រូវ មិនចាត់ទុកភ័ស្តុតាងដែលគេបានលើកឡើងមកបង្ហាញខ្លួននោះជាតឹកតាងដែលមិនអាចប្រកែកបានទេ ដូច្នេះ *អ្នកនោះវង្វេងចេញពីមាគ៌ាត្រូវ* គាន់ច្រឡំដោយគេចចេញពីមាគ៌ាដែលដឹកនាំបុគ្គលនោះទៅរកឋានសួគ៌ បែរទៅយកមាគ៌ាដែលនាំបុគ្គលនោះទៅរកភ្លើងនរកវិញ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 496)

وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّنۢ بَعْدِ إِيمَـٰنِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْحَقُّ ۖ فَٱعْفُواْ وَٱصْفَحُواْ حَتَّىٰ يَأْتِىَ ٱللَّهُ بِأَمْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾

១០៩. ជនគម្ពីរភាគច្រើនចង់ឲ្យពួកអ្នកត្រឡប់ក្រោយវិញ បន្ទាប់ពីពួកអ្នកមានសទ្ធាហើយ ទៅជាជនបដិសេធសទ្ធា ព្រោះតែពួកគេច្រណែន [ទោះបី]បន្ទាប់ពីការពិតបានលេចប្រចក្សឡើងចំពោះពួកគេហើយ[ក៏ដោយ] ។ ដូច្នេះពួកអ្នកចូរអត់ឱន ពួកអ្នកចូរលើកលែងទោស[ឲ្យពួកគេ] ទម្រាំអល់ឡោះហ្ទ៍នាំមកនូវព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ ។ អល់ឡោះហ្ទ៍មានព្រះតេជានុភាពលើសព្វសារពើ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១០៩

1/109. قَالَ اَلْإِمَامُ اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ أَبُو اَلْقَائِمِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿وَدَّ كَثِيرٌ مِنْ أَهْلِ اَلْكِتابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمانِكُمْ كُفّاراً﴾ بِمَا يُورِدُونَهُ عَلَيْكُمْ مِنَ الشُّبَهِ ﴿حَسَداً مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ﴾ لَكُمْ بِأَنْ أَكْرَمَكُمْ بِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا اَلطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ ﴿مِنْ بَعْدِ ما تَبَيَّنَ لَهُمُ اَلْحَقُّ﴾ بِالْمُعْجِزَاتِ اَلدَّالاَّتِ عَلَى صِدْقِ مُحَمَّدٍ وَ فَضْلِ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا اَلطَّيِّبِينَ مِنْ بَعْدِهِ.

១០៩/១. អ៊ីម៉ាំ អាល់-ហ្វាសាន់ ប៊ិន អាុលី صلوات الله عليه والسلام អាប៊ូ អាល់-ក៏អ៊ីម صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីម៉ាំ អាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-អាុស់ការី صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ទ៍ تعالى *[២:១០៩] ជនគម្ពីរភាគច្រើនចង់ឲ្យពួកអ្នកត្រឡប់ក្រោយវិញ បន្ទាប់ពីពួកអ្នកមានសទ្ធាហើយ ទៅជាជនបដិសេធសទ្ធា* ថាៈ "ដោយឆ្លើយតបពួកអ្នកវិញដោយធ្វើឲ្យពួកអ្នកច្របូកច្របល់អារម្មណ៍ *ព្រោះតែពួកគេច្រណែន* មកលើពួកអ្នកដែលពួកអ្នកមានមូហ្ហាំម៉ាដ្ឌ صلى الله عليه وآله وسلم អាុលី صلوات الله عليه والسلام និងព្រះរាជកុលដ្ឋានបរិសុទ្ធ عليهم السلام របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام ជាកិត្តិយស *បន្ទាប់ពីការពិតបានលេចប្រចក្សឡើងចំពោះពួកគេហើយ* តាមរយៈអព្ភូតហេតុអស្ចារ្យដែលជាភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ថាមូហ្ហាំម៉ាដ្ឌ صلى الله عليه وآله ជាបុគ្គលត្រឹមត្រូវពិតប្រាកដមែន និងជាភ័ស្តុតាងបង្ហាញនូវគុណសម្បត្តិរបស់អាុលី صلوات الله عليه والسلام និងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាបរិសុទ្ធ عليهم السلام របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام បន្ទាប់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។

﴿فَاعْفُوا وَ اِصْفَحُوا﴾ عَنْ جَهْلِهِمْ، وَ قَابِلُوهُمْ بِحُجَجِ اَللَّهِ، وَ اِدْفَعُوا بِهَا أَبَاطِيلَهُمْ ﴿حَتَّى يَأْتِيَ اَللَّهُ بِأَمْرِهِ﴾ فِيهِمْ بِالْقَتْلِ يَوْمَ فَتْحِ مَكَّةَ، فَحِينَئِذٍ تُجْلُونَهُمْ مِنْ بَلَدِ مَكَّةَ وَ مِنْ جَزِيرَةِ اَلْعَرَبِ، وَ لاَ تُقِرُّونَ بِهَا كَافِراً.

ដូច្នេះពួកអ្នកចូរអត់ឱន ពួកអ្នកចូរលើកលែងទោស ដែលពួកគេអវិជ្ជា ចូរប្រឈមនឹងពួកគេដោយព្រះទឡ្ហីករណៈអល់ឡោះហ្ទ៍ جل ចូរកម្ចាត់សេចក្តីមិនពិតរបស់ពួកគេដោយព្រះទឡ្ហីករណៈទាំងនេះ *ទម្រាំអល់ឡោះហ្ទ៍នាំមកនូវព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ* រឿងពួកគេដោយការប្រយុទ្ធក្នុងថ្ងៃដណ្តើមយកម៉ាក់កាស់បាន

និងការនិរទេសពួកគេចេញពីនគរម៉ាក់កាស៊ូ និងឧបទ្វីបអារ៉ាប់ ។ ពួកគេមិនអាចនៅទីនោះជាជនអសទ្ធាបានទេ ។

﴿إِنَّ اَللهَ عَلىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ وَ لِقُدْرَتِهِ عَلَى اَلْأَشْيَاءِ قَدَّرَ مَا هُوَ أَصْلَحُ لَكُمْ فِي تَعَبُّدِهِ إِيَّاكُمْ مِنْ مُدَارَاتِهِمْ وَ مُقَابَلَتِهِمْ بِالْجِدَالِ ﴿بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 515)

អល់ឡោះហ្វ៉ាមានព្រះតេជានុភាពលើសព្វសារពើ ព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិលើអ្វីដែលល្អប្រសើរបំផុតសម្រាប់ពួកអ្នកក្នុងការសក្តារ:ព្រះអង្គ ﷻ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកប្រុងប្រយ័ត្នខ្លួននឹងពួកគេ និងជជែកនឹងពួកគេដោយវិធីល្អប្រពៃ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 515)

وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَۚ وَمَا تُقَدِّمُواْ لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ١١٠

១១០. ពួកអ្នកចូរធ្វើនមស្តារ ពួកអ្នកចូរបរិច្ចាគសទ្ធាទាន ។ ប្រការល្អណាមួយដែលពួកអ្នកបានសាងសម្រាប់ខ្លួនពួកអ្នក ពួកអ្នកនឹងបានឃើញវានៅឯអល់ឡោះហ្វ៉ា ។ អល់ឡោះហ្វ៉ាទ្រង់ទស្សនាការអ្វីដែលពួកអ្នកធ្វើ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១១០

1/110. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: ﴿أَقِيمُوا اَلصَّلاَةَ﴾ بِإِتْمَامِ وُضُوئِهَا وَ تَكْبِيرَاتِهَا وَ قِيَامِهَا وَ قِرَاءَتِهَا وَ رُكُوعِهَا وَ سُجُودِهَا وَ حُدُودِهَا. ﴿وَ آتُوا اَلزَّكَاةَ﴾ مُسْتَحِقِّيهَا، لاَ تُؤْتُوهَا كَافِراً وَ لاَ مُنَاصِباً.

១១០/១. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ហ៊ាស់ការី عليه والسلام صلوات الله] មានវចន:ថា៖ *"[២:១១០] ពួកអ្នកចូរធ្វើនមស្តារ* ដោយធ្វើស្នានពិធី (គឺជម្រះកាយ យកទឹកសំយ៉ាំង) ដោយតាក់បៀរ ដោយឈរ ដោយសូត្រ ដោយបង្ពោនកាយ ដោយក្រាបប្រណិប័តន៍និងកាន់វិន័យទាំងឡាយរបស់នមស្តារនោះ *បរិច្ចាគសទ្ធាទាន* ទៅលើអ្នកដែលត្រូវបាន កុំបរិច្ចាគឲ្យទៅពួកបដិសេធសទ្ធានិងពួកណាស្ត្ីបី (ពួកប្រឆាំង) ។

قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: «اَلْمُتَصَدِّقُ عَلَى أَعْدَائِنَا كَالسَّارِقِ فِي حَرَمِ اَللَّهِ».

រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្វ៉ា ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "អ្នកដាក់ទានឲ្យទៅពួកសត្រូវយើង عليهم السلام ប្រៀបបាននឹង ចោរលួចនៅក្នុងព្រះមហាគ្រឹះពិសិដ្ឋ (គឺកាកុ៌បាស៊ុ) របស់អល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ ។

﴿وَ مَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ﴾ مِنْ مَالٍ تُنْفِقُونَهُ فِي طَاعَةِ اَللَّهِ، فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ مَالٌ، فَمِنْ جَاهِكُمْ تَبْذُلُونَهُ لِإِخْوَانِكُمُ اَلْمُؤْمِنِينَ، تَجُرُّونَ بِهِ إِلَيْهِمُ اَلْمَنَافِعَ، وَ تَدْفَعُونَ بِهِ عَنْهُمُ اَلْمَضَارَّ.

ប្រការល្អណាមួយដែលពួកអ្នកបានសាងសម្រាប់ខ្លួនពួកអ្នក គឺព្រទ្យដែលអស់លោកចំណាយតាមបង្គាប់អល់ឡោះហ្វ៉ា ﷻ ។ បើអស់លោកមិនមានព្រទ្យទេ ចូរចំណាយកម្លាំងរបស់អស់លោកដើម្បីបងប្អូនអ្នកមានសទ្ធារបស់អស់លោក ក្នុងការផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ពួកគេ ឬក្នុងការកម្ចាត់ប្រការអាក្រក់ពីពួកគេ ។

﴿تَجِدُوهُ عِنْدَ اَللهِ﴾ يَنْفَعُكُمُ اَللَّهُ تَعَالَى بِجَاهِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ فَيَحُطُّ بِهِ سَيِّئَاتِكُمْ وَ يُضَاعِفُ بِهِ حَسَنَاتِكُمْ، وَ يَرْفَعُ بِهِ

دَرَجَاتِكُمْ فَقَالَ: ﴿تَجِدُوهُ عِنْدَ اللهِ﴾

*ពួកអ្នកនឹងបានឃើញវានៅឯអល់ឡោះ*ហ្ន៌ អល់ឡោះហ្ន៌ﷻផ្តល់ផលប្រយោជន៍ឲ្យពួកអ្នកក្នុងព្រះនាមមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៌ﷺ អ៊ីលីﷺនិងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គាបរិសុទ្ធﷺរបស់ព្រះអង្គទាំងពីរﷺនេះនាថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ អល់ឡោះហ្ន៌ﷻនឹងកម្ចាត់បាបរបស់ពួកអ្នកក្នុងព្រះនាមព្រះអង្គទាំងអស់ﷺនេះ បង្កើនទង្វើល្អឲ្យពួកអ្នកក្នុងព្រះនាមព្រះអង្គទាំងអស់ﷺនេះ អល់ឡោះហ្ន៌ﷻនឹងលើកហាន:ឲ្យអស់លោកក្នុងព្រះនាមព្រះអង្គទាំងអស់ﷺនេះ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា: *ពួកអ្នកនឹងបានឃើញវានៅឯអល់ឡោះហ្ន៌ ។*

﴿إِنَّ اللهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾ عَالِمٌ لَيْسَ يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ: ظَاهِرُ فِعْلٍ، وَ لاَ بَاطِنُ ضَمِيرٍ، فَهُوَ يُجَازِيكُمْ عَلَى حَسَبِ اِعْتِقَادَاتِكُمْ وَ نِيَّاتِكُمْ، وَ لَيْسَ هُوَ كَمُلُوكِ اَلدُّنْيَا اَلَّذِي يَلْتَبِسُ عَلَى بَعْضِهِمْ، فَيَنْسِبُ فِعْلَ بَعْضِهِمْ إِلَى غَيْرِ فَاعِلِهِ، وَ جِنَايَةَ بَعْضِهِمْ إِلَى غَيْرِ جَانِيهِ فَيَقَعُ ثَوَابُهُ وَ عِقَابُهُ بِجَهْلِهِ بِمَا لبس[لَيْسَ]عَلَيْهِ بِغَيْرِ مُسْتَحِقِّهِ.

អល់ឡោះហ្ន៌ទ្រង់ទស្សនាការអ្វីដែលពួកអ្នកធ្វើ ព្រះអង្គﷻទ្រង់ញាណ ពុំមានអ្វីគេចផុតពីព្រះអង្គﷻឡើយ ទាំងទង្វើក្រៅ ទាំងបំណងសម្ងាត់ ។ អល់ឡោះហ្ន៌ﷻនឹងតបស្នងយ៉ាងសមតាមជំនឿនិងបំណងពិតរបស់ពួកអ្នក ។ ព្រះអង្គﷻមិនដូចស្តេចលោកនេះទេដែលតបស្នងបុគ្គលមួយចំនួនមិនត្រឹមត្រូវ ឬតបស្នងអ្នកឯទៀតដោយសារទង្វើរបស់អ្នកផ្សេង លួចបន្ទ្ចំបុគ្គលមួយចំនួនទៀត ព្រោះស្តេចនោះធ្វើដូច្នេះព្រោះតែអវិជ្ជា ឲ្យរង្វាន់ទៅបុគ្គលដែលមិនសមនឹងបាន ។

وَ قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: مِفْتَاحُ اَلصَّلاَةِ اَلطَّهُورُ، وَ تَحْرِيمُهَا اَلتَّكْبِيرُ، وَ تَحْلِيلُهَا اَلتَّسْلِيمُ، وَ لاَ يَقْبَلُ اَللَّهُ صَلاَةً بِغَيْرِ طَهُورٍ، وَ لاَ صَدَقَةً مِنْ غُلُولٍ. وَ إِنَّ أَعْظَمَ طَهُورِ اَلصَّلاَةِ اَلَّتِي لاَ يَقْبَلُ اَلصَّلاَةَ إِلاَّ بِهِ، وَ لاَ شَيْءَ مِنَ اَلطَّاعَاتِ مَعَ فَقْدِهِ مُوَالاَةُ مُحَمَّدٍ، وَ أَنَّهُ سَيِّدُ اَلْمُرْسَلِينَ، وَ مُوَالاَةُ عَلِيٍّ، وَ أَنَّهُ سَيِّدُ اَلْوَصِيِّينَ وَ مُوَالاَةُ أَوْلِيَائِهِمَا، وَ مُعَادَاةُ أَعْدَائِهِمَا. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 520)

រ៉ស៊ូលុលឡោះﷺមានព្រះវចន:ថា: "គន្លឹះរបស់នមស្ការ (គឺស្ង៌ឡាតុ) គឺសេចក្តីបរិសុទ្ធ សន្តភាពរបស់នមស្ការគឺតាក់ប៉ៀ ទីបញ្ចប់របស់នមស្ការគឺការជូនពរ (គឺតាស់លិម គឺឲ្យសាឡាម) ។ អល់ឡោះហ្ន៌ﷻមិនទទួលទេនមស្ការណាដែលមិនបរិសុទ្ធ ព្រះអង្គﷻមិនទទួលទានទេ (គឺស្ការ៉ាតុ) ពីអ្នកលួចបន្ទ្ចគេ ។ សេចក្តីបរិសុទ្ធធំបំផុត ព្រោះអល់ឡោះហ្ន៌ﷻនឹងមិនទទួលយកនមស្ការទេ មិនទទួលយកទង្វើស្តាប់បង្គាប់ណាមួយទេ បើមិនមានសេចក្តីបរិសុទ្ធនេះ សេចក្តីបរិសុទ្ធធំបំផុតនេះគឺអភិបាលភាពរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៌ﷺព្រោះមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៌ﷺជាព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់ព្រះសាស្តាទាំងឡាយﷺ ដែលអល់ឡោះហ្ន៌ﷻចាត់បញ្ជូនមក អភិបាលភាពរបស់អ៊ីលីﷺព្រោះអ៊ីលីﷺជាព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់ព្រះឧត្តរាធិការីទាំងឡាយﷺ ស្រឡាញ់មិត្តទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គទាំងនេះﷺ និងស្អប់ពួកសត្រូវរបស់ព្រះអង្គទាំងនេះﷺ ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 520)

وَقَالُواْ لَن يَدۡخُلَ ٱلۡجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوۡ نَصَٰرَىۗ تِلۡكَ أَمَانِيُّهُمۡۗ قُلۡ هَاتُواْ بُرۡهَٰنَكُمۡ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١١١

១១១. ពួកគេថា: "មិនមានអ្នកណាចូលឋានសួគ៌ទេក្រៅពីយ៉ាហ្ស៊ូ(ឌ)ីសាសនិកឬគ្រិស្តសាសនិក (គឺណាស្ស ៉ារ៉ានី) ។ នេះគឺសេចក្តីប៉ងប្រាថ្នារពើរវាយរបស់ពួកគេ ។ អ្នកចូរថា: "ចូរនាំភ័ស្តុតាងរបស់អស់លោកមក បើអស់លោកជាអ្នកសច្ច ។"

بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُۥٓ أَجْرُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

១១២. មែនហើយ! អ្នកណាចុះចូលខ្លួនទាំងស្រុងចំពោះអល់ឡោះហ្ន៑ ធ្វើអំពើល្អ អ្នកនោះនឹងបានរង្ហាន់នៅឯម្ចាស់អ្នកនោះ ។ នឹងពុំមានសេចក្ដីខ្លាចលើពួកគេទេ ពួកគេនឹងពុំមានទុក្ខព្រួយទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១១១-១២២

1/112–111. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: ﴿وَ قَالُوا﴾ يَعْنِي اَلْيَهُودَ وَ اَلنَّصَارَى: قَالَتِ اَلْيَهُودُ ﴿لَنْ يَدْخُلَ اَلْجَنَّةَ إِلاَّ مَنْ كَانَ هُوداً﴾ أَيْ يَهُودِيّاً. وَ قَوْلُهُ ﴿أَوْ نَصَارىٰ﴾ يَعْنِي وَ قَالَتِ اَلنَّصَارَى: لَنْ يَدْخُلَ اَلْجَنَّةَ إِلاَّ مَنْ كَانَ نَصْرَانِيّاً.

១១១-១១២/១. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ៊ុស្ការី صلوات الله عليه والسلام] មានវចនៈថា អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ *"[២:១១១] ពួកគេថា* មានន័យពួកយ៉ាហ្ជូឌ្ឌីនិងពួកកាន់សាសនាគ្រិស្ត (គឺពួកណាស្ស្ង៉ារ៉ានី) ។ ពួកយ៉ាហ្ជូឌ្ឌីថា៖ *"មិនមានអ្នកណាចូលឋានសួគ៌ទេក្រៅពីយ៉ាហ្ជូឌ្ឌីសាសនិក"* មានន័យថាអ្នកកាន់សាសនាយ៉ាហ្ជូឌ្ឌី ។ រីឯព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ *ឬគ្រិស្តសាសនិក* មានន័យថាពួកកាន់សាសនាគ្រិស្ត ថា៖ "មិនមានអ្នកណាចូលឋានសួគ៌ទេក្រៅពីអ្នកកាន់សាសនាគ្រិស្ត (គឺពួកណាស្ស្ង៉ារ៉ានី) ។"

قَالَ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: وَ قَدْ قَالَ غَيْرُهُمْ: قَالَتِ اَلدَّهْرِيَّةُ: اَلْأَشْيَاءُ لاَ بَدْءَ لَهَا، وَ هِيَ دَائِمَةٌ، وَ مَنْ خَالَفَنَا فِي هَذَا ضَالٌّ مُخْطِئٌ [مُضِلٌّ].

អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ពួកឯទៀតក៏ថាដូចនេះដែរ ។ ពួកដ្ការ៉ីយ៉ាស៊ុ់ថា៖ "អ្វីៗទាំងអស់មិនមានដើមកំណើតទេ អ្វីៗសុទ្ធតែអមត: ។ អ្នកណាប្រឆាំងយើងរឿងនេះអ្នកនោះដើរផ្លូវខុស នៅក្នុងការភាន់ច្រឡំទាំងស្រុង ។"

وَ قَالَتِ اَلثَّنَوِيَّةُ: اَلنُّورُ وَ اَلظُّلْمَةُ هُمَا اَلْمُدَبِّرَانِ، وَ مَنْ خَالَفَنَا فِي هَذَا ضَلَّ.

ពួកអាល់-ស្ស្ណារ៉ីយ៉ាស៊ុ់ថា៖ "មានតែពន្លឺនិងអន្ធការ (គឺភាពងងឹត) ទេជា ឥទ្ធិពលពីរដែលគ្រប់គ្រងអ្វីៗទាំងអស់ ។ អ្នកណាប្រឆាំងយើងរឿងនេះអ្នកនោះដើរផ្លូវខុស ។"

وَ قَالَ مُشْرِكُو اَلْعَرَبِ: إِنَّ أَوْثَانَنَا آلِهَةٌ، مَنْ خَالَفَنَا فِي هَذَا ضَلَّ.

ពួកអារ៉ាប់ពហុទេពនិយម (គឺពួកមុស្ស្ហ្ការិក) ថា៖ "រូបបដិមាទាំងឡាយរបស់យើងជាព្រះ ។ អ្នកណាប្រឆាំងយើងរឿងនេះអ្នកនោះដើរផ្លូវខុស ។"

فَقَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: ﴿تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ﴾ اَلَّتِي يَتَمَنَّوْنَهَا ﴿قُلْ﴾ لَهُمْ ﴿هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ﴾ عَلَى مَقَالَتِكُمْ ﴿إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾.

អល់ឡោះហ្ន៑ تعالى មានព្រះបន្ទូលថា៖ *នេះគឺសេចក្ដីប៉ងប្រាថ្នារណើរវាយរបស់ពួកគេ* គឺអ្វីដែលពួកគេចង់បាន ។ *អ្នកចូរថា* ដាក់ពួកគេ៖ *"ចូរនាំភ័ស្ដុតាងរបស់អស់លោកមក"* ដែលអះអាងបញ្ជាក់ថាពិតអ្វីដែលអស់លោកថានោះ *"បើអស់លោកជាអ្នកសច្ច ។"*

[...] قَالَ: فَقَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لِأَصْحَابِهِ: قُولُوا: ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ﴾ أَيْ نَعْبُدُ وَاحِداً لاَ نَقُولُ كَمَا قَالَتِ اَلدَّهْرِيَّةُ: إِنَّ

اَلْأَشْيَاءَ لاَ بَدْءَ لَهَا وَ هِيَ دَائِمَةٌ، وَ لاَ كَمَا قَالَتِ اَلثَّنَوِيَّةُ اَلَّذِينَ قَالُوا: إِنَّ اَلنُّورَ وَ اَلظُّلْمَةَ هُمَا اَلْمُدَبِّرَانِ، وَ لاَ كَمَا قَالَ مُشْرِكُو اَلْعَرَبِ: إِنَّ أَوْثَانَنَا آلِهَةٌ،

ព្រះអង្គ (គឺអ៊ីម៉ាំ អាល់-ស្ស៊ិក) មានវចនៈថារ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊្ញមានព្រះវចនៈប្រាប់បណ្តាសាវកព្រះអង្គថា៖ *"[១:៥] ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសេក្ការៈ* មានន័យថាអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំធ្វើសក្ការៈបូជាតែ[ព្រះ]មួយ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនថាអ្វីដែលពួក ដាហ្រ៉ីយ៉ាស់ ថាទេ គឺ៖ "អ្វីៗទាំងអស់មិនមានដើមកំណើតទេ អ្វីៗសុទ្ធតែអមតៈ ។" អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនថាដូចពួកស្សាណាវីយ៉ាស់ថាទេគឺ៖ "មានតែពន្លឺនិងអន្ធការ (គឺភាពងងឹត) ទេជាឥទ្ធិពលពីរដែលគ្រប់គ្រងអ្វីៗទាំងអស់ ។" អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនថាដូចពួកអារ៉ាប់ពហុទេពនិយមថាទេគឺ៖ "រូបបដិមាទាំងឡាយរបស់យើងជាព្រះ ។"

فَلاَ نُشْرِكُ بِكَ شَيْئاً، وَ لاَ نَدْعُو مِنْ دُونِكَ إِلَهاً كَمَا يَقُولُ هَؤُلاَءِ اَلْكُفَّارُ، وَ لاَ نَقُولُ كَمَا قَالَتِ اَلْيَهُودُ وَ اَلنَّصَارَى: إِنَّ لَكَ وَلَداً، تَعَالَيْتَ عَنْ ذَلِكَ [عُلُوّاً كَبِيراً].

អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនយកអ្វីមកផ្គូបផ្គុំហ៊ុនហាយជាមួយព្រះអង្គទេ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនបួងសួងអ្នកណាផ្សេងពីព្រះអង្គទេ ដូចពួកអសទ្ធាទាំងនោះ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនថាដូចពួកយ៉ាហ៊្វូឌីនិងពួកគ្រិស្តថាទេ គឺ៖ "ព្រះអង្គមានព្រះរាជបុត្រមួយ ។" ព្រះអង្គទ្រង់មហាឧត្តុង្គឧត្តមលើសអ្វីៗទាំងនោះ ។ ព្រះអង្គមហាខ្ពង់ខ្ពស់ មហាថ្កុំថ្កើង ។"

قَالَ: فَذَلِكَ قَوْلُهُ: ﴿وَ قَالُوا لَنْ يَدْخُلَ اَلْجَنَّةَ إِلاَّ مَنْ كَانَ هُوداً أَوْ نَصارىٰ﴾.

ព្រះអង្គមានព្រះវចនៈថា៖ "នេះគឺព្រះរាជបន្ទូលព្រះអង្គ គឺ៖ *[២:១១១] ពួកគេថា៖ "មិនមានអ្នកណាចូលឋានសួគ៌ទេក្រៅពីយ៉ាហ៊្វូឌីសាសនិកឬគ្រិស្តសាសនិក ។"*

وَ قَالَ غَيْرُهُمْ مِنْ هَؤُلاَءِ اَلْكُفَّارِ مَا قَالُوا، قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: يَا مُحَمَّدُ ﴿تِلْكَ أَمانِيُّهُمْ﴾ اَلَّتِي يَتَمَنَّوْنَهَا بِلاَ حُجَّةٍ ﴿قُلْ هاتُوا بُرْهانَكُمْ﴾ وَ حُجَّتَكُمْ عَلَى دَعْوَاكُمْ ﴿إِنْ كُنْتُمْ صادِقِينَ﴾ كَمَا أَتَى مُحَمَّدٌ بِبَرَاهِينِهِ اَلَّتِي سَمِعْتُمُوهَا.

ពេលពួកអសទ្ធាទាំងនេះផ្សេងទៀតថាដូចពួកគេថាដែរ អល់ឡោះហ៊្ញមានព្រះបន្ទូលថា៖ មូហាំម៉ាដ់អើយ! *នេះគឺសេចក្តីប៉ងប្រាថ្នារវើរវាយរបស់ពួកគេ* គឺអ្វីដែលពួកគេចង់បានដោយគ្មានភស្តុតាងបញ្ជាក់ ។ *អ្នកចូរថា៖ "ចូរនាំភស្តុតាងរបស់អស់លោកមក"* គឺភស្តុតាងបញ្ជាក់អ្វីដែលអស់លោកថានោះ *បើអស់លោកជាអ្នកសច្ចៈ* ដូចភស្តុតាងដែលមូហាំម៉ាដ់បាននាំមកដែលអស់លោកបានឮនោះ ។

ثُمَّ قَالَ: ﴿بَلىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّٰهِ﴾ يَعْنِي كَمَا فَعَلَ هَؤُلاَءِ اَلَّذِينَ آمَنُوا بِرَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لَمَّا سَمِعُوا بَرَاهِينَهُ وَ حُجَجَهُ ﴿وَ هُوَ مُحْسِنٌ﴾ فِي عَمَلِهِ لِلَّهِ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ៊្ញមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១១២] អ្នកណាចុះចូលខ្លួនទាំងស្រុងចំពោះអល់ឡោះហ៊្ញ* ដូចបណ្តាអ្នកដែលជឿរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊្ញចុះចូលខ្លួនទាំងស្រុងនោះដែរ កាលពួកគេបានឮសក្ខីកម្មនិងភស្តុតាងរបស់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊្ញ *ធ្វើអំពើល្អ* ដោយទង្វើដើម្បីអល់ឡោះហ៊្ញ

﴿فَلَهُ أَجْرُهُ﴾ ثَوَابُهُ ﴿عِنْدَ رَبِّهِ﴾ يَوْمَ فَصْلِ اَلْقَضَاءِ ﴿وَ لاٰ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ﴾ حِينَ يَخَافُ اَلْكَافِرُونَ مِمَّا يُشَاهِدُونَهُ مِنَ اَلْعِقَابِ ﴿وَ لاٰ هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ عِنْدَ اَلْمَوْتِ لِأَنَّ اَلْبِشَارَةَ بِالْجِنَانِ تَأْتِيهِمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 542)

អ្នកនោះនឹងបានរង្វាន់ ការតបស្នងរបស់អ្នកនោះ *នៅឯម្ចាស់អ្នកនោះ* នាថ្ងៃជំនុំជម្រះផ្តាច់ព្រ័ត្រ ។ *នឹងពុំមានសេចក្ដីខ្លាចលើពួកគេទេ* គឺសេចក្ដីភ័យខ្លាចដែលនឹងកើតឡើងដល់ពួកអសទ្ធាពេលពួកគេនឹងឃើញទណ្ឌកម្ម *ពួកគេនឹងពុំមានទុក្ខព្រួយទេ* នៅពេលស្លាប់ព្រោះអ្នកនោះនឹងបានទទួលដំណឹងហានសួគ៌ ។ ((التفسير الإمام العسكري)عليه السلام) វគ្គ៣២១ និង ៣២៤)

وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ لَيۡسَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ لَيۡسَتِ ٱلۡيَهُودُ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَهُمۡ يَتۡلُونَ ٱلۡكِتَٰبَۗ كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ مِثۡلَ قَوۡلِهِمۡۚ فَٱللَّهُ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ١١٣

១១៣. ពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌីថា៖ "[យើងនៅក្នុងសាសនាពិតចំណែកឯ]ពួកគ្រិស្តសាសនិក (គឺពួកណាស្ស៊ារ៉ានី) មិនតាមអ្វីឡើយ[ដែលល្អ] ។" ពួកគ្រិស្តសាសនិកថា៖ "[យើងនៅក្នុងសាសនាពិតចំណែកឯ]ពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌីមិនតាមអ្វីឡើយ[ដែលល្អ] ។" តែពួកគេសូត្រព្រះគម្ពីរ ។ ដូចនេះដែរ បណ្ដាអ្នកមិនដឹងអ្វីថាដូចពួកគេថាដែរ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ានឹងកាត់ក្ដីពួកគេថ្ងៃជំនុំជម្រះរឿងពួកគេវិវាទគ្នា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១១៣

1/113. قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى ﴿وَ قَالَتِ اَلْيَهُودُ لَيْسَتِ اَلنَّصَارىٰ عَلىٰ شَيْءٍ﴾ مِنَ اَلدِّينِ بَلْ دِينُهُمْ بَاطِلٌ وَ كُفْرٌ، ﴿وَ قَالَتِ اَلنَّصَارىٰ لَيْسَتِ اَلْيَهُودُ عَلىٰ شَيْءٍ﴾ مِنَ اَلدِّينِ بَلْ دِينُهُمْ بَاطِلٌ وَ كُفْرٌ ﴿وَ هُمْ يَتْلُونَ﴾ اَلْيَهُودُ ﴿اَلْكِتَابَ﴾ اَلتَّوْرَاةَ.

១១៣/១. អ៊ីមុាំ [អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជាស់ការី صلوات الله عليه والسلام] មានវចនៈថា៖ *[២:១១៣] ពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌីថា៖ "ពួកគ្រិស្តសាសនិកមិនតាមអ្វីឡើយ"* គឺសាសនា ។ ការពិតសាសនាពួកគេជាសាសនាខុស ជាអំពើប្រមាថសាសនា ។ *ពួកគ្រិស្តសាសនិកថា៖ "ពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌីមិនតាមអ្វីឡើយ"* គឺសាសនា ។ ការពិតសាសនាពួកគេជាសាសនាខុស ជាអំពើប្រមាថសាសនា ។ *តែពួកគេសូត្រ* គឺពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌី *ព្រះគម្ពីរ* គឺព្រះគម្ពីរតៅរ៉ត ។"

فَقَالَ: هَؤُلاَءِ وَ هَؤُلاَءِ مُقَلِّدُونَ بِلاَ حُجَّةٍ وَ هُمْ يَتْلُونَ اَلْكِتَابَ فَلاَ يَتَأَمَّلُونَهُ لِيَعْمَلُوا بِمَا يُوجِبُهُ فَيَتَخَلَّصُوا مِنَ اَلضَّلاَلَةِ.

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ពួកនេះនឹងពួកនោះធ្វើត្រាប់តាមគេ (គឺយកតាក់លីដ្ជ) ដោយគ្មានភ័ស្ដុតាង ។ ពួកគេសូត្រព្រះគម្ពីរតែមិនពិចារណាដើម្បីនឹងប្រតិបត្តិតាមអ្វីជាកាតព្វកិច្ចលើខ្លួនពួកគេទេ ដើម្បីរួចផុតពីអ្វីដែលខុស ។

ثُمَّ قَالَ ﴿كَذٰلِكَ قٰالَ اَلَّذِينَ لاٰ يَعْلَمُونَ﴾ اَلْحَقَّ وَ لَمْ يَنْظُرُوا فِيهِ مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمُ اَللَّهُ فَقَالَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ - وَ هُمْ مُخْتَلِفُونَ - كَقَوْلِ اَلْيَهُودِ وَ اَلنَّصَارَى بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ، هَؤُلاَءِ يُكَفِّرَ هَؤُلاَءِ، وَ هَؤُلاَءِ يُكَفِّرَ هَؤُلاَءِ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ជ៉ាន់ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *ដូចនេះដែរ បណ្ដាអ្នកមិនដឹងអ្វី* គឺ[មិនដឹង]ការពិត ពួកគេមិនមើលត្រង់កន្លែងដែលអល់ឡោះហ្ជ៉ាន់ បញ្ជាពួកគេនោះ ។ ពួកគេមួយចំនួនបានប្រាប់អ្នកឯទៀតដោយខ្វែងគំនិតគ្នា ដូចពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌីនិងពួកគ្រិស្ដបាននិយាយដាក់គ្នា ។ ពួកនេះបដិសេធសទ្ធា ពួកនោះក៏បដិសេធសទ្ធា ។

ثُمَّ قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى ﴿فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ اَلْقِيامَةِ فِيمٰا كٰانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ﴾ فِي اَلدُّنْيَا يُبَيِّنُ ضَلاَلَهُمْ وَ فِسْقَهُمْ، وَ يُجَازِي كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ

بِقَدْرِ اِسْتِحْقَاقِهِ.
បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាមានព្រះបន្ទូលថា៖ *ដូច្នេះអល់ឡោះហ៊ានឹងកាត់ក្តីពួកគេថ្ងៃជំនុំជម្រះរឿងពួកគេវិវាទគ្នា* ក្នុងលោកនេះ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអ៊ីបង្ហាញឲ្យឃើញការដើរខុសផ្លូវនិងអំពើអាក្រក់របស់ពួកគេ ព្រះអង្គនឹងតបស្នងពួកគេរាល់គ្នាយ៉ាងសក្តិសម ។

وَ قَالَ اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: إِنَّمَا أُنْزِلَتِ اْلآيَةُ لِأَنَّ قَوْماً مِنَ اَلْيَهُودِ، وَ قَوْماً مِنَ اَلنَّصَارَى جَاءُوا إِلَى رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَقَالُوا: يَا مُحَمَّدُ اِقْضِ بَيْنَنَا. فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قُصُّوا عَلَيَّ قِصَّتَكُمْ.
[អ៊ីមុាំ] អាល់-ហ្ហាសាន់ صلوات الله عليه والسلام បិន អ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام បិន អាប៊ូ ត្ហ៊ីលិប ﷺ មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាស៊ុនេះត្រូវរបីកឲ្យដឹងកាលពួកយ៉ាហ្ហ៊ូឌីមួយក្រុមនិងពួកគ្រិស្តមួយក្រុមបានមករក រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ទូលព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ អ៊ីយ! សូមជួយវិនិច្ឆ័យឲ្យយើងផង ។" រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "សូមតំណាលរឿងអស់លោកប្រាប់ខ្ញុំ ﷺ មក ។"

فَقَالَتِ اَلْيَهُودُ: نَحْنُ اَلْمُؤْمِنُونَ بِالْإِلَهِ اَلْوَاحِدِ اَلْحَكِيمِ وَ أَوْلِيَائِهِ، وَ لَيْسَتِ اَلنَّصَارَى عَلَى شَيْءٍ مِنَ اَلدِّينِ وَ اَلْحَقِّ. وَ قَالَتِ اَلنَّصَارَى: بَلْ نَحْنُ اَلْمُؤْمِنُونَ بِالْإِلَهِ اَلْوَاحِدِ اَلْحَكِيمِ وَ أَوْلِيَائِهِ وَ لَيْسَتْ هَؤُلاَءِ اَلْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ مِنَ اَلْحَقِّ وَ اَلدِّينِ.
ភាគីយ៉ាហ្ហ៊ូឌីថា៖ "យើងជឿព្រះមួយ ព្រះដែលប្រកបដោយប្រាជ្ញាញាណ និងបណ្តាមិត្ត عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ ﷻ ។ ចំណែកឯពួកគ្រិស្តមិនតាមសាសនានិងការពិតទេ ។" ភាគីគ្រិស្តបានថា៖ "កាតពិតយើងជឿព្រះមួយ ព្រះដែលប្រកបដោយប្រាជ្ញាញាណ និងបណ្តាមិត្ត عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ ﷻ ។ ចំណែកឯពួកយ៉ាហ្ហ៊ូឌីទាំងនេះមិនតាមការពិតនិងសាសនាទេ ។"

فَقَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: كُلُّكُمْ مُخْطِئُونَ مُبْطِلُونَ فَاسِقُونَ عَنْ دِينِ اَللَّهِ وَ أَمْرِهِ. فَقَالَتِ اَلْيَهُودُ : كَيْفَ نَكُونُ كَافِرِينَ وَ فِينَا كِتَابُ اَللَّهِ اَلتَّوْرَاةُ نَقْرَؤُهُ؟ وَ قَالَتِ اَلنَّصَارَى: كَيْفَ نَكُونُ كَافِرِينَ وَ فِينَا كِتَابُ اَللَّهِ اَلْإِنْجِيلُ نَقْرَؤُهُ؟
រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "អស់លោកខុសទាំងអស់គ្នា អស់លោកបំភ្លៃនិងបង្ខូចសាសនាអល់ឡោះ ﷻ និងព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ ﷻ ។" ភាគីយ៉ាហ្ហ៊ូឌីថា៖ "ហេតុអ្វីយើងបដិសេធសាសនា ព្រះគម្ពីរអល់ឡោះ ﷻ នៅឯយើង គឺព្រះគម្ពីរតៅរ៉ាតុដែលយើងសូត្រនោះ ?" ភាគីគ្រិស្តថា៖ "ហេតុអ្វីយើងបដិសេធសាសនា ព្រះគម្ពីរអល់ឡោះ ﷻ នៅឯយើង គឺព្រះគម្ពីរអ៊ីនជ៊ីលដែលយើងសូត្រនោះ ?"

فَقَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: إِنَّكُمْ خَالَفْتُمْ أَيُّهَا اَلْيَهُودُ وَ اَلنَّصَارَى كِتَابَ اَللَّهِ وَ لَمْ تَعْمَلُوا بِهِ، فَلَوْ كُنْتُمْ عَامِلِينَ بِالْكِتَابَيْنِ لَمَا كَفَّرَ بَعْضُكُمْ بَعْضاً بِغَيْرِ حُجَّةٍ، لِأَنَّ كُتُبَ اَللَّهِ أَنْزَلَهَا شِفَاءً مِنَ اَلْعَمَى، وَ بَيَاناً مِنَ اَلضَّلاَلَةِ، يَهْدِي اَلْعَامِلِينَ بِهَا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ، كِتَابُ اَللَّهِ إِذَا لَمْ تَعْمَلُوا بِهِ كَانَ وَبَالاً عَلَيْكُمْ، وَ حُجَّةُ اَللَّهِ إِذَا لَمْ تَنْقَادُوا لَهَا كُنْتُمْ لِلَّهِ عَاصِينَ وَ لِسَخَطِهِ مُتَعَرِّضِينَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 544)
រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "ភាគីយ៉ាហ្ហ៊ូឌី ភាគីគ្រិស្តសាសនិកអ៊ីយ! អស់លោកប្រព្រឹត្តប្រឆាំងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះ ﷻ មិនប្រព្រឹត្តស្របតាមព្រះគម្ពីរនោះទេ ។ បើអស់លោកប្រតិបត្តតាមព្រះគម្ពីរទាំងពីរនោះមែន ហេតុអ្វីអស់លោកចោទប្រកាន់គ្នាទៅវិញទៅមកថាប្រមាថសាសនាដោយគ្មានភ័ស្តុតាង ? នេះពីព្រោះព្រះគម្ពីរទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះ ﷻ ត្រូវដាក់ចុះមកជាថ្នាំព្យាបាលឲ្យជាសះស្បើយពីអាការខ្វាក់ ជាការបំភ្លឺឲ្យឃើញការដើរខុសផ្លូវ ។ អល់ឡោះ ﷻ ដឹកនាំបុគ្គលណាដែលប្រព្រឹត្តតាមព្រះគម្ពីរនោះទៅរកមាគ៌ាត្រង់ត្រូវ ។ បើអស់លោកមិនប្រតិបត្តិស្របតាមព្រះគម្ពីរអល់ឡោះ ﷻ ទេ

នឹងមានលទ្ធផលអាក្រក់លើអស់លោក ។ បើអស់លោកមិនដឹកនាំខ្លួនតាមរយៈព្រះភ័ស្តុតាងអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាទេ អស់លោកនឹងទៅជាជនប្រព្រឹត្តល្មើសបង្គាប់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា ហើយនឹងទទួលរងព្រះពិរោធអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា ។" (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 544)

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن مَّنَعَ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ أَن يُذْكَرَ فِيهَا ٱسْمُهُۥ وَسَعَىٰ فِى خَرَابِهَآ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَن يَدْخُلُوهَآ إِلَّا خَآئِفِينَ ۚ لَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا خِزْىٌ وَلَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾

១១៤. អ្នកណាទៅដែលទុច្ចរិតជាងបុគ្គលដែលរាំងវា [មនុស្សនៅក្នុង] ម៉ាស់ជ្ជិដ្ជទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា មិនឲ្យរំលឹកនៅក្នុងនោះព្រះនាមព្រះអង្គ ដែលព្យាយាមបំផ្លិចបំផ្លាញម៉ាស់ជ្ជិដ្ជទាំងនោះ ? ជនទាំងនោះ មិនត្រូវទេដែលចូលទៅក្នុងម៉ាស់ជ្ជិដ្ជទាំងនោះផ្សេងពីក្នុងហ៊ាន:ជាជនខ្លាចក្រែង ។ សម្រាប់ពួកគេគឺសេចក្ដីអាម៉ាស់ក្នុងលោកនេះ ។ ឯលោកមុខពួកគេនឹងរងទណ្ឌកម្មធ្ងន់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១១៤

1/114. قَالَ: فَذَلِكَ قَوْلُهُ: ﴿وَ مَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَساجِدَ اَللّٰهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اِسْمُهُ﴾. وَ هِيَ مَسَاجِدُ خِيَارِ اَلْمُؤْمِنِينَ بِمَكَّةَ لِمَا مَنَعُوهُمْ مِنَ اَلتَّعَبُّدِ فِيهَا بِأَنْ أَلْجَئُوا رَسُولَ اَللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ إِلَى اَلْخُرُوجِ عَنْ مَكَّةَ ﴿وَ سَعىٰ فِي خَرابِها﴾ خَرَابِ تِلْكَ اَلْمَسَاجِدِ لِئَلاَّ تُعْمَرَ بِطَاعَةِ اَللّٰهِ

១១៤/១. [អ៊ីម៉ាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជ២ការី صلوات الله عليه والسلام] មានវចន:ថា៖ "នេះគឺព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា គឺ៖ *[២:១១៤] អ្នកណាទៅដែលទុច្ចរិតជាងបុគ្គលដែលរាំងវាម៉ាស់ជ្ជិដ្ជទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា មិនឲ្យរំលឹកនៅក្នុងនោះព្រះនាមព្រះអង្គ* ម៉ាស់ជ្ជិដ្ជទាំងនេះគឺម៉ាស់ជ្ជិដ្ជដែលបណ្ដាអ្នកសទ្ធាជ្រះថ្លាមុមីនីនប្រសើរបំផុតបានសង់ឡើងនៅឯម៉ាក់កាស៊ូ ដែលគេបានហាមពួកគេធ្វើសក្ការ:នៅក្នុងនោះ កាលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា صلى الله عليه وآله وسلم បានចាកចេញពីម៉ាក់កាស៊ូ *ដែលព្យាយាមបំផ្លិចបំផ្លាញម៉ាស់ជ្ជិដ្ជទាំងនោះ ?* វាយបំបាក់បំបែកម៉ាស់ជ្ជិដ្ជទាំងនោះដែលត្រូវសាងសង់ឡើងដោយស្ដាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា ។

قَالَ اَللّٰهُ تَعَالَى ﴿أُولٰئِكَ مٰا كٰانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهٰا إِلاّٰ خٰائِفِينَ﴾ أَنْ يَدْخُلُوا بِقَاعَ تِلْكَ اَلْمَسَاجِدِ فِي اَلْحَرَمِ إِلاَّ خَائِفِينَ مِنْ عَدْلِهِ وَ حُكْمِهِ اَلنَّافِذِ عَلَيْهِمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا كَافِرِينَ بِسُيُوفِهِ وَ سِيَاطِهِ ﴿لَهُمْ﴾ لِهٰؤُلاَءِ اَلْمُشْرِكِينَ ﴿فِي اَلدُّنْيٰا خِزْيٌ﴾ وَ هُوَ طَرْدُهُ إِيَّاهُمْ عَنِ اَلْحَرَمِ، وَ مَنْعُهُمْ أَنْ يَعُودُوا إِلَيْهِ ﴿وَ لَهُمْ فِي اَلْآخِرَةِ عَذٰابٌ عَظِيمٌ﴾. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 558)

អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាតាអាឡា មានព្រះបន្ទូលថា៖ *ជនទាំងនោះ មិនត្រូវទេដែលចូលទៅក្នុងម៉ាស់ជ្ជិដ្ជទាំងនោះផ្សេងពីក្នុងហ៊ាន:ជាជនខ្លាចក្រែង* មនុស្សទាំងនោះត្រូវចូលទៅឯកន្លែងណាមួយរបស់ឯម៉ាស់ជ្ជិដ្ជទាំងនោះដោយខ្លាចក្រែងការវិនិច្ឆ័យនិងច្បាប់របស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាដែលនឹងត្រូវដាក់ឲ្យធ្វើចំពោះពួកគេ ។ បើពួកគេចូលមកក្នុងនោះជាជនបដិសេធសទ្ធា (ការហ្ជ្ជ៊ារ) ពួកគេនឹងប្រឈមនឹងដាវ នឹងត្រូវវាយដោយរំពាត់ខ្សែតី ។ *សម្រាប់ពួកគេ* គឺពួកពហុទេពនិយមទាំងនោះ *គឺសេចក្ដីអាម៉ាស់ក្នុងលោកនេះ* នេះគឺអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាបណ្ដេញពួកគេចេញពីព្រះបូជនីយដ្ឋានម៉ាស់ជ្ជិដ្ជហ្ជ៊ារ៉ម អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាហាមពួកគេត្រឡប់មកកាន់ព្រះបូជនីយដ្ឋាននេះវិញ ។ *ឯលោកមុខពួកគេនឹងរងទណ្ឌកម្មធ្ងន់ ។"*

(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 558)

***

2/114. أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرِسِيُّ – فِي مَعْنَى الْآيَةِ – عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «أَنَّهُمْ قُرَيْشٌ حِينَ مَنَعُوا رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) دُخُولَ مَكَّةَ وَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣١٢ الحديث: ٩٩/ ٥٨٥، مجمع البيان – الجزء: ١ الصفحة: ٣٦١)**

១១៤/២. អាប៊ូ អ៊ូលី អាល់-ត្ប៉ារ៉ីស៊ី [មានប្រសាសន៍ថា] គេបានថ្លែងអំពីអត្ថន័យរបស់អាយ៉ាស់នេះតមកពី អាប៊ូ អ៊ូប់ឌុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ "ពួកទាំងនេះគឺពួកគ្ពុ៑យ៉ស្ម៑ កាលពួកគេបានរាំងរ៉ូស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ صلى الله عليه وآله وسلم មិនឲ្យចូលទៅក្នុងនគរម៉ាក់កាស៊ុ និងព្រះបូជនីយដ្ឋានពិសិដ្ឋ (ម៉ាស់ជ្ជិដ្ឋ ហ្ហ៑ារ៉ម) ។" (مجمع البيان 1: 361)

وَلِلَّهِ ٱلۡمَشۡرِقُ وَٱلۡمَغۡرِبُۚ فَأَيۡنَمَا تُوَلُّواْ فَثَمَّ وَجۡهُ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ وَٰسِعٌ عَلِيمٞ ١١٥

១១៥. ទិសបូព៌ា (គឺទិសខាងកើត) និងទិសបស្ចិម (គឺទិសខាងលិច) ជារបស់អល់ឡោះហ្ន៑ ។ ដូច្នេះ ទោះបីពួកអ្នកបែរទៅទីណាក៏ដោយ ព្រះភក្ត្រអល់ឡោះហ្ន៑នៅទីនោះ ។ អល់ឡោះហ្ន៑មហាទូលំទូលាយ ព្រះអង្គទ្រង់មហាញ្ញាណ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១១៥

1/115. قَالَ: وَ يُؤَيِّدُ هَذَا مَا رَوَاهُ أَبُو جَعْفَرٍ الطُّوسِيُّ بِإِسْنَادِهِ إِلَى الْفَضْلِ بْنِ شَاذَانَ، عَنْ دَاوُدَ بْنِ كَثِيرٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنْتُمُ الصَّلَاةُ فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ أَنْتُمُ الزَّكَاةُ، وَ أَنْتُمُ الْحَجُّ؟ فَقَالَ: «يَا دَاوُدُ، نَحْنُ الصَّلَاةُ فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ نَحْنُ الزَّكَاةُ، وَ نَحْنُ الصِّيَامُ، وَ نَحْنُ الْحَجُّ، وَ نَحْنُ الشَّهْرُ الْحَرَامُ، وَ نَحْنُ الْبَلَدُ الْحَرَامُ، وَ نَحْنُ كَعْبَةُ اللَّهِ، وَ نَحْنُ قِبْلَةُ اللَّهِ، وَ نَحْنُ وَجْهُ اللَّهِ، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: ﴿فَأَيْنَما تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللهِ﴾، وَ نَحْنُ الْآيَاتُ، وَ نَحْنُ الْبَيِّنَاتُ.

១១៥/១. [...] អាប៊ូ យ៉ាកុ៎ប ហ្ការ អាល់-ទ្ធ្ស៊ី បានរាយការណ៍យោលតាមបណ្ដាញព័ត៌មានលោកដែលឡើងទៅដល់ អាល់-ហ្ការ៉ូ ប៉ិន ស្ការ៉ាន ដែលបានថ្លែងតមកពី ដ្ការ៉ុដ ប៉ិន ការ៉ាស៊ៀ ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ូប់ឌុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "ព្រះអង្គ عليهم السلام (គឺអ៊ីមុាំទាំងឡាយ عليهم السلام) ជាស្ម៑ឡាតុ៎នៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل ព្រះអង្គ عليهم السلام ជាស្ការ៉ាតុ៎ ព្រះអង្គ عليهم السلام ជាពិធីហ្ការ៉ូ ម៉ែនទេ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ដ្ការ៉ុដ្ឋអ៊ីយ! យើង عليهم السلام គឺស្ម៑ឡាតុ៎នៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل យើង عليهم السلام គឺស្ការ៉ាតុ៎ យើងគឺស្ការ៉ូម៑ (គឺការកាន់សីលត្រណម) យើង عليهم السلام គឺពិធីហ្ការ៉ូ យើង عليهم السلام គឺខែពិសិដ្ឋទាំងឡាយ យើង عليهم السلام គឺស្រុកពិសិដ្ឋទាំងឡាយ យើង عليهم السلام គឺកាកុ៎បាស៊ុ៎រ៉ូបស់អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل យើង عليهم السلام គឺគ្ពីបឡាតុ៎ស៊ុ៎ស់អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل យើងគឺព្រះភ័ក្ត្រអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل ។ អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[ប:១១៥] ទោះបីពួកអ្នកបែរទៅទីណាក៏ដោយ ព្រះភក្ត្រអល់ឡោះហ្ន៑នៅទីនោះ ។* យើង عليهم السلام គឺបណ្ដាព្រះសញ្ញា (គឺអាយ៉ាស់) យើង عليهم السلام គឺភ័ស្ដុតាងច្បាស់ក្រឡែត ។

وَ عَدُوُّنَا فِي كِتَابِ اللَّهِ: اَلْفَحْشَاءُ وَ الْمُنْكَرُ وَ الْبَغْيُ، وَ الْخَمْرُ وَ الْمَيْسِرُ، وَ الْأَنْصَابُ وَ الْأَزْلَامُ، وَ الْأَصْنَامُ وَ الْأَوْثَانُ، وَ الْجِبْتُ وَ الطَّاغُوتُ، وَ الْمَيْتَةُ وَ الدَّمُ وَ لَحْمُ الْخِنْزِيرِ. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٥٢ الحديث: ٩٩/ ١٨١، تأويل الآيات – الجزء: ١ الصفحة: ١٩ الحديث : ٢)**

សត្ត្រូវយើង عليهم السلام នៅក្នុងព្រះគម្ពីរ عز وجل គឺ៖ បុគ្គលអសីលធម៌ ពួកបដិសេធ ពួកសង្ក ត់សង្កិន គ្រឿងស្រវឹង ល្បែងស៊ីសង ថ្មអាសន: (គឺទីធ្វើសក្ការ:បូជាអាទិទេព) ការទាយដោយគ្រាប់ព្រួញ រូបបដិមា រូបភាព

ព្រះក្លែងក្លាយ សាកសព ឈាម និងសាច់ជ្រូក ។" (تأويل الآيات 1 : 2 / 19)

***

2/115. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مَسْرُورٍ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عَامِرٍ، عَنْ عَمِّهِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَامِرٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ حَمَّادٍ، عَنِ الْحَلَبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنِ الرَّجُلِ يَقْرَأُ السَّجْدَةَ وَ هُوَ عَلَى ظَهْرِ دَابَّتِهِ؟ قَالَ: «يَسْجُدُ حَيْثُ تَوَجَّهَتْ بِهِ، فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) كَانَ يُصَلِّي عَلَى نَاقَتِهِ وَ هُوَ مُسْتَقْبِلُ الْمَدِينَةَ، يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣١٣ الحديث: ٩٩/ ٥٨٩، علل الشرائع – الجزء: ١ الصفحة: ٣٥٨ الحديث : ١)**

១១៥/២. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ៊ូ បានថ្លែងថា យ៉ាកុ៊ប់ហ្វារ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ម៉ាស់រូរ បានថ្លែងប្រាប់យើងតមកពី អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៍ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ុមៀរ តមកពីឪពុកមា (ឬឧពុកធំ) របស់លោក អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៊ូ ប៊ិន អ៊ុមៀរ តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាប៊ូ អ៊ូម៉ៃរ តមកពី ហ្ហាម៉ាដ្ឋ តមកពី អាល់-ហ្ហាឡាប៊ី តមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៊ូ ﷺ ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ ﷺ អំពីបុគ្គលដែលក្រាបប្រណិប័តន៍ខណៈកំពុងតែជិះលើខ្នងសត្ត ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "បុគ្គលនោះអាចក្រាបប្រណិប័តន៍ទៅរកទិសណាក៏បានព្រោះរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ៊ូ ﷺ ធ្លាប់បានធ្វើនមស្តារ (គឺស្ហ្ន ឡាតុ) នៅខ្នងមេអូដ្ឋព្រះងង្គ ﷺ ខណៈព្រះអង្គ ﷺ បែរមុខទៅរកម៉ាឌ្ឌីណាស៊ុ ។ អល់ឡោះហ៊ូ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១១៥] ទោះបីពួកអ្នកបែរទៅទីណាក៏ដោយ ព្រះភក្ត្រអល់ឡោះហ៊ូនៅទីនោះ ។"*

(علل الشرائع : 358/ 1)

***

3/115. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ حَرِيزٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «أَنْزَلَ اللَّهُ هَذِهِ الْآيَةَ فِي التَّطَوُّعِ خَاصَّةً ﴿فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللهِ إِنَّ اللهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ﴾ وَ صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) إِيمَاءً عَلَى رَاحِلَتِهِ أَيْنَمَا تَوَجَّهَتْ بِهِ حِينَ خَرَجَ إِلَى خَيْبَرَ، وَ حِينَ رَجَعَ مِنْ مَكَّةَ، وَ جَعَلَ الْكَعْبَةَ خَلْفَ ظَهْرِهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣١٣ الحديث: ٩٩/ ٥٩٠، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٥٦ الحديث : ٨٠)**

១១៥/៣. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស៊ី បានថ្លែងតមកពី ហ្ហារីស ដែលបានថ្លែងថា អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ប់ហ្វារ ﷺ មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាស៊ុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីស្ហ្ន ឡាតុ ស្ម័គ្រចិត្ត (គឺស្ហ្ន ឡាតុ មិនមែនហ្វារឌ្ហ) *[២:១១៥] ទោះបីពួកអ្នកបែរទៅទីណាក៏ដោយ ព្រះភក្ត្រអល់ឡោះហ៊ូនៅទីនោះ ។ អល់ឡោះហ៊ូមហាទូលំទូលាយ ព្រះអង្គទ្រង់មហាញ្ញាណ ។* រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ៊ូ ﷺ នៅលើខ្នងអូដ្ឋព្រះអង្គ ﷺ ទៅណាតាមតែវា កាលព្រះអង្គ ﷺ យាងទៅខ្ចីបារ និងកាលព្រះអង្គ ﷺ យាងមកពីម៉ាក់កាស៊ុវិញ កាក់បាស៊ុក្រោយខ្នងព្រះអង្គ ﷺ ។" (تفسير العيّاشي 1: 56/ 80)

***

*4/115. عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ حَدِيثٌ طَوِيلٌ فِيهِ: قَالَ السَّائِلُ: مَنْ هَؤُلاَءِ الْحُجَجُ؟ قَالَ: هُمْ رَسُولُ اللَّهِ وَ مَنْ حَلَّ مَحَلَّهُ مِنْ أَصْفِيَاءِ اللَّهِ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ. «فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ» الَّذِينَ قَرَنَهُمُ اللَّهُ بِنَفْسِهِ وَ بِرَسُولِهِ، وَ فَرَضَ عَلَى الْعِبَادِ مِنْ طَاعَتِهِمْ مِثْلَ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْهِمْ مِنْهَا لِنَفْسِهِ. (تفسير نور الثقلين ج١ ص١١٨)

*១១៥/៤. រាយការណ៍ដោយ អាមីរុល-មុមីនីន ﷺ នៅក្នុងហ្ហាឌ៊ីស្ហ្ន ដែលមួយ គេបានសួរព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ "អ្នកណាព្រះអាជ្ញាធររបស់អល់ឡោះហ៊ូ ﷻ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ព្រះអាជ្ញាធរគឺ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ៊ូ ﷺ និងអស់បុគ្គលជ្រើសរើសរបស់អល់ឡោះហ៊ូ ﷻ ដែលអល់ឡោះហ៊ូ ﷻ អនុញ្ញាតឲ្យកាន់កន្លែងព្រះអង្គ ﷺ គឺបណ្តាអ្នកដែលអល់ឡោះហ៊ូ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១១៥] ទោះបីពួកអ្នកបែរទៅទីណាក៏ដោយ ព្រះភក្ត្រអល់ឡោះហ៊ូនៅទីនោះ ។* បុគ្គលទាំងនោះ ﷺ គឺបុគ្គលដែល

អល់ឡោះហ៊្ជ៍عزوجلជួបនឹងព្រះអង្គعزوجل ជាមួយព្រះសាសនៈទូតصلى الله عليه وآله وسلمរបស់ព្រះអង្គعزوجل ព្រះអង្គعزوجلដាក់បញ្ជាឲ្យបាវ ព្រះអង្គعزوجلស្តាប់បង្គាប់បុគ្គលទាំងនោះعليهم السلام ដូចព្រះអង្គعزوجلដាក់បញ្ជាឲ្យពួកគេស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គعزوجل ដែរ ។" (تفسير نور الثقلين 1: 118)

وَقَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدٗاۗ سُبۡحَٰنَهُۥۖ بَل لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ كُلّٞ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ١١٦

១១៦. ពួកគេថា៖ "អល់ឡោះហ៊្ជ៍បានយកបុត្រមួយ ។" ព្រះអង្គមហារុងរឿង ។ ផ្ទុយទៅវិញ អ្វីៗនៅលើមេឃទាំងឡាយនិងដីជារបស់ព្រះអង្គ ។ សព្វសារពើចុះចូលតាមព្រះអង្គ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១១៦

1/116. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مِهْرَانَ، عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحَسَنِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ، عَنْ سُلَيْمَانَ مَوْلَى طِرْبَالٍ، عَنْ هِشَامٍ الْجَوَالِيقِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ: سُبْحَانَ اللَّهِ، مَا يُعْنَى بِهِ؟قَالَ:«تَنْزِيهُهُ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٣١٤ الحديث: ٩٩/ ٥٩٣، الكافي - الجزء: ١ الصفحة: ٩٢ الحديث : ١١)**

១១៦/១. មូហ៊ាំម៉ាដ៉ុ ប៊ិន យ៉ាក់គូប [បានរាយការណ៍]តមកពី អាស្ម៉ាដ៉ុ ប៊ិន មិះហ្រ៉ាន តមកពី អាប់ឌុល អាស៊ីម ប៊ិន អាប់ឌុលឡោះហ៍ អាល់-ហាសានី តមកពី អាលី ប៊ិន អាស់បាត់ តមកពី ស៊ូឡៃម៉ាន បម្រើរបស់ ត្បៀរបាល់ តមកពី ហ៊ីស្ហាំ អាល់-យ៉ាវ៉ាលីគ្គី ដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍صلوات الله عليه والسلامអំពីព្រះបន្ទូល *ព្រះអង្គមហារុងរឿង* ថាតើមានន័យថាអ្វី ? ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "ព្រះអង្គعزوجلមហាខ្ពង់ខ្ពស់ជាងនោះទៅទៀត [ជាទីសក្ការៈបូជា] ។" (الكافي 1: 92/ 11)

بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَإِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ١١٧

១១៧. ព្រះអង្គអ្នកផ្តួចផ្តើមបង្កើតមេឃទាំងឡាយនិងដី ។ ពេលណាព្រះអង្គសម្រេចអ្វីមួយ ពេលនោះព្រះអង្គគ្រាន់តែត្រាស់ដាក់វាថា៖ "ចូរកើតឡើង" វាក៏កើតឡើង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១១៧

1/117. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنِ اَلْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ رِئَابٍ عَنْ سَدِيرٍ قَالَ: سَمِعْتُ حُمْرَانَ بْنَ أَعْيَنَ يَسْأَلُ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ تَعَالَى ﴿بَدِيعُ اَلسَّمٰاوٰاتِ وَ اَلْأَرْضِ﴾ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ إِنَّ اَللَّهَ اِبْتَدَعَ اَلْأَشْيَاءَ كُلَّهَا عَلَى غَيْرِ مِثَالٍ كَانَ قَبْلَهُ وَ اِبْتَدَعَ اَلسَّمَاوَاتِ وَ اَلْأَرْضَ وَ لَمْ يَكُنْ قَبْلَهُنَّ سَمَاوَاتٌ وَ لاَ أَرَضُونَ أَ مَا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِ تَعَالَى ﴿وَ كٰانَ عَرْشُهُ عَلَى اَلْمٰاءِ﴾

១១៧/១. អាស្ម៉ាដ៉ុ ប៊ិន មូហ៊ាំម៉ាដ៉ុ បានថ្លែងប្រាប់យើងតមកពី អាល់-ហាសាន់ ប៊ិន ម៉ាស្ប៊ុប តមកពី អាលី ប៊ិន រីអាប់ តមកពី សាដៀរ ដែលបានថាខ្ញុំបានឮ ហ៊ុមរ៉ាន ប៊ិន អាក់យ៉ាន់ សួរ អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារصلوات الله عليه والسلامអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊្ជ៍تعالى *[២:១១៧] ព្រះអង្គអ្នកផ្តួចផ្តើមបង្កើតមេឃទាំងឡាយនិងដី ។* អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "ការចាប់ផ្តើមមុនបង្អស់របស់សព្វសារពើដែលមិនមានគំរូពីមុនឡើយ និងការចាប់ផ្តើមមុនបង្អស់របស់មេឃទាំងឡាយនិងដី មិនធ្លាប់មានមេឃទាំងឡាយនិងដីឡើយកាលពីមុន ។ លោកមិនដែលបានឮព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ៊្ជ៍تعالىទេ *[១១:៧] ព្រះរាជបល្ល័ង្កព្រះអង្គនៅលើទឹក ។"*

فَقَالَ لَهُ حُمْرَانُ بْنُ أَعْيَنَ أَ رَأَيْتَ قَوْلَهُ ﴿عٰالِمُ الْغَيْبِ فَلاٰ يُظْهِرُ عَلىٰ غَيْبِهِ أَحَداً﴾ فَقَالَ لَهُ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ ﴿إِلاّٰ مَنِ اِرْتَضىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ رَصَداً﴾ وَ كَانَ وَ اللَّهِ مُحَمَّدٌ مِمَّنْ اِرْتَضَى وَ أَمَّا قَوْلُهُ ﴿عٰالِمُ الْغَيْبِ﴾ فَإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى عَالِمٌ بِمَا غَابَ عَنْ خَلْقِهِ فَمَا يُقَدِّرُ مِنْ شَيْءٍ وَ يَقْضِيهِ فِي عِلْمِهِ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَهُ وَ قَبْلَ أَنْ يَقْبِضَهُ إِلَى اَلْمَلاَئِكَةِ فَذَلِكَ يَا حُمْرَانُ عِلْمٌ مَوْقُوفٌ عِنْدَهُ إِلَيْهِ فِيهِ اَلْمَشِيَّةُ فَيَقْضِيهِ إِذَا أَرَادَ وَ يَبْدُو لَهُ فِيهِ فَلاَ يُمْضِيهِ فَأَمَّا اَلْعِلْمُ اَلَّذِي يُقَدِّرُهُ اَللَّهُ وَ يُمْضِيهِ فَهُوَ اَلْعِلْمُ اَلَّذِي اِنْتَهَى إِلَى رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ ثُمَّ إِلَيْنَا. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 113)

ហ្ស៊ាមរ៉ន ប៊ិន អាក្ខ៊ាន់ បានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "តើព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام យល់យ៉ាងណាអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[៧២:២៦] ព្រះទ្រង់ញាណនូវអទិស្សមានភាព ។ ព្រះអង្គមិនបើករឿងអាថកំបាំងរបស់ព្រះអង្គឲ្យអ្នកណាមួយដឹងឡើយ ។"* អាប៊ូ យ៉ាក្ខ៊ាន់ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់លោកថា៖ *"[៧២:២៧] លើកលែងតែអ្នកណាមួយដែលព្រះអង្គជ្រើសរើសមកពីព្រះសាសនៈទូតមួយអង្គ ព្រោះព្រះអង្គនឹងឲ្យអ្នកនោះមានអ្នកតាមថែរក្សាទាំងខាងមុខ ទាំងខាងក្រោយ ។* សូមស្បថនឹងអល់ឡោះ ﷻ រ៉ស៊ូលុលឡោះ ﷺ ជាបុគ្គលមួយរូបដែលត្រូវជ្រើសរើសនោះ ។ ចំណែកឯព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[៧២:២៦] ព្រះទ្រង់ញាណនូវអទិស្សមានភាព* ពិតណាស់អល់ឡោះ ﷻ ទ្រង់ញាណសព្វសារពើដែលកំបាំងពីសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ ﷻ ។ ដូច្នេះអ្វីក៏ដោយដែលត្រូវកំណត់ឡើងនោះ ព្រះអង្គ ﷻ ទ្រង់ញាណវាស្រាប់ហើយតាំងពីមុនព្រះអង្គ ﷻ បង្កើតវាម្ល៉េះ និងមុននាំវាមកឲ្យអស់ទេវតាថែទាំវា ។ ហ្ស៊ាមរ៉នអើយ! ចូរដឹងថាព្រះឆន្ទៈព្រះអង្គ ﷻ នៅក្នុងព្រះអភិញ្ញាព្រះអង្គ ﷻ ដែលនៅឯព្រះអង្គ ﷻ ព្រះអង្គ ﷻ ធ្វើឲ្យវាកើតឡើង ។ បើព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបំណង ព្រះអង្គ ﷻ នឹងផ្លាស់ប្តូរវា វានឹងមិនកើតឡើងទេ ។ ចំណែកឯព្រះអភិញ្ញាដែលអល់ឡោះ ﷻ ដាក់បញ្ជាឲ្យកើតឡើងហើយនោះ គឺព្រះអភិញ្ញាដែលមកដល់ រ៉ស៊ូលុលឡោះ ﷺ រួចហើយមកដល់យើង عليهم السلام ។" (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام 1: 113)

***

2/117. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْجَبَّارِ، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي الْحَسَنِ (عليه السلام): أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِرَادَةِ مِنَ اللَّهِ وَ مِنَ الْخَلْقِ؟ قَالَ فَقَالَ: الْإِرَادَةُ مِنَ الْخَلْقِ الضَّمِيرُ، وَ مَا يَبْدُو لَهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ مِنَ الْفِعْلِ، وَ أَمَّا مِنَ اللَّهِ تَعَالَى فَإِرَادَتُهُ إِحْدَاثُهُ لَا غَيْرُ ذَلِكَ، لِأَنَّهُ لَا يُرَوِّي وَ لَا يَهُمُّ وَ لَا يَتَفَكَّرُ، وَ هَذِهِ الصِّفَاتُ مَنْفِيَّةٌ عَنْهُ، وَ هِيَ صِفَاتُ الْخَلْقِ فَإِرَادَةُ اللَّهِ الْفِعْلُ لَا غَيْرُ ذَلِكَ، يَقُولُ لَهُ، كُنْ فَيَكُونُ بِلَا لَفْظٍ وَ لَا نُطْقٍ بِلِسَانٍ، وَ لَا هِمَّةٍ وَ لَا تَفَكُّرٍ، وَ لَا كَيْفَ لِذَلِكَ، كَمَا أَنَّهُ لَا كَيْفَ لَهُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣١٥ الحديث: ٩٩/ ٥٩٥، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ٨٥ الحديث : ٣)**

១១៧/២. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាក្ខ៊ូប បានថ្លែងតមកពី អាស្ម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ីដ្ធរ៉ីស តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ្ហាប់ឌុល យ៉ាប់បារ តមកពី ស្ហ្ហ្ហ្ហ៉ាន ប៊ិន យ៉ាស្ម៉ូយ៉ា ដែលបានថាខ្ញុំបានទូលអាប៊ូ អាល់-ហ្ជាសាន់ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "សូមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ប្រាប់ទូលបង្គំឲ្យដឹងអំពីព្រះបំណងរបស់អល់ឡោះ ﷻ និងរបស់សត្វលោក ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "បំណងរបស់សត្វលោកគឺសម្បជញ្ញៈ (គឺការដឹងខ្លួន) អ្វីដែលចាប់ផ្តើមឡើងក្រោយពីសម្បជញ្ញៈនោះគឺទង្វើ ។ ចំណែកឯអល់ឡោះ ﷻ វិញ ព្រះបំណងរបស់ព្រះអង្គ ﷻ គឺព្រះទង្វើតែម្តង មិនដាច់ពីគ្នាទេ ពីព្រោះព្រះអង្គ ﷻ មិននិទានទេ មិនទាក់ទិនទេ មិនសម្លឹងមើលទេ ។ ទាំងនេះគឺគុណសម្បត្តិដែលដាច់ឡែកពីព្រះអង្គ ﷻ ជាគុណសម្បត្តិរបស់សត្វលោក ។ ដូច្នេះព្រះបំណងរបស់អល់ឡោះ ﷻ គឺព្រះទង្វើ មិនផ្សេងពីនេះទេ ។ *[២:១១៧] ព្រះអង្គគ្រាន់តែគ្រាស់ដាក់វាថា៖ "ចូរកើតឡើង" វាក៏កើតឡើង* គ្មានសម្តីឬការនិយាយដោយអណ្ណាត [មិនប្រើ]ថាមពលឬគិតទេ គ្មានរបៀបធ្វើអ្វីៗទាំងនោះ ដូចគ្មានរបៀបធ្វើសម្រាប់ព្រះអង្គ ﷻ នោះដែរ ។" (الكافي 1: 85 /3)

وَقَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ لَوۡلَا يُكَلِّمُنَا ٱللَّهُ أَوۡ تَأۡتِينَآ ءَايَةٞۗ كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِم مِّثۡلَ قَوۡلِهِمۡۘ تَشَٰبَهَتۡ قُلُوبُهُمۡۗ قَدۡ بَيَّنَّا ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يُوقِنُونَ ١١٨

១១៨. បណ្តាអ្នកដែលមិនដឹងថា៖ "ហេតុអ្វីអល់ឡោះហ្ស៊ាមិននិយាយរកយើង ឬមានសញ្ញានីមួយមកឯយើង ?" ដូចគ្នាដែរ ជនមុនពួកគេបានថាដូចសម្តីពួកគេ ។ ចិត្តថ្លើមពួកគេដូចគ្នា ។ យើងបានបំភ្លឺបណ្តាព្រះសញ្ញាសម្រាប់បណ្តាអ្នកជឿជាក់ ។

إِنَّآ أَرۡسَلۡنَٰكَ بِٱلۡحَقِّ بَشِيرٗا وَنَذِيرٗاۖ وَلَا تُسۡـَٔلُ عَنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡجَحِيمِ ١١٩

១១៩. យើងបានចាត់បញ្ជូនអ្នកទៅជាមួយការពិតជាអ្នកនាំដំណឹងល្អនិងជាអ្នកព្រមាន ។ អ្នកនឹងមិនត្រូវសាកសួរអំពីជនភ្លើងឆេះសន្ធោរទេ ។

وَلَن تَرۡضَىٰ عَنكَ ٱلۡيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡۗ قُلۡ إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلۡهُدَىٰۗ وَلَئِنِ ٱتَّبَعۡتَ أَهۡوَآءَهُم بَعۡدَ ٱلَّذِي جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ ١٢٠

១២០. ទាំងពួកយ៉ាហ្ស៊ូ ទាំងពួកគ្រិស្តសាសនិកមិនពេញចិត្តអ្នកទេ ទាល់តែអ្នកព្រមតាមជំនឿពួកគេ [ទើបពួកគេពេញចិត្តអ្នក] ។ អ្នកចូរថា៖ "មគ្គទេសក៍ដឹកនាំរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ាជាព្រះមគ្គទេសក៍ដឹកនាំ [ត្រឹមត្រូវ] ។" បើអ្នកព្រមតាមចំណង់ចិត្តពួកគេក្រោយពីព្រះអភិញ្ញាបានមកឯអ្នកហើយ អ្នកមិនមានអភិបាលនិងអ្នកជួយសង្គ្រោះពីអល់ឡោះហ្ស៊ាទេ ។

ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَتۡلُونَهُۥ حَقَّ تِلَاوَتِهِۦٓ أُوْلَٰٓئِكَ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۗ وَمَن يَكۡفُرۡ بِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ١٢١

១២១. បណ្តាអ្នកដែលយើងបានប្រទានឲ្យនូវព្រះគម្ពីរ បានសូត្រព្រះគម្ពីរនោះត្រូវនឹងការសូត្រពិត ។ ពួកគេជឿព្រះគម្ពីរនោះ ។ អ្នកណាមិនជឿព្រះគម្ពីរនោះទេ ជនទាំងនោះជាជនបរាជ័យ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១១៨-១២១

118–1/121. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ مَاجِيلَوَيْهِ رَضِيَ اَللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا عَمِّي مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي اَلْقَاسِمِ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَنْ أَبِي اَلْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ اَلْحُسَيْنِ اَلْبَرْقِيِّ عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ جَبَلَةَ عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ عَنِ اَلْحَسَنِ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ عَنْ آبَائِهِ عَنْ جَدِّهِ اَلْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ قَالَ: جَاءَ نَفَرٌ مِنَ اَلْيَهُودِ إِلَى رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَسَأَلَهُ أَعْلَمُهُمْ فِيمَا سَأَلَهُ فَقَالَ لِأَيِّ شَيْءٍ سُمِّيتَ محمد [مُحَمَّداً] وَ أَحْمَدَ وَ أَبَا اَلْقَاسِمِ وَ بَشِيراً وَ نَذِيراً وَ دَاعِياً

១១៨-១២១/១. មូហ្ហាំម៉ាដ្ស៊ ប៊ិន អ្ហ៊ាលី ម៉ាយ្ហ៊ីឡាវ៉ៃហ៊ៃ ﷺ បាននិយាយប្រាប់យើងតមកពីឪពុកមា (ឬឪពុកធំ) របស់ មូហ្ហាំម៉ាដ្ស៊ ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ក្ហ៊ីស៊ីម, តមកពី អាស្ស៊ីម៉ាដ្ស៊ ប៊ិន អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌ្ហ៊ុលឡោះហ្ស៊ា, តមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្ហ៊ាសាន់ អ្ហ៊ាលី ប៊ិន អាល់-ហ្ហ៊ូសែន អាល់-បារ៉ូ, តមកពី អ្ហ៊ាប់ឌ្ហ៊ុលឡោះហ្ស៊ា ប៊ិន យ៉ាហ្ហ៊ាបឡាស់ស, តមកពី មូអ្ហ៊ាវីយ៉ាស់ ប៊ិន អ្ហ៊ាំម៉ារ, តមកពី អាល់-ហ្ហ៊ាសាន់ ប៊ិន អ្ហ៊ាប់ឌ្ហ៊ុលឡោះហ្ស៊ា, តមកពីជ្ជនតាលោក, តមកពីព្រះអយ្យកោ صلوات الله عليه والسلام លោក, អាល់-ហ្ហ៊ាសាន់ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អ្ហ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាប៊ូ ត្ហ៊ីលិប ﷺ ដែលមានវចន:ថាពួកយ៉ាហ្ហ៊ូឌ្ហ៊ីមួយក្រុមបានមកជួបរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ ។ ពួកគេបានសួរព្រះអង្គ

ﷺ, ព្រះអង្គﷺបានតបសំណួរពួកគេ ។ ពួកគេម្នាក់បានសួរថា៖ "ហេតុអ្វីគេហៅលោកﷺថា "មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ", "អាស្ម៉ាដ្ទ", "អាបូ អាល់-ក្វ៉ាស៊ីម", "បាស្ស៊ៀរ", "ណាស្ស៊ៀរ", "ដ្ការ៉ូ" ?"

فَقَالَ اَلنَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ أَمَّا مُحَمَّدٌ فَإِنِّي مَحْمُودٌ فِي اَلْأَرْضِ وَ أَمَّا أَحْمَدُ فَإِنِّي مَحْمُودٌ فِي اَلسَّمَاءِ وَ أَمَّا أَبُو اَلْقَاسِمِ فَإِنَّ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقْسِمُ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ قِسْمَةَ اَلنَّارِ فَمَنْ كَفَرَ بِي مِنَ اَلْأَوَّلِينَ وَ اَلْآخِرِينَ فَفِي اَلنَّارِ وَ يَقْسِمُ قِسْمَةَ اَلْجَنَّةِ فَمَنْ آمَنَ بِي وَ أَقَرَّ بِنُبُوَّتِي فَفِي اَلْجَنَّةِ وَ أَمَّا اَلدَّاعِي فَإِنِّي أَدْعُو اَلنَّاسَ إِلَى دِينِ رَبِّي عَزَّ وَ جَلَّ وَ أَمَّا اَلنَّذِيرُ فَإِنِّي أُنْذِرُ بِالنَّارِ مَنْ عَصَانِي وَ أَمَّا اَلْبَشِيرُ فَإِنِّي أُبَشِّرُ بِالْجَنَّةِ مَنْ أَطَاعَنِي.
(علل الشرايع : جُزْء ١ صَفْحَة ١٢٦)

ព្រះសាស្តាﷺមានព្រះវចន:ថា៖ "[ដែលគេហៅខ្ញុំﷺថា] "មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ" ព្រោះខ្ញុំﷺគឺបុគ្គលជាទីស្ងើចសរសើរនៅលើផែនដី ។ [ដែលគេហៅខ្ញុំﷺថា] "អាស្ម៉ាដ្ទ" ព្រោះខ្ញុំﷺគឺបុគ្គលជាទីស្ងើចសរសើរនៅលើមេឃ ។ [ដែលគេហៅខ្ញុំﷺថា] "អាបូ អាល់-ក្វ៉ាស៊ីម" ព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនឹងបែងចែកឋានរកក្នុងថ្ងៃជំនំជម្រះ, ដូច្នេះអ្នកណា, ក្នុងចំណោមអ្នកមុនៗនិងអ្នកក្រោយៗ, ដែលបដិសេធខ្ញុំﷺ, អ្នកនោះនឹងនៅក្នុងនរក ។ ព្រះអង្គﷻនឹងបែងចែកឋានសួគ៌ ។ អ្នកណាជឿខ្ញុំﷺ, ព្រមទទួលស្គាល់ខ្ញុំﷺជាព្រះសាស្តា, អ្នកនោះនឹងនៅក្នុងឋានសួគ៌ ។ [ដែលគេហៅខ្ញុំﷺថា] "អាល់-ដ្ការ៉ូ" ព្រោះខ្ញុំﷺហៅមនុស្សទៅរកព្រះសាសនារបស់ព្រះម្ចាស់ﷻខ្ញុំﷺ ។ [ដែលគេហៅខ្ញុំﷺថា] "អាល់-ណាស្ស៊ៀរ" ពីព្រោះខ្ញុំﷺព្រមានអ្នកមិនស្តាប់បង្គាប់ខ្ញុំﷺអំពីនរក ។ [ដែលគេហៅខ្ញុំﷺថា] "អាល់-បាស្ស៊ៀរ" ពីព្រោះខ្ញុំﷺប្រាប់ដំណឹងល្អអំពីឋានសួគ៌ដល់អ្នកណាដែលស្តាប់បង្គាប់ខ្ញុំﷺ ។" (علل الشرايع 1: 126)48:9

***

118–2/121. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ أَبِي وَلَّادٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿الَّذِينَ آتَيْناهُمُ الْكِتابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلاوَتِهِ أُولئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ﴾؟ قَالَ: «هُمُ الْأَئِمَّةُ (عليهم السلام)». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣١٥ الحديث: ٩٩/ ٥٩٦، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ١٦٨ الحديث : ٤)**

១១៨-១២១/២. មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ូប បានថ្លែងតមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ប៊ិន យ៉ាស៊ីយ៉ា តមកពី អាស្ម៉ាដ្ទ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ តមកពី អ៊ីបនូ ម៉ាស៊ីប៊ីប តមកពី អាប៊ូ រ៉ាឡាដ្ទ ដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ្ទាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីﷺអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ *[២:១២១] បណ្តាអ្នកដែលយើងបានប្រទានឲ្យនូវព្រះគម្ពីរ បានសូត្រព្រះគម្ពីរនោះត្រូវនឹងការសូត្រពិត ។ ពួកគេជឿព្រះគម្ពីរនោះ ។* ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា៖ "បុគ្គលទាំងនេះគឺអ៊ីម៉ាំﷺ (គឺអ៊ីម៉ាំﷺដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានជ្រើសរើស) ។"
(الكافي 1: 168 /4)

***

118–3/121. الْحَسَنُ بْنُ أَبِي الْحَسَنِ الدَّيْلَمِيُّ: عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿الَّذِينَ آتَيْناهُمُ الْكِتابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلاوَتِهِ﴾. قَالَ: «يُرَتِّلُونَ آيَاتِهِ، وَ يَتَفَقَّهُونَ بِهِ، وَ يَعْمَلُونَ بِأَحْكَامِهِ، وَ يَرْجُونَ وَعْدَهُ، وَ يَخَافُونَ وَعِيدَهُ، وَ يَعْتَبِرُونَ بِقِصَصِهِ، وَ يَأْتَمِرُونَ بِأَوَامِرِهِ، وَ يَنْتَهُونَ بِنَوَاهِيهِ

១១៨-១២១/៣. អាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ អាល់-ដ្ជៃឡ្ការ៉ាមី បានថ្លែងតមកពី យ៉ាកុ៊ូហ្ការ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ អាល់-ស្ស៊ីឌ្ឌិកﷺ ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ تعالى *[២:១២១] បណ្តាអ្នកដែលយើងបានប្រទានឲ្យនូវព្រះគម្ពីរបានសូត្រព្រះគម្ពីរនោះត្រូវនឹងការសូត្រពិត* ថា៖ "ពួកគេសូត្រអាយ៉ាស៊ុដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ពួកគេយល់អាយ៉ាស៊ុនោះ ពួកគេប្រតិបត្តិតាមបទបញ្ញត្តិរបស់អាយ៉ាស៊ុនោះ ពួកគេសង្ឃឹមបានអ្វីដែលអាយ៉ាស៊ុនោះសន្យា ពួកគេខ្លាចការគំរាមរបស់អាយ៉ាស៊ុនោះ ពួកគេដក

ស្រង់យកមេរៀនពីសេចក្ដីថ្លែងរបស់អាយ៉ាស់នោះ ពួកគេធ្វើតាមព្រះបញ្ជារបស់អាយ៉ាស់នោះ ពួកគេចៀសឆ្ងាយពីបម្រាមរបស់អាយ៉ាស់នោះ ។

مَا هُوَ- وَ اللَّهِ- حِفْظُ آيَاتِهِ، وَ دَرْسُ حُرُوفِهِ، وَ تِلاَوَةُ سُوَرِهِ، وَ دَرْسُ أَعْشَارِهِ وَ أَخْمَاسِهِ، حَفِظُوا حُرُوفَهُ وَ أَضَاعُوا حُدُودَهُ، وَ إِنَّمَا هُوَ تَدَبُّرُ آيَاتِهِ وَ الْعَمَلُ بِأَحْكَامِهِ، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: ﴿كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ﴾». (إرشاد القلوب:78)**

សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ នេះមិនមានន័យថាការទន្ទេញចាំរត់មាត់អាយ៉ាស់គ្ងរអានទេ មិនមែនការសិក្សាអក្សរគ្ងរអានទេ មិនមែនការសូត្រវគ្គខណ្ឌរបស់គ្ងរអានទេ មិនមែនការសិក្សាមួយភាគដប់និងមួយភាគប្រាំនៃគ្ងរអានទេ ។ ពួកគេទន្ទេញឲ្យចាំពាក្យគ្ងរអានតែចោលច្បាប់វិន័យគ្ងរអាន ។ តែនេះគឺការពិចារណាអំពីអាយ៉ាស់គ្ងរអាននិងការប្រព្រឹត្តតាមបទបញ្ញត្តិរបស់គ្ងរអានទេ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ូ‌تعالى‌មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣៨:២៩] [នេះគឺ]ព្រះគម្ពីរដែលយើងបើកឲ្យអ្នកដឹង ប្រកបដោយពរជ័យសិរីសួស្ដី ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេជញ្ជឹងគិតអំពីបណ្ដាព្រះឱ្យ៉ាការរបស់គម្ពីរនោះ ។"* (إرشاد القلوب: 78, Al-Mizan vol.2 p.70)

يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتِيَ ٱلَّتِيٓ أَنۡعَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ وَأَنِّي فَضَّلۡتُكُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٢٢

១២២. កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលអើយ ! ពួកអ្នកចូរនឹកឃើញគុណអញដែលអញមានលើពួកអ្នក ដែលអញបានលើកស្ទួយពួកអ្នកលើលោកទាំងឡាយ ។

وَٱتَّقُواْ يَوۡمٗا لَّا تَجۡزِي نَفۡسٌ عَن نَّفۡسٖ شَيۡـٔٗا وَلَا يُقۡبَلُ مِنۡهَا عَدۡلٞ وَلَا تَنفَعُهَا شَفَٰعَةٞ وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ ١٢٣

១២៣. ពួកអ្នកចូរកោតខ្លាចថ្ងៃមួយ ដែលពុំមានអ្នកណាមួយគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់អ្នកណាមួយឡើយ ។ គេនឹងមិនទទួលយកការលោះដូរពីអ្នកណាឡើយ ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍នឹងមិនមានប្រយោជន៍សម្រាប់អ្នកណាឡើយ ។ ពួកគេនឹងពុំត្រូវជួយសង្គ្រោះឡើយ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២២-១២៣

122–1/123. ثُمَّ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ اِتَّقُوا يَوْماً لاَ تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئاً﴾ لاَ تَدْفَعُ عَنْهَا عَذَاباً قَدِ اِسْتَحَقَّتْهُ عِنْدَ اَلنَّزْعِ ﴿وَ لاَ يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ﴾ يَشْفَعُ لَهَا بِتَأْخِيرِ اَلْمَوْتِ عَنْهَا ﴿وَ لاَ يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ﴾ لاَ يُقْبَلُ [مِنْهَا] فِدَاءٌ [بِمَكَانِهِ] مَكَانَهُ يُمَاتُ وَ يُتْرَكُ هُوَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 241)

១២២-១២៣/១. [អ៊ីមុាំ អាល់-ហ្ចាសាន់ អាល់-អ្ហ្ការី صلوات الله عليه والسلام‌មានវចន:ថា៖] អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ‌មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១២៣] ពួកអ្នកចូរកោតខ្លាចថ្ងៃមួយដែលពុំមានអ្នកណាមួយគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់អ្នកណាមួយឡើយ* មិនអាចច្រានទណ្ឌកម្មចេញបានឡើយ គឺទណ្ឌកម្មដែលបុគ្គលសមនឹងបាននៅពេលស្លាប់ ។ *ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍នឹងមិនមានប្រយោជន៍សម្រាប់អ្នកណាឡើយ* ជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យពន្យារពេលស្លាប់ ។ *គេនឹងមិនទទួលយកការលោះដូរពីអ្នកណាឡើយ* គេមិនទទួលយកការលោះខ្លួន[ជួសបុគ្គលដែលត្រូវស្លាប់] បុគ្គលនោះនឹងស្លាប់ នឹងត្រូវទុកចោលនៅតែឯង ។"

(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام ១: ២៤១)

***

122–2/123. عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ الْفُضَيْلِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «الْعَدْلُ فِي قَوْلِ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): الْفِدَاءُ».

(البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣١٦ الحديث: ٩٩/ ٦٠١، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٥٧ الحديث : ٨٦)

١٢٢-١٢٣/٢. រាយការណ៍ដោយ អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ប៊ិន អាល់-ហ្ជ្ជ៊ីដ្ជ៊ីយ៉ល ពីអ៊ីប្ន អ៊ាប៊ីអ៊ុលឡោះ ដែលមានវចនៈថា៖ *"[២:១២៣] ការលោះជូវ* ដែល អាប៊ី យ៉ាកុ៊ប ។ មានវចនៈ:នោះគឺការលោះខ្លួន ។" (تفسير العيّاشي 1: 57/ 86)

ثلاثة ارْباعِ الحِزب ٢

۞وَإِذِ ٱبۡتَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ رَبُّهُۥ بِكَلِمَٰتٖ فَأَتَمَّهُنَّۖ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامٗاۖ قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِيۖ قَالَ لَا يَنَالُ عَهۡدِي ٱلظَّٰلِمِينَ ١٢٤

១២៤. [ចូរនឹកឃើញ]កាលម្ចាស់របស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានល្បងពិសោធគេដោយវាចា ។ គេអនុវត្តិបានសម្រេចវាចាទាំងនោះ ។ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "អញនឹងតែងតាំងអ្នកជាអ៊ីម៉ាំ (គឺអ្នកដឹកនាំសុក្រឹតដែលអល់ឡោះហ៊ូជ្រើសរើស) សម្រាប់មនុស្ស ។" គេ (គឺអ៊ីបរ៉ហ៊ីម) បានទូលថា៖ "បណ្តាកូនចៅទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ[ដែរទេ] ?" ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "កិច្ចសន្យារបស់អញមិនទាក់ទងនឹងពួកទុច្ចរិតទេ (គឺមនុស្សមិនសុក្រឹតមិនអាចជាអ៊ីម៉ាំបានទេ) ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២៤

1/124. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَارُونَ عَنْ أَبِي يَحْيَى اَلْوَاسِطِيِّ عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ وَ دُرُسْتَ بْنِ أَبِي مَنْصُورٍ اَلْوَاسِطِيِّ عَنْهُمَا عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ قَالَ: اَلْأَنْبِيَاءُ وَ اَلْمُرْسَلُونَ عَلَى أَرْبَعِ طَبَقَاتٍ فَنَبِيٌّ مُنَبَّأٌ فِي نَفْسِهِ لاَ يَعْدُو غَيْرَهَا وَ نَبِيٌّ يَرَى فِي اَلنَّوْمِ وَ يَسْمَعُ اَلصَّوْتَ وَ لاَ يُعَايِنُ فِي اَلْيَقَظَةِ وَ لَمْ يُبْعَثْ إِلَى أَحَدٍ وَ عَلَيْهِ إِمَامٌ مِثْلُ مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ عَلَى لُوطٍ

១២៤/១. មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ ប៊ិន ហ្ការូន បានប្រាប់យើងតមកពី អាប៊ី យ៉ាស្ហ៊ីយ៉ា អាល់-វ៉ាស៊ីទ្ធី តមកពី ហ្ស៊ីស្ហ៊ាំ ប៊ិន សាលិម និង ឌ្ហ៊ូរុសត៌ ប៊ិន អាប៊ី ម៉ាន់ស្ហ៊ូរ អាល់-វ៉ាស៊ីទ្ធី ដែលបានថាព្រះអង្គទាំងពីរ (គឺអ៊ីម៉ាំទាំងពីរ) មានវចនៈថា៖ "ព្រះសាស្តានិង (គឺណាប៊ី) និងព្រះសាសនៈទូតមានបួនលំដាប់ថ្នាក់ ។ មានព្រះសាស្តាដែលទទួលព្រះដំណឹងដោយខ្លួនឯង មិនបានជំនួយពីអ្នកណាផ្សេងទេ ។ ព្រះសាស្តាដែលឃើញនៅក្នុងពេលផ្ទំ ដែលឮសម្លេងនិយាយ មិនឃើញដោយផ្ទាល់ភ្នែកអ្នកណាទេក្នុងពេលដឹងខ្លួន (គឺពេលមិនដេកលក់) ហើយព្រះសាស្តានេះមិនត្រូវចាត់បញ្ជូនទៅរកអ្នកណាទេ រឿងនេះនៅលើអ៊ីម៉ាំ ដូចជាអ៊ីបរ៉ហ៊ីមមករកលូត្ត ជាដើម ។

وَ نَبِيٌّ يَرَى فِي مَنَامِهِ وَ يَسْمَعُ اَلصَّوْتَ وَ يُعَايِنُ اَلْمَلَكَ وَ قَدْ أُرْسِلَ إِلَى طَائِفَةٍ قَلُّوا أَوْ كَثُرُوا كَمَا قَالَ اَللَّهُ ﴿وَ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ﴾ قَالَ يَزِيدُونَ ثَلاَثِينَ أَلْفاً وَ نَبِيٌّ يَرَى فِي نَوْمِهِ وَ يَسْمَعُ اَلصَّوْتَ وَ يُعَايِنُ فِي اَلْيَقَظَةِ وَ هُوَ إِمَامٌ مِثْلُ أُولِي اَلْعَزْمِ

មានព្រះសាសាដែលឃើញពេលផ្ទំ ដែលឮសម្លេងនិយាយ ដែលឃើញទេវតាដោយផ្ទាល់ភ្នែក ហើយដែលត្រូវចាត់បញ្ជូនទៅរកក្រុមមនុស្ស តិចក្តីច្រើនក្តី ដូចអល់ឡោះហ៊ូ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៣៧:១៤៧] យើងបានចាត់បញ្ជូនគេទៅរកមនុស្សមួយរយពាន់នាក់ឬច្រើនទៀត ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ច្រើនទៀតគឺសាមសិបពាន់អង្គ ។ ព្រះសាស្តាដែលឃើញក្នុងពេលផ្ទំ ដែលឮសម្លេងនិយាយ ដែលឃើញដោយភ្នែកនៅពេលដឹងខ្លួន នោះគឺអ៊ីម៉ាំ ﷺ ដែលដូចបុគ្គលប្តេជ្ញាម៉ឺងម៉ាត់ (أُولِي اَلْعَزْمِ) ដែរ ។

وَ قَدْ كَانَ إِبْرَاهِيمُ نَبِيّاً وَ لَيْسَ بِإِمَامٍ حَتَّى قَالَ اَللَّهُ ﴿إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَاماً قَالَ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي﴾ بِأَنَّهُ يَكُونُ فِي وُلْدِهِ كُلِّهِمْ ﴿قَالَ لاَ يَنَالُ عَهْدِي اَلظَّالِمِينَ﴾ أَيْ مَنْ عَبَدَ صَنَماً أَوْ وَثَناً. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 373)

អ៊ីបរ៉ហ៊ីមជាព្រះសាស្តាមួយអង្គ ព្រះអង្គមិនមែនអ៊ីម៉ាំទេ រហូតដល់អល់ឡោះហ្ស៊ូ៖មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១២៤] ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "អញនឹងតែងតាំងអ្នកជាអ៊ីម៉ាំសម្រាប់មនុស្ស ។" គេបានទូលថា៖ "បណ្តាកូនចៅទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ[ដែរទេ] ?"* នេះបានសេចក្តីថានឹងបានទៅលើបណ្តាកូនប្រុសទាំងអស់របស់ព្រះអង្គ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ូ៖មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *កិច្ចសន្យារបស់អញមិនទាក់ទងនឹងពួកទុច្ចរិតទេ* មានន័យថាបុគ្គលដែលគោរពបូជារូបបដិមានិងរូបភាព ។"

(بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام 1: 373)

***

2/124. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اَلْجَبَّارِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ اَلْبَرْقِيِّ عَنْ فَضَالَةَ عَنْ عَبْدِ اَلْحَمِيدِ بْنِ نَصْرٍ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ: يُنْكِرُونَ اَلْإِمَامَ اَلْمُفْتَرَضَ اَلطَّاعَةَ وَ يَجْحَدُونَ بِهِ وَ اَللَّهِ مَا فِي اَلْأَرْضِ مَنْزِلَةٌ أَعْظَمُ عِنْدَ اَللَّهِ مِنْ مُفْتَرَضِ اَلطَّاعَةِ وَ قَدْ كَانَ إِبْرَاهِيمُ دَهْراً يَنْزِلُ عَلَيْهِ اَلْأَمْرُ مِنَ اَللَّهِ وَ مَا كَانَ مُفْتَرَضَ اَلطَّاعَةِ حَتَّى بَدَا لِلَّهِ أَنْ يُكْرِمَهُ وَ يُعَظِّمَهُ فَقَالَ ﴿إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَاماً﴾ فَعَرَفَ إِبْرَاهِيمُ مَا فِيهَا مِنَ اَلْفَضْلِ ﴿قَالَ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي﴾ فَقَالَ ﴿لاَ يَنَالُ عَهْدِي اَلظَّالِمِينَ﴾ قَالَ أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ أَيْ إِنَّمَا هِيَ فِي ذُرِّيَّتِكَ لاَ يَكُونُ فِي غَيْرِهِمْ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 509)

១២៤/២. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ្ហាប់ឌ្ធុល យ៉ាប្ប៉ារ បានថ្លែងប្រាប់យើងតមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌ្ធុលឡោហ្ហ៍ អាល់-បារគ្ហ៊ី តមកពី ហ្ហាជ្ជ៊ីឡាស់ តមកពី អ្ហាប់ឌ្ធុល ហ្ហាមីដ ប៊ិន ណាស្ស៊ារ ដែលបានថា អាប៊ូ អ្ហាប់ឌ្ធុលឡោះហ្ហ៍មានវចនៈថា៖ "ពួកគេបដិសេធអ៊ីម៉ាំ[صلوات الله عليه والسلام]ដែលចាំបាច់ត្រូវស្តាប់បង្គាប់ ។ ពួកគេច្រានចោលព្រះអង្គ[صلوات الله عليه والسلام] ។ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ហ៍ ﷻ នៅលើផែនដីមិនមានអ្វីប្រសើរជាងការចាំបាច់ត្រូវស្តាប់បង្គាប់ទេសម្រាប់អល់ឡោះហ្ហ៍ ﷻ ។ អល់ឡោះហ្ហ៍ ﷻ បានដាក់ព្រះបញ្ជាមកលើអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ យ៉ាងយូរ ។ ព្រះអង្គ ﷺ មិននៅក្នុងការចាំបាច់ឲ្យស្តាប់បង្គាប់ទេ លុះត្រាអល់ឡោះហ្ហ៍ ﷻ បានផ្លាស់ព្រះហឫទ័យលើកតម្កើងព្រះអង្គ ﷺ ឲ្យកិត្តិយសព្រះអង្គ ﷺ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១២៤] អញនឹងតែងតាំងអ្នកជាអ៊ីម៉ាំសម្រាប់មនុស្ស ។* អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ បានដឹងថាតំណែងនេះជាព្រះគុណបំណាច់មួយ ។ *គេបានទូលថា៖ "បណ្តាកូនចៅទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ[ដែរទេ] ?"* ព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *"កិច្ចសន្យារបស់អញមិនទាក់ទងនឹងពួកទុច្ចរិតទេ ។"* អាប៊ូ អ្ហាប់ឌ្ធុលឡោះហ្ហ៍[صلوات الله عليه والسلام]មានវចនៈថា៖ "មានន័យថាបានតែលើបណ្តាកូនចៅ[បរិសុទ្ធ]របស់អ្នក ﷺ ទេ មិនអាចបានដល់ទៅអ្នកឯទៀតទេ ។" (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام 1: 509)

***

3/124. مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ بَابَوَيْهِ: قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِمْرَانَ الدَّقَّاقُ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا حَمْزَةُ بْنُ الْقَاسِمِ الْعَلَوِيُّ الْعَبَّاسِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مَالِكٍ الْكُوفِيُّ الْفَزَارِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ زَيْدٍ الزَّيَّاتُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ زِيَادٍ الْأَزْدِيُّ، عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ، عَنِ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ إِذِ ابْتَلَى إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ﴾ مَا هَذِهِ الْكَلِمَاتُ؟ قَالَ: «هِيَ الْكَلِمَاتُ الَّتِي تَلَقَّاهَا آدَمُ مِنْ رَبِّهِ فَتَابَ عَلَيْهِ، وَ هُوَ أَنَّهُ قَالَ: يَا رَبِّ، أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ وَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ إِلاَّ تُبْتَ عَلَيَّ؛ فَتَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ».

១២៤/៣. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ្ហាលី ប៊ិន បាបារ៉ៃហ៊ូ៑ បានថ្លែងតមកពី [...] អាល់-មូហ្ហាជ្ជ៊ីដ្ធ ប៊ិន ម៉ារ ដែលបានថ្លែងតមកពី អាល់-ស្ស៊ីឌ្ធ៊ីក យ៉ាកុ៑ហ្ហារ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ[صلوات الله عليه والسلام] ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ[صلوات الله عليه والسلام]អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ៍ ﷻ *[២:១២៤] កាលម្ចាស់របស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានល្បងពិសោធគេដោយវាចា* ថាតើវាចា

នោះគឺអ្វី ? ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "វាចាទាំងនេះគឺវាចាដែលអាដ្ធាំ(عليه السلام)បានទទួលពីម្ចាស់(عز وجل)ព្រះអង្គ(عليه السلام) ។ អល់ឡោះហ្ស៊ា(عز وجل)បានបែរមករកព្រះអង្គ(عليه السلام)វិញ[ដោយព្រះមេត្តា] ។ វាចានោះគឺអាដ្ធាំ(عليه السلام)បានទូលថា៖ "ម្ចាស់(عز وجل)អើយ ! ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមអង្វរព្រះអង្គ(عز وجل)ដោយនូវសិទ្ធិរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ(صلى الله عليه وآله وسلم) អ្ហ្ម៉ាលី(صلوات الله عليه والسلام) ហ្វាទ្ធីម៉ាសុ(سلام الله عليها) អាល់-ហ្ហាសាន(صلوات الله عليه والسلام)និងអាល់-ហ្ហ៊ូសែន(صلوات الله عليه والسلام) ទាល់តែព្រះអង្គ(عز وجل)បែរមករកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)វិញ ។" ហេតុដូច្នេះ អល់ឡោះហ្ស៊ា(عز وجل)បានបែរមករកអាដ្ធាំ(عليه السلام)វិញ[ដោយព្រះមេត្តា] ព្រោះព្រះអង្គ(عز وجل)ទ្រង់មានព្រះមេត្តាធម៌ មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។"

فَقُلْتُ لَهُ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، فَمَا يَعْنِي عَزَّ وَ جَلَّ بِقَوْلِهِ: ﴿فَأَتَمَّهُنَّ﴾؟ قَالَ: «يَعْنِي فَأَتَمَّهُنَّ إِلَى الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) اِثْنَيْ عَشَرَ إِمَاماً، تِسْعَةٌ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)».

ខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)ថា៖ "ព្រះរាជបុត្រ(صلوات الله عليه والسلام)រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា(صلى الله عليه وآله وسلم)អើយ ! តើព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង ចង់ថាអ្វីក្នុងព្រះរាជបន្ទូលព្រះអង្គ(عز وجل) *[២:១២៤] គេអនុវត្តិបានសម្រេចវាចាទាំងនោះ ?*" ព្រះអង្គ(عز وجل)មានវចនៈថា៖ "មានន័យថាព្រះអង្គ(عليه السلام)បានបង្ក្រៀបវាចាទាំងនេះរហូតដល់ទៅអាល់-ក្ហ៊ីអ៊ីម(عجل الله فرجه) អ៊ីម៉ាំទាំងដប់ពីរ(عليهم السلام) ប្រាំបួនអង្គ(عليهم السلام)ជាព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា(عليهم السلام)របស់អាល់-ហ្ហ៊ូសែន(صلوات الله عليه والسلام) ។"

قَالَ الْمُفَضَّلُ: فَقُلْتُ لَهُ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، فَأَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ جَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ﴾؟ قَالَ: «يَعْنِي بِذَلِكَ الْإِمَامَةَ، جَعَلَهَا اللَّهُ فِي عَقِبِ الْحُسَيْنِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ».

អាល់-មូហ្ហាដ្ធ(ض)ដ្ធ(ل)បានថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)ថា៖ "ព្រះរាជបុត្ត(صلوات الله عليه والسلام)រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា(صلى الله عليه وآله وسلم)អើយ ! សូមព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)ប្រាប់ទូលបង្គំឲ្យជ្រាបព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា(عز وجل) *[៤៣:២៨] ព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យវាទៅជាព្រះបន្ទូលដែលបិតនៅរៀងរហូតក្នុងចំណោមបណ្ដាកូនចៅរបស់គេ ។"* ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "នេះមានន័យថាអ៊ីម៉ាម៉ាសុ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ា(عز وجل)បានធ្វើឲ្យអ៊ីម៉ាម៉ាសុ៊ីនេះនៅក្នុងបណ្ដាកូនចៅជំនាន់ក្រោយរបស់អាល់-ហ្ហ៊ូសែន(صلوات الله عليه والسلام)រហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។"

قَالَ: فَقُلْتُ لَهُ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، فَكَيْفَ صَارَتِ الْإِمَامَةُ فِي وُلْدِ الْحُسَيْنِ دُونَ وُلْدِ الْحَسَنِ، وَ هُمَا جَمِيعاً وَلَدَا رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ سِبْطَاهُ، وَ سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ؟

អាល់-មូហ្ហាដ្ធ(ض)ដ្ធ(ل)បានថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)ថា៖ "ព្រះរាជបុត្ត(صلوات الله عليه والسلام)រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា(صلى الله عليه وآله وسلم)អើយ ! ហេតុអ្វីអ៊ីម៉ាម៉ាសុ៊ីបានទៅព្រះរាជបុត្ររបស់ អាល់-ហ្ហ៊ូសែន(صلوات الله عليه والسلام) មិនបានទៅព្រះរាជបុត្ររបស់ អាល់-ហ្ហាសាន(صلوات الله عليه والسلام)ទេ ព្រះអង្គទាំងពីរ(عليهم السلام)ជាព្រះរាជបុត្ររបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា(صلى الله عليه وآله وسلم) ជាព្រះរាជនត្តា(عليهم السلام)របស់ព្រះអង្គ(صلى الله عليه وآله وسلم)ជាព្រះរាជអគ្គមហាប្រមុខរបស់អស់យុវជនឋានសួគ៌ ?"

فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «إِنَّ مُوسَى وَ هَارُونَ كَانَا نَبِيَّيْنِ مُرْسَلَيْنِ أَخَوَيْنِ، فَجَعَلَ اللَّهُ النُّبُوَّةَ فِي صُلْبِ هَارُونَ دُونَ صُلْبِ مُوسَى، وَ لَمْ يَكُنْ لِأَحَدٍ أَنْ يَقُولَ: لِمَ فَعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ؟ وَ إِنَّ الْإِمَامَةَ خِلاَفَةُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، لَيْسَ لِأَحَدٍ أَنْ يَقُولَ: لِمَ جَعَلَهَا اللَّهُ فِي صُلْبِ الْحُسَيْنِ دُونَ صُلْبِ الْحَسَنِ؟ لِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَكِيمُ فِي أَفْعَالِهِ ﴿لاَ يُسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَ هُمْ يُسْئَلُونَ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣١٧ الحديث: ٩٩/ ٦٠٣، الخصال – الجزء: ١ الصفحة: ٣٠٤ الحديث : ٨٤)**

ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "មូសា(عليه السلام)និងហ្ហារ៉ូន(عليه السلام)ជាព្រះសាស្ដា(عليهم السلام) ជារ៉ាស៊ូល(عليهم السلام) ជាបងប្អូនគ្នា ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ា(عز وجل)បានធ្វើឲ្យតំណែងសាស្ដាបានទៅបណ្ដាកូនចៅជំនាន់ក្រោយរបស់ហ្ហារ៉ូន(عليه السلام) ជា

ជាងបានទៅបណ្ដាកូនចៅជំនាន់ក្រោយរបស់មូសាؑ ។ គេមិនមានសិទ្ធិសួរទេថា៖ "ហេតុអ្វីអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាធ្វើដូច្នេះ ?" អ៊ីម៉ាម៉ាសុ់ជាខ៉ លីហ្វាសុ់របស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា គេមិនមានសិទ្ធិនិយាយទេថា៖ "ហេតុអ្វីអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាដាក់វាទៅឲ្យបណ្ដាកូនចៅជំនាន់ក្រោយរបស់អាល់-ហ្ស៊ីសែន់ صلوات الله عليه والسلام ជាជាងបណ្ដាកូនចៅជំនាន់ក្រោយរបស់អាល់-ហ្ហាសាន់ صلوات الله عليه والسلام ?" នេះពីព្រោះព្រះអង្គ ﷻ គឺអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា ។ ព្រះអង្គ ﷻ ទ្រង់ញាណព្រះទង្វើរបស់ព្រះអង្គ ﷻ *[២១:២៣] គេនឹងមិនសាកសួរព្រះអង្គអំពីអំពើដែលព្រះអង្គបានធ្វើទេ តែពួកគេនោះទេដែលនឹងត្រូវសួរចម្លើយ ។"* (الخصال: 304 /84)

***

4/124. عَنْهُ: مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ، عَمَّنْ ذَكَرَهُ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ زَيْدٍ الشَّحَّامِ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) يَقُولُ، «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى اتَّخَذَ إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام) عَبْداً قَبْلَ أَنْ يَتَّخِذَهُ نَبِيّاً، وَ إِنَّ اللَّهَ اتَّخَذَهُ نَبِيّاً قَبْلَ أَنْ يَتَّخِذَهُ رَسُولًا، وَ إِنَّ اللَّهَ اتَّخَذَهُ رَسُولًا قَبْلَ أَنْ يَتَّخِذَهُ خَلِيلًا، وَ إِنَّ اللَّهَ اتَّخَذَهُ خَلِيلًا قَبْلَ أَنْ يَجْعَلَهُ إِمَاماً، فَلَمَّا جَمَعَ لَهُ الْأَشْيَاءَ قَالَ: إِنِّي جاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِماماً».

១២៤/៤. [រាយការណ៍ដោយ]លោក (គឺអាល់-គូឡៃនី) តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-ហ្ហាសាន់ តមកពីលោកអ្នកធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៍រឿងនេះតមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន ខ៉លិដ្ធ តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន ស៊ីណាន តមកពី ស៊ីយ៉ាដ្ធ អាល់-ស្ហ្ហាហ្ការ ដែលបានថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីវ៉ា صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ា تبارك وتعالى បានយកអ៊ីបរ៉ាហ៊ីម ؑ ជាបាវមុនយកព្រះអង្គ ؑ ជាព្រះសាស្ដា ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាបានយកព្រះអង្គ ؑ ជាព្រះសាស្ដាមុនយកព្រះអង្គ ؑ ជារ៉ាសូល (ព្រះសាសន:ទូត) ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាបានយកព្រះអង្គ ؑ ជារ៉ាសូលមុនយកព្រះអង្គ ؑ ជាមិត្ត ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាបានយកព្រះអង្គ ؑ ជាមិត្តមុនយកព្រះអង្គ ؑ ជាអ៊ីមុាំ ។ ដូច្នេះ លុះអង្គ ؑ បានសម្រេចដោយប្រការសព្វគ្រប់ហើយ ទើបអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *"[២:១២៤] អញនឹងតែងតាំងអ្នកជាអ៊ីមុាំសម្រាប់មនុស្ស ។"*

قَالَ: «فَمِنْ عِظَمِهَا فِي عَيْنِ إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام): ﴿قَالَ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي قالَ لا يَنالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ﴾ قَالَ لَا يَكُونُ السَّفِيهُ إِمَامَ التَّقِيِّ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٢٢ الحديث: ٩٩/ ٦٠٥، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ١٣٣ الحديث : ٢)**

អ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អ្វីដែលធំបំផុតសម្រាប់អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម ؑ គឺ៖ *[២:១២៤] គេបានទូលថា៖ "បណ្ដាកូនចៅទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ?" ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "កិច្ចសន្យារបស់អញមិនទាក់ទងនឹងពួកទុច្ចរិតទេ ។"* បុគ្គលចោលម្ស៊ៀតមិនអាចធ្វើជាអ៊ីមុាំរបស់បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាបានទេ ។"
(الكافي 1: 133/ 2)

***

*5/124. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِي يَحْيَى الْوَاسِطِيِّ، عَنْ هِشَامِ ابْنِ سَالِمٍ وَ دُرُسْتَ بْنِ أَبِي مَنْصُورٍ، عَنْهُ، قَالَ:

*១២៤/៥. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប [រាយការណ៍] តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាស្ញ៉ា តមកពី អាស្ញ៉ាម៉ាដ្ធ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាស្ញ៉ា អាល់-វ៉ាស៊ីទ្ធី តមកពី ហ្ហ៊ីស្ហ៊ាំ អ៊ីបនូ សាលីម និង ឌ្ធូរុស ប៊ិន អាប៊ូ ម៉ាន់ស្ហ៊ូរ តមកពីលោកដែលបានថា

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «قَدْ كَانَ إِبْرَاهِيمُ نَبِيّاً وَ لَيْسَ بِإِمَامٍ حَتَّى قَالَ اللَّهُ لَهُ: ﴿إِنِّي جاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِماماً قالَ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي﴾ فَقَالَ اللَّهُ: ﴿لا يَنالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ﴾ مَنْ عَبَدَ صَنَماً أَوْ وَثَناً لاَ يَكُونُ إِمَاماً». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٢٢

الحديث: ٩٩/ ٦٠٤، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ١٣٣ الحديث : ١)**

អាប៊ូ អ្ហ:ប់ឌ្ឍុលឡោះហ្ហ៊ីសាន់ មានវចន:ថា៖ "កាលនោះអ៊ីបរ៉ហ៊ីមជាព្រះសាស្ត្រា មិនមែនអ៊ីម៉ាំទេ រហូតដល់ពេលអល់ឡោះហ្ហ៊ីមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១២៤] "អញនឹងតែងតាំងអ្នកជាអ៊ីម៉ាំសម្រាប់មនុស្ស ។"* គេបានទូលថា៖ *"បណ្តាកូនចៅទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ?"* អល់ឡោះហ្ហ៊ីមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *"កិច្ចសន្យារបស់អញមិនទាក់ទងនឹងពួកទុច្ចរិតទេ ។"* អ្នកធ្វើសក្តារ:រូបបដិមាឬរូបភាពមិនអាចជាអ៊ីម៉ាំ បានទេ ។" (الكافي 1: 133/ 1)

***

*6/124. عَنْ حَرِيزٍ، عَمَّنْ ذَكَرَهُ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللهِ: ﴿لاَ يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ﴾، أَيْ لاَ يَكُونُ إِمَاماً ظَالِماً. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٢٤ الحديث: ٩٩/ ٦٠٩، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٥٨ الحديث : ٨٩)**

*១២៤/៦. រាយការណ៍ដោយ ហ្ការីស តមកពីម្នាក់ទៀតដែលបានរាយការណ៍រឿងនេះតមកពី អាប៊ូ យ៉ាហ្ហ:ក្ហ:ារ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ៊ីមានរាជ *[២:១២៤] កិច្ចសន្យារបស់អញមិនទាក់ទងនឹងពួកទុច្ចរិតទេ* ពោលគឺបុគ្គលអយុត្តិធម៌មិនអាចជាអ៊ីម៉ាំបានទេ ។" (تفسير العيّاشي 1: 58/ 89)

***

*7/124. عَنْ هِشَامِ بْنِ الْحَكَمِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللهِ: ﴿إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِماماً﴾. قَالَ: فَقَالَ: «لَوْ عَلِمَ اللهُ أَنَّ اسْماً أَفْضَلُ مِنْهُ لَسَمَّانَا بِهِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٢٤ الحديث: ٩٩/ ٦١٠، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٥٨ الحديث : ٩٠)**

*១២៤/៧. រាយការណ៍ដោយ ហ្ហ:ីស្ហ:ាំ ប៊ិន អាល់-ហ្ហ:ាកាំ តមកពី អាប៊ូ អ្ហ:ប់ឌ្ឍុលឡោះហ្ហ៊ីសាន់ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ៊ីមានរាជ *[២:១២៤] អញនឹងតែងតាំងអ្នកជាអ៊ីម៉ាំ ។* ព្រះអង្គមានវចន:ថា៖ "បើអល់ឡោះហ្ហ៊ីស្គាល់ឈ្មោះមួយទៀតដែលប្រសើរជាងឈ្មោះនេះ (អ៊ីម៉ាំ) ព្រះអង្គនឹងដាក់ឈ្មោះនោះឲ្យយើង ។" (تفسير العيّاشي 1: 58/ 90)

***

*8/124. الشَّيْخُ فِي (أَمَالِيهِ): عَنِ الْحُفَّارِ، قَالَ: حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي وَ إِسْحَاقُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ الدَّبَرِيُّ، قَالَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي، عَنْ مِينَا مَوْلَى عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ، عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ:

*១២៤/៨. អាល់-ស្ហ:ីខ្ខ៊ុ បានរាយការណ៍នៅក្នុង[សាត្រា] អាម៉ាលី របស់លោកតមកពី អាល់-ហ្ហ:ាហ្ហ:ារ តមកពី អ៊ីសម៉ាអ៊ីល តមកពីឪពុកលោកនិង អ៊ីសហ្ហ:ាក្ហ:ំ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម អាល់-ដ្ហ:ាបារី តមកពី អ្ហ:ប់ឌ្ឍុល-រ៉ាហ្ហ:ាក្ហ:ំ តមកពីឪពុកលោក តមកពី មីណា បម្រើរបស់ អ្ហ:ប់ឌ្ឍុល-រ៉ោះហ្ហ:ម៉ាន ប៊ិន អ្ហ:ាហ្ហ:ូ តមកពី អ្ហ:ប់ឌ្ឍុលឡោះហ្ហ:ា ប៊ិន ម៉ាស់អ៊ូដ ដែលបានថា

قَالَ رَسُولُ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «أَنَا دَعْوَةُ أَبِي إِبْرَاهِيمَ». قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللهِ، وَ كَيْفَ صِرْتَ دَعْوَةَ أَبِيكَ إِبْرَاهِيمَ؟ قَالَ: «أَوْحَى اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَى إِبْرَاهِيمَ: ﴿إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِماماً﴾

រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ហ:ីមានព្រះវចន:ថា៖ "ខ្ញុំជាការបួងសួងរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ព្រះបិតាខ្ញុំ ។" យើងបានទូលថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ហ:ីអ៊ីយ! ព្រះអង្គជាការបួងសួងរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ព្រះបិតាព្រះអង្គ ដូចម្តេចទៅ ?" ព្រះអង្គមានព្រះវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ហ:ីបានបើកឲ្យអ៊ីបរ៉ហ៊ីមដឹងថា៖ *"[២:១២៤] "អញនឹងតែងតាំងអ្នកជាអ៊ីម៉ាំសម្រាប់មនុស្ស ។"*

فَاسْتَخَفَّ إِبْرَاهِيمَ الْفَرَحُ، فَقَالَ: يَا رَبِّ، وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي أَئِمَّةً مِثْلِي؟ فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ: أَنْ - يَا إِبْرَاهِيمُ - أَيْ لاَ أُعْطِيكَ عَهْداً لاَ أَفِي لَكَ بِهِ.

តែព្រះអង្គﷺវាយតម្លៃទាបសំណាងល្អនេះ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គﷺបានទូលថា៖ "ម្ចាស់ﷻអើយ ! បណ្តាកូនចៅទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺនឹងទៅជាអ៊ីមុាំដូចទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺទេ ?" អល់ឡោះហ្ស៊ូﷻបានបើកឲ្យព្រះអង្គﷺដឹងថា៖ "អ៊ីបរ៉ហ៊ីមﷺអើយ ! អញﷻមិនអាចសន្យានឹងអ្នកﷺបានទេដោយមិនគោរពពាក្យសន្យានោះ ។"

قَالَ: يَا رَبِّ، مَا الْعَهْدُ الَّذِي لاَ تَفِي لِي بِهِ؟ قَالَ: لاَ أُعْطِيكَ عَهْداً لِظَالِمٍ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ. قَالَ: يَا رَبِّ، وَ مَنِ الظَّالِمُ مِنْ وُلْدِي الَّذِي لاَ يَنَالُ عَهْدَكَ؟ قَالَ: مَنْ سَجَدَ لِصَنَمٍ مِنْ دُونِي لاَ أَجْعَلُهُ إِمَاماً أَبَداً، وَ لاَ يَصْلُحُ أَنْ يَكُونَ إِمَاماً. قَالَ إِبْرَاهِيمُ: ﴿وَ اجْنُبْنِي وَ بَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ * رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيراً مِنَ النَّاسِ﴾».

ព្រះអង្គﷺបានទូលថា៖ "ម្ចាស់ﷻអើយ ! សន្យាអ្វីដែលព្រះអង្គﷻមិនអាចសន្យាបាននឹងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺនោះ ?" អល់ឡោះហ្ស៊ូﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "អញﷻមិនអាចសន្យានឹងអ្នកﷺបានទេសម្រាប់បណ្តាកូនចៅអ្នកﷺដែលជាជនអយុត្តិធម៌ ។" ព្រះអង្គﷺបានទូលថា៖ "ម្ចាស់ﷻអើយ ! កូនចៅទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺមួយណាទៅជាជនទុច្ចរិតដែលមិននៅក្នុងកិច្ចសន្យារបស់ព្រះអង្គﷻនោះ ?" ព្រះអង្គﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "បុគ្គលដែលសំពះរូបបដិមាក្រៅពីអញﷻ ។ អញﷻនឹងមិនឲ្យបុគ្គលនោះទៅជាអ៊ីមុាំទេ ដាច់ខាត មិនត្រឹមត្រូវទេដែលបុគ្គលនោះទៅជាអ៊ីមុាំ ។" អ៊ីបរ៉ហ៊ីមﷺបានទូលថា៖ *"[១៤:៣៥] សូមព្រះអង្គព្រះមេត្តាការពារទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនិងបណ្តាកូនទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំពីការធ្វើសក្តារ: រូបបដិមា ។ [១៤:៣៦] ម្ចាស់អើយ ការពិតវាទាំងនេះ (រូបបដិមា) បានធ្វើឲ្យមនុស្សភាគច្រើនវង្វេង ។"*

قَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «فَانْتَهَتِ الدَّعْوَةُ إِلَيَّ وَ إِلَى أَخِي عَلِيٍّ، لَمْ يَسْجُدْ أَحَدٌ مِنَّا لِصَنَمٍ قَطُّ، فَاتَّخَذَنِيَ اللَّهُ نَبِيّاً وَ عَلِيّاً وَصِيّاً».
(البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٣٢٥ الحديث: ٩٩/ ٦١٥، الأمالي - الجزء: ١ الصفحة: ٣٨٨)**

ព្រះសាស្តាﷺមានព្រះវចន:ថា៖ "ការបូងសូងចប់នឹងខ្ញុំﷺនិងអ្ហ៊ាលីﷺ ប្អូនប្រុសខ្ញុំﷺ ។ យើងទាំងពីរﷺមិនដែលសំពះរូបបដិមាសោះឡើយ ។ ហេតុដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ូﷻបានយកខ្ញុំﷺជាព្រះសាស្តា ﷺ យកអ្ហ៊ាលីﷺជាព្រះឧត្តរាធិការី (អ្នកស្នង) ។" (الأمالي 1: 388)

وَإِذْ جَعَلْنَا ٱلْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا وَٱتَّخِذُوا۟ مِن مَّقَامِ إِبْرَٰهِـۧمَ مُصَلًّى ۖ وَعَهِدْنَآ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِىَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلْعَٰكِفِينَ وَٱلرُّكَّعِ ٱلسُّجُودِ ﴿١٢٥﴾

១២៥. [ចូរនឹកឃើញ]កាលយើងបានធ្វើឲ្យព្រះមហាគ្រឹះ (គឺកាកុ៌បាស៊ូ) ទៅជាកន្លែងជួបជុំគ្នាសម្រាប់មនុស្សនិង[ជាកន្លែងប្រកបដោយ]សន្តិសុខ ។ ចូរពួកអ្នកយកកន្លែងដែលអ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានឈរនោះជាកន្លែងធ្វើនមស្តារ ។" យើងបានដាក់បង្គាប់លើអ៊ីបរ៉ហ៊ីមនិងអ៊ីសម៉ាអ៊ីលថា៖ "អ្នកទាំងពីរចូរជម្រះបន្សុទ្ធព្រះមហាគ្រឹះអញសម្រាប់នរជនដែលដើរវ្ហ៊ែលជុំវិញ សម្រាប់នរជនដែលចូលកាន់កន្លែងស្ងប់ដើម្បីរកធម៌ សម្រាប់នរជនដែលបង្ហ្ហ៊ានកាយ (គឺរ៉ូគូអ៊ូ) សម្រាប់នរជនដែលក្រាបប្រណិប័តន៍ (គឺស្ហ៊ូយ្ហ៊ូដ) ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២៥

1/125. مُحَمَّدِ بْنِ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفُضَيْلِ، عَنْ أَبِي الصَّبَّاحِ الْكِنَانِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ رَجُلٍ نَسِيَ أَنْ يُصَلِّيَ الرَّكْعَتَيْنِ عِنْدَ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي طَوَافِ الْحَجِّ وَ الْعُمْرَةِ؟ فَقَالَ: «إِنْ كَانَ بِالْبَلَدِ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ عِنْدَ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: ﴿وَ اتَّخِذُوا مِنْ مَقامِ إِبْراهِيمَ مُصَلًّى﴾ وَ إِنْ كَانَ قَدِ ارْتَحَلَ فَلاَ آمُرُهُ أَنْ يَرْجِعَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٢٦ الحديث: ٩٩/ ٦١٨، الكافي – الجزء: ٤ الصفحة: ٤٢٥ الحديث : ١)**

១២៥/១. មូហ៊ាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាក់គូប បានថ្លែងតមកពី មូហ៊ាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាស៊ុយ៉ា តមកពី អាស៊ុម៉ាដ្ធ ប៊ិន មូហ៊ាំម៉ាដ្ធ តមកពី មូហ៊ាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ីសម៉ាអ៊ីល តមកពី មូហ៊ាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន ហ្វូដ្ធយ៉ល់ តមកពី អាប៊ូ ស្វប់បាស់ អាល់-គីណានី ដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្វ៎ﷺអំពីអ្នកដែលភ្លេចធ្វើនមស្ការពីររ៉ាក់អាត់នៅឯកន្លែងអ៊ីបរ៉ហ៊ីម(عليه السلام)ឈរ (គឺ ម៉ាកូម អ៊ីបរ៉ហ៊ីម) នៅពេលដើរវង្វេល (គឺត៍វ៉ាហ្វ់) ពេលបំពេញពិធីហាជ្ជនិងអ៊ុមរ៉ោះត៍ ?" ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "បើអ្នកនោះនៅក្នុងស្រុក (ម៉ាក់កាស់) អ្នកនោះគប្បីធ្វើនមស្ការពីររ៉ាក់អាត់នៅឯកន្លែងអ៊ីបរ៉ហ៊ីមឈរ (គឺ ម៉ាកូម អ៊ីបរ៉ហ៊ីម) ព្រោះអល់ឡោះហ្វ៎(عز وجل)មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១២៥] ចូរពួកអ្នកយកកន្លែងដែលអ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានឈរនោះជាកន្លែងធ្វើនមស្ការ ។* បើអ្នកនោះបានចាកចេញហើយ គេមិនដាក់បញ្ជាឲ្យអ្នកនោះត្រឡប់មកវិញទេ ។" (الكافي 4: 425/ 1)

***

2/125. عَنِ الْحَلَبِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ رَجُلٍ طَافَ بِالْبَيْتِ طَوَافَ الْفَرِيضَةِ فِي حَجٍّ كَانَ أَوْ عُمْرَةٍ وَ جَهِلَ أَنْ يُصَلِّيَ رَكْعَتَيْنِ عِنْدَ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ قَالَ: يُصَلِّيهَا وَ لَوْ بَعْدَ أَيَّامٍ لِأَنَّ اللَّهَ يَقُولُ ﴿وَ اتَّخِذُوا مِنْ مَقامِ إِبْراهِيمَ مُصَلًّى﴾. (التفسير (للعياشى) , ج 1 , ص 58)

១២៥/២. រាយការណ៍ដោយ អាល់-ហាឡាប៊ី តមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្វ៎ﷺ ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គﷺអំពីអ្នកធ្វើត៍វ៉ាហ្វ់ គឺត៍វ៉ាហ្វ់ហ្វារឌូនៅពេលធ្វើពិធីហាជ្ជឬអ៊ុមរ៉ោះត៍ អ្នកនោះមិនដឹងទេថាត្រូវស៊ូឡាត់ពីររក់អាត់នៅឯម៉ាកូម អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ។ ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "អ្នកនោះគប្បីស៊ូឡាត់ទាំងពីររក់អាត់នេះ ទោះជាបន្ទាប់ពីច្រើនថ្ងៃមកហើយក៏ដោយ ព្រោះអល់ឡោះហ្វ៎(عز وجل)មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១២៥] ចូរពួកអ្នកយកកន្លែងដែលអ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានឈរនោះជាកន្លែងធ្វើនមស្ការ ។"* (تفسير العيّاشي 1: 58/ 92)

***

3/125. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «يَعْنِي نَحِّيَا عَنْهُ الْمُشْرِكِينَ». وَ قَالَ: «لَمَّا بَنَى إِبْرَاهِيمُ الْبَيْتَ وَ حَجَّ النَّاسُ، شَكَتِ الْكَعْبَةُ إِلَى اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى مَا تَلْقَاهُ مِنْ أَيْدِي الْمُشْرِكِينَ وَ أَنْفَاسِهِمْ، فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهَا، قِرِّي كَعْبَتِي، فَإِنِّي أَبْعَثُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ قَوْماً يَتَنَظَّفُونَ بِقُضْبَانِ الشَّجَرِ وَ يَتَخَلَّلُونَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٢٧ الحديث: ٩٩/ ٦٢٥، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ٥٩)**

១២៥/៣. អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម [បានថ្លែងថា] អាល់-ស៊ូឌិក្កﷺមានវចនៈថា៖ "នេះមានន័យថាពួកពហុទេពនិយមតែងតែរស់នៅជុំវិញនោះ ។" ហើយព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "កាលអ៊ីបរ៉ហ៊ីម(عليه السلام) បានសាងសង់ព្រះមហាគ្រឹះ (គឺកាក់បាស់) មនុស្សបានមកធ្វើពិធីហាជ្ជ កាក់បាស់បានត្អូញត្អែរដាក់អល់ឡោះហ្វ៎(تبارك وتعالى)អំពីការទទួលរងដៃនិងការដកដង្ហើមចេញចូលរបស់ពួកពហុទេពនិយម ។ ដូច្នេះ អល់ឡោះហ្វ៎(عز وجل)បានបើកឲ្យកាក់បាស់ដឹងថា៖ "បន្តិចទៀត កាក់បាស់អញ(عز وجل)អើយ! អញ(عز وجل)នឹងចាត់បញ្ជូននាអវសានកាលនូវប្រជារាស្ត្រមួយដែលនឹងជម្រះសម្អាតដោយមែកឈើតូចៗ (គឺដុសធ្មេញ) និងដោយចាក់ធ្មេញ ។" (تفسير القمّي 1: 59)

***

4/125. مُحَمَّدِ بْنِ يَعْقُوبَ: عَنْ حُمَيْدُ بْنُ زِيَادٍ، عَنِ ابْنِ سَمَاعَةَ، عَنْ غَيْرِ وَاحِدٍ، عَنْ أَبَانِ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ مُحَمَّدٍ بْنِ الْحَلَبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ: ﴿طَهِّرا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَ الْقَائِمِينَ وَ الرُّكَّعِ السُّجُودِ﴾ فَيَنْبَغِي لِلْعَبْدِ أَنْ لاَ يَدْخُلَ مَكَّةَ إِلاَّ وَ هُوَ طَاهِرٌ، قَدْ غَسَلَ عَرَقَهُ وَ الْأَذَى وَ تَطَهَّرَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٢٨ الحديث: ٩٩/ ٦٢٦، الكافي – الجزء: ٤ الصفحة: ٤٠٠ الحديث : ٣)**

១២៥/៤. មូហ្ាំម៉ាដ់ ប៊ិន យ៉ាក់គូប បានថ្លែងតមកពី ហ៊ូម៉ៃដ ប៊ិន ស៊ីយ៉ាដ់ តមកពី អ៊ីបនូ សាម៉ាអាស់ តមកពីម្នាក់ទៀត តមកពី អាបាន ប៊ិន អ៊ុស្មម៉ាន តមកពី មូហ្ាំម៉ាដ់ ប៊ិន អាល់-ហាឡាប៊ី តមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍ﷺដែលមានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ៍ﷻមានព្រះរាជបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គﷻថា៖ *[២:១២៥] "អ្នកទាំងពីរចូរជម្រះបន្ទុរព្រះមហាគ្រឹះអញសម្រាប់ពួជនដែលដើរធ្វៃលជុំវិញ សម្រាប់ពួជនដែលចូលកាន់កន្លែងស្ងប់ដើម្បីរកធម៌ សម្រាប់ពួជនដែលបង្អោនកាយ សម្រាប់ពួជនដែលក្រាបប្រណិប័តន៍ ។* ហេតុដូច្នេះអ្វីដែលល្អប្រសើរសម្រាប់បាវ គឺទាល់តែស្អាតសិនទើបចូលទៅក្នុងម៉ាក់កាស់បាន ឲ្យបាវនោះសម្អាតកាយឲ្យអស់ញើស ឲ្យអស់ស្មោកគ្រោក ឲ្យជ្រះស្អាតខ្លួន ។" (الكافي 4: 400/ 3)

***

*5/125. الشَّيْخُ فِي (التَّهْذِيبِ): بِإِسْنَادِهِ، عَنْ مُوسَى بْنِ الْقَاسِمِ، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، عَمَّنْ حَدَّثَهُ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «لَيْسَ لِأَحَدٍ أَنْ يُصَلِّيَ رَكْعَتَيْ طَوَافِ الْفَرِيضَةِ إِلاَّ خَلْفَ الْمَقَامِ، لِقَوْلِ اللَّهِ: ﴿وَ اتَّخِذُوا مِنْ مَقامِ إِبْراهِيمَ مُصَلًّى﴾ إِنْ صَلَّيْتَهُمَا فِي غَيْرِهِ فَعَلَيْكَ إِعَادَةُ الصَّلاَةِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٢٦ الحديث: ٩٩/ ٦١٩، التهذيب – الجزء: ٥ الصفحة: ١٣٧ الحديث : ٤٥١)**

*១២៥/៥. អាល់-ស្ហៃខ៍ មានប្រសាសន៍នៅក្នុង[សាត្រា] អាល់-តាស្ស៊ីប របស់លោក យោលតាមបណ្ដាញព័ត៌មានរបស់លោកមកពី មូសា ប៊ិន អាល់-ក៏ស៊ីម តមកពី ស្វហ្វាន ប៊ិន យ៉ាស៊ុយ៉ា តមកពីម្នាក់ដែលបាននិយាយរឿងនេះតមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍ﷺដែលមានវចនៈថា៖ "បុគ្គលមិនត្រូវស្ំឡាត់ពីររ៉ាក់អាត់ផ្សេងពីឯក្រោយកន្លែងដែលអ៊ីបរ៉ហ៊ីមعليه السلامបានឈរនោះទេ (ម៉ាកូម អ៊ីបរ៉ហ៊ីមعليه السلام) ដោយសារព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៍ﷻថែងថា៖ *[២:១២៥] ចូរពួកអ្នកយកកន្លែងដែលអ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានឈរនោះជាកន្លែងធ្វើនមស្ការ ។* បើលោកស្ំឡាត់ពីររ៉ាក់អាត់នេះនៅឯកន្លែងផ្សេង លោកត្រូវស្ំឡាត់សាថ្មីវិញ ។" (التهذيب 5: 137/ 451)

وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّ ٱجْعَلْ هَٰذَا بَلَدًا ءَامِنًا وَٱرْزُقْ أَهْلَهُۥ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ مَنْ ءَامَنَ مِنْهُم بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ ۖ قَالَ وَمَن كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُۥ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُۥٓ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلنَّارِ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٢٦﴾

១២៦. [ចូរនឹកឃើញ]កាលអ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានទូលថា៖ "ម្ចាស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ ! សូមព្រះអង្គមេត្តាធ្វើឲ្យស្រុកនេះប្រកបដោយសន្តិសុខ សូមព្រះអង្គមេត្តាផ្តល់ឲ្យអ្នកស្រុកនេះនូវផលានុផល បណ្ដាអ្នកណាក្នុងចំណោមពួកគេនោះដែលជឿអល់ឡោះហ៍និងថ្ងៃអវសាន ។" ព្រះអង្គមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "អ្នកណាបដិសេធសទ្ធា អញនឹងឲ្យអ្នកនោះត្រេកត្រអាលបន្តិច ។ បន្ទាប់មកអញនឹងដឹកអ្នកនោះទៅរកទណ្ឌកម្មភ្លើងនរក ។ នេះគឺទិសដៅអាក្រក់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២៦

1/126. عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ غَالِبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ رَجُلٍ، قَالَ: سَأَلْتُ عَلِيَّ بْنَ اَلْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ: ﴿وَ لاٰ يَزٰالُونَ مُخْتَلِفِينَ﴾ قَالَ: «عَنَى بِذَلِكَ مَنْ خَالَفَنَا مِنْ هَذِهِ اَلْأُمَّةِ، وَ كُلُّهُمْ يُخَالِفُ بَعْضُهُمْ بَعْضاً فِي دِينِهِمْ،

១២៦/១. រាយការណ៍មកពី អ៊ាប់ឌ្ឍុលឡោះហ្ស៊ា ប៊ិន ក្ខ៊ីលិប ដែលបានតំណាលតមកពីឪពុកលោក តមកពីបុរសម្នាក់ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរ អ៊ីម៉ាម ﷺ ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ូសែន ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ *[១១:១១៨] ពួកគេនឹងមិនឈប់ទាស់ទែងគ្នាទេ ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "មានន័យថាបុគ្គលរបស់សហគមន៍នេះដែលប្រឆាំងយើង ﷺ ។ បុគ្គលទាំងអស់នេះឈ្លោះគ្នារវាងគ្នានិងគ្នាអំពីព្រះសាសនាឯង ។

وَ أَمَّا قَوْلُهُ: ﴿إِلاّٰ مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ وَ لِذٰلِكَ خَلَقَهُمْ﴾ فَأُولَئِكَ أَوْلِيَاؤُنَا مِنَ اَلْمُؤْمِنِينَ، وَ لِذَلِكَ خَلَقَهُمْ مِنَ اَلطِّينَةِ اَلطَّيِّبَةِ، أَ مَا تَسْمَعُ لِقَوْلِ إِبْرَاهِيمَ: ﴿رَبِّ اِجْعَلْ هٰذٰا بَلَداً آمِناً وَ اُرْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ اَلثَّمَرٰاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ﴾ – قَالَ – إِيَّانَا عَنَى وَ أَوْلِيَاءَهُ وَ شِيعَتَهُ وَ شِيعَةَ وَصِيِّهِ، قَالَ: ﴿وَ مَنْ كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلاً ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلىٰ عَذٰابِ اَلنّٰارِ﴾ – قَالَ – عَنَى بِذَلِكَ وَ اَللَّهِ مَنْ جَحَدَ وَصِيَّهُ وَ لَمْ يَتَّبِعْهُ مِنْ أُمَّتِهِ، وَ كَذَلِكَ وَ اَللَّهِ حَالُ هَذِهِ اَلْأُمَّةِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ٣ الصفحة: ١٤٧ الحديث: ٩٩/ ٥٢١٦ ، تفسير العيّاشي – الجزء: ٢ الصفحة: ١٦٤ الحديث: ٨٢)**

រីឯព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ *[១១:១១៩] ក្រៅពីតែនរជនណាដែលព្រះម្ចាស់អ្នកបានប្រោសប្រណីដើម្បីប្រការនោះឯងបានជាព្រះអង្គបង្កើតពួកគេមក ។* ពួកគេជាមិត្តយើង ﷺ ដែលជាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា អាស្រ័យហេតុនេះឯងដែលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ បានបង្កើតពួកគេមកពីដីល្អ ។ លោកមិនបានឮសម្តីរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ ទេ *[២:១២៦] ម្ចាស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអ៊ីយ! សូមព្រះអង្គមេត្តាធ្វើឲ្យស្រុកនេះប្រកបដោយសន្តិសុខ សូមព្រះអង្គមេត្តាផ្តល់ឲ្យអ្នកស្រុកនេះនូវផលានុផល បណ្តាអ្នកណាក្នុងចំណោមពួកគេនោះដែលជឿអល់ឡោះហ្ស៊ា?* មានន័យថាយើង ﷺ មិត្តទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ﷺ ស្ទ្រីអ៊ីម៉ាំ ﷺ និងស្ទ្រីអ៊ីម៉ាំ ﷺ ។ *[២:១២៦] ព្រះអង្គមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "អ្នកណាបដិសេធសទ្ធា អញនឹងឲ្យអ្នកនោះត្រេកត្រអាលបន្តិច ។ បន្ទាប់មកអញនឹងដឹកអ្នកនោះទៅរកទណ្ឌកម្មភ្លើងនរក ។* សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ មានន័យថាបុគ្គលទាំងឡាយដែលប្រយុទ្ធតទល់ព្រះអង្គ ﷺ និងអ្នកស្នងព្រះអង្គ ﷺ ដែលមិនតាមព្រះអង្គ ﷺ ទេ ក្នុងសហគមន៍ព្រះអង្គ ﷺ ។ សហគមន៍នេះស្រដៀងនោះដែរ ។" (تفسير العيّاشي 2: 164/ 82)11:118-122

***

2/126. أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرِسِيُّ فِي (مَجْمَعِ الْبَيَانِ)، قَالَ: رُوِيَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «أَنَّ الْمُرَادَ بِذَلِكَ أَنَّ الثَّمَرَاتِ تُحْمَلُ إِلَيْهِمْ مِنَ الْآفَاقِ».

១២៦/២. អាប៊ូ អ៊ីម៉ាម អាល់-ត្ប៊ីរ៉ីស៊ី បានថ្លែងនៅក្នុង[សាត្រា] ម៉ាជ្ជ៉ូម៉ាកុ៌ អាល់-បាយ៉ាន ថាគេបានថ្លែងតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ស៊ារ ﷺ ថា៖ "នេះមានន័យថាផលានុផលដែលគេបាននាំមកឲ្យបុគ្គលមកពីជើងមេឃ ។"

و رُوِيَ عَنِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) أَنَّهُ قَالَ: «إِنَّمَا هِيَ ثَمَرَاتُ الْقُلُوبِ، أَيْ حَبِّبْهُمْ إِلَى النَّاسِ لِيَثُوبُوا إِلَيْهِمْ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٠ الحديث: ٩٩/ ٦٣٥، مجمع البيان – الجزء: ١ الصفحة: ٣٨٧)**

គេបានរាយការណ៍តមកពី អាល់-ស្ស៊ីឌ្ឍិ ﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ "នេះគឺផលានុផលនៃបេះដូង ពោលគឺបុគ្គល ﷺ ដែលមនុស្សទាំងឡាយត្រូវស្រឡាញ់ដោយស្មោះដើម្បីបានរង្វាន់ ។" (مجمع البيان 1: 387)

***

*3/126. عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ غَالِبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ رَجُلٍ،

*១២៦/៣. រាយការណ៍ដោយ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ន៌ ប៊ិន ក្ន៌លិប តមកពីឪពុកលោក តមកពីបុរសម្នាក់

عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «قَوْلُ إِبْرَاهِيمَ: ﴿رَبِّ اجْعَلْ هٰذا بَلَداً آمِناً وَ ارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ﴾ إِيَّانَا عَنَى بِذَلِكَ وَ أَوْلِيَاءَهُ وَ شِيعَةَ وَصِيِّهِ».

តមកពី អ្ហាលីសម្តេចព្រះ ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ូសៃន៌ សម្តេចព្រះ ថា៖ "សម្តីរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីមអាលាយ *[២:១២៦] ម្ចាស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអ‌ីយ! សូមព្រះអង្គមេត្តាធ្ជ‌ើឲ្យស្រុកនេះប្រកបដោយសន្តិសុខ សូមព្រះអង្គមេត្តាផ្ដល់ឲ្យអ្នកស្រុកនេះនូវផលានុផល បណ្ដាអ្នកណាក្នុងចំណោមពួកគេនោះដែលជឿអល់ឡោះហ្ន៌* ត្រង់នេះព្រះអង្គអាលាយ និយាយដល់យើងអាលាយ ដល់បណ្ដាមិត្តរបស់ព្រះអង្គអាលាយ និងដល់ស្ដ‌ីអ្ហ‌ីស‌ុ‌ំ‌របស់អ្នកស្នងអាលាយ ។

قَالَ: ﴿وَ مَنْ كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلاً ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلىٰ عَذَابِ النَّارِ﴾ قَالَ: عَنَى بِذَلِكَ مَنْ جَحَدَ وَصِيَّهُ وَ لَمْ يَتَّبِعْهُ مِنْ أُمَّتِهِ، وَ كَذَلِكَ وَ اللّٰهِ حَالُ هَذِهِ الْأُمَّةِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٣ الحديث: ٩٩/ ٦٣٩، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٥٩ الحديث : ٩٦)**

អល់ឡោះហ្ន៌ជ្ជ‌ៈ‌ណ‌ៈ‌មានព្រះ‌រ‌ាជ‌ប‌ន្ទ‌ូ‌ល‌ថ‌ា៖ *[២:១២៦] "អ្នកណាបដិសេធសទ្ធា អ‌ញ‌នឹ‌ងឲ្យ‌អ្ន‌ក‌នោ‌ះ‌ត្រ‌ក‌ត្រ‌អ‌ាល‌ប‌ន្ត‌ិ‌ច ។ ប‌ន្ទ‌ាប‌់ម‌ក‌អ‌ញ‌នឹ‌ងដ‌ឹ‌ក‌អ្ន‌ក‌នោ‌ះ‌ទ‌ៅ‌រ‌ក‌ទ‌ណ្ដ‌ក‌ម្ម‌ភ្លើ‌ង‌នរ‌ក ។* ព្រះអង្គ‌ម‌ាន‌ព‌ចន:ថ‌ា៖ "‌នេ‌ះ‌ម‌ាន‌ន‌យ‌ថ‌ាប‌ណ្ដ‌ា‌អ្ន‌ក‌ស‌ហ‌ាគ‌ម‌ន‌ព្រ‌ះ‌អ‌ង្គ‌ដ‌ែ‌ល‌ប‌ដ‌ិ‌សេ‌ធ‌អ្ន‌ក‌ស្ន‌ងព្រ‌ះ‌អ‌ង្គ‌ម‌ិ‌ន‌ត‌ាម‌អ្ន‌ក‌ស្ន‌ងនោ‌ះ‌ទ‌េ ។ ‌ស‌ហ‌ាគ‌ម‌ន‌នេ‌ះ‌ក‌ក‌ដ‌ូ‌ច‌នោ‌ះ‌ដ‌ែ‌រ ។

(تفسير العيّاشي 1: 59/ 96)

***

*4/126. الْعَيَّاشِيُّ: رَوَاهُ بِأَسَانِيدَ عَنْ صَفْوَانَ الْجَمَّالِ، قَالَ: كُنَّا بِمَكَّةَ فَجَرَى الْحَدِيثُ فِي قَوْلِ اللَّهِ: ﴿وَ إِذِ ابْتَلىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ﴾ قَالَ: أَتَمَّهُنَّ بِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ الْأَئِمَّةِ مِنْ وُلْدِ عَلِيٍّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ) فِي قَوْلِ اللَّهِ: ﴿ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَ اللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾،

*១២៦/៤. អាល់-អ‌ៃ‌យ‌ៃ‌ស‌ុ‌ី‌ ‌ប‌ាន‌រ‌ាយ‌ការ‌ណ៍‌ត‌ាម‌ប‌ណ្ដ‌ា‌ញ‌ព‌ត‌ម‌ាន‌លោ‌ក‌ត‌ម‌ក‌ពី‌ ‌ស‌ហ‌ូ‌ហ‌ាន‌ អ‌ាល់-ឃ‌ាំ‌ម‌ាល‌ ‌ដ‌ែ‌ល‌ប‌ាន‌ថ‌ាយ‌ើ‌ង‌ប‌ាន‌នៅ‌ង‌ម‌ាក‌ក‌ាសុ‌ំ‌ ‌និ‌យ‌ាយ‌គ‌ា‌ដ‌ល‌ព្រ‌ះ‌ប‌ន្ទ‌ូ‌ល‌អ‌ល‌ឡ‌ោ‌ះ‌ហ្ន‌៌ជ្ជ‌ៈ‌ *[២:១២៤] ‌ក‌ាល‌ម្ចា‌ស‌់‌រ‌ប‌ស‌់‌អ‌ីុ‌ប‌រ‌ហ‌ីុ‌ម‌ប‌ាន‌ល្ប‌ង‌ព‌ិ‌ស‌ោ‌ធ‌គ‌េ‌ដ‌ោ‌យ‌ក‌ា‌ច‌ា ។ ‌គ‌េ‌អ‌ន‌ុ‌វ‌ត្ត‌ិ‌ប‌ាន‌ស‌ម‌្ព‌េ‌ច‌ក‌ា‌ច‌ា‌ទ‌ាំ‌ង‌នោ‌ះ ។* ‌ព‌ះ‌អ‌ង្គ‌ម‌ាន‌ព‌ចន:ថ‌ា៖ "‌ព‌ះ‌អ‌ង្គ‌ប‌ាន‌ប‌ង្ក‌្ក‌ប‌់‌ក‌ា‌ច‌ា‌ទ‌ាំ‌ង‌នេ‌ះ‌ដ‌ោ‌យ‌ម‌ូ‌ហ‌ាំ‌ម‌ាដ‌ុ‌ំ‌ អ‌ាល‌ីសម្ត‌េ‌ច‌ព្រ‌ះ‌ ‌ន‌ិ‌ង‌ អ‌ីុ‌ម‌ុ‌ាំ‌ដ‌ែ‌ល‌ជ‌ា‌ព‌ះ‌រ‌ាជ‌ប‌ុ‌ត្រ‌ម‌ាន‌ស‌ម‌ត‌ិ‌ភ‌ាព‌ល‌ន‌ៃ‌ម‌ាន‌ស‌ម‌ត‌ិ‌ភ‌ាព‌ ‌ន‌ៃ‌អ‌ាល‌ីសម្ត‌េ‌ច‌ព្រ‌ះ‌ ‌ដ‌ូ‌ច‌ន‌ៅ‌ក‌្ន‌ុ‌ង‌ព‌ះ‌ប‌ន្ទ‌ូ‌ល‌អ‌ល‌ឡ‌ោ‌ះ‌ហ‌្ន‌៌ជ‌្ជ‌ៈ‌ *[៣:៣៤] ‌ប‌ណ្ដ‌ា‌ក‌ូ‌ន‌ច‌ៅ‌ត‌ៗ‌គ‌ា‌រ‌ៀ‌ង‌ម‌ក ។ ‌អ‌ល‌ឡ‌ោ‌ះ‌ហ‌ន‌៌‌ទ‌្ម‌ង‌់‌ស‌ន‌ា‌ក‌ា‌រ ‌ព‌ះ‌អ‌ង‌្ក‌ទ‌្ម‌ង‌់‌ញ‌ា‌ណ ។"*

ثُمَّ قَالَ: ﴿إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَاماً قَالَ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لاَ يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ﴾ قَالَ: يَا رَبِّ، وَ يَكُونُ مِنْ ذُرِّيَّتِي ظَالِمٌ؟ قَالَ: نَعَمْ، فُلاَنٌ وَ فُلاَنٌ وَ فُلاَنٌ وَ مَنِ اتَّبَعَهُمْ.

ប‌ន្ទ‌ាប‌់ម‌ក‌អ‌ល‌ឡ‌ោ‌ះ‌ហ‌ន‌៌‌ជ‌្ជ‌ៈ‌ម‌ាប‌ព‌ះ‌ប‌ន្ទ‌ូ‌ល‌ថ‌ា៖ *[២:១២៤] អ‌ញ‌នឹ‌ងតែ‌ង‌ត‌ាំ‌ង‌អ្ន‌ក‌ជ‌ា‌អ‌ីុ‌ម‌ុ‌ាំ‌ស‌ម‌្ព‌ាប‌់‌ម‌នុ‌ស‌្ស ។" ‌គ‌េ‌ប‌ាន‌ទ‌ូ‌ល‌ថ‌ា៖ "ប‌ណ្ដ‌ា‌ក‌ូ‌ន‌ច‌ៅ‌ទ‌ូ‌ល‌ព‌ះ‌ប‌ង‌្ក‌ំ‌ជ‌ា‌ខ‌្ញ‌ុ‌ំ ?" ‌ព‌ះ‌អ‌ង‌្ក‌ម‌ាន‌ព‌ះ‌ប‌ន‌្ទ‌ូ‌ល‌ថ‌ា៖ "‌ក‌ិ‌ច‌្ច‌ស‌ន‌្ទ‌ា‌រ‌ប‌ស‌់‌អ‌ញ‌ ‌ម‌ិ‌ន‌ទ‌ាក‌់‌ទ‌ង‌នឹ‌ង‌ព‌ួ‌ក‌ទ‌ុ‌ច‌្ច‌រ‌ិ‌ត‌ទ‌េ ។* ‌ព‌ះ‌អ‌ង‌្ក‌ម‌ាន‌ព‌ចន:ថ‌ា៖ "‌ម‌្ចា‌ស‌់‌ជ‌្ជ‌ៈ‌អ‌ីយ! ‌នឹ‌ង‌ម‌ាន‌ប‌ុ‌គ‌្គ‌ល‌ទ‌ុ‌ច‌្ច‌រ‌ិ‌ត‌នៅ‌ក‌្ន‌ុ‌ង‌ ‌ប‌ណ្ដ‌ា‌ក‌ូ‌ន‌ច‌ៅ‌ទ‌ូ‌ល‌ព‌ះ‌ប‌ង‌្ក‌ំ‌ជ‌ា‌ខ‌្ញ‌ុ‌ំ‌ឬ ?" ‌អ‌ល‌ឡ‌ោ‌ះ‌ហ‌ន‌៌‌ជ‌្ជ‌ៈ‌ម‌ាន‌ព‌ះ‌រ‌ាជ‌ប‌ន‌្ទ‌ូ‌ល‌ថ‌ា៖ "‌ត‌្រ‌ូ‌វ‌ហ‌ើ‌យ! ‌ប‌ុ‌គ‌្គ‌ល‌នេ‌ះ‌

មួយ បុគ្គលនេះមួយ បុគ្គលនេះមួយ និងអស់ទាំងបុគ្គលដែលតាមបុគ្គលទាំងនេះ ។"

قَالَ: يَا رَبِّ، فَاجْعَلْ لِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ مَا وَعَدْتَنِي فِيهِمَا، وَ عَجِّلْ نَصْرَكَ لَهُمَا، وَ إِلَيْهِ أَشَارَ بِقَوْلِهِ: ﴿وَ مَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلاَّ مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ وَ لَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَ إِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ﴾ فَالْمِلَّةُ: الْإِمَامَةُ.

ព្រះអង្គ(عليه السلام)ទូលថា៖ "ម្ចាស់(عز وجل)អើយ! សូមព្រះអង្គ(عز وجل)ព្រះមេត្តាព្រះរាជទានឲ្យទៅមូហ្ចាំម៉ាដ(صلى الله عليه وآله)និងអ៊ីលី(عليه السلام)នូវអ្វីដែលព្រះអង្គ(عز وجل)បានសន្យានឹងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)រឿងពួកគេទាំងពីរ(عليهما السلام)នោះ ។ សូមព្រះអង្គព្រះមេត្តាផ្តល់ជំនួយដល់ពួកគេ(عليهما السلام) ។" គ្រឿងសម្គាល់រឿងនេះគឺព្រះរាជបន្ទូលព្រះអង្គ(عز وجل) *[២:១៣០] អ្នកណាទៅដែលគេចចេញពីសាសនារបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ក្រៅពីជនភ្លីភ្លើនោះ? យើងបានជ្រើសរើសគេក្នុងលោកនេះ នាលោកមុខគេជាម្នាក់ក្នុងចំណោមសច្ចការី* សាសនា[របស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម(عليه السلام)] គឺអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុ ។

فَلَمَّا أَسْكَنَ ذُرِّيَّتَهُ بِمَكَّةَ، قَالَ: ﴿رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَداً آمِناً وَ ارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ﴾، فَاسْتَثْنَى ﴿مَنْ آمَنَ﴾ خَوْفاً أَنْ يَقُولَ لَهُ: لاَ، كَمَا قَالَ لَهُ فِي الدَّعْوَةِ الْأُولَى: ﴿قَالَ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لاَ يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ﴾.

កាលព្រះអង្គ(عليه السلام)បានឲ្យកូនចៅព្រះអង្គ(عليه السلام)រស់នៅឯម៉ាក់កាស៊ុ ព្រះអង្គ(عليه السلام)បានទូលថា៖ *[២:១២៦] ម្ចាស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ! សូមព្រះអង្គមេត្តាធ្វើឲ្យស្រុកនេះប្រកបដោយសន្តិសុខ សូមព្រះអង្គមេត្តាផ្តល់ឲ្យអ្នកស្រុកនេះនូវផលានុផល បណ្តាអ្នកណាក្នុងចំណោមពួកគេនោះដែលជឿអល់ឡោះហ្ស៊ានិងថ្ងៃអវសាន ។* ព្រះអង្គ(عليه السلام)បានដាក់លក្ខខណ្ឌថា "បណ្តាអ្នកដែលជឿ" ព្រោះខ្លាចអល់ឡោះហ្ស៊ា(عز وجل)មានព្រះបន្ទូលថា៖ "ទេ!" ដូចព្រះអង្គ(عز وجل)ព្រះមានរាជបន្ទូល ពេលបួងសួងដំបូងនោះ គឺ៖ *"[២:១២៤] បណ្តាកូនចៅទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ?" ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "កិច្ចសន្យារបស់អញមិនទាក់ទងនឹងពួកទុច្ចរិតទេ ។*

فَلَمَّا قَالَ اللهُ: ﴿وَ مَنْ كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلاً ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَى عَذَابِ النَّارِ وَ بِئْسَ الْمَصِيرُ﴾ قَالَ: يَا رَبِّ، وَ مَنِ الَّذِي مَتَّعْتَهُمْ؟ قَالَ: اَلَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِي فُلاَنٌ وَ فُلاَنٌ وَ فُلاَنٌ. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٢٣ الحديث: ٩٩/ ٦٠٨، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٥٧ الحديث : ٨٨)**

ដូច្នេះពេលអល់ឡោះហ្ស៊ា(عز وجل)មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *"[២:១២៦] អ្នកណាបដិសេធសទ្ធា អញនឹងឲ្យអ្នកនោះត្រេកត្រអាលបន្តិច ។ បន្ទាប់មកអញនឹងដឹកអ្នកនោះទៅរកទណ្ឌកម្មភ្លើងនរក ។ នេះគឺទិសដៅអាក្រក់"* ព្រះអង្គ(عليه السلام)បានទូលថា៖ "ម្ចាស់(عز وجل)អើយ! អ្នកណាទៅដែលព្រះអង្គ(عز وجل)នឹងបណ្តោយឲ្យត្រេកត្រអាលនោះ?" អល់ឡោះហ្ស៊ា(عز وجل)មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ "បណ្តាអ្នកដែលមិនជឿបណ្តាព្រះសញ្ញាអញ(عز وجل) គឺបុគ្គលនោះមួយ បុគ្គលនោះមួយ បុគ្គលនោះមួយ ។" (تفسير العيّاشي 1: 57/ 88)

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَٰهِـۧمُ ٱلْقَوَاعِدَ مِنَ ٱلْبَيْتِ وَإِسْمَٰعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾

១២៧. [ចូរនឹកឃើញ]កាលអ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានលើកខឿនព្រះមហាគ្រឹះ (គឺកាកុ៌បាស៊ុ) ឡើងជាមួយអ៊ីសម៉ាអ៊ីល [ដោយទូលថា៖] "ម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ! សូមព្រះអង្គទទួលយកពីអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ[នូវសំណង់នេះ] ។ ពិតណាស់ព្រះអង្គទ្រង់សវនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ។"

رَبَّنَا وَٱجۡعَلۡنَا مُسۡلِمَيۡنِ لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَآ أُمَّةٗ مُّسۡلِمَةٗ لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبۡ عَلَيۡنَآۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ١٢٨

១២៨. "ម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ! សូមព្រះអង្គមេត្តាឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបាននៅក្នុងចំណុះព្រះអង្គ [សូមព្រះអង្គមេត្តា]ឲ្យបណ្តាកូនចៅអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានទៅជាសហគមន៍មួយដែលនៅក្នុងចំណុះព្រះអង្គ ។ សូមព្រះអង្គមេត្តាបង្ហាញអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនូវរបៀបធ្វើសក្តារៈរបស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គមេត្តាបែរមករកអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ[ដោយប្រោសប្រណី] ។ ពិតណាស់ព្រះអង្គបែរមកវិញ[ដោយប្រោសប្រណី] ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។"

رَبَّنَا وَٱبۡعَثۡ فِيهِمۡ رَسُولٗا مِّنۡهُمۡ يَتۡلُواْ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَيُزَكِّيهِمۡۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ١٢٩

១២៩. "ម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ! សូមព្រះអង្គមេត្តាតែងតាំងព្រះសាសនៈទូតមួយអង្គក្នុងចំណោមពួកគេដែលមកពីពួកគេ ដែលថ្លែងព្រះឱង្ការព្រះអង្គប្រាប់ពួកគេ ដែលបង្រៀនពួកគេឲ្យចេះដឹងព្រះគម្ពីរនិងព្រះប្រាជ្ញាញាណ ដែលជម្រះបន្សុទ្ធពួកគេ ។ ពិតណាស់ព្រះអង្គមានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះអង្គគឺព្រះមុនិរាជ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២៧-១២៩

127–1/129. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، وَ الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَبْدَوَيْهِ بْنِ عَامِرٍ، وَ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، جَمِيعاً، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرٍ، عَنْ أَبَانِ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ عُقْبَةَ بْنِ بَشِيرٍ، عَنْ أَحَدِهِمَا (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ أَمَرَ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) بِبِنَاءِ الْكَعْبَةِ، وَ أَنْ يَرْفَعَ قَوَاعِدَهَا وَ يُرِيَ النَّاسَ مَنَاسِكَهُمْ، فَبَنَى إِبْرَاهِيمُ وَ إِسْمَاعِيلُ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) الْبَيْتَ كُلَّ يَوْمٍ سَافاً حَتَّى انْتَهَى إِلَى مَوْضِعِ الْحَجَرِ الْأَسْوَدِ».

១២៧-១២៩/១. មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ងុ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ូប [បានរាយការណ៍] តមកពី អ្ហ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម តមកពីឪពុកលោក តមកពី អាល់-ហ្ស៊ូសៃន៌ ប៊ិន មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ងុ តមកពី អ្ហ៊ាប់ដ្ទាវ៉ៃហ៊ា ប៊ិន អ្ហ៊ាមៀរ និង មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ងុ ប៊ិន យ៉ាស្ងយ៉ា តមកពី អាស្ងម៉ាដ្ងុ ប៊ិន មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ងុ តមកពី អាស្ងម៉ាដ្ងុ ប៊ិន មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ងុ ប៊ិន អាប៊ូ ណាស្ងរ៌ តមកពី អាបាន ប៊ិន អ៊ីស្ងម៉ាន តមកពី អ៊ីកុ្ងបាស្ងុ អ៊ីបនូ បាស្ងៀរ ដែលបានថ្លែងតមកពីអ៊ីម៉ាំ មួយអង្គ (គឺអ៊ីម៉ាំទី៥ ឬ ទី៦) ដែលមានវចនៈថាអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ បានបញ្ជាឲ្យអ៊ីបរ៉ាហ៊ីម ﷺ សាងសង់កាកុ៊ាបាស្ងុ ឲ្យលើកខឿនកាកុ៊ាបាស្ងុ ឲ្យបង្ហាញមនុស្សទាំងឡាយនូវពិធីនានារបស់សាសនាពួកគេ ។ ដូច្នេះអ៊ីបរ៉ាហ៊ីម ﷺ និងអ៊ីសម៉ាអ៊ីល ﷺ បានសាងព្រះមហាវិមានរៀងរាល់ថ្ងៃដោយមានរបៀប លុះបានចប់ត្រង់កន្លែងថ្មខ្មៅ ។"

وَ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) «فَنَادَى أَبُو قُبَيْسٍ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): إِنَّ لَكَ عِنْدِي وَدِيعَةً فَأَعْطَاهُ الْحَجَرَ، فَوَضَعَهُ مَوْضِعَهُ، ثُمَّ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) أَذَّنَ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ، فَقَالَ: أَيُّهَا النَّاسُ، إِنِّي إِبْرَاهِيمُ خَلِيلُ اللَّهِ، وَ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَحُجُّوا هَذَا الْبَيْتَ فَحُجُّوهُ، فَأَجَابَهُ مَنْ يَحُجُّ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَ كَانَ أَوَّلُ مَنْ أَجَابَهُ مِنْ أَهْلِ الْيَمَنِ. (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٠ الحديث: ٩٩/ ٦٣٣، الكافي – الجزء: ٤ الصفحة: ٢٠٥ الحديث : ٤)**

អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អ៊ីបរ៉ហ៊ីមក៏បានប្រាប់ អាប៊ូ គ្ងរ៉ៃស៍ (គឺឈ្មោះរបស់ទូលមួយ) ថា: "អ្នកមាននូវបញ្ញើមួយរបស់ខ្ញុំ ﷺ ។" វាក៏បានឲ្យថ្មខ្មៅនោះមកអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ ក៏បានដាក់ថ្មខ្មៅនោះក្នុងកន្លែងវា ។ បន្ទាប់មកអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ បានប្រកាសហៅមនុស្សទាំងឡាយមកធ្វើពិធីហ្ចាជ្ ថា: "ប្រជារាស្ត្រអើយ! ខ្ញុំ ﷺ អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ មិត្តរបស់អល់ឡោះហ្ជ ! អល់ឡោះហ្ជ ﷻ បានដាក់ព្រះបញ្ជាលើអស់លោកថាអស់លោកគប្បីធ្វើពិធីហ្ចាជ្នៅឯព្រះមហាគ្រឹះនេះ ។ ដូច្នេះចូរអស់លោកធ្វើទៅ!" ដូច្នេះអ្នកណាបំពេញពិធីហ្ចាជ្ចូរហ្ចតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ អ្នកនោះឆ្លើយតបអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ ។ បុគ្គលដំបូងបង្អស់ដែលឆ្លើយតបអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ គឺពួកអ្នកស្រុកយេមេន ។" (الكافي 4: 205/ 4)

***

127-2/129. الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ الْمُنْذِرِ الثَّوْرِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنِ الْحَجَرِ. فَقَالَ: «نَزَلَتْ ثَلاَثَةُ أَحْجَارٍ مِنَ الْجَنَّةِ: اَلْحَجَرُ الْأَسْوَدُ اسْتَوْدَعَهُ إِبْرَاهِيمُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ مَقَامُ إِبْرَاهِيمَ، وَ حَجَرُ بَنِي إِسْرَائِيلَ».

១២៧-១២៩/២. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី [បានថ្លែង]តមកពី អាល់-មុនស្ស៊ៀរ អាល់-ស្ស៊ៅរី តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីថ្ម[ខ្មៅ] ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ថ្មបីបានចុះមកពីឋានសួគ៌គឺ: ថ្មដែលបានដាក់ផ្ញើដោយអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ កន្លែងឈររបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ និងថ្មរបស់កូនចៅអ៊ីសរ៉អ៊ីល ។"

قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «إِنَّ اللهَ اسْتَوْدَعَ إِبْرَاهِيمَ الْحَجَرَ الْأَبْيَضَ، وَ كَانَ أَشَدَّ بَيَاضاً مِنَ الْقَرَاطِيسِ، فَاسْوَدَّ مِنْ خَطَايَا بَنِي آدَمَ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٣ الحديث: ٩٩/ ٦٣٧، تفسير العيّاشي - الجزء: ١ الصفحة: ٥٩ الحديث : ٩٣)**

អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អល់ឡោះហ្ជ ﷻ បានប្រគល់ថ្មសឲ្យអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ ។ ថ្មនោះសណាស់ លើសសន្លឹកក្រដាសទៅទៀត តែវាទៅជាខ្មៅដោយសារបាបរបស់ពួកកូនចៅអាដ្ឋាំ ﷺ ។" (تفسير العيّاشي 1: 59/ 93)

***

127-3/129. عَنْ أَبِي سَلَمَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «أَنَّ اللهَ أَنْزَلَ الْحَجَرَ الْأَسْوَدَ مِنَ الْجَنَّةِ لِآدَمَ، وَ كَانَ الْبَيْتُ دُرَّةً بَيْضَاءَ فَرَفَعَهُ اللهُ إِلَى السَّمَاءِ وَ بَقِيَ أَسَاسُهُ، فَهُوَ حِيَالَ هَذَا الْبَيْتِ».

១២៧-១២៩/៣. អាប៊ូ សាឡាម៉ាស៊ុ បានថ្លែងតមកពី អាប៊ូ អ្ទាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: "អល់ឡោះហ្ជ ﷻ បានដាក់ថ្មខ្មៅចុះមកឲ្យអាដ្ឋាំ ﷺ មកពីឋានសួគ៌ រីឯព្រះមហាគ្រឹះជាតួ្ងស ។ អល់ឡោះហ្ជ ﷻ បានលើកវាឡើងទៅលើមេឃ នៅសល់តែខឿនវាទេ ។ ខឿននេះនៅជុំវិញព្រះមហាគ្រឹះនេះ (គឺកាកុ៌បាស៊ុ) ។"

وَ قَالَ: «يَدْخُلُهُ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ، لاَ يَرْجِعُونَ إِلَيْهِ أَبَداً، فَأَمَرَ اللهُ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) أَنْ يَبْنِيَا الْبَيْتَ عَلَى الْقَوَاعِدِ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٣ الحديث: ٩٩/ ٦٤١، تفسير العيّاشي - الجزء: ١ الصفحة: ٦٠ الحديث : ٩٨)**

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "រៀងរាល់ថ្ងៃទេវតាចិតសិបពាន់អង្គចូលទៅកន្លែងគ្រឹះនោះ មិនត្រឡប់មកវិញទ្បើយ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ជ ﷻ បានបញ្ជាអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ និងអ៊ីសម៉ាអ៊ីល ﷺ ឲ្យសាងសង់ព្រះមហាគ្រឹះនៅលើខឿននោះ ។" (تفسير العيّاشي 1: 60/ 98)

***

127–4/129. عَنْ أَبِي الْوَرْقَاءِ، قَالَ: قُلْتُ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) أَوَّلُ شَيْءٍ نَزَلَ مِنَ السَّمَاءِ، مَا هُوَ؟ قَالَ: «أَوَّلُ شَيْءٍ نَزَلَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ فَهُوَ الْبَيْتُ الَّذِي بِمَكَّةَ، أَنْزَلَهُ اللَّهُ يَاقُوتَةً حَمْرَاءَ، فَفَسَقَ قَوْمُ نُوحٍ فِي الْأَرْضِ، فَرَفَعَهُ حَيْثُ يَقُولُ: ﴿وَ إِذْ يَرْفَعُ إِبْرٰاهِيمُ الْقَوٰاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَ إِسْمٰاعِيلُ﴾». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٤ الحديث: ٩٩/ ٦٤٣، تفسير العيّاشي - الجزء: ١ الصفحة: ٦٠ الحديث : ١٠٠)**

១២៧-១២៩/៤. អាប៊ូ អាល់-វ៉ារក៏អ៊ បានថាខ្ញុំបានទូល អាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាប៊ូ ត៏លិប رضي الله عنه ថាអ្វីទៅវត្ថុដំបូងបង្អស់ដែលចុះមកពីលើមេឃ ? ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "វត្ថុដំបូងបង្អស់ដែលចុះពីលើមេឃមកឯផែនដីនោះគឺព្រះមហាគ្រឹះដែលនៅឯម៉ាក់កាស់ (គឺកាក់បាស់) ។ អល់ឡោះហ៊្ 'ﷻ បានដាក់វាចុះមកជាត្បូងក្រហម ។ ប្រជាជាតិរបស់នុះហ៊ عليه السلام បានប្រព្រឹត្តល្មើសនៅលើផែនដី ដូច្នេះអល់ឡោះហ៊្ ﷻ បានលើកវាឡើងទៅលើ ត្រង់កន្លែងព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១២៧] អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានលើកខឿនព្រះមហាគ្រឹះឡើងជាមួយអ៊ីសម៉ាអ៊ីល ។"* (تفسير العيّاشي 1: 60 /100)

***

127–5/129. عَنْ أَبِي عَمْرٍو الزُّبَيْرِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: قُلْتُ لَهُ: أَخْبِرْنِي عَنْ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ الصَّلاَةُ وَ السَّلاَمُ)، مَنْ هُمْ؟ قَالَ: «أُمَّةُ مُحَمَّدٍ بَنُو هَاشِمٍ خَاصَّةً».

១២៧-១២៩/៥. អាប៊ូ អាំរូ អាល់-ស៊ូបៃរី បានថ្លែងតមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៊ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "សូមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អធិប្បាយឲ្យទូលបង្គំបានជ្រាបអំពីសហគមន៍របស់មូហាំម៉ាដ់ ﷺ ផង តើពួកគេជាអ្នកណា ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "សហគមន៍របស់មូហាំម៉ាដ់ ﷺ គឺកុលសម្ព័ន្ធហាស៊ីមជាពិសេស ។"

قُلْتُ: فَمَا الْحُجَّةُ فِي أُمَّةِ مُحَمَّدٍ أَنَّهُمْ أَهْلُ بَيْتِهِ الَّذِينَ ذَكَرْتَ دُونَ غَيْرِهِمْ؟ قَالَ: «قَوْلُ اللَّهِ: ﴿وَ إِذْ يَرْفَعُ إِبْرٰاهِيمُ الْقَوٰاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَ إِسْمٰاعِيلُ رَبَّنٰا تَقَبَّلْ مِنّٰا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ * رَبَّنٰا وَ اجْعَلْنٰا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِنٰا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَ أَرِنٰا مَنٰاسِكَنٰا وَ تُبْ عَلَيْنٰا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوّٰابُ الرَّحِيمُ﴾.

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ភ័ស្តុតាងអ្វីពាក់ព័ន្ធនឹងសហគមន៍របស់មូហាំម៉ាដ់ ﷺ ដែលបញ្ជាក់ថាពួកគេជាព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام របស់មូហាំម៉ាដ់ ﷺ ដែលអល់ឡោះហ៊្ ﷻ បានថែងនោះ ថាមិនមែនអ្នកឯទៀតទេ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊្ ﷻ *[២:១២៧] កាលអ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានលើកខឿនព្រះមហាគ្រឹះឡើងជាមួយអ៊ីសម៉ាអ៊ីល "ម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ ! សូមព្រះអង្គទទួលយកពីអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ ពិតណាស់ព្រះអង្គទ្រង់សវនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ។ [២:១២៨] "ម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ ! សូមព្រះអង្គមេត្តាឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបាននៅក្នុងចំណុះព្រះអង្គ ឲ្យបណ្តាកូនចៅអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានទៅជាសហគមន៍មួយដែលនៅក្នុងចំណុះព្រះអង្គ ។ សូមព្រះអង្គមេត្តាបង្ហាញអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនូវរបៀបធ្វើសក្ការៈរបស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះអង្គមេត្តាបែរមករកអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ[ដោយប្រោសប្រណី] ។ ពិតណាស់ព្រះអង្គបែរមកវិញ[ដោយប្រោសប្រណី] ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។"*

فَلَمَّا أَجَابَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ،وَ جَعَلَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِمْ أُمَّةً مُسْلِمَةً، وَ بَعَثَ فِيهَا رَسُولاً مِنْهَا - يَعْنِي مِنْ تِلْكَ الْأُمَّةِ - يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَ يُزَكِّيهِمْ وَ يُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ، رَدِفَ إِبْرَاهِيمُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) دَعْوَتَهُ الْأُولَى بِدَعْوَتِهِ الْأُخْرَى،

កាលអល់ឡោះហ៊្ ﷻ បានឆ្លើយតបអ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام និងអ៊ីសម៉ាអ៊ីល عليه السلام បានធ្វើឲ្យបណ្តាកូនចៅរបស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام ទៅជាសហគមន៍មុស្លីមមួយ (គឺអ្នកចុះចូល) បានតែតាំងឲ្យពួកគេនូវព្រះសាសនៈទូត

ﷺ មួយអង្គដែលមកពីពួកគេ (គឺជាសាលោហិតពួកគេ) មានន័យមកពីក្នុងសហគមន៍នោ:តែម្ដង ដែលសូត្រអាយ៉ាស:ុ:របស់អល់ឡោ:ហ្ន៑ﷻ ឲ្យពួកគេដឹង ដែលជម្រ:បន្ស:ុទ្ធពួកគេ ដែលបង្ហាត់ពួកគេឲ្យចេ:ដឹងព្រ:គម្ពីរនិងព្រ:ប្រាជ្ញាញ្ញាណ ។ អ:ីប:ហ្ន:ីម៑ﷺ បានបួងសួងជាគ្រា:ទីពីរបន្ទាប់ពីគ្រា:ទីមួយ ។

فَسَأَلَ لَهُمْ تَطْهِيراً مِنَ الشِّرْكِ وَ مِنْ عِبَادَةِ الْأَصْنَامِ، لِيَصِحَّ أَمْرُهُ فِيهِمْ، وَ لاَ يَتَّبِعُوا غَيْرَهُمْ، فَقَالَ: ﴿وَ اجْنُبْنِي وَ بَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ * رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيراً مِنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَ مَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾

ព្រ:អង្គﷺ បានសូមឲ្យគេជម្រ:បន្ស:ុទ្ធកាយចិត្ដពួកគេឲ្យជ្រ:ស្អាតពីប្រការពហុទេពនិយម ពីការសក្ការ:រូបបដិមា សូមឲ្យកែតម្រ:ង់ខ្លួនពួកគេ សូមកុំឲ្យពួកគេតាមអ្នកផ្សេង ។ អ:ីប:ហ្ន:ីម៑ﷺ បានទូលថា:៖ *"[១៤:៣៥] សូមព្រ:អង្គព្រ:មេត្ដាការពារ:ទូលព្រ:បង្គំជាខ្ញុ:និងបណ្ដាកូនទូលព្រ:បង្គំជាខ្ញុ:ពីការធ្វើសក្ការ:រូបបដិមា ។ [១៤:៣៦] ម្ចាស់អ:ីយ! ការពិតវាទាំងនេ:បានធ្វើឲ្យមនុស្សភាគច្រើនវង្វេង ។ អ្នកណាតាមទូលព្រ:បង្គំជាខ្ញុ: អ្នកនោ:ជាគ្ការ:ប:ស់ទូលព្រ:បង្គំជាខ្ញុ: ។ អ្នកណាមិនស្ដាប់បង្គាប់ទូលព្រ:បង្គំជាខ្ញុ:ទេ ព្រ:អង្គប្រកបដោយព្រ:ខន្ដីអភ័យទោស ព្រ:អង្គប្រកបដោយព្រ:ករុណាប្រណី ។*

فَفِي هَذِهِ دَلاَلَةٌ عَلَى أَنَّهُ لاَ تَكُونُ الْأَئِمَّةُ وَ الْأُمَّةُ الْمُسْلِمَةُ الَّتِي بَعَثَ فِيهَا مُحَمَّداً (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) إِلاَّ مِنْ ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، لِقَوْلِهِ: ﴿اُجْنُبْنِي وَ بَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٤ الحديث: ٩٩/ ٦٤٤، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٦٠ الحديث : ١٠١)**

ដូច្នេ:នៅក្នុងអាយ៉ាស:ុ:ទាំងនេ:មានន:ូវភ័ស្ដុតាងបញ្ជាក់ឲ្យដឹងថាពួកគេ (មនុស្ស:ូទ:ៅ) មិនអាចទ:ៅជាអ:ីមុាំនិងទ:ៅជាសហគមន៍មុស្លីម (គឺអ្នកចុ:ចូល) បានទេ គឺសហគមន៍ដែលគេបានតែងតាំងមូ:ហ្ម:ាំម៉ាដ:ុﷺ ឡើងនោ: លើកលែងតែព្រ:រាជបុត្ររាជនត្ដា:ﷺ ប:ស់អ:ីប:ហ្ន:ីម៑ﷺ ប:ុណ្ណោ:ដោយផ្អែកលើព្រ:បន្ទូលអល់ឡោ:ហ្ន:ីﷻ មួយនេ:គឺ៖ *[១៤:៣៥] សូមព្រ:អង្គព្រ:មេត្ដាការពារ:ទូលព្រ:បង្គំជាខ្ញុ:និងបណ្ដាកូនទូលព្រ:បង្គំជាខ្ញុ:ពីការធ្វើសក្ការ:រូបបដិមា ។"* (تفسير العيّاشي 1: 60 /101)

وَمَن يَرۡغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبۡرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفۡسَهُۥۚ وَلَقَدِ ٱصۡطَفَيۡنَٰهُ فِى ٱلدُّنۡيَاۖ وَإِنَّهُۥ فِى ٱلۡأٓخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ١٣٠

១៣០. អ្នកណាទ:ៅដែលគេចចេញពីសាសនារ:ប:ស់អ:ីប:ហ្ន:ីម ក្រ:ៅពីជនភ្លីភ្លើនោ:? យើងបានជ្រើសរើសគេក្នុងលោកនេ: នាលោកមុខគេជាម្នាក់ក្នុងចំណោមសច្ចការី ។

إِذۡ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ أَسۡلِمۡۖ قَالَ أَسۡلَمۡتُ لِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٣١

១៣១. កាលម្ចាស់គេមានព្រ:បន្ទូលនឹងគេថា:"អ្នកចូ:ចុ:ចូល ។" គេបានទូលថា:"ទូលព្រ:បង្គំជាខ្ញុ:ចុ:ចូលចំពោ:ម្ចាស់ពិភពទាំងពួង ។"

وَوَصَّىٰ بِهَآ إِبۡرَٰهِـۧمُ بَنِيهِ وَيَعۡقُوبُ يَٰبَنِيَّ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسۡلِمُونَ ١٣٢

១៣២. អ:ីប:ហ្ន:ីមបានបង្គាប់កូនៗគេរឿងនេ: យ៉ាក:ុ:ប[ក៏បានបង្គាប់ដូចនេ:]ដែ:[ថា:] "កូនៗអ:ីយ! អល់ឡោ:ហ្ន:ីបានជ្រើសរើសព្រ:សាសនាឲ្យកូនៗ ដូច្នេ:កូនៗចូ:កុំស្លាប់ដោយមិនបានទ:ៅជាអ្នកចុ:ចូល (មុស្លីម) ឡើយ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៣០-១៣២

130–1/132. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِمْرَانَ الدَّقَّاقُ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا حَمْزَةُ ابْنُ الْقَاسِمِ الْعَلَوِيُّ الْعَبَّاسِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مَالِكٍ الْكُوفِيُّ الْفَزَارِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ زَيْدٍ الزَّيَّاتُ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ زِيَادٍ الْأَزْدِيِّ، عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ

១៣០-១៣២/១. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ៊ូ៌ បានថា អ៊ុលី ប៊ិន អាស្ម៉ាដ៉ូ ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ៉ូ ប៊ិន អ៊ីមរ៉ន អាល់-ដ្ឋាក្ខ៊ីក្ខ៊ី តមកពី ហ្ចាំស្ម៉ាស់ អ៊ីបនូ អាល់-ក្ខ៊ីស៊ីម អាល់-អ៊ុឡារ៉ី អាល់-អ៊ុប់បាស់ តមកពី យ៉ាកុ៊ប់ហ្ការ ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ៉ូ ប៊ិន ម៉ាលិក អាល់-ឆ្ហ៊ី អាល់-ហ្ចាស្ម៉ារ៉ី តមកពី មូហ្ម៉ាម៉ាដ៉ូ ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ូសែន ប៊ិន ស្ម៉ៃដ៉ូ អាល់-ស្ម៉ៃយ៉ាត់ តមកពី មូហ្ម៉ាម៉ាដ៉ូ ប៊ិន ស៊ីយ៉ាដ៉ូ អាល់-អាស្ម៉ូ ឌ្ហ៊ី តមកពី អាល់-មូហ្ចាដ្ឋ៊ីដ្ឋ៊ល់ ប៊ិន អ៊ូម៉ារ

عَنِ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)- فِي حَدِيثٍ لَهُ [ذَكَرَ فِيهِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي ابْتَلَى اللَّهُ بِهِنَّ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)]- قَالَ: [«ثُمَّ اسْتِجَابَةُ اللَّهُ دَعْوَتَهُ حِينَ قَالَ: ﴿رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِ الْمَوْتىٰ﴾ وَ هَذِهِ آيَةٌ مُتَشَابِهَةٌ، وَ مَعْنَاهَا أَنَّهُ سَأَلَ عَنِ الْكَيْفِيَّةِ، وَ الْكَيْفِيَّةُ مِنْ فِعْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، مَتَى لَمْ يَعْلَمْهَا الْعَالِمُ لَمْ يَلْحَقْهُ عَيْبٌ، وَ لاَ عَرَضَ فِي تَوْحِيدِهِ نَقْصٌ، فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿أَ وَ لَمْ تُؤْمِنْ قَالَ بَلىٰ﴾.

តមកពី អាល់-ស្ម៉ូ ឌ្ហ៊ីក្ខ យ៉ាកុ៊ប់ហ្ការ ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ៉ូ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:នៅក្នុងហ្ចាឌ្ហ៊ីស្ស មួយស្តីអំពីរឿងអល់ឡោះហ្ចាន ﷻ ល្បងពិសោធអ៊ីបរ៉ាហ៊ីម عليه السلام ថា: "បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ចាន ﷻ បានឆ្លើយតបការបួងសួងរបស់ព្រះអង្ค عليه السلام កាលព្រះអង្ค عليه السلام បានទូលថា: *"[២:២៦០] "ម្ចាស់អ៊ីយ! សូមព្រះអង្គមេត្តាឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានឃើញផងថាតើព្រះអង្គឲ្យអ្នកស្លាប់ហើយនោះរស់ឡើងវិញបានដូចម្តេច ។"* នេះគឺអាយ៉ាស់ប្រៀបធៀប បានសេចក្តីថាអ៊ីបរ៉ាហ៊ីម عليه السلام សូមឲ្យដឹង "របៀប" គឺរបៀបធ្វើរបស់អល់ឡោះហ្ចាន ﷻ ។ បើអ្នកចេះដឹងមិនដឹងរឿងនេះទេ គេនឹងមិនថ្កោលទោសអ្នកចេះដឹងនោះទេព្រោះតែមិនដឹងរឿងនេះ អ្នកចេះដឹងនោះក៏នឹងមិនខ្វះខាតអ្វីសោះនៅក្នុងជំនឿតៅហ្ចីដ្ឋរបស់ខ្លួន ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ចាន ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា: *"អ្នកមិនជឿទេ ?" គេបានទូលថា: "ជឿ ព្រះបពិត្រ !"*

هَذِهِ شَرْطٌ عَامٌّ، لِمَنْ آمَنَ بِهِ، مَتَى سُئِلَ وَاحِدٌ مِنْهُمْ: ﴿أَ وَ لَمْ تُؤْمِنْ﴾؟ وَجَبَ أَنْ يَقُولَ: بَلَى، كَمَا قَالَ إِبْرَاهِيمُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ لَمَّا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِجَمِيعِ أَرْوَاحِ بَنِي آدَمَ: ﴿أَ لَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلىٰ﴾، كَانَ أَوَّلَ مَنْ قَالَ بَلَى، مُحَمَّدٌ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَصَارَ بِسَبْقِهِ إِلَى ﴿بَلَى﴾ سَيِّدَ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ، وَ أَفْضَلَ النَّبِيِّينَ وَ الْمُرْسَلِينَ، فَمَنْ لَمْ يُجِبْ عَنْ هَذِهِ الْمَسْأَلَةِ بِجَوَابِ إِبْرَاهِيمَ فَقَدْ رَغِبَ عَنْ مِلَّتِهِ]، قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ مَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ إِبْرٰاهِيمَ إِلاّٰ مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ﴾.

នេះគឺលក្ខខណ្ឌទូទៅសម្រាប់បុគ្គលដែលជឿ ពេលពួកគេណាម្នាក់សួរថា: *"អ្នកមិនជឿទេ ?"* អ្នកនោះចាំបាច់ត្រូវតបថា: "ជឿ" ដូចអ៊ីបរ៉ាហ៊ីម عليه السلام បានថានោះដែរ ។ កាលអល់ឡោះហ្ចាន ﷻ បានសួរចិត្តកូនចៅអាដ្ចាំ عليه السلام ថា: *"[៧:១៧២] តើអញមិនមែនម្ចាស់របស់ពួកអ្នកទេ ?" ពួកគេបានទូលថា: "មែន ព្រះបពិត្រ !"* បុគ្គលដំបូងបង្អស់ដែលបានតបថា "មែន" គឺមូហ្ម៉ាម៉ាដ៉ូ صلى الله عليه وآله وسلم ។ ដូច្នេះ ព្រោះតែព្រះអង្ค صلى الله عليه وآله وسلم ជាបុគ្គលដំបូងបង្អស់ ព្រះអង្ค صلى الله عليه وآله وسلم បានទៅជាចៅហ្វាយរបស់ជនមុនៗនិងជនក្រោយៗបង្អស់ ជាបុគ្គលដែលខ្ពង់ខ្ពស់លើសព្រះសាស្តានិងរ៉ាស៊ូលទាំងឡាយ عليهم السلام ។ ដូច្នេះបុគ្គលណាមិនបានឆ្លើយតបសំណួរនេះតាមចម្លើយរបស់អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម عليه السلام ទេ អ្នកនោះបែរចេញពីជំនឿរបស់ព្រះអង្ค عليه السلام ។ អល់ឡោះហ្ចាន ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា: *[២:១៣០] អ្នកណាទៅដែលគេចចេញពីសាសនារបស់អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម ក្រៅពីជនភ្លីភ្លើនោះ ?*

ثُمَّ اصْطِفَاءُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ إِيَّاهُ فِي الدُّنْيَا، ثُمَّ شَهَادَتُهُ لَهُ فِي الْعَاقِبَةِ أَنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ لَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَ إِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ﴾. وَ الصَّالِحُونَ هُمُ النَّبِيُّ وَ الْأَئِمَّةُ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ)، الْآخِذُونَ عَنِ اللَّهِ أَمْرَهُ وَ نَهْيَهُ، وَ الْمُلْتَمِسُونَ الصَّلَاحَ مِنْ عِنْدِهِ، وَ الْمُجْتَنِبُونَ لِلرَّأْيِ وَ الْقِيَاسِ فِي دِينِهِ فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ﴾.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ូ(ﷻ)បានជ្រើសរើសអ៊ីបរ៉ហ៊ីម(عليه السلام)ក្នុងលោកនេះ ហើយអល់ឡោះហ្ស៊ូ(ﷻ)បានសក្ខីចំពោះព្រះអង្គ(عليه السلام)ពាក់ព័ន្ធនឹងលោកមុខថាព្រះអង្គ(عليه السلام)ជាសក្ខីការីម្នាក់ ក្នុងចំណោមសក្ខីការីទាំងឡាយ នៅក្នុងព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូ(ﷻ) *យើងបានជ្រើសរើសគេក្នុងលោកនេះ នាលោកមុខគេជាម្នាក់ក្នុងចំណោមសក្ខីការី ។* បណ្តាសក្ខីការីគឺព្រះសាស្តានិងអ៊ីមុាំទាំងឡាយ(عليهم السلام)ដែលទទួលយកមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ូ(ﷻ)ព្រះបញ្ជានិងព្រះបម្រាមទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ូ(ﷻ) ។ សក្ខីការីទាំងនេះ(عليهم السلام)ជាជម្រុកនៃសក្ខីធម៌ (គឺភាពទៀងត្រង់ ត្រឹមត្រូវ សក្ខ:...) របស់អល់ឡោះហ្ស៊ូ(ﷻ) ដែលចៀសវាងយោបល់និងសទិសភាពក្នុងសាសនាអល់ឡោះហ្ស៊ូ(ﷻ) (គឺមិនប្រើយោបល់ខ្លួនឯងទេ មិនធ្វើការប៉ាន់ស្មានដោយប្រៀបធៀបតាមតែនឹកឃើញនោះទេ) នៅក្នុងព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូ(ﷻ) *[២:១៣១] កាលម្ចាស់គេមានព្រះបន្ទូលនឹងគេថា៖ "អ្នកចូរចុះចូល ។" គេបានទូលថា៖ "ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំចុះចូលចំពោះម្ចាស់ពិភពទាំងពួង ។""*

ثُمَّ اقْتِدَاءٌ مِنْ بَعْدِهِ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) بِهِ فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ وَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَ يَعْقُوبُ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللهَ اصْطَفَىٰ لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٥ الحديث: ٩٩/ ٦٤٦، الخصال – الجزء: ١ الصفحة: ٣٠٨ الحديث : ٨٤)**

ក្រោយមកពួកគេអនុវត្តិតាមគំរូព្រះសាស្តាទាំងឡាយ(عليهم السلام)ក្រោយពីអ៊ីបរ៉ហ៊ីម(عليه السلام) ត្រង់អល់ឡោះហ្ស៊ូ(ﷻ)មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៣២] អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានបង្គាប់កូនៗគេរឿងនេះ យ៉ាកុ៊ប្ជូបដែរ "កូនៗអ៊ីយ! អល់ឡោះហ៊ានជ្រើសរើសព្រះសាសនាឲ្យកូនៗ ដូច្នេះកូនៗចូរកុំស្លាប់ដោយមិនបានទៅជាអ្នកចុះចូលឡើយ ។""* (الخصال: 308/ 84)

***

2/132-130. ابْنُ شَهْرَآشُوبَ وَ غَيْرُهُ، عَنْ صَاحِبِ (شَرْحِ الْأَخْبَارِ) قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿وَ وَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَ يَعْقُوبُ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللهَ اصْطَفَىٰ لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ قَالَ: «بِوَلَايَةِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٦ الحديث: ٩٩/ ٦٤٧، المناقب – الجزء: ٣ الصفحة: ٩٥ الحديث : ٨٤، شرح الأخبار – الجزء: ١، الصفحة: ٢٣٦ الحديث : ٢٣٨)**

១៣០-១៣២/២. អ៊ីបនូ ស្ហ្ស៊ូ(ر) អាស្ហ៊ីប និងម្នាក់ទៀតបានថ្លែងតមកពីលោកអ្នកចងក្រង[សាត្រា] ស្ហ្ស៊ារ៉ោះហ្ស៊ អាល់-អាក្ឃ៉ារ ដែលបានឲ្យដឹងថា អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ប្ជ្ហ្ហារ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ (تعالى *[២:១៣២] អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានបង្គាប់កូនៗគេរឿងនេះ យ៉ាកុ៊ប្ជូបដែរ "កូនៗអ៊ីយ! អល់ឡោះហ៊ានជ្រើសរើសព្រះសាសនាឲ្យកូនៗ ដូច្នេះកូនៗចូរកុំស្លាប់ដោយមិនបានទៅជាអ្នកចុះចូលឡើយ ។"* ថា៖ "គឺចុះចូលក្នុងវីឡាយ៉ាសុ៌ររបស់អ្ហ្ម៊ាលី(صلوات الله عليه والسلام) ។" (المناقب 3: 95، شرح الأخبار 1: 236/ 238)

ពាក្យរាយ

-អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា អ្នកបដិសេធសទ្ធា អ្នកទន់ខ្សោយ [២:៨២] ៤០
-អត្ថន័យរបស់ព្រះនាមរបស់ព្រះសាស្តាﷺ [៤៨:៨-១០] ។ ១១២
-អ៊ីម្ម៉ីយ្ហូន (أُمِّيُّونَ) [២:៧៨]..... ២៦
-បង្ខ្ជូចគ្ជ្ជូរអានច្រើនកន្លែង [២:៧៩]..... ៣២
-ដំណឹងមូហ្ហាំម៉ាដ្ជ់ﷺនៅក្នុងគម្ពីរតៅរ៉ត [២:៧៥-៧៧]..... ២២
-ថ្ម ៣ មកពីហានសូគ៊ [២:១២៧-១២៩] ១២៧
-ពួកយ៉ាហ្ជ៊ូឌ្ជ៊ីបដិសេធមូហ្ហាំម៉ាដ្ជ់ﷺ ព្រោះមូហ្ហាំម៉ាដ្ជ់ﷺនៅក្នុងត្រកូលអារ៉ាប់ [២:៨៩]..... ៥៩
-ពួកយ៉ាហ្ជ៊ូឌ្ជ៊ីស្គាល់មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ់ﷺនៅក្នុងគម្ពីរតៅរ៉ត [២:៧៥-៧៧]..... ២៥
-ស្ជ៊ីអ្ជ៊ីសុ៊ីអ្ជ៊ីលីصلوات الله عليه والسلامខុសពីអ្នកស្រឡាញ់អ៊ីមុ៉ាំعليهم السلام [២:៨២] ៤០
-អាយ៉ាសុ៊ បំភ្លៃ [២:១០៦], បន្ថែម أَوْ ។..... ៩៨
-អាយ៉ាសុ៊ីបំភ្លៃ កាត់ព្រះនាមអ្ជ៊ីលីصلوات الله عليه والسلامចោល [២:៩០] ៦៣
-អាយ៉ាសុ៊ីបំភ្លៃ, កាត់ព្រះនាមអ្ជ៊ីលីصلوات الله عليه والسلامចោល [២:៩១] ៦៥
-អាយ៉ាសុ៊ីត្រូវកាត់ចោល [២:១០២]..... ៩២

Revision: 23/04/2018, 25/04/2018, 18/08/2019, 22/08/2019, 23/08/2019, 09/09/2019, 09/04/2020, 08/03/2022, 01/10/2023$_{(2:66)}$, 03/10/2023$_{(2:63)}$,